JOHN GRISHAM
Camera morţii

The Chamber
1994

1

Hotărârea de a arunca în aer biroul avocatului radical evreu fusese luată cu destulă uşurinţă. În povestea asta erau implicaţi doar trei oameni. Primul dintre ei era cel cu banii. Al doilea era un agent local care cunoştea împrejurimile. Iar al treilea era un tânăr patriot fanatic, foarte talentat în domeniul explozivilor şi uluitor de iscusit în a dispărea fără să lase urme. De altfel, după explozie, fugi din ţară şi se ascunse în Irlanda de Nord timp de şase ani.

Avocatul se numea Marvin Kramer şi făcea parte dintr-o familie de evrei din Mississippi care, de patru generaţii, făcuseră avere ca negustori în delta fluviului. Locuia într-o casă veche, dinaintea Războiului Civil, din Greenville, un orăşel la malul apei, unde trăia o comunitate evreiască mică, dar foarte puternică, un loc plăcut în care rasismul nu prea se făcuse simţit. Se apucase de avocatură pentru că era plictisit de comerţ. Ca mai toţi evreii de origine germană, membrii familiei sale se integraseră foarte frumos în cultura Sudului şi nu se mai concepeau altfel decât ca nişte autentici oameni din Sud care aveau întâmplător altă religie. În zona aceea antisemitismul îşi arătase rareori faţa. Cei mai mulţi

dintre ei se amestecaseră cu protipendada şi îşi vedeau de afacerile lor.

Dar Marvin era alt fel de om. În ultimii ani ai deceniului cinci, taică-său îl trimisese în Nord, la Brandeis. Petrecu acolo patru ani, apoi alți trei studiind dreptul la Universitatea Columbia şi când, în 1964, se întoarse în Greenville, mişcarea pentru drepturi civile îşi alesese drept scenă statul Mississippi. Iar Marvin se vârî în ea până în gât. La mai puțin de o lună de la deschiderea micului său birou de avocatură, fusese arestat împreună cu doi dintre colegii de la Brandeis pentru că încercaseră să înregistreze alegători de culoare. Taică-său se înfuriase, ceilalți membri ai familiei se simțiseră extraordinar de jenați, dar lui Marvin nici că-i păsase. La vârsta de douăzeci şi cinci de ani primise prima amenințare cu moartea şi de atunci luase obiceiul să poarte pistol. Ba îi cumpărase unul şi nevesti-sii, o fată din Memphis, şi îi spusese până şi menajerei negrese să aibă mereu un pistol în geantă. Avea şi copii, doi gemeni în vârstă de doi ani.

Prima acțiune în justiție pentru drepturi civile, deschisă în 1965 de biroul de avocatură „Marvin B. Kramer and Associates" (la acea dată, asociații nu existau decât în titlu), aduse pe tapet o mulțime de practici de votare discriminatorii, aplicate de oficialitățile locale. Toate ziarele din Mississippi publicară povestea pe prima pagină, împreună cu nenumărate fotografii ale lui Marvin. În plus, numele avocatului fu trecut pe lista acelor evrei pe care Ku Klux Klanul îi luase la ochi. Adică un avocat radical evreu, cu barbă şi suflet milos, educat de evreii din Nord, mărşăluia acum cot la cot cu cioroii din delta Mississippi-ului. Aşa ceva nu se putea tolera.

Ceva mai târziu apărură zvonuri că avocatul Kramer plătea din buzunarul propriu cauțiunea pentru Cavalerii Dreptății şi activiştii pentru drepturi civile. Deschise procese în care ataca tot ceea ce era destinat în exclusivitate albilor. Dădu banii necesari pentru reconstrucția unei biserici dintr-un cartier negru care fusese aruncată în aer de Klan. Fusese

văzut primindu-i pe negri la el acasă. Ținea discursuri în fața organizațiilor evreieşti din Nord, cerându-le în mod imperativ să se implice în luptă. Tri-mise nenumărate scrisori ziarelor şi unele dintre ele fură chiar publicate. Una peste alta, domnul avocat Kramer se îndrepta, plin de demnitate, direct spre mormânt.

Într-o noapte, prezența binefăcătoare a unui paznic în preajma straturilor de flori din zonă împiedică producerea unui atac asupra reşedinței familiei Kramer. Marvin îl plătea de doi ani: era un fost polițist înarmat până-n dinți şi Kramerii anunțaseră tot oraşul că erau apărați de un expert. Fireşte că, în aceste condiții, Klanul aflase de pază şi ştiuse că trebuia să-l lase pe om în pace. Aşa încât bomba fu pusă la biroul lui Marvin Kramer.

Organizarea atentatului luă, de fapt, foarte puțin timp, şi asta mai ales pentru că implica un număr foarte mic de oameni. Omul cu banii, un profet incendiar, ros de furie, cu numele de Jeremiah Dogan, era în acelaşi timp şi Vrăjitorul Imperial al Klanului în Mississippi. Predecesorul său fusese trimis pachet la închisoare, iar Jerry Dogan se distra acum de minune, punând la cale tot felul de explozii; şi nu era deloc tâmpit. De fapt, până şi FBI-ul recunoscu mai târziu că Dogan se dovedise a fi un terorist foarte eficient deoarece punea toată munca murdară în spinarea grupulețelor autonome de ucigaşi plătiți care lucrau absolut independent unul de altul. Cum FBI-ul se specializase în a-şi infiltra oamenii printre membrii Klanului, Dogan nu avea încredere decât în rudele personale şi într-o mână de complici. Era proprietarul celui mai mare cimitir de maşini din Meridian, Mississippi, şi câştigase o grămadă de bani din tot felul de afaceri dubioase. Uneori chiar predica în bisericile de țară.

Cel de-al doilea din echipă era un membru al Klanului, pe numele său Sam Cayhall, de fel din Clanton, comitatul Ford, Mississippi, la trei ore distanță spre nord de Meridian şi la o oră spre sud de Memphis. FBI-ul îl cunoştea pe Cayhall, dar nu ştia nimic despre legătura dintre acesta şi Dogan. După

părerea federalilor, tipul era inofensiv pentru că locuia într-o regiune unde nu prea se semnalau activități ale Klanului. Este adevărat că în ultima vreme câteva cruci în flăcări fuseseră ridicate în comitatul Ford, dar nu avuseseră loc nici atentate cu bombe, nici asasinate. Cei de la FBI ştiau că tatăl lui Cayhall fusese membru al Klanului, dar restul familiei părea că nu se băgase în aşa ceva. Din această cauză, recrutarea lui Cayhall de către Dogan era o mişcare absolut strălucită.

Aruncarea în aer a biroului lui Kramer începu cu un apel telefonic în noaptea de 17 aprilie 1967. Bănuind, pe bună dreptate, că şi telefonul îi era pus sub urmărire, Jeremiah Dogan aşteptă până la miezul nopții şi apoi intră într-o cabină telefonică aflată lângă una din stațiile de benzină de la sud de Meridian. Bănuia, de asemenea, că este urmărit de FBI şi nu se înşela nici de data asta. Îl urmăreau, într-adevăr, dar habar n-aveau cui îi telefona clientul lor.

La celălalt capăt al firului, Sam Cayhall ascultă o vreme în tăcere, puse apoi câteva întrebări şi în cele din urmă aşează receptorul în furcă. Când se întoarse în pat nu-i spuse nimic nevesti-sii care, de altfel, ştia foarte bine că nu este cazul să pună vreo întrebare. Dimineața următoare plecă devreme de acasă, îndreptându-se spre oraşul Clanton. Îşi luă micul dejun la „The Coffee Shop", apoi introduse o monedă într-unul din telefoanele publice din holul Tribunalului districtual.

Două zile mai târziu, pe 20 aprilie, la căderea nopții, Cayhall se urcă în maşină şi, după două ore de drum, ajunse la Cleveland, Mississippi, un orăşel studențesc tipic, aflat cam la o oră de Greenville. Timp de patruzeci de minute, cât aşteptă în parcarea unui supermarket, nici un Pontiac verde nu-şi făcu apariția. Mâncă nişte friptură de pui într-un local ieftin, pentru ca apoi s-o pornească spre Greenville în căutarea biroului de avocatură „Marvin B. Kramer and Associates". Cu două săptămâni în urmă, Cayhall petrecuse o zi întreagă în Greenville, aşa că ştia oraşul pe dinafară. După ce găsi biroul lui Kramer, dădu o raită pe lângă impunătoarea

reşedinţă a acestuia, apoi se întoarse la sinagogă pentru că Dogan îi spusese că aceasta ar fi putut constitui următoarea ţintă, deşi obiectivul actual era reprezentat de avocatul evreu. Pe la unsprezece, Cayhall era din nou în Cleveland; de data asta, Pontiacul verde se odihnea într-o parcare pentru camioane de pe autostrada 61. Găsi cheile sub scaunul şoferului, aşa că porni într-o plimbare prin fermele atât de bogate din deltă. La un moment dat opri maşina pe un drum puţin circulat şi deschise portbagajul. Acolo, ascunse într-o cutie de carton, sub un teanc de ziare, se aflau cincisprezece cartuşe de dinamită, trei capse explozive şi un fitil, pe care Sam le verifică cu grijă; apoi se întoarse în oraş şi intră într-un bar.

Fix la ora două din noapte, cel de-al treilea membru al echipei se aşeză în faţa lui Cayhall. Numele lui era Rollie Wedge şi n-avea decât douăzeci şi doi de ani; în ciuda vârstei fragede însă, era un veteran al războiului pentru drepturi civile. Zicea că era de baştină din Louisiana, dar acum locuia undeva în munţi, într-un loc neştiut de nimeni; şi cu toate că nu era un fanfaron, îi spusese de câteva ori lui Sam Cayhall că în adâncul sufletului ştia că avea să-şi găsească moartea în bătălia pentru supremaţia rasei albe. Wedge-tatăl, specialist în demolări de clădiri, era un membru al Klanului şi de la el învăţase Rollie să folosească explozivii.

Sam nu ştia mare lucru despre Rollie Wedge şi nu prea credea în poveştile pe care i le înşira tânărul, dar nu-l întrebase niciodată pe Dogan unde-l găsise pe puşti.

Preţ de vreo jumătate de oră îşi văzură de cafea şi de conversaţie. Din când în când, mâna lui Cayhall tresărea, nervoasă, făcând să se clatine cafeaua din ceaşcă; Rollie însă îşi păstra tot calmul şi sângele rece. Nu era prima dată când lucrau împreună, dar pe Cayhall continua să-l surprindă stăpânirea de sine a unei persoane atât de tinere. De altfel îi şi spusese lui Dogan că puştiul nu se înfierbânta niciodată, nici chiar atunci când se apropiau de ţintă şi avea cartuşele de dinamită în mână.

După ce luă un săculeț de pe bancheta din spate, Wedge îşi încuie maşina, pe care de fapt o închinase la aeroportul din Memphis, şi o lăsă în parcare. Pontiacul verde condus de Cayhall părăsi oraşul şi intră pe autostrada 61, îndreptându-se spre sud. Ceasul arăta aproape ora trei din noapte şi şoseaua era pustie. Când ajunseră la câteva mile sud de satul Shaw, Cayhall o luă pe un drumeag întunecos, aşternut cu pietriş, şi după câteva secunde opri maşina. Rollie îi zise să rămână înăuntru cât timp verifica el explozivii şi Sam se supuse. Rollie îşi luă sacul, apoi deschise portbagajul, începând să facă inventarul cartuşelor de dinamită, capselor şi fitilului. Când termină operațiunea, îşi lăsă sacul acolo şi se întoarse în maşină, spunându-i lui Sam să se îndrepte spre Greenville.

Trecură pentru prima oară prin dreptul biroului lui Kramer pe la ora patru dimineața. Cum strada era pustie şi întunecată, Rollie fu de părere că asta avea să fie cea mai uşoară acțiune de până acum.

— Păcat că nu putem să-i aruncăm în aer casa, zise Rollie încetişor, în timp ce treceau prin dreptul reşedinței familiei Kramer.

— Mda, păcat, aprobă Sam, nervos. Numa' că e păzită.

— Ştiu asta. Da' paznicul nu e o problemă.

— Sunt convins, da' mai sunt şi nişte copii acolo, în caz că nu ştii...

— Ăştia trebuie stârpiți din faşă. Micii ticăloşi evrei cresc repede şi se transformă în marii ticăloşi evrei, zise Rollie.

Cayhall parcă maşina pe o alee din spatele clădirii care adăpostea firma lui Kramer. Fără să facă nici cel mai mic zgomot, cei doi bărbați deschiseră portbagajul, scoaseră cutia şi sacul lui Rollie, apoi se prelinseră pe lângă tufele de gard viu până ajunseră la uşa din spate.

Sam Cayhall meşteri puțin broasca şi, în câteva secunde, cei doi pătrunseră în clădire. Cu două săptămâni în urmă, Sam se prezentase la recepție drept un posibil client şi, după ce pusese câteva întrebări, pornise să caute toaleta. În holul

principal, între toaletă şi ceea ce părea să fie biroul lui Kramer, se afla o debara îngustă, plină cu tot felul de hârţoage şi de dosare vechi.

— Stai lângă uşă şi fii atent la alee, şopti Wedge cu răceală, iar Sam se supuse fără murmur.

Adevărul e că prefera să facă pe supraveghetorul decât să aibă de-a face cu explozivii.

Rollie aşează iute cutia pe podeaua cămăruţei, apoi fixă capsele la cartuşele de dinamită. Era o operaţiune extrem de delicată, care făcea ca inima lui Sam să bată de două ori mai repede. De altfel, se aşeza întotdeauna cu spatele la bastonaşele acelea periculoase, aşa... ca să fie mai sigur, în cazul în care ar fi apărut vreo defecţiune.

Nu rămaseră înăuntru mai mult de cinci minute, după care se îndreptară plini de nonşalanţă spre Pontiacul verde care-i aştepta la capătul aleii. Erau pe cale să devină invincibili. Totul fusese atât de uşor. Aruncaseră în aer o firmă de afaceri imobiliare din Jackson pentru că vânduse o casă unui cuplu de culoare. Puseseră o bombă în redacţia unui mic ziar local pentru că publicase unul sau două articole, de altfel neutre, despre segregaţia rasială. Şi mai demolaseră şi sinagoga din Jackson, cea mai mare sinagogă din tot statul.

Aprinseră farurile abia când maşina intră pe o stradă laterală.

În atentatele anterioare, Wedge folosise un fitil ce ardea cincisprezece minute pe care-l aprinsese cu un chibrit, ca şi cum ar fi fost un foc de artificii. Din acelaşi exerciţiu făcea parte şi plimbarea în maşină, cu geamurile lăsate, pe la periferia oraşului chiar în clipa în care se producea explozia, în aşa fel încât auzeau şi simţeau fiecare lovitură de la o distanţă sigură.

În noaptea asta însă, totul avea să fie diferit. La un moment dat, Sam se înşelă în privinţa drumului şi se treziră brusc în faţa unei bariere de cale ferată chiar în secunda în care un marfar trecea în mare viteză. Un tren cam lung care-l

obligă pe Sam să se uite de câteva ori la ceas. Iar în tot acest timp Rollie rămase mut ca un peşte. Puțin mai târziu Sam greşi din nou şi nimeriră pe o stradă din apropierea râului, cu silueta unui pod zărindu-se undeva în depărtare. Sam îşi privi încă o dată ceasul. Pământul avea să se cutremure în mai puțin de cinci minute şi el ținea să se afle în momentul acela undeva, pe o autostradă pustie, la adăpostul întunericului. Rollie se agită puțin, ca şi rând prestația şoferului începea să-l enerveze, dar nu zise nimic.

Încă o curbă, şi în fața lor apăru o nouă stradă. Cum Greenville nu era cine ştie ce oraş, Sam îşi închipuise că, dacă întorcea mereu, avea să ajungă, mai devreme sau mai târziu, pe o stradă cunoscută. Numai că următoarea curbă se dovedi a fi şi ultima, căci Sam frână imediat ce văzu că intrase pe o stradă cu sens unic. Când piciorul se aşează pe pedala de frână, motorul se opri imediat. Apăsă pe ambreiaj şi răsuci cheia în contact — nici un rezultat. Apoi îl izbi mirosul de benzină.

— Ei, la dracu'! strivi el între dinți. La dracu'!

Rollie se afundă în scaun, continuând să privească țintă prin parbriz.

— Fir-ar al dracului să fie! E înecat de benzină! se înfurie Sam, nereuşind să pornească maşina.

— Nu consuma bateria! murmură, calm, Rollie.

Sam mai avea puțin şi intra în panică. Se rătăcise, e adevărat, dar simțea că centrul oraşului nu era departe. Aşa că trase adânc aer în piept şi se porni să observe cu atenție strada, aruncând totuşi o privire şi pe cadranul ceasului. Totul era liniştit în jur şi nu se vedea nici o maşină. Decorul era perfect pentru explozia unei bombe. Aproape că vedea fitilul arzând de-a lungul uşii de lemn; simțea în picioare vibrațiile pământului; auzea chiar trosnetul lemnului, al cărămizilor şi al geamurilor aruncate în aer. Of, fir-ar al dracului, îşi zise Sam în timp ce încerca să-şi recapete sângele rece, s-ar putea să fim chiar răniți.

— Şi eu care credeam că Dogan ne-a trimis o maşină ca lumea, mormăi el, dar Rollie nu-i răspunse, rămânând mai departe cu privirea lipită de ceva ce se afla dincolo de parbriz.

Trecuseră deja cincisprezece minute de când părăsiseră biroul lui Kramer, aşa că jocul de artificii nu putea să mai întârzie. Sam îşi şterse broboanele grele de sudoare care-i acoperiseră fruntea şi încercă din nou să pornească maşina. Slavă Domnului, de astă dată motorul porni şi Sam nu-şi putu împiedica un rânjet în direcția lui Rollie, dar puştiul rămase ca de piatră. Maşina se dădu puțin înapoi, după care țâşni cu toată viteza înainte. Prima stradă pe care intrară li se păru oarecum familiară, apoi se treziră din nou pe Main Street.

— Ce fel de fitil ai folosit? întrebă Sam într-un târziu, în timp ce intrau pe autostrada 82, la numai câteva blocuri distanță de biroul lui Kramer.

Dar Rollie ridică din umeri de parcă ar fi vrut să spună că respectiva chestiune îl privea în exclusivitate, iar Sam n-avea nici un drept să pună întrebări. Încetiniră puțin când trecură pe lângă o maşină de poliție oprită pe marginea drumului, dar după aceea accelerară puternic şi în numai câteva minute Greenville rămase departe, în urma lor.

— Ce fel de fitil ai folosit? întrebă din nou Sam, de data asta cu o nuanță de iritare în glas.

— Am încercat ceva nou, răspunse Rollie fără să-l privească.

— Ce-ai făcut?

— N-ai cum să înțelegi, zise Rollie şi Sam încercă să ghicească.

— Un ceas cumva? întrebă el după ce parcurseră câteva mile.

— Cam aşa ceva.

Până la Cleveland, nici unul dintre ei nu mai scoase o vorbă. În timp ce luminile din Greenville dispăreau de cealaltă parte a câmpiei, Sam tot aştepta să vadă flăcări izbucnind pe cer, ori să audă pârâitul înăbuşit al exploziei. Numai că nu se

întâmplă nimic din toate acestea, ba pe deasupra, Wedge reuşi chiar să tragă şi un pui de somn.

Barul din parcarea pentru camioane era arhiplin când sosiră cei doi. Ca de obicei, Rollie coborî din maşină, aruncă un „la revedere" prin fereastra deschisă, apoi se îndreptă surâzând spre propria maşină. Sam îl urmări cu privirea, minunându-se din nou de sângele rece de care dădea întotdeauna dovadă Rollie Wedge.

Ceasul arăta acum puțin peste cinci şi jumătate şi la răsărit o geană portocalie spărsese întunericul. Sam intră cu Ponticul verde pe autostrada 61 şi se îndreptă spre sud.

Pentru familia Kramer nenorocirea începu cu adevărat cam pe la ora la care Rollie Wedge şi Sam Cayhall se despărțiră în Cleveland. Mai întâi fu ceasul deşteptător de pe noptiera lui Ruth Kramer. Când soneria izbucni ca de obicei la cinci treizeci, Ruth îşi dădu imediat seama că este foarte bolnavă. Avea puțină febră, o durere rea în tâmple şi o groaznică senzație de vomă. Marvin o ajută să ajungă în baie unde rămase mai bine de o jumătate de oră. De o lună de zile Greenville era bântuit de o gripă care acum îşi făcuse drum şi în casa familiei Kramer.

Menajera îi trezi pe gemeni (Josh şi John aveau acum cinci ani) la şase şi jumătate, îi spălă, îi îmbrăcă şi îi hrăni în mare viteză. După părerea lui Marvin, era mai bine să-i ducă pe copii la grădiniță, în speranța că aşa vor fi cât mai departe de virusul cel periculos. Îi telefonă apoi unui prieten medic ca să-i ceară o rețetă şi îi dădu servitoarei douăzeci de dolari ca să ridice medicamentele de la farmacie, peste o oră. În sfârşit, îşi luă la revedere de la Ruth, pe care o găsi întinsă pe podeaua sălii de baie, cu o pernă sub cap şi o pungă de gheață pe față.

Activitatea avocatului nu era consacrată în întregime cauzelor din domeniul drepturilor civile; în anul de grație 1967, în statul Mississippi, nu se putea trăi doar din asta. Aşa că printre dosarele lui Kramer mai apăreau şi câteva cazuri penale, divorțuri, falimente dubioase, litigii imobiliare.

Şi cu toate că tatăl său aproape că nu-i mai vorbea, iar restul membrilor familiei Kramer abia dacă-i mai rostea numele, Marvin îşi petrecea cam o treime din timpul său de lucru ocupându-se de afacerile familiei. De altfel, chiar în dimineața asta la ora nouă trebuia să fie la tribunal pentru un proces în care era implicată şi proprietatea unui unchi.

Gemenilor le plăcea la nebunie să meargă cu el la birou. Programul grădiniței începea abia la ora opt, aşa că Marvin avea timp să lucreze puțin înainte de a-i preda pe băieți educatoarei şi de a merge la tribunal. Aşa ceva se întâmpla cam o dată pe lună, dar în realitate nu trecea nici o zi fără ca măcar unul dintre băieți să nu-l implore pe Marvin să-i ducă mai întâi la birou şi abia după aceea la grădiniță.

Sosiră pe la şapte şi jumătate şi gemenii merseră ață la biroul secretarei pe care se odihnea un teanc gros de hârtie de scris ce nu aştepta decât să fie tăiată, copiată, capsată, împăturită şi vârâtă în plicuri. Clădirea care adăpostea firma crescuse cam alandala de-a lungul vremii. Uşa de la intrare dădea într-un mic vestibul unde biroul de primire stătea aproape sub scară. Cele patru scaune destinate clienților erau pur şi simplu lipite de perete, iar birourile celor trei asociați pe care îi avea acum Marvin se aflau de-o parte şi de alta a vestibulului. Un hol de vreo cinci metri traversa tot parterul, în aşa fel încât, dacă rămâneai în dreptul intrării, puteai să vezi uşa din spate a clădirii. Marvin ocupa cea mai spațioasă încăpere de la parter, adică ultima uşă pe stânga, chiar lângă debaraua supraaglomerată. Secretara, pe nume Helen, îşi avea propriul birou în fața debaralei; era o tânără bine făcută la care Marvin visa de vreun an şi jumătate.

La etajul întâi se aflau birourile înecate în hârtii ale încă unui avocat şi două secretare. Iar etajul al doilea, neîncălzit şi fără aer condiționat, era folosit ca depozit.

Marvin sosea de obicei la birou între şapte şi jumătate şi opt deoarece îi plăcea să-şi vadă de treabă în linişte până se adunau şi ceilalți, iar telefoanele începeau să zbârnâie. Vineri, 21 aprilie, sosi, evident, primul.

Descuie uşa de la intrare, aprinse lumina şi se opri în vestibul. Aici le ținu gemenilor o predică despre cum trebuiau să lase biroul lui Helen, dar puştii erau deja în hol, fără să fi auzit un cuvânt. Când Marvin îşi vârî capul prin uşa biroului secretarei, Josh avea de lucru cu foarfeca, în timp ce John pusese mâna pe capsator. Aşa că tatăl zâmbi înțelegător şi se retrase; câteva secunde mai târziu, era cufundat până peste cap în hârtii.

Pe la opt fără un sfert hotărî că va telefona mai târziu la spital şi porni să urce scările spre etajul al doilea în căutarea unui dosar vechi care, după părerea lui, ar fi putut avea o anumită legătură cu cazul la care tocmai lucra. De undeva, de pe hol, se auzea râsul jucăuş al băieților; Marvin urcă treptele mormăind. De fapt, dosarul acela vechi îi salvă viața.

Explozia aruncă totul în aer pe verticală şi pe orizontală, cu o viteză incredibilă; căci cincisprezece cartuşe de dinamită plasate în centrul unei clădiri cu structură din lemn transformă totul în fărâme în numai câteva secunde. Pământul se zdruncină ca de cutremur, iar rămăşițelor clădirii le trebui un minut întreg ca să revină pe pământ; martorii povestiră mai târziu că cioburile cădeau peste oraş ca o ploaie fără sfârşit.

Josh şi John Kramer se aflau cam la trei metri de epicentrul exploziei, aşa că, din fericire, nu apucară să-şi dea seama ce se întâmplă. Trupurile lor ciopârțite fură găsite de pompieri sub un morman de ruine. Suflul exploziei îl proiectă pe Marvin de tavanul de la etajul al doilea, apoi trupul avocatului căzu împreună cu resturile acoperişului în craterul fumegând din centrul clădirii. Douăzeci de minute mai târziu, Marvin era dus la spital în stare de inconştiență, dar încă viu. După alte trei ceasuri avea ambele picioare amputate de la genunchi.

Explozia se produsese la ora şapte şi patruzeci şi şase de minute fix, şi asta din fericire, dacă se poate spune aşa. Helen, secretara lui Marvin, simți explozia în clipa în care ieşea din oficiul poştal aflat la patru blocuri distanță de birou.

Încă zece minute şi ar fi fost şi ea acolo, cu ceştile de cafea în mână. David Lukland, un tânăr asociat al firmei locuia la trei blocuri mai încolo şi tocmai încuia uşa apartamentului când toate simțurile recepționară din plin explozia. Încă zece minute şi s-ar fi aflat şi el acolo, în biroul de la etajul întâi, în plină triere a curierului.

Un mic incendiu izbucni în clădirea vecină care adăpostea alte firme şi companii, şi, cu toate că fu stins aproape imediat, el făcu să crească puternic emoția în cartier. La vederea fumului gros, oamenii fugiră care încotro, mâncând pământul.

Doi trecători fură răniți cu această ocazie. O bucată de aproximativ un metru dintr-o bârnă ateriză pe trotuar, impactul proiectând-o apoi drept în nasul doamnei Mildred Talton care îşi întorsese capul în direcția exploziei. Din fericire, rana nu era gravă.

Cel de-al doilea accident fu tot atât de lipsit de gravitate, dar în acelaşi timp deosebit de semnificativ. Un străin pe nume Sam Cayhall se îndrepta liniştit spre clădirea care adăpostea firma lui Kramer când pământul se cutremură şi îi fugi de sub picioare. În timp ce se lupta să se ridice de pe jos, străinul primi câteva cioburi în gât şi în obrazul stâng, ceea ce-l făcu să se târască în spatele unui copac pentru a se adăposti de ploaia de sticlă dezlănțuită de explozie. Dezastrul din fața lui îl lăsă cu gura căscată, dar după câteva clipe îşi reveni şi o luă la fugă.

Sângele care-i curgea din obraz îi pătă cămaşa, iar starea de şoc provocată de cele văzute îl împiedică să-şi amintească mare lucru mai târziu. Se îndepărtă de centrul oraşului la volanul aceluiaşi Pontiac verde şi, dacă ar fi fost atent, ar fi reuşit pentru a doua oară să iasă liniştit din Greenville. Dar o patrulă a poliției tocmai se grăbea să răspundă apelului stației centrale, îndreptându-se cu toată viteza spre locul unde se produsese nenorocirea, când drumul îi fu blocat de un Pontiac verde. Era imposibil ca o maşină a poliției să treacă neobservată — sirena urla, girofarurile scânteiau,

claxonul spărgea timpanele, polițiștii din maşină înjurau în gura mare — dar, dintr-un motiv necunoscut, Pontiacul nu se retrase pe banda alăturată. Enervați, polițiștii reuşiră în cele din urmă să-l oprească pe inconştient, aproape că smulseră portiera din țâțâni şi prinseră în cătuşe mâinile tipului de la volan a cărui cămaşă era pătată de sânge. Apoi Sam fu împins fără menajamente pe bancheta din spate a maşinii de poliție şi dus la secție; Pontiacul fu pus sub sechestru.

Bomba care îi ucisese pe gemenii familiei Kramer era cea mai puțin experimentată din toate chestiile de genul ăsta. Cele cincisprezece cartuşe de dinamită fuseseră legate între ele cu o bandă specială, dar fitilul lipsea. În locul acestuia Rollie Wedge folosise un detonator, un timer care era, de fapt, un ceas deşteptător cu arc, dintre cele mai ieftine. După ce aruncase limba mare, făcuse un orificiu între cifrele şapte şi opt în care introdusese un ac metalic. În clipa în care acesta avea să fie atins de limba mică, circuitul urma să se închidă şi să detoneze bomba. Rollie voise să aibă la dispoziție mai mult decât cele cincisprezece minute acordate de fitilul clasic. În plus, se considera un expert în materie de explozivi şi dorea să facă noi experiențe.

Poate că limba mică fusese puțin îndoită. Poate că ceasul nu avusese cadranul perfect plat. Poate că, în entuziasmul său, Rollie nu strânsese arcul cum trebuie. Poate că arcul metalic nu se potrivise cu cadranul. În fond, era prima dată că Rollie încerca aşa ceva. Sau, cine ştie, poate că totul se desfăşurase conform planului.

Cert este că, oricare ar fi fost motivele sau scuzele, campania de atentate organizată de Jeremiah Dogan şi Ku Klux Klan făcuse acum să curgă sânge evreiesc în statul Mississippi, iar acest lucru puse evident capăt respectivei campanii.

2

După ce trupurile celor trei fură scoase de sub dărâmături, poliția închise zona şi îndepărtă mulțimea de gură-cască. Câteva ore mai târziu cazul era preluat de agenții FBI din Jackson, şi o echipă specială începu să treacă prin sită resturile clădirii. Zeci de agenți primiră sarcina plictisitoare de a aduna de pe jos şi cea mai mică fărâmă, de a o studia şi de a o pune într-o pungă transparentă, gata să servească într-o bună zi la reconstituirea ansamblului. Tot ce fu ridicat de la locul exploziei ajunse apoi într-un depozit de la marginea oraşului, ales să servească drept bază de date.

Timpul confirmă bănuiala inițială a celor de la FBI. Dinamită, un detonator şi câteva cabluri. Adică o bombă artizanală, meşterită de un cârpaci care avusese norocul să scape nevătămat.

Un elicopter îl transportă aproape imediat pe Marvin Kramer la un spital din Memphis; timp de trei zile, starea lui rămase critică. Ruth Kramer, în stare de şoc, fu internată mai întâi la spitalul din Greenville, apoi în acelaşi spital din Memphis în care se afla şi soțul său. Aici, domnul şi doamna Kramer împărțiră nu numai camera, ci şi sedativele. Medici, rude şi prieteni fără număr făcură de gardă la căpătâiul lor, mai ales că Ruth se născuse şi crescuse în oraş.

Pe măsură ce praful se liniştea în jurul a ceea ce mai rămăsese din firma de avocatură a lui Marvin Kramer, vecinii-proprietari de magazine şi funcționari măturară cioburile de pe trotuar, şopocăind neîncetat şi urmărind cu atenție mişcările polițiştilor şi ale echipei de salvare care începuse săpăturile. Un zvon insistent alerga prin Greenville cum că poliția reținuse deja un suspect. Pe la prânz, toată lumea ştia că tipul se numea Sam Cayhall, că era din Clanton, Mississippi, că era un membru al Klanului şi că fusese rănit cu ocazia exploziei. Un raport oficial aducea detalii

înspăimântătoare despre alte atentate cu bombe al căror autor fusese Cayhall şi care avuseseră drept rezultat tot felul de răni îngrozitoare şi de cadavre desfigurate; dar până acum toate victimele fuseseră de culoare. Un alt raport povestea despre strălucitoarele fapte eroice ale polițiştilor din Greenville care reuşiseră să pună mâna pe nebun la numai câteva secunde după explozie. Jurnalul de prânz al postului de televiziune local confirmă ceea ce se ştia deja, anume că cei doi copii muriseră, că tatăl lor era grav rănit şi că Sam Cayhall fusese reținut de poliție.

La început, Sam Cayhall fusese cât pe-aci să scape doar cu o amendă de treizeci de dolari. Pe drumul către secția de poliție, îşi regăsise stăpânirea de sine şi le ceruse scuze aşa cum trebuie polițiştilor pentru că nu le lăsase cale liberă. În registrul poliției fu trecută o vină absolut minoră, iar Sam fu depus în camera de detenție în aşteptarea completării hârtiilor oficiale şi a eliberării. Cei doi polițişti se grăbiră apoi să ajungă la locul atentatului, în ajutorul colegilor lor.

Un îngrijitor care făcea şi pe infirmierul se apropie de Sam cu o trusă de prim ajutor şi îi curăță rana de pe obraz; sângele se oprise. Sam povesti încă o dată că avusese o noapte grea, că se bătuse într-un bar şi că aşa se pricopsise cu tăietura aia. Peste vreo oră, un gardian adjunct îşi iți capul în ferestruica uşii de la camera de detenție: avea cu el alte hârtii şi explicații. Sam era acuzat că nu acordase prioritate unui vehicul oficial aflat în misiune, amenda maximă era de treizeci de dolari şi, dacă putea să plătească imediat cu bani gheață, atunci era liber să-şi vadă de drum imediat ce documentele erau completate, iar maşina scoasă de sub sechestru. Sam se plimba nervos prin cameră, privindu-şi ceasul şi pipăindu-şi rana de pe obraz.

Ştia că trebuia neapărat să dispară. Arestarea asta fusese înregistrată şi nu avea să treacă mult până când țărănoii ăştia or să pună cap la cap numele lui şi explozia de la biroul avocatului, şi-atunci, ei bine, atunci nu-i mai rămânea decât să-şi ia picioarele la spinare. Trebuia să plece din Mississippi,

poate să facă iar echipă cu Rollie Wedge şi să plece amândoi în Brazilia sau undeva tot aşa departe. Dogan o să le dea cu siguranță bani. O să-i dea un telefon Iui Dogan imediat ce-o să iasă din Greenville. Maşina îl aştepta cuminte în parcarea pentru camioane din Cleveland, aşa că acolo o să schimbe maşinile, pe urmă o să se ducă la Memphis unde o să ia un autobuz Greyhound.

Asta o să facă. Fusese un dobitoc că se întorsese la locul faptei, dar îşi zise că, dacă se stăpânea ca lumea, circarii ăştia or să-i dea drumul.

După încă o jumătate de oră, gardianul adjunct se întoarse cu un alt formular, Sam îi dădu cei treizeci de dolari şi primi chitanța. Apoi îl urmă pe celălalt de-a lungul unui coridor îngust care ducea la biroul de la intrare; acolo i se înmână o citație să se prezinte peste două săptămâni la Tribunalul Municipal din Greenville.

— Unde-mi e maşina? întrebă el în timp ce împăturea hârtia şi o vâra în buzunar.

— Vine imediat. Aşteaptă aici.

Sam îşi privi ceasul şi aşteptă un sfert de oră. Prin ferestruica tăiată într-o uşă de metal, urmări un du-te-vino al maşinilor în parcarea din fața închisorii. Un polițist voinic târî înăuntru doi beți. Sam aşteptă, foindu-se nerăbdător.

Apoi o voce necunoscută îl chemă de undeva, din spate.

— Domnule Cayhall.

Se întoarse şi dădu cu ochii de un tip scund, îmbrăcat într-un costum teribil de uzat, care-i flutură pe la nas o insignă de polițist.

— Sunt detectiv Ivy, de la Departamentul de Poliție din Greenville. Trebuie să vă pun câteva întrebări, zise bărbatul cel scund, făcând un semn cu mâna spre uşile din lemn înşirate de-a lungul holului. Sam îl urmă fără să crâcnească.

Încă din prima clipă când se aşează în fața detectivului Ivy, de cealaltă parte a unui birou cât se poate de murdar, Sam Cayhall nu avu prea multe de spus. Ivy avea doar vreo

patruzeci şi ceva de ani, dar părul îi era deja cărunt şi riduri adânci îi înconjurau ochii. După ce îşi aprinse o Camel fără filtru, îi oferi şi lui Sam o ţigară, întrebându-l cum de se tăiase la obraz. Sam se jucă un timp cu ţigara, dar nu o aprinse. Se lăsase de fumat cu câţiva ani în urmă şi, cu toate că simţea nevoia să tragă un fum în acest moment atât de tensionat, se mulţumi să bată uşor cu ţigara în masă. Răspunse fără să-l privească pe Ivy că, probabil, era rezultatul unei bătăi.

Ivy zâmbi scurt, mormăind ceva, ca şi cum s-ar fi aşteptat la un asemenea răspuns, şi în clipa aceea Sam ştiu că are de-a face cu un profesionist de mâna întâi. Constatarea asta îl sperie şi mâinile începură să-i tremure. Bineînţeles că Ivy observă totul. Unde se bătuse? Cu cine se bătuse? Când anume avusese loc evenimentul? De ce se bătuse aici, în Greenville, când locuia de fapt la vreo trei ore distanţă de oraş? De unde luase maşina?

Sam nu răspunse. Ivy îl hărţuia cu întrebări la care Sam nu putea răspunde deoarece o minciună ar fi adus după ea alte minciuni şi Ivy l-ar fi prins imediat cu ocaua mică.

— Aş vrea să vorbesc cu un avocat, zise Sam în cele din urmă.

— Minunat, Sam. Cred că este exact ceea ce trebuie să faci, aprobă Ivy, aprinzând o nouă ţigară şi suflând fumul gros spre tavan. Azi-dimineaţă am avut o mică explozie aici, în oraş. Ai auzit de chestia asta, nu? întrebă Ivy, glasul său căpătând o uşoară nuanţă de ironie.

— Nu.

— O tragedie. Biroul unui avocat de aici, Kramer, a fost făcut praf. Povestea s-a întâmplat acum vreo două ore şi s-ar putea să fie opera Klanului, înţelegi cum vine treaba. Acum, noi, pe-aici, nu avem oameni din Klan, da' domnul Kramer este evreu. Şi dacă-mi dai voie să ghicesc, tu habar n-ai de toată tărăşenia asta, corect?

— Corect.

— O poveste tare, tare tristă, Sam. Vezi tu, domnul Kramer avea doi băieţei, Josh şi John, şi soarta a vrut ca puştii să fie la birou, împreună cu tăticul lor, atunci când a explodat bomba.

Respiraţia lui Sam se iuţi brusc, în timp ce ochii săi îi cereau lui Ivy să povestească mai departe.

— Ei, şi ăştia doi băieţei, de numai cinci ani, nişte gemeni tare drăgălaşi, au fost făcuţi fărâme, Sam. Sunt mai morţi decât toţi morţii din iad, Sam.

Sam îşi plecă încet capul până când bărbia îi ajunse la numai câţiva milimetri de piept. Fusese învins. Crimă, avocaţi, procese, judecători, juraţi, închisoare, totul năvăli dintr-o dată asupra Iui şi lovitura îl făcu să închidă ochii.

— Tăticul s-ar putea să aibă noroc. În clipa asta e la spital, îl operează. Puştii sunt însă în grija celor de la pompe funebre. O adevărată tragedie, Sam. Bănuiesc că nu ştii nimic despre bombă, Sam, nu-i aşa?

— Nu, nu ştiu. Aş vrea să văd un avocat.

— Fireşte, răspunse Ivy, ridicându-se încet şi părăsind încăperea.

Un medic extrase un ciob de sticlă din obrazul lui Sam şi îl trimise la un laborator al FBI-ului. Analiza nu aduse nici o surpriză — era o bucată din geamul ferestrelor de la clădirea aruncată în aer. Apoi, Pontiacul verde fu foarte repede pus în legătură cu numele lui Jeremiah Dogan din Meridian. Un fitil fu găsit în portbagaj. În sfârşit, un comisionar se prezentă la poliţie şi povesti că văzuse maşina aceea pe la patru dimineaţa în preajma biroului domnului Kramer.

FBI-ul făcu în aşa fel încât presa să afle imediat că domnul Sam Cayhall era de multă vreme membru al Ku Klux Klanului şi că fusese principalul suspect în mai multe atentate cu bombe. Era un caz urât, aşa că asupra poliţiei din Greenville complimentele curgeau gârlă; până şi J. Edgar Hoover făcu o declaraţie publică.

La două zile după atentat, gemenii Kramer îşi găsiră odihna veşnică într-un mic cimitir din oraş. La vremea aceea, în Greenville locuiau o sută patruzeci şi şase de evrei şi, cu excepția lui Marvin şi a altor şase, toți ceilalți fură prezenți la înmormântare. Numărul reporterilor şi al fotografilor care ținuseră să fie de față fu însă dublu.

În dimineața următoare, Sam se uită la fotografii şi citi relatările de la fața locului în micuța celulă în care fusese „găzduit". Gardianul adjunct, pe nume Larry Jack Polk, era un nătăfleț care se împrietenise cu Sam pentru că, aşa cum îi şoptise ceva mai devreme, nişte veri de-ai lui erau membri ai Klanului şi ar fi vrut şi el să li se alăture, da' nevastă-sa nu era de acord nici în ruptul capului. În fiecare dimineață îi aducea lui Sam cafea proaspătă şi ziare. Larry Jack mărturisise deja admirația pe care o nutrea pentru talentele pirotehnice ale lui Sam.

Sam nu scosese practic nici un cuvânt, dacă nu punem la socoteală cele câteva vorbe menite să-l mulțumească pe Larry Jack. A doua zi după explozie i se puseseră în spinare două omucideri de gradul întâi, aşa că mintea îi era ocupată cu scenariul în care camera de gazare juca un rol principal. Refuzase cu încăpățânare să vorbească cu Ivy sau cu oricare alt polițist şi adoptase aceeaşi atitudine şi în privința FBI-ului. Ziariştii încercaseră, fireşte, să ajungă până la el, dar nu reuşiseră să treacă de Larry Jack. Sam îi telefonă soției, sfătuind-o să nu plece din Clanton şi să încuie bine uşile. În singurătatea celulei, începu să țină un jurnal.

Polițiştii n-aveau decât să afle singuri că în atentat mai fusese implicat un al doilea, pe nume Rollie Wedge. Ca membru al Klanului, Sam Cayhall depusese un jurământ, şi pentru el jurământul era sacru. Niciodată, absolut niciodată nu-l va da în vileag pe un alt membru al Klanului. Şi spera din tot sufletul că Jeremiah Dogan îi împărtăşea ideile şi convingerile în legătură cu jurământul.

La două zile după explozie, în Greenville îşi făcu apariția un avocat îndoielnic, cu părul vâlvoi, pe nume Clovis Brazelton. Făcea şi el parte din Klan şi îşi câştigase o oarecare faimă în Jackson, apărând tot felul de pungaşi. Dorea să candideze pentru postul de guvernator şi în platforma lui electorală susținea că rasa albă trebuia conservată, că Biroul Federal de Investigații era o invenție drăcească şi că negrii trebuiau protejați, dar fără a li se permite conviețuirea cu albii, şi aşa mai departe. Brazelton fusese trimis de Jeremiah Dogan să-l apere pe Sam Cayhall, dar mai ales să se asigure că Sam şi-a pus lacăt la gură. FBI-ul tăbărâse pe Dogan din cauza Pontiacului verde şi lui Jerry îi era teamă să nu fie inculpat drept complice.

Complicele, îi explică Clovis noului său client, este tot atât de vinovat ca şi cei care apasă efectiv pe trăgaci. Sam

Îl ascultă aproape fără să scoată un cuvânt. Auzise câte ceva despre Brazelton şi încă nu avea încredere în avocat.

— Uite ce e, Sam, insistă Clovis ca şi cum i-ar fi explicat unui copil. Eu ştiu cine a pus bomba. Mi-a spus Dogan. Dacă nu mă înşel, suntem patru cu toții — eu, tu, Dogan şi Wedge. Or, în momentul ăsta, Dogan este aproape convins că Wedge va fi de negăsit. Nu a luat legătura cu el, dar puştiul este strălucitor de inteligent şi probabil că a fugit deja peste graniță. Asta înseamnă că mai rămâneți doar tu şi Dogan. Şi sincer să fiu, eu mă aştept ca Dogan să fie inculpat în orice clipă. Numai că sticleților are să le fie tare greu să-l înfunde dacă nu pot să-i dovedească complicitatea. Şi ei nu pot să facă asta dacă tu nu le spui nimic.

— Deci iau totul asupra mea? întrebă Sam.

— Nu. Îți ții gura doar în privința lui Dogan. Negi totul. O să inventăm ceva în legătură cu maşina. Dar asta este problema mea. Am să fac în aşa fel încât procesul să fie transferat într-un alt comitat, poate în zona colinelor sau altundeva unde să nu fie evrei. Dacă o să avem un juriu numai din albi, o să fac o pledoarie de-o să ieşim amândoi

nişte eroi. Da' pentru asta lasă-mă pe mine să mă ocup de toate.

— Nu crezi că am să fiu condamnat?

— Pe dracu'! Uite, Sam, îți dau cuvântul meu. O să facem rost de un juriu de patrioți, adică de oameni ca tine, Sam. Toți albi. Şi toți îngrijorați că puştii lor vor fi obligați să meargă la şcoală împreună cu puştimea cioroilor. Numai oameni buni, Sam. O să alegem doişpe din ăştia, o să-i punem pe banca juraților şi o să le explicăm că evreii ăştia împuțiți au încurajat toată aiureala asta cu drepturile civile. Ai încredere în mine, Sam; o să fie foarte uşor. Ai încredere în mine, am mai făcut chestia asta, încheie Clovis, aplecându-se peste masa şubredă şi bătând uşurel cu mâna pe brațul lui Sam.

În aceeaşi zi, Sam se trezi cu cătuşe la mâini şi câțiva polițişti de la poliția municipală îl urcară într-o maşină. O mică armată de fotografi îl aştepta la ieşirea închisorii, în timp ce un alt grup de reprezentanți ai acestei meserii atât de agresive era pregătit să-l întâmpine pe Sam pe treptele tribunalului.

Cayhall se prezentă în fața judecătorului municipal însoțit de noul său avocat, onorabilul Clovis Brazelton, care renunță la audierea preliminară şi se ocupă liniştit de alte câteva proceduri legale de rutină. Sam se întoarse în celula sa la numai douăzeci de minute după ce o părăsise. Clovis îi promise că va reveni peste câteva zile ca să pună la cale strategia pentru proces, apoi ieşi din clădirea închisorii şi dădu un recital admirabil în beneficiul ziariştilor.

Frenezia care cuprinsese presa în Greenville avu nevoie de o lună întreagă ca să se potolească. Sam Cayhall şi Jeremiah Dogan fură inculpați pe data de 5 mai 1967 pentru omucidere de gradul întâi, iar procurorul anunță în gura mare că avea de gând să ceară pedeapsa capitală. Nimeni nu pomeni numele lui Rollie Wedge. De fapt, poliția şi FBI-ul habar n-aveau de existența lui.

Clovis, care îi reprezenta acum pe ambii inculpați, pledă cu succes pentru transferarea procesului în altă instanță, astfel încât procesul începu pe 4 septembrie 1967 în Nettles County, la trei sute de kilometri distanță de Greenville. Şi totul se transformă într-un spectacol de circ. Pe peluza din fața tribunalului, Klanul instală o tabără pentru membri şi simpatizanți, cu numere extrem de zgomotoase prezentate aproape din oră în oră. Fuseseră aduşi chiar membri din alte state, şi exista până şi o listă de vorbitori invitați. Sam Cayhall şi Jeremiah Dogan erau văzuți drept simboluri ale supremației rasei albe, iar admiratorii ascunşi sub glugi le scandau neîncetat numele.

Presa privea şi aştepta. Sala de tribunal era înțesată de reporteri şi ziarişti, iar cei mai puțin norocoşi fură nevoiți să se mulțumească cu un loc la umbra copacilor din fața clădirii. De acolo, asistară la spectacolul oferit de Klan şi ascultară discursurile care se lungeau tot mai mult, pe măsură ce blitzurile fotografilor fulgerau din ce în ce mai des.

Înăuntru, lucrurile mergeau bine pentru Cayhall şi Dogan. Brazelton îşi folosise toată ştiința şi tot farmecul şi făcuse rost de doisprezece patrioți — cum îi plăcea lui să-i numească — pe post de juraţi, iar acum dădea găuri importante în eşafodajul acuzării. Era extraordinar de important faptul că dovezile erau circumstanțiale — nimeni nu-l văzuse pe Sam Cayhall plasând efectiv bomba. Clovis predică treaba asta chiar de la început şi argumentul fu reținut de urechile din jur. Cayhall fusese într-adevăr angajat de Dogan să-i facă un comision în Greenville şi întâmplarea îl adusese în preajma biroului lui Kramer într-un moment absolut nefericit. Lui Clovis mai că-i dădură lacrimile când îşi aduse aminte de cei doi copilaşi minunați.

Fitilul din portbagaj fusese lăsat acolo probabil de fostul proprietar al maşinii, un oarecare domn Carson Jenkins din Meridian, de profesie antreprenor de deşeuri. Şi domnul Carson Jenkins chiar depuse mărturie că aşa se întâmplase: meseria îi cerea să mânuiască permanent materiale explozive,

iar fitilul cu pricina fără îndoială rămăsese uitat în portbagaj atunci când vânduse Pontiacul verde domnului Dogan. Or, domnul Carson Jenkins preda la şcoala de duminică, era un omuleț liniştit şi muncitor, una din acele persoane pe care nu se poate să nu le crezi. În plus, era şi membru al Ku Klux Klanului, dar FBI-ul habar n-avea de chestia asta. Clovis organizase totul absolut impecabil.

Poliția şi FBI-ul nu aflară niciodată că maşina lui Cayhall rămăsese în parcarea pentru camioane din Cleveland. Primul telefon pe care Sam avusese voie să-l dea din închisoare fusese acasă, pentru a le spune soției şi fiului său, Eddie Cayhall, să recupereze maşina. Spre norocul apărării.

Dar cel mai puternic argument prezentat de Clovis Brazelton fu acela că nimeni nu putea să aducă nici o dovadă că cei doi clienți ai săi conspiraseră în vreun fel, şi-atunci cum puteți dumneavoastră, doamnelor şi domnilor juraţi din Nettles County, să-i trimiteți pe aceşti doi oameni la moarte?

După patru zile de dezbateri, juriul se retrase să delibereze. Clovis le garantă clienților săi că vor fi achitați. La rândul ei, acuzarea era aproape sigură că acesta va fi rezultatul final. Klanul simți în aer parfumul victoriei şi asta spori simțitor ritmul scandărilor de pe peluza din fața tribunalului.

Nimeni nu fu achitat, nimeni nu fu condamnat. Fapt remarcabil, doi dintre juraţi se ridicară plini de îndrăzneală şi cerură insistent condamnarea. După o zi şi jumătate de deliberări, juraţii îl anunțară pe judecător că intraseră într-un impas care nu putea fi depăşit cu nici un chip. La rândul său, judecătorul respinse cauza, iar Sam Cayhall plecă acasă pentru prima oară în ultimele cinci luni de zile.

Procesul se rejudecă şase luni mai târziu în comitatul Wilson, o altă regiune rurală aflată la patru ore distanță de Greenville şi la vreo sută cincizeci de kilometri de scena primului proces. Deoarece în timpul primului proces fuseseră

depuse plângeri cum că jurații fuseseră literalmente hărțuiți de Klan, judecătorul, din motive niciodată precizate, schimbă jurisdicția într-o altă zonă mişunând de membru şi simpatizanții Klanului. Din nou jurații fură cu toții albi şi ne-evrei, Clovis povesti acelaşi lucru şi prezentă aceleaşi argumente, iar domnul Carson Jenkins recită aceleaşi minciuni.

Acuzarea îşi modifică oarecum strategia; fără folos însă. Procurorul districtual renunță la acuzațiile principale şi ceru pedepsirea celor doi doar pentru omucidere.

Nu se mai punea problema pedepsei capitale, iar juriul putea, dacă dorea, să-i găsească pe Cayhall şi Dogan vinovați de omucidere; o inculpare mai uşoară, cu o pedeapsă adecvată.

Cel de-al doilea proces aduse totuşi ceva nou. Timp de trei zile, aşezat într-un scaun cu rotile, Marvin Kramer se află în primul rând al asistenței, cu ochii țintă la jurați. Ruth încercase să asiste la primul proces, dar nu fusese în stare să reziste şi se întorsese la Greenville unde fusese din nou internată în spital pentru probleme psihice. În aceeaşi perioadă Marvin suferise mai multe operații şi medicii nu-i dăduseră voie să urmărească în direct spectacolul din Nettles County.

În general, jurații nu fură în stare să-l privească, aşa că ochii lor evitară pe cât posibil publicul, concentrându-se, într-un mod absolut neobişnuit, asupra martorilor. Cu toate acestea, tânăra Sharon Culpepper, mamă a doi gemeni, nu se putu abține şi se uită în repetate rânduri la Marvin, privirile lor întâlnindu-se de câteva ori. Avocatul o imploră să i se facă dreptate.

Sharon Culpepper fu singura dintre cei doisprezece care votă de la început pentru condamnare. Timp de două zile, trebui să suporte hemoragia verbală şi jignirile colegilor care nu se dădură în lături de la nici o grosolănie; lacrimile îi scăldau obrajii, dar refuză cu încăpățânare să cedeze.

Votul juriului fu de unsprezece la unu, aşa că judecătorul respinse cauza şi îi trimise pe toţi la casele lor. Marvin Kramer se întoarse mai întâi la Greenville, dar apoi plecă din nou la Memphis pentru altă operaţie. Clovis Brazelton dădu un recital pentru presă. Procurorul districtual nu promise un nou proces. Sam Cayhall plecă în linişte spre Clanton, jurându-şi solemn că nu va mai avea niciodată de-a face cu Jeremiah Dogan. Iar Vrăjitorul Imperial fu primit triumfal acasă, în Meridian, unde le împuie tuturor urechile cum că bătălia pentru supremaţia albă abia a început, binele a învins răul, şi aşa mai departe.

În tot acest timp, numele lui Rollie Wedge fusese pomenit o singură dată. Pe când cel de-al doilea proces era în plină desfăşurare, Dogan îi şoptise lui Cayhall, într-o pauză de prânz, că puştiul trimisese un mesaj printr-un străin care vorbise cu soţia lui Dogan pe unul din coridoarele tribunalului. Mesajul era foarte simplu şi limpede. Wedge era pe aproape şi urmărea cu atenţie mersul procesului, iar dacă Dogan sau Cayhall îi pomeneau vreodată numele, casele şi familiile lor aveau să fie trimise urgent în iad.

3

Ruth şi Marvin Kramer se despărţiră în 1970. În acelaşi an, el era internat într-un ospiciu, pentru ca să se sinucidă în 1971. Ruth se întoarse la Memphis, în casa părintească. În ciuda tuturor problemelor cărora trebuia să le facă faţă, insistaseră din toate puterile ca să obţină un al treilea proces. Şi, de fapt, comunitatea evreiască din Greenville arătă deschis o nervozitate crescândă în momentul în care deveni evident pentru toată lumea că procurorul districtual obosise să tot piardă, şi nu mai avea nici o brumă de entuziasm în privinţa unui nou proces împotriva lui Cayhall şi Dogan.

Marvin fu înmormântat alături de fiii săi. Un nou parc fu amenajat în memoria lui Josh şi John Kramer, burse şcolare purtând numele lor fură acordate elevilor merituoşi. Trecerea timpului atenuă oarecum oroarea care însoțise tragedia celor trei morți. Apoi, de-a lungul anilor, oraşul vorbi din ce în ce mai puțin despre explozia din 1967.

Nici măcar presiunile FBI-ului nu reuşiră să pună pe picioare un al treilea proces. Probe nu existau, fără îndoială că judecătorul avea să schimbe din nou jurisdicția, o nouă inculpare părea lipsită de orice speranță, dar Biroul Federal nu renunță.

Cu un Cayhall îndărătnic şi un Wedge indisponibil, campania de atentate organizată de Dogan eşuă lamentabil. El însă continuă să-şi îmbrace roba şi să țină discursuri, ba începu chiar să se creadă o forță politică majoră. Ziariştii din Nord erau intrigați de zgomotosul său repertoriu rasist, iar el era mereu gata să-şi tragă gluga pe ochi şi să le acorde interviuri absolut insultătoare. Pentru o scurtă perioadă, căpătă deci o oarecare faimă, ceea ce-i făcu o imensă plăcere.

Pe la sfârşitul deceniului şapte, Jeremiah Dogan nu mai era decât un derbedeu amărât dintr-o organizație aflată în declin rapid. Negrii primiseră drept de vot, în şcoli nu se mai practica segregația rasială, judecătorii federali din întreg sudul Statelor Unite dărâmau rând pe rând barierele rasiale, drepturile civile ajunseseră până şi în Mississippi, iar Klanul se dovedise incapabil să-i țină pe negri acolo unde le era locul. Dogan nu mai putea să adune nici măcar un şoarece de câmp la ridicarea unei cruci în flăcări.

Anul 1979 aduse două noi elemente în cazul suspendat, dar niciodată clasat, al atentatului împotriva avocatului Marvin Kramer. Primul fu alegerea lui David McAllister în funcția de procuror districtual în oraşul Greenville. La cei douăzeci şi şapte de ani ai săi, McAllister era cel mai tânăr procuror districtual din istoria statului Mississippi. Adolescent fiind, îi urmărise şi el din mulțime pe agenții FBI scurmând prin rămăşițele biroului de avocatură al lui Marvin

Kramer. La puțin timp după alegere, îşi jură să-i aducă pe terorişti în fața justiției.

Cel de-al doilea element îl constitui inculparea lui Jeremiah Dogan pentru evaziune fiscală. După ce ani de zile reuşise să-i fenteze pe cei de la FBI, Dogan îşi pierdu capul şi intră în conflict cu Serviciul de Venituri Interne. Ancheta dură opt luni şi avu drept rezultat o inculpare de treizeci de pagini. Conform documentului cu pricina, între 1974 şi 1978, Dogan uitase să declare fiscului peste o sută de mii de dolari; cele optzeci şi şase de capete de *acuzare* cereau o pedeapsă maximă de douăzeci şi opt de ani de închisoare.

Cum Dogan era mai mult decât vinovat, avocatul lui (altul decât Clovis Brazelton) se apucă imediat să exploreze terenul în vederea încheierii unui târg. În acest moment intră în scenă Biroul Federal de Investigații.

De-a lungul unei serii de întâlniri aprinse şi furioase cu Dogan şi avocatul acestuia, guvernul propuse un târg, şi anume ca Dogan să depună mărturie împotriva lui Cayhall în cazul Kramer primind în schimb asigurarea că nu va face puşcărie pentru evaziune fiscală. Adică nici o zi dincolo de gratii, doar libertate condiționată şi amenzi grele, dar fără închisoare. Dogan nu mai vorbise cu Cayhall de mai bine de zece ani, şi nu mai era nici membru activ al Klanului. Iar motivele pentru care târgul propus de federali merita să fie studiat cu atenție erau nenumărate, printre ele aflându-se şi alternativa deosebit de importantă — libertatea contra cel puțin zece ani de închisoare.

SVI se strădui să-l ajute în luarea hotărârii, aşa că îi sechestră toate bunurile, plănuind chiar o mică şi drăguță vânzare publică. Şi tot ca să-l ajute să se hotărască, David McAllister reuşi să convingă un mare juriu din Greenville să admită o nouă inculpare pentru Dogan şi amicul său, Cayhall, în cazul Kramer.

Nervii lui Dogan cedară sub această presiune şi tipul acceptă propunerea.

După doisprezece ani de viață liniştită în Ford County, Sam Cayhall se trezi din nou inculpat, arestat, având în față certitudinea unui nou proces şi perspectiva camerei de gazare. Ca să-şi angajeze un avocat, fu nevoit să-şi ipotecheze casa şi o mică fermă. Clovis Brazelton se lansase în chestii mult mai importante, iar Dogan nu se mai afla de aceeaşi parte a baricadei.

De fapt, multe lucruri se schimbaseră în Mississippi în timpul scurs de la primele două procese. Negrii dăduseră năvală să voteze şi îi aleseseră pe ai lor în funcțiile oficiale. Juriile formate în exclusivitate din albi erau rare. Pe teritoriul statului existau doi judecători negri, doi şerifi negri, pe coridoarele tribunalelor avocații de culoare se amestecau cu confrații lor albi. Din punct de vedere oficial, segregația dispăruse. Şi mulți locuitori albi ai statului Mississippi începeau să se întrebe, când priveau spre trecut, pentru ce se făcuse atâta tevatură. Pentru ce acordarea drepturilor fundamentale tuturor cetățenilor întâmpinase atâta rezistență? Deşi mai erau încă multe de făcut, statul Mississippi din 1980 era foarte diferit de cel din 1967. Iar Sam Cayhall înțelegea foarte bine situația.

Îşi luă un avocat talentat din Memphis, pe nume Benjamin Keyes, şi prima lor mişcare tactică fu încercarea de a anula inculparea pe motiv că nu era corect ca Sam să fie judecat din nou după atât de multă vreme de la ultimul proces. Argumentul se dovedi viabil şi în consecință fu nevoie de o decizie a Curții Supreme din Mississippi care să pună lucrurile la punct. Cu şase voturi pentru şi trei împotrivă, tribunalul hotărî că procesul putea avea loc.

Şi asta se şi întâmplă. Cel de-al treilea şi ultimul proces al lui Sam Cayhall începu în februarie 1981, într-un mic tribunal înghețat din Lakehead County, o regiune deluroasă din extremitatea nord-estică a statului. Despre acest proces s-ar putea spune multe. Tânărul procuror districtual, David McAllister, avu o prestație strălucită, dar făcu tot atunci

dovada unui obicei cât se poate de nesuferit, acela de a-şi petrece tot timpul liber în compania reprezentanților presei. Era un bărbat chipeş, cu vorbă limpede şi simțitoare şi deveni clar pentru toată lumea că procesul acela avea un scop bine definit. Domnul McAllister nutrea ambiții politice la scară mare.

Juriul era format din opt albi şi patru negri, iar probele din instanță erau aceleaşi din primele două procese: ciobul de sticlă, fitilul, rapoartele FBI-ului, fotografiile şi toate celelalte.

Apoi, peste toate acestea, veni mărturia lui Jeremiah Dogan care se aşează în boxa martorilor îmbrăcat într-o cămaşă de lucru din doc şi începu să explice, cu o umilință solemnă, cum conspiraseră el şi Sam Cayhall, cel de colo, să pună o bombă în biroul domnului Kramer. Sam nu-l scăpă din ochi sorbindu-i fiecare cuvânt, dar Dogan îi evită privirea. Avocatul lui Sam îl frecă pe Dogan o jumătate de zi, făcându-l să recunoască, în cele din urmă, că încheiase un târg cu guvernul. Dar răul fusese deja făcut.

Aducerea pe tapet a numelui lui Rollie Wedge nu-i folosea cu nimic lui Sam Cayhall, pentru că în felul acesta ar fi recunoscut participarea lui la atentatul din Greenville. Asta l-ar fi obligat apoi să-şi recunoască complicitatea, adică să devină în fața legii la fel de vinovat ca şi cel care plasase efectiv bomba în clădire. Prezentând acest scenariu juraților, Sam s-ar fi văzut obligat să depună mărturie, lucru pe care nu-l doreau nici el, nici avocatul: Sam ar fi fost nevoit să mintă din nou ca să acopere minciunile anterioare.

Şi ajunşi aici nimeni n-ar mai fi crezut povestea neaşteptată cu un terorist misterios despre care nu se mai vorbise înainte, care apăruse şi dispăruse fără ca nimeni să-l fi văzut. De altfel, Sam ştia că n-avea rost să meargă pe direcția Rollie Wedge, aşa că nu pomenise nimic despre tânăr nici măcar propriului său avocat.

În finalul procesului, într-o sală de şedințe arhiplină, David McAllister veni în fața juraților şi îşi prezentă pledoaria.

Le povesti despre tinerețea sa petrecută în Greenville şi despre prietenii săi evrei. Nu observase ca ei să fi fost diferiți de ceilalți. Cunoştea şi câțiva membri ai familiei Kramer, oameni de treabă, care munceau mult şi în beneficiul oraşului în care trăiau. Le vorbi apoi despre puştii de culoare cu care se jucase în copilărie şi care se dovediseră a fi prieteni minunați. Nu înțelesese niciodată de ce trebuia să învețe în şcoli diferite. Le spuse o poveste captivantă despre cum a simțit el pământul cutremurându-i-se sub picioare în dimineața de 21 aprilie 1967 şi cum a fugit spre centrul oraşului, unde un fuior de fum gros se ridica spre cer. Timp de trei ore, aşteptase cu sufletul la gură dincolo de barierele poliției. Îi văzuse pe pompieri rupând-o la fugă când dăduseră de Marvin Kramer; îi văzuse apoi îngrămădindu-se printre ruinele fumegânde când îi găsiseră pe băieți şi lacrimile îi scăldaseră obrajii în momentul în care cele două trupuşoare fără viață, acoperite cu cearşafuri albe, fuseseră urcate încet într-o ambulanță. Fusese un monolog splendid, la sfârşitul căruia o tăcere adâncă puse stăpânire pe sala de tribunal. Câțiva jurați îşi şterseră, discret, ochii.

Pe 12 februarie 1981 Sam Cayhall fu găsit vinovat de două omucideri de gradul întâi şi de o tentativă de omor, iar peste două zile, acelaşi juriu, în aceeaşi sală, pronunță verdictul: condamnarea la moarte.

Prizonierul fu dus apoi în penitenciarul de stat de la Parchman unde îşi aşteptă programarea pentru camera de gazare. Iar pe 19 februarie 1981 făcu primul pas pe lista condamnaților la moarte.

4

În oraşul Chicago, cei trei sute de avocați ai firmei „Kravitz & Bane" coexistau în pace sub acelaşi acoperiş. De fapt, erau două sute optzeci şi şase, cu toate că, în realitate, era foarte greu să ții socoteala pentru că în fiecare clipă vreo duzină de avocați părăsea firma pentru o grămadă de motive şi o altă duzină de recruți, proaspeți şi strălucitori, antrenați, cizelați şi nerăbdători să se arunce în luptă, îşi făcea apariția pe coridoarele firmei. În ciuda dimensiunilor sale uriaşe, firma „Kravitz & Bane" nu reuşi să joace jocul extinderii la fel de repede ca alții, nu apucase să pună gheara pe firmele mai slabe din alte oraşe, se mişcase încet când fusese vorba să racoleze clienții firmelor concurente, astfel încât era obligată să suporte plasarea sa abia pe locul al treilea în rândul celor mai mari firme de avocatură din Chicago. Avea sucursale în alte şase oraşe importante, dar, spre jena partenerilor mai tineri, registrul firmei nu conținea nici o adresă londoneză.

Deşi trecerea timpului îi mai îndulcise oarecum maniera, „Kravitz & Bane" îşi păstrase renumele de firmă dură în domeniul litigiilor. Bineînțeles că avea departamente specializate în probleme imobiliare, taxe şi legi antitrust, dar litigiile aduceau grosul banilor. Avocații erau recrutați dintre cei mai buni studenți din anul al trei-lea, bărbați tineri (câte o femeie ici şi colo) care să poată fi antrenați pe loc în stilul „atacă şi înjunghie" pus la punct cu multă vreme în urmă de specialiştii de la „Kravitz & Bane".

Firma avea o mică secție pentru daunele mobiliare ale reclamanților, o chestie foarte bună din care se alegea cu cincizeci la sută profit. Mai era apoi o secție de dimensiuni considerabile care reunea înalți funcționari specializați în drept penal, dar un asemenea înalt magistrat avea nevoie şi de un preț net de dimensiuni considerabile ca să poată ține pasul cu „Kravitz & Bane". Cele mai mari două secții erau specializate — una în litigii comerciale şi cealaltă în asigurări. Cu excepția secției pentru daunele reclamanților, care aducea un procent efectiv nesemnificativ din venitul total brut, banii proveneau din facturarea consultanțelor juridice cu ora. Două

sute de verzi (şi chiar mai mult dacă se putea) pe oră pentru orice chestiune legată de asigurări. Trei sute pe oră pentru problemele penale. Patru sute pentru o bancă cu greutate. Şi chiar cinci sute pentru un client bogat ai cărui avocați loviți de lene făceau să îi lâncezească afacerile.

În Chicago, „Kravitz & Bane" făcuse bani din consultanța cu ora şi fondase o adevărată dinastie. Birourile erau aranjate în pas cu moda, dar nu făceau paradă de opulență. Erau amplasate la ultimele etaje ale, evident, celei de-a treia clădiri — ca înălțime — din centrul oraşului.

Asemenea celor mai mari firme de avocatură, şi aceasta se simțise datoare, dată fiind suma enormă de bani pe care o realiza, să înființeze o mică secție pentru acțiuni de caritate, încercând în felul acesta să-şi îndeplinească obligațiile morale față de societate. Şi erau de-a dreptul mândri că aveau şi un partener care se ocupa de secția respectivă, un făcător de bine excentric pe nume E. Garner Goodman care ocupa, împreună cu cele două secretare ale sale, un birou spațios la etajul şaizeci. Avea la dispoziție şi un funcționar pe care-l împărțea cu unul din partenerii specializați în litigii. Cartea de onoare, legată în aur, a firmei făcea mult caz de faptul că avocații erau încurajați să preia cazuri care nu le aduceau nici un onorariu. De exemplu, în anul trecut, 1989, avocații firmei „Kravitz & Bane" donaseră pur şi simplu aproape şaizeci de mii de ore din prețiosul lor timp clienților care nu aveau posibilitatea să-i plătească. Copii orfani, condamnați la moarte, emigranți ilegali, toxicomani şi, bineînțeles, situația celor fără adăpost. În paginile cărții cu pricina putea fi admirată chiar şi o fotografie în care, pe un fundal de periferie urbană, doi tineri avocați în ținută adecvată — în cămăşi, cu mânecile suflecate, nodurile la cravată slăbite şi pete mari de sudoare la subsuori — priveau cu ochi plini de compasiune un grup de copii de imigranți, îndeplinindu-şi astfel sarcina. Avocații salvând societatea. Adam Hall, cu un exemplar al respectivei broşuri între copertele unui dosar subțirel, traversă holul de la etajul şaizeci şi unu în direcția biroului

lui E. Garner Goodman. Pe drum, se opri să-l salute şi să schimbe două vorbe cu un alt avocat tânăr pe care nu-l mai văzuse niciodată până atunci. În timpul petrecerii de Crăciun organizate de firmă se distribuiseră plăcuțe cu numele fiecăruia pentru a fi fixate pe uşile birourilor, mai ales că unii dintre parteneri abia dacă se cunoşteau între ei, iar unii dintre asociați nu se vedeau decât o dată sau de două ori pe an. Când Adam intră în mica anticameră, secretara care se afla înăuntru îşi luă ochii de la documentul pe care-l bătea la maşină şi mai-mai că-i zâmbi. Atunci întrebă de domnul Goodman şi ea îi arătă din priviri şirul de scaune de lângă perete, invitându-l să aştepte. Venise cu zece minute mai devreme, iar întâlnirea era pentru ora zece, deşi chestia asta n-avea importanță. Căci problema făcea parte dintre cele fără onorariu. Aşa că dă-l încolo de ceas. Dă-le încolo de ore facturate. Dă-le încolo de prime. Spre deosebire de toți ceilalți şi ca să le facă-n ciudă, Goodman nu acceptase nici un orologiu în biroul său.

Adam îşi răsfoi dosarul, se distră citind broşura, îşi reciti propriul curriculum — colegiul la Pepperdine, facultatea de drept la Michigan, redactor al revistei de drept, comentariu de caz asupra pedepselor aspre şi neobişnuite, comentarii pe marginea unor recente cazuri de condamnare la moarte. Un curriculum cam anemic, dar în fond nu avea decât douăzeci şi şase de ani şi lucra la „Kravitz & Bane" de numai nouă luni.

Citi şi făcu adnotări pe marginea a două decizii ale Curții Supreme a Statelor Unite referitoare la câteva execuții petrecute în California; apoi îşi privi ceasul. Până la urmă secretara îi oferi şi o cafea, dar el o refuză politicos.

Biroul de altfel spațios al lui E. Garner Goodman era uluitor prin dezordinea care domnea înăuntru. Pereții tapetați cu rafturi ce se îndoiau sub greutatea cărților, podeaua pardosită cu teancuri de dosare prăfuite, biroul din centrul încăperii ascuns sub o grămadă de hârțoage de toate felurile

şi dimensiunile. Covoraşul de sub birou nu se mai vedea de sub mormanul de resturi, gunoaie şi scrisori mototolite. Dacă jaluzelele de lemn n-ar fi fost lăsate, fereastra ar fi oferit o splendidă vedere spre lacul Michigan, dar aşa — era clar că domnul Goodman nu-şi petrecea timpul privind pe fereastră.

Stăpânul biroului era un bărbat în vârstă, cu părul şi barba aproape albe. Cămaşa albă aproape că scârțâia de atâta scrobeală. Papionul verde, emblematic pentru personaj, era perfect înnodat sub bărbie. Când Adam intră în încăpere, ferind cu grijă teancurile de hârtii din jur, Goodman nu se ridică să-l întâmpine, ci se mulțumi să-i întindă mâna.

După ce îi dădu şefului dosarul, tânărul se aşeză pe singurul scaun liber din birou, aşteptând nervos şi urmărind mâna ce mângâia uşor barba încărunțită din fața sa.

— De ce vrei să lucrezi fără onorariu? mormăi Goodman după o tăcere îndelungată, fără să-şi ridice privirea de pe dosar. Difuzoarele disimulate în plafon răspândeau o arie clasică interpretată la chitară.

— Ăă, din mai multe motive, răspunse Adam, fâțâindu-se încurcat pe scaun.

— Lasă-mă, atunci, să ghicesc. Vrei să serveşti omenirea, să dai şi tu ceva comunității din care faci parte, sau poate că te simți vinovat pentru că-ți petreci prea mult timp aici, în fabrica asta de asudat, facturând dolari cu ora, aşa că vrei să-ți cureți sufletul şi să-ți murdăreşti degetele, să faci ceva cinstit şi să-ți ajuți semenii, înşiră Goodman, țintuindu-l pe Adam cu privirea sa albastră din spatele ochelarilor cu ramă neagră, cocoțați pe vârful unui nas mai degrabă ascuțit. Am dreptate?

— Nu tocmai.

— Aşadar ai fost dat în grija lui Emmitt Wycoff? întrebă Goodman, în timp ce citea scrisoarea lui Wycoff, partenerul care se ocupa de Adam.

— Da, domnule.

— E un avocat foarte bun. Nu țin în mod deosebit la el, dar trebuie să recunosc că are o minte strălucită pentru

penal. Aş zice chiar că face parte dintre primii trei „intelectuali" pe care-i avem. Deşi este destul de abraziv, nu ți se pare?

— E un tip în regulă.

— De cât timp lucrezi cu el?

— De când sunt aici, adică de nouă luni.

— Deci eşti la noi de nouă luni?

— Da, domnule.

— Şi ce părere ai? zise Goodman, închizând dosarul şi fixându-l pe Adam cu privirea după ce îşi scoase ochelarii de pe nas.

— Până acum, îmi place. Tot ce fac mă solicită foarte mult.

— Fireşte că te solicită. Altfel de ce ai fi ales „Kravitz & Bane"? Vreau să spun că recomandările tale ți-ar fi permis să alegi oricare altă firmă. Aşa că, de ce ai venit la noi?

— Litigii penale. Asta este ceea ce vreau să fac şi firma are o mare reputație în domeniu.

— Câte oferte ai avut? Hai, spune, sunt curios să ştiu.

— Mai multe.

— Unde?

— Cele mai multe în districtul Columbia. Una în Denver. N-am avut nici un interviu cu firme din New York.

— Ce salariu ți-am oferit noi?

Adam se agită iar pe scaun. În fond, Goodman era unul din partenerii firmei, deci ştia cu cât erau plătiți tinerii asociați.

— Vreo şaizeci. Dar pe dumneavoastră cu cât vă plătim?

Întrebarea îl amuză pe bătrân care zâmbi pentru prima oară de la începutul conversației.

— Păi, mă plătiți cu patru sute de mii de dolari pe an ca să puteți, pe urmă, să țineți predici despre avocați şi responsabilitatea socială. Patru sute de mii, îți vine să crezi?

Adam auzise ceva zvonuri în sensul ăsta.

— Dar nu vă plângeți, nu-i aşa?

— Nici pomeneală. Sunt cel mai norocos avocat din oraş, domnule Hall. Primesc o căruță de bani pentru ceva ce fac cu plăcere, n-am de-a face cu ceasul şi n-am probleme cu facturarea. E visul oricărui avocat. Şi de-aia îmi țin de bunăvoie fundu' pe jar şaizeci de ore pe săptămână. Şi vreau să-ți spun că am aproape şaptezeci de ani.

Legenda casei zicea că, în tinerețe, Goodman nu rezistase presiunii, făcându-şi aproape de petrecanie cu atâta băutură şi tranchilizante. Un an de zile ieşise de pe orbită, moment în care îl părăsiseră soția şi copiii, apoi reuşise să-i convingă pe ceilalți parteneri că merita să fie totuşi salvat. Era de-ajuns să i se pună la dispoziție un birou unde viața să nu fie condusă de acele ceasornicului.

— Ce anume faci pentru Emmitt Wycoff? întrebă Goodman.

— Multă cercetare. De exemplu, acum asigură apărarea unor furnizori civili şi chiar săptămâna trecută am prezentat o cerere în instanță, răspunse Adam, cu o nuanță de mândrie în glas; în primul an de muncă, bobocii erau legați cu lanțuri de propriile birouri.

— O cerere adevărată? întrebă Goodman, uimit.

— Da, domnule.

— într-o instanță adevărată?

— Da, domnule.

— în fața unui judecător adevărat?

— Chiar aşa.

— Şi cine a câştigat?

— Judecătorul a dat dreptate acuzării, dar cu mare greutate. Pentru că l-am strâns tare cu uşa.

Goodman zâmbi, amuzat, dar gluma se terminase şi bătrânul îşi concentră din nou atenția asupra dosarului din fața sa.

— Wycoff a pus aici o scrisoare de recomandare de-a dreptul impresionantă, ceea ce nu prea îi stă în caracter.

— Păi, ştie să recunoască talentul atunci când îl vede, explică Adam cu un zâmbet.

— înclin să cred că cererea dumitale are o semnificație specială, domnule Hall. Spune-mi, te rog, ce intenționezi să faci?

Adam renunță să mai zâmbească şi îşi drese vocea. Deveni brusc nervos şi se hotărî să se aşeze picior peste picior.

— Este, ăă, este vorba de o condamnare la moarte.

— O condamnare la moarte? repetă Goodman.

— Da, domnule.

— De ce?

— Pentru că eu sunt împotriva pedepsei cu moartea.

— Parcă nu suntem toți împotriva ei, domnule Hall? Eu am scris chiar şi nişte cărți pe tema asta. Ba am avut şi vreo două duzini de cazuri din speța asta. Aşa că te întreb din nou: de ce vrei să te implici în afacerea asta?

— V-am citit cărțile. Pur şi simplu vreau să dau şi eu o mână de ajutor.

— Uite ce e, domnule Hall, povestea asta este altceva decât a da o mână de ajutor la pregătirea cinei. Asta este o chestiune de viață şi de moarte. Asta înseamnă o presiune enormă, fiule, fără nimic amuzant în ea.

Adam dădu aprobator din cap, dar nu scoase nici o vorbă. Ochii săi, lipiți de privirea lui Goodman, refuzau să clipească. Undeva, pe etaj, se auzi țârâitul unui telefon, dar nici unul din ei nu-l luă în seamă.

— Vreunul din cazurile noastre, sau ai adus un client nou? întrebă Goodman.

— Cazul Cayhall, zise Adam încetişor.

Goodman clătină din cap, trăgând de marginile papionului.

— Bine, dar Sam Cayhall tocmai a renunțat la serviciile noastre, iar săptămâna trecută cea de-a Cincea Circumscripție Judiciară a hotărât că are dreptul să pună capăt contractului.

— Am citit hotărârea, dar omul acela are nevoie de un avocat.

— Nu, n-are. Cu sau fără avocat, peste trei luni o să fie mort. Şi, sincer vorbind, mă simt foarte uşurat de când a ieşit din viața mea.

— Are nevoie de un avocat, repetă Adam.

— Se reprezintă singur în instanță şi, ca să fiu cinstit, o face al dracului de bine. Îşi dactilografiază singur cererile şi prezentările, se ocupă singur de cercetările de rigoare. Ba am auzit că le dă sfaturi şi altor condamnați la moarte, albilor însă, nu şi celorlalți.

— I-am studiat cu atenție dosarul.

Goodman se gândi o clipă, jucându-se cu ochelarii.

— Asta înseamnă o juma' de tonă de hârțogăraie. De ce ai făcut-o?

— Cazul mă intrigă. Îl urmăresc de ani de zile, am citit tot ce s-a scris despre omul ăsta. M-ați întrebat mai devreme de ce am ales „Kravitz & Bane". Ei bine, adevărul este că am vrut să lucrez la cazul Cayhall şi mi se pare că firma se ocupă de el, fără onorariu, de opt ani parcă, nu?

— Ba şapte, da' parcă ar fi douăzeci. Pentru că trebuie să-ți spun că domnul Cayhall nu este o persoană cu care să lucrezi cu plăcere.

— Mi se pare că atitudinea lui este de înțeles, nu? Vreau să spun că face carceră de aproape zece ani.

— Ia, te rog, să nu-mi ții mie lecții despre viața din închisoare, domnule Hall. Ai văzut vreodată cum arată o închisoare pe dinăuntru?

— Nu.

— Ei bine, află că eu am văzut. Am avut de-a face cu condamnați la moarte din şase state şi am fost înjurat de Sam Cayhall în clipa în care a fost legat de scaun. Nu este deloc un om amabil. Este un rasist incorigibil care urăşte pe toată lumea şi te-ar urî şi pe dumneata dacă te-ar întâlni.

— Nu cred.

— Eşti avocat, domnule Hall, iar el îi urăşte pe avocaţi mai rău decât pe negri şi pe evrei. Îşi priveşte moartea în faţă de aproape zece ani şi a ajuns să creadă că este victima unei conspiraţii avocăţeşti. Al dracului cum e, încearcă să scape de noi de vreo doi ani, iar firma a cheltuit în plus două milioane de dolari în timp facturat, încercând să-l ţină în viaţă. Nici nu mai ţin minte de câte ori a refuzat să ne vadă după ce bătuserăm tot drumul ăla până la Parchman. E nebun, domnule Hall. Ascultă-mă şi caută-ţi altceva de făcut. N-ai vrea să te ocupi, de exemplu, de copiii maltrataţi sau de orice altceva?

— Nu, mulţumesc. Pe mine mă interesează condamnările la moarte, iar povestea lui Sam Cayhall a devenit aproape o obsesie.

Goodman îşi reaşează cu grijă ochelarii pe vârful nasului, apoi îşi ridică uşor picioarele pe colţul biroului şi îşi încrucişă braţele peste cămaşa apretată.

— Şi de ce, mă rog, dacă-mi dai voie să te-ntreb, eşti aşa de obsedat de Sam Cayhall?

— Păi, nu credeţi că este un caz fascinant? Ku Klux Klanul, mişcarea pentru drepturi civile, atentatele, locuri devastate. Adică o perioadă atât de bogată din istoria Americii care pare străveche, dar care a existat cu numai douăzeci şi cinci de ani în urmă. Este o poveste captivantă.

Ventilatorul din plafon se rotea încet deasupra lor. Trecu un minut până când Goodman să-şi aşeze din nou picioarele pe podea şi să-şi sprijine coatele de birou, pregătindu-se să răspundă.

— Domnule Hall, să ştii că-ţi apreciez interesul pentru cazurile fără onorariu, care te asigur că sunt numeroase. Dar trebuie să găseşti altceva de făcut. Cazul de care discutăm nu este un exerciţiu retoric de amfiteatru universitar.

— Nici eu nu sunt un student la drept.

— Domnule Hall, am impresia că dumneata nu înţelegi că Sam Cayhall a renunţat la serviciile noastre.

— Vreau să mi se acorde şansa să-l întâlnesc.

— Pentru ce?

— Cred că-l pot convinge să-mi dea voie să-l reprezint.

— Nu zău.

Atunci Adam trase adânc aer în piept, se ridică de pe scaun şi, ocolind cu îndemânare teancurile de hârtii, se apropie de fereastră. Răsuflă încă o dată din rărunchi. Goodman îl urmărea cu privirea şi aştepta.

— Am să vă spun un secret, domnule Goodman. Nimeni nu-l ştie, în afară de Emmitt Wycoff, şi în cazul lui am fost oarecum forțat să i-l spun. Este ceva absolut confidențial, înțelegeți?

— Te ascult.

— Îmi dați cuvântul dumneavoastră?

— Da, îți dau cuvântul meu, zise Goodman încet, muşcând brațul ochelarilor.

Printr-o crăpătură din jaluzele, privirea lui Adam se agață de o barcă ce plutea pe lacul Michigan.

— Eu sunt rudă cu Sam Cayhall, zise el calm.

Goodman nici măcar nu clipi.

— Înțeleg. Ce fel de rudă?

— Sam a avut un fiu, Eddie Cayhall, care a plecat din Mississippi după arestarea tatălui său. A fugit în California, şi-a schimbat numele şi a încercat să uite trecutul. Numai că era măcinat de moştenirea familiei, aşa că s-a sinucis la scurt timp după ce tatăl său a fost condamnat în 1981.

Goodman era acum aşezat pe marginea scaunului.

— Eddie Cayhall a fost tatăl meu.

— Deci Sam Cayhall este bunicul dumitale? continuă Goodman după o uşoară ezitare.

— Da, şi n-am ştiut până când am împlinit şaptesprezece ani. Mătuşa mea mi-a spus după ce l-am înmormântat pe tata.

— Măi, să fie.

— Mi-ați promis să nu spuneți nimănui.

— Fireşte, confirmă Goodman, aşezându-se pe marginea biroului şi punându-şi picioarele pe scaun. Sam ştie că...,

începu el întrebarea cu ochii țintă la fereastră.

— Nu. Eu m-am născut în districtul Ford, Mississippi, într-un oraş care se cheamă Clanton, dar întotdeauna mi s-a spus că m-am născut în Memphis. Pe atunci mă numeam Alan Cayhall, dar n-am aflat de asta decât mult mai târziu. Aveam trei ani când am plecat din Mississippi şi părinții mei n-au mai vorbit niciodată de locurile acelea.

Mama crede chiar că Eddie şi Sam n-au mai ştiut nimic unul de altul până în ziua în care ea i-a scris lui Sam la închisoare, ca să-l anunțe că fiul său murise. Dar el nu i-a răspuns niciodată.

— La dracu', la dracu', la dracu', mormăi Goodman.

— Lucrurile sunt complicate, domnule Goodman. E o familie foarte bolnavă.

— Dar nu din vina dumitale.

— Mama mi-a povestit că şi tatăl lui Sam era un membru activ al Klanului, care a luat parte la linşaje şi tot felul de chestii de-astea. Aşa că fac parte dintr-un neam cu probleme.

— Bine, dar tatăl dumitale a fost altfel.

— Tata s-a sinucis. Detaliile n-au importanță, dar pot să vă spun că eu l-am găsit mort şi am curățat totul mai înainte ca mama şi sora mea să se întoarcă acasă.

— Şi aveai doar şaptesprezece ani?

— Aproape. Era în 1981, adică acum nouă ani. După ce am aflat adevărul de la mătuşa mea, sora lui Eddie, am fost fascinat de povestea atât de sordidă a vieții lui Sam Cayhall. Am stat ore întregi în biblioteci, căutând prin ziare şi reviste vechi şi să ştiți că am dat de o grămadă de articole. Am citit stenogramele celor trei procese, am studiat hotărârile de apel şi, când am ajuns la facultate, m-am apucat să studiez felul în care firma asta l-a reprezentat pe Sam Cayhall în instanță. Dumneavoastră şi Wallace Tyner ați făcut o muncă absolut exemplară.

— Mă bucur că eşti de acord cu noi.

— Am citit sute de cărți şi mii de articole despre Amendamentul Opt şi litigiile legate de pedeapsa cu moartea.

Mi se pare că dumneavoastră ați scris patru cărți şi vreo câteva articole. Ştiu că sunt doar un începător, dar trebuie să recunoaşteți că am făcut o muncă de cercetare efectiv impecabilă.

— Şi chiar crezi că Sam te va accepta ca avocat?

— Nu ştiu. Dar, că-mi place sau nu, el este bunicul meu şi trebuie să-l văd...

— N-ați luat niciodată legătura...

— Niciodată. Aveam trei ani când am părăsit oraşul şi nu-mi amintesc nimic despre bunicul meu. Am încercat să-i scriu, dar n-am putut şi nu pot să vă spun de ce.

— Cred că este de înțeles.

— Nimic nu este de înțeles, domnule Goodman. De exemplu, eu unul nu înțeleg nici cum, nici de ce mă aflu acum în biroul ăsta. Întotdeauna am visat să fiu pilot pe un avion, dar în loc de asta m-am dus la facultatea de drept pentru că am simțit o chemare vagă să ajut societatea. Cineva avea nevoie de mine şi bănuiesc că am simțit că acel cineva era bunicul meu cel smintit. Am avut patru oferte de angajare şi am ales firma asta pentru că a avut curajul să-l reprezinte pe gratis.

— Ar fi trebuit să spui toate astea înainte să te angajăm.

— Ştiu, dar nimeni nu m-a întrebat dacă bunicul meu era unul dintre clienții firmei.

— Ar fi trebuit totuşi să spui ceva.

— N-o să mă dea afară, nu-i aşa?

— Mă îndoiesc. Unde ai fost în ultimele nouă luni?

— Aici. Am muncit nouăzeci de ore pe săptămână, am dormit cu capul pe birou, am tras pe brânci pentru examenul de barou, ştiți, instrucția de front pe care ați gândit-o pentru boboci.

— O chestie stupidă, nu?

— Sunt un tip rezistent, zise Adam, îndepărtând şi mai mult cele două stinghiuțe din jaluzea ca să vadă mai bine lacul. Goodman nu-l scăpa din ochi.

— De ce nu ridicați jaluzelele? întrebă Adam. Este o privelişte minunată.

— Am mai văzut-o.

— Aş fi în stare de orice ca să am şi eu o asemenea privelişte pentru că odăița mea se află la mii de mile distanță de orice fereastră.

— Dacă-i aşa, munceşte din greu, facturează şi mai şi, şi într-o bună zi toate astea vor fi ale dumitale.

— Nu e cazul meu.

— Vrei să ne părăseşti, domnule Hall?

— S-ar putea până la urmă, cine ştie? Da' ăsta este un alt secret. Am de gând să trag vreo doi ani şi pe urmă am să plec. Nu ştiu, poate că o să-mi deschid biroul meu de avocatură unde viața să nu ducă o trenă de douăş'patru de ore din douăş'patru. Aş vrea să am o activitate de interes public, cam ca a dumneavoastră, înțelegeți?

— Aşadar, nouă luni de zile au fost de ajuns ca să-ți pierzi toate iluziile legate de „Kravitz & Bane"?

— Nu, dar simt că momentul se apropie. Nu vreau ca, de-a lungul întregii mele cariere, să lucrez pentru escroci bogați şi corporații năbădăioase.

— Atunci e clar că n-ai ce căuta aici.

Adam se depărtă de fereastră şi se apropie de birou, privindu-l atent pe Goodman.

— Ştiu că n-am ce căuta aici şi vreau să mă transfer. Wycoff are să fie de acord să mă trimită pentru câteva luni la sucursala noastră din Memphis ca să pot lucra în felul ăsta la cazul Cayhall. E ca o învoire, dar cu salariul plătit integral.

— Altceva?

— Cam asta-i tot. O să meargă. Sunt doar un începător de care nu are nimeni mare nevoie pe-aici. N-o să-mi ducă nimeni dorul. Şi apoi, ce dracu', afară aşteaptă o sumedenie de tineri fără scrupule, gata să muncească optsprezece ore pe zi şi să factureze douăzeci.

Trăsăturile lui Goodman se relaxară şi pe buze îi apăru un zâmbet.

— Ai plănuit totul foarte bine, nu? zise el, clătinând din cap, ca şi când ar fi fost profund impresionat. Vreau să spun că ai ales firma asta pentru că îl reprezenta pe Sam Cayhall şi pentru că are o sucursală în Memphis.

Adam confirmă printr-o clătinare a capului, dar nu-i împărtăşi zâmbetul.

— Până la urmă, lucrurile s-au aranjat. N-am ştiut când sau cum aveau să se aranjeze, dar, da, am avut un oarecare plan. Să nu mă întrebați însă ce se va întâmpla mai departe.

— O să fie mort în mai puțin de trei luni.

— Bine, dar trebuie să fac totuşi ceva, domnule Goodman. Şi dacă firma nu-mi va permite să mă ocup de cazul ăsta, atunci probabil că am să demisionez şi am să încerc pe cont propriu.

Goodman clătină din cap şi sări în picioare.

— Nici să nu te gândeşti, domnule Hall. Găsim noi ceva, dar trebuie să vorbesc şi cu Daniel Rosen, că el e şeful, şi cred că are să fie de acord.

— Da, da' are o faimă îngrozitoare.

— Absolut meritată, de altfel. Dar eu pot să stau de vorbă cu el.

— O să fie de-acord, dacă recomandarea vine de la dumneavoastră şi Wycoff, nu?

— Evident. Ți-e foame? întrebă brusc Goodman, în timp ce-şi lua haina.

— Puțin.

— Hai să luăm un sandviş.

Cafeneaua din colțul străzii nu prezenta încă semnele aglomerației specifice orelor amiezii. Partenerul cel vârstnic şi tânărul începător în treburile avocățeşti se aşezară la o măsuță de lângă fereastra ce dădea spre trotuar. Automobilele mergeau la pas, în timp ce pietonii alergau care încotro. Chelnerul aduse o friptură pentru Goodman şi un castron cu supă de pui pentru Adam.

— Câți condamnați la moarte îşi aşteaptă execuția în Mississippi? întrebă Goodman.

— Patruzeci şi opt. Douăzeci şi cinci de negri, douăzeci şi trei de albi. Ultima execuție a avut loc acum doi ani, tipul se numea Willie Parris. Probabil că Sam Cayhall va fi următorul, dacă nu se întâmplă un mic miracol.

Goodman îşi mişcă iute fălcile şi înghiți o bucată sănătoasă de friptură, apoi îşi şterse buzele cu un şervețel de hârtie.

— Ba eu aş zice că un miracol cât se poate de mare. Din punctul de vedere al legii nu prea au mai rămas multe de făcut.

— Ar mai fi obişnuitele cereri de final.

— Hai să lăsăm subiectele strategice pe mai târziu. Bănuiesc că nu ai fost niciodată la Parchman.

— Nu. Am fost tentat să mă întorc în Mississippi din clipa în care am aflat adevărul, dar nu s-a putut.

— Parchman este o fermă imensă aşezată chiar în mijlocul deltei şi, culmea ironiei, nu prea departe de Greenville. Are vreo mie şapte sute de acri şi este, probabil, locul cel mai amarnic din lume. Apare ca un cătun, undeva spre apus, dacă o iei pe autostrada 49. Clădirile din față adăpostesc administrația şi nu sunt înconjurate de garduri. Pe teritoriul fermei sunt împrăştiate vreo treizeci de tabere, toate păzite şi îngrădite. Fiecare tabără este complet separată de celelalte, iar unele dintre ele se află la mai multe mile distanță. Maşina te duce printre ele şi poți să vezi că sunt toate înconjurate de garduri de sârmă întărite cu sârmă ghimpată, iar prizonierii, sute de oameni, se învârt de colo-colo fără să facă nimic. Hainele lor au culori diferite, în funcție de pedeapsa la care au fost condamnați. Cei mai mulți sunt tineri negri care rătăcesc încoace şi-ncolo, sau joacă baschet sau îşi pierd vremea pe verandele clădirilor. Din când în când zăreşti şi câte o față albă. Maşina ta singuratică trece încet pe lângă tabere şi sârmă ghimpată până ajunge în dreptul unei mici construcții aparent inofensive, cu acoperişul

plat. Este înconjurată de garduri înalte, gardienii urmărind orice mişcare de la înălțimea turnurilor de pază. Este o chestie foarte modernă şi are chiar şi o denumire oficială, dar toată lumea-i zice „lista morții".

— Pare un loc minunat.

— Ştii, eu îmi imaginasem un donjon întunecat şi rece, cu apa şiroind pe pereți. Şi în loc de asta am dat de o clădire mică şi oarecare înfiptă în mijlocul unui câmp de bumbac. În fond, este mult mai bine decât chestiile de acelaşi soi pe care le găseşti în alte state.

— Aş vrea să văd şi eu lista asta.

— Nu eşti încă pregătit să o vezi. Este un loc îngrozitor, plin cu oameni deprimați care îşi aşteaptă moartea. Eu am văzut-o abia când am avut şaizeci de ani şi, după aia, n-am dormit o săptămână întreagă, zise Goodman, luând apoi o înghițitură de cafea. Nu reuşesc să-mi închipui cum ai să te simți dumneata după o asemenea experiență. Lista îi face suficient de mult rău unui avocat care nu reprezintă pe cineva apropiat.

— Bine, dar el este un străin pentru mine.

— Dar cum ai de gând să-i spui?...

— Nu ştiu. Am să găsesc eu ceva. Sunt convins că lucrurile au să meargă de la sine.

— Toată povestea asta este ciudată, zise Goodman, clătinând din cap.

— Toată familia asta este ciudată.

— Abia acum îmi aduc aminte că Sam avea doi copii şi că unul dintre ei era, parcă, o fată. E mult de atunci, şi-apoi Tyner a fost cel care a făcut aproape toată munca.

— Fiica lui este mătuşa mea, Lee Cayhall Booth, iar ea încearcă să-şi uite numele de fată. Soțul ei face parte dintr-una din familiile vechi şi pline de bani din Memphis, are vreo două bănci sau cam aşa ceva, şi nu vorbesc niciodată despre tatăl ei.

— Mama ta unde este?

— La Portland. S-a recăsătorit acum câțiva ani şi vorbim cam de două ori pe an. „Disfuncționalitate" ar fi un eufemism.

— Dar cum de ți-ai permis să mergi la Pepperdine?

— O asigurare pe viață. Tata nu era în stare să păstreze o slujbă prea multă vreme, dar a avut înțelepciunea să-şi facă o asigurare pe viață. Şi perioada de aşteptare expirase cu mulți ani înainte să se sinucidă.

— Sam nu vorbea niciodată despre familia lui.

— Iar familia lui nu vorbeşte niciodată despre el. Soția lui, adică bunica mea, a murit cu câțiva ani înainte ca el să fie condamnat. Eu n-am ştiut acest lucru, evident. Cea mai mare parte a cercetărilor de genealogie pe care le-am făcut s-au bazat pe ce mi-a spus mama care a reuşit foarte bine să-şi uite trecutul. Nu ştiu cum se petrec lucrurile în familiile normale, domnule Goodman, dar cei din familia mea se adună rareori laolaltă, şi atunci când ne întâlnim ultimul lucru pe care-l discutăm este istoria noastră comună. E plină de prea multe secrete întunecate.

Goodman asculta cu mare atenție, jucându-se cu un cartof prăjit.

— Spuneai ceva de-o soră.

— A, da, am o soră, Carmen. Are douăzeci şi trei de ani, este deşteaptă şi frumoasă, şi şi-a luat diploma la Berkeley. S-a născut în Los Angeles; aşa că n-a fost obligată să-şi schimbe numele. Păstrăm legătura, ea şi cu mine.

— Ştie şi ea?

— Da, ştie. Mătuşa Lee mi-a povestit mai întâi mie totul, imediat după înmormântarea tatei; pe urmă, mama m-a rugat să-i spun şi lui Carmen. Pe vremea aia avea doar paisprezece ani. Nu s-a arătat niciodată interesată de Sam Cayhall. Cinstit vorbind, ceilalți din familie ar vrea să-l vadă pur şi simplu dispărând.

— Păi, sunt pe cale să-şi vadă visul cu ochii.

— Da, numai că nu va fi „pur şi simplu", nu-i aşa, domnule Goodman?

— Nu. Niciodată nu este „pur şi simplu". Pentru un timp foarte scurt, dar extrem de dureros, Sam Cayhall va fi subiectul numărul unu de-a lungul şi de-a latul țării. O ascultăm din nou toată istoria atentatului din Greenville şi a celor trei procese asezonate cu prezența membrilor Ku Klux Klanului în fața tribunalelor. Şi iar va țâşni la lumină vechea controversă despre pedeapsa cu moartea. Ziariştii or să meargă la Parchman, pe urmă Sam o să moară şi, două zile mai târziu, toată lumea are să-l uite.

Aşa se-ntâmplă mereu.

Adam răsuci lingura în farfuria cu supă, culese o bucățică de carne, o examină atent câteva secunde, apoi o puse la loc, în farfurie. Nu-i era foame. Goodman mai luă un cartof prăjit şi îşi şterse colțurile gurii cu şervețelul.

— Domnule Hall, sper că-ți dai seama că nu vei putea păstra secretul.

— Mi-am zis că, poate, cine ştie.

— Să-ți iei gândul de la asta.

— Mama m-a implorat să nu mă bag în povestea asta. Soră-mea nu vrea să discute. Iar mătuşă-mea din Memphis se crispează toată când e vorba şi de cea mai vagă posibilitate să se afle că suntem *acei* Cayhall şi să-şi piardă averea.

— Posibilitatea de care vorbeşti nu este deloc vagă. Ai să vezi în ziare fotografii alb-negru cu dumneata stând cuminte pe genunchii bunicului. Ia gândeşte-te, domnule Hall. Nepotul uitat atacând în ultima clipă, făcând un efort eroic ca să-şi salveze bunicul cel bătrân de sub amenințarea timpului care se scurge implacabil. Chestia asta o să facă foarte frumos în ziare.

— N-aş putea spune că îmi displace o asemenea versiune.

— Ai dreptate. Nu e chiar aşa de rea. De altfel, o să atragă atenția şi asupra iubitei noastre firme.

— Ei, şi-aşa ajungem la un alt subiect neplăcut.

— Nu prea cred. Avocații de la „Kravitz & Bane" nu sunt laşi, Adam. Nu uita că am supraviețuit şi am prosperat în jungla avocățească din Chicago şi lumea ne cunoaşte ca pe

cei mai afurisiți din oraş. Avem cea mai groasă epidermă din profesie. Nu-ți face griji pentru firmă.

— Asta înseamnă că mă veți susține.

Goodman aşează şervetul pe masă şi luă încă o înghițitură de cafea.

— A, este o idee minunată, cu condiția ca bunicu-tău să fie şi el de acord. Dacă reuşeşti să-l convingi să accepte, atunci o luăm de la capăt. Dar tu ai să primeşti lumina reflectoarelor. Noi te vom aproviziona cu tot ce doreşti, iar eu am să stau mereu în umbra ta. Ai să vezi că o să meargă. Pe urmă însă, au să-l omoare şi tu n-ai să-ți mai revii din încercarea asta. Eu mi-am văzut trei clienți murind, domnule Hall, şi unul dintre ei era chiar în Mississippi. Când totul se va sfârşi, n-ai să mai fii niciodată cel dinainte.

Adam dădu din cap, zâmbind, şi urmări cu privirea trecătorii de pe trotuar.

— Noi vom fi lângă tine când au să-l omoare, continuă Goodman. N-ai să înduri totul de unul singur.

— N-am nici o şansă, nu-i aşa?

— Aproape nici una. Dar despre strategie vom vorbi ceva mai târziu. Acum, am să-l caut pe Daniel Rosen care va avea, după aia, o lungă discuție cu tine. Pe urmă, va trebui să-l vezi pe Sam şi asta e partea cea mai grea. În sfârşit, dacă el e de acord, trecem toți la treabă.

— Mulțumesc.

— Nu-mi mulțumi, Adam. Pentru că eu mă îndoiesc că, atunci când toată povestea asta se va sfârşi, o să ne mai adresăm vreun cuvânt unul altuia.

— Mulțumesc oricum.

5

Reuniunea de lucru fu organizată în doi timpi şi trei mişcări. E. Garner Goodman dădu primul telefon, apoi, în mai puțin de o oră, erau convocate toate personajele necesare desfăşurării ulterioare a evenimentelor. Patru ore mai târziu se adunaseră cu toții într-o mică sală de conferințe, rareori folosită şi amplasată în imediata apropiere a biroului lui Daniel Rosen. Prin urmare, se aflau pe terenul acestuia, ceea ce nu îi convenea în nici un chip lui Adam.

Legenda zicea că Daniel Rosen era un monstru, cu toate că două infarcturi îl mai potoliseră într-o oarecare măsură. Timp de treizeci de ani, fusese cel mai dur specialist în litigii, cel mai rău, cel mai afurisit şi fără îndoială unul din cei mai eficienți scandalagii din sălile de tribunal ale oraşului Chicago. Programul său de lucru dinainte de boala de inimă era renumit pentru duritatea lui — nouăzeci de ore pe săptămână, orgii de muncă la miezul nopții, înconjurat de funcționari care căutau şi cărau dosare. Fusese părăsit de mai multe soții. Patru secretare se străduiau din răsputeri să țină pasul cu şeful. Una peste alta, Daniel Rosen fusese cu adevărat sufletul firmei „Kravitz & Bane", dar acum situația era alta. Medicul îl obligase să muncească doar cincizeci de ore pe săptămână la birou şi îi interzisese orice implicare în procese.

Acum, Rosen avea şaizeci şi cinci de ani, se îngrăşase şi fusese selecționat în unanimitate de iubiții săi colegi să pască iarba de pe păşunile mai blânde ale direcției firmei de avocatură. Sarcina sa era să se ocupe mai degrabă de voluminoasa birocrație a firmei decât să conducă „Kravitz & Bane". La „ceremonia de învestitură", ceilalți parteneri îi explicaseră, fără prea multă convingere, că i se făcea de fapt o onoare.

Dar până acum onoarea se dovedise a fi un dezastru. Alungat de pe câmpul de luptă pe care-l iubea şi de care avea nevoie cu disperare, Rosen se apucă să conducă firma ca şi cum ar fi pregătit un proces costisitor. Îi ancheta, pur şi simplu, pe funcționari şi pe secretare chiar şi pentru cea mai

neînsemnată problemă. Îi confrunta pe ceilalți parteneri între ei şi îi toca la cap ore în şir pe chestiuni cât se poate de vagi legate de politica firmei. Deoarece era încarcerat în închisoarea propriului birou, pretindea să fie vizitat de tinerii asociați, pentru ca pe urmă să se ia la harță cu ei, ca să le verifice tăria de caracter în condiții de mare presiune psihică.

Se aşează intenționat de cealaltă parte a mesei de conferințe, chiar în fața lui Adam, ținând în mână un dosar subțire, ca şi cum ar fi fost în posesia unui secret mortal. E. Garner Goodman se afundă în fotoliul de lângă Adam, pipăindu-şi papionul şi mângâindu-şi barba. Rosen reacționase cu nesăbuința obişnuită în momentul în care aflase de la Goodman nu atât cererea lui Adam cât mai ales arborele genealogic al tânărului.

La celălalt capăt al încăperii, Emmitt Wycoff avea treabă cu un telefon celular. Nu împlinise încă cincizeci de ani, arăta însă mult mai bătrân şi-şi ducea zilele într-o permanentă stare de panică şi vorbind la telefon.

Rosen deschise cu grijă dosarul pe care-l avea în față şi se înarmă cu un carnețel galben.

— De ce nu ne-ai spus nimic despre bunicul dumitale la interviul de anul trecut? puse el prima întrebare pe un ton tăios, țintuindu-l pe tânăr cu o privire aspră.

— Pentru că nu am fost întrebat, răspunse Adam.

Goodman îl prevenise că întâlnirea avea să fie dură, dar el şi Wycoff vor fi acolo şi vor avea câştig de cauză.

— Nu face pe deşteptul, mârâi Rosen.

— Haide, Daniel, lasă-l, interveni Goodman, întorcându-şi privirea spre Wycoff care clătină din cap şi-şi ridică ochii spre tavan.

— Domnule Hall, nu crezi că ar fi trebuit să ne informezi că eşti rudă cu unul din clienții noştri? Sunt convins că eşti perfect de acord că este dreptul nostru să ştim astfel de lucruri, am dreptate, domnule Hall? continuă Rosen pe tonul ironic folosit de obicei în cazul martorilor prinşi cu minciuna.

— Păi, dumneavoastră mi-ați pus întrebările şi ele erau despre orice altceva, răspunse Adam, stăpân pe sine. Aduceți-vă aminte de verificarea pazei, de amprente, de poligraf.

— Aşa este, domnule Hall, dar dumneata ştiai şi lucruri de care noi n-aveam habar. Iar bunicul dumitale era clientul firmei noastre când ai făcut cererea de angajare şi e clar ca bună ziua că ar fi trebuit să ne spui chestia asta, atacă Rosen, jucându-se cu inflexiunile vocii, aidoma unui mare actor, şi fără să-l scape din ochi pe Adam.

— Nu este un bunic tipic, remarcă Adam liniştit.

— Dar el continuă să fie bunicul dumitale, iar dumneata cunoşteai faptul că este clientul firmei noastre când ai căutat de lucru la noi.

— în cazul ăsta, vă cer scuze, zise Adam. Firma asta are mii de clienți înstăriți care plătesc cu vârf şi-ndesat pentru serviciile noastre. Nu mi-am închipuit că un caz atât de neînsemnat din cele fără onorariu o să producă atâta tevatură şi suferință.

— Nu eşti sincer, domnule Hall. Dumneata ai ales dinadins firma noastră pentru că la vremea aceea îl reprezenta pe bunicul dumitale. Iar acum, aşa, deodată, ne implori să-ți încredințăm dosarul. Ştii că asta ne pune într-o poziție stânjenitoare.

— Care poziție stânjenitoare? întrebă Emmitt Wycoff, vârându-şi telefonul celular în buzunar. Uite ce e, Daniel, noi vorbim aici despre un om care aşteaptă să fie executat. Deci are nevoie de un avocat, ce dracu'!

— Care să fie propriul lui nepot? întrebă Rosen.

— Da' cui îi pasă că este nepotu-său? Omul ăla este deja cu un picior în groapă şi are nevoie de avocat.

— Bine, dar el e cel care a renunțat la serviciile noastre, ți-aduci aminte, nu se lăsă Rosen.

— Mi-aduc, şi poate foarte bine să ne angajeze din nou. Merită să încercăm. Dă-i drumul.

— Emmitt, îți atrag atenția că este de datoria mea să mă preocupe imaginea publică a acestei firme, iar ideea asta cum

că să-l trimitem în Mississippi pe unul dintre noii noştri asociaţi ca să ia acolo nişte şuturi în fund şi să-şi vadă clientul mort nu-mi surâde deloc. Şi, ca să fiu sincer, eu cred că firma ar trebui să renunțe la domnul Hall.

— Splendid, Daniel, exclamă Wycoff. Un răspuns tipic de „cap pătrat" la o chestiune delicată. Poți să-mi spui, atunci, cine o să-l reprezinte pe Cayhall? Ia gândeşte-te şi la el o clipă. Omul ăla are neapărat nevoie de un avocat! S-ar putea ca Adam să fie singura lui şansă.

— Dumnezeu să-l ajute, murmură Rosen.

În momentul acela, E. Garner Goodman se hotărî să intervină în discuție, aşa că-şi încrucişă degetele, privindu-l țintă pe Rosen.

— Ai zis ceva de imaginea publică a firmei? Adică tu chiar crezi sincer că în ochii lumii noi suntem doar o mână de activişti sociali prost plătiți care-şi dedică viața ajutorării semenilor lor?

— Sau, poate, o mână de călugărițe implicate doar în activități caritabile? plusă Wycoff, cu un rânjet.

— Spune-mi, cum Dumnezeu ar putea chestia asta să afecteze imaginea publică a firmei noastre? întrebă Goodman.

Pentru Rosen, retragerea fusese întotdeauna un demers de neconceput.

— Păi, foarte simplu, Garner. Bobocii noştri nu sunt puşi să lucreze la cazurile de genul ăsta. Putem să punem biciul pe ei, să le luăm gâtul, să le cerem să lucreze douăzeci de ore pe zi, şi altele la fel, e adevărat, dar nu-i punem niciodată să poarte o bătălie pentru care nu sunt pregătiți. Ştii foarte bine ce înseamnă litigiile legate de pedeapsa cu moartea. În condițiile astea, te întreb: cum de crezi că domnul Hall ar putea fi eficace într-un asemenea caz?

— Am să supraveghez tot ce va face, răspunse Goodman.

— Să ştii că este într-adevăr foarte bun, adăugă Wycoff. Dacă vrei să ştii, a învățat pe dinafară tot dosarul.

— Ai să vezi c-o să meargă, zise Goodman. Crede-mă, Daniel. Eu am trecut prin multe chestii de-astea şi o să fiu cu

ochii-n patru.

— Şi o să-mi rezerv şi eu câteva ore să-i ajut, interveni iar Wycoff. Ba am să merg chiar şi-acolo, dacă va fi nevoie.

— Tu! Să lucrezi tu fără onorariu! sări Goodman, uimit, privindu-l pe Wycoff cu ochii cât cepele.

— De ce nu? Doar am şi eu o conştiinţă!

Adam îl privea cât se poate de atent pe Daniel Rosen, ignorând complet zeflemeaua celorlalţi. Hai, concediază-mă, ar fi vrut el să spună. Hai, domnule Rosen, termină odată cu mine, pentru ca apoi să-mi pot înmormânta bunicul şi să-mi văd şi eu de viaţa mea.

— Şi dacă este executat? îl întrebă Rosen pe Goodman.

— Am mai pierdut şi altădată, Daniel, ştii foarte bine. Trei cazuri numai de când am intrat eu în zona fără onorariu.

— Ce şanse are?

— Slabe. În momentul ăsta mai trăieşte doar în virtutea unei amânări acordate de Circumscripţia a cincea judiciară. Iar amânarea expiră zilele astea, aşa că va fi fixată o dată pentru execuţie. Probabil spre sfârşitul verii.

— Atunci, înseamnă că nu mai e mult.

— Exact. Timp de şapte ani de zile ne-am ocupat de apelurile bătrânului şi lucrurile şi-au urmat cursul.

— Poţi să-mi spui şi mie cum de-am ajuns ca, dintre toţi condamnaţii la moarte din ţară, să-l reprezentăm tocmai pe ticălosul ăsta? întrebă Rosen.

— E o poveste lungă şi absolut irelevantă în momentul ăsta.

— Sper că n-ai impresia că toată chestia asta poate fi trecută sub tăcere? continuă Rosen, făcând însemnări aparent consistente în carneţelul cel galben.

— Poate că da.

— Poate pe dracu'. Or să facă din el o vedetă exact în timp ce se pregătesc să-l omoare. Ziarişţii or să sară pe el ca o haită de lupi. Şi-or să dea cu siguranţă şi de dumneata, domnule Hall.

— Da. Şi?

— Şi or să dea lovitura, domnule Hall. Şi ce titluri — NEPOTUL PIERDUT SE ÎNTOARCE SĂ-ŞI SALVEZE BUNICUL.

— Las-o baltă, Daniel, zise Goodman.

— Presa o să te mănânce de viu, domnule Hall, continuă celălalt. Au să te dea în vileag şi au să vorbească despre cât de nebună este familia dumitale.

— Bine, dar noi îi iubim pe ziarişti, nu-i aşa, domnule Rosen? remarcă Adam cu răceală. Suntem avocați practicanți. Prin urmare, toată lumea se aşteaptă să ne facem meseria în fața camerelor de luat vederi. Niciodată nu ați...

— Are perfectă dreptate, îl întrerupse Goodman. Daniel, poate că n-ar trebui să-l sfătuieşti pe tânărul nostru prieten să ignore presa. Am avea ocazia să povestim câteva din isprăvile noastre.

— Da, chiar aşa, te rog, Daniel, ține-i predici puştiului despre ce vrei tu, da' lasă-ncolo aiureala cu presa, zise Wycoff, cu o grimasă răutăcioasă. Doar tu eşti cel ce a scris cartea asta.

Pentru câteva secunde, Rosen păru încurcat de intervențiile celor doi. Adam nu-l scăpa din ochi.

— Sincer să fiu, mie îmi place scenariul ăsta, dezvoltă Goodman, jucându-se cu papionul şi studiind cu privirea cărțile de pe rafturile aflate în spatele lui Rosen. De fapt, argumentele pro sunt numeroase. Povestea asta ne-ar putea face un mare serviciu nouă, amărâților care lucrăm fără onorariu. Ia gândeşte-te puțin. Tânărul avocat aici de față se luptă ca un nebun să-i salveze viața unui faimos ucigaş condamnat la moarte. Şi tânărul cu pricina este avocatul nostru — al firmei „Kravitz & Bane". Evident că va fi un mare tam-tam în presă, dar chiar crezi că o să ne strice aşa ceva?

— Este o idee excelentă, adăugă şi Wycoff exact în clipa în care telefonul celular începu să-i bâzâie undeva, în adâncul buzunarelor. După ce şi-l înfipse în ureche, întoarse spatele reuniunii de lucru.

— Şi dacă moare? N-o să ne strice imaginea? îl întrebă Rosen pe Goodman.

— Păi, toți se aşteaptă ca el să moară. De asta se şi află pe lista morții, explică Goodman.

Wycoff se opri din mormăit şi îşi vârî din nou telefonul în buzunar.

— Trebuie să plec, îi anunță el nervos, şi se îndreptă grăbit spre uşă. Cum rămâne?

— Mie tot nu-mi place afacerea asta, zise Rosen.

— Of, Daniel, Daniel, întotdeauna trebuie să faci tu pe catârul, spuse Wycoff, oprindu-se la capătul mesei şi sprijinindu-se de ea cu ambele mâini. Ştii foarte bine că ideea noastră este foarte bună, da' eşti opărit că nu ne-a spus totul de la început.

— E adevărat. După ce ne-a înşelat vrea să se folosească de noi.

Adam trase adânc aer în piept şi clătină din cap.

— Hai, Daniel, fă un efort. Interviul lui a fost acum un an, adică a trecut. S-a terminat, omule. Uită-l. Acum avem probleme mult mai importante de rezolvat. Băiatul este strălucit. Munceşte pe brânci. Se mişcă bine. Este meticulos în cercetări. Avem noroc că lucrează pentru noi. Acum apare încurcătura asta cu familia lui. Păi, îți dai seama că n-o să ne apucăm să punem pe liber pe toți avocații care au probleme de familie.

Ajuns în acest punct al expunerii, Wycoff îl privi pe Adam, zâmbindu-i cu subînțeles.

— Şi, în plus, toate secretarele îl găsesc foarte drăguț. Eu zic să-l trimitem pentru câteva luni în Sud şi să-l aducem pe urmă înapoi cât mai repede. Eu unul am mare nevoie de el aici. Şi-acum gata, trebuie să fug, îşi încheie el discursul şi părăsi încăperea.

În mica sală de conferințe nu se mai auzea decât pixul lui Rosen alunecând pe hârtia bloc-notesului galben. După puțin timp, şeful renunță să mai facă însemnări şi închise dosarul. Lui Adam aproape că-i părea rău pentru bătrân. Marele

războinic, legendarul Charlie Hustle al baroului din Chicago, celebrul avocat care, timp de treizeci de ani, îmblânzise juriile, îşi îngrozise adversarii şi-i intimidase pe judecători, se transformase într-un amărât de funcționar care încerca cu disperare să întoarcă pe toate părțile întrebarea esențială dacă să lase sau nu un începător să lucreze la unul din cazurile neplătite. Adam văzu tot umorul, ironia şi compătimirea cărora le dădea naştere situația aceea.

— Bine, domnule Hall, sunt de acord, zise Rosen cu un accent dramatic în vocea joasă, aproape şoptită, ce le spunea tuturor câtă teribilă frustrare implica această hotărâre. Dar să ştii că atunci când cazul ăsta se va termina şi te vei întoarce la Chicago, îți promit că am să recomand concedierea dumitale de la „Kravitz & Bane".

— Poate că nici nu va fi nevoie, replică imediat Adam.

— Ne-ai înşelat atunci când te-ai prezentat la noi, continuă Rosen.

— V-am spus că-mi pare rău. N-o să se mai repete.

— În plus, faci şi pe deşteptul.

— Ca şi dumneavoastră, domnule Rosen. De altfel, arătați-mi şi mie un avocat pledant care să nu facă pe deşteptul.

— Ce drăguț! Bucură-te cât poți de cazul Cayhall, domnule Hall, pentru că va fi ultima dumitale apariție în numele firmei noastre.

— Adică vreți să mă bucur de o execuție?

— Calmează-te, Daniel, interveni Goodman cu blândețe. Calmează-te. Nimeni nu va fi concediat.

— Jur că am să recomand concedierea ăstuia, se îmbățoşă Rosen, împungând furios aerul cu degetul în direcția lui Goodman.

— Foarte bine. Asta-i tot ce poți să faci, Daniel, să recomanzi. Eu o să înaintez recomandarea ta comitetului şi o să avem parte de o încăierare pe cinste. E în regulă?

— Abia aştept, mârâi Rosen, sărind în picioare. Am şi început să-mi strâng partizani. O să am toate voturile la

sfârşitul săptămânii. Bună ziua!, puse el punct şi ieşi ca o furtună din încăpere, trântind uşa.

Cei doi stăteau unul lângă altul, fără să scoată o vorbă, cu privirile pierdute în şirurile de tomuri de legi perfect aliniate pe rafturile ce împodobeau pereții, ascultând ecoul pocnetului făcut de uşă.

— Mulțumesc, zise Adam într-un târziu.

— În fond, nu este un om rău, explică Goodman.

— E de-a dreptul fermecător. Un adevărat prinț.

— îl cunosc de multă vreme. Acum suferă teribil, este frustrat şi deprimat. Nici nu prea ştim ce să facem cu el.

— Ce-ar fi să se pensioneze?

— Ne-am gândit şi noi, dar până acum nici un partener nu a fost obligat să se pensioneze. Şi, din motive evidente, este un precedent pe care vrem să-l evităm.

— Era serios când vorbea de concedierea mea?

— Nu-ți face griji, Adam. Îți promit că aşa ceva n-are să se întâmple. Ai greşit că nu ne-ai spus nimic despre povestea asta, dar nu e un păcat de moarte. Şi e absolut de înțeles. Eşti tânăr, speriat, naiv şi dornic să ajuți. Nu-ți face griji în privința lui Rosen. Sincer, mă îndoiesc că peste trei luni va mai ocupa aceeaşi poziție în cadrul firmei.

— Sunt convins că în adâncul sufletului mă adoră.

— E evident.

Adam răsuflă adânc şi începu să se plimbe în jurul mesei de conferințe. Goodman se apucă să scrie ceva pe un carnețel.

— Nu prea avem timp, Adam.

— Ştiu.

— Când poți să pleci?

— Mâine. Îmi fac bagajele în noaptea asta. Sunt vreo zece ore de mers cu maşina.

— Dosarul cântăreşte câteva zeci de kilograme. Acum este la copiat şi mâine ți-l trimit.

— Mai spuneți-mi câte ceva despre sucursala noastră din Memphis.

— Am vorbit cu ei acum o oră. Partenerul care se ocupă de conducerea biroului, Baker Cooley, te aşteaptă. Ți-au rezervat un mic birou şi o secretară şi sunt gata să te ajute, dacă ai nevoie. Nu prea e cine ştie ce de capul lor în privința litigiilor.

— Câți avocați sunt acolo?

— Doisprezece. Inițial, a fost o mică firmă pe care am înghițit-o acum zece ani şi pot să-ți spun că nimeni nu mai ştie foarte bine de ce. Sunt băieți buni şi avocați buni. Ei sunt ceea ce a mai rămas dintr-o veche firmă pe care au făcut-o să prospere comercianții de bumbac şi cereale din regiune şi cred că asta a fost legătura lor cu Chicago. Oricum, arată foarte bine pe antetul nostru. Ai mai fost până acum la Memphis?

— Acolo m-am născut, nu vă amintiți?

— A, ba da.

— Am fost o singură dată, acum vreo trei ani, când mi-am vizitat mătuşa.

— E un oraş tipic de pe malul fluviului, vechi şi frumos. Are să-ți placă, ai să vezi.

— Puteți să-mi spuneți cum anume ar mai putea să-mi placă ceva în următoarele şase luni? întrebă Adam, aşezându-se de cealaltă parte a mesei.

— Ai dreptate. Ar trebui să mergi să vezi lista morții cât mai curând cu putință.

— Am să fiu acolo poimâine.

— Bun. Atunci am să-i telefonez directorului. Oricât ar părea de ciudat, e libanez de origine şi-l cheamă Phillip Naifeh. Mai sunt câțiva ca el prin delta Mississippiului. Naifeh îmi este prieten şi am să-l anunț că mergi acolo.

— Directorul închisorii vă este prieten?

— Da. Asta s-a întâmplat cu mulți ani în urmă, pe vremea când am înregistrat prima „pierdere de război": îl chema Maynard Tole şi era un mic ticălos. Cred că a fost executat în 1986 şi de atunci directorul şi cu mine ne-am împrietenit. N-o să-ți vină să crezi, dar este împotriva pedepsei cu moartea.

— Păi, nici nu-mi vine să cred.

— Da, da. Urăşte execuţiile. Adam, e momentul să mai înveţi ceva: poate că pedeapsa cu moartea este foarte populară în ţară, dar cei care sunt obligaţi să o aplice nu o susţin deloc. Ai să-i cunoşti pe oamenii ăştia: gardieni care ajung să se împrietenească cu condamnaţii; administratorii care trebuie să organizeze o execuţie eficientă; personalul închisorii care face repetiţie cu o lună înainte de data stabilită pentru execuţia respectivă. E un colţ de lume straniu şi deprimant.

— Abia aştept să-l văd.

— Am să vorbesc cu directorul ca să-ţi permită să vizitezi lista. De obicei, se acordă cam două ore, dar totul se poate termina în cinci minute, dacă Sam refuză serviciile oferite de avocat.

— Cu mine are să vorbească, nu credeţi?

— Ba da, cred că aşa va face. Nu-mi dau seama cum va reacţiona, dar de vorbit va vorbi. Poate că o să ai nevoie de mai multe vizite ca să-l convingi să semneze, dar ştiu că, până la urmă, ai să reuşeşti.

— Când l-aţi văzut ultima oară?

— Acum vreo doi ani. Am mers acolo împreună cu Wallace Tyner. De altfel, va trebui să iei şi tu legătura cu Tyner pentru că în ultimii şase ani el a fost vioara întâi în cazul ăsta.

Adam dădu aprobator din cap şi trecu la următoarea idee pe care o avea în minte. De nouă luni de zile îl bătea la cap pe Tyner.

— Cu ce deschidem dosarul?

— O să vorbim mai târziu despre asta. Mâine dimineaţă devreme mă întâlnesc cu Tyner ca să trecem în revistă tot ce avem. Dar nu facem nici o mişcare până când nu primim veşti de la tine. De fapt, atâta timp cât nu-l reprezentăm, n-avem dreptul să facem ceva.

Adam revedea în minte fotografiile alb-negru publicate în ziare în 1967, când Sam fusese arestat, apoi fotografiile color din reviste făcute în timpul celui de-al treilea proces, în 1981,

şi tot ce adunase despre Sam Cayhall pe o casetă video de treizeci de minute.

— Cum arată?

— E de înălțime medie, începu Goodman, Abandonându-şi pixul pe masă pentru a se juca iar cu papionul. Slab — dar rareori dai de câte unul gras printre cei care-şi aşteaptă rândul acolo; din cauza nervilor şi a hranei. Fumează ca un şarpe, ca toți ceilalți, de altfel, pentru că nu prea au ce altceva să facă şi pentru că oricum se pregătesc să moară. Sunt nişte țigări curioase, Montclair parcă, într-un pachet albastru. Din câte-mi aduc eu aminte, are părul cărunt destul de des şi unsuros. Oamenii ăştia nu prea au obiceiul să facă duş în fiecare zi. Acum doi ani, avea şi chică. Barba îi era şi ea căruntă. Avea şi riduri, dar e normal, doar se apropie de şaptezeci de ani. Plus fumatul. Ai să vezi că albii de-acolo arată mai rău decât negrii. Cum stau în celulă douăzeci şi trei de ore pe zi, culoarea le dispare cu totul. Devin extraordinar de palizi, au un aspect aproape bolnăvicios. Sam are ochi albaştri şi trăsături frumoase. Înclin chiar să cred că, la vremea lui, Sam Cayhall a fost un tip foarte chipeş.

— Când, după moartea tatei, am aflat adevărul despre Sam, i-am pus nenumărate întrebări mamei mele la care, de altfel, nici nu prea mi-a răspuns, dar totuşi, odată, mi-a spus că tata semăna foarte puțin cu Sam.

— Ca şi tine, dacă asta încerci să-mi spui.

— Da, cred că asta încerc.

— Adam, omul ăsta nu te-a mai văzut de pe vremea când abia învățaseşi să mergi. N-are să te recunoască. Aşa că n-o să-ți fie uşor. Vei fi obligat să-i povesteşti totul.

Adam privea masa cu ochi lipsiți de expresie.

— Aveți dreptate. Oare ce-o să spună?

— Habar n-am; cred că va fi mult prea şocat ca să spună prea multe. Dar este un om foarte inteligent, fără multă carte, e adevărat, dar care a citit destul şi are mintea limpede. O să găsească el ce să-ți spună.

— După cum vorbiți, s-ar zice că vă este aproape simpatic.

— Nu-i adevărat. Este un rasist îngrozitor, şi bigot pe deasupra. Şi n-a avut niciodată remuşcări pentru ce-a făcut.

— Deci sunteți convins că e vinovat.

Goodman mormăi ceva şi zâmbi ca pentru sine, apoi începu să caute un răspuns la remarca lui Adam. Avuseseră loc trei procese în care se încercase să se stabilească vinovăția sau nevinovăția lui Sam Cayhall. De nouă ani de zile, cazul se învârtise prin mai multe curți de apel, fiind revăzut de mai mulți judecători. Ziarişti fără număr făcuseră anchete referitoare la explozia aceea.

— Asta a fost convingerea juriului. Şi cred că ăsta e singurul lucru care contează.

— Dar dumneavoastră ce credeți?

— Păi, ai citit dosarul, Adam. Ai făcut cercetări consistente. Nu este nici o îndoială că Sam a participat la atentat.

— Dar?

— Sunt multe ciudățenii. Ele există întotdeauna.

— Nu era cunoscut ca unul care lucrează cu explozivi.

— Adevărat. Dar făcea parte dintre terorişti Klanului, şi lucrau, nu glumă. Când Sam a fost arestat, atentatele au dispărut.

— Dar în legătură cu o explozie anterioară cazului Kramer, unul din martori afirmă că observase două persoane în Pontiacul cel verde.

— Aşa e. Numai că martorul acela nu a primit permisiunea să depună mărturie în instanță. Şi pe urmă în noaptea aceea, martorul cu pricina ieşise dintr-un bar la ora trei.

— Da, dar un alt martor, un şofer de camion, pretinde că l-a văzut pe Sam stând de vorbă cu un bărbat într-o cafenea din Cleveland cu câteva ore înainte de explozie.

— Aşa e. Dar camionagiul n-a povestit nimic timp de trei ani de zile. Şi n-a primit nici el permisiunea să depună

mărturie în instanță. Trecuse prea multă vreme.

— Şi cine era complicele lui Sam?

— Mă îndoiesc că vom afla vreodată. Nu uita, Adam, că omul nostru a trecut prin trei procese fără să depună efectiv mărturie. Celor de la poliție nu le-a spus practic nimic, a vorbit foarte puțin cu avocatul, n-a suflat nici un cuvânt în fața juriilor, iar nouă nu ne-a spus nici măcar o singură noutate în ultimii şapte ani.

— Credeți că a lucrat singur?

— Nu, a fost ajutat. Sam ascunde în sufletul lui nişte secrete urâte de tot. N-o să vorbească niciodată. Ca membru al Klanului, a făcut un jurământ; or, în mintea lui există o noțiune sacră şi efectiv deformată cum că un jurământ sacru nu poate fi încălcat. Şi taică-său făcuse parte din Klan.

— Ştiu, nu-mi mai aduceți aminte.

— Iartă-mă. În orice caz, este prea târziu acum să încerci să pescuieşti în căutarea unor probe noi. Dacă într-adevăr ar fi avut un complice, ar fi vorbit de mult. Măcar celor de la FBI. Măcar cu procurorul districtual ca să încerce să ajungă la o înțelegere. Nu ştiu, mi se pare că atunci când eşti acuzat de două omucideri de gradul întâi şi îți priveşti moartea-n față, te apuci să vorbeşti. Vorbeşti, Adam, ascultă-mă pe mine. Îți salvezi fundul şi-ți laşi amicul să-şi facă griji pe chestia asta.

— Şi dacă n-a avut nici un complice?

— Ba a avut, îl contrazise Goodman, scriind un nume pe o bucată de hârtie şi întinzându-i-o peste masă.

— Wyn Lettner, citi Adam după ce primi hârtia. Numele ăsta îmi este cunoscut.

— Lettner a făcut parte dintre agenții FBI care s-au ocupat de cazul Kramer. Acum este pensionar şi trăieşte undeva în Ozarks, pe malul unui râu frumos, plin cu păstrăvi. Şi îi place la nebunie să povestească întâmplări de război despre Klan şi timpurile alea în Mississippi.

— Şi credeți că-mi va povesti şi mie?

— Fireşte; tipul este un mare băutor de bere, şi când este afumat se apucă să spună nişte chestii incredibile. N-o să-ți

divulge nimic confidențial, dar în cazul Kramer ştie mai mult decât oricine. Întotdeauna am fost de părere că ştie mult mai multe decât spune.

Adam împături bucata de hârtie şi o vârî în buzunar, apoi aruncă o privire pe cadranul ceasului: era ora şase după-amiază.

— Gata, trebuie să fug să-mi fac bagajele.

— Mâine îți trimit dosarul. Să-mi telefonezi imediat ce vorbeşti cu Sam.

— Neapărat. Pot să vă spun ceva?

— Singur.

— în numele familiei mele, aşa cum e ea — cu mama, care refuză să vorbească despre Sam; cu sora mea, care abia îi şopteşte numele; cu mătuşa mea din Memphis care s-a lepădat de numele de Cayhall — şi în numele tatălui meu mort, vreau să vă mulțumesc, dumneavoastră şi firmei, pentru tot ce-ați făcut. Să ştiți că vă admir foarte mult.

— N-ai pentru ce. Să ştii că şi eu te admir. Şi acum mişcă-ți fundul şi fugi în Mississippi.

6

Apartamentul era, de fapt, un singur dormitor aflat deasupra celui de al treilea cat al unui depozit, chiar lângă Loop, într-o zonă cunoscută pentru criminalitatea ridicată, dar relativ sigură până la căderea întunericului. Depozitul fusese achiziționat prin anii optzeci de un tip care cheltuise ceva bani cu modernizarea: îl împărțise în aproximativ şaizeci de apartamente ocupate peste noapte de tineri bancheri şi agenți de bursă la început de carieră, şi-şi scosese banii cu vârf şi îndesat.

Adam ura pur şi simplu locul acela. Peste trei săptămâni, contractul pe care-l încheiase pe şase luni expira, dar nu avea

unde să se mute. Şi cum cei de la „Kravitz & Bane" se aşteptau ca el să lucreze optsprezece ore pe zi, era clar că nu avea timp să caute alt apartament.

Bineînțeles că nu avusese timp să-şi cumpere mobilă. O canapea din piele fină şi fără braţe stătea stingheră pe podeaua pardosită cu lemn, privind spre un perete de cărămidă. Două fotolii gen „sac de fasole", unul galben şi unul albastru, zăceau în apropiere pentru cazul, improbabil de altfel, că încăperea s-ar fi umplut cu oaspeți. În stânga se afla aşa-zisa bucătărie, cu un bar şi trei taburete înalte din răchită; în dreapta canapelei era dormitorul unde se puteau vedea patul nefăcut şi haine împrăştiate pe jos. Vreo două sute de metri pătrați pentru o mie trei sute de dolari pe lună. Salariul lui Adam pornise de la şaizeci de mii pe an şi ajunsese la şaizeci şi două. Din cei cinci mii de dolari salariu brut pe lună, o mie cinci sute erau reținuți de taxele federale şi statale. Alte şase sute intrau în fondul de pensii al firmei care îi garanta potolirea tuturor presiunilor profesionale când va împlini cincizeci şi cinci de ani; asta în cazul în care nu aveau să-l omoare cu mult înainte de a atinge vârsta asta. După ce dădea la o parte chiria, banii pentru electricitate, apă şi alte asemenea, cei patru sute de dolari pe lună pentru Saab-ul pe care-l închinase, şi cheltuielile neprevăzute precum hrană congelată şi haine frumoase, lui Adam îi mai rămâneau vreo şapte sute de dolari pentru sufletul lui. O parte din ei erau cheltuiți pe femei, dar cum cele pe care le cunoştea el erau la rândul lor proaspete absolvente de colegiu, cu serviciu şi cărți de credit, Adam era scutit de cheltuieli prea mari, fiindcă în general fetele insistau să plătească nemțeşte. Asigurarea pe viață a tatălui său îl scutise de grija împrumuturilor studențeşti. Şi chiar dacă existau şi lucruri pe care ar fi vrut să le cumpere, persevera în a depune cinci sute de dolari pe lună într-un fond mutual. Cum nu-l bătea încă gândul să se însoare, țelul său era să muncească pe brânci, să economisească la sânge şi să se retragă din afaceri la patruzeci de ani.

Televizorul era aşezat pe o măsuță din aluminiu, lipită de perete. Îmbrăcat doar cu un şort colorat, Adam stătea întins pe canapea, jucându-se cu telecomanda. Trecuse de miezul nopții; apartamentul nu era luminat decât de ecranul televizorului pe care tocmai erau în plină desfăşurare *Aventurile unui soldat al Klanului,* operă cinematografică adunată pe videocasetă de Adam însuşi de-a lungul mai multor ani. Filmul începea cu un scurt reportaj aparținând unei echipe din Jackson, Mississippi, şi transmis pe data de 3 martie 1967, adică în dimineața în care sinagoga din oraş fusese spulberată de explozia unei bombe. Fusese cel de-al patrulea atac lansat împotriva unor ținte evreieşti în ultimele patru luni, cel puțin aşa afirma reportera în timp ce în fundal maşinile care cărau molozul făceau un zgomot asurzitor. Cei de la FBI dețineau câteva date, afirma ea, dar erau extrem de zgârciți cu declarațiile către presă. Campania de teroare inițiată de Ku Klux Klan continuă, declară reportera pe un ton grav şi puse punct emisiunii.

Episodul următor era chiar explozia de la firma lui Kramer şi, în primele secvențe, polițiştii încercau să degajeze scena de privitorii ocazionali, totul petrecându-se în vaietul ascuțit al sirenelor de pe ambulanțe, maşini de pompieri şi de poliție. Echipa televiziunii locale ajunsese suficient de repede la locul atentatului ca să surprindă nebunia inițială. Din toate părțile, oamenii veneau alergând spre ceea ce mai rămăsese din biroul de avocatură al lui Marvin Kramer. Un nor greu de praf cenuşiu înfăşura stejarii subțirei de pe peluză: bieții copaci îşi pierduseră toate frunzele, dar rămăseseră în picioare. Voci speriate vorbeau despre incendiu, apoi camera de luat vederi se opri asupra clădirii alăturate din al cărei perete atins de explozie ieşea un nor gros de fum. Reporterul se bâlbâia incoerent şi gâfâit în fața microfonului încercând să descrie scena. Polițiştii îl împingeau de colo-colo, dar el era mult prea excitat ca să-i pese de aşa ceva. Un tărăboi infernal izbucnise, în sfârşit, şi în adormitul orăşel numit Greenville,

iar soarta voise ca el să fie cel care să-l prezinte telespectatorilor.

O jumătate de oră mai târziu, glasul său era oarecum mai calm în timp ce descria dintr-un alt unghi, recuperarea lui Marvin Kramer de sub dărâmături. Poliția își extinsese baricadele şi împingea mulțimea la o parte, iar echipele de pompieri şi de salvare ridicau trupul zdrobit, scoțând apoi targa din zona sinistrului. Camera de luat vederi urmări plecarea ambulanței. După o oră şi dintr-un nou unghi de filmare, reporterul lăsa să i se vadă un chip sumbru, dar mult mai calm; pompierii cărau cu multă grijă cele două brancarde pe care fuseseră întinse trupuşoarele gemenilor.

Scena următoare se petrecea în fața închisorii şi pentru prima oară apărea pe ecran şi silueta lui Sam Cayhall. Mâinile îi erau prinse în cătuşe şi dispăru iute într-o maşină care-l aştepta.

Ca de obicei, Adam reluă scena în care putea fi observat Sam. Fusese filmată cu douăzeci şi trei de ani în urmă, în 1967, pe vremea când Sam avea patruzeci şi şase de ani. Purta părul negru tăiat scurt, după moda vremii. Sub ochiul stâng putea fi observat un mic bandaj. Mergea repede, în pas cu polițiştii, pentru că mulțimea fotografia scena şi striga tot felul de întrebări. Sam îşi întoarse capul o singură dată înspre direcția din care veneau întrebările, şi, ca de obicei, Adam apăsă pe „pauză", studiind pentru a milioana oară fața bunicului său. Imaginea alb-negru era neclară, dar ochii lor se întâlneau întotdeauna.

O mie nouă sute şaizeci şi şapte. Dacă Sam avea patruzeci şi şase de ani, Eddie avea douăzeci şi patru, iar Adam aproape trei. Pe vremea aceea toți ştiau că-l cheamă Alan. Alan Cayhall, cel care avea să devină, curând, rezident într-un stat îndepărtat unde o hotărâre judecătorească avea să-i dea un nou nume. Văzuse de multe ori caseta asta şi de fiecare dată se întrebase oare unde se afla el în clipa în care fuseseră ucişi cei doi micuți ai familiei Kramer: ora 7.46, în dimineața zilei de 21 aprilie 1967. Pe vremea aceea, familia lui

locuia într-o căsuță din oraşul Clanton, iar el probabil că dormea nu departe de privirile maică-sii. Adam avea aproape trei ani, şi gemenii Kramer numai cinci.

Filmul continua cu secvențe scurte în care Sam era condus în diverse maşini, închisori şi tribunale, mereu cu mâinile prinse în cătuşe şi cu privirea țintă în pământ. Chipul îi era lipsit de orice expresie. Nu-i privea niciodată pe ziarişti, nu dădea nici un semn că le-ar auzi întrebările, nu scotea nici o vorbă. Trecea cu mişcări iuți prin uşile deschise ale încăperilor şi maşinilor.

Spectacolul primelor două procese fusese amplu prezentat în jurnalele zilnice ale canalelor de televiziune. Peste ani, Adam reuşise să facă rost de cea mai mare parte a materialelor transmise, asamblându-le pe videocaseta respectivă. Figura de fanfaron scandalagiu a lui Clovis Brazelton, avocatul lui Sam, apărea foarte des, mai ales că personajul venea în întâmpinarea ziarişților ori de câte ori i se oferea ocazia. Adam îl disprețuia. Erau şi imagini frumos filmate ale peluzelor din fața clădirilor tribunalelor, ale privitorilor tăcuți, ale polițiştilor înarmați până-n dinți, ale oamenilor din Klan îmbrăcați în robe, cu chipurile acoperite de celebrele lor măşti sinistre. Sam apărea doar din când în când, mereu grăbit, ascunzându-se de ochiul nemilos al camerei de luat vederi în spatele vreunui polițist mai solid. La sfârşitul celui de-al doilea proces, Marvin Kramer îşi opri scaunul cu rotile pe trotuarul din fața Tribunalului din Wilson County şi, cu lacrimi în ochi, spuse cuvinte grele împotriva lui Sam Cayhall şi a Klanului şi a sistemului de justiție strâmb din statul Mississippi. Şi atunci avu loc un incident dureros. Marvin observă brusc în apropiere doi membri ai Klanului înfăşurați în robe albe şi începu să strige la ei. Unul dintre cei doi se porni şi el să țipe cât îl țineau curelele, dar replica îi fu înghițită de vacarmul general. Adam încercase din răsputeri să înțeleagă cuvintele tipului, dar ele erau absolut ininteligibile. Cu vreo doi ani în urmă, pe când urma dreptul în Michigan, Adam dăduse de unul dintre

reporterii care urmărise scena aceea la fața locului, ba chiar avusese microfonul la câțiva centimetri de Marvin. Reporterul cu pricina îi spusese că fusese vorba de o amenințare directă la adresa lui Marvin, cum că or să-l lase şi fără brațe. Probabil că reporterul avea dreptate, căci numai o replică de o asemenea cruzime şi brutalitate putea să-l facă pe bietul fost avocat să-şi iasă literalmente din minți şi să strige tot felul de obscenități la adresa înglugaților, îndreptându-şi spre ei scaunul cu rotile. Faptul că cei doi se îndepărtau, întorcându-i spatele, nu-l împiedica să urle, să înjure şi să plângă. Soția şi câțiva prieteni încercară să-l potolească, dar el reuşi să scape din încercuire, făcând eforturi disperate să învârtească roțile metalice. Parcurse în felul acesta vreo zece metri, cu biata nevastă-sa alergând în urma lui, cu obiectivele camerelor de luat vederi fixate asupra lui. Când iarba peluzei luă locul asfaltului de pe trotuar, roțile se împiedicară şi Marvin se prăbuşi pe gazon. Pătura care-i acoperea ceea ce mai rămăsese din picioare zbură într-o parte, iar el se izbi de trunchiul celui mai apropiat copac. Soția şi prietenii alergară imediat să-l ajute şi preț de câteva secunde Marvin dispăru în mijlocul lor. Răcnetele lui continuau însă să se facă auzite. Operatorul îşi întoarse atunci aparatul spre cei doi membri ai Klanului: unul se strâmbase de râs în timp ce celălalt înghețase în loc. Un vaiet ciudat izbucni din grupul adunat pe gazon. Marvin gemea îngrozitor — era geamătul ascuțit şi dătător de fiori al unui nebun rănit. Era un sunet bolnav care se sfârşi brusc, o dată cu trecerea la un nou episod.

Prima oară când îl văzuse pe Marvin rostogolindu-se pe pământ, urlând şi gemând, lui Adam îi dăduseră lacrimile; dar cu toate că imaginile şi sunetele acelea îi urcau un nod în gât, încetase de mult să plângă. Caseta asta era opera lui. Nimeni altcineva nu o văzuse. În schimb, el o revăzuse de atâtea ori încât lacrimile îi secaseră.

Între 1968 şi 1981 tehnologia se îmbunătățise atât de mult încât imaginile filmate în timpul celui de-al treilea şi ultimul proces al lui Sam erau incomparabil mai clare.

Povestea asta se petrecuse în februarie 1981, într-un orăşel cât se poate de drăguț, cu o piață centrală foarte aglomerată şi un tribunal pitoresc, din cărămidă roşie. Vremea foarte rece îi descurajase probabil pe gură-cască şi pe demonstranți să-şi facă veacul în fața clădirii. Un reportaj din prima zi a procesului arăta trei membri ai Klanului, cu capetele acoperite cu glugile țuguiate, încălzindu-se la un radiator portabil, frecându-şi de zor mâinile înghețate şi arătând mai degrabă a personaje de carnaval decât a bandiți serioşi. Oricum, erau supravegheați îndeaproape de vreo duzină de soldați în uniforme albastre.

Deoarece la acea dată mişcarea pentru drepturi civile era privită mai degrabă ca un eveniment istoric şi nu ca o bătălie continuă, cel de-al treilea proces al lui Sam Cayhall atrase în mai mare măsură atenția presei decât primele două. Era vorba de un membru al Klanului recunoscut ca atare, un terorist viu şi adevărat care venea direct peste timp din epoca Cavalerilor Libertății şi a bisericilor aruncate în aer. O relicvă a acelor zile infamante, descoperită de poliție şi adusă în fața justiției. Analogia cu criminalii de război nazişti se făcu auzită de nenumărate ori.

Pe tot parcursul acestui proces Sam nu mai fu în custodia poliției. Era un om liber şi această libertate îl scosese şi mai mult din calea camerelor de luat vederi. Secvențe scurte îl prezentau intrând şi ieşind în grabă din diferitele săli ale tribunalului. Cei treisprezece ani scurşi de la procesul numărul doi fuseseră blânzi cu el. Părul, la fel de scurt şi de îngrijit tuns, era doar pe jumătate încărunțit. Deşi se îngrăşase puțin, părea foarte în formă, mişcându-se sprinten prin fața obiectivului aparatului de filmat. Una din imagini îl surprinsese chiar în clipa în care intra în clădirea tribunalului printr-o uşă laterală şi Adam opri caseta în momentul în care Sam privea direct în obiectiv.

Cea mai mare parte a filmărilor din timpul celui de-al treilea şi ultim proces se învârteau în jurul unui tânăr şi agresiv procuror pe nume David McAllister, bărbat chipeş

care purta numai costume de culoare închisă şi zâmbea cu toţi dinţii. Nimeni nu se îndoia că David McAllister nutrea ambiţii politice măreţe. Avea alura, părul, bărbia, vocea adâncă, vorbele alese, abilitatea, tot ceea ce atrăgea camerele de luat vederi.

În 1989, la opt ani de la proces, David McAllister fusese ales guvernator al statului Mississippi. Nimeni nu fusese surprins să constate că platforma sa electorală pedalase în primul rând pe înmulţirea numărului de închisori, mărirea pedepselor şi o înclinaţie neabătută pentru pedeapsa cu moartea. Adam nutrea un dispreţ adânc faţă de personajul acela, dar era perfect conştient că numai peste câteva săptămâni, sau poate chiar peste câteva zile, avea să se afle în biroul guvernatorului din oraşul Jackson, Mississippi, implorându-l să acorde graţierea.

Ultima imagine înregistrată îl prezenta pe Sam cu cătuşe la mâini, ieşind sub escortă din clădirea tribunalului după ce juriul îl condamnase la moarte. Chipul îi era lipsit de expresie. Avocatul său însă părea să fie în stare de şoc, drept care comentariile sale erau absolut inconsistente. Reporterul încheia cu ştirea că peste câteva zile Sam avea să fie transferat la ceea ce se numeşte „lista morţii".

Cu privirea lipită de ecranul alb, Adam aştepta derularea casetei. Restul istoriei se afla în cele trei cutii de carton din spatele canapelei fără braţe: stenogramele stufoase ale celor trei procese, pe care le achiziţionase în perioada studiilor la Pepperdine; copiile informărilor, cererilor şi ale altor documente din timpul bătăliei apelurilor puse în mişcare imediat după condamnarea lui Sam; un registru perfect organizat care conţinea copiile tuturor articolelor publicate în sute de ziare şi reviste pe marginea aventurilor lui Sam, membru al Klanului; diverse materiale despre pedeapsa cu moartea; însemnări din timpul facultăţii. Ştia mai multe lucruri despre bunicu-său decât oricine pe lumea asta.

Cu toate acestea, Adam era perfect conştient că abia atinsese suprafaţa lucrurilor. Apăsă iar pe buton şi reluă

filmul de la capăt.

7

Funeraliile lui Eddie Cayhall avură loc la nici o lună de la condamnarea lui Sam, într-o capelă din Santa Monica, în prezența câtorva prieteni şi membri ai familiei. Adam, maică-sa şi sora mai mică stăteau în prima stranã, ținându-se de mânã şi privind țintă sicriul închis aflat la câțiva centimetri de ei. Ca de obicei, mama era de un eroism țeapăn. Din când în când ochii i se umpleau de lacrimi pe care era obligată să le usuce cu batista. Ea şi Eddie se despărțiseră şi se împăcaseră de atâtea ori, încât copiii nu mai ştiau cine unde-şi avea hainele. Cu toate că nu avuseseră o căsnicie caracterizată de violență, trăiseră într-o permanentă stare de divorț — amenințări cu divorțul, planuri de divorț, discuții solemne cu copiii pe tema divorțului, negocieri pentru divorț, formulare de divorț, renunțări la divorț, jurăminte cum că vor evita divorțul. În timpul celui de-al treilea proces al lui Sam Cayhall, mama lui Adam îşi aduse fără zarvă lucrurile înapoi în căsuța lor, şi stătu cu Eddie atât cât a fost posibil. Apoi Eddie încetă să mai meargă la slujbă şi se refugie din nou în mica sa lume de întuneric. La întrebările băiatului, mama îi explică în puține cuvinte că tăticul traversa iar „o perioadă rea". Fură trase perdelele, închise obloanele, stinse luminile, scăzute vocile, stins televizorul: familia traversă în felul acesta încă una din perioadele rele care marcaseră viața lui Eddie.

La trei săptămâni de la pronunțarea verdictului, Eddie îşi găsi moartea. Se împuşcă în camera lui Adam într-o zi în care ştiuse că băiatul avea să vină primul acasă. Într-un bilețel lăsat pe covor îi spunea fiului să curețe repede mizeria, mai înainte ca fetele să-şi facă apariția. Un al doilea bilet fu găsit în bucătărie.

La vremea aceea, Carmen, care era mai mică cu trei ani decât Adam, împlinise paisprezece ani. Se născuse în California, imediat după emigrarea grăbită a părinților, şi după ce Eddie îşi transformase, cu acte în regulă, mica familie din Cayhall în Hall. Alan devenise Adam. Locuiau într-un apartament de trei camere, cu perdele murdare la ferestre, undeva în zona de est a Los Angelesului. Avea să fie prima dintr-un şir nesfârşit de reşedințe temporare.

Femeia misterioasă cunoscută drept mătuşa Lee era aşezată alături de Carmen. Tocmai le fusese prezentată copiilor ca fiind sora lui Eddie. Şi cu toate că fuseseră educați să nu pună întrebări despre ceilalți membri ai familiei, numele femeii răsărea din când în când la suprafață. Mătuşa locuia în Memphis, se căsătorise cu fiul unei familii bogate din oraş, avea un copil şi rupsese orice legătură cu Eddie din cauza unei vechi dispute. Puştii, şi mai ales Adam, doriseră tare mult să-şi cunoască rudele, şi, cum mătuşa Lee era singura despre care auziseră vorbindu-se, îşi lăsaseră imaginația să zburde în voie. Ar fi vrut să o cunoască, dar Eddie se opusese mereu pentru că soră-sa nu era o persoană drăguță, zicea el. Mama lor însă le şoptea că Lee era cu adevărat un om foarte bun şi că o să-i ducă odată la Memphis, să o cunoască.

Până la urmă însă, Lee fu cea care veni în California şi îl înmormântară pe Eddie Hall. Apoi îşi prelungi şederea cu încă două săptămâni, începând să-şi cunoască în acest timp cei doi nepoți. Tinerii o iubeau pentru că era drăguță şi de treabă, purta blugi şi tricouri şi se plimba pe plajă în picioarele goale. De aceea merseră împreună la cumpărături şi la cinematograf, făcură lungi plimbări pe malul oceanului. Lee le ceru de nenumărate ori scuze pentru că nu venise să-i vadă mai de mult; pe cuvântul ei că avusese de gând s-o facă, dar Eddie nu fusese de acord. El nu vrusese s-o vadă din cauza disputelor lor din trecut.

Mătuşa Lee fu cea care veni să se aşeze lângă Adam, la capătul dinspre mare al digului; după ce admirară apusul

soarelui, Lee începu să vorbească despre tatăl ei, Sam Cayhall. Valurile se legănau ritmic la picioarele lor şi ea îi explică lui Adam că odată de mult el fusese un bebeluş drăgălaş care locuia împreună cu părinții într-un orăşel din Mississippi. Mătuşa îşi ținea nepotul de mână şi îl bătea blând pe genunchi, dezvăluindu-i între timp povestea plină de disperare a familiei. Toate activitățile lui Sam ca membru al Klanului, inclusiv atentatul împotriva lui Kramer şi cele trei procese, fură relatate în cele mai mici detalii. Evident că această istorie orală avea şi lacune imense, suficiente să umple o întreagă bibliotecă, dar esența fu pusă în lumină cu foarte multă finețe.

Adam primi totul foarte bine, dacă e să ne gândim că nu era decât un adolescent de şaisprezece ani, cu psihicul labil specific vârstei, care, pe deasupra, îşi mai pierduse şi tatăl. Un vânt rece se abătu asupra lor, obligându-i să se strângă mai aproape; băiatul puse doar câteva întrebări, mulțumindu-se mai ales să asculte, fără mânie sau oroare: era pur şi simplu fascinat de tot ceea ce auzea. Povestirea aceea îngrozitoare îl satisfăcea într-un mod cât se poate de ciudat! Ea vorbea despre o familie adevărată! Şi poate că, în fond, nu era nici el atât de anormal pe cât i se păruse. Poate că, undeva departe, existau nişte mătuşi, nişte unchi şi nişte veri care aveau multe de povestit şi de împărtăşit. Poate că existau şi nişte case vechi, ridicate de strămoşi adevărați, câmpuri şi ferme pe care se aşezaseră. Asta însemna că-şi ducea şi el în spate partea lui de istorie.

Dar Lee avea înțelepciunea şi iuțeala de minte care să-i permită să-şi dea seama încotro o luaseră gândurile nepotului său, aşa că-i explică pe îndelete că toți din familia Cayhall erau ciudați şi secretoşi, că nu le plăcea să arate lumii ce se petrecea în sufletul lor şi că-i țineau pe ceilalți la distanță. Nu erau nici pe departe prietenoşi şi plini de căldură, dornici să petreacă împreună Crăciunul sau sărbătoarea de 4 Iulie. Uite, ea, de exemplu, a locuit la numai o oră distanță de Clanton, şi, cu toate acestea, nu s-a întâlnit cu nici unul din ei.

În săptămâna care urmă, discuțiile pe-nserat la malul mării deveniră un adevărat ritual. De fiecare dată cumpărau o pungă cu struguri şi se distrau scuipând sâmburii în apă, până la lăsarea întunericului. Iar Lee povestea despre copilăria petrecută în Mississippi împreună cu frățiorul ei, Eddie. Pe vremea aceea, locuiau la o mică fermă aflată la vreun sfert de oră de Clanton; toată ziua mergeau la pescuit sau îşi călăreau poneii. Sam era un tată normal: nu-i copleşea cu prezența, dar nici nu le arăta cine ştie ce afecțiune. Mama, în schimb, îl detesta pe Sam, dar îşi adora copii. Când Lee avea şase ani iar Eddie aproape patru, pierduse o sarcină şi timp de un an de zile nu îşi mai părăsise dormitorul. Sam fusese obligat atunci să angajeze o negresă ca să aibă grijă de prichindei. Apoi, mama murise de cancer şi la înmormântarea ei membrii familiei Cayhall se strânseseră cu toții pentru ultima oară. Până şi Eddie se strecurase în oraş ca să participe la funeralii, dar se străduise din răsputeri să nu dea ochii cu nimeni. Trei ani mai târziu, Sam fusese arestat din nou şi condamnat.

Lee nu prea avea multe de spus despre propria ei viață. La optsprezece ani, părăsise în grabă casa părintească, la numai o săptămână după ceremonia înmânării diplomelor de absolvire a liceului, şi se dusese drept la Nashville ca să devină o cântăreață celebră. În acea perioadă, îl cunoscu pe Phelps Booth, student la colegiul

Vanderbik, a cărui familie era proprietara mai multor bănci; cei doi tineri se căsătoriră, ducând apoi o existență aparent amărâtă în Memphis. Singurul lor fiu, Walt, era un rebel care locuia în momentul acela în Amsterdam. Atât.

Adam nu-şi dădea seama dacă Lee se rupsese, sufleteşte, de familia Cayhall, dar înclina să creadă că da. Şi cine ar fi putut s-o condamne dacă ar fi fost aşa?

Lee plecă într-o dimineață, înainte de răsăritul soarelui, fără nici un cuvânt de bun rămas. Două zile mai târziu, le dădu telefon şi le spuse nepoților să-i scrie, ceea ce ei făcură cu mare bucurie, dar răspunsurile ei veniră din ce în ce mai

rar până când încetară cu totul. Mama încercă să-şi scuze cumnata, zicând că Lee era un om bun, dar că, în fond, era tot o Cayhall, adică o persoană suficient de bizară şi de întortocheată. Pentru Adam, povestea aceea fu o adevărată lovitură.

În vara care urmă absolvirii colegiului Pepperdine, Adam plecă, împreună cu un prieten, spre Key West şi, în drum, se opriră şi la Memphis, unde petrecură două nopți la mătuşa Lee. Locuia singură într-un apartament spațios şi modern, cu vedere spre fluviu, şi stătură toți trei ore în şir pe terasă, mâncând pizza pregătită chiar de ea, bând bere, privind vasele care treceau pe râu şi vorbind despre orice altceva în afară de familia Cayhall. Adam era preocupat doar de facultatea de drept, iar Lee îi puse nenumărate întrebări despre viitor. Era interesată de tot ce auzea, amuzată de ceea ce spunea, o gazdă şi o mătuşă perfectă. Când se îmbrățişară, luându-şi rămas bun, ochii ei se umplură de lacrimi şi îl imploră să mai vină s-o vadă.

Apoi, Adam şi prietenul lui o luară spre Răsărit, traversând Tennessee şi Smoky Mountains, până când, la un moment dat, conform calculelor lui Adam, ajunseră la mai puțin de o sută de mile de Parchman, de lista morții şi de Sam Cayhall. Asta se întâmplase în urmă cu patru ani, în vara lui '86, când adunase deja o ladă întreagă de materiale despre bunicu-său. Caseta video era aproape completă.

Conversația telefonică din seara trecută fusese foarte scurtă. Adam îi spusese că va sta în Memphis vreo câteva luni şi că ar vrea s-o vadă, iar Lee îl invitase să stea cu ea, în acelaşi apartament de pe faleză în care avea patru dormitoare şi o menajeră. Şi pentru că ea insistase, Adam îi spusese în cele din urmă că venea acolo ca să se ocupe de cazul lui Sam. La celălalt capăt al firului se lăsase tăcerea, apoi, după câteva secunde, se făcuse auzită din nou oferta, mult mai puțin entuziastă, de a trece oricum pe la ea că vor sta de vorbă despre asta.

Cu ochii la Saab-ul său negru decapotabil, Adam sună la uşa mătuşii Lee. Era puțin trecut de ora nouă dimineața. Cele douăzeci de bungalowuri erau identice, acoperite cu țiglă roşie şi apărate de pericolele oraşului de un zid de cărămidă pe care se înălța un grilaj metalic. Un paznic înarmat punea în funcțiune singura poartă de acces. Dacă n-ar fi fost vederea minunată spre râu din cealaltă parte a domeniului, apartamentele n-ar fi avut practic nici o valoare.

Lee deschise uşa şi îi spuse bun-venit, aruncând o privire spre parcarea din față. După ce se sărutară pe obraji, Adam intră în casă şi ea încuie uşa în urma lor.

— Eşti obosit?

— Nu prea. Am făcut douăsprezece ore cu maşina, în loc de zece. Nu eram grăbit.

— Ți-e foame?

— Nu. Am făcut o haltă acum câteva ore şi am mâncat, răspunse el, urmând-o înăuntru.

Amândoi încercau să găsească ceva potrivit de spus. Lee avea aproape cincizeci de ani şi îmbătrânise mult în ultimii patru ani. Părul, mult mai lung decât atunci când o văzuse ultima oară, era un amestec egal de alb şi negru, şi îl purta strâns în coadă de cal. Ochii albaştri şi blânzi erau înconjurați de o rețea fină de riduri şi priveau îngrijorați. Era îmbrăcată cu o cămaşă de bumbac foarte largă şi cu o pereche de blugi decolorați. Lee continua să fie o tipă de treabă.

— Îmi pare bine că te văd, zise ea, cu un zâmbet plăcut pe buze.

— Eşti sigură?

— Fireşte că sunt. Hai să mergem pe terasă, zise ea şi, luându-l de mână, îl conduse spre grădinița plină de ferigi şi de flori de bougainvillea atârnând pe araci. La picioarele lor, râul curgea leneş. Se aşezară în balansoarele de răchită. Ce mai face Carmen? întrebă Lee, în timp ce turna în ceşti ceaiul cu gheață, dintr-un ceainic de porțelan.

— Bine. E încă la Berkeley. Vorbim la telefon o dată pe săptămână. E prietenă cu un tip şi pare că e ceva serios între ei.

— Ce fel de studii face? Mi-e teamă că am uitat.

— Psihologie. Vrea să-şi ia doctoratul şi pe urmă să treacă la catedră, probabil.

Ceaiul avea prea multă lămâie şi prea puțin zahăr, şi Adam îl bău cu înghițituri mici. Aerul era încins şi umed.

— E aproape zece, zise el. De ce e aşa de cald?

— Bun venit la Memphis, scumpule. O să ne prăjim până în luna septembrie.

— Nu cred că am să pot suporta.

— Ba ai să te obişnuieşti. Mă rog, oarecum. Noi bem mult ceai şi nu prea ieşim pe-afară. Ce mai face mama?

— E tot la Portland. Acum s-a măritat cu un tip care a făcut avere din cherestea. L-am văzut şi eu o dată. Are vreo şaizeci şi cinci de ani, dar poți foarte bine să-i dai şaptezeci; ea are patruzeci şi şapte si arată de patruzeci. Sunt o pereche foarte frumoasă, ce mai! Se vântură de colo-colo: St. Barts, sudul Franței, Milano, locurile alea unde merg bogătaşii ca să fie văzuți. E fericită. Copiii sunt mari. Eddie a murit. Trecutul a fost făcut pachet şi pus de-o parte, are bani mulți, deci viața îi este în bună rânduială.

— Am impresia că eşti cam aspru cu ea.

— Dimpotrivă. Şi să ştii că nu mint când spun că nu vrea să mă aibă prin preajmă pentru că sunt o legătură dureroasă cu tata şi cu patetica lui familie.

— Mama ta te iubeşte, Adam.

— Doamne, ce grozav sună chestia asta. De unde ştii?

— Ştiu, pur şi simplu.

— Nu mi-am dat seama că tu şi mama ați fost atât de apropiate.

— Nici n-am fost. Potoleşte-te, Adam. Ia-o mai încet.

— Iartă-mă. Sunt foarte tensionat. Asta-i tot. Simt nevoia să beau ceva mai tare.

— Linişteşte-te. Hai să ne simțim bine cât eşti aici.

— Mă tem că nu prea e cazul, mătuşă Lee.

— Spune-mi simplu Lee, bine?

— Bine. Mâine mă duc să-l văd pe Sam.

Ea aşează cu multă grijă paharul pe masă, apoi se ridică şi părăsi terasa. Se întoarse după câteva clipe, aducând cu ea o sticlă de whisky din care turnă cu generozitate în ambele pahare.

— De ce? întrebă ea, cu ochii țintă la apele râului.

— De ce nu? Pentru că e bunicul meu. Pentru că stă să moară. Pentru că eu sunt avocat şi el are nevoie de ajutor.

— Dar nici măcar nu te cunoaşte.

— O să mă cunoască mâine.

— Deci ai de gând să-i spui?

— Bineînțeles că am de gând să-i spun. Îți vine să crezi aşa ceva? Chiar să spun cu voce tare unul din secretele cele mai negre şi adânci ale familiei Cayhall. Ce părere ai?

Lee prinse paharul în palme şi clătină încet din cap.

— Are să moară, şopti ea, fără să-l privească pe Adam.

— Nu încă. Dar să ştii că mă bucur să văd că te interesează subiectul.

— Sigur că mă interesează.

— Nu zău. Când l-ai văzut ultima oară?

— A nu începe cu chestii de-astea, Adam. Oricum n-ai să înțelegi.

— Perfect. Ai dreptate. Dar atunci, explică-mi. Te ascult, vreau să înțeleg.

— N-am putea vorbi despre altceva, scumpule? Nu sunt pregătită pentru asta.

— Nu.

— O să vorbim mai târziu, îți promit. Pur şi simplu nu sunt pregătită pentru asta acum. Am crezut că o să vorbim despre una, despre alta şi că o să ne amuzăm puțin.

— Iartă-mă, Lee. Dar mi-e greață de bârfe şi de secrete. Eu unul nu am nici un trecut pentru că tatăl meu l-a şters cu totul. Or, eu vreau să-mi cunosc trecutul, Lee. Vreau să ştiu cât de rău a fost în realitate.

— A fost îngrozitor, murmură ea ca pentru sine.

— Bine. Sunt băiat mare acum şi pot să suport orice. Tata şi-a făcut bagajele pentru că altfel ar fi trebuit să şi-l asume. Aşa că mi-e teamă că ai rămas singura persoană care poate să-mi povestească.

— Mai dă-mi puțin timp.

— Nu este timp. Mâine am să fiu față în față cu el, insistă Adam, bând apoi cu sete din pahar şi ştergându-şi buzele cu mâneca. Acum douăzeci şi trei de ani, *Newsweek* scria că şi tatăl lui Sam făcuse parte din Klan. Aşa e?

— Da. Bunicul meu.

— La fel şi câțiva unchi şi verişori.

— Toată familia asta nenorocită.

— Tot acolo scria că întregul Ford County ştia că, pe la începutul anilor şaizeci, Sam îl împuşcase pe un negru, dar că nu fusese arestat pe chestia asta. Că n-a făcut nici măcar o zi de închisoare. E adevărat?

— Ce mai contează asta, acum, Adam? Povestea asta s-a întâmplat mai înainte ca să te naşti tu.

— Dar s-a întâmplat, nu?

— Da.

— Şi tu ai ştiut?

— Eram acolo când s-a întâmplat.

— Ai fost de față! exclamă Adam şi închise ochii, uluit de această revelație.

Vestea îl şocase şi îi tăiase respirația, făcându-l să alunece uşor în balansoarul de răchită. Atenția îi fu atrasă de sirena unui remorcher pe care-l urmări cu privirea până când acesta dispăru dincolo de pod. Alcoolul începea să-şi facă efectul.

— Hai să vorbim despre altceva, propuse din nou Lee cu glas blând.

— Am iubit istoria încă din copilărie, zise el, cu ochii țintă la apă. Eram fascinat de viața oamenilor de altădată: pionierii, caravanele de căruțe, goana după aur, cowboy-i şi indienii, popularea Vestului. Când eram într-a patra, unul din puşti

pretindea că stră-stră-străbunicul lui prădase trenuri şi-şi îngropase banii undeva, în Mexic. El voia să încropească o bandă şi să plece în căutarea banilor. Noi ştiam că minte, dar jocul ne plăcea la nebunie. De nenumărate ori m-am întrebat cine erau strămoşii mei şi-mi aduc aminte că mă nedumerea faptul că aparent nu aveam nici un fel de strămoşi.

— Eddie ce ți-a spus?

— Mi-a spus că muriseră cu toții; zicea că se pierde prea mult timp cu istoria familiei. Ori de câte ori îl întrebam despre familia din care proveneam, mama mă trăgea la o parte şi-mi spunea să termin pentru că întrebările mele l-ar putea supăra pe tata şi l-ar putea arunca într-una din stările lui negre în timpul cărora nu mai ieşea din dormitor chiar şi o lună întreagă. Cât am fost copil, am mers tot timpul ca pe ouă când mă aflam în prezența tatei. Pe urmă am crescut şi mi-am dat seama că era un om ciudat, extrem de nefericit, dar nu mi-am închipuit niciodată că va ajunge să se sinucidă.

Lee clătină puțin cuburile de gheață din pahar, apoi sorbi ultima înghițitură de whisky.

— Sunt multe de spus, Adam.

— Deci când ai să mi le povesteşti?

Lee turnă din nou ceai în pahare, iar Adam adăugă şi câte un strop de alcool. Preț de câteva minute se mulțumiră să bea în tăcere şi să urmărească traficul de pe Riverside Drive.

— Ai văzut vreodată lista morții? o întrebă el într-un târziu, continuând să privească luminile de pe malul apei.

— Nu, răspunse ea cu o voce abia auzită.

— E acolo de aproape zece ani şi n-ai fost niciodată să-l vezi?

— I-am trimis o scrisoare la puțin timp după ultimul proces. Şase luni mai târziu am primit o scrisoare în care-mi cerea să nu mă duc să-l văd. Zicea că nu vrea să-l văd acolo, în lista morții. I-am mai scris pe urmă de două ori, dar nu mi-a mai răspuns.

— îmi pare rău.

— N-ai de ce. Duc cu mine un sentiment de vinovăție foarte puternic şi nu mi-e uşor să vorbesc despre asta. De aceea te rog să-mi dai puțin timp să mă obişnuiesc.

— E posibil să nu stau prea mult în Memphis.

— Vreau să stai aici, cu mine. Pentru că vom avea nevoie unul de celălalt, zise ea, apoi continuă după o clipă de ezitare. Vreau să spun, are să moară, nu-i aşa?

— Probabil că da.

— Când?

— Peste două-trei luni. Practic nu mai are dreptul să facă apel, aşa că nu prea a mai rămas mare lucru de făcut.

— Bine, dar atunci de ce te implici în povestea asta?

— Nu ştiu. Poate pentru că am şansa să mă lupt. În următoarele câteva luni, am să mă cocoşez muncind şi am să mă rog să se întâmple un miracol.

— Am să mă rog şi eu, zise ea, luând o nouă înghițitură de ceai amestecat cu whisky.

— Aş vrea să te-ntreb ceva, continuă el privind-o atent.

— Te rog.

— Locuieşti singură? E o întrebare cinstită pe care trebuie să ți-o pun dacă va fi să stau aici.

— Da, locuiesc singură. Soțul meu stă în casa noastră de la țară.

— Şi el stă singur acolo? Sunt pur şi simplu curios.

— Uneori. Vezi, îi plac fetele tinere, abia trecute de douăzeci de ani, care lucrează de obicei într-una din băncile lui. Dacă vreau să merg acolo, trebuie să dau mai întâi telefon. Acelaşi lucru e valabil şi pentru el, dacă vrea să vină aici.

— E foarte bine şi foarte convenabil aşa. Cine a negociat înțelegerea asta?

— Am ajuns la ea de-a lungul vremii. Nu mai trăiam împreună de cincisprezece ani.

— Ce mai căsnicie!

— Să ştii că nu e rău deloc. Eu îi iau banii şi nu-i pun nici o întrebare despre viața lui intimă. Din când în când, ne

achităm împreună de câte o îndatorire mondenă, iar el este fericit.

— Dar tu?

— În cea mai mare parte a timpului.

— Bine, dar de ce nu divorțezi? Aş putea fi avocatul tău.

— Divorțul nu merge. Phelps provine dintr-o familie veche, cu principii rigide, şi groaznic de bogată. Societatea înaltă din Memphis. Un cerc închis, cu oameni care se căsătoreau între ei. Adevărul e că Phelps ar fi trebuit să se căsătorească cu o verişoară de departe, numai că a sucombat în fața farmecului meu. Familia lui s-a opus cu ferocitate mariajului nostru, şi un divorț ar însemna o recunoaştere dureroasă a faptului că familia a avut dreptate. În plus, sunt aristocrați cu sânge albastru şi divorțul i-ar face să se simtă umiliți. În schimb, mie îmi place la nebunie că îi cheltuiesc banii şi îmi duc viața cum vreau.

— L-ai iubit vreodată?

— Fireşte că l-am iubit. Când ne-am căsătorit ne iubeam la nebunie. Apropo, să ştii că am fugit împreună. Asta s-a întâmplat în 1963 şi ideea unei nunți pompoase, în prezența aristocraților din familia lui şi a plebeilor din familia mea, nu ne surâdea defel. Maică-sa nici nu voia să-mi vorbească, iar taică-meu linşa negri. La vremea aceea, Phelps habar n-avea că tata făcea parte din Klan, iar eu nu voiam cu nici un chip să afle.

— Până la urmă a aflat?

— Chiar eu i-am spus imediat după ce tata a fost arestat pentru atentatul acela cu bombă. El, în schimb, i-a spus lui taică-său, şi aşa vestea a fost transmisă încet şi cu grijă în familia Booth. Oamenii ăştia ştiu să țină un secret. E singurul lor punct comun cu cei din familia Cayhall.

— Deci foarte puțini dintre ei ştiu că eşti fiica lui Sam?

— Da, foarte puțini. Şi aşa aş vrea să rămână.

— Ți-e ruşine?

— Ei, fir-ar al dracului, fireşte că mi-e ruşine cu tata! Cui nu i-ar fi? replică ea, şi vorbele îi deveniră brusc amare şi

tăioase. Sper că nu ai în minte cine ştie ce imagine romantică a unui biet bătrân care suferă în celula condamnaților la moarte, care e pe cale să fie crucificat pe nedrept pentru păcatele sale.

— Cred numai că n-ar trebui să moară pentru ele.

— Acelaşi lucru cred şi eu. Dar e al dracului de sigur că el a omorât destui oameni — pe gemenii Kramer, pe tatăl lor, pe tatăl tău, şi pe Dumnezeu ştie câți alții. Ar trebui să-şi petreacă tot restul vieții în închisoare.

— Nu simți nici un fel de simpatie pentru el?

— Uneori. Când am o zi bună şi soarele străluceşte sus pe cer, e posibil să mă gândesc la el şi să-mi amintesc vreo întâmplare plăcută din copilărie. Dar momentele de felul ăsta sunt foarte rare, Adam. A adus multă nenorocire în viața mea şi a celorlalți din jurul lui. Ne-a învățat să urâm pe toată lumea. S-a purtat rău cu mama. Şi toată blestemata lui de familie e ticăloşită.

— Atunci hai să-l omorâm şi să scăpăm de el.

— N-am spus aşa ceva. Şi nu eşti corect. Mă gândesc la el tot timpul. Mă rog pentru el în fiecare zi. Am întrebat de milioane de ori pereții casei ăsteia cum şi de ce tatăl meu a ajuns să fie o persoană atât de îngrozitoare. De ce nu e şi el un bătrânel simpatic care să-şi petreacă vremea stând pe verandă cu pipa, bastonul şi poate chiar şi cu un pic de whisky în pahar, ca să-şi dreagă stomacul, evident? De ce a fost nevoie ca tatăl meu să fie un membru al Klanului care să omoare copii nevinovați şi să-şi ducă la ruină propria familie?

— Poate că n-a vrut să-i omoare?

— Dar au murit, nu? Juriul a zis că el i-a omorât. Au fost sfârtecați în bucăți şi îngropați unul lângă altul în acelaşi mormânt micuț. Cui îi pasă că a vrut sau nu să-i omoare? Era acolo când s-a întâmplat, Adam.

— S-ar putea să fie un amănunt foarte important.

Lee sări în picioare şi-l prinse de mână.

— Vino aici, insistă ea, ducându-l până la marginea terasei şi arătându-i cu mâna una din clădirile oraşului. Vezi

clădirea de colo, cea care priveşte spre râu? Aia, cea mai apropiată de noi. Acolo.

— Da, răspunse el fără grabă.

— Are cincisprezece etaje. Acum, porneşte de la dreapta şi numără şase etaje de sus în jos. Mă urmăreşti?

— Da, zise Adam, supunându-se şi numărând etajele elegantei clădiri.

— Acum, numără patru ferestre spre stânga. E o fereastră luminată, o vezi?

— Da.

— Ia ghiceşte cine locuieşte acolo?

— Cum vrei să ştiu aşa ceva?

— Ruth Kramer.

— Ruth Kramer! Mama gemenilor?

— Chiar ea.

— O cunoşti?

— Ne-am cunoscut, absolut din întâmplare. Pentru ea, eram Lee Booth, soția celebrului Phelps Booth, şi-atât. Eram la o reuniune mondenă unde se strângeau fonduri pentru un balet sau cam aşa ceva. De atunci, am evitat-o ori de câte ori am putut.

— Dar ăsta este totuşi un oraş mic.

— Uneori e de-a dreptul minuscul. Dacă ai întreba-o pe ea despre Sam, ce crezi că ți-ar spune?

— Nu ştiu, zise Adam, privind luminile din depărtare. Nu ştiu. Am citit undeva că încă nu şi-a revenit cu totul.

— Încă nu şi-a revenit? Şi-a pierdut familia, nu s-a recăsătorit. Crezi că pentru ea are vreo importanță dacă tata a vrut sau nu să-i ucidă copiii? Bineînțeles că nu. Pentru ea contează doar faptul că sunt morți, Adam, morți de douăzeci şi trei de ani. Ştie că au fost uciși de o bombă pusă de tatăl meu, şi dacă el ar fi stat acasă cu ai lui în loc să bântuie nopțile împreună cu nişte amici imbecili, micuții Josh şi John ar fi rămas în viață. Ar fi avut acum douăzeci şi opt de ani, bănuiesc că ar fi fost foarte bine educați, că ar fi fost căsătoriți şi poate că ar fi avut chiar şi copii, spre bucuria lui

Ruth şi a lui Marvin. Ei nu-i pasă pentru cine fusese pusă bomba aia, Adam; pentru ea contează doar că bomba a fost pusă acolo şi că a explodat. Copiii ei sunt morți. Asta-i tot ce contează.

Lee se aşeză din nou în balansoar şi făcu să sune cuburile de gheață din pahar.

— Să nu mă înțeleşi greşit, Adam. Şi eu sunt împotriva pedepsei cu moartea. In clipa asta, sunt probabil singura femeie albă în vârstă de cincizeci de ani din țară al cărei tată aşteaptă să fie executat. Cred că este o pedeapsă barbară, imorală, discriminatorie, crudă, necivilizată — sunt absolut de acord cu toate astea. Dar nu uita victimele. Ele au dreptul să ceară răzbunare. E un drept pe care şi l-au câştigat.

— Ruth Kramer, de exemplu, vrea să fie răzbunată?

— Categoric da. Nu prea mai ia poziție în presă, dar face multe lucruri pentru asociațiile victimelor. Acum câțiva ani a spus că ar vrea să asiste la execuția lui Sam Cayhall.

— Nu prea e ce se numeşte un suflet iertător.

— Dar nu-mi amintesc nici ca tata să fi dorit iertarea. Adam se aşeză pe marginea terasei, cu spatele la râu, studiind cu privirea când clădirile din centrul oraşului, când propriile picioare. Lee bău din nou din pahar.

— Şi-atunci ce crezi că ar trebui să facem, mătuşă Lee?

— Te rog s-o laşi încolo de „mătuşă".

— OK, Lee. Am venit şi n-am de gând să dau bir cu fugiții. Mâine mă duc să-l văd pe Sam şi am de gând ca, în clipa în care ne vom despărți, să fiu avocatul lui oficial.

— Vrei ca povestea să nu transpire?

— Care poveste, faptul că sunt un Cayhall? N-am de gând să spun eu însumi care e realitatea, dar m-ar mira să rămână multă vreme un secret. Când e vorba de condamnați la moarte, Sam e o celebritate. Aşa că presa o să se apuce în curând să facă săpături serioase.

Lee îşi trase picioarele sub ea şi îşi lăsă privirea să rătăcească pe apele râului.

— Ție o să-ți facă vreun rău? întrebă ea blând.

— Sigur că nu. Eu sunt avocat şi avocaţii îi apără şi pe cei care maltratează copii şi pe asasini şi pe traficanţii de droguri şi pe violatori şi pe terorişti. Tocmai de aceea nu suntem iubiţi de societate. Dar cum ar putea să-mi facă rău faptul că Sam este bunicul meu?

— Firma la care lucrezi ştie lucrul ăsta?

— Le-am spus ieri. Nu au fost încântaţi de veste, dar până la urmă s-au împăcat cu gândul. Adevărul e că, atunci când m-au angajat, le-am ascuns partea asta de biografie şi a fost o greşeală din partea mea. Dar cred că acum lucrurile merg pe calea cea bună.

— Şi dacă Sam refuză?

— Atunci o să fim în siguranţă, nu? Nimeni n-o să afle nimic şi n-o să ţi se întâmple nimic rău. Eu am să mă întorc la Chicago şi am să aştept ca CNN să transmită în direct carnavalul numit execuţie. Şi sunt sigur că într-o dimineaţă rece de toamnă am să merg să-i aşez un buchet de flori pe mormânt. Am să-i privesc piatra de marmură şi am să mă întreb iar şi iar de ce a făcut ce-a făcut, şi cum de şi-a ratat viaţa într-un asemenea hal, şi de ce a trebuit să mă nasc în familia asta nenorocită, adică întrebări din cele pe care ţi le pui ani în şir, fără să ajungi la vreun răspuns. Am să te invit să vii cu mine. O să fie o mică reuniune de familie, ştii tu, numai noi, cei din familia Cayhall, târându-ne paşii prin cimitir, cu un buchet de flori ieftine în mână şi cu ochelari negri de soare pe nas, ca să nu ne recunoască cineva.

— Termină, zise ea şi Adam zări lacrimile care curgeau nestăvilite pe obraji, până la bărbie; Lee şi le şterse cu vârful degetelor.

— Iartă-mă, spuse el şi se întoarse să privească un alt şlep care aluneca încet spre nord, pe lângă umbrele de pe apă. Iartă-mă, Lee.

8

Aşadar, se întorcea după douăzeci şi trei de ani în statul în care se născuse. Nu se simțea tocmai binevenit, şi cu toate că nu încerca nici un fel de teamă, se mulțumi să conducă maşina cu multă prudență şi să nu depăşească pe nimeni pe şosea. Drumul se îngustă, pierzându-se în câmpia plată a deltei fluviului Mississippi, şi cale de o milă Adam urmări cu privirea malul apei care şerpuia spre dreapta până când dispăru brusc. Traversă apoi Wells, primul oraş pe care-l întâlni pe autostrada 61, şi se înscrise pe direcția sud.

Datorită muncii minuțioase de cercetare, aflase că şoseaua aceea servise decenii la rând drept canal de scurgere pentru sutele de mii de negri săraci din deltă care porneau spre Nord, către Memphis, St. Louis, Chicago şi Detroit, în căutare de locuri de muncă şi locuințe omeneşti. Aici, în orăşelul şi fermele acestea, în casele astea dărăpănate şi în magazinele de țară, pline de praf, în cârciumile înşirate de-a lungul autostrăzii 61, se născuse blues-ul. Muzica aceasta îşi găsise o casă nouă în Memphis, unde se amestecase cu cea country şi cu gospel-ul, dând apoi împreună naştere rock-and-roll-ului. Pe când intra în rău famatul district Tunica, despre care se spunea că este cel mai sărac din țară, Adam vârî în casetofon o casetă cu melodii ale grupului Muddy Waters.

Muzica nu prea reuşi, însă, să-l calmeze. Refuzase să ia micul dejun împreună cu Lee, spunând că nu-i e foame, dar de fapt stomacul îi era strâns într-un ghem care creştea cu fiecare milă.

Imediat la nord de oraşul Tunica, brusc câmpia se lărgi, întinzându-se spre toate colțurile orizontului. Soia şi bumbacul erau înalte până la genunchi. O mică armată de tractoare verzi şi roşii traversa încoace şi încolo şirurile ordonate de plante. Şi cu toate că ceasul nu arăta încă ora nouă dimineața, aerul era fierbinte şi lipicios. Solul era uscat

şi nori de praf însoțeau plugurile trase de tractoarele colorate. Din când în când, vreun avion utilitar cu insecticide răsărea de nicăieri, făcea câteva acrobații deasupra câmpului pentru ca apoi să dispară în albastrul cerului. Traficul greoi era uneori întrerupt de câte un monstru agricol care se deplasa liniştit cu viteza melcului, de parcă şoseaua ar fi fost pustie.

Adam nu-şi pierdu răbdarea. Era aşteptat la Parchman abia pe la ora zece şi oricum nimeni nu s-ar fi supărat dacă ar fi sosit cu întârziere.

La Clarksdale, o luă spre sud pe autostrada 49, care trecea pe lângă minusculele aşezări omeneşti numite Mattson, Dublin şi Tutwiler, precum şi de-a lungul altor câmpuri de soia. Lăsă în urmă nenumărate maşini de egrenat bumbacul care aşteptau noua recoltă. Trecu pe lângă pâlcuri de case sărăcăcioase şi de rulote murdare, înşirate, din motive necunoscute, de-o parte şi de alta a şoselei. Rareori avu ocazia să zărească undeva, departe, câte o casă frumoasă, ridicându-se maiestuoasă printre coroanele stejarilor şi ulmilor bătrâni; alături de zidul casei, se vedea piscina apărată de obicei de un gard vizibil de departe. Era clar cui îi aparțineau câmpurile acelea.

Un indicator rutier afirma că penitenciarul statal se afla la o distanță de cinci mile şi Adam reduse instinctiv viteza. Câteva secunde mai târziu, ajunse din urmă un tractor care se mişca alene pe şosea şi în loc să-l depăşească, se hotărî să rămână în plasa mastodontului. Şoferul tractorului, un alb bătrân cu capul acoperit de o şapcă murdară, îi făcu semn să treacă, dar Adam îi întoarse fluturarea mâinii şi rămase în urma tractorului, cu o viteză de douăzeci de mile pe oră. În rest, şoseaua era pustie. Din când în când, una din roțile tractorului lansa în direcția Saab-ului negru decapotabil bulgări de noroi care, din fericire, nu reuşiră totuşi să-l atingă. Dar Adam se hotărî să micşoreze şi mai mult viteza maşinii. Atunci şoferul celălalt se răsuci pe scaun şi îi făcu din nou tânărului semn să-l depăşească. Buzele i se mişcau mărunt, iar pe chip i se citea furia, ca şi cum şoseaua i-ar fi

aparținut, şi ca şi cum nu-i plăcea ca toți idioții să se ia după tractorul lui. Adam zâmbi şi flutură mâna în chip de răspuns, dar nu-şi părăsi locul.

Apoi, după alte câteva minute, privirea lui se opri asupra închisorii. De-a lungul drumului nu se vedeau nici un fel de garduri înalte de sârmă. Nu se vedeau nici firele strălucitoare de sârmă ghimpată care să împiedice orice tentativă de evadare, nici turnurile de pază, nici gardienii înarmați, nici grupurile de deținuți care să răcnească la trecător. În loc de toate acestea, Adam observă în dreapta o intrare deasupra căreia se desfăşurau în arc de cerc cuvintele PENITENCIARUL STATULUI MISSISSIPPI. Imediat lângă intrare se aflau mai multe clădiri ce priveau fără excepție spre şosea şi care păreau nepăzite.

Adam îl salută încă o dată pe tovarăşul său de drum şi apoi părăsi şoseaua. Răsuflă adânc şi privi cu atenție intrarea. Din ghereta de sub arcadă îşi făcu apariția o femeie în uniformă care rămase cu ochii la vizitator. Adam se apropie încet şi lăsă în jos geamul portierei.

— 'Neața, zise femeia; la şold îi atârna un pistol, iar în mână avea mai multe hârtii. Un alt gardian urmărea scena dinăuntrul gheretei. Cu ce vă pot ajuta?

— Sunt avocat şi am venit să-mi văd clientul; face parte dintre condamnații la moarte, răspunse Adam, pierdut, conştient că vocea îi era stridentă şi nervoasă. Liniştește-te, îşi zise în sinea lui.

— N-avem pe nimeni în lista morții, domnule.

— Poftim?

— La noi nu e nici o secție care să aibă un astfel de nume. Avem vreo câțiva din ăştia în Unitatea de Securitate Maximă, sau USM, da' n-o să găsiți nicăieri o listă a morții.

— OK.

— Numele? continuă femeia, studiindu-şi hârtiile.

— Adam Hall.

— Şi al clientului?

— Sam Cayhall, răspunse Adam, aşteptându-se la o reacţie oarecare din partea celei cu care vorbea, dar femeii nici că-i păsa; după ce răsfoi puţin foile de hârtie, ea îi zise:

— Vă rog să rămâneţi pe loc.

Drumul era mărginit de copaci umbroşi şi de mici clădiri cu înfăţişare paşnică. Asta nu era o închisoare — asta era o străduţă plăcută dintr-un orăşel ca oricare altul, unde te aşteptai în fiecare clipă să vezi apărând grupuri de puşti pe biciclete şi patine cu rotile. În dreapta era o construcţie pitorească, împodobită cu verandă şi straturi de flori în faţa intrării. Pe o placă vizibilă de la distanţă stătea scris „Centrul pentru vizitatori" ca şi cum acolo turiştii frenetici ar fi putut să cumpere limonadă şi suveniruri. Saab-ul lui Adam fu depăşit de o furgonetă albă pe a cărei uşă se putea vedea înscrisul „Departamentul pentru case de Corecţie — Mississippi"; trei tineri negri erau singurii pasageri ai furgonetei.

Femeia în uniformă scrise ceva pe una din hârtii şi se apropie de fereastra maşinii.

— De unde din Illinois? întrebă ea.

— Din Chicago.

— Aveţi aparate de fotografiat, arme sau magnetofoane?

— Nu.

Femeia se aplecă puţin şi îi aşeză bucata de hârtie pe bord, apoi îl anunţă:

— Am aici o notiţă care zice că trebuie să-l întâlniţi pe Lucas Mann.

— Ăsta cine mai e?

— E avocatul închisorii.

— Nu ştiam că trebuie să mă întâlnesc cu el.

Femeia aproape că-i vârî hârtia sub ochi.

— Aşa zice aici. O luaţi la stânga, acolo, şi pe urmă întoarceţi ca să ajungeţi în spatele clădirii ăleia de cărămidă, explică ea, arătându-i traseul cu mâna.

— Şi ce vrea tipul ăsta?

Drept răspuns, femeia pufni cu dispreț şi ridică din umeri, apoi se întoarse în ghereta ei, clătinând din cap. Avocați dobitoci.

Adam apăsă uşor pe accelerație şi intră pe drumul umbrit de copaci, din fața Centrului pentru vizitatori. De-o parte şi de alta a drumului se înşirau case din lemn, albe şi curate, în care, află mai târziu, locuiau gardienii şi ceilalți funcționari ai închisorii împreună cu familiile lor.

Urmând instrucțiunile primite, tânărul avocat opri maşina în fața unei clădiri mai vechi, din cărămidă. Doi lucrători, purtând pantaloni albaştri de prizonieri cu vipuşcă albă, măturau treptele de la intrare. Adam le evită privirile şi intră.

Nu găsi prea uşor biroul lui Lucas Mann, dar când deschise uşa fu întâmpinat de o secretară zâmbitoare care-l conduse imediat într-o încăpere spațioasă; în picioare, în spatele biroului, domnul Mann vorbea la telefon.

— Luați loc, îi şopti secretara în timp ce închidea uşa în spatele lui.

La rândul său, Mann zâmbi şi îi făcu semn stânjenit cu mâna, continuând să asculte vocea de la celălalt capăt al firului. Adam îşi aşează servieta pe un scaun şi rămase în picioare. Încăperea în care se afla era spațioasă şi curată.

Două ferestre lungi dădeau spre drumul cu copaci, lăsând să treacă toată lumina soarelui. Pe peretele din stânga, o fotografie de dimensiuni respectabile le arăta tuturor portretul familiar al unui bărbat tânăr şi chipeş, cu bărbie puternică şi zâmbet cinstit. Era David McAllister, guvernatorul statului Mississippi, şi Adam avu o puternică bănuială că fotografii identice cu cea din fața lui erau atârnate în toate instituțiile guvernamentale, precum şi în toate holurile, debaralele şi toaletele aflate pe domeniul statului.

Cu receptorul la ureche, Lucas Mann se apropie de una din ferestre, întorcându-şi spatele spre Adam şi spre birou. Nu arăta deloc a avocat. La cincizeci şi ceva de ani, îşi purta părul bogat, de un cenuşiu-închis, pieptănat spre spate şi adunat cumva la ceafă. Felul său de a se îmbrăca era un

model de şic şi eleganță — cămaşă kaki cu două buzunare, perfect călcată; cravată în culori asortate, cu nodul puțin slăbit; nasturele de la gât era desfăcut, dând la iveală un tricou gri din bumbac; pantaloni maro impecabili a căror manşetă perfect tăiată lăsa să se vadă albul imaculat al şosetelor; pantofii erau atât de bine lustruiți încât străluceau chiar şi la umbră. În mod evident, Lucas ştia să-şi aleagă îmbrăcămintea şi în mod tot atât de evident era angajat într-o altfel de activitate avocățească. Dacă ar mai fi avut şi un cercel în urechea stângă, ar fi fost modelul perfect de hippie al cărui nonconformism începea să fie îndulcit de vârstă.

Încăperea era mobilată corect, cu obiecte suficient de vechi aparținând în întregime administrației: un birou uzat, din lemn, perfect ordonat; trei scaune metalice cu tapițerie de vinil; un şir de fişiere desperecheate, lipite de perete. În picioare, în spatele scaunului pe care îşi pusese servieta, Adam încerca să-şi păstreze calmul. Oare toți avocații care-şi vizitau clienții trebuiau să treacă prin biroul ăsta? Fireşte că nu. La Parchman erau cinci mii de prizonieri; şi-apoi Garner Goodman nu pomenise nimic despre o asemenea întâlnire.

Numele celui din fața lui i se părea oarecum cunoscut. Precis văzuse numele lui Lucas Mann menționat undeva, prin dosare sau articole de ziar, şi încerca disperat să-şi amintească dacă tipul făcea parte dintre băieții buni sau dintre cei răi. Care era în realitate rolul lui într-un litigiu legat de pedeapsa cu moartea? Adam ştia foarte bine că pentru el duşmanul era procurorul general; pe Lucas nu reuşea să-l plaseze în scenariu.

Deodată Mann puse punct convorbirii telefonice şi întinse prietenos mâna către Adam.

— Sunt încântat să vă cunosc, domnule Hall. Vă mulțumesc că ați trecut să mă vedeți, zise el încet, tărăgănând cuvintele într-un mod foarte plăcut.

— Bineînțeles. Şi eu la fel, replică Adam, nervos, aşezându-se pe scaun. Ce s-a întâmplat?

— Mai multe lucruri. Mai întâi, am vrut pur şi simplu să vă cunosc şi să vă salut. Sunt aici de vreo doisprezece ani şi mă ocup de cea mai mare parte a litigiilor civile, ştiți dumneavoastră, aiurelile reclamate de oaspeții noştri — drepturile prizonierilor, vătămări, şi alte de-astea. Suntem dați în judecată aproape în fiecare zi, după cum se pare. Prin statut, joc un oarecare rol şi în cazul condamnărilor la moarte şi înțeleg că sunteți aici ca să-l vedeți pe Sam.

— Corect.

— El v-a angajat?

— Nu tocmai.

— Bănuiam eu. Atunci, avem o mică problemă de rezolvat. Vedeți, dumneavoastră aveți dreptul să vizitați un prizonier doar dacă îl reprezentați efectiv. Or, eu ştiu că Sam a pus punct cu succes colaborării sale cu „Kravitz & Bane".

— Prin urmare, nu pot să-l văd? întrebă Adam, aproape cu uşurare în glas.

— În principiu, nu. Ieri am avut o lungă convorbire cu Garner Goodman pe care l-am cunoscut acum câțiva ani în urmă, când cu execuția lui Maynard Tole. Ştiți despre ce e vorba?

— Vag.

— S-a întâmplat în 1986. A fost a doua execuție cu care am avut de-a face, explică Mann de parcă el fusese călăul; între timp, se aşezase pe marginea biroului şi-şi legăna neglijent piciorul drept, şifonându-şi uşor pantalonii până atunci fără cusur. Au fost cu totul patru, dar Sam ar putea fi al cincilea. Mă rog, Garner îl reprezenta pe Maynard Tole şi trebuia ca el şi cu mine să ne cunoaştem. După părerea mea, este un adevărat gentleman şi un avocat impetuos.

— Mulțumesc, zise Adam în lipsă de altceva mai bun.

— Personal, nu-mi face deloc plăcere să asist la aşa ceva.

— Sunteți împotriva pedepsei cu moartea?

— în cea mai mare parte a timpului. Adevărul e că depinde. Ori de câte ori omorâm pe cineva aici, mă gândesc că lumea întreagă a înnebunit. După aia însă îmi amintesc în

mod invariabil unul sau altul din cazurile respective, cât de brutale şi oribile au fost crimele acelea, şi.. Prima execuție la care am asistat a fost cea a lui Teddy Doyle Meeks, o haimana care violase, mutilase şi omorâse un băiețel. Ei, Doamne, ştiți, aş povesti la nesfârşit chestii de-astea. Poate altă dată.

— Sigur, aprobă Adam, fără nici un fel de convingere, căci nu se putea imagina în rolul publicului dornic să asculte povestiri despre asasini violenți şi felul în care fuseseră ei executați.

— Să ştiți că i-am spus lui Garner că, după părerea mea, nu puteți să-l vizitați pe Sam. După ce m-a ascultat, mi-a explicat, oarecum neclar de altfel, că situația dumneavoastră este ceva mai specială şi că ar trebui să vi se permită să-l vedeți măcar o dată. Nu mi-a spus însă ce înseamnă „specială", înțelegeți? punctă Lucas, mângâindu-şi bărbia de parcă ar fi fost pe punctul de a rezolva enigma.

Politica noastră este absolut strictă, mai ales când este vorba de USM. Pe de altă parte, directorul face tot ce-i cer, zise Mann, apăsând pe cuvinte care rămăseseră parcă suspendate în aer.

— Trebuie, ăă, să-l văd, insistă Adam aproape fără glas.

— Păi, adevărul e că are nevoie de un avocat. Şi sincer vorbind, mă bucur că ați venit aici. Avocatul personal a fost întotdeauna prezent în momentul execuției. Sunt tot felul de chichițe legale care apar până în ultima clipă şi sunt sigur că am să mă simt mult mai bine dacă Sam va avea un avocat, zise Mann, ocolind biroul şi aşezându-se la celălalt capăt.

Deschise un dosar şi se apucă să studieze una din file. Adam rămase în aşteptare, încercând să respire cât de cât normal.

— Avem multe documente despre prizonierii noştri condamnați la moarte, îşi reluă Lucas discursul, pe un ton de avertisment solemn. Mai ales din momentul în care apelurile încetează şi execuția devine o certitudine. Aveți ceva date despre familia lui Sam?

Nodul din stomacul lui Adam căpătă brusc dimensiunile unei mingi de baschet. Reuşi, însă, să se stăpânească şi să ridice din umeri, clătinând în acelaşi timp din cap, ca şi cum n-ar fi ştiut nimic despre subiectul respectiv.

— Aveți de gând să stați de vorbă cu ceilalți membri ai familiei?

Răspunsul fu identic; aceeaşi ridicare ineptă din umerii pe care parcă apăsa o greutate imensă.

— Vreau să spun că, în mod normal, în asemenea cazuri, contactele cu familia condamnatului se înmulțesc pe măsură ce se apropie execuția. Dacă vreți să luați legătura cu oamenii ăştia, să ştiți că Sam are o fată în Memphis, doamna Lee Booth. Am şi adresa, dacă doriți, propuse Lucas, privindu-l bănuitor pe tânărul din fața sa, dar Adam nu făcu nici o mişcare. Nu o cunoaşteți, nu-i aşa?

Adam se mulțumi să clatine din cap fără să scoată vreun cuvânt.

— Sam a mai avut şi un fiu, Eddie Cayhall, dar bietul om s-a sinucis în 1981. Trăia în California. Eddie a avut doi copii: un fiu, născut la Clanton, Mississippi, în 12 mai 1964, adică în ziua în care v-ați născut şi dumneavoastră, după cum stă scris în *Anuarul Martindale-Hubbell,* numai că la Memphis. Şi pe urmă o fiică, născută în California. Ei sunt nepoții lui Sam. Pot să încerc să iau legătura cu ei, dacă do...

— Eddie Cayhall a fost tatăl meu, izbucni Adam, lăsându-se să alunece pe scaun, cu ochii lipiți de blatul biroului. Inima îi bătea nebuneşte, dar putea în sfârşit să respire din nou. Greutatea de pe umeri dispăru ca prin farmec şi reuşi chiar să surâdă uşor.

Fața lui Mann rămase imobilă, apoi, după un lung minut de tăcere, avocatul închisorii remarcă, cu o undă de satisfacție în voce:

— Mi-am închipuit eu, şi se apucă să răsfoiască iar filele dosarului, ca şi cum ele ar fi ascuns şi alte surprize. Sam a fost mereu singur şi eu mi-am pus mereu tot felul de întrebări despre familia lui. Primeşte ceva scrisori, dar nici una de la

cineva din familie. Nimeni nu vine să-l vadă. Nu că-şi doreşte aşa ceva, dar e oarecum ciudat ca un astfel de prizonier să fie complet ignorat chiar de ai lui. Mai ales un alb. Nu că-mi bag nasul unde nu-mi fierbe oala, mă-nțelegeți.

— Categoric.

— Noi trebuie să ne pregătim pentru execuție, domnule Hall, continuă Lucas, neluând în seamă întreruperea. De exemplu, trebuie să ştim ce facem cu cadavrul, adică înmormântarea şi tot restul. Ei, şi-aici e nevoie de familie. Ieri, după ce-am vorbit cu Garner, i-am rugat pe oamenii noştri din Jackson să dea de urma familiei Cayhall şi ei v-au verificat şi pe dumneavoastră; aşa au descoperit că nici un Adam Hall nu s-a născut în statul Tennessee în 12 mai 1964. Şi cum un lucru atrage după ei un altul, restul a venit aproape de la sine.

— Vedeți de altfel că nu mă mai ascund.

— Când ați aflat adevărul despre Sam?

— Acum nouă ani. Mi-a spus totul mătuşa mea, Lee Booth, după înmormântarea tatei.

— Ați luat vreodată până acum legătura cu Sam?

— Nu.

— Deci Sam nu ştie nici cine sunteți, nici de ce vă aflați aici? întrebă Lucas, închizând dosarul şi aşezându-se mai bine pe scaun.

— Exact.

— Phiii, fluieră el, ridicându-şi ochii în tavan.

Adam se simți mai relaxat; acum îşi luase o piatră de pe inimă şi, dacă n-ar fi fost Lee, cu teama ei de a nu se afla adevărul, s-ar fi simțit absolut în largul lui.

— Cât pot să stau astăzi aici? întrebă el.

— Domnule Hall…

— Spune-mi Adam.

— Sigur, Adam, pentru listă avem două pachete de reguli.

— Scuză-mă, dar la poartă mi s-a spus că nu există nici o listă a morții aici.

— Păi, oficial aşa şi este. Gardienii şi restul personalului pomenesc doar de Securitate Maximă, sau USM, sau de Unitatea 17. Oricum, atunci când pentru unul din prizonierii de acolo se apropie sfârşitul, regulamentul se mai îndulceşte puţin. În mod normal, vizita avocatului nu durează mai mult de o oră pe zi, dar în cazul lui Sam, poţi să stai cât vrei. Îmi închipui că aveţi multe de povestit.

— Deci nu am limită de timp?

— Nu. Poţi să stai toată ziua, dacă doreşti. Pentru ultimele zile, încercăm să facem în aşa fel încât lucrurile să meargă mai uşor. Poţi să vii şi să pleci oricând, atâta vreme cât nu există nici un risc din punctul de vedere al securităţii. Eu am avut ocazia să văd condamnaţi la moarte din alte cinci state şi te rog să mă crezi că ai noştri primesc cel mai bun tratament. La dracu'; în Louisiana, de exemplu, amărâtul cu pricina este dus în ceea ce ei numesc „Casa Morţii" cu trei zile înainte de execuţie. E o cruzime. Noi nu facem aşa ceva. Sam va primi un tratament special până în ziua cea mare.

— Ziua cea mare?

— Da. Peste patru săptămâni, pe 8 august, preciză Lucas, întinzându-i lui Adam nişte hârtii pe care le luase de pe colţul biroului. Am primit asta chiar azi. Cea de-a Cincea Circumscripţie Judiciară a ridicat amânarea ieri după-amiază. Şi Curtea Supremă de Justiţie a Statului Mississippi tocmai a fixat noua dată a execuţiei — 8 august.

— Patru săptămâni, repetă Adam, uluit, fără să privească hârtiile.

— Mi-e teamă că da. Acum o oră i-am dus lui Sam o copie, aşa că este într-o dispoziţie cât se poate de proastă.

— Patru săptămâni, repetă Adam ca pentru sine. Cred c-ar fi mai bine să merg să-l văd, nu? zise el fără să se gândească.

— Mda. Uite ce e, Adam, eu nu fac parte dintre băieţii cei răi, bine? spuse Lucas, ridicându-se încet de pe scaun pentru a se aşeza apoi pe marginea biroului. Eu îmi fac meseria. Am să fiu implicat în povestea asta pentru că trebuie să

supraveghez ce-i aici, în aşa fel încât lucrurile să meargă ca la carte. N-o să-mi facă nici o plăcere, mai ales că totul o să se transforme într-un mic balamuc şi toţi au să-mi telefoneze — directorul, adjuncţii lui, guvernatorul, tu şi cine mai ştie câţi alţii. Aşa că, fie că-mi place, fie că nu, am să fiu implicat până-n gât în chestia asta. De altfel, vreau să-ţi spun că asta-i partea cea mai neplăcută a meseriei. Şi mai vreau să înţelegi că sunt întotdeauna aici, dacă ai nevoie de mine. Clar? Am să fiu mereu corect şi am să-ţi spun tot adevărul.

— După cele ce-mi spui, eşti convins că Sam îmi va da voie să-l reprezint.

— Într-adevăr, sunt convins.

— Care sunt şansele ca execuţia să aibă loc peste patru săptămâni?

— Juma-juma. Nu ştii niciodată ce mai poate hotărî tribunalul chiar în ultima clipă. Noi începem pregătirile peste vreo săptămână. Şi e o listă cam lungă de lucruri pe care trebuie să le verificăm ca să fim gata de acţiune.

— Adică un fel de plan de acţiune pentru moarte.

— Cam aşa ceva. Dar să nu-ţi închipui că-mi face plăcere.

— Bănuiesc că voi toţi de-aici nu vă faceţi decât meseria.

— Asta-i legea. Din moment ce societatea noastră vrea să îi ucidă pe criminali, atunci cineva trebuie să se ocupe de treaba asta.

După ce vârî decizia tribunalului în servietă, tânărul se ridică, pregătindu-se de plecare.

— Cred că pot să-ţi mulţumesc pentru ospitalitate.

— N-ai pentru ce. Vreau să-ţi mai spun că trebuie să fiu şi eu la curent cu ceea ce s-a întâmplat în timpul întrevederii cu Sam.

— Să-ţi trimit o copie a înţelegerii de reprezentare, dacă o semnează, bineînţeles.

— E tot ce-mi trebuie.

Îşi strânseră mâinile, apoi Adam dădu să iasă din încăpere.

— A, încă ceva, îl opri Lucas. Când ai să-l vezi pe Sam la vorbitor, spune-le gardienilor să-i scoată cătuşele. Sunt sigur că n-au să aibă nimic împotrivă, iar pentru Sam lucrul ăsta înseamnă foarte mult.

— Mulțumesc.

— Noroc.

9

Când Adam ieşi din clădire, constată fără plăcere că afară temperatura crescuse cu încă zece grade; cei doi lucrători continuau să măture cu aceleaşi mişcări lente acelaşi gunoi de pe aceleaşi trepte de la intrare. La vreo sută de metri în față, un grup de deținuți curăța asfaltul şoselei. Un gardian călare îi urmărea din şanțul lateral, cu arma pregătită pentru orice eventualitate. Văzându-i, Adam se întrebă ce fel de deținuți erau aceştia, din moment ce aveau voie să muncească dincolo de gardul de protecție şi atât de aproape de şosea. Nimeni nu părea să-i observe prezența.

Deşi până la maşină nu avu de făcut decât câțiva paşi, era deja leoarcă de transpirație când porni motorul. După ce ocoli clădirea în care se afla biroul lui Mann, o luă la stânga şi intră pe drumul principal. Din nou privirea îi fu atrasă de căsuțele albe, aşezate în şiruri perfect ordonate, cu peluze presărate cu flori multicolore şi străjuite de copaci umbroşi. Doamne, ce comunitate mică şi civilizată. Apoi, săgeata de pe panoul indicator îl trimise la stânga; acolo se afla Unitatea 17. După numai câteva secunde, un drum neasfaltat se desprinse din şoseaua principală, ducând spre o zonă bine protejată de un gard metalic şi de sârmă ghimpată.

Construit în 1954, sectorul condamnaților la moarte din penitenciarul Parchman primise denumirea oficială de Unitatea de Securitate Maximă, sau, pe scurt, USM. O placă

aşezată pe unul din ziduri arăta privitorilor data, numele guvernatorului şi ale diverselor oficialități importante şi de mult uitate care fuseseră implicate în construcția acelei unități, precum şi, evident, numele arhitectului şi al constructorului. Clădirea din cărămidă roşie, cu un singur nivel şi acoperiş plat, forma două unghiuri drepte identice, ilustrând perfect arhitectura epocii.

Adam îşi lăsă maşina în parcarea plină de praf, apoi studie atent construcția în fața căreia se afla. Din afară nu se zăreau nici un fel de gratii. Nici un gardian nu patrula prin preajmă. Dacă n-ar fi fost gardul metalic şi sârma ghimpată, ar fi putut trece drept o şcoală elementară tipică de periferie. Pe terenul îngrădit de la capătul uneia din cele două aripi ale clădirii, un deținut solitar juca baschet cu propria-i umbră.

Gardul din fața lui Adam avea vreo trei metri înălțime şi se termina printr-o împletitură groasă din sârmă ghimpată. Gardienii aflați în turnul de pază ridicat în locul unde gardul forma un unghi drept supravegheau toată zona. Alte trei turnuri identice se ridicau în celelalte colțuri ale patrulaterului delimitat în jurul clădirii ce adăpostea Unitatea 17. Dincolo de gard, câmpia se întindea la nesfârşit. Lista morții se afla practic în mijlocul câmpurilor de bumbac.

În momentul în care se îndepărtă de maşină, Adam se simți invadat de o senzație de claustrofobie, aşa că strânse puternic în pumn mânerul servietei, lăsându-şi privirea să se plimbe pe forma micii clădiri plate şi bătute de arşiță unde erau omorâți oameni. Când îşi scoase haina constată cu neplăcere că pieptul cămăşii era deja pătat şi lipicios din cauza transpirației. Stomacul i se strânse cu un spasm violent. Genunchii i se înmuiară şi se clătină pe picioare ca un om beat. Când ajunse lângă turnul de pază, pantofii eleganți, împodobiți cu ciucuri, se umpluseră de praf. O femeie în uniformă coborî cu ajutorul unei frânghii o găleată roşie din cele folosite la spălatul maşinii.

— Puneți-vă cheile aici, îi explică ea fără ocolişuri, aplecându-se peste balustradă.

O distanță de vreun metru jumătate o despărțea de sârma ghimpată prin care se termina gardul.

După ce Adam se conformă ordinului primit şi-şi lăsă cheile alături de cele ce se aflau deja pe fundul găleții, femeia smuci de frânghie şi-n câteva secunde găleata cea roşie atârna nevinovată, în aer. Un vânt uşor ar fi putut chiar să o legene, dar pentru moment atmosfera încremenită abia dacă le permitea oamenilor să respire cât de cât. Vântul parcă murise cu foarte mulți ani în urmă.

Paza nu mai avea treabă cu el. Cineva, undeva, apăsă pe un buton sau trase de o pârghie, un zumzet metalic izbucni de nicăieri şi prima din cele două porți masive de metal începu să alunece greoi, făcându-i loc să treacă. Abia apucă să facă numai câțiva paşi pe drumul plin de praf că poarta se şi închise în urma lui. Adam era pe cale să învețe prima regulă de bază a securității închisorilor — orice intrare era protejată de două porți sau uşi perfect încuiate.

În clipa în care prima poartă reveni în poziția inițială, cea de-a doua se puse imediat în mişcare. Un gardian masiv, cu brațe groase cât pulpele lui Adam, apăru pe uşa principală, venind cu paşi mărunți în întâmpinarea tânărului avocat. Avea un pântece de dimensiuni impresionante şi un gât gros, ca de taur, şi într-un fel dădea impresia că-l aşteptase pe Adam, tot aşa cum acesta se aşteptase ca porțile acelea glisante să se închidă definitiv.

Gardianul îi întinse o mână neagră şi imensă, ca o labă de urs, şi se prezentă: sergent Packer. Adam îi răspunse la salut, observând cât ai clipi cizmele negre şi strălucitoare, de cowboy, din picioarele sergentului Packer.

— Adam Hall, zise el, încercând să facă față dimensiunilor mâinii celuilalt.

— Ca să-l vedeți pe Sam, constată Packer.

— Da, domnule, confirmă Adam, întrebându-se dacă aici chiar toată lumea îi spune bunicului său pe numele de botez.

— E prima vizită? veni întrebarea următoare în timp ce porniră să se apropie încet de clădirea din fața lor.

— Mda, răspunse Adam, cu ochii la ferestrele deschise de la primul nivel. Toți cei dinăuntru sunt condamnați la moarte?

— Îhî. Acum mai avem doar patruzeci şi şapte. Săptămâna trecută am pierdut unu'.

Aproape că ajunseseră la uşa principală de intrare.

— Cum adică?

— Păi, Tribunalu' ăl mare s-a răzgândit. A trebuit să-l mutăm cu restu' poporului. Să ştiți că trebuie să vă percheziționez.

Ajunseseră lângă uşa de la intrare. Adam privi nervos în jur, curios să vadă unde anume avea să se producă percheziția.

— E de-ajuns să vă depărtați puțin picioarele, zise Packer, luându-i servieta şi punând-o pe ciment.

Pantofii eleganți, cu ciucuri, parcă se înfipseseră în pământ. În ciuda faptului că se simțea puțin amețit şi pentru moment nu se putea baza pe toate facultățile sale fizice şi psihice, Adam nu-şi amintea să-i mai fi cerut vreodată cineva să îndepărteze picioarele.

Packer era însă un profesionist. În numai câteva secunde îi pipăi cu mişcări experte gleznele strânse în şosete, genunchii tremurânzi şi talia. Această primă şi blândă percheziție apărută în viața lui Adam luă sfârşit printr-o trecere delicată a mâinilor sergentului Packer pe sub brațele avocatului, de parcă tânărul ar fi putut să aibă asupra lui un pistol. În sfârşit, Packer îşi vârî iute mâna masivă şi în servietă şi ținu să precizeze:

— Nu prea e o zi nimerită pentru o întrevedere cu Sam.

— Mi s-a mai spus, replică Adam, aruncându-şi încă o dată haina pe umăr şi întorcându-se cu fața spre uşa de fier, ca şi cum s-ar fi făcut neapărat vremea să intre în USM.

— Pe-aici, mormăi Packer, păşind pe iarbă şi dând colțul.

Adam îl urmă supus, de-a lungul unei cărări pavate cu cărămidă până când ajunseră în fața unei uşi aproape grosolane, care nu ieşea în evidență prin nimic.

— Ce-i aici? întrebă Adam, privind uşa flancată de buruieni, pe care nu scria nimic.

Descrierea pe care Goodman o făcuse acestui loc îi reveni vag în minte, dar amănuntele se încurcaseră rău între ele.

— Sala de conferințe, răspunse Packer, descuind uşa cu pricina.

Înainte de a intra, Adam privi atent în jur, încercând să se orienteze. Se afla chiar lângă sectorul central al unității şi tânărul se gândi, că, poate, gardienii şi administrația nu doreau să vadă avocații dând târcoale şi vârându-şi nasul unde nu le fierbe oala. Ceea ce explica intrarea exterioară.

Respiră adânc şi păşi înăuntru. Se simți mai bine când observă că nu mai erau şi alți avocați acolo, căci întâlnirea asta avea toate şansele să devină tumultuoasă şi chiar plină de emoție; evident, prefera ca totul să se desfăşoare fără martori. În clipa asta, încăperea era pustie. Era suficient de spațioasă ca să adăpostească mai mulți avocați şi pe clienții lor în acelaşi timp — cam zece metri lungime şi trei lățime, podea de ciment şi lumină fluorescentă. Peretele de la capătul cel mai îndepărtat era din cărămidă roşie şi avea trei ferestre în partea de sus, identice cu cele ce puteau fi văzute pe fațada clădirii centrale. Era clar că sala de conferințe fusese adăugată ulterior.

Aparatul de aer condiționat făcea mai mult zgomot decât răcoare. Pereți despărțitori din cărămidă şi metal împărțeau perfect sala: avocații de-o parte, clienții de cealaltă. Pe lungime de un metru, despărțirea era făcută cu ajutorul cărămizilor, apoi o mică tejghea le permitea avocaților să-şi folosească în tihnă carnetele de însemnări. Din tejghea pornea spre tavan un ecran de un verde strălucitor de gratii groase de metal.

Adam se îndreptă încet spre capătul sălii, ocolind atent o varietate extraordinară de scaune pliante, înalte şi înguste asemenea celor din baruri, verzi şi cenuşii din dotarea guvernamentală.

— Am să închid uşa asta, anunță Packer înainte de a ieşi din sală. Îl aducem imediat pe Sam, mai adăugă el, trântind uşa.

Adam rămase singur, aşa că alese imediat un loc chiar la capătul încăperii, în aşa fel încât, dacă ar mai fi apărut careva acolo, să-şi poată pune fiecare la punct planul de bătaie fără să-l deranjeze pe celălalt. Îşi trase un scaun lângă tejgheaua de lemn, îşi aranjă haina pe spătarul altui scaun, îşi puse carnetul la îndemână, scoase capacul stiloului şi începu să-şi roadă unghiile, cu toate că nu-i plăcea deloc să facă aşa ceva. Simțea o gheară în stomac, iar călcâiele îi jucau pe loc, scăpate de sub control. Îşi lăsă privirea să rătăcească de cealaltă parte a ecranului — aceeaşi tejghea de lemn, acelaşi talmeş-balmeş de scaune. Chiar în fața lui, ecranul cel verde era întrerupt de o deschizătură de patru țoli pe zece prin care avea să dea ochii cu Sam Cayhall.

Pe măsură ce trecea timpul, nervii îi erau tot mai întinşi, deşi îşi spunea mereu în sinea lui să se liniştească, să se relaxeze, să ia lucrurile uşor, că putea să facă față situației. Se apucă să scrie ceva în carnet, dar se văzu nevoit să recunoască că nici măcar el nu era în stare să-şi recunoască scrisul. Îşi suflecă mânecile cămăşii, rotindu-şi privirea prin încăpere, în căutarea unor microfoane şi camere de luat vederi ascunse în pereți, dar sala avea un aspect atât de simplu şi de modest încât nu-şi putu imagina că cineva ar trage cu urechea. Dacă era să se ia după cum se prezentase sergentul Packer, personalul aproape că era caracterizat de indiferență.

Privi apoi atent scaunele goale aflate de ambele părți ale ecranului cel verde şi se întrebă câți oameni disperați stătuseră acolo, în ultimele ore ale vieții lor, şi se întâlniseră cu avocații lor şi ascultaseră cuvinte de speranță. Câte cereri urgente nu trecuseră dintr-o parte în alta a deschizăturii aceleia minuscule, în timp ce acele ceasornicului se mişcau fără milă? Câți avocați stătuseră chiar în locul acela, spunându-le clienților lor că nu mai era nimic de făcut, că

execuția va avea loc? Gândul acesta sumbru îl mai calmă puțin. Evident, nu era nici primul, nici ultimul care să se afle acolo. Dar era un avocat bine pregătit, binecuvântat cu o minte ageră şi susținut de resursele formidabile ale firmei „Kravitz & Bane". Era în stare să se ocupe de cazul ăsta. Puțin câte puțin, picioarele i se opriră din mişcarea lor dezordonată şi renunță să-şi mai roadă unghiile.

Pocnetul unui zăvor îl făcu să se înfioare. Uşa se deschise uşor şi un gardian alb îşi făcu apariția de cealaltă parte a ecranului despărțitor. În spatele lui, îmbrăcat într-un trening de un roşu strălucitor şi cu mâinile prinse în cătuşe, venea Sam Cayhall. Ochii prizonierului studiară atent încăperea, până când întâlniră privirea tânărului avocat. Un alt gardian îl prinse de cot şi îl conduse spre scaunul aflat exact în fața lui Adam. Bătrânul era slab, cu un ten palid şi cu câțiva centimetri mai scund decât ambii gardieni.

— Cine eşti? şuieră el spre Adam, care se lupta cu o unghie prinsă între dinți.

Unul dintre gardieni trase scaunul în spatele lui Sam, iar celălalt îi puse mâna pe umăr, dându-i de înțeles că trebuie să se aşeze. Ochii bătrânului rămăseseră lipiți de chipul lui Adam care le zise celor doi bărbați ce se pregăteau să iasă din încăpere:

— Vreți să-i scoateți cătuşele, vă rog?

— Nu, domnule. Nu se poate.

— Scoateți-le. O să stăm ceva vreme aici, insistă tânărul, încercând să-şi adune forțele şi să-şi impună autoritatea.

Cei doi se priviră de parcă auzeau pentru prima dată în viața lor o astfel de cerere, apoi dădură la iveală o cheie şi scoaseră cătuşele bătrânului.

Sam nu părea impresionat de ceea ce i se întâmpla; privirea îi era agățată mai departe de chipul tânărului aflat de cealaltă parte a ferestruicii. Apoi cei doi gardieni ieşiră din sală, trântind uşa în urma lor; pocnetul zăvorului fu urmat de o tăcere adâncă.

Erau singuri, în ceea ce putea trece drept o variantă Cayhall a unei reuniuni de familie. Câteva minute bune, în încăpere nu se auzi decât zgomotul aparatului de aer condiționat. Cu toate că făcu eforturi vitejeşti, Adam nu fu capabil să susțină privirea lui Sam mai mult de două secunde. De aceea se prefăcu că-şi notează ceva deosebit de important, dar privirea lui Sam continua să-l ardă.

Într-un târziu, Adam îi întinse celuilalt cartea sa de vizită.

— Numele meu este Adam Hall şi sunt unul dintre avocații firmei „Kravitz & Bane". La Chicago şi Memphis.

Răbdător, Sam studie pe toate părțile bucata de carton, în timp ce tânărul îi urmărea cu febrilitate fiecare mişcare. Degetele bătrânului aveau pielea zbârcită şi pătată de nicotină. Chipul palid primea o umbră de culoare de la barba încărunțită care crescuse în ultimele cinci zile. Părul lung, cenuşiu şi unsuros, era pieptănat sever spre spate. Privindu-l, Adam hotărî că bătrânul nu semăna în nici un caz cu cel de pe caseta video. De fapt, nu semăna nici cu chipul din fotografiile făcute în timpul procesului din 1981. În fața lui Adam se afla acum un bătrân cu ten delicat şi palid ai cărui ochi erau înconjurați de o rețea fină de riduri. Brazde adânci aduse de vârstă şi de mizerie îi traversau fruntea. Doar ochii pătrunzători, de culoarea indigoului, ce se ridicaseră de pe cartea de vizită mai puteau fi priviți cu plăcere.

— Voi ăştia, băieții evrei, nu vă lăsați niciodată, nu-i aşa? zise el pe un ton plăcut, fără urmă de furie.

— Eu nu sunt evreu, răspunse Adam, reuşind să-i susțină privirea.

— Păi atunci cum de lucrezi pentru „Kravitz & Bane"? întrebă Sam punând de-o parte cartonaşul alb. Vorbea blând şi rar, cu răbdarea unui om care petrecuse nouă ani şi jumătate singur, într-o celulă de şase pe nouă.

— Pentru că firma acordă şanse egale de angajare tuturor.

— Asta-i foarte frumos din partea lor. Presupun că totul se face după cum zice legea. În acord perfect cu drepturile civile şi cu bunele noastre legi federale, aşa de generoase.

— Fireşte.

— Câți parteneri mai are acum „Kravitz & Bane"?

— Vreo sută cincizeci, răspunse Adam, ridicând din umeri; de fapt, numărul varia de la an la an.

— O sută cincizeci de parteneri. Şi câți din ei sunt femei?

— Zău că n-am idee, zise Adam, după o scurtă ezitare, de parcă ar fi încercat într-adevăr să numere. Probabil vreo duzină.

— O duzină, repetă Sam, abia mişcându-şi buzele; mâinile încrucişate stăteau liniştite, iar ochii nu clipeau. Adică, mai puțin de zece la sută din partenerii voştri sunt femei. Şi câți dintre parteneri sunt cioroi?

— Vrei să spui negri?

— Păi, sigur că da, dar ăsta este acum un termen ieşit din uz. Acum vor să li se spună afro-americani. Sunt convins că pregătirea ta politică este suficient de aşa cum trebuie ca să ştii toate astea.

Adam se mulțumi să dea aprobator din cap, fără să scoată o vorbă.

— Deci, câți parteneri afro-americani aveți la firmă?

— Cred că patru.

— Adică mai puțin de trei la sută. Măi să fie. Păi, înseamnă că mărețul bastion al justiției civile şi al politicii liberale care este firma „Kravitz & Bane" îi discriminează în realitate pe afro-americani şi pe americanii de sex feminin. În cazul ăsta, nici măcar nu ştiu ce-aş mai putea spune.

Adam mâzgăli ceva ininteligibil pe carnetul din fața lui. Ar fi putut să-l contrazică pe bătrân şi să-i arate că femeile constituiau cam o treime din numărul asociaților şi că firma făcea eforturi susținute ca să-i atragă pe cei mai buni studenți de culoare de la facultățile de drept. Ar mai fi putut să povestească despre cei doi tineri albi cărora le fuseseră retrase ofertele de angajare în ultima clipă şi care dăduseră în judecată firma pentru discriminare inversă.

— Câți parteneri evrei-americani aveți? Optzeci la sută?

— Habar n-am. E o chestiune care nu mă priveşte.

— Ba pe mine mă priveşte. Întotdeauna m-am simțit prost când am fost reprezentat de nişte ipocriți aşa de aroganți.

— Mulți oameni ar fi, dimpotrivă, încântați.

Sam îşi vârî mâna cu grijă în sigurul buzunar vizibil al treningului de unde scoase un pachet albastru de țigări şi o brichetă. Nasturii descheiați ai bluzei de bumbac subțire lăsau să se vadă un şomoiog gros de păr cenuşiu ce-i împodobea pieptul. Adam nu reuşea să-şi închipuie cum s-ar fi putut trăi în locul ăsta fără aer condiționat.

Sam îşi aprinse o țigară şi trimise fumul albastru spre tavan.

— Eu avusesem impresia că terminasem cu voi, oameni buni.

— Nu m-a trimis nimeni. M-am oferit singur.

— De ce?

— Nu ştiu. Poate pentru că ai nevoie de un avocat şi...

— De ce eşti aşa de nervos?

Adam îşi scoase brusc degetele din gură şi încetă să mai tropăie din picioare.

— Da' nu sunt nervos deloc.

— Ba bine că nu. Am avut ocazia să văd o mulțime de avocați pe-aici, da' nici unul aşa de nervos ca tine. Care-i problema, băiete? Ți-e frică că am să sar la tine?

— Nu vorbi prostii. Nu sunt deloc nervos, zise Adam, încercând să zâmbească.

— Câți ani ai?

— Douăzeci şi şase.

— Arăți de douăjdoi. Când ai terminat facultatea?

— Anul trecut.

— Bravo. Evreii ăştia ticăloşi au trimis un boboc să mă salveze de la moarte. Am ştiut eu de multă vreme că dorința lor secretă era să mă vadă mort şi astăzi am confirmarea. Eu am omorât nişte evrei, şi acum evreii să mă omoare pe mine. Am avut tot timpul dreptate.

— Recunoşti că i-ai omorât pe copiii Kramer?

— Ce dracu' fel de întrebare mai e şi asta? Juriul a zis că am făcut-o. De nouă ani de zile, curțile de apel zic că jurații au avut dreptate. Asta-i tot ce contează. Şi tu cine dracu' eşti ca să-mi pui întrebări din astea?

— Domnule Cayhall, ai nevoie de un avocat. Iar eu sunt aici ca să te ajut.

— Am nevoie de foarte multe lucruri, băiete, dar în nici un caz n-am nevoie de unu' cu caş la gură ca tine care să-mi dea sfaturi. Fiule, află de la mine că eşti de-a dreptul periculos, dar că eşti prea ignorant ca să-ți dai seama de asta.

Rostise cuvintele pe acelaşi ton deliberat şi lipsit de emoție de la începutul conversației. Din când în când scutura scrumul țigării ținute în mâna dreaptă într-o scrumieră de plastic. Ochii abia îi clipeau. Trăsăturile feței nu trădau nici un fel de sentiment.

Adam renunță să mai mâzgălească însemnări indescifrabile şi încercă din nou să susțină privirea bătrânului.

— Uite ce e, domnule Cayhall, ca avocat, sunt cu totul împotriva pedepsei cu moartea. Sunt bine pregătit, am studiat în amănunt Amendamentul Opt, prin urmare te pot ajuta. De-asta sunt aici. Fără nici un fel de onorariu.

— Fără onorariu, repetă Sam. Câtă generozitate. Oare ştii, fiule, că numai săptămâna trecută am primit trei oferte de-astea? De la avocați mari. Renumiți. Bogați. Adevărați şerpi. Toți dornici să stea acolo unde stai tu, să depună cereri şi apeluri în ultima clipă, să dea interviuri, să apară la televizor, să mă țină de mână în ultimele mele ore de viață şi să fie de față când mă gazează; pe urmă să dea conferințe de presă, să semneze contracte pentru editarea vreunei cărți, pentru un film sau pentru un serial la televiziune despre viața şi epoca lui Sam Cayhall, un asasin al Klanului. După cum vezi, fiule, sunt faimos şi tot ce-am făcut eu s-a transformat în legendă. Şi faptul că am să mor mă face şi mai faimos. Aşa că avocații sunt ăia care aleargă după mine. Pentru că le aduc bani. Suntem o țară bolnavă, asta e.

— Eu nu vreau nimic din toate astea, pe cuvântul meu, zise Adam, scuturând din cap. Îți dau şi-n scris. Sunt gata să semnez şi o înțelegere confidențială, dacă vrei.

— Bravo. Şi cine ține seama de ea, după ce eu nu mai sunt? întrebă Sam, râzând uşor.

— Familia dumitale, răspunse tânărul.

— Las-o-ncolo de familie, spuse Sam.

— Motivele pentru care fac ceea ce fac sunt curate, domnule Cayhall. Firma la care lucrez te-a reprezentat timp de şapte ani, aşa că îți cunosc dosarul aproape în amănunt. Şi am mai făcut şi nişte cercetări personale despre viața dumitale.

— Bine ai venit în clubul ăsta. Până acum, vreo sută de ziarişti neisprăviți mi-au examinat şi chiloții. Se pare că foarte multă lume ştie teribil de multe lucruri despre mine, numai că, în ce mă priveşte, chestia asta n-are nici o importanță. Mie mi-au mai rămas doar patru săptămâni. Pe-asta o ştii?

— Am aici o copie după recomandare.

— Patru săptămâni şi mă gazează.

— Păi, atunci să nu mai pierdem timpul. Îți dau cuvântul meu de onoare că n-am să vorbesc cu presa decât dacă-mi dai dumneata voie, că nu vor afla nimic din ceea ce-mi vei spune, şi că n-am să semnez nici un contract pentru carte sau film. Îți jur.

Sam îşi aprinse o nouă țigară, privind cu mare atenție un punct invizibil de pe ecranul din fața lui, şi îşi masă uşor tâmpla dreaptă cu mâna. Preț de câteva minute, în încăpere nu se auzi decât bolboroseala aparatului de aer condiționat.

Sam fuma, privind în gol. Adam desena aiureli pe carnetul de însemnări, simțindu-se foarte mândru că picioarele i se potoliseră şi că nu-l mai durea stomacul. Liniştea aceea ciudată îl făcu să-şi dea seama că Sam ar fi putut să stea acolo fără să scoată nici un cuvânt zile în şir.

— Ştii ceva despre cazul *Barroni?* îl întrebă Sam liniştit.

— *Barroni?*

— Da, *Barroni.* E un caz din California. S-a terminat săptămâna trecută. A fost la Circumscripția Judiciară Nouă.

— S-ar putea să fi văzut ceva despre cazul ăsta, zise Adam prudent, încercând zadarnic să-şi amintească ceva.

— S-ar putea? Adică-mi spui că eşti bine pregătit, că ai citit o grămadă, da' s-ar putea să fi văzut ceva despre *Barroni?* Ce fel de neisprăvit de avocat mai eşti şi tu?

— Nu sunt un neisprăvit de avocat.

— Bine, bine. Dar despre *Texas versus Eekes?* Pe ăsta nu se poate să nu-l fi citit?

— Când s-a terminat?

— Acum vreo şase săptămâni.

— Ce circumscripție?

— A Cincea.

— Amendamentul Opt?

— Nu fi idiot, mârâi Sam, evident dezgustat. Crezi că-mi pierd vremea citind cazuri despre libertatea cuvântului? Fundul meu stă pe scaunul ăsta, băiete, gleznele şi mâinile astea ale mele or să fie legate strâns ca să nu mă mişc, şi otrava o să lovească nasul meu, nu pe-al altuia.

— Nu, nu-mi amintesc de *Eekes.*

— Dar ce citeşti?

— Toate cazurile importante.

— Pe *Barefoot* l-ai citit?

— Sigur că da.

— Povesteşte-mi.

— Ce-i asta, examen oral?

— Asta e ce vreau eu să fie. Unde a fost *Barefoot?* întrebă Sam.

— Nu-mi aduc aminte. Dar titlul complet a fost *Barefoot versus Estelle;* un caz extrem de important, din 1983, în care Curtea Supremă a hotărât că atunci când fac apel, condamnații ia moarte nu au dreptul să ascundă amănunte pe care să le folosească în altă situație. Cam aşa ceva.

— Vai de mine, dar pe-ăsta chiar l-ai citit. Nu te-a izbit niciodată faptul că acelaşi tribunal îşi poate schimba părerile

după cum doreşte? Ia gândeşte-te puţin. Curtea Supremă a SUA a permis execuţiile legale timp de două sute de ani. Zicea că erau perfect constituţionale, bazate pe Amendamentul Opt. Pe urmă, în 1972, aceeaşi Curte Supremă citeşte aceeaşi Constituţie şi scoate pedeapsa cu moartea în afara legii. În 1976, Curtea Supremă a SUA zice că până la urmă execuţiile sunt totuşi constituţionale. Aceleaşi paparude în robe negre, în aceeaşi clădire din Washington. Acum aceeaşi Curte schimbă iar regulile pe baza aceleiaşi Constituţii. Băieţii ăştia ai lui Reagan s-au săturat să citească atâtea apeluri, aşa că hotărăsc să închidă unele bulevarde. Zău dacă mie nu mi se pare ciudat.

— Multor oameni li se pare ciudat.

— Da' de *Dulaney* ce zici? întrebă Sam, trăgând cu sete din ţigară. Cum aerisirea încăperii lăsa mult de dorit, un nor gros de fum se strângea deasupra lor.

— De unde e?

— Din Louisiana. Nu se poate să nu-l fi citit.

— Sunt sigur că da. De fapt, cred că am citit mult mai multe cazuri decât dumneata, dar nu mă obosesc să le ţin minte decât dacă am de gând să mă folosesc de ele.

— Să te foloseşti de ele unde?

— În cereri şi apeluri.

— Prin urmare ai mai avut cazuri de condamnare la moarte. Câte?

— Ăsta e primul.

— Oare de ce nu mă linişteşte vestea asta? Adică avocaţii ăia evrei-americani de la „Kravitz & Bane" te-au trimis aici ca să facă o experienţă, corect? Să te antrenezi un pic şi să ai ce să treci în curriculum.

— Ţi-am mai spus că nu m-a trimis nimeni aici.

— Dar Garner Goodman ce mai face? Mai trăieşte?

— Da. Are aceeaşi vârstă cu dumneata.

— Atunci nu mai are mult, nu? Şi Tyner?

— Domnul Tyner e foarte bine. Am să-i spun că ai întrebat de el.

— A, te rog chiar. Spune-le amândurora că mi-e dor de ei. La dracu', mi-au trebuit doi ani ca să scap de ei.

— Bine, dar au muncit pe brânci pentru dumneata.

— Zi-le să-mi trimită nota de plată, zise Sam, zâmbind pentru prima oară de la începutul întrevederii. Adevărul este, domnule Hall, că nu pot să-i sufăr pe avocați, adăugă el, strivind mucul de țigară în scrumieră şi aprinzând o alta.

— Aşa-i la noi, în America.

— Avocații m-au vânat, m-au inculpat, m-au persecutat, mi-au făcut felul şi pe urmă m-au trimis aici. Numai că tot nu m-au lăsat în pace: iar m-au vânat, m-au mințit, şi s-au întors sub înfățişarea ta, un începător care n-are nici cea mai mică idee despre cum să se agațe de nenorocita aia de curte.

— S-ar putea să ai totuşi o surpriză.

— Fiule, află de la mine că ar fi o mare surpriză să văd că-ți deosebeşti fundul de o gaură din pământ. Ai fi primul circar de la „Kravitz & Bane" care să dețină o asemenea informație.

— Da, dar au reuşit să te țină dincoace de uşa camerei de gazare timp de şapte ani, nu?

— Şi pentru asta trebuie să le fiu recunoscător? Sunt aici vreo cincizeci de pensionari cu vechime mult mai mare. Şi-atunci vin şi te întreb: de ce să fiu eu următorul? Eu sunt aici de nouă ani şi jumătate. Da' Treemont a făcut paişpe. E-adevărat că el e afro-american şi asta ajută-ntotdeauna. Ăştia au mai multe drepturi, după cum ştii. Pe ei e mult mai greu să-i execuți pentru că mereu au fost împinşi de alții să facă ce-au făcut.

— Asta nu e adevărat.

— Da' cum dracu' ştii tu ce e adevărat şi ce nu? Acum un an mai erai încă la facultate, te îmbrăcai numai în blugi şi beai toată ziua bere împreună cu amicii tăi plini de idealuri. Ascultă-mă pe mine, fiule, tu încă n-ai apucat să trăieşti, aşa că nu veni să-mi spui mie care-i adevărul.

— Prin urmare eşti pentru executarea rapidă a afro-americanilor?

— Zău dacă-i o idee rea. De fapt, majoritatea derbedeilor ăstora merită să ajungă în camera de gazare.

— Sunt convins că foarte puțini din cei de-aici îți împărtăşesc părerea.

— Cam aşa ceva.

— Iar dumneata eşti, bineînțeles, diferit de toți ceilalți şi nu meriți o asemenea soartă.

— Nu, nu merit aşa ceva. Eu sunt un deținut politic, trimis aici de un maniac care s-a folosit de mine ca să-şi atingă propriile-i scopuri politice.

— Vrei să discutăm despre vinovăția sau nevinovăția dumitale?

— Nu. Dar nici n-am făcut ce-a zis juriul că am făcut.

— Prin urmare ai avut un complice? Altcineva a pus bomba?

Sam începu să-şi maseze brazdele adânci de pe frunte, căzând într-o transă profundă şi prelungită. Încăperea aceea era mult mai răcoroasă decât celula în care-şi petrecea viața. Conversația asta n-avea nici un sens, dar măcar schimba o vorbă cu altcineva decât cu gardianul sau cu colegul fără chip de alături. Aşa că n-avea de gând să se grăbească. Dimpotrivă, are să tragă de ea cât mai mult cu putință.

Adam îşi examină însemnările, cântărind pasul următor. Stăteau de vorbă de aproape douăzeci de minute, fără ca discuția lor să ia o anumită direcție. Tânărul era însă hotărât să atace şi problema legăturii lor de rudenie, dar pur şi simplu nu ştia cum s-o facă.

Minutele treceau şi cei doi evitau să se privească. Sam îşi aprinse o nouă țigară.

— De ce fumezi atât de mult? întrebă Adam într-un târziu.

— Aş prefera să mor de cancer la plămâni. De altfel, toți îşi doresc acelaşi lucru pe-aici.

— Câte pachete fumezi pe zi?

— Trei sau patru. Unde-ai făcut şcoala? întrebă Sam cu blândețe după ce-şi termină țigara.

— Facultatea la Michigan. Colegiul la Pepperdine.

— Asta unde e?

— în California.

— Acolo ai copilărit?

— Îhî.

— În câte state e pedeapsa cu moartea?

— Treizeci şi opt, dar cele mai multe nu fac uz de ea. Se pare că e folosită mai ales în statele din Sud, în Texas, Florida şi California.

— Ştii că aici stimații noştri magistrați au modificat legea. Acum te omoară cu o injecție, e mult mai uman, nu-i aşa? Dar chestia asta nu e valabilă pentru mine, pentru că eu am fost condamnat cu ani în urmă. Aşa că va trebui să trag gazul pe nas.

— Poate că nu.

— Ai două'şase de ani?

— Da.

— Te-ai născut în '64.

— Exact.

— Unde? întrebă Sam, scoțându-şi o altă țigară din pachet şi lovind uşor filtrul de tăblia de lemn.

— În Memphis, răspunse Adam fără să-l privească.

— Fiule, să ştii că nu înțelegi nimic. Statul ăsta are nevoie de o execuție şi întâmplător eu sunt următoarea victimă. Louisiana, Texasul şi Florida îi omoară ca pe muşte şi oamenii cu frica legii de la noi nu pot să-nțeleagă de ce cămăruța noastră stă nefolosită. Cu cât crimele sunt mai violente, cu atât oamenii imploră magistrații să recurgă la execuții. Ideea că sistemul funcționează din greu ca să elimine asasinii îi face să se simtă mai bine. Politicienii îşi duc campaniile promițând pe față mai multe închisori, sentințe mai grele şi execuții mai numeroase. De-aia au votat circarii ăia din Jackson pentru moartea prin injecție. Se zice că-i mai umană, mai puțin respingătoare, deci mai uşor de folosit. Pricepi?

Adam confirmă printr-o uşoară mişcare a capului.

— Acum a sosit vremea să aibă loc o execuție şi e rândul meu. De aia toate presiunile astea al dracului de multe. Şi nu poți să-i opreşti.

— Da, dar nimic nu ne poate împiedica să încercăm. Eu vreau să nu scap ocazia.

Sam îşi aprinse în sfârşit țigara, trase cu sete din ea şi dădu drumul fumului printre buze. Apoi se aplecă uşor în față, sprijinindu-se în coate şi privind atent prin ferestruica care-l apropia de Adam.

— În care parte a Californiei ai copilărit?

— În sud, la Los Angeles, răspunse tânărul, aruncând o privire scurtă spre ochii scrutători ai bătrânului.

— Familia ta e tot acolo?

O durere ascuțită îl izbi în piept, înghețându-i inima. Sam pufăia din țigară, fără să-l scape din ochi.

— Tata a murit, zise Adam cu glas tremurător, alunecând uşor în scaun.

Sam stătea calm pe marginea celuilalt scaun, întrebând după un lung minut de tăcere.

— Şi mama?

— S-a recăsătorit şi locuieşte în Portland.

— Dar sora ta unde e?

— La colegiu, se bâlbâi Adam, închizând ochii şi lăsându-şi capul în piept.

— Mi se pare că o chemă Carmen, corect? întrebă Sam, blând.

Adam confirmă printr-o mişcare a capului.

— Cum ai ştiut? întrebă el printre dinții încleştați.

Sam se trase în spate, lăsându-se să alunece în scaunul pliant şi aruncă țigara pe podea.

— De ce ai venit aici? întrebă el cu glas mai puternic şi mai aspru.

— Cum ai ştiut cine sunt?

— Vocea. Seamănă perfect cu a lui taică-tău. De ce ai venit aici?

— M-a trimis Eddie.

Privirile li se întâlniră preț de câteva secunde, apoi Sam întoarse capul. Se aplecă mult în față, proptindu-şi coatele pe genunchi. Ochii lui priveau țintă un punct invizibil de pe podea. Trupul îi înțepeni în nemişcare.

Pe urmă îşi acoperi ochii cu mâna.

10

Phillip Naifeh avea şaizeci şi trei de ani şi-i mai rămăseseră doar nouăsprezece luni până la pensie. Nouăsprezece luni şi patru zile. Timp de douăzeci şi şapte de ani avusese funcția de administrator-şef al Departamentului pentru instituții de corecție al statului Mississippi, supraviețuind în funcție în timpul mandatelor a şase guvernatori, unei adevărate armate de legislatori, unui număr infinit de procese intentate de prizonieri, intervențiilor fără număr ale tribunalelor federale şi mai multor execuții decât dorea să-şi amintească.

Directorul, aşa cum îi plăcea lui să i se spună (deşi funcția aceasta nu era oficial menționată în Codul statului Mississippi) era un libanez pursânge ai cărui părinți emigraseră în State prin anii douăzeci şi se stabiliseră în deltă. Bunăstarea lor venise de la micul magazin de băcănie pe care-l puseseră pe picioare la Clarksdale, mama sa devenind de-a dreptul celebră în oraş pentru dulciurile libaneze făcute în casă. Phillip fusese educat în şcolile de stat, absolvise colegiul, se reîntorsese acasă şi, pentru motive de mult uitate, se implicase în justiția penală.

Directorul ura pedeapsa cu moartea. Înțelegea şi cunoştea pe dinafară toate motivele lipsite de conținut pentru care societatea o considera însă necesară. Era un factor de descurajare. Îi elimina pe asasini. Era pedeapsa ultimă. Se

regăsea în Biblie. Satisfăcea nevoia generală de răzbunare. Uşura tensiunea resimțită de familia victimei. Dacă i se cerea insistent, directorul putea să prezinte toate aceste argumente cu forța de convingere a unui procuror. Şi, de fapt, era chiar convins de valabilitatea câtorva dintre ele.

Responsabilitatea execuției propriu-zise îi revenea însă în întregime şi nu se putea împiedica să nu disprețuiască din tot sufletul acest aspect al meseriei sale. Phillip Naifeh era cel care-l conducea pe condamnat în Camera de izolare, acolo unde acesta urma să-şi petreacă ultima oră de viață. Şi tot Naifeh era cel care-l conducea apoi în Camera de gazare unde supraveghea ultimele pregătiri. „O ultimă dorință?" întrebase el de douăzeci şi două de ori în cei douăzeci şi şapte de ani de serviciu. Apoi le spunea gardienilor să încuie uşa şi, printr-un semn al capului, îi ordona călăului să dea drumul amestecului mortal de gaze. După ce îi privise murind pe primii doi condamnați, se hotărâse să urmărească chipurile martorilor din mica încăpere de alături. El era cel care alegea martorii. De fapt, trebuia să pună în practică toate instrucțiunile cuprinse în manualul despre uciderea legală a condamnaților la moarte, inclusiv constatarea morții, scoaterea cadavrului din camera de gazare, curățarea hainelor şi încă multe altele.

Cu mulți ani în urmă îşi spusese părerea despre pedeapsa cu moartea în fața unui comitet legislativ din Jackson. Avea o idee mai bună, le explicase surzilor de acolo, şi anume să-i pună pe toți asasinii condamnați la păstrare în Unitatea de Securitate Maximă, în regim de carceră, de unde nu mai puteau să ucidă, să evadeze sau să fie eliberați pe cuvânt. Oricum aveau să moară până la urmă, dar nu de mâna statului.

Discursul său apăruse pe prima pagină a ziarelor şi fusese cât pe-aci să-l coste slujba.

Nouăsprezece luni şi patru zile, se gândea el, în timp ce-şi trecu uşor degetele prin coama căruntă care-i împodobea capul, citind pe îndelete ultimele hotărâri ale Circumscripției

judiciare numărul cinci. De cealaltă parte a biroului, Lucas Mann aştepta răbdător.

— Patru săptămâni? zise Naifeh, punând hârtia de-o parte. La câte apeluri mai are dreptul? întrebă el, tărăgănând uşor cuvintele.

— Cele obişnuite înainte de sfârşit, răspunse Mann.

— Când a venit hârtia asta?

— Azi-dimineață, devreme. Sam va face apel la Curtea Supremă care, probabil, nu-i va lua în seamă cererea. Asta o să mai ia vreo săptămână.

— Care-i părerea dumitale, domnule consilier?

— Toate demersurile posibile şi demne de laudă au fost deja făcute. Eu zic că există cincizeci la sută şanse ca totul să se termine în patru săptămâni.

— E mult.

— Ceva îmi zice că s-ar putea să am dreptate.

La ruleta pedepsei cu moartea, o şansă de cincizeci la sută însemna aproape o certitudine. Deci, totul începea din nou. Trebuia să consulte iar manualul de instrucțiuni. După ani de zile de apeluri nesfârşite şi amânări repetate, ultimele patru săptămâni vor zbura cât ai clipi din ochi.

— Ai vorbit cu Sam? întrebă directorul.

— Foarte puțin. I-am dus şi lui o copie după decizie.

— Ieri m-a sunat Garner Goodman ca să-mi spună că ni-l trimite pe unul din tinerii lor asociați să vorbească cu Sam. Te-ai ocupai tu de asta?

— Am vorbit şi eu cu Garner şi cu asociatul acela. Se numeşte Adam Hall şi chiar în clipa asta stă de vorbă cu Sam. Cred că este o întrevedere interesantă pentru că Sam e bunicul tânărului.

— E cine?!

— M-ai auzit doar. Sam Cayhall este bunicul după tată al lui Adam Hall. Ieri, când făceam o verificare de rutină a lui Adam Hall, am observat câteva neclarități, aşa că am telefonat la biroul FBI din Jackson şi în numai două ore am avut la dispoziție o grămadă de dovezi circumstanțiale. Azi-

dimineață l-am presat cu întrebările şi până la urmă a mărturisit. De altfel, nu cred că încearcă să ascundă tărăşenia asta.

— Bine, dar are alt nume.

— A, e o întreagă poveste. Cei doi nu s-au văzut de pe vremea când Adam era de-o şchioapă. Taică-său a fugit din Mississippi după ce Sam a fost arestat pentru atentatul cu bombă. S-a mutat în Vest, şi-a schimbat numele, a trecut dintr-o slujbă în alta, ce mai, se pare că nu prea i-a mers treaba. S-a sinucis în 1981. În sfârşit, Adam trece prin colegiu cu note maxime. Face Facultatea de drept la Michigan, una din primele zece facultăți din țară, şi acolo se ocupă de revista studenților. Găseşte un birou la amicii noştri de la „Kravitz & Bane", iar azi-dimineață răsare aici pentru o întrevedere cu bunicu-său.

Naifeh îşi trecu ambele mâini prin păr şi clătină din cap.

— Nemaipomenit. Ca şi cum asta-i tot ce doream, şi mai multă publicitate, alți ziarişti imbecili punând în stânga şi-n dreapta şi mai multe întrebări idioate.

— Cei doi se întâlnesc chiar acum. Presupun că până la urmă Sam va fi de acord ca puştiul să-l reprezinte. În orice caz, aşa sper. În fond, n-am executat niciodată un prizonier neasistat de un avocat.

— Părerea mea e c-ar trebui să executăm vreo câțiva avocați fără prizonieri, încercă Naifeh să glumească. Ura pe care o nutrea față de avocați devenise legendară, aşa că Lucas nu-l luă în seamă. Odată, demult, făcuse socoteala că Phillip Naifeh fusese parte reclamată în mai multe procese decât oricine altcineva în istoria statului. Aşadar, îşi câştigase cu greu dreptul de a-i urî pe avocați.

— Peste nouăsprezece luni ies la pensie, zise el ca şi când Lucas habar n-avea de chestia asta. Cine urmează după Sam?

— Zău că nimeni, răspunse Lucas, după ce trecu iute în revistă situațiile celor patruzeci şi şapte de rezidenți. Omul cu pizza a fost cât pe-aci să pună punct acum patru luni, da' a

primit încă o amânare care o să expire peste vreun an; oricum, în cazul ăsta sunt mai multe probleme şi eu unul nu văd venind nici o altă execuție de-acum şi până peste câțiva ani.

— Omul cu pizza? Iartă-mă, dar nu...

— Malcolm Friar. Cel care a omorât trei comisionari ai unor pizzerii. La proces a pretins că nu voia să fure, pur şi simplu, ci că îi fusese foame.

— Bine, bine, mi-aduc aminte, se predă Naifeh, ridicând mâinile. El ar fi următorul după Sam?

— S-ar putea. Dar e foarte greu de spus.

— Ştiu, fu de acord directorul, ridicându-se de la birou şi apropiindu-se de fereastră, unde rămăsese o vreme gânditor, cu mâinile vârâte adânc în buzunarele pantalonilor.

După ultima execuție la care asistase, fusese internat în spital, pentru nişte palpitații mai ciudate ale inimii. Timp de o săptămână rămase în patul de spital, privindu-şi palpitațiile pe un monitor, după care promisese soției sale că va avea grijă să nu mai sufere într-un asemenea hal în timpul unei execuții. Şi dacă reuşea să rămână în viață după sfârşitul lui Sam, atunci avea dreptul la o pensie completă.

Se răsuci apoi pe călcâie şi îşi privi atent prietenul care răspundea la numele de Lucas Mann.

— Lucas, să ştii că de data asta renunț. Am să-i predau ştafeta unuia dintre subordonații mei, unuia mai tânăr, demn de încredere, cuiva care să nu mai fi văzut aşa ceva înainte şi care abia aşteaptă să se pricopsească cu ceva sânge pe mâini.

— Nu cumva te gândeşti la Nugent?

— Ba chiar la el. Colonelul în retragere George Nugent, asistentul meu.

— Bine, da'-i un țicnit.

— Ai dreptate, da'-i țicnitul nostru, Lucas. E un fanatic al disciplinei, organizării, detaliilor, ce dracu', vezi şi tu că e cea mai bună alegere. Am să-i dau manualul cu instrucțiuni, am să-i spun ce vreau şi execuția lui Sam Cayhall are să iasă perfect.

George Nugent era administrator adjunct şi devenise faimos în momentul în care înființase o tabără specială pentru deținuții aflați pentru prima oară în închisoare. Era o încercare teribilă care se întindea pe parcursul a şase săptămâni, timp în care Nugent îşi plimba țanțoş de colo-colo cizmele negre, înjurând ca un birjar şi proferând amenințări cumplite pentru cea mai mică infracțiune. După o asemenea experiență, respectivii deținuți nu prea se mai întorceau la Parchman.

— Phillip, Nugent e nebun. Mâine-poimâine, are să rănească cu siguranță pe cineva.

— Exact! Abia acum ai înțeles. O să-l las să-l rănească pe Sam exact aşa cum ar fi normal să se întâmple. Ca la carte. Şi numai Dumnezeu ştie cât de mult îi place lui Nugent să respecte litera cărții. Ascultă-mă pe mine, Lucas, omul ăsta este cea mai nimerită alegere. Execuția o să meargă ca pe roate.

— Tu eşti şeful, zise Lucas, ridicând din umeri: în fond, puțin îi păsa lui de toate astea.

— Mulțumesc, spuse Naifeh. Fii atent la Nugent, la partea care ține de lege, fireşte. Eu am să mă ocup de restul. Şi totul o să iasă bine.

— Ştii figura de-acum are să fie cea mai importantă dintre toate, observă Lucas.

— Ştiu, de-aia şi vreau să mă menajez. Am îmbătrânit.

— îți dau telefon după ce pleacă puştiul, zise Lucas, strângându-şi hârtiile de pe birou şi îndreptându-se spre uşă. Trebuie să ia legătura cu mine înainte să plece.

— Aş vrea să-l cunosc şi eu.

— E un băiat bun.

— Doamne, ce familie.

Băiatul cel bun şi bunicul său condamnat la moarte petrecuseră un sfert de oră într-o tăcere adâncă, spartă doar de zgomotul aparatului uzat de aer condiționat. Apoi, Adam

se apropie de perete şi-şi ridică mâna în dreptul ventilatoarelor prăfuite. Da, da, acolo se putea simți un fir de răcoare. Pe urmă se sprijini de tăblia de lemn, încrucişându-şi mâinile la piept şi privind țintă uşa din celălalt capăt al încăperii: singura lui dorință era să se afle cât mai departe de Sam. Deodată, capul sergentului Packer răsări din deschizătura uşii. Voia numai să vadă dacă totu-i în regulă, zise el, aruncând câte o privire scurtă spre cei doi bărbați. Sam stătea lungit pe scaun şi îşi acoperise fața cu mâna.

— Suntem bine, zise Adam pe un ton lipsit de convingere.

— Bun, bun, răspunse iute Packer şi se retrase.

Se auzi din nou pocnetul zăvorului şi Adam se întoarse la locul său din dreptul ecranului. Preț de câteva minute, Sam nu-l băgă deloc în seamă, apoi îşi şterse ochii cu mâneca bluzei şi se ridică. Ochii li se întâlniră.

— Trebuie să stăm de vorbă, spuse Adam liniştit. Sam dădu din cap, dar nu scoase nici o vorbă, ci se

mulțumi să-şi şteargă iar ochii cu cealaltă mânecă. Apoi îşi aprinse o nouă țigară şi se porni să pufăie grăbit.

— Deci eşti într-adevăr Alan, zise el cu glas răguşit.

— într-o anumită perioadă. Am aflat abia după moartea tatei.

— Te-ai născut în 1964.

— Corect.

— Primul meu nepot.

Adam confirmă printr-un gest al capului şi-i evită privirea.

— Ai dispărut în 1967.

— Cam aşa ceva. E o perioadă de care nu-mi amintesc. Primele mele amintiri sunt legate de California.

— Am auzit că Eddie a plecat în California şi că pe urmă a mai avut un copil. Mai târziu, cineva mi-a spus că era o fetiță şi că o chema Carmen. Mi-ar fi plăcut să mai aflu câte ceva despre voi de-a lungul anilor, dar n-am ştiut decât că erați undeva în sudul Californiei.

— Cât am fost copil, ne-am tot mutat de colo-colo. Cred că nu prea reuşea să-şi păstreze o slujbă mai multă vreme.

— De mine n-ai ştiut nimic?

— Nu. Despre familie nu s-a vorbit niciodată la noi în casă. Eu am aflat totul după moartea lui.

— Cine ți-a povestit?

— Lee.

Sam strânse o clipă pleoapele, apoi îşi reluă pufăitul.

— Ea ce mai face?

— Cred că bine.

— De ce ai ales să lucrezi pentru „Kravitz & Bane"?

— Pentru că e o firmă bună.

— Ştiai că sunt avocații mei?

— Da.

— Înseamnă că ai plănuit totul?

— Timp de vreo cinci ani.

— De ce?

— Habar n-am.

— Nu se poate. Trebuie să fi avut un motiv.

— Păi, motivul meu este cât se poate de evident. Eşti bunicul meu. Că-ți place sau nu, eşti cine eşti iar eu sunt cine sunt. Şi acum mă aflu aici, în fața ta, aşa că ce facem mai departe?

— Cred că ar trebui să pleci.

— Ba nu plec, Sam. M-am pregătit pentru ziua asta de prea multă vreme.

— Pentru ce te-ai pregătit?

— Ai nevoie de avocat. Ai nevoie de ajutor. De-asta sunt aici.

— Eu am trecut dincolo de orice ajutor. Din nenumărate motive tipii sunt hotărâți să mă gazeze. Nu e nevoie să te vâri şi tu în chestia asta.

— De ce nu?

— Păi, mai întâi, pentru că e lipsită de orice speranță. Şi dacă ratezi n-o să-ți fie deloc moale. Al doilea, o să-ți afle adevărata identitate, şi-o să fie foarte neplăcut. Pentru tine viața va fi mult mai bună dacă rămâi Adam Hall.

— Da' eu sunt Adam Hall şi n-am de gând să schimb situaţia. Şi mai sunt şi nepotul tău şi nici situaţia asta nu se poate schimba. Aşa că nu văd care-i problema.

— Are să fie foarte neplăcut pentru familia ta. Eddie a făcut un lucru foarte bun că te-a protejat. Nu strica totul.

— Acoperirea mea e oricum în aer. Cei de la firmă cunosc adevărul. Şi i-am spus şi lui Lucas Mann, şi...

— Javra aia o să spună tuturor. Să n-ai încredere în el.

— Uite ce e, Sam, mi-e teamă că nu înţelegi cum stau lucrurile. Mie personal nu-mi pasă dacă spune ceva. Nu-mi pasă nici dacă lumea întreagă află că eşti bunicul meu. M-am săturat de toate secretele astea de familie. Sunt băiat mare acum şi pot să gândesc şi singur. În plus, sunt avocat şi pielea mi se îngroaşă pe zi ce trece. Mă descurc.

Sam se mai relaxă, auzindu-l, şi privi în podea cu un surâs înţelegător pe buze, asemenea tuturor bărbaţilor în toată firea care se află în faţa unor puşti care vor să pară mai în vârstă decât în realitate.

— Puştiule, tu eşti cel care nu-nţelege, zise el din nou, cu glas răbdător.

— Atunci explică-mi tu.

— N-am sfârşi niciodată.

— Avem patru săptămâni la dispoziţie, aşa că poţi să vorbeşti.

— Şi ce anume ai vrea să afli?

Adam îşi pregăti carnetul şi stiloul, apropiindu-se şi mai mult de ferestruica din ecranul despărţitor.

— Mai întâi, vreau să-mi spui tot ce ştii despre cazul tău — apeluri, strategie, procese, atentat, cine era cu tine în noaptea aia...

— Nu era nimeni cu mine în noaptea aia.

— Vorbim despre asta mai târziu.

— Ba vorbim acum. Eram singur în noaptea aia, auzi ce-ţi spun?

— În al doilea rând, vreau să-mi vorbeşti despre familia mea.

— De ce?

— De ce nu? De ce să ții totul ascuns? Vreau să aflu totul despre tatăl tău, şi despre tatăl tatălui tău, despre frații şi verii tăi. S-ar putea ca atunci când totul se va sfârşi, să-i detest pe toți, dar am oricum dreptul să-i cunosc. Toată viața mea, mi s-a ascuns orice informație despre ei şi acum vreau să aflu totul.

— Nu au nimic remarcabil.

— Nu zău. Păi după părerea mea, faptul că ai ajuns aici, pe lista morții, este perfect remarcabil. Societatea asta este extraordinar de exclusivă. Deci, dacă adaugi faptul că eşti alb, că faci parte din clasa de mijloc, că ai aproape şaptezeci de ani, povestea este şi mai remarcabilă. Vreau să aflu cum şi de ce ai ajuns aici. De ce ai făcut ce-ai făcut? Câți membrii ai Klanului au fost în familia mea? Şi de ce? Câți alți oameni au mai fost ucişi în decursul anilor?

— Adică tu chiar crezi c-o să-mi deşert tot sacul aici?

— Da, da, aşa cred. Sunt nepotul tău, Sam, singura ta rudă în viață care mai dă o ceapă degerată pe tine. Aşa că ai să-mi vorbeşti, Sam. Ai să vorbeşti cu mine.

— Păi, atunci, dac-o să fiu atât de vorbăreț, despre ce altceva crezi că o să mai vorbim?

— Despre Eddie.

— Nu vrei prea mult, nu? zise Sam uşor, închizând ochii.

Adam se mulțumi să mâzgălească ceva pe carnetul din fața lui.

Sam îndeplini cu şi mai multă atenție ritualul aprinderii unei noi țigări. Fumul albăstrui se amestecă cu ceața ce atârna deasupra capetelor celor doi. Mâinile bătrânului se opriseră din tremurat.

— Şi când terminăm cu Eddie, despre cine vrei să mai vorbim?

— Nu ştiu. Oricum subiectul ăsta o să umple perfect cele patru săptămâni.

— Dar despre tine când o să vorbim?

— Când doreşti, răspunse Adam, apoi scoase din servietă o foaie de hârtie pe care o împinse prin ferestruică împreună cu stiloul. Ai aici o înțelegere pentru reprezentare legală. Semneaz-o.

Sam citi documentul de la distanță, fără să-l atingă.

— Deci iar intru în afaceri cu „Kravitz & Bane".

— Oarecum.

— Cum adică, oarecum? Aici scrie negru pe alb că sunt de acord să-i las pe evreii ăia să mă reprezinte iar. Mi-a trebuit o veşnicie ca să scap de ei şi, la dracu', nici măcar nu-i plăteam.

— Înțelegerea asta e între tine şi mine, Sam. Pe ceilalți n-ai să-i vezi decât dacă vrei.

— Ei bine, nu vreau.

— Perfect. Numai că, din moment ce eu lucrez pentru firma asta, înțelegerea trebuie să fie între tine şi ea. E simplu.

— Ah, optimismul tinereții. Totul e simplu. Adică eu stau aici, la câțiva metri doar de camera de gazare, cu ceasul ăla din perete ticăind tot mai tare, şi tu vii să-mi spui că totul e simplu.

— Semnează dracului hârtia aia, Sam!

— Şi pe urmă?

— Pe urmă ne punem pe treabă. Din punct de vedere legal, nu pot să fac nimic pentru tine atâta vreme cât nu avem o înțelegere semnată şi parafată. Aşa că o semnezi şi ne apucăm de lucru.

— Şi cu ce-ai vrea tu să începi?

— Cu explozia de la biroul lui Kramer, dar foarte încet, pas cu pas.

— Dar s-a mai făcut chestia asta de mii de ori până acum.

— Şi ce dacă? O mai facem încă o dată. Am la mine un carnet plin cu întrebări.

— Toate întrebările alea mi-au fost puse înainte.

— Aşa e, dar n-au primit nici un răspuns, nu-i aşa, Sam?

Sam îşi vârî țigara între buze şi nu răspunse.

— Şi nici nu ți le-am pus eu, este?

— Tu crezi că mint.

— Minți?

— Nu.

— Dar n-ai spus toată povestea, nu?

— Ce importanță are dacă am spus-o sau nu, domnule consilier. Doar ai citit *Bateman.*

— Da, l-am învățat pe dinafară şi pot să-ți spun că sunt câteva puncte nevralgice acolo.

— Avocat tipic.

— Dacă există probe noi, există şi posibilități să poată fi prezentate. Sam, noi nu vom face decât să încercăm să creăm suficientă confuzie pentru ca, undeva, măcar un judecător să revină asupra cazului şi să se mai gândească puțin. Şi să acorde o amânare ca să poată afla ceva mai mult despre cazul tău.

— Ştiu care-i regula jocului, fiule.

— Adam, mă cheamă Adam.

— Bine, bine, iar tu să-mi zici Tataie. Presupun că ai de gând să înaintezi un apel către guvernator.

— Da.

Sam se apropie brusc de ferestruică: trăsăturile i se înăspriseră, ochii i se îngustaseră ca la pisici.

— Ascultă-mă bine, Adam, mârâi el, amenințându-l pe tânăr cu degetul. Dacă semnez hârtia asta, îți interzic să vorbeşti cu ticălosul ăla. Îți interzic, pricepi?

Adam nu scoase nici o vorbă, aşa că Sam se hotărî să continue.

— E o javră netrebnică, scârboasă, coruptă până-n măduva oaselor şi absolut capabilă să ascundă totul în spatele unui zâmbet mieros şi al unei tunsori pomădate. Numai din cauza lui am ajuns aici, pe lista morții. Dacă iei vreodată legătura cu el, să ştii că nu mai eşti avocatul meu.

— Prin urmare, sunt avocatul tău.

Sam renunță să-l mai amenințe cu degetul şi se relaxă puțin.

— Păi, mă gândesc să-ți dau voie să-ți faci mâna pe mine. Ştii, Adam, profesia asta a ta e tare nenorocită. Dacă aş fi fost un om liber, care-şi vede de treabă, îşi plăteşte taxele şi impozitele, se supune legilor şi aşa mai departe, n-aş fi găsit niciodată un avocat care să cheltuiască măcar un scuipat pe mine dacă nu aş fi avut bani. Eu însă sunt un asasin condamnat la moarte, care n-are nici un sfanț în bancă, şi avocați din toată țara mă imploră să fiu de acord să mă reprezinte. Vreau să spun — avocați mari, bogați, cu nume cu inițiale în față şi numere în coadă, avocați faimoşi care au avioane personale şi emisiuni speciale la televizor. Poți să-mi explici şi mie cum devine chestia asta?

— Bineînțeles că nu. Şi nici nu-mi pasă de tot ce-mi spui.

— Ți-ai ales o meserie bolnavă, fiule.

— Ba cei mai mulți avocați sunt cinstiți şi muncitori.

— A, sigur. Şi cei mai mulți din amicii mei de-aici ar fi ajuns pastori sau misionari dacă nu ar fi fost condamnați pe nedrept.

— S-ar putea ca guvernatorul să fie ultima noastră şansă.

— Păi atunci pot să mă gazeze chiar acum. Scârba aia înfumurată o să vrea probabil să asiste la execuție ca să țină pe urmă o conferință de presă şi să povestească lumii întregi toate detaliile. E doar un vierme amărât care a ajuns unde a ajuns pe spinarea mea. Şi, dacă o să poată să mai scoată ceva de la mine, n-o să se dea, precis, înapoi. Aşa că fereşte-te de el.

— O să discutăm despre asta mai târziu.

— Ba mi se pare că o să discutăm chiar acum. Vreau să-mi dai cuvântul tău înainte să semnez hârtia asta.

— Mai ai şi alte condiții de pus?

— Da. Mai vreau să adaugi aici, negru pe alb, că, dacă mă hotărăsc să renunț iar la serviciile tale, tu şi firma n-o să vă împotriviți. E simplu.

— Dă-mi hârtia.

Adam adăugă în josul foii paragraful cerut pe care Sam îl citi apoi cu toată atenția.

— Bine, dar n-ai semnat, observă tânărul.

— Mă mai gândesc.

— Pot să-ți pun câteva întrebări cât timp te mai gândeşti?

— Poți.

— Unde ai învățat să lucrezi cu explozivi?

— Pe ici, pe colo.

— Înainte de Kramer, au mai fost cel puțin cinci explozii, toate identice — dinamită, capse şi fitil. În cazul Kramer lucrurile au stat altfel, de bună seamă, fiindcă a apărut o bombă cu efect întârziat. Cine te-a învățat să construieşti bombe?

— Ai aprins vreodată artificii?

— Sigur că da.

— Ei, atunci află că e acelaşi principiu. Un chibrit aprins lângă fitil, ăsta arde la nebunie şi pe urmă, bum!

— Da, numai că bomba cu efect întârziat e un dispozitiv ceva mai complicat. Cine te-a învățat cum să-l foloseşti?

— Mama. Când ai de gând să te întorci aici?

— Mâine.

— Bun. Atunci uite cum facem. Am nevoie de ceva timp ca să mă gândesc la toată afacerea asta. Nu vreau să mai vorbim acum şi sunt ai dracului de sigur că nu vreau să răspund la tot felul de întrebări. Lasă-mă să mă mai uit o dată la documentul ăsta, să fac nişte modificări, dacă e cazul, şi vorbim mâine.

— Asta-i pur şi simplu pierdere de vreme.

— Ştii ceva, eu am pierdut deja zece ani. O zi în plus nu mai contează.

— Dar s-ar putea să nu-mi dea voie să mai vin dacă nu sunt oficial avocatul tău. Să ştii că vizita de azi e doar o favoare.

— Nişte băieți nemaipomeniți, nu? Spune-le că pentru următoarele douăşpatru de ore eşti avocatul meu oficial. Aşa or să te lase înăuntru.

— Avem multe lucruri de trecut în revistă, Sam. Aş vrea să începem cât mai repede.

— Da, dar eu am nevoie de timp de gândire, bine? Când îți petreci nouă ani din viață singur într-o celulă, devii foarte bun la despicatul firului în patru. Şi nu poți să faci totul foarte repede, înțelegi? Ai nevoie de ceva mai mult timp ca să pui lucrurile în ordine, ori mie mi se cam învârteşte capul în clipa asta. Pentru că ai reuşit să mă loveşti cam tare.

— Bine.

— Mâine o să-mi fie mai bine. Şi atunci o să putem sta de vorbă. Îți promit.

— Sigur, acceptă Adam, punându-şi stiloul la loc în buzunar şi dosarul în servietă. În următoarele două luni am să stau în Memphis, adăugă el, relaxat.

— Î Memphis? Păi, parcă locuiai în Chicago.

— Firma are o mică sucursală în Memphis şi am să lucrez acolo. Ai numărul lor de telefon pe cartea de vizită. Poți să mă suni când doreşti.

— Şi ce-o să se întâmple când toată povestea asta are să se termine?

— Ştiu şi eu? S-ar putea să mă întorc la Chicago.

— Eşti căsătorit?

— Nu.

— Dar Carmen?

— Nici ea.

— Cum arată?

— E tare isteață. Şi foarte drăguță. Seamănă mult cu mama, zise Adam, cu mâinile încrucişate la ceafă şi cu privirea pierdută în ceața subțire de deasupra lor.

— Evelyn era o fată frumoasă.

— Tot aşa e şi-acum.

— Întotdeauna am fost de părere că Eddie a avut noroc când s-a însurat cu ea. Deşi familia ei nu mi-a stat niciodată la suflet.

Lasă că nici ea nu se dădea în vânt după familia lui Eddie, îşi zise Adam în gând. Sam îşi sprijini bărbia-n piept, îşi frecă ochii şi îşi masă nasul.

— Partea asta, cu familia, o să ne dea ceva bătaie de cap, nu?

— Îhî.

— S-ar putea ca despre anumite lucruri nici să nu pot vorbi.

— Ba ai să vorbeşti. Îmi eşti dator, Sam. Şi eşti dator şi față de tine însuți.

— Habar n-ai despre ce e vorba; află de la mine că sunt lucruri pe care nici n-ai vrea să le afli.

— Pune-mă la încercare. Mi-e greață de atâtea secrete.

— Da' de ce ții să afli atâtea chestii?

— Ca să pot să înțeleg şi eu, în sfârşit.

— O să fie doar o pierdere de vreme, crede-mă.

— Asta eu hotărăsc, da?

Sam se ridică încet, trase adânc aer în piept şi-l privi pe Adam direct prin ecranul despărțitor.

— Acum aş vrea să plec.

Ochii lor se întâlniră.

— Fireşte, zise tânărul. Vrei să-ți aduc ceva mâine?

— Nu. Doar vino înapoi.

— Îți dau cuvântul meu.

11

Packer încuie uşa în urma lor şi păşiră împreună din umbra din interiorul sălii de conferințe în lumina orbitoare a soarelui de amiază. Adam închise ochii şi se opri o clipă, pentru a-şi căuta, disperat, ochelarii de soare. Packer, a cărui privire era protejată de nişte lentile fumurii, în timp ce fața îi era umbrită de cozorocul şepcii de uniformă, îl aşteptă răbdător să-şi revină. Aerul era sufocant şi aproape material. În câteva secunde, Adam îşi simți brațele şi fața inundate de sudoare; apoi îşi găsi ochelarii în servietă şi când, în sfârşit,

reuşi să privească în jur, îl urmă pe Packer de-a lungul cărării pavate cu cărămidă roşie şi iarbă arsă din faţa clădirii.

— Sam e OK? întrebă Packer, înaintând fără grabă, cu mâinile în buzunare.

— Aşa cred.

— Vă e foame?

— Nu, răspunse Adam, privindu-şi ceasul de la încheietura mâinii.

Era aproape ora unu, dar, cum nu ştia dacă Packer îi oferea mâncare de la bucătăria închisorii sau poate altceva, preferă să nu rişte inutil.

— Păcat. Azi e miercuri şi avem napi şi turte de mălai. Foarte bun.

— Mulţumesc, zise Adam, care era sigur că undeva, în codul său genetic, stătea scris că îi plăcea la nebunie o asemenea mâncare. Numai că el se considera californian get-beget şi nu-şi amintea să fi văzut vreodată cum arată un nap. Poate săptămâna viitoare, adăugă el, nevenindu-i să creadă că i se oferise un prânz la lista morţii.

Ajunseseră de-acum la porţile duble şi, în timp ce prima tocmai se deschidea, Packer, care tot nu-şi scosese mâinile din buzunare, îl întrebă:

— Când vă întoarceţi?

— Mâine.

— Aşa repede?

— Da. O să fiu pe-aici câtăva vreme.

— Păi, îmi pare bine că v-am cunoscut, zise Packer, zâmbindu-i larg şi îndepărtându-se alene.

Când Adam trecu de a doua poartă, găleata cea roşie coborî uşor din turnul de pază; cheile erau acolo unde le lăsase. Plecă fără să-şi ridice privirea spre gardianul din turn.

O minifurgonetă albă cu însemne oficiale pe portiere şi pe laturi aştepta lângă maşina lui Adam. Când tânărul se apropie, geamul din dreptul şoferului se lăsă în jos şi Lucas Mann întrebă:

— Te grăbeşti?

— Nu tocmai, răspunse Adam, privindu-şi ceasul de la mână.

— Perfect. Urcă, te rog. Trebuie să stăm puțin de vorbă. Între timp dăm o raită prin zonă.

Adam nu voia să dea o raită prin zonă, dar nici nu dorea să se oprească în biroul lui Mann. Aşa că-şi aruncă haina şi servieta pe bancheta din spate. Slavă Domnului, în maşină era răcoare. Lucas, pe care căldura nu lăsase urme, arăta ciudat la volanul minifurgonetei, care porni spre drumul principal.

— Cum a mers? întrebă el, în timp ce Adam încerca să-şi amintească descrierea pe care i-o făcuse Sam tovarăşului său de drum. Ceva cum că nu se putea avea încredere în el.

— OK, cred, replică el, vag.

— Până la urmă, îl reprezinți oficial sau nu?

— Cred că da. Vrea să se mai gândească în noaptea asta. Şi vrea să mă vadă mâine.

— Nici o problemă. Dar mâine trebuie să semneze. Avem nevoie de o autorizație scrisă din partea lui.

— O să mi-o dea mâine. Unde mergem?

Maşina făcuse la stânga şi se îndepărta de partea din față a închisorii. Lăsaseră în urmă ultimele căsuțe albe umbrite de copaci şi împodobite cu flori şi acum traversau câmpurile nesfârşite de bumbac şi fasole.

— Nu undeva anume. M-am gândit că poate ți-ar plăcea să vezi şi ferma noastră. Mă interesează să discutăm câteva lucruri.

— Ascult.

— Decizia Circumscripției Judiciare Cinci a sosit în dimineața asta şi am şi primit cel puțin trei telefoane de la ziarişti. Ăştia au simțit mirosul sângelui şi vor să afle dacă Iui Sam i-a sunat ceasul. Pe câțiva dintre ei îi cunosc pentru că am mai avut de-a face la execuțiile anterioare. Unii sunt de treabă, dar cei mai mulți sunt nişte jigodii oribile. Oricum, toți au întrebat dacă Sam are avocat, dacă are să-l reprezinte chiar până la sfârşit. Ştii, aiureli din astea.

Pe câmpul din dreapta, un grup de deținuți goi până la brâu munceau în draci, transpirând şi mai şi în soarele ucigător care făcea să le strălucească spinările şi piepturile ude leoarcă. Un gardian călare, înarmat cu o carabină, le supraveghea toate mişcările.

— Ce fac oamenii ăştia? întrebă Adam.

— Toacă bumbacul.

— E obligatoriu?

— Nu. Toți cei pe care-i vezi sunt voluntari. Au de ales între asta şi statul în celulă.

— Ei sunt îmbrăcați în alb. Sam era în roşu şi, când am trecut pe lângă şosea, am văzut un grup în albastru.

— Face parte din sistemul de clasificare. Albul e pentru cei care prezintă un risc scăzut.

— Pentru ce sunt aici?

— De toate. Droguri, crimă, infracțiuni repetate, orice. Dar de când au venit aici s-au purtat cum trebuie, aşa că sunt îmbrăcați în alb şi au voie să iasă la muncă.

La intersecția următoare, minifurgoneta întoarse scurt, oferind din nou privirilor spectacolul gardurilor de metal şi al sârmei ghimpate. În dreapta se desfăşurau mai multe şiruri de barăci moderne, cu două nivele, care ar fi putut trece drept un cămin studențesc prost construit, dacă n-ar fi fost însoțite de sârma ghimpată şi de turnurile de pază.

— Aici ce e? întrebă Adam.

— Unitatea 30.

— Câte unități aveți în total?

— Nu ştiu prea bine. În general construim într-o parte şi dărâmăm în alta. Dar cred că vreo treizeci.

— Asta pare nouă.

— Păi aşa şi este. Ne războim cu tribunalele federale de vreo douăzeci de ani, aşa că am ridicat foarte multe clădiri. Nu e un secret pentru nimeni că adevăratul administrator-şef a fost odată judecător federal.

— Spune-mi, ziariştii pot să aştepte până mâine? Trebuie mai întâi să aflu ce e în mintea lui Sam. N-am nici un chef să vorbesc cu ei acum şi mâine totul să iasă pe dos.

— Cred că putem să-i amânăm până mâine. Dar nu mai mult.

Trecură pe lângă ultimul turn de pază şi Unitatea 30 dispăru în zare. Următoarea îngrădire ghimpată apăru în mijlocul câmpului abia după vreo douăzeci de mile.

— Vreau să-ți mai spun că azi-dimineață, după ce ai venit, am stat de vorbă cu directorul. Mi-a spus că ar vrea să te vadă. Omul are să-ți placă. Să ştii că urăşte execuțiile.

Spera să iasă la pensie fără să mai asiste la încă una, dar se pare că n-are noroc.

— Lasă-mă să ghicesc. E unul dintre ăia care îşi fac doar meseria, este?

— Păi, aici toți ne facem meseria.

— Asta spuneam şi eu. Am impresia că toată lumea vrea să mă bată uşor pe spate şi să-mi vorbească cu glasuri triste despre ce are să i se întâmple bietului Sam. Nimeni nu vrea să-l omoare, dar toți trebuie să vă faceți meseria.

— Sunt nenumărați alții care vor să-l vadă pe Sam mort.

— Cine?

— De exemplu, guvernatorul şi procurorul general. Ştiu că eşti la curent cu povestea guvernatorului, dar procurorul e cel de care ar fi bine să te fereşti. Pentru că şi el vrea să ajungă guvernator într-o bună zi. Din motive pe care n-are rost să le analizăm, în statul ăsta am ales o garnitură întreagă de politicieni tineri şi îngrozitor de ambițioşi care sunt pur şi simplu incapabili să stea liniştiți.

— Îl cheamă Roxburgh, corect?

— Corect. E-nnebunit după camerele de luat vederi şi mă aştept să anunțe o conferință de presă pentru după-amiaza asta. Dacă nu se dezminte, atunci o să-şi asume în totalitate victoria în Circumscripția Cinci şi o să promită eforturi susținute pentru ca Sam să fie executat peste patru săptămâni. Adevărul este că biroul procurorului general se ocupă de lucrurile de genul ăsta. Şi pe urmă, să ştii că nu m-ar mira deloc să-l văd şi pe guvernator la jurnalul de seară de la televizor cu un comentariu despre afacerea asta. Ce vreau să-ți spun, Adam, este că cei de sus vor face nişte presiuni enorme ca să fie siguri că nu mai apar şi alte amânări. Toți îl vor pe Sam mort pentru propriul lor avantaj politic. Au să încerce să stoarcă totul din povestea asta.

Adam îşi concentră privirea asupra taberei pe lângă care tocmai treceau. Pe terenul placat cu beton ce despărțea două clădiri, două echipe cu câte cel puțin o duzină de jucători fiecare erau prinse într-un meci de baschet. Toți jucătorii

erau negri. Alături de terenul de baschet, câțiva tipi musculoşi, printre care Adam observă şi câțiva albi, ridicau haltere.

— Mai e un motiv, zise Lucas, în timp ce intra cu maşina pe un alt drum. Louisiana omoară-n stânga şi-n dreapta. În Texas, au fost deja executați şase de la începutul anului. În Florida cinci. Noi, însă, n-am mai avut o execuție de vreo doi ani. Unii zic că abia ne târâm picioarele. Deci a venit vremea să le arătăm celorlalte state că şi noi suntem preocupați să avem o bună guvernare. Săptămâna trecută, un comitet legislativ din Jackson a ținut nişte audieri tocmai pe acest subiect. Şi conducătorii noştri au făcut tot felul de declarații furioase despre amânările fără sfârşit din domeniu. În mod absolut nesurprinzător, s-a hotărât că tribunalele federale sunt de vină. Oricum, se fac presiuni mari ca să fie omorât careva. Şi întâmplarea face ca Sam să fie următorul pe listă.

— Cine vine după el?

— Nimeni, pe cuvânt. S-ar putea să mai treacă vreo doi ani până să mai ajungem într-o asemenea situație. Uliii plutesc în cerc.

— De ce-mi spui toate astea?

— Nu eu sunt duşmanul. Eu sunt avocatul închisorii, nu statul Mississippi. Şi-apoi, cum n-ai mai fost niciodată pe aici, m-am gândit că poate ai vrea să cunoşti toate chestiile astea.

— Mulțumesc, zise Adam. Deşi nu le ceruse, informațiile acelea erau fără îndoială utile.

— Am să te ajut atât cât îmi va sta în putință.

— Acolo e partea centrală a închisorii? întrebă Adam, cu ochii țintă la acoperişurile apărute la orizont.

— Da.

— Aş vrea să plec, dacă se poate.

Sucursala din Memphis a firmei „Kravitz & Bane" ocupa două etaje din clădirea numită Brinkley Plazza, ridicată în

1920 în colțul străzilor Main şi Monroe. Main Street mai era cunoscută şi sub numele de Mid-America Mall. Maşinile şi camioanele fuseseră alungate de-acolo în momentul în care autoritățile oraşului încercară să readucă la viață centrul, înlocuind asfaltul cu plăci de teracotă, fântâni arteziene şi copaci decorativi. Pe Mall nu aveau voie să circule decât pietonii.

Clădirea însăşi fusese renovată cu mult gust. Holul principal era în marmură şi bronz. Spațioasele birouri ale firmei „K & B" erau bogat decorate cu obiecte vechi, lambriuri din lemn de stejar şi covoare persane.

O tânără secretară deosebit de atrăgătoare îl conduse pe Adam în biroul lui Baker Cooley, şeful sucursalei. Cei doi bărbați îşi strânseră mâinile şi urmăriră cu aceeaşi privire admirativă silueta secretarei până când aceasta ieşi din încăpere. Cooley avea chiar un aer puțin prea lacom şi păru că-şi ține răsuflarea până când fata închise uşa în urma ei.

— Bine ai venit în Sud, zise el în cele din urmă, respirând în voie şi aşezându-se în fotoliul elegant, din piele de un roşu-închis.

— Mulțumesc. Bănuiesc că ați vorbit deja cu Garner Goodman.

— Da. Ieri şi încă de două ori. La capătul holului avem o mică sală de conferințe; are telefon, calculator, spațiu cât pofteşti. E a ta pentru ă... toată perioada.

Adam dădu aprobator din cap şi privi în jur. Cooley era un bărbat de vreo cincizeci de ani, pus la punct, asemenea biroului ordonat şi încăperii foarte curate în care muncea. Avea mâinile şi vorbele iuți, păr cenuşiu şi orbitele încercănate ale unui contabil rupt de oboseală.

— Ce fel de muncă faceți aici? întrebă Adam.

— Litigii, dar nu prea multe, şi nimic penal, răspunse Cooley imediat, ca şi cum criminalii nu aveau voie să-şi plimbe picioarele murdare pe covoarele ultraelegante ale instituției.

Adam îşi aminti descrierea locului pe care o primise din partea lui Goodman — o firmă tip „boutique" în care lucrau doisprezece avocaţi buni, a căror angajare, produsă cu ani în urmă, ajunsese cu vremea un adevărat mister. Adresa biroului arăta însă foarte bine pe antet.

— În special reprezentare de societăţi, continuă Cooley. Câteva bănci şi lucrări pentru instituţii guvernamentale locale.

Veselă muncă, îşi zise Adam.

— Firma ca atare este cea mai veche din Memphis, adică are o istorie de o sută patruzeci de ani, de pe vremea Războiului Civil. S-a rupt în bucăţi şi s-a adunat la loc de vreo câteva ori, şi până la urmă a fuzionat cu băieţii cei mari de la Chicago.

Cooley era foarte mândru de cronica aceea, de parcă practicarea avocaturii în anul de graţie 1990 avea ceva de-a face cu arborele genealogic.

— Câţi avocaţi aveţi aici? întrebă mai departe Adam, încercând să susţină o conversaţie care începuse greu şi nu ducea nicăieri.

— Doisprezece. Unsprezece auxiliari. Nouă funcţionari. Şaptesprezece secretare. Personal ajutător format din zece persoane. Nu e rău pentru partea asta de ţară. Evident, nu se compară cu Chicago.

Aici ai nimerit-o, îşi zise Adam în sinea lui, continuând apoi cu voce tare:

— Abia aştept să vizitez locurile. Sper că n-am să vă încurc.

— Deloc. Dar mi-e teamă că n-o să-ţi fim de prea mult ajutor. Ştii, noi suntem oarecum şoareci de birou. Eu unul n-am mai intrat într-o sală de tribunal de vreo douăzeci de ani.

— Am să mă descurc. Şi-apoi domnul Goodman şi băieţii din Chicago au să mă ajute cât pot.

— Ăă, Darlene va fi secretara ta, îl informă Cooley sărind în picioare şi începând să-şi frece mâinile, căci nu ştia ce altceva să facă cu ele. De fapt, ea face parte dintr-un colectiv

de rezervă, dar am numit-o, ca să zic aşa, secretara ta oficială. O să-ți dea o cheie de la birou, o să te pună la curent cu locurile de parcare, securitatea clădirii, telefoanele, copiatoarele, tot tacâmul. Totul e de foarte bună calitate. Dacă ai nevoie de un auxiliar, dă-mi de ştire. O să furăm unul de la ceilalți, şi...

— Nu, nu va fi nevoie. Mulțumesc.

— Păi, atunci hai să mergem să-ți vezi biroul. Adam îl urmă pe Cooley de-a lungul unui hol pustiu şi nu îşi putu alunga zâmbetul ce-i răsări pe buze când îşi aduse aminte de birourile din Chicago. Acolo, pe coridoare vedeai întotdeauna alergând o sumedenie de avocați şi secretare care de care mai ocupați. Telefoanele sunau fără încetare, copiatoarele, faxurile şi interfoanele bâzâiau întruna, într-o atmosferă de pasaj comercial deschis non-stop. Liniştea şi singurătatea nu puteau fi găsite decât în adăpostul bibliotecilor sau poate în birourile partenerilor. Locul ăsta avea liniştea unei încăperi funerare. Apoi Cooley apăsă pe-o clanță şi răsuci un comutator.

— Ei, cum îți place? întrebă el, cu un aer încântat.

Încăperea era exact ce trebuia, adică un birou lung şi îngust, cu o masă lustruită aşezată în mijloc, flancată de câte cinci scaune pe fiecare parte. La celălalt capăt al sălii fuseseră aranjate puțin cam în grabă o altă masă mai mică, un telefon, un calculator şi un scaun ergonomic. Adam păşi în încăpere, studiind cu privirea tomurile de legi care şedeau nefolosite pe rafturile lipite de perete, apoi dădu uşor la o parte perdeaua de la fereastră.

— Frumoasă privelişte, remarcă el, privind porumbeii şi oamenii care treceau pe Mall.

— Sper că-ți convine, zise Cooley.

— E foarte drăguț. Exact ce-mi trebuie. O să am grijă să nu vă stau în drum.

— Prostii. Dacă ai nevoie de ceva, sună-mă, adăugă Cooley, apropiindu-se de Adam. Ar mai fi totuşi ceva,

continuă el cu un aer serios.

— Ce anume?

— Acum două ore, am primit un telefon de la un reporter de aici din Memphis. Nu-l cunosc, dar a zis că urmăreşte cazul Cayhall de ani de zile. Voia să ştie dacă firma noastră se mai ocupă de caz şi i-am sugerat să ia legătura cu băieții din Chicago. Noi nu avem nimic de-a face cu povestea respectivă, zise Cooley şi scoase din buzunar o bucată de hârtie pe care erau notate un nume şi un număr de telefon.

— Mă ocup eu de asta, spuse Adam, luând notița.

— Uite ce e, Adam, continuă Cooley, apropiindu-se şi mai mult de tânăr şi încrucişându-şi brațele la piept. Noi, aici, nu suntem avocați pledanți, înțelegi? Noi lucrăm pentru diverse societăți. Cîştigăm bani frumoşi, dar evităm pe cât putem publicitatea.

Adam se mulțumi să dea din cap în semn că înțelege.

— Nu am avut niciodată de-a face cu domeniul penal, şi în orice caz cu ceva atât de important.

— Şi nu vreți ca vreun strop de noroi să se lipească şi de voi, corect?

— Dar n-am spus de loc aşa ceva. Nu, nu. Am vrut să spun doar că aici lucrurile stau ceva mai altfel decât la Chicago. Întâmplarea face ca unii dintre cei mai importanți clienți pe care-i avem să fie nişte bătrâni bancheri de modă veche şi suntem pur şi simplu îngrijorați de imaginea firmei. Înțelegi ce vreau să spun?

— Nu.

— Ba înțelegi. Noi nu avem de-a face cu criminali şi de aceea, ei bine, suntem foarte preocupați de imaginea pe care o oferim societății din Memphis.

— Nu aveți de-a face cu criminali?

— Niciodată.

— Dar lucrați pentru mari bănci, nu?

— Haide, haide, Adam. Ştii doar de unde vin. Domeniul ăsta este în permanentă schimbare. Radieri, fuzionări, falimente, un sector foarte dinamic al dreptului. Marile firme

de avocatură sunt într-o competiție teribilă şi nu vrem să ne pierdem clienții. Ce dracu', toată lumea aleargă după bănci.

— Şi nu vreți să vă vedeți clienții voştri murdăriți de ai mei?

— Uite ce e, Adam, tu eşti din Chicago. Hai să lăsăm lucrurile acolo unde le stă bine. E un caz de la Chicago, de care se ocupă oamenii de acolo. Memphis n-are nimic de-a face cu povestea asta, OK?

— Dar voi sunteți sucursala firmei „Kravitz & Bane".

— Da, şi n-avem nimic de câştigat din asocierea noastră cu numele unui ticălos ca Sam Cayhall.

— Sam Cayhall e bunicul meu.

— Pe mă-sa! exclamă Cooley simțindu-şi genunchii de vată; brațele îi căzură inerte de-a lungul trupului. Minți!

— Nu mint şi dacă ai ceva de zis împotriva prezenței mele aici n-ai decât să telefonezi la Chicago, zise Adam, făcând un pas înainte.

— Bine, dar asta-i o veste îngrozitoare, bâlbâi Cooley în timp ce se îndrepta spre uşă.

— Telefonează la Chicago.

— S-ar putea s-o fac, mormăi celălalt aproape ca pentru sine şi se făcu nevăzut.

Bun venit la Memphis, îşi zise Adam şi se aşează pe scaunul din dreptul ecranului de calculator. O vreme rămase cu ochii țintă la numele şi numărul de telefon de pe bucata de hârtie din fața lui, apoi o durere ascuțită în stomac îi aminti că nu pusese nimic în gură de câteva ore bune. Ceasul arăta aproape ora patru. Dintr-o dată se simți slab şi obosit şi flămând.

Îşi ridică uşor picioarele pe măsuța de lângă telefon şi închise ochii. Ziua asta îi adusese până acum un talmeş-balmeş de imagini şi senzații, începând cu tensiunea drumului până la Parchman şi imaginea porții principale a închisorii, continuând cu întâlnirea neaşteptată cu Lucas Mann, şi sfârşind cu oroarea de a intra în interiorul zonei numite lista morții şi cu spaima adusă de întrevederea cu

Sam. Iar peste toate astea veneau directorul închisorii care dorea să-l întâlnească, presa care ținea morțiş să-i pună întrebări, sucursala din Memphis a firmei care voia să-i facă vânt de-acolo. Totul în nici opt ore de la sosire. Oare ce anume îi rezerva ziua de mâine?

Stăteau unul lângă altul pe canapeaua moale şi confortabilă, cu un castron de floricele între ei. Amândoi îşi țineau picioarele goale pe măsuța de cafea, printre vreo jumătate de duzină de cutii goale de mâncare chinezească şi două sticle de vin. Privirile le erau atrase de ecranul televizorului. În cameră nu era aprinsă nici o lumină. Adam ținea telecomanda.

Lee nu făcea nici o mişcare. Avea ochii umezi, dar nu scotea nici o vorbă. Videocasetofonul porni din nou.

Prima imagine îl arătă pe Sam, cu cătuşe la mâini, ieşind grăbit din închisoare, în drum spre tribunalul unde avea loc audierea.

— Unde erai când ai auzit că a fost arestat? întrebă el fără să o privească.

— Aici, în Memphis, răspunse ea încet, dar cu glas bine stăpânit. Mă căsătorisem cu câțiva ani în urmă. Eram chiar acasă. Phelps mi-a telefonat că la Greenville avusese loc un atentat cu bombă şi cel puțin două persoane muriseră în timpul exploziei. S-ar fi putut să fie la mijloc mâna Klanului. Mi-a mai spus să urmăresc jurnalul de prânz, dar mi-a fost teamă şi n-am făcut-o. Câteva ore mai târziu, am primit un telefon de la mama care mi-a spus că tati fusese arestat şi că se afla în închisoarea din Greenville.

— Care a fost reacția ta?

— Nu mai ştiu. Am fost uluită, cred. Speriată. Eddie mi-a spus apoi la telefon că mama primise instrucțiuni de la Sam să facă în aşa fel încât să ajungă la Cleveland şi să-i ia maşina de acolo. Mi-aduc aminte că Eddie zicea întruna că Sam o făcuse, în sfârşit. Omorâse încă un om. Eddie plângea

la telefon şi am început şi eu să plâng şi-mi amintesc că a fost îngrozitor.

— Au reuşit să ia maşina?

— Da. Nimeni n-a aflat şi nu s-a vorbit nimic de asta în timpul proceselor. Dar ne-a fost mereu frică să nu afle poliția şi să-i oblige pe mama şi pe Eddie să depună mărturie.

— Eu unde eram pe vremea aceea?

— Stai să mă gândesc. Pe vremea aceea, voi locuiați într-o căsuță albă şi drăguță din Clanton şi sunt sigură că erai acolo împreună cu Evelyn. Cred că pe-atunci ea nu avea nici o slujbă. Dar nu sunt sigură.

— Dar tata ce muncea?

— Nu-mi aduc aminte. La un moment dat, lucra într-un magazin de piese de schimb pentru automobile din Clanton, dar îşi schimba mereu slujbele, aşa că...

Caseta video îl arăta mai departe pe Sam pe drumul dintre închisoare şi tribunal, apoi reporterul anunță că fusese oficial inculpat pentru omucidere şi Adam opri aparatul.

— A fost măcar unul dintre voi să-l vadă pe Sam în închisoare?

— Cât a fost în Greenville, nu. Cauțiunea era foarte mare, mi se pare că o jumătate de milion de dolari.

— Chiar atât a fost.

— Şi, la început, familia a încercat să facă rost de bani şi să îl scoată de acolo. Mama a vrut, evident, să-l convingă pe Phelps să-i semneze un cec şi el a refuzat, bineînțeles. Nu voia să aibă de-a face cu povestea asta. Noi ne-am luptat cât am putut să-l convingem, dar adevărul e că nu puteai să i-o iei în nume de rău. Oricum, tati a rămas în închisoare. Mi-aduc aminte că unul din frații lui a încercat să vândă ceva pământ ca să facă rost de bani, dar n-a mers. Eddie n-a vrut să meargă să-l vadă, iar mama nu era în stare s-o facă. Şi, de altfel, cred că nici Sam nu prea voia să ne vadă acolo.

— Şi noi, când am plecat din Clanton?

Lee bău o înghițitură de vin şi se gândi o clipă.

— Mi se pare că tati era deja închis de vreo lună când am venit s-o văd pe mama şi ea mi-a spus că Eddie voia să plece. Atunci n-am crezut-o. Spunea că fratele meu se simțea umilit şi că nu îndrăznea să dea ochii cu oamenii din oraş. Tocmai îşi pierduse slujba şi nu voia să mai iasă din casă. Am dat telefon la voi şi mi-a răspuns Evelyn pentru că Eddie refuza să se apropie de telefon. Mi-a spus şi ea că el era deprimat şi că se simțea dezonorat, iar eu i-am răspuns că toți ne simțeam aşa. Când am întrebat-o dacă au de gând să plece, mi-a răspuns răspicat că nu. Dar după vreo săptămână, mama mi-a telefonat ca să-mi spună că împachetaserăți totul şi plecaserăți în puterea nopții. Când proprietarul venise a doua zi să-şi ia chiria, găsise casa goală.

— Tare mult aş vrea să-mi amintesc ceva despre zilele alea.

— Păi, n-aveai decât trei ani, Adam. Ultima oară când te-am văzut te jucai lângă garaj; erai aşa de drăgălaş şi de dulce.

— Vai, mersi.

— După câteva săptămâni, m-am trezit cu un telefon de la Eddie care mi-a zis să-i transmit mamei că erați în Texas şi că vă mergea bine.

— în Texas?

— Da. Evelyn mi-a povestit mult mai târziu că, de fapt, mergeați aşa, fără țintă, spre apus. La vremea aceea, era însărcinată şi nerăbdătoare să vă aşezați undeva. Pe urmă, Eddie m-a sunat iar şi mi-a spus că ați ajuns în California. După asta, n-am mai vorbit ani de zile.

— Ani de zile?

— Da. Am încercat să-l conving să se întoarcă acasă, dar nu s-a lăsat înduplecat. Ba chiar a jurat că n-o să se întoarcă niciodată.

— Şi părinții maică-mii unde erau?

— Nu ştiu. Nu erau din Ford County. Mi se pare că trăiau în Georgia sau poate în Florida.

— Nu i-am cunoscut niciodată, zise Adam, apăsând din nou pe butonul telecomenzii.

Primul proces avea loc în Nettles County şi camera de luat vederi panorama peluza din faţa tribunalului, cu viermuiala de membri ai Klanului, poliţişti şi gură-cască.

— E incredibil, exclamă Lee.

— Ai fost la proces? întrebă Adam, oprind din nou aparatul.

— O singură dată. M-am strecurat înăuntru şi am ascultat pledoariile. El ne-a interzis să asistăm la procese şi, oricum, mama nici n-ar fi fost în stare s-o facă. Avea tensiune şi lua medicamente cu pumnul. Era, practic, ţintuită la pat.

— Sam a ştiut că ai fost acolo?

— Nu. M-am aşezat în fundul sălii şi mi-am acoperit capul cu o eşarfă. Nici măcar nu m-a văzut.

— Phelps ce-a făcut în timpul ăsta?

— S-a ascuns în birou, şi-a văzut de afaceri şi se ruga la Dumnezeu să nu afle careva că Sam Cayhall îi era socru. De fapt, prima oară când ne-am despărţit a fost la puţin timp după procesul ăsta.

— Îţi aminteşti ceva despre proces, din sala tribunalului?

— Îmi amintesc că-mi spuneam că Sam avea parte de un juriu bun, cu oameni de teapa lui. Nu ştiu cum a reuşit avocatul lui să facă chestia asta, dar juraţii erau douăsprezece exemplare superbe alese dintre cei mai mari bădărani din zonă. Le-am urmărit reacţiile faţă de procuror, precum şi atenţia cu care-l ascultau pe avocatul lui Sam.

— Clovis Brazelton.

— Să ştii că era un bun orator şi ei îi sorbeau cuvintele. Am fost chiar şocată când au anunţat că nu s-au putut pune de acord în privinţa verdictului şi s-a hotărât rejudecarea procesului. Pentru că eu eram convinsă că îl vor achita. Şi mai cred că şi el a fost şocat de hotărârea tribunalului.

Imaginile înregistrate pe casetă prezentau reacţii după terminarea procesului, comentariile nesfârşite ale lui Clovis Brazelton şi pe Sam părăsind clădirea tribunalului. Începutul celui de-al doilea proces era identic cu primul.

— Cât timp ţi-a trebuit ca să faci caseta asta? întrebă Lee.

— Şapte ani. Eram student la colegiul de la Pepperdine când mi-a venit ideea. A fost o încercare, răspunse Adam, trecând repede peste scena plină de patetism în care Marvin Kramer se prăbuşeşte din cărucior la sfârşitul celui de-al doilea proces, şi făcu stop-cadru pe chipul zâmbitor al unei corespondente locale care relata despre deschiderea celui de-al treilea proces al legendarului Sam Cayhall. Secvența data din 1981.

— Deci Sam a fost liber timp de treisprezece ani. Ce-a făcut în tot timpul ăsta? se interesă Adam.

— Şi-a văzut de-ale lui, a făcut puțin pe fermierul, mă rog, a încercat să lipească cioburile la loc. Mie nu mi-a spus niciodată nimic despre explozie sau despre acțiunile lui în cadrul Klanului, dar ştiu că-i plăcea atenția pe care i-o arăta lumea din oraş. In Clanton ajunsese un fel de legendă vie locală şi se simțea oarecum mândru de asta. Pe urmă sănătatea mamei s-a înrăutățit şi mai mult şi atunci el a rămas acasă ca s-o îngrijească.

— Nu s-a gândit niciodată să plece din oraş?

— Nu în mod serios. Era convins că nu va mai avea probleme cu legea. Doar trecuse prin două procese şi nici un juriu din Mississippi nu condamna un membru al Klanului în anii şaizeci. De-aia s-a crezut invincibil. A rămas la Clanton, a evitat să mai aibă de-a face cu Klanul şi a dus o viață liniştită. Eu eram convinsă că-şi va petrece anii de aur ai bătrâneții cultivând roşii şi pescuind.

— A întrebat vreodată de tata?

Lee îşi termină vinul din pahar, nevenindu-i să creadă că i se cerea să-şi amintească în amănunt mica poveste a vieții ei şi a familiei pe care încercase din răsputeri s-o uite.

— Îmi aduc aminte că-n primul an după ce se întorsese de la închisoare, mă întreba uneori dacă am veşti de la fratele meu. Fireşte că nu aveam. Tot ce ştiam era că voi trăiați pe undeva, prin California, şi speram că vă merge bine. Sam e deosebit de mândru şi de încăpățînat, Adam, şi nu i-ar fi trecut niciodată prin minte să vă ia urma până în California,

ca să-l implore pe Eddie să se întoarcă acasă. Dacă tatălui tău îi era ruşine cu propria familie, atunci Sam era de părere că trebuie să rămână acolo unde se afla, comentă Lee, afundându-se puțin între pernele canapelei. Mamei i s-a descoperit cancerul în 1973 şi atunci eu am angajat un detectiv particular ca să-l găsească pe Eddie. După şase luni de zile şi o grămadă de bani, m-a anunțat că n-a reuşit nimic.

— Pe atunci aveam nouă ani, eram în clasa a patra, în Salem, Oregon.

— Da. Mai târziu, Evelyn mi-a povestit că ați petrecut ceva timp şi prin Oregon.

— Eram tot timpul pe drum. În fiecare an, până-n clasa a opta, am mers la altă şcoală. Până la urmă ne-am stabilit la Santa Monica.

— În orice caz, erați insesizabili. Probabil că Eddie angajase un avocat bun, pentru că practic orice urmă de Cayhall dispăruse din viața voastră. Detectivul folosise chiar şi nişte oameni de prin partea locului, dar tot fără rezultat.

— Când a murit bunica?

— În şaptezeci şi şapte. Şi când eram deja la biserică şi aşteptam să înceapă ceremonia de înmormântare, l-am văzut pe Eddie strecurându-se printr-o uşă laterală ca să se aşeze lângă mine. Să nu mă întrebi cum de aflase. A apărut şi dispărut din Clanton ca o părere. Şi n-a schimbat nici o vorbă cu Sam, a venit cu o maşină închiriată ca să nu-i poată verifica nimeni numărul de înmatriculare. A doua zi, am plecat la Memphis şi am dat de el în fața casei. Două ore am băut cafea şi am vorbit despre câte în lună şi în stele. Avea fotografii cu tine şi cu Carmen, totul era absolut minunat în însorita Californie: slujbă frumoasă, casă confortabilă, Evelyn — care lucra în domeniul imobiliar, Visul American, ce mai! Mi-a spus că n-ar mai veni înapoi în Mississippi nici măcar pentru înmormântarea lui Sam. După ce m-a pus să jur că am să păstrez secretul, mi-a spus despre noul nume de familie şi mi-a dat numărul de telefon. Fără adresă însă. Şi m-a amenințat că dacă suflu o vorbă, dispare iar. Mi-a mai

spus să nu-l caut decât în caz de urgență. Când i-am spus că aş vrea să vă văd, pe tine şi pe Carmen, mi-a răspuns că, poate, cine ştie, într-o bună zi... Din când în când era iar fratele meu, pe care-l cunoşteam dintotdeauna, alteori însă îmi era complet străin. După două ore, ne-am îmbrățişat şi ne-am spus la revedere şi de atunci nu l-am mai văzut.

Adam apăsă din nou pe telecomandă şi, după puțin timp, pe ecran apăru Sam, mai bătrân cu treisprezece ani, însoțit de un nou avocat, lângă una din uşile laterale ale Tribunalului Districtual Lakehead.

— Ai fost la ultimul proces?

— Nu. Mi-a spus să nu mă amestec.

— Când şi-a dat seama că sunt pe urmele lui pentru a treia oară? întrebă Adam, oprind derularea casetei.

— E greu de spus. Într-o bună zi, unul din ziarele din Memphis a publicat un articol despre noul procuror districtual din Greenville, care voia să redeschidă cazul Kramer. Câteva rânduri pe la mijlocul ziarului. Mi-amintesc că m-am îngrozit când am citit. După atâția ani, numele lui Sam Cayhall apărea din nou în paginile ziarelor şi nu-mi venea să cred ochilor. I-am telefonat şi am aflat că citise şi el articolul. Atunci mi-a zis să nu-mi fac griji. Două săptămâni mai târziu a apărut un al doilea articol, ceva mai mare decât primul şi cu fotografia lui David McAllister alături. Când i-am telefonat, mi-a spus că totul e-n ordine. Aşa a început ultimul episod. Uşurel, uşurel, până când a ajuns să fiarbă rău de tot. În prima parte, familia Kramer a sprijinit ideea, pe urmă a intrat în scenă Asociația națională pentru propăşirea populației de culoare şi într-o bună zi a devenit evident pentru toată lumea că McAllister făcea presiuni ca să obțină un nou proces, cu şanse mari ca să-l primească. Lui Sam îi era deja de-ajuns, i se făcuse frică, dar încerca să nu se lase doborât. Mai câştigase de două ori, zicea el, aşa că putea foarte bine să câştige şi a treia oară.

— I-ai telefonat lui Eddie?

— Sigur că da, imediat ce a fost clar pentru toată lumea că avea să urmeze o nouă inculpare. Numai că Eddie n-a zis mare lucru, dimpotrivă. Am vorbit foarte puțin şi i-am promis c-o să-l țin la curent. Cred că nu i-a picat bine vestea. Pe urmă, povestea a ajuns să fie cunoscută în toată țara şi sunt convinsă că Eddie a aflat-o în amănunt din presă.

Pe ecran se derulau ultimele secvențe ale celui de-al treilea proces, iar în încăpere se lăsase tăcerea. Chipul zâmbitor a lui McAllister apărea peste tot şi Adam îşi dori să fi prelucrat ceva mai bine pelicula. În sfârşit, Sam apăru din nou escortat de polițişti şi cu mâinile în cătuşe, apoi ecranul se albi.

— A mai văzut cineva caseta asta? întrebă Lee.

— Nu. Tu eşti prima.

— Cum ai făcut rost de toate filmările astea?

— Mi-a luat ceva timp, ceva bani şi mult efort.

— E de necrezut.

— În primii ani de liceu, am avut un profesor de ştiințe politice amețit rău de tot. Ne dădea voie să căutăm prin ziare şi reviste subiecte la zi pe care să le dezbatem la oră. Odată, cineva a adus un articol care apăruse pe prima pagină în *Los Angeles Times* despre apropiatul proces al lui Sam Cayhall din Mississippi. L-am răsucit pe toate părțile şi, după aceea, am urmărit îndeaproape desfăşurarea procesului. Toți, inclusiv eu, au fost de acord cu verdictul de vinovăție, dar pedeapsa cu moartea a stârnit o controversă uriaşă. Câteva săptămâni mai târziu, taică-meu murea, iar eu aflam în sfârşit adevărul din gura ta. Atunci am fost înnebunit de groază ca nu cumva prietenii mei să-l afle şi ei.

— Şi l-au aflat?

— Fireşte că nu. Doar sunt un Cayhall, adică un maestru în arta de a păstra un secret.

— A unui secret care n-o să mai dureze multă vreme.

— Ai dreptate.

Tăcerea puse din nou stăpânire pe încăpere în timp ce Lee şi Adam priveau fără să vadă ecranul alb. Apoi, într-un târziu,

tânărul stinse televizorul şi puse telecomanda pe măsuța de cafea.

— Te rog să mă ierți, Lee, dacă toată povestea asta are să îți aducă neplăceri. Vorbesc serios. Aş vrea să pot evita situația asta.

— Nu înțelegi.

— Ştiu. Iar tu nu poți să-mi explici, corect? Ți-e teamă de Phelps şi de ai lui?

— Phelps şi cu ai lui mă dezgustă.

— Dar îți plac banii lor.

— Mi-am câştigat dreptul să le folosesc banii. Îl suport de douăzeci şi şapte de ani.

— Atunci ți-e teamă că micile cluburi ale căror membră eşti au să te ostracizeze?

— Adam, termină.

— Iartă-mă. Am avut o zi tare grea. Abia acum ies la lumină, Lee, sunt pe cale să-mi asum trecutul şi bănuiesc că aştept ca toată lumea să aibă aceeaşi îndrăzneală. Iartă-mă.

— Cum mai arată?

— Foarte bătrân. Are pielea palidă şi foarte ridată. E prea bătrân ca să mai fie închis într-o cuşcă.

— Mi-aduc aminte că am stat de vorbă cu el cu numai câteva zile înainte de ultimul proces. L-am întrebat atunci de ce nu fuge, de ce nu dispare în noapte ca să se ascundă pe undeva prin America de Sud. Ştii ce mi-a răspuns?

— Ce?

— Mi-a zis că se gândise şi el la varianta asta. Mai ales că mama murise de câțiva ani, Eddie nu mai era nici el. Citise tot felul de cărți despre Mengele, Eichmann şi alți şefi nazişti, criminali de război care dispăruseră acolo. Ba a şi zis ceva despre Sao Paulo, cum că era un oraş de douăzeci de milioane de oameni plin cu refugiați de toate felurile. Avea şi un prieten, tot membru al Klanului parcă, unul care ar fi putut să-i facă rost de acte şi să-l ajute să se ascundă. Da, da, se gândise mult la posibilitatea asta.

— Bine ar fi fost dacă ar fi făcut-o. Poate că atunci tata nu ne-ar fi părăsit nici el.

— L-am văzut în închisoarea din Greenville cu două zile înainte să fie dus la Parchman. Era ultima vizită. L-am întrebat de ce nu a fugit şi mi-a răspuns că nici măcar prin vis nu-i trecuse că va fi condamnat la moarte. Iar mie nu-mi venea să cred că fusese liber atâția ani de zile şi nu fugise; ar fi putut s-o facă atât de uşor. Făcuse o mare greşeală, zicea el, o greşeală care avea să-l coste viața.

Adam aşeză castronul cu floricele de porumb pe măsuță şi se aplecă uşor spre ea, punându-şi capul pe umărul mătuşii sale. Lee îl prinse de mână.

— Îmi pare rău că a trebuit să nimereşti în toată povestea asta, murmură ea.

— Dac-ai ştii cât de demn de milă arăta în salopeta roşie, uniforma celor de pe lista morții.

12

Clyde Packer umplu cu cafea tare cana pe care era înscris numele său şi se apucă să rezolve hârțogăria zilnică. Lucra la lista morții de douăzeci şi unu de ani, dintre care ultimii şapte cu funcția de comandant de tură. Opt ore pe zi, era unul din cei patru sergenți de etaj, având în subordine paisprezece condamnați, doi gardieni şi doi lucrători ai administrației. Printre hârtiile cu care se lupta în dimineața aceea, Packer dădu peste un bilet care-i cerea să ia legătura cu directorul; un altul îi aducea la cunoştință că F.M. Dempsey voia să-l vadă pe doctor în legătură cu tratamentul pentru boala de inimă de care suferea. De fapt, toți deținuții voiau să-l vadă pe doctor. Apoi sergentul îşi părăsi biroul şi porni în obişnuita inspecție de dimineață, cărându-şi cu el

cafeaua fierbinte. Verifică uniformele celor doi gardieni de la intrare şi îi spuse tânărului alb să-şi tundă părul.

USM nu era, în fond, un loc de muncă prea rău. Condamnații la moarte erau, fără excepție, liniştiți şi se purtau foarte bine. Ei îşi petreceau în celule izolate douăzeci şi trei de ore pe zi, aşa că nu puteau să provoace tulburări. Din cele douăzeci şi trei de ore, şaisprezece şi le petreceau dormind, mâncarea o primeau tot în celule şi aveau dreptul la o oră de plimbare pe zi, „ora de-afară" cum o numeau ei, pe care, dacă doreau, o puteau petrece tot în singurătate. Fiecare avea în celulă un aparat de radio sau un televizor sau şi unul şi altul, şi imediat după micul dejun cele patru etaje răsunau de muzică, ştiri, seriale şi mici conversații printre gratii. Pentru că, deşi deținuții nu se puteau vedea unii pe alții, ei puteau totuşi să converseze fără prea mare greutate. Din când în când izbucneau chiar şi mici certuri pentru că muzica se auzea prea tare în nu ştiu care celulă, dar gardienii puneau urgent lucrurile la punct. Deținuții aveau anumite drepturi, ba chiar şi anumite privilegii. Suprimarea televizorului sau a aparatului de radio era absolut devastatoare.

Lista morții dăduse naştere unei stranii camaraderii printre pensionarii săi. Jumătate dintre ei erau albi, jumătate negri şi toți fuseseră condamnați pentru omucideri sălbatice. Aici însă faptele trecute, dosarele penale şi culoarea pielii nu mai aveau nici o importanță. În celelalte sectoare ale închisorii, bande de toate soiurile împărțeau deținuții în tot felul de categorii, de obicei în funcție de rasă. Înăuntrul listei însă omul era judecat numai şi numai după felul în care făcea față izolării. Fie că le plăcea, fie că nu, erau închişi cu toții în acel minuscul colț de lume, aşteptându-şi moartea. Formau deci o mică confrerie de lepădături, de scursori ale societății, de bandiți patentați şi de ucigaşi cu sânge rece.

Iar moartea unuia dintre ei putea să însemne moartea tuturor. Aşa se face că noua sentință de condamnare la moarte pronunțată împotriva lui Sam alerga şoptită de-a

lungul etajelor şi printre gratii. Când fusese anunțată oficial în timpul jurnalului de ieri de la prânz, peste listă coborâse tăcerea. Apoi fiecare deținut ținuse morțiş să ia legătura cu propriul avocat. Interesul față de chestiunile legale crescuse brusc şi Packer îi observase chiar pe unii dintre ei stingând televizoarele şi dând mai încet radiourile ca să-şi poată revedea în linişte dosarele penale.

Sergentul bău cu poftă din cafea şi porni cu paşi măsurați de-a lungul coridorului de la Nivelul A. Paisprezece celule identice, unu optzeci pe doi şaptezeci, se înşirau pe-o latură a coridorului. Partea din față a fiecărei celule era, de fapt, un perete din gratii de fier, ceea ce făcea ca locatarul ei să nu aibă nici un pic de intimitate. Gardienii vedeau tot ce se petrece înăuntru, de la dormit până la folosirea toaletei.

Luminile erau stinse peste tot şi toată lumea dormea. Supraveghetorul, un deținut cu privilegii speciale, urma să-i trezească la ora cinci. Micul dejun era servit întotdeauna la ora şase — ouă, pâine prăjită, gem, uneori şuncă şi cafea sau suc de fructe. Peste câteva minute lista se va trezi la viață, iar cei patruzeci şi şapte de bărbați îşi vor alunga somnul ca să reia, din punctul unde se opriseră cu o zi înainte, drumul către moarte. Totul se desfăşura cu încetul, zi după zi, cu fiecare răsărit de soare nenorocit ce aducea o nouă pătură de căldură în iadurile lor personale mici cât nişte buzunare. Uneori ritmul se accelera, aşa cum se întâmplase ieri, când un tribunal de aiurea respinsese o pledoarie sau o cerere sau un apel, hotărând că execuția trebuie să aibă loc cât mai curând.

Packer sorbea linişti din cafea în timp ce ducea la bun sfârşit ritualul matinal. În general, în USM viața era calmă dacă rutina cotidiană nu întâmpina vreo piedică şi dacă programele erau respectate întocmai. Manualul cuprindea nenumărate instrucțiuni, dar toate erau corecte şi uşor de urmat. De altfel, toată lumea era la curent cu ceea ce trebuia făcut. Pentru execuții, însă, se aplicau instrucțiuni separate care dădeau peste cap viața calmă dinăuntrul listei. Packer

nutrea un mare respect pentru Phillip Naifeh, da' să fie al dracului dacă nu rescria manualul cu instrucțiuni înainte şi după fiecare execuție. Şi făcea presiuni extraordinare ca totul să se desfăşoare corect, cu compasiune şi în conformitate cu Constituția. Niciodată execuțiile nu semănaseră una cu alta.

Sergentul ura execuțiile. Era de acord cu pedeapsa cu moartea pentru că era un om credincios şi, dacă Dumnezeu a zis ochi pentru ochi şi dinte pentru dinte, atunci asta trebuie să fie. Cu toate acestea, ar fi preferat ca lucrurile să se desfăşoare în altă parte, sub supravegherea altor oameni. Din fericire, în Mississippi, execuțiile fuseseră atât de rare, încât slujba sa avusese un parcurs aproape normal. În douăzeci şi unu de ani fuseseră doar paisprezece, iar din 1982 încoace numai patru.

Soarele îşi trimitea deja primele raze prin ferestrele deschise ale coridorului. Încă o zi fierbinte şi sufocantă, dar ceva mai liniştită decât de obicei. Sigur că se vor înregistra câteva plângeri în legătură cu hrana, câteva cereri pentru consultații medicale, câteva clenciuri despre una sau alta, dar toate vor fi mult mai puțin numeroase decât de obicei, pe ansamblu oamenii arătându-se docili şi preocupați. Trecuse mai bine de un an de când unei amânări i se pusese capăt atât de aproape de data execuției. Packer zâmbi în sinea lui: ziua care stătea să înceapă avea să fie cu adevărat liniştită.

În primele luni ale carierei lui Sam pe lista morții, Packer îl ignorase complet pe noul prizonier. Cum instrucțiunile ziceau că relația cu deținuții nu trebuia să depăşească strictul necesar, sergentul se conformase literii legii. Sam putea fi foarte uşor lăsat singur. Era un membru Ku Klux Klan, îi ura pe negri, vorbea puțin, era amar şi morocănos cel puțin în primele zile ale detenției. Cu vremea însă, regimul de inactivitate de opt ore pe zi îndulci asprimile şi cei doi atinseră un anumit nivel de comunicare ce consta dintr-un pumn de mârâieli şi de cuvinte aproape monosilabice. Acum, după nouă ani şi jumătate în care se văzuseră zi de zi, Sam

reuşea din când în când să-i dăruiască lui Packer un început de zâmbet.

După studii aprofundate care duraseră câțiva ani buni, Packer ajunsese la concluzia că în interiorul listei se găseau două feluri de asasini: cei cu sânge rece, care ar lua-o de la capăt dacă li s-ar fi oferit ocazia, şi cei care făcuseră pur şi simplu o greşeală şi cărora nici prin vis nu le trecea să mai verse sânge nevinovat. Membrii primului grup ar fi trebuit gazați cât mai repede cu putință. Membrii celui de-al doilea grup, însă, îl îndurerau mult pe sergent pentru că moartea lor nu avea nici un sens. Dimpotrivă, eliberarea lor din închisoare nu ar afecta în nici un fel viața societății care nici măcar nu ar băga de seamă că oamenii aceia au revenit pe pământ. Iar Sam aparținea fără doar şi poate celui de-al doilea grup. Nu, categoric nu, Packer nu voia cu nici un chip ca Sam să fie executat.

Sergentul făcu stânga-mprejur, şi trecu din nou în revistă celulele întunecate de la Nivelul A, cel mai apropiat de camera de izolare, care la rândul ei se afla alături de camera de gazare. Sam ocupa celula numărul şase de la Nivelul A, adică se afla la nici treizeci de metri de camera morții. Cu câțiva ani în urmă, bătrânul ceruse să fie mutat din fosta lui celulă din cauza unei ciorovăieli stupide cu Cecil Duff, la vremea aceea ocupantul celulei de alături.

Sam se trezise şi stătea pe marginea patului, învăluit de întuneric. Văzându-l, Packer se opri şi se apropie de gratii.

— 'Neața, Sam, îl salută el încetişor.

— 'Neața, răspunse Sam, mijindu-şi ochii şi ridicându-se apoi veni în mijlocul camerei cu fața spre sergent.

Tricoul alb uzat şi şortul teribil de şifonat cu care era îmbrăcat constituiau uniforma impusă de căldura sufocantă în care erau nevoiți să trăiască. Regulamentul le cerea să poarte treninguri roşii atunci când părăseau celulele, dar înăuntru se îmbrăcau cât mai sumar cu putință.

— Azi o să fie foarte cald, continuă Packer obişnuita conversație de dimineață.

— Stai să vezi cum o să fie în august, îi dădu Sam replica standard.

— Eşti bine?

— Niciodată n-am fost mai bine.

— Avocatul tău a zis că se întoarce astăzi.

— Da, aşa a zis. Cred că acum am nevoie de o grămadă de avocați, nu, Packer?

— Să ştii că da, fu de acord sergentul, luând o nouă înghițitură de cafea şi aruncând o privire de-a lungul coridorului; o rază de soare se agățase de ferestrele dinspre sud. Ne vedem mai târziu, Sam, puse el punct conversației şi plecă mai departe.

După ce verifică şi restul celulelor şi-şi găsi toți băieții la locul lor, Packer părăsi Nivelul A şi se întoarse în corpul central al clădirii.

Singura sursă de lumină din celulă stătea atârnată deasupra chiuvetei metalice — făcută din oțel inox ca să nu poată fi spartă în bucăți ce ar fi putut servi apoi drept armă sau mijloc de sinucidere. Toaleta de sub chiuvetă era tot din inox. Era aproape cinci şi jumătate; noaptea care se sfârşea nu prea fusese liniştită. Sam aprinse lumina şi începu să se spele pe dinți.

Apoi îşi aprinse o țigară şi se aşează pe marginea patului, studiind cu privirea când propriile picioare, când podeaua din ciment vopsit care, din motive necunoscute, vara reținea căldura şi iarna frigul. Papucii de cauciuc, singura lui încălțăminte pe care, pe deasupra, o mai şi ura, stăteau aruncați sub pat. Mai avea şi o pereche de ciorapi de lână pe care-i purta iarna. Restul bunurilor sale cuprindea un televizor alb-negru, un radio, o maşină de scris, şase tricouri găurite, cinci şorturi albe, o periuță de dinți, un pieptene, forfecuțe de unghii, un ventilator şi un calendar de perete. Dar bunul cel mai valoros îl reprezenta o colecție de tratate de legi pe care le strânsese şi le învățase pe dinafară de-a lungul

anilor. Erau rânduite frumos pe rafturile aşezate în faţa patului. Într-o cutie de carton aşezată pe jos între rafturi şi uşă se afla un maldăr de dosare voluminoase, adică istoria cronologică a procesului *Statul Mississippi versus Sam Cayhall.* Şi aceasta fusese transferată în amănunt în memoria bătrânului.

Foaia de bilanţ nu înregistra la capitolul „datorii" decât mandatul de condamnare la moarte. La început, sărăcia îl stânjenise într-o oarecare măsură, dar cu vremea grijile de felul ăsta se şterseseră cu totul. Legenda spunea că stră-străbunicul familiei avusese pământuri întinse şi sclavi nenumăraţi, dar nici unul dintre Cayhall-ii actuali nu valora mare brânză. Sam cunoscuse condamnaţi care îşi stâlciseră minţile redactându-şi testamentele, de parcă moştenitorii ar fi putut să se încaiere pentru televizoarele lor vechi şi revistele lor murdare. Aşa că pe bătrân îl bătea gândul să-şi lase ciorapii de lână şi lenjeria murdară, prin testament, statului Mississippi sau poate chiar Asociaţiei naţionale pentru propăşirea persoanelor de culoare.

Celula din dreapta era ocupată de J.B. Gullitt, un puşti alb analfabet care violase şi apoi ucisese o gospodină care se întorcea acasă. Cu trei ani în urmă, Gullitt fusese cât pe-aci să fie executat, dar Sam intervenise cu o cerere meşteşugit redactată în care sublinia câteva puncte neclare rămase în suspensie şi arăta, de asemenea, că băiatul nu avea avocat. Amânarea fusese acordată imediat, iar Gullitt îi devenise prieten pe viaţă.

În stânga se afla Hank Henshaw, faimosul şef al unei bande de gangsteri de mult uitate, cunoscută la vremea ei sub numele de Mafia Bădăranilor. Într-o noapte, Hank şi cu ai lui atacaseră un camion greu, cu intenţia de a-i fura încărcătura. Dar şoferul scosese arma şi fusese ucis în încăierarea care urmase. Familia lui Hank angajase avocaţi foarte buni, aşa că omul nu se aştepta să moară prea curând.

Cei trei vecini botezaseră partea lor de USM cu numele de Rhodesia.

Sam aruncă mucul de țigară în toaletă şi se întinse din nou pe pat. În ziua dinaintea celei în care avusese loc atentatul de la firma lui Kramer, dăduse pe-acasă pe la Eddie, unde lăsase nişte spanac proaspăt din grădina lui şi se jucase puțin cu micuțul Alan, acum Adam, în curtea din fața casei. Îşi aminti că era în aprilie, că afară era călduț şi că nepotul lui era desculț. Vedea şi-acum picioruşele dolofane şi plasturele lipit pe un deget. Alan îi explicase, plin de mândrie, că se tăiase într-o piatră, dar de fapt puştiul adora tipul ăla de bandaj şi avea întotdeauna câte unul lipit de deget sau de genunchi. Evelyn rămăsese cu spanacul în brațe şi clătina uşor din cap, privindu-şi fiul care-i arăta bunicului o cutie întreagă de plasturi.

Atunci îl văzuse ultima oară pe Alan. A doua zi avusese loc explozia şi Sam îşi petrecuse următoarele zece luni în închisoare. Când fusese eliberat după cel de-al doilea proces, constatase că Eddie şi cu ai lui dispăruseră de mult. Mândria îl împiedicase să pornească în urmărirea lor, dar auzise tot felul de zvonuri despre drumurile lor. Apoi Lee venise să-i spună că sunt în California, dar că nu reuşise să dea de adresa lor. Mulți ani după aceea, fiică-sa vorbise totuşi cu Eddie şi aflase că acesta mai avea un copil, o fată pe nume Carmen.

Câteva voci se făcură auzite la capătul culoarului, apoi cineva trase apa la toaletă şi altcineva răsuci butonul unui aparat de radio. Lista morții începu să scârțâie a viață. Sam îşi pieptănă părul unsuros, îşi aprinse o nouă țigară şi se apucă să studieze calendarul din perete. Astăzi era 12 iulie. Îi mai rămăseseră douăzeci şi şapte de zile.

Se aşeză din nou pe marginea patului, privindu-şi atent vârfurile picioarelor. J.B. Gullitt dădu drumul la televizor ca să vadă jurnalul, aşa că Sam putu să asculte ştirile transmise de stația NBC din Jackson. După obişnuitele relatări despre împuşcăturile, spargerile şi asasinatele din zonă, prezentatorul dădu drumul veştii-bombă cum că Penitenciarul Parchman se pregătea pentru o execuție.

Circumscripția Judiciară Cinci, povestea el cu sufletul la gură, ridicase amânarea în cazul lui Sam Cayhall, cel mai faimos deținut de pe lista morții, şi fixase data de 8 august. Autoritățile erau de părere că Sam Cayhall nu mai avea dreptul să facă apel, aşa că sentința devenea executorie.

În momentul acela, Sam dădu drumul propriului său televizor, şi, până să apară imaginea, îl auzi pe procurorul general precizând că, în sfârşit, după atâția ani, se va face dreptate şi în acest caz. După câteva clipe, chipul lui Roxburgh acoperi tot ecranul: procurorul zâmbea şi se încrunta în acelaşi timp, pe măsură ce prezenta în fața camerelor de luat vederi scenariul pe baza căruia domnul Cayhall era până la urmă împins în camera de gazare. Prezentatorul, un puşti a cărui buză superioară era acoperită de un puf de culoarea piersicii, reveni pe ecran pentru a reaminti foarte pe scurt oribila crimă de care se făcuse vinovat Sam, în timp ce în fundal apărea capul unui membru al Klanului, mascat şi împodobit cu faimoasa glugă țuguiată. Decorul era întregit de imaginea unei arme, a unei cruci în flăcări şi a inițialelor KKK. În cele din urmă, puştiul repetă data, 8 august, ca şi când cei care îl urmăreau ar fi trebuit să o marcheze pe calendare, şi jurnalul continuă cu starea vremii.

Sam stinse televizorul şi se apropie de gratii.

— Ai auzit, Sam? întrebă Gullitt.

— Mda.

— O să fie un balamuc, omule!

— Mda.

— Da' ia partea bună a lucrurilor, omule.

— Care-i aia?

— Păi, că nu mai ai decât patru săptămâni, chicoti Gullitt fără răutate. Sam scoase câteva file din dosar şi se aşează pe pat pentru că în celulă nu existau scaune. Reciti înțelegerea de reprezentare încheiată cu Adam: cele două pagini ale documentului erau pline de note şi noi articole pe care le adăugase cu creionul. Şi cum tocmai atunci îi veni o nouă

idee, se străduí să mai găsească un colțișor liber ca s-o noteze şi pe asta, apoi citi şi reciti totul de la capăt.

În sfârşit, Sam luă cu grijă vechea sa maşină de scris de pe raftul din fața patului, o aşează pe genunchi şi se apucă să scrie.

La şase şi zece, uşile de la capătul de nord al Nivelului A se deschiseră cu un pocnet, lăsând să intre doi gardieni. Unul dintre ei împingea un cărucior cu paisprezece tăvi pline cu mâncare. Prima oprire avu loc, evident, în dreptul celulei numărul unu, ocupată de un cubanez slăbănog care aştepta deja în dreptul gratiilor şi care înşfăcă tava cu graba unui refugiat flămând.

În dimineața asta, micul dejun cuprindea două ouă jumări, patru felii de pâine prăjită, o felie de şuncă grasă, două cutiuțe cu gem de struguri, o sticluță de suc de portocale şi un pahar mare de plastic plin cu cafea. Mâncarea era caldă şi consistentă şi fusese categoric aprobată de tribunalele federale.

Deținutul din celula următoare îi aştepta cu aceeaşi nerăbdare ca şi primul. Toți aşteptau la fel, în picioare lângă uşă, asemenea unor câini flămânzi.

— Ați întârziat unsprezece minute, le atrase el atenția, luându-şi în primire tava.

Gardienii nici nu se uitară la el.

— Dă-ne în judecată, zise unul dintre ei.

— Am şi eu drepturi.

— Fac ceva pe drepturile tale.

— Mie să nu-mi vorbeşti aşa. Te dau în judecată, să ştii. Ăsta e un abuz.

Gardienii trecură mai departe fără să-i mai răspundă. Până şi asta făcea parte din ritualul zilnic.

Sam nu-i aştepta, căci avea de lucru în micul său birou improvizat.

— Mi-am închipuit eu c-o să te găsim bătând la maşină, zise unul dintre gardieni când se opriră în dreptul celulei numărul şase.

Sam aşează încet maşina de scris pe pat.

— Scrisori de dragoste, spuse el, ridicându-se.

— Ei bine, Sam, tu ştii ce scrii acolo, da' oricum trebuie să te grăbeşti. Bucătarul a şi început să vorbească despre ultima ta masă.

— Spune-i că vreau o pizza. Deşi sunt sigur c-are s-o facă cu picioarele. Poate c-ar fi mai bine să mă mulțumesc cu hotdogs şi fasole, adăugă el, primindu-şi tava.

— Comanzi ce-ți pofteşte inima, Sam. Ultimul tip care a trecut prin aşa ceva a cerut friptură şi creveți. Îți dai seama? Friptură şi creveți aici.

— Şi i-a primit?

— Nu. Ba n-a mai avut nici poftă de mâncare şi-atunci l-au umplut cu calmante.

— Nu e tocmai rău nici aşa.

— Gura! zbieră J.B. Gullitt din celula alăturată.

Gardienii împinseră căruciorul câțiva centimetri mai departe şi se opriră în dreptul lui J.B. care se agățase de gratii cu amândouă mâinile.

— Măi, măi, da' ce vioi suntem în dimineața asta! zise unul dintre gardieni.

— Nu puteți, nenorociților, să aduceți mâncarea în linişte? Chiar credeți că în fiecare dimineață vrem să ne trezim şi să ne începem ziua ascultând comentăraşele voastre nostime? N-am nevoie decât de mâncare, omule.

— Aoleu, J.B. Ne pare tare rău. Da' ne-am zis că poate vă simțiți singuri şi...

— V-ați gândit prost, încheie J.B., luându-şi tava şi întorcându-le spatele.

— Măi, măi, da' sensibil mai suntem, comentă unul din gardieni în timp ce treceau mai departe.

Sam aşează tava pe pat şi mestecă zahărul în cafea. De obicei, nu mânca ouă jumări şi nici şuncă, iar pâinea prăjită

şi gemul le mânca puțin câte puțin, cât ținea dimineața.

Cafeaua o bea pe-ndelete, ca să-i ajungă până pe la ora zece, atunci când ieşea afară la soare.

Îşi aşeză din nou maşina de scris pe genunchi şi îşi văzu mai departe de treabă.

13

Sam termină de redactat propria variantă la ora nouă şi treizeci de minute; era foarte mândru de el însuşi, căci avea în față rezultatul cel mai bun al eforturilor sale din ultimele luni. Mestecând fără poftă o bucată de pâine prăjită, verifică încă o dată textul: literele aveau o formă mai bizară, din cauza vechimii maşinii de scris. Limbajul folosit era repetitiv şi abundent, cu înfloriturі şi cuvinte pe care nişte profani amărâți nu le-ar fi folosit niciodată. Dar Sam conversa aproape fluent în jargonul avocățesc şi putea să facă față oricărui om al legii.

O uşă de la capătul coridorului se deschise cu un pocnet şi după câteva clipe sergentul Packer răsări în dreptul celulei numărul şase.

— Ți-a sosit avocatul, Sam, anunță el, desfăcând o pereche de cătuşe de la brâu.

— Cât e ceasul? întrebă Sam, ridicându-se şi scoțându-şi şortul.

— E trecut de nouă şi jumătate. Dar ce importanță are?

— Păi, la zece trebuie să-mi fac plimbarea.

— Hotărăşte-te: vrei să ieşi la plimbare sau vrei să-ți vezi avocatul?

Sam se gândi la ce voia să facă în timp ce-şi îmbrăca salopeta cea roşie şi-şi încălța sandalele de cauciuc.

Îmbrăcatul nu le lua prea mult timp celor cazați pe lista morții.

— Pot să mă plimb mai târziu?

— O să vedem.

— Dar vreau să-mi păstrez ora de plimbare, înțelegi?

— Înțeleg, Sam. Dar acum hai să mergem.

— Pentru mine e foarte important.

— Ştiu, Sam. Pentru toți e foarte important. O să încercăm să o poți face mai târziu, OK?

Sam îşi pieptănă părul cu o încetineală deliberată, apoi îşi spălă mâinile cu apă rece. Packer aşteptă plin de răbdare. Ar fi vrut să-i spună ceva lui J.B. Gullitt în legătură cu felul în care se sculase în dimineața asta, dar puştiul adormise din nou. De fapt, cei mai mulți dintre ei dormeau încă. Deținutul-tip din listă se scutura de somnul de dimineață abia după micul dejun şi încă vreo oră de televizor. Deşi studiul pe care-l făcuse nu avea baze ştiințifice, Packer era de părere că prizonierii lui dormeau în medie cincisprezece-şaisprezece ore pe zi, fără să țină seama de căldură sau de frig, de transpirație sau de răcnetele de la televizor sau de la radio.

Şi totuşi, în dimineața asta, pe întreg Nivelul A era ceva mai multă linişte decât de obicei. Ventilatoarele sforăiau ca-ntotdeauna, dar nimeni nu-şi striga părerile.

Sam se apropie de gratii şi, întorcându-se cu spatele la sergent, îşi întinse mâinile prin crăpătura uşii. După ce Packer îi puse cătuşele, se întoarse şi luă de pe pat foile scrise la maşină. Apoi, la un semn al sergentului, gardianul de la capătul coridorului apăsă pe un buton şi uşa de la celula lui Sam se deschise automat.

În asemenea cazuri, folosirea lanțurilor la picioare era opțională şi, cine ştie, poate că dacă ar fi fost vorba de un deținut mai tânăr şi mai curajos, Packer ar fi fost tentat să le folosească. Dar aici era vorba de Sam, adică de un bătrân; cât de departe ar fi putut să fugă? Câte neplăceri ar fi fost el în stare să-i facă, bazându-se pe puterea picioarelor?

Sergentul îl prinse blând pe bătrân de braț, conducându-l de-a lungul coridorului. Se mai opriră o clipă în fața uşii cu gratii care închidea etajul, aşteptară ca ea să se deschidă şi

părăsiră Nivelul A. Un alt gardian li se alătură pe când Packer descuia cu una din cheile pe care le purta la brâu o uşă de fier dincolo de care îl văzură pe Adam, stând singur de cealaltă parte a gratiilor verzi de metal.

Packer părăsi încăperea, luând cătuşele cu el.

Prima oară, Adam citi totul cuvânt cu cuvânt. A doua oară, îşi făcu câteva însemnări, amuzându-se în sinea lui pe seama stilului respectivului document. Văzuse nenorociri şi mai mari ieşite din mințile unor avocați cu vechi state de plată în meserie. Dar văzuse, evident, şi lucruri mult mai bune. Sam suferea de boala majorității studenților din primul an al facultăților de drept: folosea şase cuvinte acolo unde unul singur ar fi fost mai mult decât suficient. Latina lui era îngrozitoare. Paragrafe întregi n-aveau nici un rost. Dar, una peste alta, documentul nu era rău de loc pentru un nespecialist.

Înțelegerea avea acum patru pagini în loc de două şi era scrisă foarte corect, cu marginile bine marcate, două greşeli de dactilografie şi un singur cuvânt greşit ortografiat.

— Ai făcut o treabă foarte bună, zise Adam, aşezând hârtiile pe tăblia de lemn care-i despărțea. În esență, este exact textul pe care ți l-am dat eu ieri.

— În esență, este al dracului de diferit, îl corectă Sam, pufăind din țigară şi privindu-l atent prin ferestruica dintre gratii.

— Am impresia că te preocupă cinci probleme: guvernatorul, cărțile, filmele, concedierea avocatului şi cine o să fie martori la execuție, observă Adam.

— Mă preocupă foarte multe lucruri, dar alea despre care ai pomenit nu sunt negociabile.

— Ieri ți-am promis că n-o să am nimic de-a face cu cărțile şi filmele.

— Bun. Atunci trecem mai departe.

— Stilul pe care-l foloseşti în legătură cu concedierea avocatului este foarte frumos. Deci vrei să ai dreptul să renunți la mine şi la firma pentru care lucrez în orice clipă, pentru orice motiv, fără ca noi să ne împotrivim.

— Ultima oară, mi-a trebuit prea mult timp ca să scap de evreii ăia nenorociți, aşa că nu vreau să mai trec o dată prin aşa ceva.

— Mi se pare îndeajuns de rezonabil.

— Nu-mi pasă ce crezi tu. Asta stă scris în hârtiile astea şi nu e negociabil.

— Corect. Şi vrei să ai de-a face numai cu mine şi cu nimeni altcineva.

— Exact. Nimeni altcineva de la „Kravitz & Bane" nu se atinge de dosarul meu. Firma aia pute de evrei şi eu nu vreau să-i văd implicați în cazul meu. Asta-i valabil şi pentru cioroi şi pentru femei.

— Uite ce e, Sam, n-am putea să lăsăm mizeriile de-o parte? Ce-ar fi să-i numim pur şi simplu negri?

— Hait. Iartă-mă. Ce-ar fi atunci să facem lucrurile cum trebuie şi să vorbim despre ei numindu-i afro-americani şi iudeo-americani şi americani de sex feminin? Tu şi cu mine vom fi irlandezo-americani, precum şi americani albi de sex masculin. Iar dacă ai nevoie de ajutor din partea firmei tale, caută-i pe germano-americani sau pe italo-americani. Şi pentru că tot eşti în Chicago, poți să te foloseşti chiar şi de câțiva americani polonezi. Phii, ar fi chiar frumos, nu crezi? Totul ar fi cum trebuie, corect din punct de vedere politic şi multicultural, nu-i aşa?

— Cum doreşti.

— Mă simt deja mult mai bine.

— Sunt de acord, zise Adam, verificându-şi însemnările.

— Ba bine că nu, dacă ții să semnăm înțelegerea asta. Ai grijă să ții toate minoritățile astea afară din viața mea.

— Da' ce, ai impresia că abia aşteaptă să dea năvală?

— N-am nici o impresie. Mai am doar patru săptămâni de trăit şi vreau să mi le petrec împreună cu oameni în care să

am încredere.

Adam reciti unul din paragrafele de pe pagina a treia, cel care-i dădea lui Sam dreptul exclusiv să-şi aleagă doi martori pentru execuție.

— Nu înțeleg clauza asta referitoare la execuție, zise tânărul.

— Păi, e foarte simplu. Dacă e să ajungem până acolo, o să avem de-a face cu cinşpe martori. Or, din moment ce eu sunt oaspetele de onoare am dreptul să aleg doi dintre ei. Statutul, dacă l-ai văzut, zice că vreo zece sunt obligatorii: directorul, care în treacăt fie zis, e un libanezo-american, are căderea să-i aleagă pe ceilalți. De obicei, un fel de loterie organizată cu ajutorul presei îi alege pe uliii care au să caşte gura.

— Păi atunci la ce-ți trebuie clauza asta?

— Pentru că avocatul face întotdeauna parte dintre cei doi pe care-i alege gazatul. Adică eu.

— Şi nu vrei ca eu să asist la execuție?

— Corect.

— Deci presupui că eu vreau să asist.

— Eu nu presupun nimic. E doar un lucru ştiut că avocații abia aşteaptă să-şi vadă bieții clienți gazați în momentul în care chestia asta devine inevitabilă. Pe urmă, abia aşteaptă să ajungă în fața camerelor de televiziune ca să poată plânge în voie şi să facă gură împotriva nedreptății.

— Şi tu crezi că eu aşa am să fac?

— Nu, nu cred că ai să faci aşa ceva.

— Atunci de ce ai nevoie de clauza asta?

— Pentru că n-ai să asişti la execuția mea, bine? zise Sam, sprijinindu-şi coatele pe tăblia de lemn, mai-mai să-şi lipească nasul de gratii.

— S-a făcut, acceptă Adam, destins, şi trecu la altă pagină. N-o să mergem chiar atât de departe, Sam.

— Aşa te vreau. Asta voiam să aud.

— Fireşte, însă, că s-ar putea să avem nevoie de guvernator.

Sam pufni, dezgustat, şi se aşează picior peste picior privindu-şi atent nepotul.

— Înțelegerea e cât se poate de clară.

Şi chiar aşa şi era. Aproape o pagină întreagă conținea un atac înveninat împotriva lui David McAllister pe care Sam, uitând complet de lege, îl gratula cu epitete precum grosolan, egoist, narcisist, menționând o dată neostoita sa foame de publicitate.

— Văd că ai o problemă în ceea ce-l priveşte pe guvernator.

Drept răspuns, bătrânul pufni disprețuitor pe nas.

— Nu cred că-i o idee prea grozavă, Sam.

— Pe cuvîntu' meu dacă mă interesează ce crezi tu.

— Guvernatorul ar putea să-ți salveze viața.

— Nu zău. El e singurul motiv pentru care mă aflu aici, în lista morții, aşteptând să mor în camera de gazare. Şi-atunci, te întreb, pentru ce dracu' ar vrea tocmai el să-mi salveze viața?

— Dar eu n-am spus că ar vrea. Am zis că ar putea. Aşa că hai să ne păstrăm opțiunile deschise.

Un surâs afectat flutură pe buzele bătrânului cât timp îşi aprinse o nouă țigară. Apoi clipi şi-şi dădu ochii peste cap de parcă nepotu-său era cea mai tâmpită ființă omenească pe care o întâlnise în viața sa. În sfârşit, sprijinindu-se în cotul stâng, îl amenință pe Adam cu un deget strâmbat de vârstă.

— Dacă tu crezi că David McAllister mă va grația în ultima clipă, atunci află, băiete, că eşti nebun. Dă-mi totuşi voie să-ți spun eu ce are să facă tipul despre care vorbim. O să se folosească de tine şi de mine ca să sugă toată publicitatea pe care ți-o poți închipui. O să te invite la el la birou şi până să ajungi acolo o să vândă pontul băieților din presă. O să te asculte cu o sinceritate remarcabilă. O să afirme că are mari rezerve în legătură cu necesitatea morții mele. O să-ți acorde o altă întâlnire, mai aproape de data execuției, şi, după ce ai să pleci, are să dea vreo două interviuri în care o să divulge tot ce-a aflat de la tine. O să

readucă pe tapet atentatul împotriva lui Kramer. O să vorbească despre drepturile civile şi despre tot rahatul ăla al cioroilor radicali. S-ar putea să-l vezi chiar plângând. Cu cât am să mă apropii de camera de gazare, cu atât circul din presă o să devină mai mare, şi mai mare. Iar el o să încerce prin toate mijloacele să se afle mereu drept în mijloc. Dacă suntem de acord, are să se întâlnească cu tine în fiecare zi. O să ne facă să jucăm cum ne cântă el.

— Păi, poate să facă toate câte zici şi fără prezența noastră.

— Şi chiar are s-o facă. Ține minte ce-ți spun, Adam. Cu o oră înainte să mor, are să țină o conferință de presă, nu ştiu unde, poate chiar aici, poate la conacul personal, şi sub privirea sutelor de camere de televiziune, va anunța că nu mă grațiază. Şi ticălosul va avea ochii plini de lacrimi.

— Da' n-o să sufere nimeni dacă am să stau de vorbă cu el.

— Bun. Du-te şi vorbeşte cu el. După aia, am să mă folosesc de paragraful al doilea şi-am să-ți trimit fundul înapoi la Chicago.

— Bine, dar dacă o să mă placă? S-ar putea să ne împrietenim.

— A, să ştii că are să te iubească, de-a dreptul. Doar eşti nepotul lui Sam. Mamă, ce poveste nemaipomenită! Adică şi mai multe camere de luat vederi, şi mai mulți reporteri, şi mai multe interviuri. O să moară de plăcere să te cunoască ca să poată să te manevreze mai bine. Ce dracu', s-ar putea să-l ajuți să fie reales.

Adam verifică iute o altă pagină, îşi însemnă ceva, făcând astfel o mică pauză care să-i permită să lase la o parte subiectul atât de neplăcut al guvernatorului.

— Unde ai învățat să scrii în felul ăsta? întrebă el.

— Acolo unde ai învățat şi tu. Am avut drept profesori aceleaşi suflete instruite care te-au educat şi pe tine. Judecători morți. Magistrați onorabili. Avocați vorbăreți.

Profesori plictisitori. Am citit acelaşi gunoi pe care l-ai citit şi tu.

— Nu e rău, nu e rău deloc, remarcă Adam, verificând unul din paragrafe.

— Sunt încântat că gândeşti în felul ăsta.

— Înțeleg că mai şi practici, aşa, din când în când, pe-aici.

— Ce-i aia practică? De ce practică avocații? Ei nu pot să lucreze ca toată lumea? Ce, instalatorii practică ceva? Sau şoferii de camioane? Nici pomeneală. Ăştia toți muncesc. Da' nu şi avocații. Ce dracu'! Ei sunt aparte, ei practică. Dacă te uiți la practica asta a lor nenorocită, ai zice că ştiu şi ei ce dracu' sunt pe cale să facă. Ai zice că până la urmă sunt şi ei buni la ceva.

— E vreunul care să-ți placă?

— Tâmpită întrebare!

— De ce e tâmpită?

— Pentru că tu stai de cealaltă parte a zidului. Şi poți să ieşi pur şi simplu pe uşa de colo şi să-ți iei tălpăşița. Iar în seara asta poți să mănânci într-un restaurant elegant şi pe urmă să dormi într-un pat moale. De partea astălaltă, viața e ceva mai diferită. Eu, de exemplu, sunt tratat ca un animal. Am o cuşcă, am o condamnare la moarte care-i permite statului Mississippi să mă omoare peste patru săptămâni, aşa că, fiule, nu e deloc uşor să fii iubitor şi plin de compasiune. E greu să-ți iubeşti semenii în ziua de azi. De-asta întrebarea ta e tâmpită.

— Adică vrei să spui că înainte să ajungi aici erai iubitor şi plin de compasiune?

— Altă întrebare tâmpită, zise Sam, privind fix prin fereastră şi pufăind din țigară.

— De ce?

— Pentru că nu are legătură cu subiectul, domnule consilier. Doar eşti avocat, ce naiba!

— Sunt nepotul tău, aşa că am voie să-ți pun întrebări despre trecut.

— Atunci pune-le. Dar s-ar putea să nu primeşti răspuns.

— Şi de ce nu, mă rog?

— Pentru că trecutul s-a dus, fiule. E de-acum istorie şi noi nu putem să desfacem ce s-a făcut. Şi nici nu putem să explicăm tot ce s-a întâmplat.

— Dar eu nu am nici un trecut.

— Află că eşti o persoană extrem de norocoasă.

— Nu prea sunt sigur de asta.

— Uite ce e, dacă te aştepți ca eu să-ți umplu toate golurile, mi-e teamă că n-ai nimerit-o.

— Bine. Dar atunci cu cine să vorbesc?

— Habar n-am. N-are importanță.

— Ba poate că pentru mine are.

— Ei bine, ca să fiu cinstit, nu de tine mi-e mie grijă acum. Mă crezi sau nu, sunt mult mai îngrijorat de propria mea persoană. De mine şi de viitorul meu. Şi de capul meu. Pe undeva pe-aici, ticăie, şi încă destul de tare, un orologiu, nu ți se pare? Şi dintr-un motiv foarte ciudat, să nu mă-ntrebi care, eu îl aud foarte bine şi asta mă face să fiu neliniştit. De-aia în clipa asta mi-e cam greu să mă îngrijoreze problemele altora.

— De ce-ai intrat în Klan?

— Pentru că şi tatăl meu fusese acolo.

— Atunci pe el ce l-a făcut să intre în Klan?

— Faptul că taică-său fusese şi el membru.

— Splendid. Deci trei generații.

— Ba cred că patru. Colonelul Jacob Cayhall a luptat alături de Nathan Bedford Forrest în război şi legenda spune că el a fost unul dintre primii membri ai Klanului. El a fost străbunicul meu.

— Şi eşti mândru de asta?

— Asta-i o altă întrebare?

— Da.

— Nu e vorba de mândrie, răspunse el scurt, şi, arătând cu o mişcare a capului hârtiile dintre ei: ai de gând să semnezi înțelegerea asta?

— Da.

— Atunci ce mai aştepți?

Adam îşi puse semnătura în josul ultimei pagini şi apoi îi dădu celuilalt bucata de hârtie.

— Ştii că întrebările pe care mi le pui sunt extrem de confidențiale. Şi cum îmi eşti avocat, n-ai voie să sufli o vorbă despre ceea ce-ți spun.

— Înțeleg.

Sam adăugă propria semnătură lângă cea a lui Adam, studiind apoi urmele lăsate de stilou pe hârtie.

— Când te-ai transformat în Hall?

— Cu o lună înainte de a împlini patru ani. A fost o poveste de familie, ne-am convertit cu toții în acelaşi timp. Evident, eu nu-mi aduc aminte de nimic.

— De ce o fi ales Hall? De ce nu s-a rupt cu totul şi n-a mers pe Miller sau Green sau orice altceva?

— Asta-i o întrebare?

— Nu.

— Pentru că fuga lui nu se terminase, Sam, şi pentru că dădea foc fiecărui pod pe care-l lăsa în urmă. Cred că patru generații erau prea de-ajuns pentru el.

— Uite ce e, Adam, reluă bătrânul cu voce mult mai blândă, după ce-şi aprinse o nouă țigară. Hai să lăsăm de-o parte afacerile de familie. Poate o să ne întoarcem la ele mai târziu. Pentru că în clipa asta am nevoie să ştiu ce-o să se aleagă de mine. Ce şanse am? Cum ai de gând să opreşti ceasul ăla? Ce vrei să bagi acum la dosar?

— Depinde, Sam. Depinde de cât ai să-mi povesteşti despre explozie.

— Nu te înțeleg.

— Dacă există elemente noi, atunci le vom prezenta în instanță. Şi, crede-mă, există modalități s-o facem. Vom găsi un judecător dispus să ne asculte.

— Ce elemente noi?

— Cine a dus Pontiacul verde la Cleveland în noaptea dinaintea atentatului? întrebă Adam, după ce mâzgăli data pe o pagină curată din carnetul de însemnări.

— Nu ştiu. Unul din oamenii lui Dogan, cred.

— Nu-i cunoşti numele?

— Nu.

— Haida-de, Sam.

— Jur. Nu ştiu cine a făcut-o. Nu l-am văzut niciodată pe ăla care a adus maşina. Am găsit-o în parcare şi am plecat imediat, conform planului. Nu l-am văzut la față pe ăla de-a adus-o.

— Cum de n-a fost descoperit în timpul proceselor?

— Păi, de unde vrei să ştiu? Probabil pentru că era un complice fără importanță. Or, eu eram cel pe care-l căutau. Şi-atunci de ce să-şi mai bată capul cu un fitecine? Habar n-am.

— Kramer a fost atentatul numărul şase, corect?

— Aşa cred, răspunse Sam, cu fața aproape lipită de gratii.

Vorbea cu glas scăzut şi în cuvinte alese cu grijă, ca şi când l-ar fi putut asculta şi altcineva, în afară de Adam.

— Aşa crezi?

— A trecut multă vreme de-atunci. Da, numărul şase, zise el apoi, după o clipă de gândire.

— FBI-ul a zis că era numărul şase.

— Păi, atunci asta e. Ăştia au mereu dreptate.

— Maşina verde a fost folosită si în celelalte atentate?

— Da. În vreo două, dacă-mi amintesc bine. Pentru că foloseam mai multe maşini.

— Dogan le furniza pe toate?

— Da, doar era negustor de maşini.

— Ştiu asta. În celelalte atentate, maşina a fost adusă de acelaşi om?

— Eu n-am avut niciodată de-a face cu ăia care aduceau maşinile. Dogan nu lucra în felul ăsta. Era foarte prudent şi-şi făcea planuri foarte amănunțite. Nu am nici un fel de dovezi, dar sunt absolut sigur că tipul care aducea maşinile habar n-avea cine sunt eu.

— Maşina era livrată cu tot cu dinamită?

— Da. Întotdeauna. Dogan avea arme şi explozibil de-ajuns ca să ducă un mic război. De altfel, federalii n-au dat niciodată de arsenalul lui.

— Unde ai învățat să lucrezi cu explozibil?

— În taberele Klanului şi din manual.

— O fi şi ceva ereditar, nu?

— Nu, nu e.

— Vorbesc serios. Cum ai învățat să foloseşti explozivi?

— E foarte simplu. Şi un tâmpit e-n stare să învețe într-o jumătate de oră.

— Înseamnă că, dacă exersezi un pic, eşti un adevărat expert.

— Practica ajută. În fond nu e cu nimic mai greu decât să aprinzi un foc de artificii. Scaperi un chibrit, orice fel de chibrit, şi aduci flacăra la capătul unui fitil suficient de lung. După ce se aprinde, o rupi la fugă fără să te mai uiți înapoi. Şi dacă ai noroc, afacerea sare-n aer după vreo cinşpe minute.

— Şi zici că treaba asta este însuşită oarecum de toți membrii Klanului?

— Cei mai mulți dintre ăia de-i cunosc eu sunt capabili să se descurce.

— Mai cunoşti pe vreunul dintre ei?

— Nu. M-au abandonat cu toții.

Adam îl privea atent. Ochii albaştri, scăpărători, erau calmi. Ridurile nu se mişcaseră. În privire nu se citea nici emoție, nici sentiment, nici durere sau mânie. Sam îi susținu privirea fără să clipească.

— Pe 2 martie 1967, sinagoga Hirsch din Jackson a fost aruncată în aer, continuă Adam. Tu ai făcut-o?

— Mergi drept la țintă, nu te încurci.

— E o întrebare uşoară.

— De ce e important să ştii aşa ceva? întrebă Sam după o clipă de gândire, răsucind între buze filtrul țigării.

— Răspunde la întrebare, muşcă tânărul. E prea târziu ca să te mai joci.

— Nimeni nu m-a mai întrebat chestia asta.

— Ei bine, înseamnă că azi e ziua ta cea mare. Mă mulțumesc cu da sau nu.

— Da.

— Te-ai folosit tot de Pontiacul verde?

— Cred că da.

— Cine mai era cu tine?

— Ce te face să crezi că mai era cineva cu mine?

— Un martor a povestit că a văzut maşina plecând în viteză cu câteva minute înainte de explozie. A mai zis că în maşină erau doi oameni şi chiar a încercat să facă o identificare în ceea ce te priveşte.

— A, da. Prietenul nostru Bascar. Am citit de el în ziare.

— Tu şi cu amicul tău ați trecut pe lângă el în colțul străzilor Fortification şi State.

— Păi, sigur că în colțul ăla. Că tocmai ieşise dintr-un bar la trei dimineața, beat criță, şi prost ca noaptea. Cred că ştii că Bascar nu a ajuns la tribunal, nu a jurat pe Biblie, nu a fost niciodată anchetat, nu s-a prezentat niciodată ca martor decât după ce am fost închis la Greenville şi jumate din omenire văzuse în ziare Pontiacul verde. Iar încercarea lui de a mă identifica s-a produs după ce ziarele s-au umplut de mutra mea.

— Prin urmare, tipul minte.

— Nu, mai degrabă e un simplu ignorant. Nu uita, Adam, că n-am fost niciodată inculpat pentru explozia aia. Bascar n-a fost niciodată strâns cu uşa, n-a depus niciodată mărturie sub prestare de jurământ. Povestea lui a ieşit la lumină, mi se pare, abia atunci când un reporter din Memphis a făcut săpături prin lumea interlopă şi prin bordeluri.

— Atunci hai s-o luăm şi-aşa. Ai avut sau nu pe cineva cu tine când ai aruncat în aer sinagoga Hirsch, pe 2 martie 1967?

Privirea lui Sam coborî încet spre podea; bătrânul împinse la o parte hârtiile din fața lui, se aşează mai bine pe scaun şi-şi scoase țigările din buzunarul de la piept. Alese una cu grijă, o

bătu cu filtrul de pachet şi apoi şi-o puse între buzele umede. Apoi aprinse un chibrit, la fel de tacticos. Ritualul aprinderii ţigării îi luă ceva timp şi se termină cu un norişor proaspăt de fum trimis spre tavanul încăperii.

Adam aşteptă răbdător până când înţelese că răspunsul pe care-l aştepta avea să întârzie. Dar tocmai această întârziere era, prin ea însăşi, confirmarea faptelor. Stiloul lovea nervos carnetul de însemnări, respiraţia i se acceleră, iar inima îi bătu mai repede. Apoi stomacul i se strânse brusc. Să fie asta breşa mult aşteptată? Dacă avusese atunci un complice, poate că cei doi formau o echipă şi poate că Sam nu plasase cu mâinile lui dinamita care-i ucisese pe Krameri. Poate că adevărul acesta ar putea fi prezentat unui judecător înţelegător, care ar putea acorda o amânare. Poate. Cine ştie?! Oare ar fi posibil?

— Nu, răspunse Sam, încet dar ferm, privindu-l pe Adam drept în ochi.

— Nu te cred.

— Nu am avut nici un complice.

— Nu te cred, Sam.

Sam ridică din umeri, nepăsător. Apoi îşi încrucişă picioarele şi-şi aşează degetele împletite pe genunchi.

Adam respiră adânc, mâzgăli ceva pe carnet, ca şi cum s-ar fi aşteptat la răspunsul acela, şi căută o filă curată.

— La ce oră ai ajuns la Cleveland în noaptea de 20 aprilie 1967?

— Când?

— Prima oară.

— Am plecat din Clanton pe la şase, am făcut două ore până la Cleveland, aşa că am ajuns acolo pe la opt.

— Unde te-ai dus după ce-ai ajuns în oraş?

— Într-un supermarket.

— De ce acolo?

— Ca să iau maşina!

— Pontiacul verde?

— Da. Numai că nu era acolo, aşa că am dat o fugă până la Greenville ca să arunc o privire.

— Cunoşteai oraşul?

— Da. Dădusem pe-acolo cu vreo două săptămâni mai devreme, în recunoaştere. Am fost chiar şi la biroul evreului ca să mă familiarizez cu locul.

— Asta a fost o tâmpenie, nu? Vreau să spun că secretara te-a recunoscut după aceea ca fiind bărbatul care venise să ceară nişte informaţii şi care mersese apoi la toaletă.

— Ai dreptate, o tâmpenie. Da' la vremea aia, nu mă gândeam că am să fiu prins. În mod normal, femeia n-avea cum să mă mai vadă după aceea, zise Sam, muşcând filtrul ţigării. A fost o mişcare foarte proastă, recunosc. Sigur, acum e uşor să stai aici şi să-ţi dai cu presupusul.

— Cât timp ai rămas în Greenville?

— Aproape o oră. Pe urmă m-am întors la Cleveland ca să-mi iau maşina. Dogan avea întotdeauna mai multe variante de plan. De data asta am găsit maşina lăsată în locul B, lângă o parcare pentru camioane.

— Unde ai găsit cheile?

— Sub scaunul şoferului.

— Şi ce-ai făcut după aia?

— M-am urcat în maşină şi am plecat. Am ieşit din oraş şi am luat-o peste nişte câmpuri de bumbac până când am dat de un loc liniştit unde am oprit. Acolo am deschis portbagajul ca să văd dacă aveam şi dinamită.

— Câte cartuşe?

— Mi se pare că cinşpe. Întotdeauna am folosit între douăşpe şi douăzeci, în funcţie de tipul de clădire. La sinagogă, de exemplu, am pus douăzeci pentru că era nouă şi modernă, construită din beton şi piatră. Biroul evreului era însă într-o clădire veche, cu structură din lemn, de-aia am ştiut că cinşpe cartuşe erau de-ajuns.

— Ce mai era în portbagaj?

— Păi, chestiile obişnuite. O cutie de carton cu cartuşele de dinamită. Două capse. Şi un fitil de cinşpe minute.

— Asta-i tot?

— Da.

— Eşti sigur?

— Fireşte că sunt sigur.

— Dar ceasul şi detonatorul?

— A, da. Am uitat de ele. Astea erau într-o cutie mai mică.

— Descrie-mi puțin cutia aia.

— De ce? Doar ai citit stenogramele proceselor. Expertul ăla de la FBI a refăcut absolut artistic bombița mea. Ai citit, nu?

— De câteva ori.

— Şi-ai văzut şi fotografiile pe care le-au folosit la proces. Alea cu bucățelele rămase din timer. Le-ai văzut, nu?

— Da, da, le-am văzut. Spune-mi, de unde a luat Dogan ceasul?

— Nu l-am întrebat. Ceas ca ăla se găseşte în orice prăvălie. E foarte ieftin.

— Atunci ai folosit prima oară un timer?

— Ştii bine că da. La bombele dinainte nu pusesem decât fitil. Da' ce mă tot întrebi chestiile astea?

— Vreau să-ți aud răspunsurile. Am citit tot, dar vreau să le aud şi din gura ta. De ce ai vrut să întârzii explozia de la Kramer?

— Pentru că mă săturasem să tot aprind fitile şi să alerg pe urmă ca fugărit de draci. Voiam să am mai mult timp între plasarea bombei şi explozia propriu-zisă.

— La ce oră ai pus bomba?

— Pe la patru dimineața.

— Şi la ce oră trebuia să sară în aer?

— Pe la cinci.

— Atunci, ce n-a mers conform planului?

— Pur şi simplu, n-a explodat la ora cinci. A plesnit cu puțin înainte de ora opt, când în clădire erau deja oameni şi oamenii ăia au fost făcuți bucăți. Şi-aşa se face că eu stau acum aici, în costumul ăsta caraghios, şi mă întreb ce miros o avea gazul ăla.

— Dogan a mărturisit că alegerea lui Marvin Kramer pe post de țintă s-a datorat eforturilor voastre conjugate; că avocatul se afla pe lista de lovituri a Klanului de mai bine de doi ani; că bomba cu efect întârziat fusese propunerea ta, pentru că programul lui Kramer era perfect previzibil; şi că ai acționat de unul singur.

Sam asculta răbdător, pufăind din țigară, cu ochii strânşi de nu mai rămăseseră din ei decât două dungi strălucitoare ca la pisici. Apoi o umbră de zâmbet îi înflori pe buze.

— Ei bine, mi-e teamă că Dogan s-a cam scrântit. Federalii l-au vânat ani de zile şi până la urmă le-a căzut în plasă. N-a fost niciodată un tip puternic. Dar unele părți din povestea lui sunt adevărate, adăugă el după ce trase adânc aer în piept. Nu prea multe, doar câteva.

— Ai avut de gând să-l omori?

— Nu. Noi nu omoram oameni. Aruncam numai clădirile in aer.

— Dar casa familiei Pinder, din Vicksburg? Acolo, tot voi ați lucrat?

Sam confirmă printr-o mişcare a capului.

— Bomba a făcut explozie pe la patru dimineața, când toți ai casei dormeau duşi. Şase persoane. A fost un miracol că n-au avut decât răni uşoare.

— Ba n-a fost nici un miracol. Bomba fusese pusă în garaj. Or, eu, dacă voiam să omor pe cineva, o puneam lângă fereastra dormitorului.

— Jumătate din casă s-a făcut țăndări.

— Mda, şi aş mai fi putut folosi şi-un ceas ca să scap mai repede de o gaşcă de evrei exact în momentul în care-şi mâncau mâncărurile alea fistichii ale lor.

— Şi de ce n-ai făcut-o?

— Cum ți-am spus, noi nu voiam să omorâm pe nimeni.

— Dar ce încercați să faceți?

— Să-i intimidăm. Să ne răzbunăm. Să-i împiedicăm pe evreii ăia nenorociți să mai finanțeze mişcarea pentru drepturi civile. Încercam să-i ținem pe africani acolo unde le e

locul — în şcolile, bisericile, cartierele şi toaletele lor, departe de femeile şi copiii noştri. Evrei precum Marvin Kramer susțineau o societate interrasială şi îi stârneau pe africani. Ticălosul trebuia să fie adus la ordine.

— Şi încă ce ordine, nu?

— N-a primit decât ce-a meritat. Îmi pare rău doar de copii.

— Compasiunea de care dai dovadă e copleşitoare.

— Ascultă-mă, Adam, şi ascultă-mă bine. N-am vrut să rănesc pe nimeni. Bomba trebuia să explodeze la ora cinci dimineața, adică cu trei ore înainte ca tipul să vină la lucru. Copiii erau împreună cu el numai şi numai din cauză că nevastă-sa avea gripă.

— Da' n-ai nici o remuşcare că Marvin şi-a pierdut ambele picioare?

— Nu prea.

— Nici că s-a sinucis?

— Păi, el a apăsat pe trăgaci, nu eu.

— Sam, eşti de-a dreptul bolnav.

— Mda, şi-am să fiu şi mai rău când am să trag gazul ăla pe nări.

Adam se mulțumi să clatine din cap, dezgustat. Puteau să se certe şi altă dată pe tema rasei şi a urii față de ceilalți; nu că ar fi putut el să schimbe ideile bătrânului, dar nu se ştie niciodată. Acum însă trebuia să discute faptele.

— Şi ce-ai făcut după ce-ai verificat dinamita?

— M-am întors în parcarea pentru camioane şi am băut o cafea.

— De ce?

— Poate că mi-era sete.

— Foarte amuzant. Te rog să încerci să-mi răspunzi la întrebări.

— Aşteptam.

— Ce?

— Trebuia să-mi omor timpul vreo două ore. Era abia miezul nopții şi voiam să stau cât mai puțin în Greenville. Aşa

că mi-am omorât vremea în Cleveland.

— Ai stat de vorbă cu cineva în barul ăla?

— Nu.

— Era lume multă înăuntru?

— Zău dacă-mi aduc aminte.

— Ai stat singur la masă?

— Da, răspunse Sam, cu un surâs uşor pe buze: ştia ce avea să urmeze.

— Un şofer de camion pe nume Tommy Farris zicea că în noaptea aceea a văzut în parcarea de care vorbim un bărbat care-ți semăna foarte bine şi că bărbatul cu pricina a băut cafea împreună cu un bărbat mai tânăr.

— Nu-l cunosc pe domnul Farris, dar mi se pare că vreo trei ani de zile a suferit de amnezie. Din câte-mi amintesc eu, n-a suflat nimănui nici o vorbă până în ziua în care un reporter a dat de el şi i-a scris numele în ziar. E de mirare ce de martori răsar de nicăieri, ani şi ani de zile după proces.

— De ce n-a venit Farris ca martor la ultimul tău proces?

— Păi, nu mă întreba pe mine. Bănuiesc că nu avea nimic de spus, de-aia. Faptul că am băut cafea singur sau împreună cu cineva, cu şapte ore înainte de explozie, nu prea e lămuritor. Şi pe deasupra, cafeaua am băut-o la Cleveland şi n-a avut nici o legătură cu faptul că eu am comis sau nu o crimă.

— Deci Farris a mințit?

— Habar n-am ce-a făcut Farris. Şi nici măcar nu-mi pasă. Eu îți spun că eram singur. Şi asta contează.

— La ce oră ai părăsit Clevelandul?

— Cred că pe la trei.

— Şi nu te-ai oprit până în Greenville?

— Nu. Am dat pe-acasă pe la Kramer şi i-am văzut paznicul stând pe verandă, am mers pe urmă pe la birou ca să mai treacă vremea şi pe la patru am lăsat maşina în spatele clădirii unde îşi avea firma, m-am strecurat înăuntru prin uşa din spate, am pus bomba într-o debara din hol, m-am întors la maşină şi am plecat de-acolo.

— La ce oră ai ieşit din Greenville?

— Eu avusesem de gând să plec după explozie. Dar, după cum bine ştii, mi-au trebuit vreo câteva luni ca să pot părăsi oraşul.

— Unde te-ai dus după ce-ai plecat de la biroul lui Kramer?

— Într-o cafenea de pe autostradă, la vreo jumătate de milă de biroul ăla.

— De ce te-ai dus acolo?

— Ca să beau o cafea.

— Cât era ceasul?

— Nu ştiu. Cam patru jumate.

— Înăuntru era lume?

— Nu prea. Cunoşti tipul ăsta de local non-stop, cu un bucătar gras, îmbrăcat cu un tricou murdar, şi cu veşnica ospătăriță care mestecă gumă şi plescăie cât poate.

— Ai stat de vorbă cu careva dintre ei?

— Am vorbit cu ospătărița când i-am comandat cafeaua. Cred că am cerut şi o gogoaşă.

— Şi stăteai acolo, bând cafea şi văzându-ți de ale tale, în aşteptarea exploziei.

— Păi, întotdeauna mi-a plăcut să ascult zgomotul exploziei şi să urmăresc reacția oamenilor.

— Deci ai mai procedat în felul ăsta şi altă dată?

— De vreo două ori. Tot în anul ăla, da' în februarie, am aruncat în aer biroul de afaceri imobiliare din Jackson — evreii vânduseră unor cioroi o casă dintr-un cartier al albilor. Când a explodat bomba, eu eram într-un local la vreo trei blocuri distanță. Atunci folosisem un fitil, aşa că trebuise să mă grăbesc rău de tot. Fata care servea abia îmi pusese ceaşca de cafea pe masă, că pământul s-a zguduit şi toată lumea a înghețat. Mi-a plăcut la nebunie. Era ora patru dimineața şi localul ăla era plin cu şoferi şi comisionari, la colțul străzii erau chiar şi nişte polițişti care au sărit imediat în maşini şi au demarat în trombă, cu girofarurile scăpărând.

Masa la care stăteam s-a zgâlțâit aşa de tare că mi s-a vărsat cafeaua.

— Şi zici că toată afacerea asta ți-a plăcut?

— Chiar aşa. Dar celelalte poveşti au fost prea riscante. N-am avut timp să caut un local şi a trebuit să mă mulțumesc cu o plimbare de câteva minute cu maşina, în aşteptarea distracției. Cum îmi verificam mereu ceasul, ştiam întotdeauna cât timp mai era până la explozie. Oricum, dacă eram în maşină, preferam să mă plimb pe la periferia oraşului. Am fost de față la explozia de la Pinderi, adăugă Sam, după ce trase cu sete din țigară.

Ochii îi jucau puțin în timp ce-şi descria aventurile, dar vorbele îi erau perfect măsurate.

— Cum ai făcut?

— Păi, ăştia locuiau într-o casă mare din zona suburbană, un fel de vale cu copaci mulți. Am oprit maşina pe o colină, la vreo milă distanță de casă, şi am aşteptat sub un copac să se întâmple.

— Câtă pace!

— Să ştii că aşa şi era. Lună plină, noapte răcoroasă. Strada se vedea perfect şi zăream chiar şi o bucată de acoperiş. Totul era calm şi tăcut, toată lumea dormea, când deodată bum — acoperişul s-a dus dracului.

— Cu ce păcătuise domnul Pinder?

— Păi, ca de obicei, treburi ovreieşti. Îi iubea pe cioroi. Îi lua întotdeauna în brațe pe africanii care veneau din Nord ca să agite spiritele. Îi plăcea să mărşăluiască cot cot cu africanii. Noi îl suspectam chiar că le şi finanțează multe activități.

Adam făcea însemnări după însemnări, încercând să asimileze tot ce auzea. Erau lucruri greu de digerat pentru că erau aproape de necrezut. Poate că, în fond, pedeapsa cu moartea nu era o idee prea rea.

— Hai să ne întoarcem la Greenville. Unde, în care parte a oraşului se afla cafeneaua de care mi-ai vorbit?

— Nu-mi aduc aminte.

— Cum se numea?

— Da' s-a întâmplat acum douăştrei de ani. Şi nici nu era un local pe care să vrei să-l ții minte.

— Era pe autostrada 82?

— Parcă. Da' poți să-mi spui şi mie ce crezi că ai să faci? O să-ți petreci timpul făcând săpături ca să scoți la lumină un bucătar gras şi o chelneriță mizerabilă? Te îndoieşti de povestea mea?

— Exact. Mă îndoiesc puternic.

— Şi de ce, mă rog?

— Pentru că nu eşti în stare să-mi spui unde ai învățat să fabrici o bombă cu ceas.

— În garajul din spatele casei mele.

— În Clanton?

— În afara oraşului. Şi să ştii că nici măcar nu e prea greu.

— Cine te-a învățat s-o faci?

— Am învățat singur. Am avut un desen, o broşurică plină cu schițe şi alte chestii de-astea. Etapele unu, doi, trei. Nu e nici o scofală.

— De câte ori ai făcut repetiție înainte de atentatul de la Kramer?

— O singură dată.

— Unde? Când?

— În pădurea din apropierea casei. Am avut două cartuşe de dinamită şi restul calabalâcului de care e nevoie în cazuri de-astea şi m-am dus cu ele cu tot pe malul pârâiaşului care trece prin pădure. Şi totul a mers perfect.

— Îmi închipui. Şi deci ai studiat şi ai făcut toate cercetările de care vorbeşti în garajul din spatele casei?

— Aşa am spus.

— Acolo aveai laboratorul personal.

— Zi-i cum vrei.

— Numai că tipii de la FBI ți-au trecut prin sită casa, garajul şi toate celelalte dependințe cât timp ai fost închis şi n-au găsit nici o urmă de explozibil.

— Păi, dacă or fi fost tâmpiți. Sau poate că eu am fost foarte prudent şi nu am lăsat urme.

— Sau poate că bomba a fost pusă de cineva cu experiență în branşă.

— No. Regret.

— Cât timp ai stat în cafeneaua aia?

— Al dracului de mult timp. Cu vreo zece minute înainte de ora şase am mai dat o raită pe la biroul lui Kramer. Totul părea în regulă. Dar pentru că apăruseră primii trecători şi nu voiam să fiu văzut, am plecat imediat.

Am trecut fluviul în Arkansas şi am luat-o spre Lake Village, dar pe urmă m-am întors la Greenville. Se făcuse deja şapte, soarele era sus pe cer şi lumea începuse să se vânzolească de colo-colo prin oraş, dar explozia tot nu se făcea simțită. Atunci am parcat maşina pe o stradă laterală şi am pornit-o pe jos. A dracului bombă nu voia cu nici un chip să sară-n aer. Îți dai seama că nu puteam să intru în clădire să văd ce se întâmplă, aşa că am mers şi-am mers prin cartier, cu urechile ciulite, sperând că pământul nu va întârzia prea mult să se zguduie. Dar tot nu se-ntâmpla nimic.

— I-ai văzut pe Marvin Kramer şi pe copii intrând în clădire?

— Nu. Când am dat colțul, la un moment dat, i-am văzut maşina şi mi-am zis: ei, la dracu'!; pe urmă mintea mi-a înțepenit, dar după aia, mi-am spus în sinea mea: ce mă-sa!, nu e decât un evreu care a făcut multe rele. Apoi, mi-au venit în minte secretarele şi toți ăilalți de lucrau acolo, aşa că iar m-am învârtit prin jurul blocului. Mi-amintesc că pe la opt fără douăzeci m-am uitat la ceas şi m-am gândit să dau un telefon anonim şi să-i spun lui Kramer că avea o bombă în debara. Dacă nu mă credea, putea să se ducă s-o vadă şi să dispară pe urmă în cea mai mare viteză.

— Şi de ce n-ai făcut-o?

— N-am avut fisă. îi lăsasem chelneriței tot mărunțişul şi nu voiam să intru într-un magazin ca să cer o monedă.

Trebuie să-ți spun că eram tare nervos. Îmi tremurau mâinile şi nu țineam să dau de bănuit. Nu eram din oraş, corect? Bomba aia îmi aparținea, corect? Mă aflam într-un orăşel în care toată lumea cunoaşte pe toată lumea şi-şi aduc al dracului de bine aminte orice figură străină atunci când se produce o crimă. Mi-aduc aminte că mergeam chiar pe trotuarul din fața firmei lui Kramer şi că am ajuns în dreptul chioşcului de ziare din dreptul unei frizerii; un tip voia să cumpere un ziar şi se căuta prin buzunare după ceva mărunțiş; era cât pe-aci să-i cer o monedă ca să dau un telefon, dar eram prea nervos.

— De ce erai prea nervos, Sam? Doar acum câteva secunde mi-ai spus că nu-ți păsa nici cât negru sub unghie dacă Kramer pățea ceva. Asta era a şasea bombă din cariera ta?

— Da, numai că celelalte fuseseră uşoare. Am aprins fitilul, am zbughit-o pe uşă şi am aşteptat câteva minute. Mă tot gândeam la secretara aia drăgălaşă care-mi arătase unde se afla toaleta. Mai târziu a venit martoră la proces. Şi mă mai gândeam şi la ceilalți care lucrau la firma aia pentru că, în ziua în care venisem în recunoaştere, clădirea era plină de lume. Se făcuse aproape opt şi ştiam că programul avea să înceapă peste câteva minute. Şi mai ştiam şi că o grămadă de oameni aveau să moară peste puțin timp. Atunci mintea a refuzat să mai funcționeze. Mi-aduc aminte că rămăsesem împietrit lângă cabina de telefon, cu ochii lipiți când de cadranul ceasului, când de tastele telefonului, zicându-mi mereu că trebuie neapărat să-l sun pe Kramer. În cele din urmă, am intrat în cabină şi am căutat numărul în carte, dar l-am uitat aproape imediat. L-am căutat din nou şi tocmai când mă apucasem să-l formez, mi-am dat seama că nu aveam fisă. Asta m-a făcut să mă hotărăsc să intru în frizerie ca să fac rost de mărunțiş. Picioarele mi se îngreunaseră şi eram leoarcă de transpirație. M-am oprit în fața vitrinei şi am privit înăuntrul prăvăliei. Era plină ochi de clienți înşirați de-a lungul peretelui, care stăteau de vorbă sau citeau ziarele.

Vreo doi dintre ei s-au uitat la mine prin geam şi pe urmă au început şi alții să se zgâiască, aşa că am renunțat să mai intru.

— Unde ai plecat de-acolo?

— Nu mai ştiu prea bine. Lângă firma lui Kramer era un alt birou în fața căruia se oprise o maşină: atunci mi-am zis că poate secretara sau altcineva se pregătea să intre în clădire şi cred că tocmai mă îndreptam spre maşina aia când s-a produs explozia.

— Deci tu te aflai chiar peste drum?

— Parcă aşa s-a întâmplat. Mi-aduc aminte că am căzut în patru labe în timp ce în jurul meu zburau cioburi şi moloz. Ce-a urmat după aia nu prea mai e clar în mintea mea.

În clipa aceea, se auzi o uşoară bătaie în uşă, apoi sergentul Packer îşi făcu apariția în încăpere, aducând cu un pahar de plastic, un şervețel de hârtie şi o cană cu — M-am gândit că poate vreți puțină cafea. Iertați-mă că dau buzna, zise el, lăsând totul pe tăblia de lemn şi răsucindu-se pe călcâie.

— Mulțumesc, zise Adam.

— Două bucățele de zahăr şi o linguriță de frişcă pentru mine, comandă Sam.

— Da, să trăiți, glumi Packer fără să se-ntoarcă şi dispăru pe uşa pe care intrase.

— Serviciul e fără cusur, remarcă Adam.

— E minunat, pur şi simplu minunat.

14

Bineînțeles că Sam nu primi cafea. Şi el înțelese imediat cum stau lucrurile, spre deosebire de Adam care rămase în aşteptare preț de câteva minute. Apoi, Sam îşi îndemnă nepotul să-şi bea cafeaua, în timp ce el îşi mai aprinse o

țigară, plimbându-se răbdător prin partea de încăpere care îi era rezervată. Ceasul arăta aproape unsprezece şi ora de plimbare în curtea închisorii se dusese de mult; Sam n-avea deloc încredere că Packer are să-l lase totuşi să vadă soarele la față, aşa că, dacă tot făcea o pauză de conversație, nu-şi pierdu vremea şi se apucă să facă nişte mişcări de gimnastică. Se obişnuise aşa încă din primele luni petrecute la Parchman. La un moment dat ajunsese chiar să facă o sută de flotări şi o sută de genuflexiuni pe zi în celulă. Slăbise, ajungând la o greutate şi la o formă fizică perfecte.

Înțelesese însă destul de repede că lista morții avea să fie ultima lui locuință şi că autoritățile statale au să-l omoare până la urmă. Şi-atunci, ce sens are să fii sănătos şi să ai muşchii tari, dacă-ți petreci douăzeci şi trei de ore pe zi încuiat într-o celulă, aşteptându-ți moartea? Şi-aşa, exercițiile de gimnastică se răriseră treptat, țigările se înmulțiseră. Tovarăşii săi de drum îl considerau un om norocos pentru că avea bani. Un frate mai mic, Donnie, care trăia în Carolina de Nord, îi trimitea în fiecare lună lui Sam zece cartuşe de țigări, bătrânul fumând în medie patru pachete pe zi. Adevărul e că voia să se omoare cu mâna lui mai înainte s-o facă autoritățile. Şi ar fi preferat ca la mijloc să fie o boală care să îl bage în spital pentru un tratament greu şi îndelungat, suportat, prin Constituție, de statul Mississippi.

După toate aparențele însă nu Sam avea să fie câştigătorul acestei curse contra cronometru.

Judecătorul federal care preluase controlul închisorii după un proces pentru drepturile prizonierilor dăduse la iveală o seamă de ordine cuprinzătoare, referitoare, printre altele, şi la drepturile deținuților. Avusese în vedere până şi amănunte minore, precum suprafața celulelor din lista morții sau suma de bani la care avea dreptul fiecare pensionar al locului. Suma maximă era de douăzeci de dolari, i se spunea „praf şi venea întotdeauna din afară. Condamnații la moarte nu aveau dreptul să muncească şi să câştige bani. Cei mai norocoşi dintre ei primeau câțiva dolari de la prieteni şi rude,

bani pe care îi puteau cheltui la cantina din centrul USM. Răcoritoarele erau cunoscute sub numele de „potolitoare", bomboanele şi gustările erau „zu-zu" sau „iam-iam", iar ţigările — „picioare lipite" sau „rulade de gata".

Majoritatea deţinuţilor nu primeau nimic din afară. Aşa că făceau tot felul de schimburi până când strângeau câteva monede cu care îşi cumpărau frunze de tutun pe care le răsuceau în hârtie subţire şi le fumau cu voluptate. Sam era într-adevăr un tip norocos.

Se aşează şi îşi aprinse o nouă ţigară.

— De ce nu ai depus mărturie la proces? îl întrebă avocatul.

— La care proces?

— Atins. La primele două.

— N-a fost nevoie. Brazelton alesese foarte bine juraţii, toţi albi care înţelegeau de minune cum stătea treaba. Am ştiut întotdeauna că oamenii ăia nu aveau să mă condamne. Aşa că, vezi, nu era nevoie să depun mărturie.

— Dar la ultimul proces?

— Aici a fost mai complicat. Am discutat de nenumărate ori cu Keyes. La început, el a crezut că asta o să mă ajute, pentru că puteam să le explic juraţilor ce intenţii am avut. Că nu vrusesem să fie nimeni rănit, şi aşa mai departe. Bomba ar fi trebuit să facă explozie la ora cinci. Ştiam amândoi însă că interogatoriul avea să fie foarte dur, mai ales că judecătorul fusese de acord să se facă referiri şi la celelalte atentate ca să poată fi puse în evidenţă anumite lucruri. Aşa că aş fi fost adus în situaţia de a recunoaşte că am pus bomba cu mâna mea, toate cele cinşpe cartuşe, suficiente ca să omoare o grămadă de oameni.

— Bine, dar de ce nu ai depus mărturie?

— Din cauza lui Dogan. Jigodia aia mincinoasă le-a spus juraţilor că planul nostru fusese să-l omorâm pe evreu. Îţi dai seama ce greutate a avut cuvântul lui. Vreau să spun că, în fapt, fostul Vrăjitor Imperial al Klanului din Mississippi era

martorul acuzării împotriva propriilor săi oameni. Jurații l-au mâncat pe pâine.

— De ce a mințit Dogan?

— Jerry Dogan îşi pierduse mințile, Adam. Adică înnebunise definitiv. Federalii îl urmăreau de cinşpe ani — îi ascultau telefonul, îi urmăreau nevasta peste tot prin oraş, îi hărțuiau rudele, îi amenințau copiii, îi băteau la uşă în toiul nopții. Ce mai, trăia o viață de coşmar, urmărit permanent de ochi şi urechi la pândă. Aşa că, într-o bună zi, Jerry a zbârcit-o şi a deschis uşa larg în fața celor de la Serviciul de Venituri Interne care au năvălit peste el. Împreună cu cei de la FBI, ăştia i-au spus că era cazul să se aştepte la vreo treizeci de ani de stat la răcoare, iar Dogan n-a mai rezistat. După procesul meu, am auzit că a fost trimis să viziteze alte locuri o bucată de vreme. A ajuns, adică, într-un sanatoriu, unde i-au făcut nu ştiu ce tratament şi a murit la puțin timp după ce s-a întors acasă.

— Dogan a murit?

Sam rămase cu gura căscată: fumul țigării îi ieşea nestingherit din gură, înfăşurându-i-se în jurul capului, în timp ce privirea uluită îi rămăsese lipită de chipul nepotului.

— Cum, nu ştiai de Dogan?

Adam revăzu cu ochii minții toate materialele adunate la dosar, apoi clătină din cap.

— Nu. Ce-a pățit?

— Eram convins că eşti la curent cu tot ce s-a întâmplat. Credeam că ai învățat pe dinafară tot ce are legătură cu mine.

— Ştiu foarte multe despre tine, Sam. Şi zău că nu mă interesează ce s-a întâmplat cu Jeremiah Dogan.

— El şi nevastă-sa au murit într-un incendiu. Le-a luat casa foc într-o noapte de la o scurgere de gaze. Vecinii au zis după aia că afacerea semănase a bombă.

— Când s-a întâmplat asta?

— Exact în ziua în care se împlinea un an de când depusese mărturie împotriva mea.

Stiloul din mâna lui Adam refuză să se mişte, iar privirea tânărului cerea insistent o explicație.

— Exact la un an de-atunci?

— Da.

— Frumoasă coincidență.

— Eu eram deja aici, bineînțeles, dar tot am auzit câte ceva. Poliția a zis că a fost un accident. Mi se pare că a fost şi un proces împotriva companiei de distribuire a gazelor.

— Deci, după părerea ta, n-a fost asasinat?

— Ba fireşte că, după părerea mea, a fost ucis.

— OK. Şi cine crezi că a făcut-o?

— Vreau să-ți spun că ăia de la FBI au venit până aici ca să-mi pună nişte întrebări. S-auzi şi să nu crezi. Federali care să-şi vâre nasul pe-aici, doi puşti din Nord. De fapt, tremurau de nerăbdare să viziteze lista morții şi să vadă la față un terorist al Klanului, unul viu. Dar când au ajuns aici, erau atât de speriați că le era frică şi de umbra lor. O oră întreagă m-au amețit cu o grămadă de întrebări tâmpite şi pe urmă au plecat. Asta-i tot.

— Cine ar fi putut să-l omoare pe Dogan?

Mai înainte să răspundă, Sam trimise spre tavan un ultim nor de fum, spre disperarea nepotului nefumător, şi strivi mucul de țigară în scrumieră.

— O grămadă de oameni, murmură el, într-un târziu. Adam îşi notă să reia subiectul cu altă ocazie, după ce va face cercetările de rigoare.

— Aş zice, totuşi, doar aşa, de dragul conversației, că ai fi putut să depui mărturie ca să-l contracarezi pe Dogan, îşi dădu el cu părerea, continuând să scrie.

— Păi, aproape că am făcut-o, spuse Sam cu o undă de regret în glas. In ultima noapte a procesului, eu, Keyes şi asistenta lui, i-am uitat numele, am stat treji până după miezul nopții, discutând dacă era cazul să depun sau nu mărturie. Numai că, dacă te gândeşti puțin, Adam, ai să vezi că, dacă o făceam, aş fi fost adus în situația să recunosc că eu am pus bomba, că avea un ceas-detonator ca să facă

explozie mai târziu, că am participat şi la celelalte atentate cu bombe, că-n momentul exploziei mă aflam pe trotuarul din față. În plus, acuzarea demonstrase foarte clar că ținta fusese Marvin Kramer. Vreau să spun că, la dracu', le-au adus juraților să asculte înregistrarea convorbirilor telefonice făcute de FBI. Zău că merita să vezi spectacolul. Au împopoțonat sala tribunalului cu nişte difuzoare uriaşe şi cu un magnetofon pe care l-au trântit pe-o masă chiar în fața juraților, de parcă ar fi fost cine ştie ce bombă. Şi pe urmă toată sala a răsunat de vocea lui Dogan care-i vorbea la telefon lui Wayne Graves despre o bombă care, din diferite motive, trebuia pusă în biroul lui Marvin Kramer şi se lăuda c-o să-şi trimită Grupul (aşa-mi spunea el mie) la Greenville ca să se ocupe de afacere. Vocile alea de pe bandă sunau ca nişte fantome din iad şi jurații le sorbeau cuvintele. Efect garantat. La asta s-a mai adăugat şi depoziția lui Dogan. În momentul ăla, aş fi fost absolut ridicol dacă aş fi încercat să-i conving pe jurați că în realitate nu eram un băiat rău. McAllister m-ar fi mâncat de viu. Aşa că m-am hotărât să nu mai depun ca martor. Acum văd şi eu c-am jucat prost. Ar fi trebuit să vorbesc.

— Dar n-ai făcut-o pentru că aşa te-a sfătuit avocatul?

— Uite ce e, Adam, dacă te gândeşti să-l ataci pe Keyes pentru asistență ineficientă, te sfătuiesc s-o laşi baltă. Am ipotecat tot ce-am avut şi l-am plătit pe Keyes cu bani frumoşi, iar el a făcut o treabă bună. Acum câtva timp în urmă, Goodman şi Tyner se gândiseră să sară la Keyes, dar n-au avut de ce să se agațe în privința felului în care mă reprezentase. Ascultă-mă pe mine, las-o baltă.

Dosarul Cayhall întocmit de „Kravitz & Bane" cuprindea o cantitate impresionantă de materiale referitoare la reprezentarea asigurată de Benjamin Keyes. Asistență ineficientă în timpul procesului era un argument standard în apelurile împotriva sentinței de condamnare la moarte, dar el nu fusese folosit în cazul lui Sam. Goodman şi Tyner discutaseră la nesfârşit problema, într-un ping-pong de toată

frumusețea cu memorii detaliate trimise către cele două birouri aflate la etajele şaizeci şi unu, şi şaizeci şi şase ale clădirii din Chicago. Ultimul document zicea că la proces Keyes făcuse o treabă atât de frumoasă, că nu exista nici un motiv să fie atacat.

Dosarul conținea, de asemenea, o scrisoare de trei pagini prin care Sam interzicea în mod expres orice atac împotriva lui Keyes şi promitea să nu semneze nici o petiție în acest sens.

Ultimul document data însă de şapte ani, deci dintr-o perioadă în care moartea nu era decât o posibilitate foarte improbabilă. Acum lucrurile stăteau cu totul altfel. Anumite elemente fuseseră readuse pe tapet, altele fuseseră pur şi simplu fabricate. Era momentul să se agațe şi de-un pai.

— Unde se află acum Keyes? întrebă Adam.

— Ultima oară când am auzit de el, lucra în Washington. Acum vreo cinci ani mi-a scris că nu se mai ocupă de avocatură. L-a lovit rău de tot că am pierdut. De fapt, nici lui, nici mie nu ne-a venit să credem.

— Nu te-ai aşteptat să fii condamnat?

— Nu prea. Adu-ți aminte că aveam două victorii la activ. Şi în juriu erau opt albi, sau, mă rog, anglo-americani. Şi după cum a mers procesul, n-am crezut nici o clipă cu adevărat că au să mă condamne.

— Dar Keyes?

— A, el era îngrijorat şi am pregătit procesul ăsta luni de zile. Săptămâni întregi şi-a neglijat ceilalți clienți, ba chiar şi familia. McAllister răsărea mereu cu câte ceva nou, şi cu cât vorbea el mai mult, cu atât munceam noi mai îndărătnic. Când a fost publicată lista potențialilor jurați, am petrecut zile la rând verificând toți candidații. Să ştii că pregătirea procesului aşa cum a făcut-o Keyes a fost impecabilă. Doar nu eram naivi.

— Lee mi-a spus că, la un moment dat, te-ai gândit să dispari.

— A, ți-a spus şi asta.

— Da, azi-noapte.

— Da, m-am gândit, recunoscu Sam după ce-şi admirase ţigara neaprinsă ca şi cum ar fi fost ultima. McAllister a sărit la mine abia după treişpe ani în care am trăit ca orice om liber. La dracu', aveam patru'şapte de ani când s-a terminat al doilea proces, fusesem achitat de două jurii şi tot răul era acum undeva, în urmă. M-am întors acasă. Viaţa mergea normal, eram fericit: aveam o fermă şi un joagăr, îmi beam cafeaua în oraş şi votam când erau alegeri. În primele luni am fost urmărit de federali, da' s-au convins şi ei că renunţasem la pus bombe. Din când în când, câte un afurisit de reporter apărea prin oraş şi punea întrebări în stânga şi-n dreapta, da' nimeni nu-i răspundea. Întotdeauna veneau din Nord, erau tâmpiţi ca dracu', grosolani şi ignoranţi, şi nu făceau mulţi purici prin Clanton. Într-o zi, mi-aduc aminte că m-am trezit cu unul din ăştia acasă şi tipul nu se dădea dus cu nici un chip. În loc să ies la el cu puşca, am dat drumul dinilor care i-au făcut fundul ferfeniţă. Nu l-am mai văzut de-atunci, preciză Sam, chicotind. Nici în cele mai negre coşmaruri nu am luat în calcul varianta asta. Dacă aş fi avut cea mai vagă bănuială, aş fi dispărut de mult. Eram absolut liber, înţelegi, n-aveam nici un fel de restricţii. Cred că m-aş fi dus în America de Sud, mi-aş fi schimbat numele şi m-aş fi stabilit la Sao Paulo sau Rio.

— Ca Mengele.

— Cam aşa ceva. Pe ăla nu l-a prins nimeni, niciodată. De fapt, pe mai mulţi nu i-a prins nimeni, niciodată; acum aş fi avut o căsuţă frumuşică, aş fi vorbit portugheza şi aş fi râs de dobitoci precum David McAllister, zise Sam, închizând ochii ca să poată visa mai bine.

— De ce n-ai plecat când McAllister a început să agite piritele?

— Pentru c-am fost naiv. Totul s-a întâmplat încetişor, ca şi cum un coşmar se transforma în realitate pe bucăţele. Mai întâi, McAllister a fost ales cu promisiunile lui cu tot. Pe urmă, după câteva luni, Dogan a fost băgat în corzi de SVI, au

început să apară tot felul de zvonuri şi de notițe prin ziare. Dar eu refuzam pur si simplu să cred că aşa ceva ar fi fost posibil. Şi până să mă dezmeticesc eu, FBI-ul îmi luase urma şi nu mai puteam să fug.

Adam îşi privi ceasul şi se simți brusc copleşit de oboseală. Conversația dura de două ore şi acum avea nevoie de aer proaspăt şi de lumina soarelui. Fumul de țigară îi dădea dureri de cap, iar aerul din încăpere devenise irespirabil.

— Trebuie să plec, zise el, vârându-şi stiloul şi carnetul în servietă. Am să mă întorc probabil mâine pentru o altă repriză.

— Mă găseşti aici.

— Lucas Mann mi-a dat liber să vin oricând doresc.

— Un tip nemaipomenit, nu?

— E un băiat bun. Îşi face doar meseria.

— La fel şi Naifeh şi Nugent şi toți albii ăia.

— Albii? Cum adică?

— Da. Aşa li se spune autorităților. În fond, nimeni nu vrea să mă omoare, toți îşi fac doar meseria. Caută-l pe cretinul ăla cu nouă degete care e călăul oficial, ăla de amestecă gazele. Întreabă-l şi pe el cum e cu chestia asta şi-o să-ți spună şi el că-şi face doar meseria. Şi preotul, şi doctorul şi psihiatrul închisorii, şi gardienii care au să mă ducă în camera de gazare şi brancardierii care au să mă scoată de-acolo, toți sunt nişte tipi cumsecade, care n-au nimic cu mine, personal; îşi fac numai meseria.

— N-o să ajungem pân-acolo, Sam.

— E o promisiune?

— Nu. Dar trebuie să fim optimişti.

— A, păi aici ăsta-i lucrul cel mai răspândit. Eu şi cu băieții suntem nemaipomeniți când e vorba de spectacol, programe de călătorie şi cumpărături. Africanii preferă „Soul Train".

— Ce-ar fi să ne ocupăm de tine, Sam. Lee mi-a zis să-ți transmit că se gândeşte la tine şi că se roagă pentru tine.

Sam îşi muşcă buza, lăsându-şi privirea în pământ. Dădu din cap fără să scoată o vorbă.

— Am să stau la ea vreo lună sau mai mult.

— Mai e măritată cu tipul ăla?

— Într-un fel. Ar vrea să te vadă.

— Nu.

— De ce?

Sam se ridică încet de pe scaun şi ciocăni în uşa din spate. Apoi se răsuci puțin în loc şi-şi privi atent nepotul. Privirile le rămaseră agățate una de alta până când gardianul îl scoase pe bătrân din încăpere.

15

— Puştiul a plecat acum o oră, cu autorizația de reprezentare, deşi eu n-am văzut nimic scris, îi explică Lucas Mann lui Phillip Naifeh care privea de la fereastra biroului un grup de deținuți ocupat cu strângerea gunoiului de pe marginea şoselei. Directorul se lupta cu o durere de cap, cu alta de spate şi, în general, ajunsese la mijlocul unei zile absolut oribile în care primise deja trei telefoane matinale de la guvernator şi două de la Roxburgh, procurorul general. Subiectul fiind, evident, Sam.

— Prin urmare, s-a făcut cu avocat, zise el cu glas plin de blândețe, încercând în acelaşi timp să-şi maseze un punct dureros de pe şira spinării.

— Da, şi să ştii că mie-mi place puştiul. Înainte să plece a trecut să mă vadă şi arăta de parcă fusese lovit de un camion. Am impresia că el şi bunicu-său au ceva probleme de rezolvat.

— Pentru bătrân situația o să fie din ce în ce mai rea.

— Lucrul ăsta e valabil pentru noi toți.

— Vrei să-ți spun ce mi-a cerut guvernatorul? Voia să ştie dacă putem să-i dăm şi lui o copie după manualul de instrucțiuni referitoare la execuții. I-am răspuns că aşa ceva nici nu intră în discuție. Atunci mi-a zis că, după părerea lui, guvernatorul statului avea dreptul să primească o copie a manualului, iar eu am încercat să-i explic că, în realitate, nu era vorba de un manual, ci mai degrabă de o broşurică revizuită în detaliu ori de câte ori are loc o execuție. Când m-a întrebat de titlu, i-am spus că nu există nici un titlu oficial pentru că, slavă Domnului, nu este prea folosită, dar că eu îi zic „cărticica neagră". Pe urmă el a insistat, eu m-am enervat şi convorbirea s-a terminat cam brusc. Un sfert de oră mai târziu, avocatul lui, băşina aia gheboasă cu ochelari pe vârful nasului...

— Larramore.

— Larramore, mi-a telefonat ca să-mi spună că articolul ăsta şi articolul ăla din codul de procedură penală îi dădeau dreptul guvernatorului să aibă o copie a manualului cu instrucțiuni. L-am lăsat să aştepte vreo zece minute la telefon ca să verific, şi pe urmă i-am citit articolele de care vorbise; bineînțeles că mințea, ca de obicei, şi mă lua drept un imbecil. Aşa că i-am trântit telefonul în nas. După zece minute m-a sunat iar guvernatorul, tot numai miere, ca să-mi spună că broşura aia n-avea, în fond, nici o importanță, că este foarte preocupat de drepturile constituționale ale lui Sam şi că vrea să-l țin la curent cu tot ce se întâmplă. O dulceață, preciză Naifeh, mutându-şi greutatea pe celălalt picior şi schimbând mâna cu care încerca să-şi maseze spatele dureros. O juma' de oră mai târziu, mă sună Roxburgh şi ce crezi că vrea să afle de la mine? Vrea să-i spun dacă am vorbit cu guvernatorul. Asta trăieşte cu impresia că el şi cu mine suntem vechi prieteni politici şi că deci putem să avem încredere unul în celălalt. Aşa se face că îmi spune la telefon, absolut confidențial, se-nțelege, de la suflet la suflet, că, după părerea lui, guvernatorul ar putea încerca să exploateze execuția asta în scopuri politice.

— Prostii! sări Lucas.

— Da, şi eu i-am zis lui Roxburgh că nu pot să cred că el poate gândi aşa ceva despre guvernatorul nostru. Am fost cât se poate de serios şi-atunci a devenit şi el foarte serios şi ne-am promis reciproc să urmărim cu atenție mişcările guvernatorului şi să ne anunțăm imediat ce vom observa şi cel mai mic semn că încearcă să manipuleze situația. Roxburgh m-a anunțat că avea posibilitatea să-l neutralizeze pe guvernator în caz că va sări peste cal. N-am îndrăznit să-l întreb despre ce fel de posibilitate este vorba, dar părea foarte sigur de el.

— Deci care dintre ei este mai nebun?

— Probabil că Roxburgh. Dar situația e tare grea, declară Naifeh, întinzându-se cu grijă şi părăsind fereastra în favoarea biroului: desculț şi cu poala cămăşii atârnând neglijent peste pantaloni, directorul arăta într-adevăr bolnav. Amândoi sunt înnebuniți să li se facă publicitate. Sunt ca doi puşti îngroziți că unul dintre ei ar putea primi o bucată mai mare de prăjitură. Mi-e silă de amândoi.

— Toată lumea îi urăşte, mai puțin electoratul.

În momentul acela, trei ciocănituri puternice, separate de intervale precise de timp, răsunară în uşă.

— Ăsta trebuie să fie Nugent, zise Naifeh, simțind cum toate durerile i se amplifică brusc. Intră.

Uşa se deschise imediat, lăsându-l pe colonelul în retragere George Nugent să intre în pas milităros. Prima oprire fu în dreptul lui Lucas Mann care nu se ridică de pe scaun, dar îi întinse mâna.

— Domnule Mann, salută Nugent, pe un ton tăios, apoi se întoarse spre Naifeh căruia îi strânse mâna peste birou.

— Ia loc, George, îl invită directorul, arătându-i un scaun aflat chiar lângă Lucas; ar fi vrut să-i spună noului venit s-o lase încolo de militărie, dar ştia că n-ar avea nici un rost.

— Da, să trăiți, răspunse Nugent, lăsându-se țeapăn pe scaun.

Deşi la Parchman doar gardienii şi deținuții purtau uniforme, tipul reuşise să-şi improvizeze una doar pentru el: cămaşă şi pantaloni oliv-închis, în nuanțe perfect asortate, totul călcat impecabil, fără urmă de şifonare chiar şi după o zi întreagă de muncă. Pantalonii dispăreau în interiorul unor cizme de campanie care se ridicau deasupra gleznei, lustruite cel puțin de două ori pe zi, ceea ce le făcea să fie permanent orbitor de curate. Odată, demult, circulase un zvon cum că un secretar sau un lucrător al administrației depistaseră un strop de noroi pe una din tălpi, dar zvonul nu fusese confirmat.

Nasturele de la gât era deschis în aşa fel încât să formeze un triunghi perfect prin care să se vadă marginea unui tricou gri. Buzunarele şi mânecile erau lipsite de medalii şi panglici, ceea ce, bănuia Naifeh, îl umilea îngrozitor pe colonel. Părul era tuns după moda militară, ras deasupra urechilor şi în perie subțire pe creştet. La cincizeci şi doi de ani, Nugent avea în spate treizeci şi patru de ani de serviciu militar în slujba patriei, mai întâi ca simplu soldat în Coreea, iar mai târziu cu grad de căpitan în nu se ştie ce armă în Vietnam, unde făcuse războiul aşezat la un birou. Rana cu care se pricopsise într-un accident de maşină îl trimisese acasă împreună cu panglica meritată.

În ultimii doi ani, Nugent se dovedise un administrator adjunct demn de încredere, loial, subaltern de nădejde pentru Naifeh. Adora detaliile, regulamentele şi regulile. Devora manualele cu instrucțiuni şi redacta mereu noi şi noi proceduri, directive şi modificări pe care i le prezenta apoi directorului spre analiză. Nugent era ca un ghimpe dureros înfipt în fundul directorului, dar cu toate acestea era o persoană indispensabilă. Nu era un secret pentru nimeni că peste vreo doi ani, colonelul avea să se lupte ca să capete postul lui Naifeh.

— George, eu şi cu Lucas tocmai discutam despre problema Cayhall. N-am idee cât de la curent eşti cu

apelurile, dar Circumscripția cinci a suspendat amânarea, aşa că ne pregătim de execuție peste patru săptămâni.

— Da, să trăiți, veni răspunsul sec al colonelului care sorbea fiecare cuvânt, introducându-şi-l în memorie. Am citit în ziarul de azi.

— Bun. Lucas e de părere că de data asta nu mai e nici o cale de întoarcere. Am dreptate, Lucas?

— E foarte posibil. Şansele sunt juma-juma, confirmă Lucas, fără să-l privească pe Nugent.

— De când lucrezi aici, George?

— De doi ani şi o lună.

— Ai asistat la execuția lui Paris? întrebă directorul, după ce încercase să calculeze în gând.

— Nu, domnule, am ratat-o cu câteva săptămâni, răspunse Nugent cu o undă de dezamăgire în glas.

— Deci n-ai asistat la nici una?

— Exact, domnule.

— Ei bine, George, sunt îngrozitoare, ascultă-mă pe mine. Sunt de departe partea cea mai rea a meseriei noastre. Şi-ți spun sincer, eu nu m-am împăcat niciodată cu ele. Speram să mă pensionez înainte să mai folosim încă o dată camera de gazare, dar acum perspectiva asta mi se pare tare îndoielnică. Aşa că am nevoie de ajutor.

Spinarea dureros de țeapănă a colonelului păru că se îmbătoşează şi mai şi; dădu aprobator din cap, în timp ce ochii îi dansau.

— Din moment ce eu nu pot să mă împac cu aspectul ăsta, Lucas şi cu mine ne-am gândit că poate tu, George, ai putea să te ocupi de evenimentul care ne aşteaptă, spuse directorul aşezându-se uşurel, cu o grimasă de durere.

Auzindu-l, colonelul nu-şi putu împiedica un zâmbet, dar îl alungă aproape imediat.

— Sunt convins că am să fac față, domnule, răspunse el extrem de serios.

— Şi eu sunt convins, zise Naifeh, arătându-i broşura cea neagră de pe colțul biroului. Avem şi un manual cu

instrucțiuni pentru o astfel de situație. Uite-l aici, cuprinde învățămintele adunate cu prilejul a două duzini de vizite în camera de gazare petrecute în ultimii treizeci de ani.

Ochii lui Nugent se îngustară, concentrându-şi privirea asupra „cărticelei negre". Astfel, observă că paginile nu erau toate la fel, că unele dintre ele erau îndoite şi teribil de murdare, că până şi coperta neagră era uzată şi roasă. Peste numai câteva ore, hotărî el imediat, manualul ăsta se va transforma într-o publicație de prima mână. Asta era prima sarcină. Totul o să fie fără cusur.

— Ce-ar fi s-o citeşti în noaptea asta şi să ne vedem iar mâine dimineață?

— Da, domnule, răspunse el, plin de sine.

— Nu sufli nimănui nici o vorbă până când nu ne întâlnim din nou, clar?

— Clar, domnule.

Apoi Nugent îl salută pe Lucas cu o mişcare a capului şi ieşi din încăpere, ducând cu el broşura cu pricina în felul în care un copil îşi duce în brațe jucăria cea nouă. În sfârşit, uşa se închise în urma lui.

— E țicnit, decretă Lucas.

— Ştiu. De-aia o să fim cu ochii pe el.

— E cel mai bun lucru pe care-l putem face. Tipul e atât de scrântit că ar fi în stare să-l gazeze pe Sam chiar în weekendul ăsta.

Naifeh îşi scoase sticluța cu pastile din sertarul biroului şi înghiți două fără să se mai obosească să facă rost de apă.

— Eu plec acasă, Lucas. Trebuie să mă întind în pat. Probabil că am să mor înaintea lui Sam.

— Atunci ar fi cazul să te grăbeşti.

Conversația telefonică avută cu E. Garner Goodman fu cât se poate de scurtă. Adam îi explicase acestuia cu oarecare mândrie în glas că el şi Sam încheiaseră o înțelegere scrisă de reprezentare şi că petrecuseră deja patru ore împreună, deşi nu realizaseră mare lucru în acest timp. Goodman îi ceruse o

copie după document şi tânărul îi povestise că deocamdată nu exista nici o copie pentru că originalul se afla în siguranță, într-una din celulele listei morții, ba, mai mult, că nu va exista nici o copie fără acordul expres al clientului.

Goodman îi promisese să recitească dosarul şi să treacă imediat la treabă. Adam îi dăduse numărul de telefon al lui Lee şi îi promisese la rândul lui că vor ține zilnic legătura unul cu celălalt. După ce puse receptorul în furcă, tânărul îşi îndreptă privirea spre cele două mesaje înspăimântătoare pe care le găsise lângă calculator. Ambele veneau din partea unor ziarişti, unul de la un ziar din Memphis, iar celălalt de la televiziunea din Jackson, Mississippi.

Baker Cooley vorbise cu amândoi reporterii. De fapt, o echipă a televiziunii din Jackson năvălise peste secretara de la recepție şi nu plecase decât în momentul în care Cooley trecuse la amenințări. Atenția asta deşănțată dăduse peste cap plictisitoarea rutină zilnică a sucursalei din Memphis a firmei „Kravitz & Bane", şi Cooley nu era deloc fericit de întorsătura pe care o luaseră lucrurile. Ceilalți parteneri abia dacă îi spuneau vreun cuvânt lui Adam, în timp ce secretarele, în ciuda politeții profesionale, se străduiau să stea cât mai departe de biroul tânărului avocat.

Cooley îl avertizase pe un ton plin de gravitate că reporterii erau la curent cu legătura de rudenie dintre Sam şi Adam, că habar n-avea cum aflaseră, dar că în orice caz nu el fusese cel care le vânduse pontul. În realitate, el nu suflase o vorbă despre treaba asta până în clipa când zvonul umpluse clădirea; atunci se văzuse obligat să-i adune pe toți partenerii şi asociații firmei chiar înainte de prânz şi să le anunțe oficial vestea.

Se făcuse aproape ora cinci. Aşezat la birou, Adam asculta zgomotele de pe culoar; oamenii se pregăteau să plece acasă. După ce hotărî că nu avea nimic de vorbit cu cel de la televiziune, formă numărul lui Todd Marks de la *Memphis Press.*

Todd Marks, se auzi la celălalt capăt al firului o voce adolescentină şi grăbită.

— Sunt Adam Hall, de la „Kravitz & Bane". Am primit un mesaj să vă telefonez.

— Da, domnule Hall, zise Marks, devenind brusc deosebit de prietenos, fără urmă de grabă în glas. Mulţumesc pentru telefon. Eu, ăă, adică noi, ăă, ei bine, am auzit că dumneavoastră vă ocupaţi de cazul Cayhall şi, ăă, eu încercam doar să văd care-i situaţia.

— Într-adevăr, îl reprezint pe domnul Cayhall, confirmă Adam, măsurându-şi cuvintele.

— Da, păi asta am auzit şi noi. Şi, ăă, sunteţi din Chicago?

— Sunt din Chicago.

— Înţeleg. Cum, ăă, aţi primit cazul?

— Firma la care lucrez l-a reprezentat pe Sam Cayhall timp de şapte ani.

— Da, aşa e. Dar nu a renunţat Cayhall la serviciile firmei, şi asta de curând?

— Ba da. Iar acum a reangajat firma, răspunse Adam, ascultând zgomotul făcut de tastele unui calculator — Marks introducea conversaţia lor în memoria maşinii.

— Înţeleg. Ştiţi, noi am auzit un zvon, un simplu zvon, după părerea mea, cum că Sam Cayhall ar fi bunicul dumneavoastră.

— De unde aţi auzit?

— Ei, ştiţi şi dumneavoastră cum e, avem sursele noastre şi trebuie să le protejăm. Nu pot să vă spun cine anume ne-a spus.

— Da, ştiu, zise Adam, apoi trase aer în piept, lăsându-l pe celălalt să aştepte câteva clipe. Unde sunteţi acum?

— La redacţie.

— Şi asta unde se află? Eu nu cunosc oraşul.

— Dumneavoastră unde sunteţi acum?

— În centru, la birou.

— Nu e departe. Pot să fiu acolo în zece minute.

— Nu, nu aici, mai bine să ne întâlnim în altă parte. Într-un bar liniştit sau aşa ceva.

— Perfect Hotelul „Peabody" e pe Union, la trei blocuri de dumneavoastră. Barul se numeşte „Mallards" şi e tocmai ce trebuie.

— Am să fiu acolo într-un sfert de oră. Doar noi doi, bine?

— Desigur.

Punând receptorul în furcă, Adam îşi aminti că textul redactat de Sam interzicea, în termeni foarte ambigui de altfel, avocatului său să vorbească cu reprezentanții presei. Clauza, aşa cum suna ea, avea nişte găuri prin care orice avocat ar fi putut să scape în orice direcție, dar el nu voia să se folosească de aşa ceva. După două vizite, misterul întruchipat de bunicul său rămânea întreg. Era clar însă că bătrânului nu-i plăceau avocații şi că era oricând gata să-l concedieze chiar şi pe nepotu-său.

„Mallards" se umplu repede cu tineri obosiți după o zi de muncă, pe care numai un pahar, două îi puteau pune pe picioare înainte de a ajunge acasă. Puțini oameni locuiau efectiv în centrul oraşului, cei mai mulți părăsind oraşul în favoarea suburbiilor, aşa că bancherii şi agenții de bursă se întâlneau prin baruri, în fața sticlelor de bere şi a paharelor cu vodcă, ca să discute evoluția pieței şi viitorul prețurilor. „Mallards" era un local elegant, cu pereții din cărămidă autentică şi podea din lemn de esență tare. Clienții erau întâmpinați chiar la intrare de tăvi cu aripioare de pui prăjite şi ficăței înfăşurați în felii de şuncă, aşezate pe o masă aflată lângă uşă.

Adam făcu cunoştință cu tânărul în blugi şi cu un carnețel în mână şi se aşezară împreună la o măsuță mai retrasă. Todd Marks nu avea mai mult de douăzeci şi cinci de ani, purta ochelari şi părul lung până la umeri; era amabil, dar părea puțin nervos. Comandară bere.

Cum carnețelul era deja pe masă, gata de acțiune, Adam se hotărî să preia controlul situației.

— Mai întâi câteva reguli de bază. Primo, tot ce spun este neoficial. Nu aveți voie să mă citați în nici o ocazie, în legătură cu nici un subiect. De acord?

— OK, zise Marks ridicând din umeri ca şi când nu asta dorise să audă.

— Bănuiesc că vreți să schițați un fundal de adâncime sau cam aşa ceva.

— Exact.

— Am să vă răspund la câteva întrebări, dar nu prea multe. Mă aflu aici doar pentru că vreau să înțelegeți corect situația.

— Corect. Sam Cayhall este într-adevăr bunicul dumneavoastră?

— Sam Cayhall este clientul meu şi el mi-a interzis să vorbesc cu presa. De asta nu mă puteți cita. Tot ce pot să fac este să confirm sau să infirm. Atât.

— OK. Dar este într-adevăr bunicul dumneavoastră?

— Da.

Marks răsuflă din rărunchi, savurând acest fapt incredibil care avea să ducă, fără nici o îndoială, la un articol extraordinar. Titlurile îi jucau deja în fața ochilor.

Apoi, dându-şi seama că trebuia să continue cu alte întrebări, îşi scoase stiloul din buzunar.

— Cine e tatăl dumneavoastră?

— Tatăl meu a murit.

— OK, spuse ziaristul după o lungă pauză. Deci Sam este tatăl mamei dumneavoastră?

— Nu, Sam este tatăl tatălui meu.

— E-n regulă. Atunci de ce aveți nume de familie diferite?

— Pentru că tatăl meu şi-a schimbat numele.

— De ce?

— Nu vreau să răspund la întrebarea asta. Nu doresc să intru în istoria familiei.

— Ați copilărit în Clanton?

— Nu. M-am născut acolo, dar când aveam trei ani părinții mei s-au mutat în California. Acolo am copilărit.

— Prin urmare nu ați crescut în preajma lui Sam Cayhall?

— Nu.

— L-ați cunoscut?

— Da, ieri.

Berea le fu servită chiar în clipa în care Marks îşi pregătea întrebarea următoare, aşa că amândoi îşi concentrară atenția asupra paharelor.

Apoi ziaristul îşi notă ceva în carnet şi atacă din nou:

— De când lucrați la „Kravitz & Bane"?

— De aproape un an.

— De când vă ocupați de cazul Cayhall?

— De o zi şi jumătate.

— Domnule Hall, ăă, uitați... se bâlbâi Marks, după ce deveni clar că Adam nu avea de gând să continue cu explicațiile.

— Adam.

— OK, Adam. Mi se pare că sunt prea multe goluri în istoria asta. N-ai putea să mă ajuți puțin?

— Nu.

— E-n regulă. Am citit undeva că Sam Cayhall a renunțat de curând la firma „Kravitz & Bane". Lucrai deja la dosarul ăsta când s-a întâmplat?

— Ți-am mai spus că mă ocup de dosar abia de o zi şi jumătate.

— Când ai văzut prima dată lista morții?

— Ieri.

— Ştia că vii?

— Nu vreau să discutăm despre asta.

— De ce?

— Povestea asta este extrem de confidențială. Aşa că nu am de gând să vorbesc despre vizitele mele acolo. Am să-ți confirm sau infirm numai acele lucruri pe care le poți verifica în altă parte.

— Sam mai are şi alți copii?

— Nu discut probleme de familie. De altfel, sunt convins că ziarul tău a mai atacat deja aspectul ăsta.

— Dar asta s-a întâmplat cu multă vreme în urmă.

— Atunci n-ai decât să cauți în arhivă.

Altă înghițitură de bere, altă privire lungă spre carnetul de însemnări.

— Care sunt şansele ca execuția să aibă loc pe 8 august?

— Greu de spus. N-aş vrea să fac speculații gratuite.

— Dar toate apelurile au fost epuizate, nu?

— Poate. Hai să zicem că lucrurile au fost puse în pagină pentru mine.

— Guvernatorul poate acorda o grațiere?

— Da.

— Este o posibilitate demnă de luat în considerare?

— Aş zice că nu. Va trebui să-l întrebi pe guvernator.

— Clientul tău va fi de acord să dea vreun interviu înainte de execuție?

— Mă îndoiesc. Altceva? întrebă Adam privindu-şi ceasul, de parcă şi-ar fi adus brusc aminte că trebuie să prindă un avion, şi-şi termină berea din pahar.

— Putem să mai stăm de vorbă şi altă dată? întrebă la rândul său ziaristul, vârându-şi stiloul în buzunar.

— Depinde.

— Depinde de ce?

— De felul în care ai să te ocupi de povestea asta. Dacă te arunci pe problemele de familie, atunci am pus punct definitiv.

— Înseamnă că aveți ceva secrete ascunse prin sertare.

— Nu comentez, zise Adam şi se ridică, întinzând mâna. Mi-a părut bine de cunoştință.

— Mulțumesc. Am să te mai sun.

Adam traversă iute barul aglomerat şi dispăru în holul hotelului.

16

Dintre toate regulile tâmpite şi înnebunitoare pe care trebuiau să le respecte deținuții din listă, cea care îl irita cel mai mult pe Sam era aşa-numita regulă de cinci țoli. Acest bulgăraş de aur găsit de inteligența strălucită care redactase regulamentele spunea că un condamnat la moarte nu putea să păstreze în celulă o cantitate de hârtie care să depăşească grosimea unui teanc de cinci țoli. Deci toate foile de hârtie din celulă, puse unele peste altele, nu aveau voie să dea un teanc mai gros de cinci țoli. Dosarul lui Sam nu diferea prea mult de cele ale colegilor de pedeapsă şi, după nouă ani de apeluri, hârtiile umpleau o cutie de carton. Şi-atunci cum dracu' să se supună regulii de cinci țoli?

Packer intrase de mai multe ori în celulă, aducând cu el un beţigaş pe care-l vântura ca pe o baghetă de dirijor şi pe care-l lipea de teancul de hârtii. Şi de fiecare dată, Sam nu se conformase literei regulamentului; ba odată fusese prins, după cum afirma Packer, cu un teanc gros de douăzeci şi unu de țoli. De fiecare dată, Packer scria un RVR, raport de violare a regulamentului, ceea ce aducea alte hârtii la dosarul lui Sam. De altfel, bătrânul se întrebase nu o dată cât de gros era dosarul său din clădirea administrației. Dar de fapt, cui ce-i păsa? Îl țineau în cuşcă de nouă ani şi jumătate cu unicul scop de a-i prelungi viața, ca să i-o poată lua într-o bună zi. Ce altceva ar fi putut să-i facă?

De fiecare dată, Packer îi dăduse douăzeci şi patru de ore ca să-şi aducă dosarul la grosimea admisă, aşa că Sam îi trimitea din când în când colete cu hârtii fratelui său din Carolina de Nord. De câteva ori, îi trimisese, fără nici o tragere de inimă, vreo doi țoli de documente şi lui E. Garner Goodman.

În momentul de față, depăşea limita regulamentară cu vreo doisprezece țoii. Şi mai avea sub saltea şi un dosar subțire cu cele mai recente cazuri judecate de Curtea

Supremă de Justiție. Precum şi alți doi țoli de documente în celula de alături, sub supravegherea lui Hank Henshaw. Alți trei țoli de documente se aflau în celula lui J.B. Gullitt. Sam verifica toate documentele şi scrisorile primite de Henshaw şi Gullitt; avocatul lui Henshaw era foarte bun, plătit cu bani grei de familie, Gullitt însă avea un fraier de la o mare firmă din Washington D.C. care nu văzuse un tribunal în viața lui.

Regula celor trei cărți era o altă limitare aiurită a ceea ce prizonierii aveau dreptul să păstreze în celule. Conform regulii respective, un condamnat la moarte nu putea să dețină mai mult de trei cărți, or Sam avea cincisprezece, şase în propria celulă şi alte nouă risipite pe la clienții pe care-i avea printre deținuți. Evident, nu avea timp să citească literatură beletristică, colecția lui cuprindea strict tratate despre condamnarea la moarte şi despre Amendamentul Opt la Constituție.

După cina obişnuită — carne de porc fiartă, fasole şi turtă de mălai —, Sam se apucă să citească relatarea unui caz petrecut în California, cu un prizonier care şi-a întâmpinat moartea cu un asemenea calm încât avocații lui au fost de părere că era probabil nebun. Aşa că au introdus o serie de cereri oficiale în care susțineau că cel pe care-l reprezentau era, cu adevărat, prea nebun ca să fie executat. Circumscripția Judiciară Nouă, plină cu liberali californieni care luptau împotriva pedepsei cu moartea, hotărâse suspendarea execuției. Lui Sam îi plăcea tare mult cazul ăsta şi din când în când îşi dorea ca Circumscripția Nouă să fi fost cea care să se ocupe de cazul lui.

Din celula de alături, Gullitt strigă: „Uite un zmeu, Sam", şi bătrânul se apropie de gratii. Zmeul era singura metodă de corespondență posibilă între deținuți. Biletul trimis de Gullitt venea de la Puştiul Predicator, un tânăr alb patetic, aflat şapte celule mai departe, care îşi începuse cariera de predicator de țară la vârsta de paisprezece ani: veşnicele predici despre flăcările şi pucioasa iadului. Numai că evoluția sa se oprise brusc, amânându-se probabil definitiv, în

momentul în care fusese condamnat pentru că o violase şi ucisese pe soția unui diacon. La vârsta de douăzeci şi patru de ani, locuia deja de trei ani într-una din celulele listei şi de curând îşi făcuse o revenire triumfală la Sfânta Scriptură. Biletul cuprindea următoarele:

„Dragă Sam, în clipa asta mă rog pentru tine. Sunt cu adevărat convins că Dumnezeu îşi va face simțită prezența şi va opri întorsătura pe care au luat-o lucrurile. Da' dacă n-o s-o facă, o să mă rog să te ia cât mai repede, fără durere sau altceva, şi să te ducă acasă.

Cu dragoste, Randy."

Vai, ce frumos, îşi zise Sam, se şi roagă să mă ia mai repede, fără durere şi altceva; aşa că se aşeză pe marginea patului şi scrise următorul bilet de răspuns:

„Dragă Randy,

Mulțumesc pentru rugăciuni. Să ştii că am nevoie de ele. La fel cum am nevoie şi de cărțile mele. Asta se numeşte *Privire generală asupra pedepsei cu moartea* de Bronstein. E o carte verde. Trimite-mi-o.

Sam."

Apoi i-l dădu lui J.B., rămânând în aşteptare, cu brațele întinse printre gratii, în timp ce zmeul plutea de-a lungul coridorului. Ceasul arăta ora opt, aerul continua să fie fierbinte şi umed, dar din fericire întunericul nopții devenea din ce în ce mai dens. Peste puțin timp, temperatura avea să scadă pe la vreo douăzeci şi ceva de grade, iar ventilatoarele aveau să le facă viața o idee mai uşor de suportat în următoarele câteva ore.

În timpul zilei, Sam primise mai multe asemenea zmee, toate purtând mesaje de simpatie şi speranță, precum şi oferte de ajutor. Muzica fusese dată mai încet, iar strigătele care izbucneau atunci când drepturile vreunuia dintre deținuți erau încălcate nu se făcuseră auzite toată ziua.

Televizoarele funcționaseră fără întrerupere, dar la un volum mult scăzut față de obiceiul casei. Una peste alta, Nivelul A fusese evident mai liniştit decât în restul zilelor.

— Mi-am luat un avocat nou, zise Sam cu glas scăzut. Nu avea pe el decât şortul. Din locul unde se afla putea să vadă mâinile şi încheieturile lui Gullitt, fără să-i vadă însă fața, lucru care se întâmpla întotdeauna când se conversau dinăuntrul celulelor. În fiecare zi când venea ora de plimbare, Sam trecea pe coridor privind adânc în ochii tovarăşilor săi de condamnare, iar ei îi întorceau privirea. Le ținea minte chipurile şi le cunoştea vocile, dar era atât de crud să trăieşti ani de zile perete în perete cu un alt om, să ai cu el lungi conversații despre viață şi despre moarte şi în tot acest timp să nu ai în fața ochilor decât mâinile lui.

— Asta-i un lucru bun, Sam. Mă bucur pentru tine.

— Mda. După mine, e un puşti tare isteț.

— Cine e? întrebă Gullitt ale cărui mâini împreunate erau imobile.

— Nepotul meu, zise Sam, căci Gullitt ştia să păstreze un secret.

— Nepotul tău? repetă celălalt, mişcând uşor din degete în timp ce încerca să prindă înțelesul cuvintelor.

— Mda. Din Chicago. O mare firmă. El crede că s-ar putea să mai fie o şansă.

— Nu mi-ai vorbit niciodată despre nepotul tău.

— Păi nu l-am văzut de douăzeci de ani. A apărut aici ieri şi mi-a spus că e avocat şi că vrea să se ocupe de cazul meu.

— Da' unde a fost până acum?

— A crescut; cred că n-are mai mult de douăzeci şi şase de ani.

— Păi, şi ai de gând să laşi un puşti de douăzeci şi şase de ani să se ocupe de cazul tău?

— în faza asta a vieții mele, nu mi se pare că mai am de ales, replică Sam, puțin iritat de întrebarea celuilalt.

— Haida-de, Sam, ce dracu'; tu cunoşti legea mai bine decât el.

— Ai dreptate, dar o să fie drăguț să am un avocat adevărat care să scrie cererile şi apelurile pe calculator şi să le depună pe urmă la tribunalele care trebuie. O să fie plăcut să am pe cineva care să se lupte cu judecătorii şi cu statul de pe poziții egale.

Răspunsul bătrânului păru să-l mulțumească pe Gullitt care rămase tăcut preț de câteva minute. La un moment dat începu să-şi frece buricele degetelor unele de altele pentru că ceva îl frământa. Sam aştepta.

— M-am gândit la ceva, Sam. Ceva care m-a ros toată ziua

— Ce anume?

— Ei bine, de trei ani tu eşti acolo şi eu sunt aici, şi tu eşti cel mai bun prieten al meu. Eşti singurul om în care am încredere şi zău dacă ştiu ce-am să fac dacă au să te ducă acolo, în cameră. Vreau să spun că ai fost mereu aici ca să ai grijă de hârtiile mele pe care eu nu am să le înțeleg niciodată, şi mi-ai dat mereu sfaturi bune şi mi-ai spus ce să fac. Nu pot să am încredere în avocatul ăla al meu din D.C. Nu-mi scrie şi nu-mi dă niciodată telefon şi eu habar n-am ce dracu' se-ntâmplă cu cazul meu. Adică, nu ştiu dacă mai am un an sau cinci de trăit şi chestia asta mă înnebuneşte. Dacă nu te aveam pe tine, până acum ajungeam la balamuc. De-aia te întreb, şi dacă nu reuşeşti? — îşi încheie Gullitt discursul; mâinile îi tresăriseră şi se încleştaseră fără încetare cât timp vorbise, iar acum se potoliseră ca prin farmec.

Sam îşi aprinse o țigară, oferindu-i una şi lui Gullitt, singura persoană de acolo cu care accepta să-şi împartă porția. Hank Henshaw, vecinul din stânga, nu era fumător. O vreme, tăcură amândoi, trimițând nori de fum spre ferestrele aflate de cealaltă parte a coridorului.

— Nu plec nicăieri, J.B., rupse tăcerea Sam. Avocatul meu zice că avem şanse.

— Şi tu crezi ce-ți spune?

— De ce nu? Ți-am spus că e un puşti tare isteț.

— Trebuie să te simți ciudat, omule, când îl ai pe nepotul tău drept avocat. Mie mi-e greu să-mi dau seama cam cum e.

Gullitt avea treizeci şi unu de ani, era căsătorit, nu avea copii şi se plângea mereu de iubitul nevesti-sii. Ea era o femeie crudă care nu venea niciodată să-l vadă şi care îi trimisese o dată o scrisoare foarte scurtă în care îi anunța vestea cea bună că e gravidă. Gullitt stătuse bosumflat două zile înainte să recunoască în fața lui Sam că o bătuse ani de zile, în timp ce el însuşi înşira femeile ca mărgelele pe ață. După o lună, primise de la ea o altă scrisoare în care îi cerea iertare. Un prieten îi dăduse bani ca să avorteze şi îşi dăduse seama că nu voia să divorțeze; Gullitt nu fusese niciodată mai fericit.

— Cred că-i oarecum ciudat, admise Sam. Nu seamănă deloc cu mine. Aduce cu maică-sa.

— Adică individul a răsărit aşa, pur şi simplu, şi ți-a spus că e nepotul tău de mult pierdut?

— Nu de la început. Am stat de vorbă şi vocea lui mi s-a părut cunoscută. Semăna cu a lui taică-său.

— Taică-său e băiatul tău, nu?

— Da. Dar e mort.

— Băiatul tău e mort?

— Da.

În sfârşit, cartea cea verde ajunse în celula lui Sam împreună cu un alt bilet în care Puştiul Predicator îi povestea un vis minunat pe care îl avusese cu două nopți înainte. De curând, băiatul achiziționase şi darul spiritual atât de rar întâlnit al interpretării viselor şi acum abia aştepta să-i împărtăşească totul lui Sam. Deocamdată visul nu îşi dezvăluise toate tainele, dar imediat ce-l va decodifica, i-l va explica şi lui Sam. Oricum, ştie sigur că prevestea de bine.

Bine măcar că nu mai cântă, îşi zise Sam când termină de citit biletul. Pentru că Puştiul Predicator fusese şi cântăreț de gospel şi, pe deasupra, şi compozitor, ceea ce se traducea prin crize periodice în timpul cărora le făcea serenade tuturor, la orice oră din zi şi din noapte, cu sonorul dat la maximum. Avea o voce de tenor necultivată, cu ambitus mic, dar cu volum mare, aşa că plângerile furioase apăreau imediat ce se

apuca să-şi răcnească noile melodii pe coridor. Packer însuşi intervenea de obicei ca să pună capăt scandalului. Ba Sam amenințase chiar cu demersuri legale care să ducă la accelerarea procedurii de executare a sentinței în cazul puştiului, dacă nu încetau miorlăielile; o amenințare plină de sadism pentru care îşi ceru mai târziu scuze. Bietul copil era pur şi simplu țicnit şi dacă viața avea să-i îngăduie, Sam intenționa să se folosească de strategia bazată pe boala psihică despre care citise în dosarul californian.

Bătrânul se întinse în pat şi începu să citească. Ventilatorul agita paginile cărții şi punea în mişcare aerul umed şi lipicios, dar după numai câteva minute cearşafurile erau deja ude. Dormea în umezeală până spre ziuă, când înăuntru se făcea aproape răcoare şi aşternutul era aproape uscat.

17

Casa cu pereți de culoarea inului nu fusese niciodată o casă adevărată; vreme de zeci de ani de zile, fusese o bisericuță elegantă, din cărămidă galbenă şi sticlă colorată. Era înconjurată cu un gard urât, din plasă de sârmă, şi se ridica la câteva blocuri distanță de centrul Memphisului. Cărămida galbenă era murdărită de o sumedenie de graffiti, iar vitraliile de la ferestre fuseseră înlocuite cu foi de placaj. Cu ani în urmă, enoriaşii fugiseră spre răsărit, departe de oraşul propriu-zis, la adăpostul suburbiilor, şi luaseră cu ei şi cărțile cu cântece religioase, şi stranele şi clopotnița. Un paznic se plimba pe lângă gard, gata să deschidă poarta. Clădirea de alături, plină de apartamente, stătea să se prăbuşească, iar mai în spate se vedea o aglomerație de locuințe deteriorate ridicate din fonduri federale, de unde veneau majoritatea pacientelor de la Auburn House.

Toate erau tinere mame, adolescente ale căror mame fuseseră la rândul lor adolescente şi ai căror taţi rămâneau în general necunoscuţi. Vârsta medie era cincisprezece ani. Cea mai tânără dintre ele avusese unsprezece. Veneau aici cu un sugar în braţe şi uneori cu alt copil mai măricel, de mână. Veneau în grupuri de trei sau patru, transformându-şi vizitele în evenimente sociale. Erau singure şi speriate şi se adunau în vechiul altar transformat în sală de aşteptare, unde completau formularele oficiale. Îşi ţineau bebeluşii în braţe, supraveghind joaca celor mai mari. Stăteau de vorbă cu prietenele lor, alte fete care veniseră acolo pe jos pentru că maşinile erau rare şi, în plus, erau prea tinere ca să aibă permis de conducere.

După ce-şi lăsă maşina într-o mică parcare laterală, Adam îl rugă pe paznic să-l îndrume mai departe. Omul îl examină mai întâi cu atenţie şi apoi îi arătă uşa de la intrare, acolo unde două tinere fumau şi îşi legănau copii. Când trecu printre ele, le salută printr-o mişcare a capului, dar ele nu-i răspunseră la salut. Înăuntru dădu peste o jumătate de duzină de alte mame de acelaşi tip, şezând pe scaune de plastic, cu puştii mişunând la picioarele lor. Tânăra de la birou îi spuse să o ia pe culoarul care se desfăcea în stânga.

Uşa de la biroul lui Lee era deschisă; mătuşă-sa discuta cu o pacientă, dar când îl văzu îi zâmbi afectuos. „Termin în cinci minute", îi spuse ea, ţinând în mână ceva ce semăna a scutec. Pacienta nu avea nici un copil cu ea, dar era clar că această situaţie nu avea să mai dureze multă vreme.

Când ieşi de la toaletă, dădu peste Lee care-l aştepta pe culoar şi se sărutară pe obraji.

— Ei, ce părere ai? întrebă ea.

— Ce anume faceţi aici? întrebă la rândul său Adam, în timp ce străbăteau coridorul îngust de pe ai cărui pereţi se scurgea varul şi a cărui podea era acoperită de un covor uzat.

— Auburn House este o organizaţie non-profit, cu personal format din voluntari şi cu activitate în sprijinul tinerelor mame.

— Trebuie să fie absolut deprimant.

— Depinde de unghiul de vedere. Bun venit în biroul meu, zise Lee, invitându-l să intre în încăpere.

Pereții erau împodobiți cu panouri colorate; pe unul din ele erau lipite fotografiile unor sugari şi ale alimentelor special preparate pentru ei; pe altul erau înşirate numele celor mai răspândite suferințe ale copilului mic; ilustrațiile expuse pe un al treilea ridicau în slăvi beneficiile aduse de folosirea prezervativului. Adam se aşează pe un scaun, cu ochii țintă la minunile de pe pereți.

— Toți copiii noştri provin din cartiere din astea, aşa că-ți dai uşor seama ce fel de cunoştințe despre îngrijirea copiilor au mamele pe care le vezi. Nici una dintre ele nu e măritată, locuiesc împreună cu mamele, mătuşile sau bunicile lor. Auburn House a fost fondată acum douăzeci de ani de nişte călugărițe care doreau să le învețe pe fetițele astea să aibă nişte copii sănătoşi.

— Şi cum să nu rămână însărcinate? întrebă Adam, făcând un semn cu capul spre afişul cu prezervative.

— Da. Nu ne ocupăm de planificarea familială, nici nu ne propunem, dar nu facem rău nimănui dacă le vorbim despre controlul naşterilor.

— Poate că ar trebui să faceți mai mult decât să le vorbiți.

— Poate. Şaizeci la sută dintre copiii născuți anul trecut în comitatul ăsta provin din afara căsătoriei şi numărul lor creşte în fiecare an. La fel şi numărul copiilor maltratați şi abandonați. Ți se rupe inima. Unii dintre ei n-au din start nici o şansă în viață.

— De unde vin fondurile?

— Surse particulare. Jumătate din timp ni-l petrecem încercând să strângem bani, şi funcționăm cu un buget foarte subțire.

— Câți consilieri cum eşti tu aveți aici?

— Vreo duzină. Unii lucrează câteva după-amieze pe săptămână, unii câteva duminici pe lună. Eu fac parte dintre cei norocoşi. Pot să lucrez în program normal.

— Câte ore pe săptămână?

— Nu ştiu. Cine crezi că le ține socoteala? În fiecare zi vin aici pe la zece şi plec după ce se întunecă.

— Şi o faci fără să primeşti nici un ban?

— Da. Voi le spuneți chestiilor astea „fără onorariu".

— Bine, dar pentru avocați e altceva. Noi ne oferim să muncim în felul ăsta ca să ne justificăm, dacă vrei, şi existența şi banii pe care-i câştigăm; e mica noastră contribuție la viața societății. Altfel, noi câştigăm o grămadă de bani. Aşa că, vezi, e o mică diferență între noi.

— Ne avem şi noi răsplata noastră.

— Cum ai găsit locul ăsta?

— Nu mai ştiu. S-a întâmplat cu atât de multă vreme în urmă. Făceam parte dintr-un club de băutori de ceai şi ne întâlneam o dată pe lună ca să luăm prânzul împreună şi să discutăm cum să strângem fonduri pentru a-i ajuta pe cei mai puțin norocoşi decât noi. Şi, într-o zi, o călugăriță ne-a vorbit de Auburn House pe care am adoptat-o apoi drept beneficiara activității noastre. Un lucru atrage după sine un altul.

— Şi nu primeşti nici un sfanț?

— Phelps are suficient şi pentru mine, Adam. De fapt, am donat o mare parte din banii mei pentru Auburn House. În curând vom organiza la „Peabody" serata anuală de strângere de fonduri — papion şi şampanie — şi contez pe Phelps să-şi aducă acolo bancherii cu neveste cu tot şi să ne arunce bani cu lopata. Anul trecut am strâns peste două sute de mii.

— Şi unde merg banii ăştia?

— Păi, o parte acoperă salariile celor doi angajați cu normă întreagă şi întreținerea clădirii. Restul e pentru lucrurile de care au nevoie copiii, medicamente şi literatură de specialitate. Şi te asigur că nu ne ajung niciodată.

— Deci tu eşti cea care conduci oarecum povestea asta?

— Nu. Pentru asta plătim un administrator. Eu sunt doar consilier.

În timp ce privea afişul pe care se lăfăia prezervativul cel galben, Adam îşi aminti că ultimele studii şi sondaje arătau

că aceste obiecte delicate nu erau folosite de adolescenți în ciuda campaniilor duse la televiziune, în şcoli şi pe MTV (acestea din urmă implicând starurile rock dotate cu simțul responsabilității). Nu-şi putea imagina ceva mai rău decât să-ți petreci ziua întreagă în cămăruța asta aglomerată, discutând despre arzătoarea problemă a scutecelor cu mămici în vârstă de numai cincisprezece ani.

— Vreau să-ți spun că te admir pentru ceea ce faci, zise el, mutându-şi privirea la afişul despre hrana bebeluşilor.

— Hai să mergem să mâncăm, zise Lee, după o clipă de tăcere; avea ochii înroşiți de oboseală.

— Unde vrei să mergem?

— Nu ştiu. Oriunde.

— Azi am petrecut două ore împreună cu Sam.

Lee alunecă uşor pe scaun şi îşi ridică picioarele pe birou. Purta, ca de obicei, nişte blugi uzați şi o cămaşă bărbătească.

— Sunt avocatul lui.

— A semnat înțelegerea?

— Da. A redactat-o chiar el pe patru pagini. Am semnat-o amândoi, aşa că de-acum încolo totul depinde de mine.

— Ți-e frică?

— Sunt îngrozit. Dar am să mă descurc. Astăzi după-amiază am stat de vorbă cu un reporter de la *Memphis Press.* Auziseră zvonul că Sam Cayhall este bunicul meu.

— Şi tu ce i-ai spus?

— Păi, nu prea puteam să neg, nu? Omul voia să afle tot felul de chestii despre familia noastră, dar nu i-am spus mare lucru. Sunt însă convins că are să facă săpături, şi are să dea peste alte amănunte.

— I-ai spus despre mine?

— Fireşte că nu, dar, cum ziceam, are să înceapă să sape. Îmi pare rău.

— Pentru ce?

— Pentru că s-ar putea să scoată la iveală adevărata ta identitate. Şi-atunci vei fi pusă la stâlpul infamiei pentru că eşti fiica lui Sam Cayhall, asasin, rasist, antisemit, terorist,

membru al KKK, cel mai bătrân om dus vreodată în camera morții şi gazat ca un animal. Au să te alunge din oraş.

— Am trecut eu şi prin mai rău de-atât.

— Poftim?

— Doar sunt nevasta lui Phelps Booth.

Auzind-o, Adam izbucni în râs, iar ea reuşi să-i surâdă. În clipa aceea, o femeie între două vârste îşi făcu apariția în cadrul uşii, spunându-i lui Lee că terminase programul şi că pleca acasă. Mătuşa sări imediat în picioare şi i-l prezentă nou-venitei pe tânărul şi chipeşul său nepot, Adam Hall, avocat din Chicago care venise în vizită, iar doamna cu pricina se retrase plăcut impresionată de persoana musafirului.

— Nu trebuia să faci asta, remarcă Adam.

— De ce?

— Pentru că mâine are să mă vadă în ziar — Adam Hall, avocat din Chicago şi nepotul bunicului său.

Cuvintele lui o surprinseră: nu se gândise la aspectul acesta al problemei. Pe urmă însă, ridică din umeri, vrând să arate că nu-i pasă, dar Adam îi văzu spaima din privire. Doamne, ce greşeală prostească, îşi zise Lee.

— Cui îi pasă? spuse ea cu voce tare, luându-şi poşeta şi servieta. Hai să căutăm un restaurant.

Aleseră un bistrou din cartier, ținut de o familie de italieni, un bungalow cu câteva măsuțe învăluite într-o lumină foarte plăcută. Se aşezară într-un colț mai întunecat şi comandară ceai la gheață pentru ea şi apă minerală pentru el.

— Adam, trebuie să-ți spun ceva, începu Lee, după plecarea chelnerului.

Tânărul aşteptă fără să scoată nici un cuvânt.

— Sunt alcoolică.

Ochii lui se îngustară până când nu mai rămaseră din ei decât două fante subțiri: în ultimele două seri, băuseră totuşi

câteva pahare împreună.

— Sunt aşa de zece ani, îi explică ea, aplecându-se peste masă, deşi persoana cea mai apropiată de masa lor se afla la vreo câțiva metri distanță. Am avut o groază de motive, şi pe unele dintre ele le bănuieşti şi tu. Am făcut o cură de dezalcoolizare şi efectul a durat cam un an. M-am apucat iar de băutură. Am urmat tratamentul de trei ori, ultima dată acum cinci ani. Nu e deloc uşor.

— Bine, dar aseară ai băut. Ai băut câteva pahare.

— Ştiu. Şi-am băut şi cu o seară înainte. Azi însă am golit toate sticlele şi am aruncat berea. Nu mai e nici un strop de băutură în casă.

— Pe mine nu mă deranjează. Dar sper că nu ai făcut-o din cauza mea.

— Nu. Dar am nevoie de ajutorul tău. Ai să locuieşti cu mine câtăva vreme şi-o să trecem amândoi prin clipe grele. Ajută-mă.

— Fireşte, Lee. Aş fi vrut să-mi fi spus de când am venit. Eu nu beau mult, aşa că nu mă interesează să am neapărat băutură în casă.

— Alcoolismul e un animal ciudat. Uneori pot să-i privesc pe ceilalți cum beau şi nu mă deranjează. Şi pot să văd o reclamă pentru nu ştiu ce marcă de bere şi să mă apuce transpirațiile. Sau văd într-o revistă o marcă de vin care-mi plăcea şi mie, şi pofta devine atât de mare că mi se face greață. E o luptă cumplită.

Lui Adam îi era acum teamă să se atingă de paharul cu apă minerală de pe masă.

— E o trăsătură de familie? întrebă el, aproape sigur că răspunsul va fi afirmativ.

— Nu cred. Când eram copii, Sam se ferea să bea de față cu noi. Bunica mea maternă a fost alcoolică, aşa că mama nu s-a atins în viața ei de băutură. Nici n-am văzut băutură în casă la noi.

— Dar tu cum de te-ai apucat de băut?

— Cu timpul. Când am plecat de acasă, abia aşteptam să încerc, pentru că era unul din tabuurile copilăriei. Pe urmă l-am cunoscut pe Phelps şi el provine dintr-o familie de mari băutori. Apoi a devenit o posibilitate de evadare, ca să ajungă în cele din urmă un sprijin important al existenței mele.

— Am să fac tot ce pot ca să te ajut. Îmi pare rău.

— N-ai de ce. Mi-a făcut plăcere să bem împreună un pahar, dar acum a venit vremea să mă opresc. Am căzut în patima asta de trei ori până acum şi de fiecare dată a început la fel: aveam impresia că pot să beau şi eu un pahar, două, şi să țin situația sub control. Odată, am băut o lună întreagă un pahar de vin pe zi. Pe urmă am trecut la un pahar şi jumătate, după aia la două pahare, la trei, şi am recăzut în păcat. Sunt alcoolică, este o situație cu care trebuie să mă împac.

Adam îşi ridică paharul şi îl ciocni de al ei.

— În cinstea patimei ăsteia. O s-o înfruntăm împreună.

Chelnerul era student în viața civilă şi ştia perfect ce să le recomande clienților: ravioli, specialitatea bucătarului, pentru că erau cei mai buni din oraş şi pentru că erau gata în zece minute. Cei doi fură de acord cu propunerea.

— M-am tot întrebat ce-ai făcut cu viața ta, dar mi-era frică să deschid discuția, zise Adam.

— La un moment dat am avut chiar o slujbă. Când Walt a mers la şcoală, eu nu am mai avut ce face şi mă plictiseam de moarte, aşa că Phelps mi-a găsit ceva de lucru la firma unuia dintre prietenii lui. Aveam un salariu considerabil, un birou foarte frumos. După un an am renunțat. Eu m-am măritat cu o avere, Adam, şi nu se cădea să muncesc. Soacră-mea era îngrozită că muncesc pentru un salariu.

— Bine, dar cum trebuie să-şi petreacă ziua o femeie bogată?

— Să ducă pe umerii ei greutățile lumii întregi. După ce se asigură că soțiorul a plecat la slujbă, îşi face şi ea planul pentru ziua respectivă. Servitorii trebuie îndrumați şi supravegheați. Cumpărăturile se fac în cel puțin două tranşe,

dimineața şi după-amiaza; şi tot dimineața se dau neapărat câteva telefoane pe Fifth Avenue. Uneori, cumpărăturile de după-amiază pot fi făcute chiar în persoană, însoțită de şoferul care aşteaptă, evident, în parcare. Prânzul ocupă cea mai mare parte a zilei, pentru că ai nevoie de ore întregi ca să pui totul la punct şi de cel puțin două ore ca să transformi proiectul în realitate. În mod normal, prânzul e un mic banchet la care participă cam aceleaşi suflete chinuite. Apoi, faptul de a fi o femeie bogată implică o anumită responsabilitate socială. Asta înseamnă că, măcar de trei ori pe săptămână, iei ceaiul în casele prietenelor unde ciuguleşti biscuiți din import şi suspini pe tema situației grele a copiilor abandonați şi a mamelor care se droghează. Pe urmă, dai fuga acasă ca să-ți primeşti soțul întors de pe câmpul de bătălie reprezentat de biroul personal. Femeia bogată va bea primul martini din zi împreună cu soțul iubit, lângă piscină, în timp ce alte patru persoane le pregătesc cina.

— Şi viața sexuală?

— El este mult prea obosit. Şi-apoi, mai mult ca sigur, are o amantă.

— Aşa a fost şi cu Phelps?

— Cred că da, deşi, din punctul ăsta de vedere, nu s-a putut plânge niciodată. Eu am avut un copil, pe urmă am îmbătrânit, iar el a avut mereu banca plină de blonde tinere şi splendid făcute, dinți şi unghii impecabile, fuste scurte şi picioare interminabile. Toate stăteau la birouri şi vorbeau la telefon, aşteptând nerăbdătoare chemarea lui. Are un mic dormitor chiar lângă una din sălile de conferințe. Tipul e un adevărat animal.

— Prin urmare, tu ai renunțat la viața grea a unei femei bogate şi-ai plecat de-acasă?

— Da. N-am prea fost o bună femeie bogată, Adam. Un fel de viață pe care l-am detestat. O vreme l-am găsit amuzant, dar până la urmă nu m-am putut adapta. Cred că n-am avut grupa sanguină adecvată. Mă crezi sau nu, familia mea nu era cunoscută în cercurile societății din Memphis.

— Glumeşti.

— Îți jur că aşa e. Or, ca să fii o femeie bogată normală, care să aibă un viitor în oraşul ăsta, trebuie să provii dintr-o familie de fosile bogate, de preferință cu un străbunic care să fi făcut avere din bumbac. Un decor în care pur şi simplu nu mi-am găsit locul.

— Dar văd că n-ai abandonat jocul social.

— Ai dreptate. Păstrez aparențele, dar numai pentru Phelps. Pentru el este important să aibă o nevastă de vârsta lui, o femeie matură care să arate bine în rochie de seară şi împodobită cu diamante, care să-şi țină firea în timp ce ascultă vorbăria plictisitorilor săi prieteni. Ieşim împreună de trei ori pe an. Sunt un fel soție-trofeu care îmbătrâneşte frumos.

— Mie mi se pare că i-ar plăcea mai degrabă o nevastă-trofeu de-adevăratelea, una din blondele alea cu corp de şarpe de care vorbeai.

— În nici un caz. Familia lui ar fi zdrobită de ruşine, şi mai e şi o grămadă de bani la mijloc. De-aia Phelps calcă pe ouă când e vorba de familie. N-o să fie în stare să iasă la lumină decât atunci când părinții lui nu vor mai fi în viață.

— Am avut impresia că părinții lui te urau.

— Aşa şi e. Şi tocmai asta-i ironia soartei; din cauza lor suntem şi acum căsătoriți. Divorțul ar însemna un scandal de neconceput pentru ei.

— Asta-i o nebunie, exclamă Adam, râzând şi clătinând, uluit, din cap.

— Da, dar mecanismul funcționează. Eu sunt fericită. El e fericit. El îşi are fetițele lui blonde. Eu pot să mă întâlnesc cu cine doresc. Nimeni nu pune întrebări jenante.

— Dar Walt?

Lee îşi puse uşor paharul de ceai pe masă şi îşi întoarse privirea.

— Ce-i cu el? întrebă ea, fără să-şi privească nepotul.

— Nu vorbeşti niciodată despre el.

— Aşa e, zise ea încet, continuând să-i evite privirea.

— Lasă-mă să ghicesc. E vorba de alte secrete de familie.

Lee îşi întoarse spre el ochii trişti, apoi ridică uşor din umeri, ca şi cum ar fi zis „ce dracu', asta-i situația".

— În fond, e vărul meu primar, adăugă Adam. Şi după câte ştiu eu până-n prezent, dacă nu mai am parte şi de alte revelații, este singurul meu văr.

— Nu cred că ți-ar plăcea de el.

— Evident că nu. Doar e şi el pe jumătate un Cayhall.

— A, nu. Walt e un adevărat Booth. Phelps voia un fiu, cu orice preț, să nu mă întrebi de ce. Aşa că am avut un fiu, dar e de la sine înțeles că Phelps nu prea a avut timp să stea cu el. A fost întotdeauna mult prea ocupat cu munca de la bancă. E adevărat că l-a luat cu el la Country Club ca să-l învețe să joace golf, da' povestea n-a ținut. Pentru că lui Walt nu-i place să facă sport. Odată au plecat amândoi în Canada, la vânătoare de fazani, şi când s-au întors acasă nu şi-au vorbit o săptămână întreagă. Băiatul nu era un mototol, dar nici nu era un tip sportiv. În schimb, Phelps făcea de toate — fotbal, rugby, box, orice. Walt a încercat să se apuce şi el de un sport, dar pur şi simplu nu avea talent. Ca urmare, taicăsău s-a pus şi mai tare pe capul lui şi băiatul nu l-a mai răbdat. Atunci Phelps l-a trimis la o şcoală cu internat şi fiul meu a plecat de-acasă la vârsta de cincisprezece ani.

— Unde a făcut colegiul?

— A renunțat după un an la Corneli.

— A renunțat la şcoală?

— Da. După un an a plecat în Europa şi tot acolo este şi-acum.

Adam aştepta continuarea poveştii şi tocmai când se hotărâse să mai pună o întrebare, chelnerul le aduse un castron cu salată.

— De ce Europa?

— A plecat la Amsterdam şi acolo s-a îndrăgostit.

— De o olandeză drăguță?

— De un olandez drăguț.

— Înțeleg.

Lee deveni brusc extrem de interesată de salata din fața ei şi îşi umplu farfuria cu frunze verzi. Adam o imită şi amândoi mâncară o vreme în tăcere; bistroul se umplea încet de clienți şi de zgomotul glasurilor acestora. La măsuța de alături, un cuplu deosebit de atrăgător comandă de băut.

— Şi cum a reacționat Phelps la vestea asta? întrebă Adam după ce muşcă din chifla unsă cu unt.

— Ultima călătorie pe care am făcut-o împreună cu Phelps a fost la Amsterdam, în căutarea fiului nostru, care era acolo de aproape doi ani. Ne scrisese de vreo câteva ori, uneori vorbisem şi la telefon, dar cu vremea corespondența noastră a încetat. Asta ne-a îngrijorat, bineînțeles, aşa că am zburat până la Amsterdam.

— Şi cum l-ați găsit pe Walt?

— Era chelner într-o cafenea. Avea câte un cercel în fiecare ureche şi părul retezat aiurea; purta nişte haine ciudate, saboți şi ciorapi de lână, şi vorbea perfect olandeza. N-am vrut să facem o scenă în public, aşa că l-am rugat să vină la hotel, ceea ce a şi făcut, de altfel. Şi a fost îngrozitor, pur şi simplu îngrozitor. Phelps a fost, ca de obicei, un idiot şi ireparabilul s-a produs. Când ne-am întors acasă, Phelps a făcut un spectacol întreg din schimbarea testamentului şi din anularea fondului pus la dispoziția lui Walt.

— Walt nu s-a mai întors niciodată acasă?

— Niciodată. Eu m-am mai întâlnit cu el o singură dată, la Paris, unde venisem fiecare fără însoțitor; a fost unica regulă de care am ținut seama. Am stat împreună la un hotel destul de bun şi am petrecut o săptămână întreagă plimbându-ne prin oraş, vizitând tot felul de muzee, mâncând franțuzeşte. Este cea mai frumoasă amintire a mea din anul acela. Numai că Walt urăşte Memphisul.

— Mi-ar face plăcere să-l cunosc.

Lee îl privi cu intensitate, apoi ochii i se umplură de lacrimi.

— Fii binecuvântat. Dacă chiar crezi ceea ce spui. Aş fi fost încântată să fii alături de noi.

— Vorbesc foarte serios. Nu-mi pasă că e homosexual. Tot ce ştiu e că mi-ar face mare plăcere să-mi cunosc vărul primar.

Lee răsuflă adânc şi-i zâmbi. Chelnerul le aduse două farfurii pline ochi cu ravioli aburinzi, puse pe marginea mesei o bucată de pâine cu usturoi şi se retrase.

— Walt ştie adevărul despre Sam? întrebă Adam.

— Nu. N-am avut niciodată curajul să-i spun.

— Ştie de mine si de Carmen? De Eddie? Ştie măcar unul din evenimentele petrecute în istoria glorioasă a familiei noastre?

— Da, ştie câte ceva. Când era încă un copil, i-am povestit că are nişte veri în California, care nu veniseră însă niciodată în Memphis. Evident că Phelps îi spusese că verii ăştia ne erau inferiori din punct de vedere social şi că, prin urmare, nu meritau să li se acorde atenție. Adam, Walt a fost educat de tatăl lui în aşa fel încât să devină un snob perfect. Trebuie să înțelegi asta. A mers la cele mai bune şcoli, a fost primit în cele mai sofisticate cluburi, iar familia lui era formată în totalitate din nişte verişori Booth, cu nimic deosebiți de el. Ăştia sunt cu toții nişte nenorociți.

— Şi cum au primit vestea că au un homosexual în familie?

— Se urăsc reciproc, bineînțeles.

— Mie-mi place de el, chiar fără să-l fi cunoscut.

— Nu e un copil rău. Vrea să studieze pictura şi eu îi trimit mereu bani.

— Sam ştie că are un nepot homosexual?

— Nu cred. Nici nu ştiu cine ar îndrăzni să-i spună.

— Probabil că nu eu voi fi acela.

— Te rog să nici n-o faci. Are şi aşa destule pe cap.

Mâncarea se mai răcise şi o savurară în tăcere. Chelnerul le aduse din nou apă minerală şi ceai; pe masa de alături, însă, se lăfăia o sticlă de vin roşu pe care Lee nu se putu împiedica să n-o privească din când în când.

— Pot să-ți pun o întrebare personală? întrebă Adam după ce îşi termină porția de ravioli.

— Păi toate întrebările tale par să fie personale.

— Exact. Deci pot să-ți mai pun încă una?

— Te rog.

— Ei bine, tocmai mă gândeam că în seara asta mi-ai spus că tu eşti alcoolică, că bărbatul tău e un animal şi că fiul tău e homosexual. După părerea mea, e mult prea de-ajuns pentru o singură cină. Dar mai există oare şi altceva ce ar trebui să ştiu?

— Ştiu şi eu, stai să mă gândesc. Da, Phelps e şi el alcoolic, dar nu vrea să recunoască.

— Altceva?

— A fost dat în judecată de două ori pentru hărțuire sexuală.

— OK, dă-i încolo pe cei din familia Booth. Mai sunt şi alte surprize în familia noastră?

— N-am trecut dincolo de suprafață, Adam.

— De-asta mi-a fost si mie teamă.

18

Înainte de ivirea zorilor, delta fu măturată de o furtună teribilă şi Sam fu trezit de pârâitul trăsnetului. Picături grele de ploaie loveau în ferestrele deschise din partea superioară a coridorului; după câteva secunde, apa începu să bălteasc chiar lângă celula bătrânului, iar umezeala patului se răcori brusc. Poate că astăzi nu va mai fi tot aşa de cald, poate că ploaia va umbri soarele, poate că vântul va alunga umezeala. De câte ori ploua, Sam nutrea aceleaşi speranțe, cu toate că ştia foarte bine că, vara, o asemenea furtună nu făcea decât să înmoaie pământul, ceea ce în bătaia soarelui nemilos, avea drept efect o căldură absolut sufocantă.

Sam urmări cu privirea căderea stropilor de ploaie prin ferestrele deschise. Apa de pe podea reflecta lumina slabă a unui bec galben, singurul, de altfel, din toată zona; peste tot domnea tăcerea.

Lui Sam îi plăcea la nebunie ploaia, mai ales noaptea şi mai ales vara. În nemărginita sa înțelepciune, statul Mississippi construise închisoarea în regiunea cea mai încinsă pe care o găsise. Iar Unitatea de Securitate Maximă era mai ceva ca un cuptor. Ferestrele care dădeau spre exterior erau mici şi complet nefolositoare, din motive de securitate, bineînțeles. Cei care concepuseră această mică secție a iadului hotărâseră, în plus, să nu existe nici un fel de aerisire, în aşa fel, încât înăuntru să nu pătrundă nici o adiere de afară, iar aerul jilav dinăuntru să nu poată părăsi clădirea. Şi, după ce construiră ceea ce ei considerau a fi o clădire-model în domeniu, hotărâră să nu o doteze cu sistem de aer condiționat. Ea se ridica mândră în mijlocul câmpurilor de soia şi de bumbac absorbind aceeaşi fierbințeală şi aceeaşi umezeală din pământ. Iar când acest pământ era complet uscat, condamnații se coceau pur şi simplu, laolaltă cu recolta.

Cu toate acestea, statul Mississippi nu avea cum să controleze starea vremii şi, atunci când veneau ploile şi răcoreau aerul, Sam îşi râdea în barbă, mulțumindu-i în gând lui Dumnezeu, cel care controla, în fond, totul. Când ploua, autoritățile erau neajutorate. Era şi aceasta o mică victorie.

Sam se ridică în picioare şi îşi întinse încheieturile. Patul era format dintr-un cadru metalic fixat în perete şi în podea, pe care era aşezată o bucată de burete de unu optzeci pe şaptezeci şi zece centimetri grosime, cunoscută sub numele de saltea. Aceasta era, la rândul ei, acoperită de două cearşafuri. Uneori, pe timp de iarnă, apăreau şi pături. Durerile de spate erau foarte răspândite printre pensionarii clădirii, dar cu vremea trupurile se obişnuiau şi plângerile nu erau prea frecvente. Medicul închisorii nu era considerat un prieten de către cei închişi în lista morții.

Sam făcu doi paşi şi se sprijini de gratiile celulei. Ascultă vântul şi tunetele, urmărind cu privirea alunecarea picăturilor de apă de-a lungul pervazelor până pe podea. Doamne, ce bine ar fi să poată trece prin peretele de colo şi să meargă prin iarba udă, să se plimbe gol şi nebun prin ploaie, ud leoarcă, cu apa curgându-i şiroaie din păr şi din barbă.

Partea cea mai îngrozitoare a listei morții este faptul că mori câte puțin în fiecare zi. Aşteptarea e cea care te omoară. Trăieşti într-o cuşcă şi, când te trezeşti, în fiecare dimineață, îți spui că eşti cu o zi mai aproape de moarte.

Sam îşi aprinse o țigară şi însoți cu privirea fumul albăstrui care se ridica spre picăturile de ploaie. Ciudate lucruri se întâmplă în absurdul nostru sistem judiciar. Tribunalele hotărăsc azi una şi mâine alta. Aceiaşi judecători ajung la concluzii diferite pe subiecte asemănătoare. Un tribunal poate să ignore ani de zile o cerere sau un apel, pentru ca într-o bună zi să se pronunțe brusc în favoarea titularului. Apoi judecătorii mai mor şi ei şi sunt înlocuiți de alții care gândesc altfel. Preşedinții vin şi pleacă, dar au grijă să-şi numească prietenii în posturile de decizie. Curtea Supremă merge azi într-o direcție şi mâine în alta.

În anumite cazuri, moartea e binevenită. Şi dacă i s-ar fi dat posibilitatea să aleagă între moarte şi viața în partea asta de închisoare, Sam ar fi ales gazarea fără să stea pe gânduri. Numai că mai era şi speranța că, undeva în vastul labirint al junglei judiciare, ceva va face să vibreze o coardă sensibilă şi cazul său va lua alt curs. Toți pensionarii listei morții visau la un miracol ceresc. Şi aceste visuri îi ajutau să treacă de la o zi la alta.

De curând, Sam citise undeva că în America erau vreo douăzeci şi cinci de mii de condamnați la moarte, dar că anul trecut, în 1989, numai şaisprezece fuseseră executați. Din 1977, anul în care Gary Gilmore insistase să se introducă plutonul de execuție în Utah, şi până în prezent, în Mississippi fuseseră omorâți numai patru. Aceste cifre erau

oarecum liniştitoare şi-l întăriseră în hotărârea lui de a face şi mai multe apeluri.

Rămase lângă gratii, fumând, până când furtuna trecu şi ploaia se opri. Când răsări soarele, îşi luă micul dejun şi la ora şapte dădu drumul televizorului ca să urmărească ştirile. Tocmai muşcase dintr-o felie de pâine prăjită că în fața ochilor îi apăru deodată propriul său chip pe post de fundal pentru prezentatoarea jurnalului, care povestea cu glas nerăbdător cea mai grozavă informație a zilei, cea despre Sam Cayhall şi noul său avocat. Se pare că acest nou avocat este de mult pierdutul său nepot, numit Adam Hall, un tânăr avocat membru al uriaşei firme de avocatură din Chicago, „Kravitz & Bane", aceeaşi care îl reprezentase pe Sam în ultimii şapte ani. Fotografia era veche de vreo zece ani şi era cea pe care o foloseau întotdeauna când televiziunea sau ziarele îi pomeniseră numele. Fotografia lui Adam era puțin ciudată; în mod evident, era un instantaneu în aer liber. Femeia explica telespectatorilor cum că ediția de dimineață a lui *Memphis Press* anunța că Adam Hall confirmase că era într-adevăr nepotul lui Sam Cayhall. Reaminti apoi pe scurt faptele de care era acuzat bătrânul, menționând de două ori data execuției. Alte amănunte, în celelalte ediții ale jurnalului, poate chiar în cel de prânz. Apoi trecu la crimele petrecute în timpul nopții.

Sam rămase cu ochii la felia de pâine pe care o aruncase pe podea. Un gândac o găsi imediat şi alergă pe ea de câteva ori până când se hotărî că nu era bună de mâncat. Deci avocatul lui vorbise deja cu ziariştii. Oare ce Dumnezeu îi învață pe-ăştia în facultate? Nu le vorbeşte nimeni nimic despre relațiile cu presa?

— Sam, eşti acolo?

Era Gullitt.

— Da, da.

— Tocmai te-am văzut pe canalul patru.

— Da, am văzut şi eu.

— Eşti opărit?

— Sunt bine.

— Trage aer în piept, Sam. E-n ordine.

Condamnații la camera de gazare foloseau adesea expresia „trage aer în piept", într-o încercare disperată de-a face haz de necaz. Şi-o spuneau unul altuia atunci când unul dintre ei era furios. Când gardienii erau cei care foloseau expresia respectivă, situația se schimba în mod radical: ea devenea o violare a drepturilor stipulate în Constituție şi fusese menționată de nenumărate ori în procese drept exemplu de comportament plin de cruzime față de deținuții din lista morții.

Sam fu de acord cu gândacul şi renunță să mai mănânce, mulțumindu-se doar cu cafeaua. Ochii-i priveau țintă podeaua.

La nouă şi jumătate, sergentul Packer veni să-l caute pe Sam pentru plimbarea zilnică. Ploaia se terminase de mult şi soarele pârjolea delta nestingherit. Packer aducea cu el un lanț pentru picioare şi doi gardieni.

— Astea pentru ce sunt? întrebă Sam, arătând lanțurile.

— Pentru siguranță, Sam.

— Păi, merg afară, la joacă, nu?

— Nu, Sam, de data asta mergem la bibliotecă. Avocații tăi vor să te vadă acolo ca să stați de vorbă printre tratatele de legi. Aşa că, întoarce-te.

Sam întinse mâinile prin deschizătura uşii, Packer îi puse cătuşele, apoi uşa se deschise şi Sam ieşi pe coridor. Cei doi gardieni îi căzură imediat la picioare şi-i fixară lanțul, când Sam veni cu o nouă întrebare:

— Şi cu ora mea de plimbare cum rămâne?

— Cum să rămână?

— Când o recuperez?

— Mai târziu.

— Aşa ai spus şi ieri şi nu mi-ai mai dat-o. Ieri m-ai mințit. Acum mă minți iar. Să ştii că te dau în judecată pe chestia asta.

— Procesele durează, Sam. Uneori chiar ani de zile.

— Vreau să vorbesc cu directorul.

— Sunt sigur că şi el vrea să vorbească cu tine, Sam. Problema e, vrei să-ți vezi avocatul sau nu?

— E dreptul meu să am un avocat şi să mă plimb o oră pe zi.

— Nu-l mai călări atâta, Packer! se auzi strigătul lui Hank Henshaw de alături.

— Eşti un mincinos, Packer! Eşti un mincinos! adăugă J.B. Gullitt din partea opusă.

— Culcat, băieți, comandă Packer cu răceală. Avem noi grijă de bătrânul Sam.

— Da, da, l-ați gaza şi azi dac-ați putea, urlă Henshaw.

Lanțul fusese fixat şi Sam se întoarse poticnit în celulă ca să-şi ia un dosar.

— Arată-li-l pe dracu', Sam, strigă Henshaw în urma cer patru.

Cât timp străbătu coridorul, micul grup fu însoțit de alte strigăte de încurajare pentru Sam şi miorlăituri pentru Packer. Apoi uşile se închiseră şi Nivelul A rămase undeva, în urmă.

— Directorul a zis că o să ai două ore de plimbare în după-amiaza asta, şi câte două ore zilnic până se termină toată afacerea asta, anunță Packer.

— Care afacere?

— Mizeria asta.

— Care mizerie?

Packer şi cea mai mare parte dintre gardieni foloseau cuvântul acela ca să se refere la execuție.

— Ei, ştii despre ce vorbesc, zise sergentul.

— Spune-i directorului din partea mea că-i un scump. Şi întreabă-l dacă-mi dă două ore şi dacă mizeria nu are loc. Şi, dacă tot ai să-l vezi, spune-i şi că eu cred că este doar o jigodie mincinoasă.

— I s-a mai spus.

După ce trecură de peretele de gratii, se opriră lângă cei doi gardieni care păzeau uşa de la intrare şi Packer semnă pe

un tabel. Apoi, Sam fu luat pe sus şi vârât în dubița albă care aştepta afară. Packer urcă lângă şofer.

— Nenorocirea asta n-are aer condiționat? se răsti Sam la şofer prin geamul lăsat.

— Ba da.

— Atunci dă-i drumul, dracului.

— Termină, Sam, zise Packer, fără prea multă convingere.

— Păi, e de-ajuns de greu că transpir toată ziua într-o cuşcă fără aer condiționat; da' să stau aici şi să mă sufoc la un loc cu voi e de-a dreptul tâmpit. Dă drumul, dracului, la nenorocirea aia. Îmi cunosc foarte bine drepturile.

— Ia mai trage aer în piept, Sam, tărăgănă Packer cuvintele, făcând cu ochiul spre şofer.

— Vorba asta are să te coste scump, Packer. Aşa de scump că ai să-ți doreşti ca nici măcar să n-o fi gândit.

Dar şoferul apăsă pe un buton şi aerul din maşină deveni respirabil. Dubița trecu de porțile duble şi o luă uşurel pe drumul de țară, lăsând în urmă Lista morții.

Călătoria asta îi făcea bine, în ciuda cătuşelor şi a lanțurilor, aşa că bătrânul renunță imediat să-şi mai bată capul cu ceilalți ocupanți ai maşinii. Ploaia spălase bumbacul înalt până la genunchi şi umpluse cu apă şanțurile verzi de pe marginea drumului. Tulpinile şi frunzele plantelor erau de un verde închis. Sam se revăzu, cu ochii minți, copil culegând bumbacul, dar alungă iute această imagine aducătoare de tristețe. Îşi antrenase memoria să uite trecutul şi în acele rare ocazii când copilăria năvălea peste el, îşi înăbuşea imediat pornirile acelea întristătoare.

Era mulțumit că maşina îşi vedea în linişte de drum. Doi prizonieri aşezați la umbra unui copac priveau cum un al treilea ridica nişte haltere în plin soare. E-adevărat că erau înconjurați de un gard de sârmă, dar ce bine e să stai afară, să te plimbi şi să stai de vorbă, fără să te gândeşti mereu la camera de gazare, fără să-ți faci griji în legătură cu ultimul apel.

Biblioteca penală era cunoscută sub numele de „Crăcuță", pentru că era prea mică pentru a fi considerată o ramură în toată regula. Biblioteca principală se afla în altă parte, în timp ce Crăcuța stătea numai la dispoziția deținuților condamnați la moarte şi era înghesuită în clădirea administrației, într-o încăpere retrasă, fără ferestre şi cu o singură uşă. Sam o vizitase de multe ori în ultimii nouă ani. Era o încăpere mică, ce adăpostea o colecție obişnuită de tratate de legi şi de broşuri cu diverse texte legale revăzute şi adăugite. Pereții erau tapetați cu rafturi de cărți, iar centrul podelei era ocupat de o masă de conferințe marcată vizibil de trecerea anilor. Din când în când, câte unul dintre lucrătorii administrației se oferea să facă oficiul de bibliotecar, dar în realitate puțini se pricepeau la o asemenea muncă şi cărțile stăteau alandala pe rafturi. Situația asta îl enerva la culme pe Sam care era un fanatic al ordinii şi îi mai şi disprețuia pe africani: deşi nu avea probe în acest sens, era convins că majoritatea, dacă nu chiar totalitatea bibliotecarilor, erau negri.

Când ajunseră la uşă, cei doi gardieni îi scoaseră lanțul de la picioare şi cătuşele de la mâini.

— Ai două ore, din momentul ăsta, îl anunță Packer.

— Am câte ore vreau, răspunse Sam, frecându-şi încheieturile mâinilor, ca şi cum cătuşele l-ar fi strâns prea tare.

— Desigur, Sam. Dar peste două ore când am să vin lupă tine, pun pariu că o să-ți muți fundul drăgălaş în maşină.

Cei doi gardieni se postaseră de-o parte şi de alta a uşii pe care Sam o trânti, nervos, în urma lui. După ce puse dosarul pe masă, îşi fixă privirea asupra avocatului.

În picioare, la celălalt capăt al mesei, Adam răsfoia o carte în aşteptarea clientului său. Ascultă vocile de dincolo de uşă şi îl privi pe Sam intrând, neînsoțit de gardieni şi fără cătuşe. În salopeta roşie a categoriei de deținuți din care făcea parte, bătrânul părea acum mai mic decât atunci când stătea de cealaltă parte a ecranului gros de metal.

O clipă, cei doi se studiară intens, nepot şi bunic, avocat şi client, în fond doi străini. Amândoi încercau un sentiment ciudat, ca şi când n-ar fi ştiut ce să facă unul cu celălalt.

— Bună, Sam, îl salută Adam, venind spre el.

— 'Neața. Ne-au dat pe amândoi la televizor acum vreo câteva ore.

— Da. Ai văzut ziarul de dimineață?

— Nu încă. La noi ajunge mai târziu.

Adam împinse ziarul peste masă şi Sam îl prinse cu amândouă mâinile. Se aşeză pe un scaun şi citi cu mare atenție fiecare cuvânt tipărit, aruncând din când în când câte-o privire şi fotografiilor care însoțeau articolul.

Era evident că Todd Marks îşi petrecuse cea mai mare parte a serii făcând săpături şi dând nenumărate telefoane. Verificase dacă un anume Alan Cayhall se născuse în 1964, în Clanton, Ford County, şi dacă numele tatălui înscris pe certificatul de naştere era Edward S. Cayhall. Verificase apoi certificatul de naştere al lui Edward S. Cayhall şi descoperise că tatăl acestuia fusese Samuel Lucas Cayhall, adică acelaşi om care acum îşi aştepta moartea la Parchman. În articol, Marks spunea că Adam Hall confirmase faptul că tatăl său îşi schimbase numele în California şi că bunicul său era Sam Cayhall. Avea grijă să nu-l citeze direct pe Adam, dar oricum încălcase înțelegerea la care ajunseseră cu o seară înainte. Puțini s-ar fi putut îndoi în legătură cu întâlnirea celor doi.

Citând surse anonime, articolul le explica cititorilor că Eddie şi familia lui plecaseră din Clanton în 1967, după arestarea lui Sam şi se stabiliseră în California, unde de altfel Eddie se şi sinucisese, câțiva ani mai târziu. Povestea se termina în punctul acela pentru că Marks nu mai avusese timpul necesar să primească şi alte amănunte din California. Sursa anonimă nu-i spusese nimic despre fiica lui Sam care locuia în Memphis, aşa că Lee fusese cruțată. Ultima parte a articolului pierdea din intensitate, menționând o serie de „fără comentarii" din partea lui Baker Cooley, Garner Goodman, Phillip Naifeh, Lucas Mann şi unul din avocații care lucrau în

birourile procurorului general din Jackson. Marks încheia însă în forță cu un rezumat senzațional al atentatului împotriva lui Kramer.

Articolul era pe prima pagină a lui *Memphis Press,* imediat sub titlul principal. Vechea fotografie a lui Sam stătea în dreapta, iar lângă ea apărea o poză ciudată, în care Adam era fotografiat până la talie. Lee îi adusese ziarul pe când stătea pe terasă, privind vapoarele de pe fluviu. Îşi băuseră cafeaua şi sucul de dimineață în timp ce citiseră şi recitiseră articolul cu pricina. După ce studiase problema pe toate părțile, Adam hotărâse că Todd Marks îl pusese pe un fotograf să păzească intrarea de la „Peabody" Hotel şi să-l pozeze pe Adam la sfârşitul micii lor întâlniri. Costumul şi cravata erau fără nici o îndoială cele pe care le purtase cu o zi înainte.

— Ai stat de vorbă cu circarul ăsta? mârâi Sam, punând ziarul pe masă.

— M-am întâlnit cu el, răspunse Adam, aşezându-se în fața bătrânului.

— Pentru ce?

— Pentru că tipul a telefonat la biroul nostru din Memphis, a zis că a auzit nişte zvonuri şi am vrut să lămuresc lucrurile. Nu e aşa mare scofală.

— Adică fotografiile pe prima pagină nu-s aşa mare scofală?

— Păi, ți s-a mai întâmplat şi altă dată.

— Dar ție?

— Cu mine a fost mai degrabă o ambuscadă. Da' mi se pare că arăt destul de elegant.

— I-ai confirmat tot ce scrie aici?

— Da. Am căzut de acord că nu mă poate cita şi că nu mă poate socoti drept sursă de informații. Dar văd că a încălcat înțelegerea noastră şi şi-a dat foc la valiză. Ba a mai adus şi un fotograf, aşa că a fost pentru prima şi ultima oară că am stat de vorbă cu unul din ziariştii de la *Memphis Press.*

Sam rămase o clipă cu ochii la ziarul de pe masă; se vedea că e relaxat, iar vorbele îi erau mai calme ca niciodată.

Reuşi chiar să şi schițeze un zâmbet.

— Şi-ai confirmat că eşti nepotul meu?

— Da. Nu prea puteam să neg chestia asta, nu?

— Ai vrea s-o negi?

— Citeşte ziarul, Sam. Dac-aş fi vrut să neg, ar mai fi apărut aici?

Răspunsul îl satisfăcu pe Sam al cărui zâmbet se adânci. Preț de câteva clipe îl privi intens pe Adam, apoi îşi scoase pachetul de țigări, făcându-l pe tânăr să se uite aproape cu disperare în jur, în căutarea unei ferestre.

— Fereşte-te de presă, zise Sam după ce trase primul fum. N-au scrupule şi sunt şi tâmpiți. Mint fără ruşine şi fac nişte greşeli de speriat.

— Dar eu sunt avocat, Sam. E-n firea lucrurilor.

— Ştiu că e greu, dar trebuie să te supraveghezi. Nu vreau să se mai repete.

— Mi-a venit o idee nemaipomenită ca să-ți salvăm viața, schimbă Adam subiectul, zâmbind, şi scoase din servietă un teanc de hârtii.

Îşi frecă mâinile şi dădu la iveală un stilou din buzunar; venise momentul să mai şi muncească.

— Te ascult.

— Ei bine, după cum cred că-ți închipui, am făcut multe cercetări în ultima vreme.

— Păi, de-asta eşti plătit.

— Exact. Aşa că am pus la punct o mică teorie absolut minunată, o nouă cerere pe care am de gând s-o depun luni la tribunal. Teoria mea este cât se poate de simplă. Mississippi este unul din cele cinci state care folosesc camera de gazare, corect?

— Corect.

— Iar legislatura statală din 1984 a adoptat o lege care spune că un condamnat la moarte are dreptul să aleagă între injecție şi gazare. Legea asta se aplică însă numai celor condamnați după 1 iulie 1984, adică nu şi în cazul tău.

— Şi asta-i corect. Cred că alegerea o să meargă doar la vreo jumătate din băieţii cu care locuiesc eu. Da' oricum, e o poveste foarte veche.

— Unul din motivele pentru care autorităţile au fost de acord cu injecţia a fost umanizarea execuţiilor. Eu am studiat toată istoria legislativă care se ascunde în spatele legii ăsteia şi am descoperit că s-a discutat foarte mult despre problemele care apar în cazul execuţiilor prin gazare. Deci teoria este cât se poate de simplă: cu cât execuţiile sunt mai rapide şi mai lipsite de durere, cu atât vor fi mai puţine plângeri constituţionale împotriva cruzimii lor. Injecţiile mortale ridică mai puţine probleme legale, prin urmare execuţiile sunt mai uşor de pus în practică. Prin urmare, noi venim şi zicem că, din moment ce statul a adoptat injecţia letală, camera de gazare este ieşită din uz. Şi de ce este ieşită din uz? Pentru că este un mod de execuţie de o mai mare cruzime.

— Dă-i înainte, zise Sam, după o clipă de tăcere.

— Atacăm camera de gazare ca metodă de execuţie.

— Ai să te limitezi doar la statul Mississippi?

— Probabil că da. Ştiu că au fost probleme cu Teddy Doyle Meeks şi Maynard Tole.

— Probleme? mârâi Sam, trimiţând un nor de fum albăstrui peste masă. Da, poţi să le zici şi-aşa.

— Ştii ceva despre cazurile astea?

— Ei, na. Doar au murit la nici o sută de metri distanţă de locul în care mă aflam. Toată ziua nu facem altceva decât să stăm în celule şi să ne gândim la moarte. Toţi ştim ce s-a întâmplat cu băieţii ăia doi.

— Povesteşte-mi şi mie.

Sam se propti în coate şi privi absent la ziarul întins pe masă.

— Meeks a fost primul executat în Mississippi după zece ani, şi tipii habar n-aveau ce fac. Era în 1982 şi eu eram deja aici de vreo doi ani; până-n clipa aia trăisem cu toţii ca-n altă lume. Nimeni nu se gândise la camera de gazare, la fiolele de cianură şi la ultimul prânz. E adevărat că eram condamnaţi la

moarte, dar, ce dracu', doar nu omorau pe nimeni, aşa că de ce să ne facem griji? Meeks însă ne-a trezit din somn. Din moment ce-l omorâseră pe el, puteau foarte bine să ne omoare şi pe noi.

— Ce s-a întâmplat cu el? întrebă Adam care citise o mulțime de articole despre execuția de mântuială ce pusese capăt vieții lui Teddy Doyle Meeks, dar voia să audă şi versiunea lui Sam.

— Nimic n-a mers cum trebuie. Ai văzut camera aia?

— Nu încă.

— Lângă ea, ai să vezi o cameră mai mică unde călăul amestecă soluția. Acidul sulfuric este într-o cutie care ajunge în partea de jos a camerei de gazare printr-un tub. Când cu Meeks, călăul a fost beat.

— Haida-de, Sam.

— Bine, n-am fost de față, dar toată lumea ştie că tipul era beat. Autoritățile statale numesc un călău oficial, dar directorul şi cu ai lui nu s-au gândit la aspectul ăsta până cu câteva ore înainte de execuție. Ține minte că nimeni nu se gândea că Meeks avea să moară. Noi toți aşteptam o suspendare de ultim moment pentru că băiatul ăla mai trecuse de două ori prin aşa ceva. Numai că de data asta n-a mai venit nici o suspendare şi au început să bâlbâie în căutarea unui călău. L-au găsit, dar era beat. Mi se pare că era un instalator. Oricum, prima încercare a dat greş. Tipul a pus cutia în tub, a tras de manetă şi toată lumea aştepta ca Meeks să respire adânc şi să se ducă. Meeks şi-a ținut răsuflarea cât a putut, dar până la urmă tot a inhalat amestecul de gaz. Şi nu s-a întâmplat nimic. Autoritățile aşteptau, Meeks aştepta, martorii aşteptau. Atunci s-au întors cu toții spre călău, care aştepta şi el, înjurând de mama focului. Tipul s-a întors în cămăruța de alături şi a mai pregătit un amestec de acid sulfuric, pe urmă a trebuit să scoată prima cutie din tub şi afacerea asta i-a luat vreo zece minute. Directorul, Lucas Mann şi toți derbedeii ăilalți se suceau de colo-colo, aşteptând finalul şi înjurându-l şi ei pe

instalatorul cel beat care a reuşit într-un târziu să vâre noua cutie în tub şi să tragă iar de manetă. De data asta acidul sulfuric a aterizat acolo unde trebuia, adică în castronul de sub scaunul pe care era legat Meeks. Atunci călăul a tras de altă manetă şi a trimis înăuntru pastilele de cianură. Vaporii au început apoi să urce spre nasul lui Meeks care iar îşi ținea răsuflarea. Când n-a mai putut, a tras gazul pe nări şi imediat a început să se scuture şi să salte în scaun, şi chestia asta a durat ceva timp. Pentru un motiv pe care nu-l cunosc, tavanul şi podeaua camerei sunt legate între ele printr-un stâlp metalic care se află chiar în spatele scaunului. Ei, şi chiar în clipa în care Meeks rămăsese nemişcat şi toată lumea credea că e mort, capul amărâtului începe să se bălăngăne înainte şi înapoi, bătând o darabană nebună în stâlpul de metal. Dăduse ochii peste cap, gura îi era larg deschisă şi plină de spumă, iar țeasta trosnea când se izbea de stâlp. Era ceva de ți se făcea rău.

— Cât le-a trebuit ca să-l omoare?

— Parcă cine ştie?! Doctorul închisorii a declarat că moartea fusese instantanee şi fără dureri. Unii martori însă au povestit că Meeks se zbătuse şi îşi izbise capul de stâlpul nenorocit mai bine de cinci minute.

Execuția lui Meeks le furnizase o grămadă de argumente celor care luptau pentru abolirea pedepsei cu moartea. Se ştia că suferise îngrozitor şi se vorbise mult despre moartea lui, dar versiunea oferită de Sam era remarcabil de plină de amănuntele ce nu pot veni decât din partea unui martor ocular.

— Cine ți-a povestit toate astea? întrebă Adam.

— Doi gardieni. Nu mi-au povestit-o mie, direct, dar vorba merge iute. Au fost şi proteste publice care ar fi fost şi mai puternice, dacă Meeks n-ar fi fost o persoană atât de josnică. Toată lumea îl ura. Mica lui victimă suferise îngrozitor, aşa că era tare greu să-ți fie simpatic.

— Tu unde erai când l-au executat?

— În prima mea celulă, pe nivelul D, departe de cameră. În noaptea aia, toți deținuții de la Parchman au fost consemnați în celule. Povestea s-a întâmplat imediat după miezul nopții, ceea ce e amuzant pentru că au la dispoziție toată ziua ca să execute sentința; mandatul pentru execuție nu specifică o anumită oră, ci numai o anumită zi. Aşa că ticăloşii ăştia nenorociți se scarpină-n fund să îl aplice cât mai repede cu putință şi planifică toate execuțiile un minut după miezul nopții. În felul ăsta, dacă apare o suspendare, avocații lor au toată ziua ca să o anuleze. Aşa s-au petrecut lucrurile şi cu Buster Moac. L-au legat de scaun la miezul nopții şi atunci a sunat telefonul şi l-au dus înapoi în camera de aşteptare, unde a transpirat şase ore în timp ce avocații lui alergau de la un tribunal la altul. Până la urmă, l-au legat definitiv când se crăpa de ziuă. Bănuiesc că ştii care i-au fost ultimele cuvinte.

— Habar n-am.

— Buster mi-era prieten, un tip rasat. Naifeh l-a întrebat dacă mai dorea să spună ceva şi el i-a răspuns că, da, la drept vorbind, mai dorea. Aşa că i-a spus că friptura pe care i-o dăduseră la ultimul prânz fusese prea în sânge şi Naifeh a mormăit ceva că are să-i transmită bucătarului. Pe urmă Buster l-a întrebat dacă guvernatorul ar putea să-i acorde o grațiere în ultima clipă şi Naifeh a zis că nu, şi-atunci Buster a zis „Ei bine, spune-i atunci animalului ăla că s-a şters pe bot de votul meu". După asta, au încuiat uşa şi l-au gazat.

Era clar că Sam se amuza teribil povestind întâmplarea, aşa că Adam se simți nevoit să-i ofere un râs oarecum nefiresc. În timp ce bătrânul îşi aprindea o nouă țigară, el îşi consultă însemnările.

Patru ani după execuția lui Teddy Doyle Meeks, apelurile lui Maynard Tole ajunseră în punctul mort şi camera de gazare reveni în actualitate. Tole era asistat de firma „Kravitz & Bane", tot fără onorariu. Avocatul său era un tânăr pe nume Peter Wiesenberg, sub îndrumarea directă a lui E. Garner Goodman. Cei doi avocați asistară la execuție care se

dovedi cumplit de asemănătoare cu cea a lui Meeks. Adam nu discutase nimic cu Goodman despre subiectul ăsta, dar citise tot ce se afla la dosar.

— Dar cu Maynard Tole cum a fost?

— Ăsta era un african militant, care omorâse vreo câțiva oameni cu ocazia unui jaf şi care dădea evident vina pe sistem. Despre el, personal, nu vorbea decât ca despre un războinic african. M-a amenințat şi pe mine de câteva ori, dar de fapt mai mult făcea pe nebunul.

— Cum adică?

— Adică spunea prostii, ca mai toți africanii. Dacă-i asculți, ăştia sunt toți nevinovați şi au ajuns unde au ajuns doar pentru că ei sunt negri şi sistemul este alb; chiar şi atunci când omoară şi violează, tot alții sunt de vină. Mereu sunt alții de vină.

— Deci ai fost mulțumit când a murit?

— Ba n-am spus aşa ceva. Să ucizi e greşit. Pentru africani, pentru albi; şi pentru ăştia de conduc statul Mississippi e greşit să-i omoare pe deținuții din listă. Eu am făcut o greşeală, iar tu încerci s-o îndrepți omorându-mă pe mine?

— Toler a suferit?

— La fel cu Meeks. Ăştia au găsit alt călău care a făcut ce trebuia chiar de prima dată. După ce a tras aer pe nări, Tole a intrat în convulsii şi s-a dat şi el cu capul de stâlp, la fel ca Meeks, numai că avea un cap mai tare decât ăla şi nu se mai oprea din izbit. Până la urmă, Naifeh şi ai lui s-au enervat că tipul n-avea nici un gând să moară şi atunci i-au poftit pe martori să plece. A fost nasol de tot.

— Am citit undeva că a avut nevoie de zece minute ca să moară.

— Tot ce ştiu e că s-a luptat din greu. Sigur că şi în cazul lui doctorul şi directorul au zis că moartea a fost instantanee şi fără dureri. Tipic pentru ei. Dar după Tole au operat o uşoară modificare a procedurii. Când le-a picat în labă amicul meu Moac, i-au încins capul cu o împletitură de piele şi l-au

legat de stâlpul ăla nenorocit. Lui Moac şi mai târziu lui Jumbo Parris le-au legat capetele aşa de strâns de mizeria aia că n-au mai sărit de colo-colo şi n-au mai pocnit stâlpul. O nuanță deosebită, nu? Şi e mult mai uşor pentru Naifeh şi pentru martori care, în felul ăsta, nu mai sunt obligați să asiste la atâta suferință.

— Atunci înțelegi ce vreau eu, nu, Sam? E o moarte oribilă. Deci atacăm metoda. Găsim nişte martori care să depună mărturie şi încercăm să convingem un judecător să hotărască neconstituționalitatea camerei de gazare.

— Şi ce dacă? Pe urmă ce facem, cerem injecția? Ce rost are? Mie mi se pare o prostie să spun că nu-mi convine să mor gazat, dar că, ei, la dracu', n-am nimic împotriva injecției. Oricum mă leagă şi mă umplu cu droguri, deci tot mor. Nu înțeleg.

— Ai dreptate. Dar facem rost de timp. Atacăm camera de gazare, obținem o suspendare temporară şi mergem în instanțe mai înalte. Şi-n felul ăsta, încurcăm lucrurile ani de zile.

— S-a întâmplat deja.

— Cum adică?

— în Texas, în 1983. Cazul Larson. Aceleaşi argumente care n-au dus la nici un rezultat. Tribunalul a zis că gazarea e folosită de cincizeci de ani şi că şi-a dovedit eficiența.

— Da, numai că aici e o mare diferență.

— Care?

— Aici nu suntem în Texas. Meeks, Tole, Moac, Parris nu au fost gazați în Texas. Că veni vorba, în Texas se foloseşte deja injecția. Au renunțat la gazare pentru că au găsit o modalitate mult mai eficientă de a ucide. E o tehnologie superioară.

— Păi, când o să-mi vină rândul, să fiu al dracului dacă nu vreau să am şi eu parte de tehnologie superioară, zise Sam, ridicându-se şi apropiindu-se de celălalt capăt al mesei. Camera asta are aproape şase metri lungime şi pot să merg dintr-un capăt în altul fără să mă izbesc de gratii. Îți dai tu

seama ce înseamnă să-ți petreci douăzeci şi trei de ore pe zi într-o celulă de un metru optzeci pe doi şaptezeci? Aici am parte de libertate, omule, adăugă el, plimbându-se şi pufăind din țigară.

Adam însoți cu privirea silueta fragilă care se plimba cu pas țanțoş, învăluită într-un nor de fum albăstrui.

Bătrânul îşi încălțase direct pe piciorul gol papucii albaştri de cauciuc care scârțâiau la fiecare pas. Deodată se opri în dreptul unui raft, luă o carte, o trânti pe masă şi începu s-o răsfoiască lacom. După câteva minute de căutare intensă, dădu peste ceea ce căuta.

— Asta e, mormăi el. Ştiam eu c-o mai citisem.

— Despre ce e vorba?

— Un caz din 1984, în Carolina de Nord. Tipul se numea Jimmy Old şi nu voia să moară nici în ruptul capului. Au fost nevoiți să-l ducă pe sus în camera de gazare, pentru că omul se zbătea, dădea din picioare, plângea şi urla, şi le-a luat ceva timp ca să-l lege de scaun. Când au dat drumul la gaz, el şi-a lăsat bărbia în piept; apoi s-a întors cu fața spre martorii care nu-i vedeau decât albul ochilor şi a început să saliveze. Capul îi zvâcnea şi se rotea fără încetare, corpul îi tremura, iar gura i se umpluse de spumă. Şi-a ținut-o aşa până când unul dintre martori, un ziarist, a vomitat. Atunci, directorului i-a fost de-ajuns şi a acoperit fereastra cu draperiile alea negre. Mai târziu au spus că Jimmy Old a avut nevoie de aproape un sfert de oră ca să moară.

— Eu unul n-am nevoie de altă probă de cruzime.

Sam închise cartea şi o puse cu grijă la loc, pe raft; apoi îşi aprinse o nouă țigară şi rămase cu privirea lipită de plafon.

— Practic, fiecare cameră de gazare a fost construită cu mult timp în urmă de Eaton Metal Products din Salt Lake City. Dar am citit undeva că aia din Missouri a fost ridicată chiar de deținuți. A noastră e făcută de ăia de la Eaton; în general, camerele astea seamănă între ele — sunt din oțel, au formă octogonală, şi mai multe ferestre aşezate ici-colo le permit oamenilor să vadă cum arată moartea. Nu sunt prea

spațioase, doar atât cât să aibă loc un scaun de lemn prevăzut peste tot cu nişte curele de piele. Castronul ăla metalic e chiar sub scaun, iar la numai câțiva centimetri deasupra lui stă atârnat un săculeț cu pastile de cianură pe care călăul îl controlează printr-o manetă. Tot el manevrează acidul sulfuric care este introdus cu ajutorul unei cutii. Cutia o ia la vale printr-un tub şi, când castronul e plin cu acid, călăul trage de manetă şi dă drumul pastilelor de cianură. Amestecul dă naştere unui gaz ce produce moartea care ar trebui să fie rapidă şi fără dureri.

— Asta a înlocuit scaunul electric?

— Da. Prin anii '20 şi '30, fiecare îşi avea propriul scaun electric care era cea mai minunată invenție. Îmi aduc aminte că, atunci când eram copil, exista şi unul portabil pe care-l încărcau într-un camion şi îl plimbau prin mai multe comitate. Îi scoteau pe deținuți din închisoarea locală, le puneau lanțuri să nu poată fugi, îi aliniau în dreptul camionului şi îi terminau unul câte unul. Era o modalitate foarte eficientă de a aerisi închisorile suprapopulate, sublinie Sam, clătinând din cap, uluit. Mă rog, oricum, ei nu ştiau ce fac şi s-au auzit nişte chestii oribile despre suferințele celor executați. Asta e pedeapsa capitală, nu tortura capitală, corect? Şi nu se petrecea numai în Mississippi. Multe state foloseau scaunele alea electrice vechi şi o adunătură de cretini ca să răsucească butoanele, aşa că probleme au fost cu nemiluita. Îl legau pe amărât de scaun, răsuceau butonul, îl zguduiau bine, dar nu atât cât trebuie, tipul se prăjea pe dinăuntru dar nici pomeneală să moară, aşa că după câteva minute îl mai zgâlțâiau o dată. Şi-o țineau aşa un sfert de oră. Pentru că nu legau electrozii cum trebuie, de multe ori ieşeau scântei din ochi şi din urechi. Odată, am citit despre un tip căruia i s-a aplicat o tensiune mai mică. Țeasta i s-a umplut de fum şi ochii i-au sărit din orbite, sângele a început să-i curgă pe față. În timpul electrocutării, pielea se încinge atât de tare că nimeni nu poate pune mâna pe amărâtul ăla şi trebuia să aştepte să se răcească şi abia pe urmă să constate

moartea. Am auzit atâtea despre tipi care rămâneau nemişcaţi după primul şoc şi care după puţin începeau iar să respire. Asta le aducea, bineînţeles, un al doilea şoc, ba chiar şi un al patrulea sau al cincilea. Era aşa de cumplit că medicul ăla din armată a inventat camera de gazare, adică un mijloc mai uman de a ucide. Şi astăzi e şi ea dată la o parte de injecţia mortală.

— Câţi au murit gazaţi în Mississippi? întrebă Adam, captivat de ceea ce auzea.

— Aici, camera de gazare a fost folosită pentru prima dată prin 1954. De atunci şi până în 1970 au murit în ea treizeci şi cinci de bărbaţi. N-a fost nici o femeie. Între Furman, în 1972, şi Meeks, în 1982, n-a fost nimeni. Din '82 şi până acum au mai folosit-o de trei ori, deci un total de treizeci şi nouă, iar eu am să fiu al patruzecilea, punctă el şi-şi reluă plimbarea. E o metodă teribil de ineficientă, continuă el pe un ton profesoral. Şi, pe deasupra, periculoasă. Pentru amărâtul legat de scaun, bineînţeles, dar şi pentru ăia de afară. Chestiile astea sunt vechi şi fisurate. Sigiliile şi garniturile putrezesc şi se macină, iar preţul unei camere de gazare care să nu aibă fisuri este uriaş. O scurgere cât de mică poate fi mortală şi pentru călău şi pentru ceilalţi aflaţi în apropiere. Şi sunt mulţi din ăştia — Naifeh, Lucas Mann, poate un preot, medicul, un gardian sau doi, toţi adunaţi în cămăruţa de alături, care are două uşi, evident închise în timpul execuţiei. Dacă gazul se strecoară înăuntru, Naifeh, Lucas Mann sau oricare altul îl trage pe nas şi dă ortul popii. Şi acum, că mă gândesc, nici n-ar fi o idee aşa rea.

Pe urmă, şi martorii sunt în mare pericol, dar ei habar n-au. Ei sunt despărţiţi de camera de gazare doar prin nişte ferestre, tot vechi şi probabil pe cale să se fisureze. Încăperea în care stau e şi ea mică, uşa e închisă şi, dacă apare vreo scurgere de gaz, îi vezi şi pe ăştia gazaţi.

Dar adevăratul pericol apare abia după aia. Doctorul supraveghează inima condamnatului printr-un conductor care are un capăt lipit de coastele ăluia aşezat pe scaun şi

care iese din cameră printr-o gaură din perete. Când doctorul zice că tipul e mort, se deschide o valvă în partea de sus a camerei, care lasă să iasă gazul. Uşa se deschide după vreun sfert de oră. Aerul mai rece de afară se amestecă cu resturile de gaz şi condensează, formând o capcană teribilă pentru cei care intră acolo. Pericolul este extraordinar şi majoritatea circarilor ăstora nici nu-şi dau seama de asta. Reziduuri de acid prusic pot fi culese de peste tot — de pe pereți, podea, tavan, uşă şi, bineînțeles, de pe amărâtul care a murit.

E-adevărat că tipii dau cu amoniac peste tot ca să neutralizeze gazul rămas, iar echipa care trebuie să scoată cadavrul de acolo foloseşte măşti de oxigen. Mai spală şi ei o dată cadavrul cu amoniac şi clor pentru că otrava intră în porii pielii. Hainele sunt vârâte imediat într-un sac şi arse. La început, condamnatul n-avea voie să poarte decât o pereche de pantaloni scurți, aşa că lucrurile mergeau mai uşor. Acum însă sunt atât de amabili că ne lasă să ne îmbrăcăm cum vrem. Aşa că, dacă ajung până-n faza asta, o să am mari probleme să-mi aleg garderoba.

Gândul acesta îl făcu să scuipe, înciudat, pe jos, apoi înjură scurt şi se retrase la celălalt capăt al mesei.

— Ce se întâmplă cu cadavrul? întrebă Adam, oarecum jenat că insista asupra unor aspecte atât de delicate, dar dornic să afle şi ultima parte a poveştii.

— Ştii cam ce cuprinde garderoba mea? mârâi Sam, între două pufăituri din țigară.

— Nu.

— Păi, cuprinde două caraghioslâcuri de salopete de-astea roşii, patru sau cinci seturi de lenjerie şi o pereche de papuci de cauciuc care arată de parcă i-am primit de pomană de la un cioroi. Or eu refuz să mor într-unul din costumele astea. Ştii, m-am gândit că pot să fac uz de drepturile mele constituționale şi să apar gol puşcă în camera de gazare. Ce zici, ce privelişte? Îi vezi pe bezmeticii ăia cum încearcă să mă aşeze pe scaun şi să mă lege, fără să se atingă de părțile mele intime? Şi după ce mă leagă, şi mă lasă singur, o să-mi aşez

monitorul ăla cardiac pe testicule. Cred că doctorului i-ar plăcea la nebunie faza asta. Şi-o să am grijă ca martorii să-mi poată admira curul gol. Cred că aşa am să fac.

— Dar ce se întâmplă cu cadavrul? întrebă din nou Adam.

— Păi, după ce-l spală şi-l dezinfectează, îl îmbracă în straie de închisoare şi-l bagă într-un sac. După aia, îl aşază pe o targă şi o ambulanță îl duce undeva, într-o cameră funerară. Din clipa aia, familia preia totul. Mă rog, cel mai adesea familia preia totul.

Sam stătea cu spatele la Adam, vorbind la un perete şi sprijinindu-se de un raft al bibliotecii. Tăcu o bună bucată de vreme.

Gândul îi fugi la cei patru oameni pe care-i cunoscuse şi care ajunseseră în camera de gazare şi nu mai scoase nici o vorbă. O regulă nescrisă a listei morții cerea ca nimeni să nu se îmbrace cu salopeta roşie când îi venea vremea să ajungă în cameră. Nu trebuia să le dai satisfacția de a te omorî în hainele pe care te obligaseră să le porți.

Cine ştie, poate că fratele care-l aproviziona cu țigări o să-i trimită o cămaşă şi o pereche de pantaloni. Ba chiar şi nişte ciorapi noi şi orice altă încălțăminte în locul afurisiților ălora de papuci de cauciuc.

Bătrânul se apropie încet de Adam şi se aşează pe un scaun.

— Îmi place ideea asta, zise el calm. Merită să încerc.

— Bun. Acum hai să trecem la treabă. Vreau să-mi găseşti şi alte cazuri asemănătoare cu cel al lui Jimmy Old din Carolina de Nord. Trebuie să aducem la lumină toate nenorocitele de execuții prin gazare ca să le folosim drept muniție la proces. Vreau să-mi faci o listă cu cei care ar putea să depună mărturie despre execuțiile lui Meeks şi Tole. Poate chiar şi despre Moac şi Parris.

Sam era deja în picioare. Luă de pe rafturi o mulțime de cărți pe care le aşează teanc pe masă şi se apucă de lucru.

19

Câmpurile de grâu se întindeau pe multe mile, lăsând apoi locul colinelor. Valea largă ce le domina şi dincolo de care se ridicau siluetele maiestuoase ale munților adăpostea cei peste o sută de acri ai taberei naziste. Gardurile din sârmă ghimpată erau camuflate cu gard viu şi cu tufăriş. Terenurile de luptă şi standurile de tir erau protejate împotriva detectării aeriene. Deasupra pământului se ridicau doar două cabane inofensive din lemn care, văzute din afară, semănau cu nişte adăposturi pentru pescari. Dar departe între dealuri, natura şi mâna omului construiseră împreună un adevărat labirint de peşteri şi grote. Tuneluri suficient de largi ca să permită trecerea unui motostivuitor se răspândeau în toate direcțiile legând între ele cam o duzină de încăperi diferite. Una din ele adăpostea o tipografie. Altele două serveau drept depozit de muniție şi armament. Trei mai spațioase făceau oficiul de dormitoare. Într-una se afla o mică bibliotecă. Cea mai mare dintre aceste grote constituia sala principală unde membrii clubului se adunau ca să asculte discursuri şi să vadă împreună tot felul de filme.

Tabăra putea oricând să treacă drept un model în domeniu: antenele parabolice aduceau ştiri din toată lumea, calculatoarele erau în legătură permanentă cu alte tabere asemănătoare, faxurile, telefoanele celulare, toate dispozitivele electronice la modă.

În fiecare dimineață, cei din tabără primeau nici mai mult, nici mai puțin decât zece ziare care erau duse imediat într-o încăpere aflată lângă bibliotecă, unde erau citite de un oarecare Roland. Tipul, împreună cu alți câțiva membri însărcinați cu întreținerea locurilor, aproape că nu părăseau tabăra. Când veneau ziarele, de obicei pe la ora nouă dimineața, Roland îşi umplea o cană cu cafea şi se apuca de citit. Nu era plătit să facă aşa ceva. Călătorise mult la viața

lui, vorbea patru limbi şi avea o foame congenitală de cunoştinţe noi. În clipa în care un articol îi atrăgea atenţia, făcea un semn, trăgea o copie şi o ducea la calculator.

Punctele sale de interes erau extrem de diverse. Rubricile de sport le citea în diagonală şi nu arunca nici cea mai vagă privire micilor anunţuri de publicitate. Curiozitatea sa era aproape adormită când alerga cu ochii peste paginile de modă, viaţa mondenă şi altele la fel; în schimb, nu scăpa nici un articol despre grupuri similare celui din care făcea parte — Arianii, Naziştii, KKK. În ultima vreme era teribil de emoţionat de amploarea pe care o luau mişcările fasciste din Germania şi Europa de Est. Roland vorbea curent germana şi-şi petrecea cel puţin o lună pe an în acea mare ţară. Urmărea atent activitatea politicienilor şi adânca preocupare de care dădeau ei dovadă în legătură cu crimele rasiale, precum şi dorinţa lor de a restrânge drepturile grupărilor de tipul celei din care făcea el însuşi parte. Urmărea activitatea Curţii Supreme de Justiţie, procesele în care erau implicaţi membrii grupărilor de *Skinheads* din Statele Unite, precum şi problemele cu care se confrunta KKK.

În mod normal, Roland petrecea câte două ore în fiecare dimineaţă asimilând ultimele ştiri şi hotărând care articole aveau să fie păstrate. Era o muncă de rutină care îi făcea însă o imensă plăcere.

Dar dimineaţa aceasta nu semăna cu celelalte. Primul amănunt neliniştitor fu o fotografie a lui Sam Cayhall pierdută în prima parte a unui cotidian din San Francisco. Articolul nu avea decât trei paragrafe, dar conţinea informaţia fierbinte că cel mai bătrân condamnat la moarte din America urma să-l aibă drept avocat pe propriul său nepot. Roland îl citi de trei ori înainte de a se hotărî să-l ia de bun şi apoi îl puse de-o parte. O oră mai târziu, constată că citise respectiva informaţie în alte cinci sau şase ziare. Ba două dintre ele preluaseră şi instantaneul tânărului Adam Hall, care apăruse cu o zi înainte pe prima pagină a lui *Memphis Press.*

Din diverse motive, Roland urmărea de mulți ani de zile evoluția cazului lui Sam Cayhall. În primul rând, pentru că era exact genul de cazuri care prezenta interes pentru calculatoarele lor — un terorist în vârstă, membru al Klanului din anii şaizeci, aşteptându-şi rândul pe lista morții. Articolele despre el erau deja extrem de numeroase. Şi, cu toate că nu era avocat de meserie, Roland împărtăşea opinia generală că apelurile se consumaseră în totalitate şi că Sam avea să moară. Ceea ce lui Roland îi convenea de minune, dar avea grijă să nu spună cu voce tare ce credea cu adevărat. Pentru partizanii supremației rasei albe, Sam Cayhall era un erou şi mica bandă de naziști din care făcea parte şi Roland fusese deja invitată să participe la demonstrațiile prevăzute să se desfăşoare înainte de data execuției. Nu avuseseră nici un fel de contact direct cu bătrânul, pentru că nu le răspunsese niciodată la scrisori, dar el era un simbol, aşa că grupul avea de gând să profite cât mai mult de pe urma acestei morți.

Numele de familie al lui Roland, Forchin, era de origine cajună, de undeva de lângă Thibodaux. Nu avea asigurare socială; nu completase niciodată formularele pentru plata taxelor; adică, din punctul de vedere al guvernului, el nici măcar nu exista. Era posesorul a trei paşapoarte minunat de bine falsificate, dintre care unul era german şi un altul irlandez. Roland traversa granițele şi dădea ochii cu autoritățile de la Imigrări fără nici o grijă.

Unul dintre numeroasele sale nume, pe care nu-l spusese absolut nimănui, era Rollie Wedge. După atentatul împotriva lui Kramer din 1967, fugise din Statele Unite şi trăise perioade mai scurte sau mai lungi de timp în Irlanda de Nord, Libia, Germania şi Liban. În 1967 şi 1968 făcuse două scurte incursiuni în State ca să urmărească la fața locului cele două procese ale lui Sam Cayhall şi Jeremiah Dogan. Deja la acea dată, documentele personale nu-i puneau nici o problemă.

Zăpăceala cu Cayhall îl obligase să mai vină de câteva ori după aceea în State. Dar pe măsură ce timpul trecea, îngrijorarea lui scădea tot mai mult. În bunkerul acesta

venise în urmă cu trei ani ca să răspândească mesajul nazismului. Pentru că el nu se mai considera un membru al Klanului; acum era un fascist mândru de sine.

Noile date apărute în cazul Cayhall erau relatate în şapte din cele zece ziare primite de dimineață. După ce le citi pe toate, Roland se hotărî să iasă puțin la soare, aşa că-şi umplu din nou cana cu cafea şi urcă în foişorul uneia din cele două cabane de lemn. Era o zi minunată, cu aer răcoros şi cer limpede, fără urmă de nori. Păşi pe cărarea îngustă ce ducea spre munți şi după numai zece minute toată valea i se întindea la picioare. Departe, în zare, se vedeau câmpurile de grâu.

Roland visa la moartea lui Cayhall de douăzeci şi trei ani. Teribilul secret care-i apăsa sufletul avea să dispară doar în clipa în care Sam avea să fie executat. Îl admira extraordinar de mult pe bătrân. Spre deosebire de Jeremiah Dogan, el îşi onorase jurământul şi nu suflase o vorbă despre cele întâmplate. Sam era un om de onoare care nu cedase presiunii teribile exercitate asupra lui, în timpul a trei procese, de mai mulți avocați, nenumărate apeluri şi anchete. Roland voia din tot sufletul să-l vadă mort. A, sigur că fusese obligat să-i amenințe puțin pe Cayhall şi Dogan dar numai în timpul primelor două procese. Pe urmă, Dogan nu mai rezistase şi depusese mărturie împotriva lui Sam. Şi Dogan murise.

Puştiul însă îl îngrijora. Ca toți ceilalți, Roland pierduse urma fiului lui Sam şi a familiei sale. Ştia că fata era în Memphis, dar fiul dispăruse. Şi-acum, aşa deodată, avocatul ăsta tânăr, arătos şi bine educat; lucrând pentru o bogată firmă evreiască de avocatură, răsărise de nicăieri ca să-şi salveze bunicul. Roland era suficient de la curent cu execuțiile ca să-şi dea seama că pe măsură ce timpul se apropia de sfârşit, avocații erau în stare de orice. Şi dacă Sam avea să cedeze până la urmă, atunci aceasta se va întâmpla acum, în prezența nepotului.

Împinse o piatră cu piciorul şi o urmări cu privirea până când dispăru în fundul văii. Va trebui să meargă la Memphis.

Pentru membrii firmei „Kravitz & Bane" din Chicago, sâmbăta era o zi de lucru ca oricare alta; la sucursala din Memphis, lucrurile erau ceva mai relaxate. La ora nouă, când deschise uşa sediului, Adam dădu doar peste doi avocaţi şi un funcţionar. Tânărul se încuie în biroul său şi lăsă în jos transperantele.

Ieri, lucrase două ore împreună cu Sam, astfel încât, atunci când Packer se întorsese cu cătuşele şi lanţurile, masa era acoperită de vrafuri de cărţi şi carnete cu însemnări. Sergentul aşteptase nerăbdător ca Sam să facă ordine în încăpere.

După ce-şi verifică însemnările, Adam introduse totul în calculator şi revăzu pentru a treia oară cererea a cărei copie fusese deja analizată de Garner Goodman care o primise prin fax.

De altfel, Goodman nu era prea optimist în legătură cu şansele lor de a obţine o audiere, dar în stadiul în care se aflau era clar că nu mai aveau nimic de pierdut. Dacă norocul voia ca un tribunal federal să le acorde o audiere, atunci Goodman era gata să depună mărturie despre execuţia lui Maynard Tole, la care fusese martor ocular. Colegul care-l însoţise, Peter Wiesenberg, fusese atât de rău impresionat de cele văzute, încât demisionase de la firmă şi intrase în învăţământ. Bunica lui murise în camerele de gazare naziste. Goodman promisese să ia legătura cu Wiesenberg, căci era convins că fostul său coleg nu va refuza să depună mărturie.

Când ceasul arătă miezul zilei, Adam simţi brusc că se săturase de stat la birou. Când încuie uşa biroului, îşi dădu seama că rămăsese singur în toată clădirea. Ieşi.

Porni înspre apus, traversă fluviul în statul Arkansas şi intră adânc în regiunea fermelor; trecu de cătunele Earle, Parkin şi Wynne, dincolo de care începeau dealurile, apoi se

opri să bea o coca-cola la o băcănie de țară pe veranda căreia stăteau trei bătrâni, îmbrăcați în salopete decolorate, omorând nişte muşte şi suferind cumplit de căldură. Adam lăsă în jos capota maşinii şi plecă mai departe.

Două ore mai târziu, se opri în orăşelul numit Mountain View, ca să mănânce ceva şi să întrebe pe unde să o apuce. Astfel, află că, dacă urma cursul lui White River, avea să gândească fără probleme şi Calico Rock. Drumul nu era prea plăcut, răsucindu-se ca un şarpe printre colinele din Ozarks, prin desişul pădurilor şi peste torente de munte. White River şerpuia şi el undeva în stânga, plin de bărcile pescarilor care dădeau la păstrăv.

Orăşelul cu numele Calico Rock se ridica pe o faleză, la marginea râului. Trei docuri pentru păstrăvi marcau malul de est chiar lângă pod. Adam îşi lăsă maşina aproape de apă şi se îndreptă spre primul dintre ele, cel căruia i se spunea Calico Marina. Era construit din pontoane legate între ele cu cabluri groase. Lângă dig, erau ancorate mai multe bărci de închiriat, goale. O pompă de benzină emana în atmosferă un miros pătrunzător de benzină şi ulei. Pe un panou alăturat se puteau citi sumele pentru care se închiriau bărci, ghizi, unelte şi permise de pescuit.

Adam făcu câțiva paşi pe ponton, admirând curgerea apelor fluviului. Un tânăr murdar pe mâini răsări din încăperea din spate şi-l întrebă dacă-l poate ajuta cu ceva; privirea sa ageră îl studie bine pe Adam şi constată că nu avea de-a face cu un pescar.

— Îl caut pe Wyn Lettner.

Tânărul, de cămaşa căruia era atârnat un ecuson unsuros pe care stătea scris numele „Ron", strigă cu glas puternic „Domnule Lettner!" în direcția unei uşi de sticlă. Apoi Ron dispăru în încăperea de unde ieşise.

Wyn Lettner era un tip uriaş, de peste un metru optzeci înălțime şi evident supraponderal. Garner îl descrisese drept un mare băutor de bere, lucru de care Adam îşi aminti în clipa în care văzu pântecele supradimensionat. Omul se

apropia de şaptezeci de ani; părul cărunt şi rar era vârât cu grijă sub o şapcă. Fotografiile agentului special Lettner aflate în dosarele lui Adam arătau o figură tipică de poliţist — costum de culoare închisă, cravată îngustă, părul tuns milităreşte. Şi o siluetă mult mai suplă.

— Da, domnule, zise bătrânul cu voce tare, ştergându-şi firimiturile de pe buze. Eu sunt Wyn Lettner, adăugă el; avea un glas adânc şi un zâmbet plăcut.

— Sunt Adam Hall. Îmi pare bine de cunoştinţă, zise Adam, întinzând mâna.

— Da, domnule, bubui Lettner, scuturând dezlănţuit braţul tânărului; omul avea nişte bicepşi absolut impresionanţi.

Din fericire docul era pustiu; chiar şi Ron meşterea ceva în camera lui, căci zgomotul uneltelor cu care lucra ajungea până afară. După ce se foi puţin, Adam îndrăzni să spună:

— Ei bine, sunt avocat şi-l reprezint pe Sam Cayhall.

— Ţi-ai cam făcut de lucru, nu? observă celălalt, râzând şi lovindu-l prieteneşte cu palma pe spate.

— Aşa s-ar părea, acceptă avocatul, oarecum jenat, pregătindu-se pentru un nou atac. Aş vrea să stăm de vorbă despre Sam.

Devenind brusc serios, Lettner îşi mângâie bărbia cu o labă imensă şi-l studie pe Adam cu o privire filtrată printre pleoapele coborâte.

— Am citit şi eu ziarele, fiule. Ştiu că eşti nepotul lui. Trebuie că-ţi este tare greu. Şi lucrurile au să se înrăutăţească şi mai mult, adăugă el, zâmbind din nou. Asta-i valabil şi pentru Sam.

Ochii-i scânteiau, de parcă ar fi dat cine ştie ce replică plină de haz şi ar fi fost normal ca Adam să se strâmbe de râs. Acesta era însă incapabil să sesizeze umorul situaţiei.

— Ştiţi, Sam nu mai are nici măcar o lună de trăit, remarcă el sigur fiind că Lettner era la curent şi cu data execuţiei.

O mână grea poposi brusc pe umărul lui Adam.

— Ia, intră aici, fiule, îşi îndemnă Lettner musafirul să păşească în magazin. Hai să vorbim despre Sam. Vrei o bere?

— Nu, mulțumesc.

Încăperea strâmtă era plină ochi cu unelte de pescuit agățate de pereți şi de tavan; rafturile şubrede din lemn erau acoperite de sus până jos cu genul de alimente pentru o zi petrecută pe malul apei — covrigi, sardele, pâine, conserve de carne şi fasole, dulciuri. Un frigider pentru băuturi răcoritoare stătea cuminte într-un colț.

— Ia un loc, zise Lettner şi Adam se aşează pe un scaun de lemn descleiat. Precis nu vrei şi tu una? întrebă fostul agent special, pescuind o cutie cu bere din frigider.

— Poate mai târziu.

Era aproape ora cinci. Bătrânul dădu peste cap aproape jumătate din bere, plescăi încântat şi se aşează pe un scaun îmbrăcat într-o piele uzată, adus din cine ştie ce furgonetă dată la reformă.

— Până la urmă tot îi vin de hac bătrânului Sam? întrebă el.

— Încearcă din răsputeri.

— Şi care sunt şansele?

— Pentru el? Nu prea bune. Evident, avem la dispoziție apelurile obişnuite în astfel de cazuri, dar timpul aleargă.

— Sam nu e un băiat rău, observă Lettner cu o undă de remuşcare în glas pe care o spălă cu o înghițitură sănătoasă de bere. Podeaua scârțâia uşor, legănată de apele râului.

— De cât timp erați în Mississippi? se interesă Adam.

— De cinci ani. Am fost chemat de Hoover imediat după dispariția a trei activişti pentru drepturi civile. Asta se întâmpla în şaizeci şi patru. Atunci am pus la punct o grupă specială şi ne-am apucat de treabă. După Kramer, Klanul şi-a cam pierdut suflul.

— Şi dumneavoastră cu ce vă ocupați?

— Domnul Hoover a fost cât se poate de clar. Mi-a spus să infiltrez Klanul cu orice preț, pentru că voia să-i dea gata. Ca să fiu sincer, în Mississippi lucrurile nu prea mergeau aşa

cum doream noi şi asta din mai multe motive. Hoover nu putea să-i sufere pe cei din familia Kennedy care îl cam călăreau, aşa că omul s-a mişcat ca melcul. Numai că atunci când ăia trei băieți au dispărut, ne-au luat foc fundurile. Şaişpatru a fost un an al dracului de greu în Mississippi.

— E anul în care m-am născut.

— Da, ziarul zice că asta s-a întâmplat în Clanton.

— Multă vreme nici n-am ştiut, zise Adam, dând uşor din cap. Părinții mei îmi spuseseră că m-am născut în Memphis.

Clopoțelul de la uşă sună vesel când Ron îşi făcu apariția în magazin. Ochii lui se opriră asupra covrigilor şi cutiilor de sardele, dar cum ceilalți doi nu mai scoteau nici o vorbă, Ron îi aruncă o privire rapidă lui Adam, vrând parcă să-i spună: „Dați-i înainte că eu n-ascult".

— Ce cauți aici? şuieră Lettner.

Drept răspuns, băiatul înhăță o conservă de cârnați de pe raft şi se supuse semnelor imperative prin care Lettner îi arăta uşa.

— E al dracului de băgăcios, remarcă Lettner când rămaseră iar singuri. Cu câțiva ani în urmă, am stat de vreo câteva ori de vorbă şi cu Garner Goodman. Ei, tipul ăsta e o pasăre ciudată.

— E şeful meu şi el mi-a dat numele dumneavoastră. Zicea că n-o să refuzați să stați de vorbă cu mine.

— Despre ce anume? întrebă Lettner, luând încă o înghițitură de bere.

— Despre cazul Kramer.

— Cazul este clasat. Tot ce-a mai rămas din el e Sam şi data la care o să fie gazat.

— Dumneavoastră vreți să se întâmple aşa ceva?

În clipa aceea, afară se auzi zgomot de voci şi de paşi, apoi uşa se deschise din nou. În magazin îşi făcură apariția un bărbat şi un băiat, iar Lettner se ridică să-i întâmpine. Timp de zece minute, cei doi clienți aleseră lucrurile de care aveau nevoie, discutând despre locurile unde peştele muşca cel mai

bine; în tot acest timp, fostul agent special avu grijă să lase cutia de bere sub tejghea.

Adam îşi luă o răcoritoare din frigider şi ieşi la soare, păşind încet de-a lungul docului până când ajunse în dreptul pompei de benzină. Într-o barcă, doi adolescenți dădeau la peşte şi tânărul îşi dădu brusc seama că nu fusese niciodată la pescuit. Tatăl lui nu avusese pasiuni în timpul liber, după cum nu fusese în stare nici să-şi facă rost de o slujbă stabilă. De fapt, Adam nu reuşea să-şi amintească ce anume făcuse tatăl său cu timpul pe care-l avusese la dispoziție.

Uşa magazinului pocni cu putere în urma celor doi clienți şi Lettner se apropie greoi de pompa de benzină.

— Îți place să pescuieşti păstrăvi? întrebă el, admirând apele râului.

— N-am făcut-o niciodată.

— Hai să facem o plimbare. Trebuie să verific un loc, la vreo două mile de-aici, în josul apei. În mod normal, ar trebui să fie plin de peşte.

Lettner aşează cu multă grijă în barcă răcitorul cu gheață, apoi urcă şi el, făcând ca mica ambarcațiune să se legene periculos dintr-o parte în alta.

— Haide, îi strigă el lui Adam care privea nehotărât distanța care-l despărțea de barcă. Şi ia cu tine şi frânghia aia, adăugă bătrânul, arătându-i o sfoară subțire agățată de ancoră.

Tânărul desfăcu frânghia şi păşi nervos în barca ce se balansă exact în clipa în care piciorul lui atinse fundul. Asta îl făcu să alunece şi să se lovească la cap, fiind cât pe-aici să nimerească în apă. Lettner izbucni într-un râs bubuitor şi porni motorul. Ron, care urmărise, bineînțeles, toată scena, rânjea prosteşte. Adam se simțea îngrozitor, dar râdea şi el, de parcă se petrecuse ceva teribil de comic. Apoi Lettner dădu drumul motorului, botul bărcii țâşni deasupra apei şi în câteva secunde docul rămase în urmă.

Adam se agăță, disperat, de barele laterale; ambarcațiunea zbura literalmente pe apă şi, după ce trecură

de pod, constată că nu se mai zărea nici urmă de Calico Rock. Râul se sucea şi se răsucea ca un şarpe printre dealuri, terase şi faleze stâncoase. Lettner ținea volanul cu o mână, şi cutia de bere cu cealaltă. După câteva minute, Adam se mai relaxă şi reuşi să-şi scoată o bere din răcitor, fără să-şi piardă echilibrul. În spate, fostul agent special fredona un cântecel. Zgomotul motorului împiedica orice conversație.

La un moment dat, trecură pe lângă un mic doc unde un grup de orăşeni şmecheri îşi numărau păstrăvii şi beau bere; apoi întâlniră o adevărată flotilă de plute de cauciuc pe care se tolăniseră la soare şi fumau nişte adolescenți cu aspect absolut jalnic. Alți pescari, care munceau din greu, îi salutară, fluturându-şi mâinile.

În sfârşit, barca încetini mult şi Lettner manevră cu grijă de-a lungul meandrelor râului, de parcă ar fi putut să vadă într-adevăr peştele şi să aleagă cea mai bună poziție.

— Ei, ce facem, pescuim sau bem bere? întrebă el, oprind motorul şi privind atent apa.

— Bem bere.

— Mi-am închipuit.

Dar deodată sticla de bere trecu pe planul al doilea; bătrânul luă o lansetă şi o azvârli spre un punct anume, aproape de mal. Adam privi o clipă, apoi, cum rezultatul acțiunii se lăsa aşteptat, renunță şi se aşeză pe marginea bărcii, cu picioarele spânzurând în apă. Confortul nu avea nici o legătură cu locul unde se afla.

— Cât de des mergeți la pescuit? întrebă el.

— În fiecare zi. Face parte din munca mea, din serviciile pe care le ofer clienților. Sunt obligat să cunosc locurile cele mai bune.

— Grea meserie.

— Trebuie s-o facă şi pe-asta cineva.

— De ce ați ales Calico Rock?

— În şapteşcinci am făcut un atac de inimă şi am fost obligat să mă pensionez. Biroul mi-a dat o pensie frumoasă, dar te plictiseşti ca dracu' dacă stai degeaba. Aşa că nevastă-

mea şi cu mine am găsit locul ăsta, magazinul era de vânzare. O greşeală odată făcută, le aduce după ea şi pe celelalte. Şi uite-mă aici. Dă-mi şi mie o bere.

Bătrânul aruncă din nou lanseta în timp ce Adam scoase berea din răcitor: mai rămăseseră paisprezece sticle. Pentru că barca era purtată acum de curent, Lettner luă în mână o vâslă. Cu o mână pescuia, cu cealaltă cârmea barca şi în acelaşi timp ținea o sticlă în echilibru între genunchi. Viața unui ghid-pescar.

Copacii sub care ajunseseră îi apărau puțin de arşița soarelui. Ochii vedeau uşor ce se întâmpla sub apă. O mişcare uşoară, din încheietura mâinii, trimitea momeala în orice direcție, dar peştele nu voia cu nici un chip să muşte. De data asta, trimise momeala spre mijlocul râului.

— Sam nu e un băiat rău, repetă el.

— Credeți că merită să fie omorât?

— Părerea mea n-are nici o importanță, fiule. Oamenii care conduc statul ăsta vor pedeapsa cu moartea, prin urmare ea e scrisă. Oamenii ăştia zic că Sam e vinovat şi că trebuie să fie executat, aşa că cine sunt eu să-mi dau cu părerea?

— Bine, dar aveți o părere.

— Şi la ce foloseşte? Gândurile mele n-au absolut nici o valoare.

— De ce spuneți că Sam nu e un om rău?

— E o poveste lungă.

— Ne-au mai rămas paisprezece beri.

Lettner izbucni în râs şi fața i se lumină; apoi bău sănătos din sticlă şi-şi lăsă privirea să rătăcească în josul apei.

— Sam nu făcea parte din problemele noastre, înțelegi? El nu era activ în zona urâtă a afacerii, cel puțin nu la început. Când au dispărut activiştii ăia, am intrat în problemă mânați de furie. Am împrăştiat bani peste tot şi, după puțină vreme, ne-am trezit cu o sumedenie de informatori. Toți erau nişte ignoranți amărâți care nu avuseseră niciodată nici un sfanț şi noi ne-am bazat pe foamea lor nebună de bani. Dacă nu am fi

acționat aşa, n-am fi dat niciodată de urma băieților ălora trei. Din câte-mi amintesc eu, deşi nu am negociat niciodată personal cu un informator, a fost vorba de vreo treizeci de mii. Şi i-am găsit, fiule, ce dracu', i-am găsit îngropați într-un chei şi asta ne-a făcut să creştem în ochii lumii, înțelegi. Reuşisem, în sfârşit, să facem ceva. Am operat şi câteva arestări, dar cu condamnările a fost mai greu. Violențele nu s-au oprit. Au aruncat în aer atâtea biserici şi case de-ale negrilor că noi n-am mai putut să ținem pasul. Era un adevărat război. Şi, cu cât situația se înrăutățea, cu atât domnul Hoover se înfuria mai tare şi noi aruncam în stânga şi-n dreapta cu şi mai mulți bani Uite ce e, fiule, n-am să-ți spun nimic care să-ți fie de vreun folos, înțelegi?

— Nu, de ce?

— Pentru că sunt unele lucruri despre care pot să vorbesc şi altele despre care nu pot să-ți spun nimic.

— Sam n-a pus singur bomba la biroul lui Kramer, nu-i aşa?

Lattner zâmbi din nou, cu privirea agățată de undiță.

— În orice caz, pe la sfârşitul lui şaişcinci, începutul lui şaişase, aveam o rețea de informatori a dracului de bună. Şi nici măcar nu fusese aşa de greu de făcut. Când aflam că un anume tip făcea parte din Klan, începeam urmărirea. Îl urmăream noaptea, până acasă, cu farurile aprinse. Parcam maşina în fața casei. Pe cei mai mulți, asemenea chestii îi speriau teribil. Pe urmă, veneam după el la serviciu, uneori vorbeam cu şefii, ne purtam de parcă aveam de gând să împuşcăm pe careva. După aia mergeam să stăm de vorbă şi cu părinții, pe care insignele, costumele noastre de culoare închisă şi accentul din Nord îi băgau în sperieți; şi clacau chiar în fața noastră. Dacă tipul mergea la biserică, ne țineam după el în fiecare duminică, şi stăteam de vorbă cu parohul. Ăstuia îi spuneam că auzisem zvonul îngrozitor că domnul Cutare era un membru activ al KKK şi-l întrebam dacă ştie ceva. Ne purtam de parcă faptul de a fi membru al Klanului reprezenta o adevărată crimă. Dacă omul nostru avea copii

adolescenți, îi urmăream la întâlniri şi la cinema, îi surprindeam parcând în pădure. Nu era decât pură hărțuială, dar dădea rezultate. În cele din urmă, ori îi telefonam bietului amărât, ori îl prindeam singur pe undeva şi îi ofeream o sumă oarecare de bani. Îi mai promiteam şi că o să-l lăsăm în pace şi lucrurile se aranjau aşa cum doream noi. De obicei, la momentul respectiv, nu mai erau decât nişte epave în pragul crizei de nervi, care abia aşteptau să colaboreze. Pe unii dintre ei i-am văzut chiar plângând, fiule, dacă poți să crezi aşa ceva. Plângeau de-adevăratelea când ajungeau în sfârşit în fața altarului, la spovedanie, făcu Lettner o figură de stil, râzând în direcția undiței care nu dădea semne de viață.

Adam îşi savura berea, gândindu-se că, poate, dacă vor reuşi să bea toate sticlele din răcitor, limba bătrânului se va dezlega, totuşi.

— Pe unul dintre ei, cred că n-am să-l uit niciodată. L-am prins în pat cu amanta negresă, ceea ce nu era neobişnuit. Vreau să spun că băieții ăştia dădeau foc la cruci şi trăgeau cu puşca în casele negrilor, iar pe urmă se furişau pe unde apucau ca să se întâlnească cu iubitele lor negrese. N-am înțeles niciodată cum se împăcau ele cu o astfel de situație. Mă rog, deci omul nostru avea o cabană de vânătoare departe, în pădure, şi o folosea drept cuibuşor de nebunii. În după-amiaza aia se-ntâlnise cu ea pentru una scurtă şi noi l-am tras în poză tocmai când se pregătea de plecare, în fața cabanei. Am fotografiat-o şi pe ea şi pe urmă ne-am dus să stăm de vorbă cu tipul. Care era diacon sau aşa ceva la o biserică de undeva de la țară, un adevărat stâlp al societății, ştii ce vreau să spun, şi noi i-am vorbit de parcă ar fi fost un vierme. După ce i-am făcut vânt femeii, am intrat înapoi în cabană şi, nu după mult timp, tipul plângea de mama focului. Până la urmă a fost unul dintre cei mai buni martori pe care i-am avut. Mai târziu însă, a ajuns în puşcărie.

— De ce?

— Păi, se pare că în timp ce el îşi făcea de cap cu negresa, nevastă-sa făcea acelaşi lucru cu un puşti negru care lucra la

ei la fermă. Dama a rămas gravidă, şi a născut un bebeluş mulatru, aşa că informatorul nostru s-a dus la spital şi i-a omorât pe amândoi. A stat cinşpe ani la Parchman.

— Bravo.

— Nu prea am reuşit să obținem cine ştie ce condamnări, în vremurile alea, dar i-am hărțuit atât de tare că le era frică să mai facă mare lucru. Violențele se răriseră sănătos, până când lui Dogan i-a venit ideea să se lege de evrei. Şi trebuie să recunosc că ne-a prins cu garda jos.

— De ce?

— Pentru că tipul se istețise între timp. Învățase pe propria lui piele că, până la urmă, oamenii lui ne spuneau tot ce ştiau, aşa că s-a hotărât să acționeze împreună cu o echipă extrem de restrânsă şi de liniştită.

— Echipă, spuneți? Adică mai mult de o persoană?

— Cam aşa ceva.

— Adică Sam şi încă cineva, de exemplu?

Lettner pufni şi chicoti o clipă, apoi hotărî că peştele plecase în altă direcție şi strânse undița. Motorul porni din prima, împingând barca în josul râului. Adam rămase cu picioarele atârnate peste marginea bărcii şi în curând mocasinii de piele şi gleznele goale se udară cu totul. Soarele începuse în sfârşit să se ascundă dincolo de coline şi tânărul îşi simțea sufletul umplându-se de frumusețea locurilor.

Următoarea oprire fu pe un ochi de apă liniştită, dominat de o faleză de care spânzura o frânghie. Lettner aruncă din nou undița, cu acelaşi rezultat ca şi până atunci, asumându-şi în acelaşi timp rolul de anchetator. Zeci de întrebări despre Adam şi familia acestuia — fuga spre vest, noile identități, sinuciderea. Explică, la rândul său, că, în perioada în care Sam fusese la închisoare, ei îi verificaseră familia şi aflaseră că omul lor avea un fiu care tocmai părăsise oraşul, dar cum Eddie se dovedise a nu fi periculos, nu continuaseră cercetările în direcția aceea. În schimb, îşi petrecuseră vremea supraveghindu-i pe frații şi verii lui Sam. Tinerețea lui Adam

şi felul în care fusese crescut, fără nici un fel de informaţie despre propriile rude, îl intrigau teribil pe bătrân.

Adam puse şi el câteva întrebări, dar răspunsurile erau vagi şi imediat răsucite în alte şi alte întrebări despre trecutul său. Adam se lupta cu un om care-şi petrecuse douăzeci şi cinci de ani din viaţă punând întrebări altora. A treia oprire fu undeva, nu departe de Calico Rock, şi rămaseră acolo până se lăsă întunericul. După cea de-a cincea bere, Adam adună suficient curaj ca să arunce şi el un cârlig. Lettner era un instructor extrem de răbdător şi, după numai câteva minute, Adam prinse un păstrăv absolut impresionant. Pentru scurt timp, cei doi uitară şi de Sam, şi de Klan, şi de celelalte coşmaruri din trecut, şi se mulţumiră să pescuiască. Băură bere şi dădură la peşte.

Numele de botez al doamnei Lettner era Irene şi îşi întâmpină soţul, precum şi pe musafirul neaşteptat, cu graţie şi nonşalanţă. Pe drumul spre casă, în maşina condusă de Ron, Wyn explicase că Irene era obişnuită cu vizite-surpriză; în orice caz, nu dădu nici un semn de tulburare când îi văzu apărând cu pas şovăitor şi întinzându-i păstrăvii înşiraţi pe-o sfoară.

Casa familiei Lettner se ridica chiar pe malul râului, la o milă spre nord de oraş. Veranda din spate era închisă, în aşa fel încât diversele insecte să nu-i necăjească pe locatari, dar oferea o vedere minunată spre râu. Cei doi bărbaţi se aşezară în balansoarele de răchită şi desfăcură alt rând de beri, aşteptând ca Irene să frigă peştele.

Pentru prima oară în viaţa lui, Adam mânca ceva la care contribuise şi el şi trebuia să recunoască că peştele avea un gust minunat. Asta se-ntâmplă întotdeauna când îl prinzi cu mâna ta, îl asigură Wyn, fără să se oprească din mestecat. Pe la jumătatea mesei, bătrânul o dădu pe scotch. Adam refuză; de fapt, el ar fi vrut să bea doar apă chioară, dar onoarea de bărbat îl obligă să continue cu berea. Ajuns în punctul ăsta,

nu îşi putea permite nici un fel de slăbiciune, căci Lettner l-ar fi pedepsit foarte sever.

Irene bea vin, cu înghiţituri mici, şi spunea poveşti despre Mississippi. Primise diverse ameninţări de-a lungul vremii şi copiii refuzau să vină în vizită. Şi ea şi Wyn erau de fel din Ohio şi familiile lor erau permanent îngrijorate pentru viaţa lor. Ce zile mai trăiseră şi ei, repeta Irene, cu oarecare nostalgie; era extrem de mândră de soţul ei şi de felul în care se comportase acesta în timpul războiului pentru drepturi civile.

Pe la ora zece, când terminară de mâncat, stăpâna casei se ridică de la masă şi îi lăsă singuri. Adam s-ar fi dus bucuros la culcare. Wyn se ridică anevoie în picioare şi se scuză o clipă: trebuia să meargă până la baie. Când se întoarse, aduse cu el două pahare înalte pline cu scotch proaspăt. Îi întinse unul lui Adam şi se înapoie la balansoarul lui.

O vreme, se legănară şi îşi savurară băutura în linişte. Apoi, Lettner zise:

— Deci, tu eşti convins că Sam a avut un ajutor.

— Bineînţeles că a avut un ajutor, sări Adam, conştient că limba i se cam împleticea în gură; în schimb, vorbele lui Lettner erau pe deplin limpezi.

— Şi ce te face să fii atât de sigur?

Adam puse jos paharul greu, jurându-şi să nu se mai atingă de el.

— FBI-ul a făcut percheziţie acasă la Sam imediat după atentat, corect?

— Corect.

— Sam era în închisoarea din Greenville, iar voi aveaţi mandat de percheziţie.

— Păi, eu am fost acolo, fiule. Doisprezece agenţi au stat trei zile în casa aia.

— Şi n-au găsit nimic.

— Poţi să zici.

— Nici urmă de dinamită, de capse, fitile, detonatoare, nici urmă de substanțe sau dispozitive care se folosesc în genul ăsta de atentate. Corect?

— Corect. Şi ce vrei să spui cu asta?

— Vreau să spun că Sam nu ştia nimic despre explozivi şi nici nu se folosise de ei vreodată.

— Ba eu zic că-i folosise, şi încă de multe ori. După câte îmi amintesc eu, Kramer a fost a şasea explozie. Ticăloşii ăia scrântiți puneau bombe în draci, fiule, şi noi nu-i puteam opri. Tu nu erai acolo, în schimb eu eram chiar în mijlocul grămezii. Hărțuisem şi infiltrasem Klanul aşa de tare, că tipilor le era frică să se mai mişte, când deodată ne trezim că izbucneşte alt război şi bombele încep să cadă peste tot. Am ascultat peste tot pe unde trebuia. Am răsucit brațele pe care le ştiam până le-am rupt. Şi n-am prins nici un fir. Informatorii noştri n-aveau nici un fir. Era ca şi când o altă ramură a Klanului invadase Mississippi fără să-i avertizeze pe membrii ramurii vechi.

— Ştiați de Sam?

— Aveam numele lui în dosare. Din câte mi-aduc eu aminte, taică-său făcuse parte din Klan; la fel şi vreo doi frați. Aveam numele tuturor, dar nu păreau periculoşi. Trăiau cu toții în partea din nord a statului, adică într-o zonă fără violențe prea mari. Dăduseră foc la vreo câteva cruci, trăseseră asupra unor case, dar nu se comparau cu banda lui Dogan. Oricum, aveam o grămadă de asasini pe capul nostru şi, practic, nu aveam timp să verificăm fiecare membru al Klanului din stat.

— Dar cum vă explicați brusca înclinație a lui Sam către violență?

— Nu pot s-o explic. Nu era doar unul dintre ăia care țin bâza. Omorâse deja câțiva oameni.

— Sunteți sigur?

— Ai auzit ce-am spus. Pe la începutul anilor cincizeci, şi-a împuşcat un angajat negru. Şi n-a făcut nici măcar o zi de închisoare pentru chestia asta. Ba mi se pare că nici măcar n-

a fost arestat. Şi poate că au mai fost si alte asemenea ocazii. Tot cu victime de culoare.

— Prefer să nu-mi spuneți.

— Întreabă-l pe el. Vezi dacă ticălosul bătrân are destul curaj să recunoască în fața propriului nepot, zise Lettner, sorbind din pahar. A fost o persoană violentă, fiule, şi era fără îndoială capabil să pună bombe şi să omoare oameni. Nu fi naiv.

— Nu sunt naiv. Pur şi simplu încerc să-i salvez viața.

— De ce? Doar a omorât doi copii nevinovați. Înțelegi chestia asta?

— E adevărat că a fost condamnat pentru asta. Dar dacă nu i-a omorât el, atunci nici statul n-are dreptul să-l omoare.

— Nu sunt de acord cu aiureala asta. Pedeapsa cu moartea e prea bună pentru astfel de oameni. E prea curată şi aseptică. Ştiu că sunt pe cale să moară, aşa că au timp să-şi spună rugăciunea şi să-şi ia la revedere. Ceea ce nu se poate spune despre victimele lor.

— Deci vreți ca Sam să fie executat?

— Da. Vreau să fie toți executați.

— Păi, parcă ziceați că nu e un băiat rău.

— Am mințit. Sam Cayhall e un ucigaş cu sânge rece, al dracului de vinovat. Altfel cum îți explici că, după ce-a fost arestat, s-au oprit şi exploziile?

— Poate că se speriaseră după figura cu Kramer?

— Cine dracu' să se sperie?

— Sam şi partenerul lui. Şi Dogan.

— OK. Hai să presupunem că Sam a avut un complice.

— Nu. Hai să presupunem că Sam a fost complicele. Şi că tipul celălalt a fost expertul în explozivi.

— Expert? Păi, alea erau nişte bombe absolut artizanale, fiule. Primele cinci nu erau decât nişte cartuşe de dinamită legate cu un fitil. Scaperi chibritul, o iei la fugă ca un nebun, şi după cinşpe minute, bum! Bomba de la Kramer n-a fost decât o mizerie cu ceas. Au avut noroc că n-au sărit şi ei în aer când au meşterit-o.

— Credeți că a fost pusă dinadins să sară în aer atunci când a sărit?

— Jurații au zis că da. Dogan a spus că plănuiseră să-l omoare pe Marvin Kramer.

— Dar atunci pentru ce s-a mai învârtit Sam prin preajmă? De ce a ajuns atât de aproape de locul exploziei încât să fie atins de cioburi?

— Întreabă-l pe Sam însuşi, dar cred că ai şi făcut-o. El afirmă că a avut un complice?

— Nu.

— Deci, asta e. Dacă propriul client neagă, atunci ce dracu' mai vrei?

— Pentru că, după părerea mea, clientul meu minte.

— Atunci, foarte rău pentru el. Dar, din moment ce el vrea să mintă ca să apere identitatea altcuiva, ție ce-ți mai pasă?

— Ce interes ar avea să mă mintă?

Lettner dădu, încurcat, din cap, mormăi ceva de neînțeles şi bău din pahar.

— De unde dracu' vrei să ştiu? Nici nu vreau să ştiu. Pe cuvântul meu dacă-mi pasă de chestia asta. Dar dacă nu vorbeşte deschis nici cu tine, care-i eşti avocat şi nepot, atunci eu zic că merită să fie gazat.

Adam bău pe îndelete din scotch şi rămase cu privirea pierdută în întuneric. Adevărul e că uneori se simțea efectiv prost că încerca să dovedească faptul că propriul său client îl mințea.

— Deci nu-i credeți pe martorii care spun că l-au văzut pe Sam împreună cu o altă persoană? întrebă el, schimbând direcția conversației.

— Nu. Din câte-mi amintesc, au fost destul de slabi. Tipul de la parcarea pentru camioane s-a prezentat foarte târziu. Celălalt abia ieşise dintr-o cârciumă. Nici unul dintre ei nu era credibil.

— Îl credeți pe Dogan?

— Jurații au făcut-o.

— Nu mă interesează jurații.

— Dogan era nebun, Dogan era un geniu, zise Lettner, cu respirația marcată în sfârşit de cantitatea imensă de băutură pe care o turnase în el. A zis că bomba fusese pusă acolo ca să omoare pe cineva şi eu îl cred. Adu-ți aminte, Adam, că în Vicksburg au făcut praf o familie întreagă. Nu-mi mai aduc aminte numele...

— Pinder. Dar văd că folosiți mereu pluralul.

— Păi, am zis că intru-n joc şi sunt de acord să presupunem că Sam a avut tot timpul cu el un amic. Acasă la Pinder, au pus bomba în mijlocul nopții. Puteau să-i omoare pe toți membrii familiei.

— Sam mi-a spus că au pus bomba în garaj, tocmai ca să nu rănească pe cineva.

— Ți-a zis Sam aşa ceva? A mărturisit el asta? Atunci de ce dracu mă mai întrebi pe mine de complicele lui? Mie mi se pare că ar trebui mai degrabă să-ți asculți clientul, Adam, ticălosul e vinovat. Fii atent la ce-ți spune.

Adam luă încă o înghițitură de alcool şi-şi simți pleoapele împreunându-se; ochii nu reuşeau să vadă acele ceasornicului.

— Povestiți-mi despre înregistrări, zise el, cu un căscat.

— Care înregistrări? întrebă Lettner, căscând la rândul său.

— Înregistrările pe care FBI-ul le-a adus la proces. În care Dogan vorbea cu Wayne Graves despre aruncarea în aer a firmei lui Kramer.

— Am avut nenumărate înregistrări. Cu nenumărate ținte. Kramer a fost doar una dintre ele. Of, fir-ar al dracului, am avut una în care doi glugați vorbeau despre aruncarea în aer a unei sinagogi chiar în timpul unei nunți. Voiau să blocheze uşile şi să trimită nişte gaz pe conductele de încălzire ca să termine cu toată congre- gația. Ăştia erau bolnavi, omule. Nu era Dogan, erau doar doi dintre cretinii care lucrau pentru el şi care vorbeau aiurea, aşa că pe-aia am dat-o la o parte. Wayne Graves primea şi el bani de la noi, aşa că ne-a dat voie să-i interceptăm telefonul. Într-o noapte l-a sunat pe Dogan şi

i-a spus că vorbeşte de la un telefon public; după aia, s-au apucat să vorbească despre Kramer şi alte ținte. Chestia asta ne-a ajutat foarte mult în procesul lui Sam. Dar nici una dintre înregistrări nu ne-a ajutat să oprim atentatele sau să-l identificăm pe Sam.

— Nu ştiați că Sam Cayhall era şi el implicat?

— Deloc. Şi dacă tâmpitul ar fi plecat din Greenvile atunci când trebuia, probabil că ar mai fi fost şi astăzi un om liber.

— Kramer ştia că era pe lista țintelor?

— L-am avertizat noi. Dar era obişnuit cu amenințările şi îşi luase deja un paznic acasă, preciză Lettner, care începuse să pronunțe cuvintele cu destulă greutate.

Adam se scuză şi porni cu paşi şovăitori spre baie. Când se întoarse pe verandă, fu întâmpinat de un sforăit puternic. Lettner adormise cu paharul în mână. După ce recuperă recipientul şi-l aşeză pe masă, tânărul plecă în căutarea unei canapele.

20

Dimineața era caldă, dar în jeep-ul militar părea toridă şi se simțea lipsa aerului condiționat. Ud leoarcă de transpirație, Adam îşi ținea mâna pe mânerul portierei, în speranța că aceasta avea să se deschidă imediat dacă micul dejun servit de Irene ar fi dat să-i vină înapoi pe gât.

Se trezise pe podea, lângă canapeaua îngustă din spălătoria aflată lângă bucătărie. Canapeaua însăşi nu era, de fapt, decât o bancă pe care Lettner se aşeza să-şi scoată cizmele, îi explicase bătrânul râzând cu poftă. Irene fusese cea care îl găsise după ce-l căutase prin toată casa. Adam îşi ceru scuze cu atâta ardoare încât gazdele îl rugară cu cerul şi pământul să înceteze. Apoi doamna Lettner insistase să le servească un mic dejun consistent, căci era ziua din

săptămână în care mâncau carne de porc. Aşa că Adam se aşează la masa din bucătărie şi bău cu lăcomie apă de la gheață, în timp ce Irene prăjea costiță, fredonând uşor un cântec, iar Wyn citea ziarul. Stăpâna casei pregăti şi jumări de ouă şi le mai oferi şi câte un pahar de Bloody Mary.

Vodca mai alină un pic durerea care-i încingea fruntea, dar nu făcu acelaşi lucru şi cu stomacul. Şi în timp ce maşina înghițea distanța care-i despărțea de Calico Rock, Adam aştepta cu groază momentul în care avea să i se facă rău.

Cu toate că Lettner ieşise primul din scenă cu o seară înainte, în dimineața aceasta arăta deosebit de proaspăt, fără nici un semn de mahmureală. Mâncase o farfurie plină ochi cu slănină şi pesmeți şi băuse doar un singur pahar de Bloody Mary. Îşi citise ziarul cu multă conştiinciozitate, comentând diversele articole, ceea ce-l făcuse pe Adam să creadă că bătrânul era unul din acei băutori care se aranjau în fiecare seară, dar reuşeau să iasă cu uşurință din ceață.

În fața lor apărură primele case din sat, drumul se mai îmblânzi şi stomacul lui Adam se calmă brusc.

— Iartă-mă pentru noaptea trecută, zise Lettner.

— Poftim?

— În legătură cu Sam. Am fost prea aspru. Ştiu că-ți este bunic şi că eşti îngrijorat. De-aia îți spun că te-am mințit. Să ştii că nu vreau să-l văd mort. Nu e un tip rău.

— Am să-i transmit.

— Mda. Sunt convins c-o să-l emoționeze pân' la lacrimi.

Odată intrați în oraş, o luară spre pod.

— Ar mai fi ceva, zise Lettner. Noi am bănuit întotdeauna că Sam a avut un tovarăş în acțiunea aia.

Adam se mulțumi să privească, zâmbind, pe fereastra maşinii. Când trecură pe lângă o bisericuță, fură nevoiți să încetinească, căci mai multe persoane în vârstă stăteau la umbra copacilor sau se plimbau de colo-colo, dichisite în hainele lor de duminică.

— De ce? întrebă Adam.

— Din exact aceleaşi motive. Sam nu mai fusese implicat în atentate cu bombe şi nici în alte acțiuni violente organizate de Klan. Cei doi martori, mai ales şoferul de camion din Cleveland, ne-au pus pe gânduri. Camionagiul n-avea nici un motiv să mintă şi părea foarte sigur de el. Sam nu părea să fie genul de om care să-şi pornească propria campanie de aruncări în aer.

— Si cine ar fi acest al doilea?

— Zău dacă ştiu, mărturisi Lettner care opri maşina chiar lângă râu şi se aplecă pe volan, ițindu-şi capul spre Adam. După a treia sau a patra explozie, mi se pare că după cea de la sinagoga din Jackson, nişte evrei barosani din New York şi Washington s-au întâlnit cu LBJ care l-a sunat pe urmă pe Hoover care mi-a telefonat mie. Aşa se face că am luat drumul până în D.C. unde m-am întâlnit cu domnul Hoover şi cu Preşedintele care mi-au cam frecat ridichea şi m-am întors în Mississippi, mai hotărât ca niciodată. Am tăbărât pe capul informatorilor. Adică i-am cam bătut pe unii dintre ei. Am încercat totul, dar n-am realizat nimic. Sursele noastre nu reuşeau să afle cine se afla în spatele exploziilor. Dogan era singurul care ştia, dar era clar că nu spunea nimic nimănui. Şi totuşi, după cea de-a cincea explozie, mi se pare că aia de la redacția ziarului, am putut să spargem zidul.

Lettner coborî din maşină şi porni încet spre râu. Adam îl ajunse din urmă şi se opriră amândoi să privească apa ce străbătea Calico Rock.

— Vrei o bere? Am întotdeauna la gheață în magazin.

— Vă rog, nu. Mi-e deja rău.

— Glumeam. Oricum, Dogan avea un cimitir de maşini absolut uriaş şi unul dintre angajaţi era un amărât de negru, analfabet, care spăla maşinile şi mătura podelele. Noi mai încercasem şi altă dată să luăm legătura cu bătrânul, dar omul se arătase de-a dreptul ostil. Şi într-o zi, vine aşa, hodoronc-tronc, şi îi spune unuia dintre agenţii noştri că-l văzuse pe Dogan şi pe un alt bărbat băgând ceva în portbagajul unui Pontiac verde, cu vreo două zile mai înainte. După ce a aşteptat puţin ca să plece ăia doi, a desfăcut capota şi a dat de dinamită. A doua zi a auzit de un nou atentat. Şi cum ştia că Biroul Federal îl călărea puternic pe Dogan, s-a gândit că merita să ne pună la curent cu ce văzuse. Ajutorul lui Dogan fusese un alt angajat glugat pe nume Virgil. Drept pentru care m-am dus să-i fac o vizită lui Virgil. I-am bătut la uşă într-o noapte pe la ora trei, am bubuit în uşa aia mai-mai s-o pun la pământ, c-aşa lucram în vremea aceea, şi nu peste multă vreme omul meu apăruse pe verandă. Mai aveam cu mine vreo opt agenţi şi toţi nouă aveam insignele cât mai la vedere. Amărâtul făcuse pe el de frică. I-am spus că ştiam foarte bine că livrase nişte dinamită în Jackson cu o noapte înainte şi că avea toate şansele să primească vreo treizeci de ani pe chestia asta. S-o fi auzit pe nevastă-sa cum mai plângea. Virgil tremura ca o piftie şi stătea să izbucnească şi el în plâns. I-am lăsat cartea mea de vizită cu indicaţia să mă sune neapărat până-n prânz şi l-am ameninţat că o să fie vai de capul lui dacă-i spunea ceva lui Dogan sau altcuiva. L-am mai informat şi că-l ţineam sub supraveghere douăşpatru de ore din douăşpatru. Nu cred că lui Virgil i-a mai ars de somn după plecarea noastră. Când a venit să mă vadă, câteva ore mai târziu, avea ochii roşii şi umflaţi. Până la urmă ne-am împrietenit. Mi-a povestit că exploziile nu erau opera bandei obişnuite a lui Dogan. Nu ştia mare lucru, dar auzise destule de la Dogan ca să ajungă la convingerea că omul care punea bombele era un tip foarte tânăr dintr-un alt stat. Băiatul ăla răsărise aşa, de niciunde, şi îi mersese vestea că se pricepe la explozivi. Dogan alegea

țintele, făcea planurile, pe urmă îi telefona băiatului ăluia, care se strecura în oraş, punea bombele şi dispărea.

— Si l-ați crezut?

— În mare măsură, da. Povestea lui era logică. Trebuia să fie cineva nou pentru că aveam informatori la toate nivelurile Klanului. Le cunoşteam practic toate mişcările.

— Ce s-a întâmplat cu Virgil?

— Am stat o vreme cu el, i-am dat ceva bani, ştii cum se desfăşoară lucrurile. Toți vor bani. M-am convins că n-avea nici cea mai vagă idee despre persoana care punea bombele. Nu voia să recunoască că era şi el implicat, că el livrase maşina şi dinamita, iar noi n-am insistat. În fond, nu pe el îl voiam.

— Fusese implicat şi în povestea cu Kramer?

— Nu. Atunci Dogan se folosise de altcineva. Uneori, omul ăla parcă avea un al şaselea simț care-i spunea când să încurce lucrurile, când să schimbe schemele obişnuite.

— Suspectul de care vorbea Virgil nu prea aducea cu Sam Cayhall, nu?

— Nu.

— Şi n-aveați nici un suspect?

— Nu.

— Haida-de, Wyn. Nu se poate să nu fi avut măcar o idee.

— Pe cuvântul meu că nu. La puțin timp după ce l-am cunoscut pe Virgil, Kramer a sărit în aer şi totul s-a terminat. Dacă Sam a avut vreun amic, atunci să ştii că amicul l-a părăsit.

— Şi Biroul n-a mai auzit nimic după aia?

— Nici cât negru sub unghie. Pusesem mâna pe Sam, care arăta şi mirosea tare a vinovat.

— Şi, pe deasupra, mai erați şi nerăbdători să puneți punct cazului.

— Fireşte. Şi adu-ți aminte că seria de atentate s-a încheiat brusc, după ce l-am prins pe Sam. Vinovatul era în mâinile noastre, domnul Hoover era fericit. Evreii erau şi ei fericiți. Preşedintele, aşişderea. După aia, n-au putut să-l

condamne timp de vreo paişpe ani, dar asta este altă poveste. Toată lumea a răsuflat uşurată când s-a terminat cu exploziile.

— Bine, dar de ce nu l-a dat Dogan în gât şi pe celălalt, aşa cum a făcut cu Sam?

Coborâseră împreună malul până ajunseseră la numai câțiva centimetri de apă, şi aproape de maşina lui Adam. Lettner îşi drese glasul şi scuipă cu ciudă în apă.

— Tu ai depune mărturie împotriva unui terorist aflat în libertate?

Adam se gândi o clipă. Lettner zâmbi, arătându-şi dinții galbeni în toată splendoarea lor, şi porni spre doc.

— Hai să bem o bere.

— Nu, mulțumesc. Trebuie să plec.

Atunci bătrânul se opri şi îi întinse mâna; îşi promiseră să se mai vadă. Adam îl invită pe fostul agent special la Memphis, iar acesta îl invită pe tânăr la o altă partidă de pescuit, şi la o bere, Adam îl rugă pe bătrân să o salute pe Irene din partea lui, se scuză din nou pentru că adormise în spălătorie şi îi mulțumi încă o dată pentru conversația extrem de interesantă.

Orăşelul se pierdu în depărtare; maşina lua uşor curbele şi pantele, căci şoferul avea grijă să nu-şi supere stomacul.

Când intră în casă, o găsi pe Lee luptându-se cu nişte paste italieneşti. Pe masă stăteau frumos aranjate farfurii din porțelan fin, tacâmuri de argint şi o glastră cu flori. În bucătărie, însă, lucrurile nu prea se desfăşurau aşa cum ar fi trebuit. În ultima săptămână, Lee mărturisise de mai multe ori că era o bucătăreasă execrabilă, iar acum o şi demonstra. Cratițele şi tigăile zăceau împrăştiate peste tot, şorțul rar folosit era îngrozitor de pătat cu sos de roşii. Văzându-i ochii mirați, mătuşă-sa izbucni în râs exact când se sărutau de bun găsit şi îl anunță că, dacă situația atingea punctul critic, aveau o pizza în congelator.

— Arăți groaznic, zise, privindu-l brusc în ochi.

— Am avut o noapte grea.

— Miroşi a alcool.

— Am băut două pahare de Bloody Mary la micul dejun. Şi trebuie neapărat să mai beau unul.

— Barul e închis, îl anunță ea, apucându-se să curețe nişte legume. Ce-ai făcut pe unde ai fost?

— M-am îmbătat cu un tip de la FBI. Şi am adormit pe podea, în spălătoria omului.

— Vai, ce drăguț, remarcă Lee şi fu cât pe-aci să-şi taie un deget. Ai văzut ziarul de azi?

— Nu. E nevoie?

— Da. Uite-l colo, zise ea, arătându-i un colț al barului.

— E de rău?

— Citeşte-l.

Adam luă ziarul, ediția de duminică a lui *Memphis Press,* şi se aşeză pe unul din scaunele de lângă masă. Pe prima pagină a celei de-a doua secțiuni, dădu cu ochii de propria lui figură zâmbitoare. Era o fotografie făcută în anul doi de facultate şi alături de ea se mai aflau şi cele ale lui Sam, evident, Marvin Kramer, Josh şi John Kramer, Ruth Kramer, David McAllister, procurorul general, Steve Roxburgh, Naifeh, Jeremiah Dogan, precum şi cea a domnului Elliot Kramer, tatăl lui Marvin.

Era clar că Todd Marks fusese foarte ocupat în ultima vreme. Articolul începea cu un scurt rezumat al cazului, trecând apoi la momentul actual şi reluând cele scrise cu două zile mai înainte. Aducea totuşi ceva mai multe date biografice despre Adam — colegiul urmat la Pepperdine, facultatea de drept la Michigan, redactor coordonator al revistei facultății, angajarea la „Kravitz & Bane". Naifeh nu spusese prea multe, doar că execuția va avea loc în conformitate cu legea. Pe de altă parte, McAllister era de o înțelepciune remarcabilă. Trăise apăsat de coşmarul cazului Kramer timp de douăzeci şi trei de ani, declara el plin de gravitate; avusese onoarea şi privilegiul de a-l aduce pe Sam

Cayhall în fața justiției şi numai o execuție putea să pună capăt acestui capitol îngrozitor din istoria statului Mississippi. Nu, afirma el după o matură chibzuință, clemența era cu totul exclusă. Pur şi simplu nu ar fi corect față de băieţaşii familiei Kramer. Şi tot aşa.

Steve Roxburgh fusese şi el încântat să dea interviul acela. Se declara gata de luptă împotriva ultimelor eforturi depuse de Cayhall şi de avocatul acestuia, şi anunța că atât el cât şi membrii echipei sale erau pregătiți să muncească optsprezece ore pe zi ca să ducă la îndeplinire aşteptările oamenilor. Povestea asta durase prea mult şi venise vremea ca justiția să-şi facă datoria. Nu, nu era îngrijorat de ultimele demersuri legale întreprinse de domnul Cayhall, căci avea încredere în calitățile sale de avocat, de avocat al poporului.

Sam Cayhall refuzase să facă vreun comentariu, explica Marks în cursul articolului, iar Adam Hall nu putuse fi găsit, de parcă tânărul abia ar fi aşteptat să-şi expună părerile în ziar.

Comentariile din partea familiei Kramer erau în acelaşi timp interesante şi deprimante. Elliot Kramer, acum în vârstă de şaptezeci şi şapte de ani, continua să muncească, vioi şi sănătos, în ciuda unor tulburări cardiace. Vorbele sale erau, bineînțeles, pline de amărăciune. Klanul şi Sam Cayhall erau vinovați nu numai de moartea celor doi nepoți ai săi, ci şi de sinuciderea lui Marvin. De douăzeci şi trei de ani aştepta ca Sam să fie executat, şi acest final era oricând binevenit. Bătrânul critica violent sistemul judiciar care permitea unui condamnat să mai trăiască aproape zece ani după ce juriul hotărâse pedeapsa cu moartea. Nu era sigur dacă avea să asiste la execuție, medicii fiind cei care aveau să decidă, zicea el, dar ar fi vrut să fie de față ca să-l privească pe Cayhall drept în ochi atunci când va fi legat de scaun.

Ruth Kramer era ceva mai moderată în afirmații. Timpul vindecă multe răni, declara ea, şi nu putea să spună cum se va simți după execuție. Oricum, nimeni şi nimic nu-i va aduce fiii înapoi. Atât.

Adam împături ziarul şi-l aruncă pe jos, lângă scaun. Stomacul i se strânse brusc, când îşi aminti declarațiile lui Steve Roxburgh şi David McAllister. Avocatul care ar fi trebuit să salveze viața lui Sam constata îngrozit că duşmanii erau nerăbdători să pornească bătălia finală. El nu era decât un începător care urma să dea piept cu nişte veterani. Mai ales cu Roxburgh, care avusese deja ocazia să parcurgă respectivul traseu şi beneficia de o echipă nouă, formată din specialişti renumiți, precum dr. Death, un avocat talentat pasionat de execuții. Adam nu avea la dispoziție decât un dosar complet epuizat, plin de apeluri nereuşite, precum şi o rugăciune ca Dumnezeu să facă un miracol. Din toate aceste motive, se simțea absolut vulnerabil şi fără speranță.

Lee se aşează lângă el cu o ceaşcă de cafea.

— Pari îngrijorat, observă ea şi-l mângâie pe braț.

— Amicul meu cu păstrăvii nu mi-a fost de nici un ajutor.

— Am impresia că bătrânul Kramer e hotărât să meargă până în pânzele albe.

— Am nevoie de ceva care să-mi taie durerea asta, zise Adam, masându-şi tâmplele uşor.

— Vrei o pastilă de valium?

— E minunată.

— Ți-e foame?

— Nu. Stomacul nu prea e-n apele lui.

— Perfect. Pentru că de cină s-a ales praful. Am avut o mică problemă cu rețeta. Aşa că a rămas să alegem între pizza şi nimic.

— Pentru mine, nimic e alegerea cea mai bună. Pe lângă valium.

21

După ce-şi aruncă cheile pe fundul găleții roşii, Adam urmări cu privirea cursa pe verticală a acesteia, până când, odată ajuns la capătul drumului, recipientul cu pricina începu să se rotească încet. Apoi se apropie de prima poartă care se deschise cu un zvâcnet. În dreptul celei de-a doua porți trebui să aştepte câteva clipe. Sergentul Packer îşi făcu tot atunci apariția pe uşa principală, căscând şi întinzându-şi oasele de parcă abia s-ar fi sculat din somn. În sfârşit, se deschise şi cea de-a doua poartă.

— Bună ziua, îi ură Packer din apropiere.

Era aproape ora două a după-amiezii, adică cel mai fierbinte moment al zilei. De fapt, la radio meteorologii anunțaseră în dimineața aceea că vor traversa prima zi din an cu temperaturi de patruzeci de grade.

— Bună, sergent, îl salută Adam de parcă ar fi fost prieteni vechi, şi porniră împreună pe poteca pavată cu cărămizi ce ducea la mica uşă năpădită de buruieni pe care Packer o descuie şi Adam păşi înăuntru.

— Mă duc să-l aduc pe Sam, anunță Packer fără grabă şi se făcu nevăzut.

Scaunele de dincoace de ecranul metalic erau împrăştiate care încotro. Adam îşi aduse unul dintre ele la capătul cel mai îndepărtat al tejghelei de lemn, cât mai departe de aparatul de aer condiționat.

În dimineața aceea, la ora nouă, depusese la Curtea Supremă Statală o petiție in care era atacată camera de gazare pe baza legislației referitoare la eliberările postcondamnare; şi asta pentru că tot legea spunea că nici o acțiune nu putea fi adusă în fața unui tribunal federal dacă nu fusese mai întâi respinsă de un tribunal statal. Atât Adam cât şi Garner Goodman considerau că nu era decât o formalitate. Goodman fusese cel care-şi petrecuse duminica redactând petiția, în timp ce tânărul său coleg băuse bere şi pescuise păstrăvi cu Wyn Lettner.

Ca de obicei, Sam avea mâinile prinse în cătuşe, fața lipsită de orice expresie şi salopeta cea roşie descheiată până

în talie. Părul cărunt de pe piept era năclăit de sudoare. Ca un animal bine dresat, îşi întoarse spatele spre Packer care-i scoase imediat brățările metalice de la mâini, părăsind apoi încăperea. Prima mişcare a lui Sam fu să-şi aprindă o țigară; abia după aceea se aşează şi spuse „Bine te-ai întors".

— Uite, am depus asta la tribunal azi la ora nouă, zise Adam, strecurând hârtia prin deschizătura din ecranul despărțitor. Am vorbit cu grefiera de la Curtea Supremă din Jackson. După părerea ei, tribunalul se va pronunța cu iuțeala obişnuită.

— Poți să pui pariu că aşa o să se întâmple, întări Sam, luând documentele, cu ochii țintă la tânăr. Or să mi-l refuze cu cea mai mare plăcere.

— Răspunsul trebuie dat imediat, aşa că procurorul general a şi început să se agite.

— Nemaipomenit. Înseamnă că o să avem ce vedea la jurnalul de seară. Probabil că televiziunea a şi fost convocată la el, la birou, ca să filmeze şi cum îşi pregăteşte răspunsul.

Umezeala din încăpere îl făcu pe Adam să-şi scoată haina şi să-şi slăbească nodul la cravată: începuse să transpire.

— Spune-mi, numele de Wyn Lettner îți aminteşte ceva?

Sam înghesui petiția pe scaunul de alături şi trase cu sete din țigară.

— Da. De ce? întrebă el, trimițând un nor impresionant spre plafon.

— L-ai cunoscut?

— Poate, zise el după o clipă de gândire, măsurându-şi vorbele cu multă atenție. Nu sunt sigur. Ştiu cine a fost. De ce?

— Pentru că am dat de el în weekendul ăsta. Acum e la pensie şi ține un doc pentru pescuit păstrăvi pe White River. Am stat mult de vorbă.

— Ce drăguț. Şi, mă rog, ce anume ați reuşit să realizați?

— Mi-a spus că mai crede şi acum că ai lucrat împreună cu cineva.

— Ți-a dat şi vreun nume?

— Nu. N-au avut niciodată vreun suspect, sau cel puțin aşa susține. Dar au avut un informator printre oamenii lui Dogan care i-a spus că cel de-al doilea nu făcea parte din grupul obişnuit. După părerea lor, era un tip foarte tânăr, venit din alt stat. Asta-i tot ce ştia Lettner.

— Şi tu l-ai crezut?

— Nu ştiu ce să cred.

— Păi, acum ce importanță mai are chestia asta?

— Habar n-am. Ar putea să-mi folosească, în încercarea de a-ți salva viața. Nimic mai mult. Cred că... sunt pur şi simplu disperat.

— Şi, adică, eu nu sunt?

— Sam, mă agăț de un pai şi încerc să astup tot felul de găuri.

— Prin urmare, povestea mea e plină de găuri?

— Aşa mi se pare. Lettner zicea că a avut mereu îndoieli pentru că nu găsiseră nici o urmă de explozivi când ți-au percheziționat casa. Şi nici nu erai cunoscut ca un adept al atentatelor cu bombe. Zicea că nu păreai genul care să pornească o campanie personală de asemenea atentate.

— Şi tu chiar crezi tot ce-ți spune Lettner?

— Da, pentru că e logic.

— Atunci, lasă-mă să-ți pun o întrebare. Ce-ai face dacă ți-aş spune că a mai fost cineva împreună cu mine şi ți-aş da numele, adresa, numărul de telefon, grupa de sânge şi rezultatul analizelor de urină ale individului?

— Aş începe să urlu ca din gură de şarpe. Aş depune tone de cereri şi apeluri. Aş stârni presa spunându-le că tu ai fost țapul ispăşitor. Aş bate toba despre nevinovăția ta în speranța că, până la urmă, cineva tot va băga de seamă, un judecător de apel de exemplu.

Sam dădu uşor din cap, de parcă ceea ce auzea era de un ridicol absolut.

— N-o să meargă, Adam, zise el cu grijă, ca şi când avea de-a face cu un copil. Eu mai am la dispoziție doar trei

săptămâni jumate şi tu cunoşti foarte bine legea. Nu există nici o posibilitate practică să faci acum din mine o victimă.

— Ştiu. Dar tot am s-o fac.

— N-o să meargă. Încetează să mai cauți victima.

— Cine e celălalt?

— Nimeni. Celălalt nu există.

— Ba da, există.

— Ce te face să fii aşa de sigur?

— Faptul că vreau să cred că eşti nevinovat, Sam. Pentru mine, e foarte important lucrul ăsta.

— Bine, dar ți-am spus că sunt nevinovat. Eu am pus bomba aia, dar nu am vrut să omor pe nimeni.

— Dar de ce ai pus bomba? De ce ai pus bombe acasă la Pinder, la sinagogă şi la firma de afaceri imobiliare? De ce puneai bombe în locuri unde se adunau oameni nevinovați?

Drept răspuns, Sam se mulțumi să pufăie din țigară şi să privească țintă în podea.

— De unde vine ura asta a ta? Cum de-ți este aşa de uşor? De ce ai fost învățat să-i urăşti pe negri, pe evrei şi pe catolici, şi în general pe oricine este cât de cât diferit de tine? Tu te-ai întrebat vreodată de ce?

— Nu. Şi nici n-am de gând s-o fac.

— Înseamnă că vine din tine. Din caracterul tău, din felul în care eşti alcătuit, din înălțimea şi ochii tăi albaştri. E ceva cu care te-ai născut şi nu te poți schimba. E o moştenire genetică de la tatăl şi bunicul tău, amândoi membri credincioşi ai Klanului, pe care o vei lua plin de mândrie cu tine în mormânt, corect?

— A fost un fel de-a trăi. Singurul pe care-l cunosc.

— Atunci explică-mi ce s-a întâmplat cu tatăl meu? Cum de nu l-ai contaminat şi pe el?

Sam îşi aruncă țigara pe podea şi o strivi cu piciorul; ridurile din colțurile ochilor şi de pe frunte se adânciră.

— Deci asta e, zise el, fără să-l privească pe Adam. A venit vremea să stăm de vorbă despre Eddie, adăugă el cu glas şi mai blând decât până atunci.

— Unde ai greşit-o cu el?

— Chestia asta n-are, evident, nimic de-a face cu mica şedinţă de gazare care mi se pregăteşte. Nu-i aşa? Nimic de-a face cu apeluri, avocaţi şi judecători, moţiuni şi suspendări. Chestia asta nu-i decât o pierdere de timp.

— Nu fi laş, Sam. Spune-mi unde ai greşit-o cu Eddie. Pe el l-ai învăţat cuvântul cioroi? L-ai învăţat să-i urască pe puştii negri? Ai încercat să-l înveţi cum să ridice cruci în flăcări sau să fabrice bombe? L-ai luat cu tine la un linşaj? Ce-ai făcut cu el, Sam? Unde ai greşit?

— Eddie a aflat că fac parte din Klan abia când a ajuns la liceu.

— Păi de ce abia atunci? Doar nu-ţi era ruşine de ce făceai. Dimpotrivă, era o mândrie a familiei, nu?

— Era ceva despre care nu vorbeam.

— De ce? Tu ai fost a patra generaţie de oameni ai Klanului din familia Cayhall, cu rădăcini tocmai pe timpul Războiului Civil, sau cam aşa ceva. Nu asta mi-ai spus mie?

— Ba da.

— Atunci de ce nu l-ai luat pe micul Eddie pe genunchi ca să îi arăţi fotografii din albumul de familie? De ce nu l-ai legănat seara spunându-i poveşti despre eroismul familiei Cayhall care dădeau foc, noaptea, la cocioabele negrilor? Poveşti de război istorisite de la tată la fiu.

— Îţi repet, nu vorbeam despre chestia asta.

— Şi când a crescut, n-ai încercat să-l recrutezi?

— Nu. Pentru că el era altfel.

— Vrei să spui că el nu era plin de ură?

Sam tresări şi începu să tuşească sacadat, o tuse de fumător înrăit. Se înroşise la faţă, sufocându-se din cauza tusei. Până la urmă, scuipă, se ridică în picioare şi începu să se plimbe de colo-colo, încercând să scape de coşmar.

În sfârşit, o clipă de linişte. Atunci se îndreptă de spate şi respiră rapid, apoi scuipă din nou, se relaxă şi trase uşor aer în piept. Accesul de tuse se terminase şi chipul îşi regăsi paloarea. Odată aşezat din nou pe scaunul din faţa lui Adam,

bătrânul pufăi vitejeşte din ţigară, de parcă nu ea fusese cauza tusei aceleia îngrozitoare. Nu se grăbi să răspundă, ci respiră adânc şi îşi curăţă gâtul de flegmă.

— Eddie a fost un copil tare blând, începu el să explice cu glas răguşit. O moştenise pe maică-sa. Nu era un papă-lapte, de fapt era la fel de bine înfipt pe picioarele lui ca toţi ceilalţi băieţi. Nu departe de casa noastră locuia o familie de cioroi...

— Sam, n-am putea să le spunem doar negri atunci când vorbim despre ei? Te-am rugat chestia asta.

— Iartă-mă. O familie de africani, familia Lincoln. Pe el îl chema Joe Lincoln şi lucrase pentru noi ani de zile, avea nevastă şi o duzină de copii. Unul dintre băieţi era de vârsta lui Eddie şi, când îi căutai, îi găseai doar împreună; puştii erau cei mai buni prieteni, un lucru destul de obişnuit pentru vremea aceea. De jucat, te jucai cu oricine era aproape de casă. Până şi eu am avut în copilărie amici africani, dacă poţi să crezi aşa ceva. Când a mers la şcoală, Eddie a fost foarte supărat că el călătoreşte într-un autobuz şi prietenul lui în altul. Pe puşti îl chema Quince, Quince Lincoln. Abia aşteptau să se întoarcă de la şcoală ca să se joace prin fermă. Mi-aduc aminte că Eddie era foarte tulburat că nu puteau să meargă împreună la şcoală şi că nu putea să rămână peste noapte la familia Lincoln, după cum nici Quince nu putea să rămână peste noapte la noi. Mereu mă întreba de ce în Ford County africanii erau aşa de săraci, de ce locuiau în cocioabe, de ce nu aveau haine ca lumea şi de ce aveau atât de mulţi copii. A suferit cu adevărat pe chestia asta şi de-aia a fost altfel. Pe măsură ce a crescut, s-a ataşat şi mai mult de ideile astea. Am încercat să stau de vorbă cu el.

— Fireşte că ai încercat să-l aduci pe calea cea bună, nu?

— Am încercat să-i explic nişte lucruri.

— Cum ar fi, de exemplu?

— Cum ar fi, de exemplu, nevoia de a păstra separarea raselor. Nu era nimic rău în a avea şcoli separate. Nimic rău în legea care interzicea căsătoriile mixte. Nu era nimic rău în a-i ţine pe africani la locul lor.

— Şi care-i locul ăsta?

— Sub control. Dacă i-am lăsat de capul lor, uite unde am ajuns. Crime, droguri, SIDA, copii din flori, o distrugere generalizată a țesăturii morale a societății.

— Nu zici nimic de proliferarea nucleară şi de albinele ucigaşe?

— Las' că ai înțeles ce vreau să spun.

— Dar atunci cum rămâne cu drepturile fundamentale, cu concepte esențiale precum dreptul la vot, dreptul de a folosi toaletele publice, dreptul de a mânca în restaurante şi de a locui la hotel, dreptul de a nu fi supus unei discriminări când e vorba de locuință, loc de muncă, educație?

— Parcă ai fi Eddie.

— Mă bucur.

— Nici nu-şi terminase liceul când vorbea despre cât de rău sunt nedreptățiți africanii. A plecat de-acasă când a împlinit optşpe ani.

— I-ai simțit lipsa?

— La început, nu prea. Mereu ne ciondăneam. Ştia că fac parte din Klan şi nu suporta să mă vadă. Sau cel puțin aşa spunea.

— Deci pentru tine Klanul a contat mai mult decât propriul tău fiu?

Sam rămase cu ochii țintă în podea. Adam îşi mâzgălea carnetul de însemnări. Aparatul de aer condiționat dădea semne de moarte.

— A fost un copil tare drăguț, zise Sam. Mergeam mult la pescuit, asta era marea noastră realizare împreună. Aveam o barcă veche în care petreceam ore întregi, dând la peşte. Pe urmă, el a crescut şi nu i-a mai plăcut de mine. Îi era ruşine cu mine şi asta îl durea. El ar fi vrut ca eu să mă schimb, iar eu aşteptam ca până la urmă să vadă şi el lumina, ca toți ceilalți puşti albi de vârsta lui. Ne-am îndepărtat definitiv unul de altul când a ajuns la liceu, pe urmă a mai apărut şi aiureala aia cu drepturile civile, şi am pierdut orice speranță.

— A luat şi el parte la mişcare?

— Nu, că nu era tâmpit. Era de-acord cu ea, dar îşi ținea gura. Localnicii nu se fâțâiau de colo-colo, predicând asemenea prostii. Asta era treaba evreilor din Nord şi a radicalilor, şi ăştia n-aveau nevoie de ajutor.

— Ce-a făcut după ce a plecat de-acasă?

— A intrat în armată. Era cea mai uşoară cale să scape de-aici. A plecat trei ani şi s-a întors însurat. Cât au locuit în Clanton abia dacă ne-am văzut unii cu alții. Mai vorbea din când în când cu maică-sa. Era pe la începutul anilor şaizeci şi mişcarea africanilor se cam defectase. Mai la sud de noi, Klanul avea o activitate foarte puternică. Eddie se ținea la distanță, dar nu spunea nimic; oricum el nu fusese niciodată prea vorbăreț.

— Şi atunci m-am născut eu.

— Tu te-ai născut cam pe când au dispărut activiştii ăia trei. Eddie a avut atunci curajul să mă întrebe dacă eram implicat.

— Şi erai?

— Ei, pe dracu', bineînțeles că nu. Un an de zile nici n-am ştiut cine a făcut-o.

— Glugații, nu?

— Membrii Klanului, da.

— Te-ai simțit fericit când au fost asasinați băieții ăia?

— Poți să-mi spui şi mie cum dracu' se leagă povestea asta de gazarea mea din 1990?

— Eddie a ştiut când te-ai implicat în atentatele cu bombe?

— Nimeni din Ford County n-a ştiut, pentru că noi nu fusesem prea activi. Ți-am spus că punctul fierbinte era mai la sud de noi, pe lângă Meridian.

— Şi tu nu te-ai putut abține să nu te arunci chiar în mijlocul nebuniei?

— Aveau nevoie de ajutor. Federalii se infiltraseră în aşa hal că nu puteai să mai ai încredere în nimeni Mişcarea pentru drepturi civile era ca un bulgăre de zăpadă pe o pantă.

Deci trebuia să facem ceva. Şi să ştii că nu mi-e ruşine de ce-am făcut.

— Dar lui Eddie i-a fost ruşine, nu? întrebă Adam cu un zâmbet, clătinând uşor din cap.

— Eddie n-a ştiut nimic până la povestea cu Kramer.

— De ce l-ai implicat şi pe el?

— Dar n-am făcut aşa ceva.

— Ba da. I-ai spus soției tale să-l ia pe Eddie şi să meargă împreună la Cleveland ca să-ți recupereze maşina. I-ai transformat în complici.

— Păi, eram în închisoare şi eram foarte speriat. Şi-apoi, n-a aflat nimeni, niciodată. N-am făcut nimănui nici un rău.

— Poate că Eddie a văzut lucrurile altfel.

— Nu ştiu cum le-a văzut Eddie. Când am ieşit din închisoare, el dispăruse deja. Toți dispăruseră. Nu l-am mai văzut până la înmormântarea maică-sii, şi atunci a venit şi a plecat fără să schimbe o vorbă cu nimeni, povesti Sam, masându-şi uşor ridurile de pe frunte cu mâna stângă pe care şi-o trecu apoi prin părul uleios; pe chip i se citea tristețea, iar privirea i se umezise. Ultima dată când l-am văzut pe Eddie a fost atunci când se urca în maşină, după slujba de înmormântare. Se grăbea. Ceva mi-a spus atunci că n-am să-l mai văd niciodată. Era acolo doar pentru că murise maică-sa şi am ştiut că avea să fie ultima lui vizită acasă. Nu mai avea nici un motiv să mai vină pe-acolo. De pe treptele bisericii, Lee şi cu mine l-am privit plecând. În aceeaşi zi îmi înmormântam nevasta şi îmi vedeam fiul pentru ultima oară.

— Ai încercat să-l găseşti?

— Nu. Lee mi-a spus că are un număr de telefon, dar nu aveam chef să cerşesc. Era clar că nu voia să aibă de-a face cu mine, aşa că l-am lăsat în pace. În schimb, aş fi vrut să te văd pe tine, şi vorbeam deseori cu bunica ta despre asta. Dar n-aveam de gând să-mi pierd timpul încercând să dau de urma voastră.

— Ți-ar fi fost destul de greu să ne găseşti.

— Am auzit şi eu. Lee mai vorbea uneori cu Eddie şi aşa am aflat că eraţi în drum spre California.

— Ştii că am mers la şase şcoli în doisprezece ani?

— De ce?

— Păi, din mai multe cauze. De obicei, Eddie îşi pierdea slujba şi trebuia să ne mutăm, pentru că nu puteam să plătim chiria. Pe urmă, mama era cea care îşi găsea de lucru, aşa că ne mutam în altă parte. Pe urmă, tata se înfuria pe şcoala la care mergeam şi mă lua de-acolo.

— Ce anume muncea?

— Păi, a lucrat odată la un oficiu poştal până când l-au concediat. I-a ameninţat că-i dă în judecată şi o bună bucată de vreme a dus un adevărat război împotriva sistemului poştal. Pentru că n-a găsit nici un avocat care să accepte să-l reprezinte, i-a năpădit cu tone de hârţogărie. A avut mereu un mic birou, cu o maşină veche de scris şi nişte cutii pline de hârtii, şi astea erau bunurile lui cele mai valoroase. Ori de câte ori ne mutam, avea mare grijă de biroul lui, cum îl numea. De restul nici că-i păsa, biroul însă şi-l apăra şi cu preţul vieţii; mi-aduc aminte de nenumărate nopţi în care încercam să adorm şi nu puteam din cauza maşinii ăleia de scris nenorocite care ţăcănea ore în şir. Guvernul federal era duşmanul său personal.

— Aici îmi recunosc băiatul.

— Dar cred că din motive diferite. Într-un an ne-am trezit cu cei de la fisc pe capul nostru, chestie care mi s-a părut mereu foarte ciudată, pentru că Eddie n-a câştigat nici cât să plătească trei dolari drept taxe. Aşa că a declarat război Veniturilor Infernale, cum le numea el, un război care a durat ani de zile. În alt an a uitat să-şi înnoiască permisul de conducere şi statul California i l-a anulat, ceea ce era o violare a nenumărate drepturi civile şi umane. Mama i-a fost şofer timp de doi ani de zile, până când a cedat în faţa birocraţiei. Scria tot timpul scrisori guvernatorului, preşedintelui, senatorilor federali, tuturor oficialilor. Făcea un scandal îngrozitor despre orice, iar scrisorile de răspuns pe

care le primea reprezentau adevărate mici victorii. De altfel le păstra pe toate. La un moment dat s-a certat cu un vecin din cauza unui câine. Au țipat unul la altul peste tufele de gard viu şi pe măsură ce furia lor creştea, prietenii fiecăruia dintre ei deveneau tot mai puternici şi la un simplu telefon aveau să-l pedepsească grozav pe celălalt. Ba, tata a adus din casă şi treisprezece scrisori primite din partea guvernatorului Californiei, pe care le-a numărat cu voce tare şi le-a fluturat pe la nasul vecinului. Bietul om a fost făcut praf. Gata cu cearta, gata cu câinele care făcea pipi pe veranda noastră. Nu trebuie să-ți mai spun că fiecare din cele treisprezece scrisori îi spunea să-şi vadă de treaba lui, într-un mod cât se poate de politicos, evident.

Bunicul şi nepotul nu-şi dădură seama că sfârşitul povestirii îi făcuse să zâmbească.

— Dar dacă nu era în stare să-şi păstreze nici o slujbă, cum de-ați reuşit să supraviețuiți? întrebă Sam.

— Habar n-am. Mama a lucrat întotdeauna. Era plină de talente şi uneori avea şi câte două slujbe în acelaşi timp. Casieră la o băcănie şi vânzătoare într-o farmacie, de exemplu. Putea să facă orice şi îmi amintesc chiar de vreo două posturi foarte bune, de secretară. La un moment dat, tata şi-a scos licență pentru vânzarea asigurărilor pe viață, adică o slujbă permanentă cu jumătate de normă. Bănuiesc că a făcut-o ca lumea pentru că, pe măsură ce eu am crescut, situația s-a mai îmbunătățit. Putea să muncească după cum dorea fără să dea cuiva socoteală. Asta îi convenea de minune, deşi spunea că nu poate să sufere societățile de asigurări. Pe una o dăduse chiar în judecată pentru că anulase o poliță, sau cam aşa ceva. N-am înțeles prea bine, dar în orice caz a pierdut procesul. Bineînțeles că a dat vina pe avocat care făcuse greşeala de a-i trimite lui Eddie o scrisoare lungă plină de afirmații foarte dure. Tata şi-a bătut capodopera la maşină timp de trei zile, după care i-a arătat-o, mândru, mamei. Douăzeci şi una de pagini în care inventaria greşelile şi minciunile avocatului. Mama a clătinat din cap,

fără să spună nimic. Iar el s-a bătut ani de zile cu amărâtul ăla de avocat.

— Ce fel de tată a fost?

— Nu ştiu ce să-ți spun. E o întrebare grea, Sam.

— De ce?

— Din cauza felului în care a murit. Multă vreme după ce s-a întâmplat, am fost teribil de furios pe el; n-am înțeles cum de-a putut hotărî că noi nu mai aveam nevoie de el şi că el poate să dispară. După ce am aflat adevărul, am fost furios pe el pentru că m-a mințit atâția ani, pentru că mi-a schimbat numele şi ne-a ținut mereu pe drum. O situație teribil de confuză pentru un copil. Şi pentru un adult.

— Deci tot mai eşti furios?

— Nu tocmai. Ştii, mi-amintesc şi părțile lui bune. A fost singurul meu tată, aşa că nu mă pricep să-l cântăresc. Nu fuma, nu bea, nu juca, nu se droga, nu se ținea de femei, nu-şi bătea copiii, şi-aşa mai departe. Avea probleme cu serviciul, dar n-am fost niciodată lipsiți de hrană şi adăpost. El şi mama vorbeau mereu că divorțează, dar n-au ajuns s-o facă. Plecau pe rând de-acasă. Era dureros, dar Carmen şi cu mine ne obişnuiserăm şi cu asta. El îşi avea momentele lui rele, când se încuia în cameră. Atunci mama ne spunea că tata nu se simțea bine şi că trebuie să fim cât mai cuminți. Nu mai dădeam drumul nici la radio, nici la televizor... El rămânea încuiat acolo zile în şir, după care revenea brusc printre noi ca şi cum nu se întâmplase nimic. Iar noi am învățat să trăim şi cu momentele rele ale lui Eddie. Altfel părea normal. Ne ajuta aproape întotdeauna când aveam nevoie de el. Ne-a dus şi la Disneyland de vreo câteva ori. Cred că era un om bun şi un tată bun, care avea partea asta întunecată ce ieşea la lumină din când în când.

— Dar nu erați apropiați.

— Nu. Mă ajuta să-mi fac temele şi insista să am note foarte bune. Vorbeam despre sistemul solar şi mediul înconjurător, dar niciodată nu pomeneam de fete, sex şi maşini. Niciodată despre familie şi strămoşi. Nu exista nici un

fel de intimitate între noi. Nu era o persoană cu suflet cald. Au fost clipe când am avut nevoie de el, dar el se încuia în cameră.

Sam îşi şterse colțul ochilor, apoi se aplecă înainte, sprijinindu-se pe coate şi privindu-l pe Adam drept în ochi.

— Şi moartea lui? întrebă el.

— Ce-i cu ea?

— Cum s-a întâmplat?

Adam se gândi îndelung înainte de a răspunde. Întâmplarea putea fi povestită în mai multe feluri. Un stil crud, plin de ură şi de o onestitate brutală şi menit să-l distrugă pe bătrân. Tentația era mare. De multe ori îşi spusese că aşa ar trebui să facă. Sam trebuia să sufere; trebuia să fie plesnit peste față cu vina de a fi adevărata cauză a sinuciderii lui Eddie. Şi Adam voia să-l facă să sufere pe ticălosul ăsta bătrân, să-l facă să plângă de durere.

În acelaşi timp, ar fi vrut să povestească o versiune cât mai scurtă, fără episoadele dureroase, ca să treacă apoi repede la alt subiect. Bietul bătrân suferea şi aşa prea mult. Guvernul plănuise să-l omoare în mai puțin de patru săptămâni. Iar Adam îl suspecta că ştie despre moartea lui Eddie mult mai mult decât mărturisise.

— Tata trecea printr-o perioadă foarte grea, începu Adam, evitând privirea bunicului său. Nu mai ieşise din camera lui de aproape trei săptămâni, ceea ce nu se întâmpla de obicei. Mama ne tot spunea că-i merge mai bine, că peste câteva zile avea să iasă de-acolo. Şi noi o credeam, pentru că aşa făcea mereu. Ca să se sinucidă, tata a ales o zi în care Carmen era în vizită la o prietenă, iar mama era la lucru, o zi în care ştia că eu am să vin primul acasă. L-am găsit zăcând pe podeaua camerei mele, cu revolverul în mână. Îşi trăsese un glonte în tâmpla dreaptă. Capul îi zăcea într-o baltă de sânge. Când l-am văzut m-am aşezat pe marginea patului.

— Câți ani aveai atunci?

— Aproape şaptesprezece. Eram la liceu şi luam numai note maxime. Mi-am dat apoi seama că aranjase vreo

jumătate de duzină de prosoape pe podea şi că pe urmă se aşezase în mijlocul lor. I-am luat pulsul, dar era deja rece; procurorul a zis că era mort de vreo trei ore. Lângă el, am găsit un bilet bătut cu grijă la maşină. Biletul începea cu „Dragă Adam" şi-mi spunea că mă iubeşte, că-i pare rău, că mă roagă să am grijă de fete şi că speră că într-o zi am să înțeleg. Pe urmă îmi zicea să curăț podeaua, să vâr prosoapele murdare în sacul pentru gunoi pe care-l aşezase tot pe podea şi să anunț poliția. Să nu pui mâna pe pistol, zicea el în bilet. Şi grăbeşte-te, să nu vină fetele acasă, preciză Adam, apoi îşi drese glasul. Am făcut exact cum scria acolo şi am aşteptat poliția. Timp de un sfert de oră am fost în cameră numai eu şi el. El zăcea întins pe jos, eu zăceam întins pe pat şi nu mă puteam împiedica să-l privesc. Am început să plâng şi să-l întreb de ce o făcuse şi ce-o să se aleagă de noi şi tot aşa. Tatăl meu, singurul tată pe care-l avusesem vreodată, zăcea acolo, îmbrăcat în blugii lui decoloraţi, în tricoul favorit pe pieptul căruia scria UCLA şi cu ciorapii murdari în picioare. Dacă nu-i priveai capul găurit de glonț şi năclăit de sânge, ai fi zis că doarme. Îl uram pentru că murise şi-mi părea rău că murise. Mi-aduc aminte că-l întrebam de ce nu mi-a spus nimic despre problemele lui. I-am pus o mulțime de întrebări, dar pe urmă am auzit vocile celor care veneau şi după câteva clipe camera era plină de polițişti. Pe mine m-au dus în salon şi m-au înfăşurat într-o pătură. Aşa s-a sfârşit tatăl meu.

Sam îşi acoperise ochii cu mâna, dar Adam voia să mai adauge ceva.

— Lee a mai rămas la noi după înmormântare şi mi-a povestit despre tine şi despre restul familiei. Ea mi-a spus despre tata multe lucruri pe care nu le ştiam. Am fost fascinat de tine şi de atentatul Kramer, aşa că m-am apucat să citesc articole din ziare şi reviste vechi. Mi-a luat cam un an până să înțeleg de ce s-a sinucis Eddie. Se încuiase în camera lui cât timp ținuse procesul tău şi se împuşcase când se dăduse sentința.

— Adică, eu sunt de vină pentru moartea lui, nu, Adam? zise Sam, privindu-l cu ochi umezi. Asta vrei să-mi spui, nu-i aşa?

— Nu. Nu cred că e numai vina ta.

— Atunci, câtă vină am eu, după părerea ta? Optzeci la sută? Nouăzeci la sută? Spune-mi, doar ai avut destul timp să-ți dai seama. Câtă vină am eu?

— Nu ştiu, Sam. Nu vrei să-mi spui tu asta?

Sam îşi şterse lacrimile şi ridică vocea.

— Ei, ce mama dracului! Eu zic că-i sută la sută. Îmi asum complet moartea lui, bine? Asta ai vrut?

— Asumă-ți cât crezi de cuviință.

— Ia nu mă lua pe mine de sus! Asta ai vrut, nu, să adaugi şi numele lui fiu-meu pe listă? Gemenii Kramer, tatăl lor şi acum Eddie. Am omorât patru, corect? Mai vrei ceva? Dacă da, zi repede, băiete, că nu mai am timp.

— Câți mai sunt?

— Morți, vrei să spui?

— Da. Morți. Am auzit tot felul de zvonuri.

— Şi tu crezi zvonurile astea, nu? Pari nerăbdător să crezi tot ce auzi despre mine.

— N-am spus că le cred.

Sam sări în picioare şi porni spre capătul opus al încăperii.

— M-am săturat de conversația asta! strigă el. Şi m-am săturat şi de tine! Aproape că-mi vine să-mi doresc să-i am din nou pe cap pe afurisiții ăia de avocați evrei.

— Se poate aranja, ripostă Adam.

Sam se apropie încet de scaun.

— Uite-mă aici, făcându-mi griji pentru fundul meu propriu şi personal că nu mai am decât douăzeci şi trei de zile până la camera de gazare, şi tu vrei să stăm de vorbă despre nişte morți. Dac-o ținem aşa, bătrâne, foarte curând o să vorbim şi despre mine la capitolul ăsta. Aşa că vreau să te pui pe treabă.

— Am depus o petiție la tribunal chiar în dimineața asta.

— Foarte bine! Atunci lasă-mă dracului în pace. Pleacă dracului de-aici si nu mă mai chinui în halul ăsta!

21

Uşa de pe partea lui Adam se deschise şi sergentul Packer intră însoțit de alți doi domni. Aceştia din urmă erau în mod evident avocați, îi trădau costumele de culoare închisă, uităturile încruntate şi servietele voluminoase. Packer le făcu semn să se aşeze pe scaunele aflate chiar sub aparatul de aer condiționat, apoi îi privi atent pe Adam şi pe Sam.

— Totul e-n regulă? îl întrebă el pe Adam.

Adam dădu afirmativ din cap, iar Sam se aşează pe scaun. Mulțumit de cele constatate, Packer părăsi încăperea, iar cei doi nou-veniți se apucară conştiincios să scoată tot felul de documente din dosarele impresionant de groase. După un minut, ambele sacouri atârnau de spătarele scaunelor.

În următoarele cinci minute, Sam nu mai scoase nici un cuvânt, iar Adam surprinse câteva priviri curioase din partea celor doi avocați. Cum se aflau în aceeaşi încăpere cu cel mai faimos deținut al listei, cel care avea să fie gazat nu peste mult timp, nu se puteau împiedica să nu tragă cu ochiul.

Apoi se deschise uşa din spatele lui Sam şi doi gardieni aduseră înăuntru un negru mărunțel, dar bine făcut, legat şi încătuşat de parcă ar fi putut să țâşnească de-acolo în orice moment şi să omoare vreo duzină de oameni doar cu mâinile goale. Gardienii îl aşezară pe scaunul din fața avocaților şi se apucară să-l dezlege. Cu toate acestea, brațele îi rămaseră răsucite la spate, cu mâinile strânse în cătuşe. Apoi unul din gardieni plecă, iar celălalt se aşează la jumătatea distanței dintre Sam şi negru.

Bătrânul Cayhall îi aruncă o privire colegului său care se vedea de la o poştă că nu e deloc încântat de avocații lui. De

altfel, nici aceştia nu păreau mai fericiți. După câteva clipe, însă, cele trei capete se apropiaseră unul de altul, într-o conversație indescifrabilă pentru urechile celorlalți.

Sam se aplecă mult în față şi-i făcu semn lui Adam să facă la fel. Fețele lor nu mai erau acum despărțite decât de câțiva centimetri.

— Asta-i Stockholm Turner, şopti Sam.

— Stockholm?

— Da, da' i se spune Stock. Africanii ăştia de la țară au nişte nume tare ciudate. Ăsta zice că are un frate pe care-l cheamă Denmark şi un altul pe nume Germany. Şi poate că aşa şi este.

— Pentru ce e aici?

— Mi se pare că a spart un magazin de băuturi. L-a împuşcat pe proprietar şi acum vreo doi ani a fost condamnat la moarte şi a ajuns până la o distanță de două ore de camera de gazare.

— Şi ce s-a întâmplat?

— Avocații lui au obținut o suspendare şi de atunci se tot luptă. E-adevărat că nu se ştie niciodată, dar s-ar putea să mă urmeze.

Bunicul şi nepotul priviră spre celălalt capăt al sălii, acolo unde conferința se desfăşura furtunos. Stock se aşezase pe marginea scaunului şi se certa de mama focului cu cei doi avocați.

Sam rânji răutăcios, apoi veni şi mai aproape de ferestruică.

— Familia lui Stock este groaznic de săracă şi ai lui nu prea au de-a face cu el, lucru destul de obişnuit, mai ales în cazul africanilor. Rareori primeşte scrisori sau vizitatori. S-a născut la numai vreo cincizeci de mile distanță de aici, dar lumea liberă l-a uitat de tot. Când apelurile lui au început să se cam epuizeze, Stock s-a apucat să-şi pună tot felul de întrebări despre viață şi moarte, şi despre alte chestii de-astea. Pe-aici pe la noi, dacă nimeni nu-ți cere cadavrul, atunci statul se ocupă de toate şi eşti înmormântat ca un

sărăntoc într-o groapă cât mai ieftină. Aşa că Stock a început să se întrebe ce-o să se întâmple cu trupul lui, iar Packer şi cu vreo câțiva gardieni s-au apucat să-i spună că are să fie ars la crematoriu şi cenuşa o să fie împrăştiată de un avion peste teritoriul închisorii. I-au spus că, din moment ce tot o să fie plin de gaz, un chibrit aprins o să-l facă să sară în aer ca o bombă. Stock a fost distrus când i-a auzit. N-a mai dormit şi a slăbit îngrozitor, pe urmă a început să trimită scrisori la toți prietenii şi la toate rudele, rugându-i să-i trimită câțiva dolari ca să aibă şi el parte de o înmormântare creştinească, cum îi zicea el. Pe măsură ce banii soseau, a început să le scrie pastorilor şi grupurilor care luptă pentru drepturi civile. Până şi avocații lui i-au trimis bani. Când i s-a anulat suspendarea, Stock avea deja vreo patru sute de dolari şi era pregătit să moară. Sau cel puțin aşa credea el.

Ochii lui Sam jucau amuzați, în timp ce bătrânul povestea rar, cu glas scăzut, savurând amănuntele.

— E aici o regulă interioară care permite un număr aproape nelimitat de vizite în timpul ultimelor şaptezeci şi două de ore dinaintea execuției. Atât timp cât nu există nici un risc din punctul de vedere al securității, condamnatul are voie să facă aproape orice; undeva, în partea din față a clădirii, e un mic birou cu telefon care se transformă în sală de vizite. De obicei e plin cu tot felul de lume — bunici, nepoți, nepoate, verişori, verişoare, mătuşi — si asta mai ales în cazul africanilor ăstora. Vin aici, ai dracului, cu grămada. Rude, care n-au petrecut nici măcar cinci minute gândindu-se la deținut, năvălesc aici pe neaşteptate ca să împartă cu el ultimele clipe. Aproape întotdeauna, afacerea se transformă într-un eveniment social. Mai există, pe urmă, încă o regulă, nescrisă, sunt sigur de asta, care permite o ultimă vizită din partea nevestei. Dacă nu există nici o nevastă, atunci directorul, în nesfârşita lui mărinimie, permite o scurtă întâlnire cu prietena. Iute-iute, înainte ca amorezul să dispară, comentă Sam întorcându-şi privirea spre Stock. Ei bine, continuă el, venind şi mai aproape, bătrânul Stock e

unul dintre cei mai cunoscuți pensionari ai listei şi nu ştiu cum a făcut că l-a convins pe director că are şi o nevastă şi o amantă şi că amândouă doamnele erau de acord să petreacă împreună cu el câteva clipe înainte de execuție. Împreună în acelaşi timp! Toți trei la un loc! Directorul şi-a dat imediat seama că ceva nu era în regulă, dar cum toată lumea îl place pe Stock şi cum, ce dracu', tot erau pe cale să-l omoare, ce rău ar fi putut să fie?! Ei, şi-aşa se face că Stock se afla în ziua aceea, în cămăruța de care ți-am vorbit, împreună cu maică-sa, cu surorile, verişorii şi nepoatele, o grămadă de africani dintre care cei mai mulți nici măcar nu-i pronunțaseră numele în ultimii zece ani, şi-şi mânca ultimul lui prânz, friptură cu cartofi, în timp ce restul lumii plângea, suferea şi se ruga. Cu vreo patru ore înainte de eveniment, familia a fost scoasă de acolo şi trimisă la capelă. Stock a mai aşteptat câteva minute ca o altă furgonetă să-i aducă nevasta şi iubita aici, în închisoare. În sfârşit, gardienii le-au adus în biroul în care Stock aştepta cu ochi sălbatici şi gata de fapte mari. Bietul băiat stătea aici de doişpe ani.

Ei, şi gardienii povesteau mai târziu că cele două femei erau tare arătoase şi păreau foarte tinere. Când Stock tocmai se pregătea să intre în lucrări, a sunat telefonul. Era avocatul lui care-i zbiera la ureche, şi cu respirația tăiată, că Circumscripția Judiciară Cinci îi acordase o suspendare a execuției. Stock i-a trântit telefonul în nas: avea chestiuni mult mai importante de rezolvat. După alte câteva minute, iar a sunat telefonul şi iar era avocatul, de data asta mult mai calm, explicându-i lui Stock procedurile legale care îi salvaseră pentru moment viața. Stock îi transmise toată considerația lui şi pe urmă îl rugă pe avocat să nu spună nimic timp de încă o oră.

Adam aruncă iute o privire curioasă spre dreapta, întrebându-se care din cei doi avocați fusese cel care-l sunase pe Stock la telefon în timp ce acesta îşi exercita dreptul constituțional de a primi ultima vizită conjugală.

— Ei, numai că-n vremea asta directorul primise un telefon de la biroul procurorului general prin care era anunțat că execuția se amâna, sau era avortată, cum le place lor să spună. Oricum, lui Stock puțin îi păsa de terminologie. El îşi vedea de treabă de parcă nu mai văzuse niciodată în viața lui vreo femeie. Din motive evidente, uşa cămăruței ăleia nu se încuie pe dinăuntru, aşa că Naifeh, după ce a aşteptat răbdător o bucată de vreme, a ciocănit uşor în uşă şi l-a rugat pe Stock să iasă de acolo. Trebuie să te întorci înapoi, în celulă, Stock, i-a zis el. Dar Stock i-a răspuns că mai are nevoie de cinci minute. Nu, a zis Naifeh, vă rog, l-a rugat Stock, şi brusc alături s-au auzit din nou zgomote. Aşa că directorul a rânjit cu înțeles spre gardieni care i-au întors rânjetul şi, timp de cinci minute, au ascultat cu toții scandalul de dincolo de uşă. În sfârşit, Stock a deschis uşa şi a ieşit țanțoş din cameră, ca un campion al lumii la box, la categoria grea. Gardienii au zis că era mai fericit de performanțele lui amoroase decât de suspendarea execuției. De femei au scăpat urgent, nu înainte să afle că tipele nu erau în nici un caz nevasta şi iubita lui.

— Dar cine erau?

— Două prostituate.

— Prostituate! se miră Adam puțin cam tare şi unul dintre cei doi avocați îl privi atent.

— Da, curve locale, întări Sam, cu nasul vârât aproape cu totul în ferestruică. Frate-său îi aranjase treaba. Adu-ți aminte de banii de înmormântare pe care se străduise de mult să-i adune.

— Glumeşti.

— Deloc. Patru sute de dolari dați pe curve, care la început mai fuseseră şi cam țepene, mai ales pentru nişte curve africane locale, dar se pare că erau speriate de moarte de locul în care trebuiau să vină. Ceea ce e logic. Aşa că i-au luat lui Stock toți banii. Şi el a zis că au meritat şi ultima centimă. Mai târziu, mi-a spus chiar el că nu dădea nici o ceapă degerată pe felul în care urma să fie îngropat. Pentru

Naifeh a fost penibil şi a amenințat că are să interzică vizitele conjugale. Dar avocatul lui Stock, tipul ăla mărunțel şi brunet de colo, a intentat proces şi a obținut o hotărâre care asigură o ultimă rapidă înainte de plecare. Şi ceva mă face să cred că Stock abia o aşteaptă pe următoarea. În ce mă priveşte, continuă Sam şi zâmbetul i se şterse uşor de pe chip, nu prea m-am gândit la vizita mea conjugală. În mod normal, e vorba de soț şi soție, doar ăsta-i şi înțelesul cuvântului, dar s-ar putea ca directorul să adapteze puțin regulile în cazul meu. Tu ce părere ai?

— Nu prea m-am gândit la chestia asta.

— Glumeam. Eu sunt bătrân acum şi m-aş mulțumi cu un masaj şi cu un pahar de ceva tare.

— Şi cu ultimul prânz cum rămâne?

— Să ştii că n-ai haz.

— Păi, parcă glumeam.

— Ştiu şi eu, probabil ceva mai grosolan, carne de porc fiartă şi mazăre, de exemplu. Aceeaşi mizerie pe care mi-o dau s-o mănânc de zece ani încoace. Poate o felie de pâine prăjită în plus. Detest să-i dau bucătarului ocazia să-mi pregătească o masă ca pentru oamenii liberi.

— Pare delicios.

— A, atunci am s-o împart cu tine. Ştii, m-am întrebat de multe ori de ce-ți dau de mâncare înainte să te omoare. Ba mai aduc şi un doctor pentru un consult preexecuție. Poți să crezi aşa ceva? Adică se asigură că eşti apt să mori. Directorul primeşte şi un raport scris cum că din punct de vedere mental eşti suficient de zdravăn ca să fii gazat. Şi mai plătesc şi un preot care se roagă şi discută cu tine şi se asigură că sufletul se îndreaptă în direcția corectă. Cu toții sunt plătiți din banii contribuabililor din statul Mississippi şi administrați de oamenii iubitori de pe-aici. Adu-ți aminte de vizita conjugală. Poți să mori şi cu libidoul satisfăcut. Adică se gândesc la toate. Sunt cât se poate de atenți. Cu pofta de mâncare, cu sănătatea şi bunăstarea ta spirituală. Şi chiar în ultima clipă, îți bagă un cateter în penis şi un dop în fund ca

să nu strici toată frumusețea. Asta-i pentru binele lor, nu al tău. Pur şi simplu nu vor să aibă de făcut curat după aia. Aşa că îți dau să mănânci bine, tot ce doreşti, şi pe urmă îți bagă un dop. Ăştia sunt bolnavi, nu crezi? Bolnavi, bolnavi, bolnavi, bolnavi.

— Hai să vorbim despre altceva.

— Nu, hai să nu mai vorbim despre nimic, zise Sam, strivind ultima țigară pe podea. Mi-ajunge pentru azi.

— Foarte bine.

— Şi gata şi cu Eddie, bine? Nu e corect să vii aici să mă loveşti cu chestii de-astea.

— Îmi pare rău. Bine, gata cu Eddie.

— Hai să ne concentrăm asupra mea în următoarele trei săptămâni. E mai mult decât avem nevoie ca să ne ocupăm tot timpul.

— S-a făcut, Sam.

La est de autostrada 82, oraşul Greenville se lățea haotic şi urât la vedere, plin de magazine de închiriat casete şi aparatură video, de dughene în care se vindea băutură, de şiruri nesfârşite de moteluri ieftine şi localuri fast-food. Râul împiedica minunea asta să se desfăşoare şi spre vest, aşa că, din moment ce ea era principalul coridor de acces, autostrada devenise teritoriul preferat al promotorilor.

În ultimii douăzeci şi cinci de ani, Greenville se transformase dintr-un orăşel adormit, cu treizeci şi cinci de mii de locuitori, într-un oraş aglomerat, cu şaizeci de mii de suflete. Era o localitate prosperă, în plin progres. În anul 1990, Greenville era cel de-al cincilea oraş ca mărime din stat.

Străzile ce duceau în cartierul central erau umbrite de copaci şi mărginite de case vechi şi elegante. Centrul oraşului era frumos şi rafinat, bine întreținut şi aparent neschimbat, îşi zise Adam, în contrast absolut cu haosul de pe marginea autostrăzii 82. Adam îşi parcă maşina pe Washington Street

puțin după ora cinci, adică atunci când negustorii din centru şi clienții lor erau ocupați să pună punct zilei de muncă. Pentru că aerul era încă fierbinte, tânărul îşi lăsă haina şi cravata în maşină. Porni apoi pe jos spre parcul în centrul căruia se ridica monumentul din bronz în mărime naturală reprezentând doi băieței. Amândoi aveau aceeaşi înălțime, acelaşi zâmbet şi aceeaşi privire. Unul alerga, celălalt dădea s-o ia la fugă şi sculptorul le surprinsese perfect mişcările. Josh şi John Kramer, încremeniți pentru totdeauna în metal, la vârsta de cinci ani. O plăcuță de alamă fixată pe soclu anunța cu simplitate:

JOSH ŞI JOHN KRAMER
MORȚI AICI PE 21 APRILIE 1967
(2 MARTIE 1962 — 21 APRILIE 1967)

Parcul ocupa un pătrat perfect, acolo unde se aflase biroul de avocatură al lui Marvin Kramer şi clădirea de lângă el. Terenul aparținuse de ani de zile familiei Kramer şi tatăl lui Marvin îl cedase primăriei ca să se ridice pe el un memorial. Sam făcuse o treabă foarte bună dărâmând clădirea firmei, iar municipalitatea o dărâmase pe cea de-alături. Parcul Kramer înghițise ceva bani şi multă preocupare. Un gard ornamental din fier forjat înconjura parcul în care se putea intra din două părți. De-a lungul gardului se înşirau stejari şi arțari perfect aliniați. Şiruri de arbuşti tunşi cu multă precizie se întâlneau în unghiuri corecte, încercuind apoi straturile de begonia şi de muşcate. Un mic amfiteatru se deschidea într-un colț, sub copaci, şi câțiva copii de culoare se dădeau în leagănele de lemn.

Era o grădină mică şi foarte plăcută, care întrerupea succesiunea străzilor şi a clădirilor. Pe o bancă, un cuplu de adolescenți se ciondănea; o bandă de puşti de vreo opt ani se învârtea cu bicicleta în jurul unei fântâni. Un polițist bătrân se plimba de colo-colo şi îşi duse chiar mâna la cozoroc când trecu prin dreptul lui Adam.

Tânărul se aşeză pe una din băncile din apropierea monumentului. „Niciodată să nu uiți victimele, îl sfătuise Lee. Ele au dreptul la răzbunare. Un drept pe care şi l-au câştigat."

Îşi aminti toate amănuntele groaznice ale proceselor — expertul FBI care depusese mărturie despre bombă şi despre viteza cu care aceasta făcuse praf clădirea; apoi raportul medical, descriind micile trupuri şi ce anume le ucisese; pompierii care încercaseră să vină în ajutor, dar fusese deja prea târziu. Apăruseră şi fotografii ale clădirii şi ale băieților, iar judecătorii de şedință nu permiseseră să ajungă prea multe sub ochii jurații. McAllister, în maniera lui caracteristică, vrusese să expună în sală imense fotografii color ale cadavrelor sfârtecate, dar fusese refuzat.

Adam se aşeză direct pe pământ şi închise ochii, încercând să-şi imagineze zguduitura. Caseta video pe care o fabricase conținea şi imaginea dărâmăturilor arzând mocnit, deasupra cărora rămăsese suspendat norul gros de praf. În urechi îi răsunau glasul înnebunit al reporterului, şi urletul sirenelor ce se apropiau de locul dezastrului.

Băieții aceia încremeniți în bronz nu erau decât puțin mai mari decât el însuşi atunci când fuseseră ucişi de propriul său bunic. Ei aveau cinci şi el trei ani, iar astăzi, când el avea douăzeci şi şase, ei ar fi împlinit douăzeci şi opt.

Sentimentul de vinovăție îl pocni drept în stomac, făcându-l să tresară şi să transpire. Înspre apus, soarele cobora printre doi stejari bătrâni şi chipurile băieților străluciră în lumina lui.

Cum de-a putut Sam să facă aşa ceva? De ce tocmai Sam Cayhall trebuia să fie bunicul lui şi nu altcineva? Când oare se hotărâse să ia parte la războiul sfânt declarat de Klan împotriva evreilor? Ce anume îl transformase dintr-un inofensiv incendiator de cruci într-un terorist calificat?

Adam se aşeză pe bancă, privind monumentul şi urându-şi din suflet bunicul. Se simțea vinovat că se afla acum în Mississippi, încercând să-i salveze pielea bătrânului ticălos.

Din camera sa de la Holiday Inn îi telefonă lui Lee şi urmări ştirile de seară pe canalele de televiziune din Jackson. Era clar că ziua fusese absolut obişnuită. Sam Cayhall şi ultimele sale eforturi de a rămâne în viață constituiau subiectul principal al jurnalelor. Toate canalele de televiziune transmiteau comentariile sumbre ale guvernatorului şi procurorului general în legătură cu ultima petiție pentru eliberare, introdusă de apărare chiar în dimineața aceea, fiecare declarându-se scârbit şi plictisit de şirul nesfârşit de apeluri. Fiecare dintre ei era hotărât să lupte vitejeşte până când dreptatea va triumfa. Una dintre stațiile de televiziune începuse numărătoarea inversă: douăzeci şi trei de zile până la execuție, îi dădea înainte prezentatorul, de parcă recita zilele rămase pentru cumpărăturile de Crăciun. Numărul 23 fusese afişat sub fotografia atât de cunoscută a lui Sam Cayhall.

Adam îşi luă cina într-o cafenea mică din centrul oraşului; stătea singur într-un separeu, ciugulind din friptură şi garnitura de mazăre, şi asculta conversațiile celor din jur. Nimeni nu pomenea ceva despre Sam.

Apoi se plimbă pe trotuarele din fața magazinelor şi prăvăliilor din centru şi gândul îi fugi iar la Sam, la plimbarea nervoasă a acestuia pe aceleaşi străzi, în aşteptarea exploziei, întrebându-se ce Dumnezeu nu mergea. Adam se opri lângă o cabină de telefon, poate chiar cea din care Sam încercase să-l avertizeze pe Kramer.

Parcul pustiu era luminat doar de cele două felinare aflate în dreptul intrării principale. Tânărul se aşeză pe soclul statuii, lângă plăcuța de alamă pe care fuseseră gravate numele, data naşterii şi a morții celor doi copii, şi care spunea tuturor că ei muriseră exact acolo, în locul unde fusese ridicat monumentul.

Rămase multă vreme acolo, uitând de întuneric, meditând la lucruri imponderabile, pierzându-şi timpul cu tot felul de considerații vane despre ceea ce ar fi putut fi. Bomba aceea îi hotărâse viața, de asta era sigur. Îl luase din Mississippi şi îl

aruncase într-o altă lume sub un alt nume. Îi transformase părinții în nişte fugari care încercau să scape de trecut şi să se ascundă de prezent. Îi omorâse tatăl, deşi nimeni n-ar fi fost în stare să prevadă un asemenea sfârşit pentru Eddie Cayhall. Bomba aceea constituise principalul motiv pentru care Adam alesese cariera de avocat, o vocație pe care o simțise în el abia când aflase de existența lui Sam. Până atunci visase să piloteze avioane.

Şi acum bomba aceea îl adusese înapoi în Mississippi pentru o acțiune împovărată de suferință, moarte şi îngrozitor de puțină speranță. Şi erau şanse mari ca bomba să-şi pretindă ultima victimă în următoarele douăzeci şi trei de zile; Adam se întrebă ce se va întâmpla cu el însuşi după aceea.

Ce altceva i-ar mai fi putut rezerva bomba aia nenorocită?

23

Cea mai mare parte a apelurilor în cazurile de condamnare la moarte se întind de-a lungul multor ani de zile, în ritm de melc. Şi încă de melc bătrân. Nimeni nu se grăbeşte. Problemele sunt complicate. Moțiunile, cererile, petițiile etc. sunt complicate şi greoaie. Tribunalele au pe rol chestiuni mult mai presante.

Cu toate acestea, uneori, hotărârile pot fi luate cu o viteză uluitoare, justiția devenind în astfel de ocazii teribil de eficientă. Mai ales atunci când data execuției a fost fixată, iar completele de judecată s-au săturat de moțiuni şi apeluri. Şi Adam primi prima porție de justiție rapidă exact în momentul în care hoinărea pe străzile din Greenville, în lunea aceea după-amiază.

Luni, în jurul orei cinci după-amiază, Curtea Supremă a statului Mississippi aruncă o privire la petiția de eliberare postcondamnare depusă de avocatul Adam Hall şi o respinse

aproape imediat. Cum tânărul tocmai ajungea la Greenville, nu era defel la curent cu cele întâmplate. Respingerea în sine nu constituia o surpriză, însă rapiditatea cu care fusese luată această hotărâre — da. O petiție cu o vechime de numai opt ore. Tribunalul avea de-a face cu Sam Cayhall de mai bine de zece ani.

În ultimele zile ale cazurilor de condamnare la moarte, tribunalele se supravegheau unele pe altele îndeaproape.

Copii ale diverselor documente erau trimise prin fax în aşa fel încât instanțele superioare să ştie ce avea să urmeze. Prin urmare, respingerea hotărâtă de Curtea Supremă din Mississippi fuse trimisă Tribunalului Federal districtual din Jackson. Faxul îi era adresat Onorabilului F. Flynn Slattery, un tânăr judecător federal care-şi luase de curând postul în primire. Habar n-avea de apelurile implicate în cazul Cayhall.

Biroul judecătorului Slattery încercă să dea de urma lui Adam luni după-amiază, între cinci şi şase, numai că, în momentul acela, tânărul avocat şedea pe o bancă în Kramer Park. În această situație, Slattery îl sună pe procurorul general Steve Roxburgh, convocându-l la o scurtă şedință în biroul său, pentru ora opt treizeci. Întâmplător, judecătorul era un maniac în privința serviciului, şi, pe deasupra, mai avea de-a face şi cu primul său caz de condamnare la moarte. De altfel, împreună cu grefierul, rămase să studieze petiția cu pricina până aproape de miezul nopții.

Dacă Adam ar fi urmărit ştirile de noapte, ar fi aflat că petiția lui fusese respinsă de Curtea Supremă. Dar la ora aceea târzie din noapte, dormea buştean.

Marți dimineața, la ora şase, luă întâmplător ziarul din Jackson unde citi ce se întâmplase, precum şi faptul că atât procurorul general cât şi guvernatorul pretindeau că obținuseră o nouă victorie. Ciudat, se gândi el, pentru că nu depusese nimic oficial la Tribunalul Federal. Sări urgent în maşină şi porni în viteză spre Jackson. La ora nouă, îşi făcu intrarea în clădirea Tribunalului Federal de pe Capitol Street unde făcu cunoştință cu Breck Jefferson, un tânăr cu chip

încruntat, proaspăt ieşit de pe băncile Facultății de drept pentru a ocupa importanta funcție de grefier al judecătorului Slattery. Adam fu sfătuit să se întoarcă la ora unsprezece, pentru o întâlnire cu judecătorul.

Cu toate că se prezentă la biroul lui Slattery fix la ora unsprezece, Adam îşi dădu imediat seama că o altă şedință era în plină desfăşurare. În mijlocul imensei încăperi care adăpostea biroul judecătorului era o masă de conferințe din mahon, flancată de câte opt scaune îmbrăcate în piele neagră. Tronul lui Slattery se afla la unul din capetele impresionantei mese pe care se ridicau teancuri de documente, carnete de însemnări şi alte lucruri asemănătoare. Pe latura dreaptă se îngrămădiseră mai mulți tineri în costume bleumarin, în spatele cărora se ridica un zid de războinici gata de luptă. Latura asta aparținea statului, Înălțimea sa guvernatorul, domnul David McAllister, stând cel mai aproape de Slattery. Înălțimea sa procurorul general Steve Roxburgh fusese exilat pe la mijlocul mesei, într-o evidentă pierdere de teren. Fiecare distins funcționar public îşi adusese cu el specialiştii în litigii şi gânditorii cei mai demni de încredere; acest escadron de strategi complotase împreună cu judecătorul cu mult timp înainte de sosirea lui Adam.

Breck, grefierul, deschise uşa şi îl întâmpină pe Adam cu multă amabilitate; în încăpere se lăsă brusc tăcerea. Slattery se ridică fără cine ştie ce tragere de inimă şi se prezentă; strângerea de mână fu cât se poate de rece şi de scurtă. „Luați loc", zise el amenințător, fluturându-şi mâna spre celălalt şir de opt scaune rezervate apărării. După o scurtă ezitare, Adam se aşează chiar în fața unui chip, pe care apoi îl recunoscu ca aparținând lui Roxburgh, şi îşi puse servieta pe masă. Patru scaune goale se înşirau înspre dreapta, în direcția lui Slattery, şi alte trei înspre stânga, în direcție opusă. Se simțea singur, aidoma celui care sare gardul şi intră pe o proprietate particulară.

— Presupun că îi cunoaşteţi pe domnul guvernator şi pe domnul procuror general, zise Slattery, de parcă toată lumea îi cunoştea personal pe cei doi.

— Nu, zise Adam, clătinând uşor din cap.

— Domnule Hall, eu sunt David McAllister, mă bucur să vă cunosc, se prezentă iute guvernatorul, cu uşurinţa politicianului întotdeauna bucuros să mai strângă o mână şi să mai dăruiască un zâmbet plin de dinţi strălucitori.

— Îmi face plăcere, zise Adam, abia mişcându-şi buzele.

— Sunt Steve Roxburgh, se prezentă la rândul său procurorul general.

Adam se mulţumi să dea din cap; era o figură pe care o ştia din ziare.

— Domnii fac parte din divizia mea de apeluri penale, luă Roxburgh iniţiativa. Kevin Laird, Bart Moody, Morris Henry, Hugh Simms şi Joseph Ely. Ei se ocupă de toate cazurile de condamnare la moarte.

Cei menţionaţi dădură uşor din cap, păstrându-şi pe chipuri expresia încruntată; Adam numără unsprezece persoane de cealaltă parte a mesei.

McAllister însă nu-şi prezentă banda de indivizi clorotici care sufereau, toţi, de migrene sau de hemoroizi. Feţele lor erau marcate de suferinţă, sau poate de preocuparea pentru problemele profesionale pe care le aveau de rezolvat.

— Sper că nu ne-am declarat război, domnule Hall, începu Slattery, aşezându-şi ochelarii pe nas; la cei patruzeci şi ceva de ani ai săi, judecătorul era unul dintre cei mai tineri magistraţi numiţi de Reagan. Când credeţi că veţi depune oficial petiţia la Tribunalul Federal?

— Astăzi, răspunse Adam, încă uluit de rapiditatea cu care se desfăşurau lucrurile.

Şi totuşi era bine că se întâmpla aşa, hotărâse el în drum spre Jackson. Dacă e ca Sam să scape, asta se va decide într-un tribunal federal.

— Când pot răspunde autorităţile statale? îl întrebă judecătorul pe Roxburgh.

— Mâine dimineață. Presupunând că petiția va deschide şi aici problemele deschise la Curtea Supremă.

— Problemele sunt aceleaşi, îi replică Adam lui Roxburgh, apoi se întoarse spre Slattery. Mi s-a spus să fiu aici la ora unsprezece. La ce oră a început şedința asta?

— Şedința a început la ora la care am hotărât eu să înceapă, răspunse judecătorul pe un ton înghețat. Aveți vreo problemă în sensul ăsta?

— Da. Este evident că această reuniune a început de mai multă vreme în absența mea.

— Şi ce-i rău în asta? Aici e biroul meu şi şedințele încep atunci când vreau eu.

— Da, numai că e vorba de petiția mea şi fusesem invitat aici ca să discutăm despre ea. Or, am impresia că lucrurile se desfăşoară de parcă aş fi fost aici de la început.

— Nu aveți încredere în mine, domnule Hall? întrebă Slattery, sprijinindu-se cu coatele de masă, amuzat la culme de ceea ce se întâmpla.

— N-am încredere în nimeni, replică Adam, privindu-l pe domnul judecător drept în ochi.

— Bine, dar încercăm să vă facem un serviciu, domnule Hall. Clientul dumneavoastră nu prea mai are timp la dispoziție şi eu nu fac decât să accelerez puțin lucrurile. Am crezut că veți fi mulțumit să constatați că putem să aranjăm atât de repede întâlnirea asta.

— Mulțumesc, zise Adam, coborându-şi privirea asupra carnetului de însemnări din fața lui. Tensiunea din încăpere scăzu cu o liniuță sau două.

— Depuneți petiția chiar astăzi, reluă Slattery. Statul îşi va trimite răspunsul mâine, eu am să analizez situația în timpul weekendului şi am să mă pronunț luni. În cazul în care am să hotărăsc o audiere, vreau să ştiu de cât timp au nevoie părțile ca s-o pregătească. Dumneavoastră, domnule Hall, de cât timp aveți nevoie ca să vă pregătiți pentru audiere?

Sam mai avea douăzeci şi două de zile de trăit. Prin urmare, audierea trebuia să se desfăşoare cât mai repede, cât mai concis, cu martori rapizi şi cu o deliberare urgentă din partea Curții. În plus, şi ăsta era un punct crucial, Adam habar n-avea cât timp îi va lua să pregătească audierea pentru că era prima dată că se confrunta cu aşa ceva. E adevărat că la Chicago participase la câteva hărțuieli minore, dar totdeauna în prezența lui Emmitt Wycoff. Nu era decât un boboc, ce dracu'! Nici măcar nu era foarte sigur că ştie unde se află clădirea tribunalului.

Şi, pe deasupra, ceva îi spunea că cei unsprezece vulturi ştiau cât se poate de bine că în secunda aceea el habar n-avea ce dracu' să facă.

— Pot să fiu gata într-o săptămână, răspunse el, cu chipul lipsit de expresie al unui jucător de pocher şi cu un glas plin de toată convingerea de care era în stare.

— Foarte bine, zise Slattery, ca şi cum l-ar fi mângâiat pe creştet: „Bravo, Adam, băiatule, eşti un copil bun".

Roxburgh şopti ceva unuia dintre cei care îl însoțeau şi toți începură să chicotească. Adam îi ignoră pur şi simplu.

Slattery mâzgăli ceva pe o foaie de hârtie şi, după ce o studie câteva clipe, i-o dădu lui Breck. Acesta, la rândul său, se uită la bucata de hârtie ca la o comoară neprețuită, grăbindu-se apoi să ducă la îndeplinire ordinul. Domnul judecător trecu în revistă infanteria avocățească din dreapta sa, apoi îşi coborî privirea asupra tânărului Adam.

— Acum, domnule Hall, aş vrea să mai discutăm ceva. După cum ştiți, execuția e programată peste douăzeci şi două de zile şi aş vrea să ştiu dacă această Curte trebuie să se aştepte şi la alte demersuri în numele domnului Cayhall. Ştiu că este o cerere neobişnuită, dar avem de-a face cu o situație neobişnuită. Cinstit vorbind, este prima oară că sunt implicat într-un caz de condamnare la moarte aflat într-o etapă atât de avansată, şi cred că cel mai bine e să colaborăm cu toții.

Cu alte cuvinte, Înălțimea voastră, vreți să vă asigurați dracului că nu apar suspendări. Adam se gândi o clipă. Într-

adevăr, era o cerere neobişnuită şi mai ales extrem de incorectă. Dar Sam avea dreptul constituțional să introducă orice fel de acțiune în orice moment şi Adam nu-şi putea permite să se lege prin cine ştie ce promisiuni. Aşa că se hotărî să fie politicos.

— N-aş putea să vă spun, Înălțimea voastră. În orice caz, nu acum. Poate săptămâna viitoare.

— Bineînțeles că o să introduci eşafodajul obişnuit de apeluri, zise Roxburgh şi ticăloşii infatuați din jurul lui îl priviră pe Adam cu ochi uluiți.

— Adevărul e, domnule Roxburgh, că nu sunt obligat să-mi discut planurile cu dumneavoastră. Şi nici cu onorata Curte.

— Fireşte că nu, se băgă în vorbă şi McAllister din motive necunoscute; poate că era doar incapacitatea lui înnăscută de a nu rezista mai mult de cinci minute fără să vorbească.

Lui Adam îi atrăsese atenția avocatul aşezat în dreapta lui Roxburgh, ai cărui ochi de culoarea şi răceala oțelului nu părăsiseră nici o clipă chipul tânărului. Individul făcea parte din genul metodic, dacă se poate spune aşa, avea părul cărunt, în ciuda anilor puțin numeroşi, şi o înfățişare extrem de îngrijită. Se afla evident în grațiile lui McAllister care se aplecase spre el de câteva ori, ca şi cum i-ar fi primit sfaturile. Ceilalți reprezentanți ai biroului procurorului general păreau să adere la părerile şi mişcările acestuia. Într-unul din sutele de articole pe care Adam le decupase din ziare se vorbea despre un personaj scârbos din personalul biroului procurorului general, cunoscut sub numele de Doctor Moarte, o pasăre isteață, cu o înclinație specială în a împinge cazurile de condamnare la moarte spre finalul nedorit. Unul din numele tipului era Morris, şi Adam îşi aminti un Morris menționat de Roxburgh cu câteva minute în urmă, când făcuse prezentările.

Numele întreg era Morris Henry şi Adam presupuse că el trebuie să fie mârşavul Doctor Death.

— Ei, bine, atunci ar trebui să vă grăbiți şi să acționați, zise Slattery cu un glas în care se simțea nemulțumirea. Nu vreau deloc să muncesc zi şi noapte în timp ce cazul se apropie de sfârşit.

— Fireşte, domnule, întări Adam, cu înțelegere prefăcută.

Slattery îl privi intens preț de o clipă, apoi îşi concentră atenția asupra documentelor din fața lui.

— Foarte bine, domnilor, vă sugerez să aşteptați telefonul nostru duminică seara sau luni dimineața. Am să vă sun imediat ce ajung la o hotărâre. Şedința asta se suspendă.

Conspirația de cealaltă parte a mesei se sparse într-un vârtej de hârtii şi dosare ce-şi căutau servietele din care ieşiseră, şi într-un ropot de conversații şoptite. Adam îl salută pe Slattery şi ieşi din încăpere. Tocmai ajunsese în hol, după ce îi oferise un zâmbet politicos secretarei, când se auzi strigat pe nume. Era guvernatorul, urmat îndeaproape de doi valeți.

— Putem sta puțin de vorbă? întrebă McAllister, întinzându-i mâna.

— Despre ce anume?

— Doar cinci minute, bine?

— Singuri, zise Adam, privindu-i pe cei doi băieți rămaşi ceva mai în urmă. Şi neoficial.

— Bineînțeles, acceptă McAllister, arătându-i o uşă dublă.

Intrară împreună într-o mică sală de şedințe cufundată în întuneric. Guvernatorul avea mâinile libere, căci bagajele îi erau întotdeauna cărate de alții. Cu mâinile în buzunare, McAllister se sprijini de bara care despărțea publicul de actori; silueta suplă era îmbrăcată într-un costum modern, cămaşă albă de bumbac şi cravată de mătase. Personajul nu avea încă patruzeci de ani şi arăta extraordinar de bine; doar câteva fire albe pe la tâmple.

— Cum se simte Sam? întrebă el, simulând o adâncă preocupare.

Adam pufni, privi în cealaltă parte a sălii, apoi îşi aşează servieta pe podea.

— A, se simte minunat. Am să-i spun că v-ați interesat ie el. O să fie absolut emoționat.

— Am auzit că are probleme cu sănătatea.

— Cu sănătatea? Păi, când dumneavoastră vă dați toată silința să-l omorâți, cum mai poate fi îngrijorat de starea sănătății?

— Aşa am auzit un zvon.

— Vă urăşte de moarte. Stă prost cu sănătatea, e adevărat, dar poate să mai reziste trei săptămâni.

— Ura nu e ceva nou pentru Sam.

— Despre ce anume voiați să stăm de vorbă?

— Voiam doar să-ți spun bună ziua. Sunt convins că noi doi ne vom înțelege şi asta încă destul de repede.

— Uitați ce e, domnule guvernator, am semnat împreună cu clientul meu un contract care îmi interzice în mod expres să discut cu dumneavoastră. Vă repet, Sam vă urăşte, dumneavoastră sunteți cel care l-a băgat pe lista morții. Vă învinuieşte de tot ce i s-a întâmplat şi, dacă ar şti că eu stau acum de vorbă cu dumneavoastră, m-ar concedia.

— Propriul bunic ar fi în stare să te concedieze?

— Da. Sunt absolut convins de asta. Deci, dacă mâine, în ziar, citesc că noi doi ne-am întâlnit astăzi, aici, şi că am vorbit despre Sam Cayhall, atunci eu am să mă întorc la Chicago şi asta vă va dărâma probabil planurile de execuție pentru că, în felul ăsta, Sam nu va mai avea avocat. Şi nu puteți omorî un om care n-are avocat.

— Cine zice asta?

— Nu spuneți nimănui despre întâlnirea asta, bine?

— Îți dau cuvântul meu că n-am să spun nimic. Dar dacă nu stăm de vorbă, atunci cum putem discuta posibilitatea grațierii?

— Nu ştiu. Nu am ajuns încă în punctul ăsta.

McAllister avea întotdeauna o expresie plăcută pe chip. Zâmbetul fermecător se afla mereu la locul lui sau foarte aproape de suprafață.

— Te-ai gândit, fără îndoială, şi la grațiere, nu-i aşa?

— Da, cu numai trei săptămâni la dispoziție, m-am gândit, evident, şi la grațiere. Fiecare condamnat de pe lista morții visează la asta, domnule guvernator. Şi tocmai de aceea sunteți pus în imposibilitatea de a crea precedente. Ştiți foarte bine că, dacă îl grațiați pe unul dintre ei, atunci alți cincizeci vor tăbărî pe dumneavoastră sperând acelaşi lucru. Cincizeci de familii care v-ar asalta cu scrisori şi telefoane. Cincizeci de avocați care ar trage tot felul de sfori şi ar încerca să ajungă până la dumneavoastră. Ştim foarte bine amândoi că este imposibil.

— Nu sunt foarte convins că ar trebui să moară, remarcă guvernatorul, privind în altă parte, ca şi cum sentimentele sale erau pe cale să sufere o schimbare profundă, ca şi cum anii i-ar fi adus mai multă înțelepciune şi i-ar mai fi îmblânzit zelul de a-l pedepsi pe Sam.

Adam era pe punctul de a spune ceva când înțelese adevărata însemnătate a vorbelor guvernatorului. Preț de un minut nu-şi ridică privirea din podea, acordând o atenție cu totul specială pantofilor cu şireturi ai guvernatorului. Guvernatorul era la rândul său adâncit în gânduri.

— Nici eu nu sunt convins că trebuie să moară, zise Adam.

— Cât de mult ți-a povestit din ce ştie?

— Din ce ştie despre ce?

— Despre explozia de la firma Kramer.

— El e de părere că mi-a spus tot.

— Dar tu ai îndoieli?

— Da.

— Şi eu. Întotdeauna am avut îndoieli.

— Din ce cauză?

— Nenumărate. Jeremiah Dogan era un mincinos notoriu şi îi mai era şi groaznic de frică să nu meargă la închisoare. Fiscul îl băgase în corzi şi el era convins că, dacă ajunge la închisoare, negrii aveau să-l violeze, să-l tortureze şi-n cele din urmă să-l omoare. Ştii că Dogan era Vrăjitorul Imperial, dar mai era şi teribil de ignorant. În privința terorismului era

şiret şi greu de prins, dar era incapabil să înțeleagă sistemul de justiție penală. Am fost mereu convins că cineva, poate FBI-ul, îi povestise lui Dogan că Sam trebuia să fie neapărat condamnat, altfel îl trimiteau chiar pe el la închisoare. Dacă n-aveau condamnarea, nu făceau târgul. Şi Dogan a fost un martor extrem de dornic să spună tot ce ştie. Voia cu disperare ca juriul să-l condamne pe Sam.

— Adică a mințit?

— Nu ştiu. Poate că da.

— În legătură cu ce?

— L-ați întrebat pe Sam dacă a avut un complice?

Adam se gândi o clipă, studiind întrebarea.

— Îmi pare rău, dar nu pot să vorbesc despre discuțiile dintre mine şi Sam. Sunt confidențiale.

— Fireşte că sunt. Şi vreau să mai spun că în statul ăsta foarte multă lume nutreşte dorința secretă ca Sam să nu moară, adăugă guvernatorul, urmărind cu multă atenție reacția lui Adam.

— Dumneavoastră faceți parte din această „lume"?

— Nu ştiu ce să spun. Dar mă întreb, totuşi, dacă Sam chiar intenționase să-i omoare pe Marvin Kramer şi pe copii? Bineînțeles că Sam era băgat până-n gât în afacere. Dar dacă altcineva vrusese să-i ucidă?

— Asta înseamnă că Sam nu este atât de vinovat pe cât credem.

— Corect. Evident că nu este nevinovat, dar nici atât de vinovat încât să ajungă în camera de gazare. Ăsta-i lucrul care mă îngrijorează, domnule Hall. Pot să-ți spun Adam?

— Fireşte.

— Presupun că Sam n-a menționat nici un complice.

— Zău că nu pot să discut despre asta, în orice caz nu acum.

— Ai aici două numere de telefon, zise guvernatorul, întinzându-i o carte de vizită. Unul este linia mea personală de la birou, celălalt este numărul de acasă. Toate convorbirile sunt confidențiale, jur. Este adevărat că, din când în când,

mă joc în fața camerelor de luat vederi, Adam, face parte din meseria mea, dar pot fi şi demn de încredere.

Adam luă cartea de vizită şi privi cele două numere scrise de mână.

— N-aş putea să mă mai privesc în ochi dacă n-aş grația un om care nu merită să moară, mărturisi McAllister, îndreptându-se spre uşă. Sună-mă, dar nu aştepta până va fi prea târziu. Lucrurile se încing din ce în ce mai tare şi am ajuns să primesc şi douăzeci de telefoane pe zi, încheie el, făcându-i tânărului cu ochiul, apoi părăsi încăperea, arborând zâmbetul de vedetă de cinema.

Adam se aşează pe unul din scaunele înşirate de-a lungul peretelui şi privi îndelung cartea de vizită pe care stema oficială era imprimată cu auriu. Douăzeci de telefoane pe zi? Ce voia să însemne asta? Cei care sunau voiau ca Sam să moară sau nu?

Multă lume din statul ăsta nu dorea să-l vadă pe Sam în camera de gazare, zisese guvernatorul, de parcă făcuse deja socoteala voturilor pe care le-ar putea pierde sau câştiga.

24

Zâmbetul funcționarei de la recepție apăru după o clipă de ezitare; atmosfera în rândul personalului şi al avocaților era mult mai gravă decât de obicei. Tonul conversațiilor scăzuse cu o octavă. Situația părea să fie ceva mai urgentă.

Sosiseră oameni de la Chicago. Lucrul acesta se întâmpla din când în când, nu neapărat în ideea unor verificări. Deocamdată, nimeni nu fusese concediat, insultat sau rău tratat. Cu toate acestea, filiala traversa câteva momente de anxietate până când Chicago părăsea Sudul în favoarea Nordului.

Adam deschise uşa biroului său şi fu cât pe-aci să se izbească de E. Garner Goodman, îngrijorat, dar împodobit cu celebrele sale accesorii — papionul verde, cămaşa albă scrobită şi părul cărunt stufos. Se plimba prin cameră şi tocmai se nimerise în apropierea uşii. După o clipă de uluire, Adam se repezi să-i strângă mâna.

— Intră, intră, îl îndemnă Goodman, închizând apoi uşa fără să zâmbească.

— Ce cauți aici? întrebă Adam, lăsându-şi servieta pe podea şi apropiindu-se de birou.

— Mi-e teamă că a apărut o urgență, zise Goodman, mângâindu-şi barba şi papionul. Şi s-ar putea să fie ceva nu tocmai plăcut.

— Poftim?

— Ia loc, ia loc. Trebuie să stăm de vorbă.

— Nu, mă simt foarte bine în picioare. Ce s-a întâmplat?

Probabil că era ceva îngrozitor din moment ce ar fi fost mai bine să se aşeze.

— Ei bine, începu Goodman după ce-şi aranjă papionul, s-a întâmplat azi-dimineață, la ora nouă. Vezi tu, Comitetul pentru Personal este format din cincisprezece parteneri, cu toții mai tineri decât mine. Există şi câteva subcomitete, unul pentru recrutare-angajare, altul pentru disciplină, altul pentru dispute, şi aşa mai departe. După cum bănuieşti, avem şi un subcomitet pentru concedieri care s-a întrunit azi-dimineață şi ghici cine era acolo, dirijând situația.

— Daniel Rosen.

— Chiar el. De zece zile lucrează cu subcomitetul pentru concedieri încercând să adune suficiente voturi ca să te pună pe liber.

Cei doi bărbați se aşezară la masă, față în față.

— Subcomitetul are şapte membri care s-au reunit în dimineața asta la cererea lui Rosen. S-au prezentat de fapt doar cinci, aşa că aveau cvorumul pentru vot. Bineînțeles că Rosen nu m-a anunțat nici pe mine, nici pe altcineva. Şedințele pentru concedieri sunt strict confidențiale, din

motive evidente, aşa că nu era obligat să anunțe şi pe altcineva din conducere.

— Bine, dar nici pe mine?

— Nici. Ai fost singurul punct de pe ordinea de zi, iar şedința a durat mai puțin de-o oră. Rosen pregătise totul dinainte, dar oricum şi-a prezentat punctul de vedere în forță. Nu uita că a pledat la bară timp de treizeci de ani. Şedințele pentru concediere sunt stenografiate şi se face un dosar complet în caz că apare vreun litigiu după aceea. Rosen pretinde, evident, că ai avut intenția de a ne înşela atunci când ai depus cerere de angajare la „Kravitz & Bane"; că în momentul de față firma se află într-un conflict de interese, şi aşa mai departe. Vreau să-ți spun că are vreo duzină de articole despre tine şi Sam, adică despre relația asta bunic-nepot. Argumentul lui a fost că tu ai pus firma într-o situație delicată. A fost foarte bine pregătit şi mi-e teamă că lunea trecută l-am subapreciat.

— Şi prin urmare au trecut la vot.

— Patru contra unu pentru concedierea ta.

— Ticăloşii!

— Ştiu. L-am mai văzut pe Rosen în momente critice şi pot să-ți spun că tipul are darul de a fi de o persuasiune brutală. De obicei are câştig de cauză. Şi pentru că nu mai poate pleda în tribunal, îşi găseşte de lucru la sediul firmei. Nu mai are decât şase luni până la pensie.

— În clipa de față, consolarea asta este mult prea mică.

— Dar avem speranța. Pe la unsprezece am aflat în sfârşit şi eu ce s-a întâmplat şi, din fericire, Emmitt Wycoff se afla la mine în birou. Aşa că am mers împreună la Rosen şi am încins o ceartă pe cinste şi pe urmă ne-am aşezat pe telefoane. Finalul e că mâine dimineață, la ora opt, Comitetul pentru Personal se întruneşte ca să analizeze concedierea ta. Asta înseamnă că trebuie să fii de față.

— La opt dimineața!

— Păi, da, că tipii din comitet sunt foarte ocupați, mulți dintre ei trebuie să fie la tribunal la ora nouă, alții trebuie să

ia parte la depoziții de martori toată ziua. Să ştii de la mine că, dacă din cei cincisprezece membri reuşim să avem cvorumul, suntem norocoşi.

— Cât înseamnă cvorumul?

— Două treimi din total. Şi dacă nu se adună numărul ăsta, atunci s-ar putea să avem necazuri.

— Necazuri! Ce înțelegi prin necazuri?

— Adică situația s-ar putea înrăutăți. Dacă mâine nu se întruneşte cvorumul, atunci ai dreptul să ceri revizuirea hotărârii peste treizeci de zile.

— Peste treizeci de zile Sam are să fie deja mort.

— Poate că nu. În orice caz, eu cred că mâine dimineață vom avea reuniunea pe care o dorim. Nouă dintre membrii Comitetului ne-au promis, lui Emmitt şi mie, că vor fi prezenți.

— Ce se întâmplă cu cei patru care au votat împotriva mea azi?

— Ia ghiceşte, zise Goodman, făcând o grimasă şi ferindu-şi privirea. Rosen s-a asigurat că vor fi şi ei prezenți mâine.

— Fir-ar al dracului, îmi dau demisia! explodă Adam, lovind cu palmele în masă.

— Nu poți să-ți dai demisia din moment ce ai fost concediat.

— Atunci nu mă lupt cu ei. Javrele!

— Adam, ascultă-mă...

— Javrele!

Goodman îşi rearanjă papionul şi încercă să-şi dea seama cât i-a mai crescut între timp barba, lăsându-l pe Adam să se răcorească. După o vreme zise:

— Uite ce e, Adam, mâine dimineață avem şanse. Şi eu şi Emmitt suntem convinşi de treaba asta. Firma te susține. Credem în ceea ce facem şi să-ți spun drept am apreciat publicitatea care ni se face. Ziarele din Chicago au publicat articole favorabile la adresa noastră.

— E adevărat că firma se pare că mă susține.

— Ascultă-mă. Mâine putem să rezolvăm problema. Eu am să vorbesc cel mai mult, Wycoff, în clipa asta chiar, strânge nişte şuruburi şi îi mai avem şi pe alții care fac acelaşi lucru.

— Rosen nu e un tâmpit, domnule Goodman. Şi vrea să câştige, asta e tot. Nu-i pasă de mine, de Sam, de dumneata sau de altcineva implicat în cazul ăsta. Pur şi simplu vrea să câştige. E un concurs şi pun pariu că acum e călare pe telefon, încercând să strângă voturi.

— Păi atunci hai să ne batem cu mizerabilul ăsta I scrântit. Hai să ne prezentăm la şedința de mâine şi să-l sfidăm, să-l obligăm să joace rolul banditului. Şi-ți spun cinstit, Adam, tipul nu prea are mulți prieteni.

Tânărul se apropie de fereastră şi-şi lăsă privirea să rătăcească peste oraş. Pe Mall, maşinile mergeau aproape bară la bară, căci era aproape cinci după-amiaza. Economiile lui erau de vreo cinci mii de dolari şi, dacă îşi schimba într-o oarecare măsură stilul de viață, suma aceea ar fi putut să-i ajungă vreo şase luni de zile. Un salariu care să egaleze cele şaizeci şi două de mii de dolari pe care îi câştiga acum nu prea era o perspectivă apropiată. Numai că el nu făcea parte dintre cei care-şi făceau griji din cauza banilor şi, oricum, următoarele trei săptămâni îl îngrijorau mult mai mult. Cele doar zece zile ale carierei sale de avocat specializat în pedeapsa capitală îi spuneau că avea nevoie de ajutor.

— Şi cum o să fie la sfârşit? rupse el, într-un târziu, tăcerea apăsătoare.

— Un adevărat balamuc, răspunse Goodman, apropiindu-se la rândul său de fereastra alăturată. În ultimele patru zile n-o să prea mai apuci să dormi, o să alergi în toate părțile. Completele de judecată sunt imprevizibile. Depui nenumărate apeluri şi petiții, cu toate că ştii foarte bine că n-au nici o şansă. Ziariştii au să te vâneze peste tot. Şi, cel mai important lucru, vei avea nevoie să petreci cât mai mult timp împreună cu clientul tău. E o muncă nebunească şi toată pe degeaba.

— Deci o să am nevoie de ajutor.

— A, sigur. Altfel nici nu poți să te descurci. Când a fost executat Maynard Tole, unul din avocații noştri din Jackson s-a lipit de biroul guvernatorului, altul n-a mai ieşit din biroul grefierului de la Curtea supremă din Jackson, altul stătea la Washington şi doi avocați se mutaseră practic la lista morții. Vezi, de-aia trebuie să te lupți din toate puterile mâine dimineață. Ai nevoie de firmă, Adam. Singur, n-ai să reuşeşti. E o muncă de echipă.

— Asta-i o adevărată lovitură sub centură.

— Ştiu. Acum un an erai încă student, şi acum eşti deja concediat. Ştiu că doare. Dar, crede-mă, Adam, e doar un fleac, n-o să țină. Peste zece ani ai să te numeri printre partenerii firmei şi ai să-i terorizezi pe tinerii asociați.

— Eu n-aş paria pe chestia asta.

— Hai să mergem la Chicago. Am luat două bilete la cursa de şapte şi un sfert, la opt şi jumătate suntem acolo şi mergem la un restaurant ca lumea.

— Trebuie să-mi iau nişte schimburi.

— Foarte bine. Ne întâlnim la aeroport la şase şi jumătate.

Problema fusese rezolvată înainte de începerea şedinței la care erau prezenți unsprezece membri ai Comitetului pentru Personal. Cei implicați se întâlniră într-o bibliotecă încuiată, de la etajul al şaizecilea, în jurul unei mese pe care trona un vas imens plin cu cafea. Toți aveau la îndemână dosare impresionante, dictafoane şi agende de buzunar de-a dreptul rufoase; ba unul dintre ei îşi adusese chiar şi secretara pe care o plasase în hol. Toți erau nişte persoane extrem de ocupate, pe care le aşteptau nenumărate conferințe, reuniuni, depoziții, procese, telefoane şi prânzuri importante. Zece bărbați şi o femeie, toți între treizeci şi cinci şi patruzeci şi cinci de ani, toți parteneri ai „K. & B", toți grăbiți să se întoarcă în birourile lor supraaglomerate.

Chestiunea Adam Hall îi încurca, cum de altfel şi Comitetul pentru Personal. Pentru că în mod evident nu făcea deloc parte din piesele în care merita să joci, dar nimeni nu

îndrăznea să refuze numirea. Totul pentru firmă. Echipa înainte de orice!

Adam sosi la birou pe la şapte şi jumătate. Lipsea de zece zile, cea mai lungă absență a sa de până acum, şi constată că Emmitt Wycoff transferase sarcinile lui asupra unui alt tânăr asociat. „Kravitz & Bane" nu ducea niciodată lipsă de boboci.

La ora opt, se ascunse într-o mică sală de conferințe, practic nefolosită, aflată lângă biblioteca de la etajul şaizeci. Era extrem de nervos, dar se străduia din răsputeri să nu se vadă, bând cafea şi citind ziarele de dimineață. Parchman făcea parte dintr-o altă lume. Studiind lista celor cincisprezece membri ai Comitetului, îşi dădu seama că nu cunoştea pe nici unul dintre ei. În ora care urma, unsprezece străini vor discuta despre viitorul lui, apoi vor vota cât se poate de repede şi-şi vor vedea de treburile lor mult mai importante. Cu câteva minute înainte de ora opt, Wycoff intră să-l salute şi Adam profită de ocazie pentru a-i cere scuze pentru necazurile aduse; Emmitt îi promise un final rapid şi satisfăcător.

Câteva minute mai târziu, Goodman deschise şi el uşa sălii în care se afla tânărul.

— Se pare că merge bine, zise el aproape în şoaptă. În momentul ăsta sunt unsprezece prezenți, din care cel puțin cinci ne-au promis sprijinul. Sunt şi trei din cei care au votat cu Rosen, dar s-ar părea că or să-i lipsească vreo doi.

— Rosen este aici? întrebă Adam, deşi cunoştea răspunsul, în speranța că poate ticălosul acela bătrân murise în somn.

— Fireşte. Şi cred că e îngrijorat. Aseară, pe la zece, Emmitt mai dădea încă nişte telefoane, aşa că am făcut rost de numărul necesar de voturi şi Rosen ştie asta, încheie Goodman şi părăsi încăperea.

La ora opt şi cincisprezece minute, preşedintele Comitetului constată existența cvorumului. Ordinea de zi nu cuprindea decât un singur punct, concedierea lui Adam Hall, singurul motiv, de altfel, al acestei întruniri. Primul vorbi

Emmitt Wycoff care, timp de zece minute, le spuse cât de grozav se dovedise Adam. În picioare la un capăt al mesei, ținu un discurs de parcă ar fi încercat să convingă un ditamai juriul. Cel puțin jumătate din cei unsprezece nu auziră nici un cuvânt; îşi treceau în revistă documentele şi-şi aranjau agendele de lucru.

Garner Goodman prezentă cea de-a doua intervenție, în cursul căreia trecu iute în revistă cazul Sam Cayhall, precizând, într-un mod cât se poate de cinstit, că, după toate probabilitățile, Sam va fi executat peste trei săptămâni. Pe urmă îl lăudă pe Adam, afirmând totuşi că tânărul nu făcuse bine că nu dezvăluise relația sa cu Sam, dar, la urma urmelor, ce mai contează. Ce-a fost a fost, iar prezentul e infinit mai important atunci când clientul tău mai are doar trei săptămâni de trăit.

Nimeni nu le puse nici o întrebare celor doi vorbitori. Membrii Comitetului îşi păstrau muniția pentru Rosen.

Avocații au o memorie de elefant. Dacă sari azi la beregata unuia dintre ei, atunci poți fi sigur că tipul va aştepta chiar şi ani de zile ca să-ți plătească cu aceeaşi monedă. Daniel Rosen împărțise nenumărate favoruri pe coridoarele firmei, iar în funcția sa actuală era pe cale să le ceară înapoi. Ani de zile îşi călcase în picioare propriii oameni. Fusese tiranic, mincinos şi huligan. În zilele sale de glorie, omul fusese cu adevărat sufletul firmei şi el ştia foarte bine acest lucru. Nimeni n-ar fi îndrăznit să-l provoace. Îşi maltratase tinerii asociați şi-şi chinuise colegii parteneri. Se purtase grosolan la reuniunile diverselor comitete, ignorase politica firmei, furase clienții colegilor, deci, acum, la sfârşitul carierei, începuse să fie răsplătit cu aceeaşi monedă.

Îşi începu prezentarea, dar după numai două minute fu întrerupt de un partener tânăr care făcea motociclism cu Emmitt Wycoff. Rosen tocmai se plimba prin sală, de parcă s-ar fi aflat în fața unui juriu în zilele sale de glorie, când întrebarea îl opri brusc. Şi până să-i vină în minte vreun

răspuns sarcastic, o altă întrebare îl pocni în plin. Apoi, imediat, o a treia, răsărită de nicăieri. Începuse scandalul.

Cei trei anchetatori formau o echipă eficientă şi se vedea că făcuseră ceva repetiții înainte de întrunire. Îl înțepau pe rând cu întrebări neîndurătoare şi în mai puțin de un minut Rosen trecuse la înjurături şi insulte. Ceilalți îşi păstrară sângele rece; fiecare dintre ei avea câte un carnet de însemnări aparent plin cu întrebări.

— În ce constă conflictul de interese, domnule Rosen?

— Un avocat are, bineînțeles, dreptul să-şi reprezinte un membru al familiei, nu-i aşa, domnule Rosen?

— Chestionarul pentru angajare îl întreba în mod explicit pe domnul Hall dacă firma aceasta reprezenta vreun membru al familiei sale?

— Aveți ceva împotriva publicității, domnule Rosen?

— De ce credeți că publicitatea are un efect negativ?

— Dumneavoastră ați încerca să vă ajutați un membru al familiei ajuns pe lista morții?

— Ce părere aveți despre pedeapsa cu moartea, domnule Rosen?

— În adâncul dumneavoastră, vreți cumva să-l vedeți pe Sam Cayhall executat pentru că a omorât evrei?

— Nu aveți impresia că l-ați prins în capcană pe domnul Hall?

Nu era o privelişte plăcută. Câteva din cele mai mari victorii avocățeşti din istoria recentă a oraşului Chicago îi aparțineau lui Daniel Rosen şi tocmai el era acum obligat să stea în fața unui comitet şi să încaseze nenumărați pumni în gură, într-o luptă fără sens. Nu tu juriu, nu tu judecător. Doar un comitet.

Noțiunea de retragere nu făcea parte din vocabularul lui. Replicile îi deveneau mai caustice, tonul mai muşcător. Răspunsurile şi replicile acide deveniră din ce în ce mai personale şi până la urmă dădu drumul şi unor lucruri urâte despre Adam.

De data asta greşise, şi încă rău. Intrară şi alții în încăierare şi curând după aceea Rosen se trezi atacat din toate părțile, asemenea unui animal rănit în mijlocul unei haite de lupi. Când îi deveni clar că nu avea nici o şansă să câştige de partea lui majoritatea comitetului, scăzu tonul vocii şi-şi regăsi atitudinea obişnuită.

Îi ironiză cu amabilitate într-o trecere în revistă a considerațiilor etice şi a felului în care trebuie evitată chiar şi o aparentă încălcare a bunei-cuviințe, texte sfinte pe care avocații le învățau în şcoală pentru a şi le arunca în față când se băteau sau pentru a le ignora atunci când le convenea.

După ce puse punctul final, Rosen ieşi val-vârtej din încăpere, punându-i bine la păstrare în memorie pe toți cei care avuseseră obrăznicia să-l înfrunte. Imediat ce va ajunge în birou, îi va trece pe toți pe-o listă scrisă şi-ntr-o zi, cândva, ei bine, într-o bună zi va avea el grijă de ei.

Documentele, carnetele de însemnări şi echipamentul electronic dispărură ca prin farmec şi pe masă nu mai rămaseră decât cafetiera şi ceştile goale. Preşedintele ceru să se treacă la vot: Rosen obținu cinci, Adam şase, iar Comitetul pentru Personal ridică imediat şedința şi părăsi scena în grabă.

— Şase la cinci? repetă Adam, neputându-şi lua ochii de la chipurile serioase, dar liniştite ale lui Goodman şi Wycoff.

— O adevărată catastrofă, remarcă Wycoff, sarcastic.

— Putea fi şi mai rău, zise Goodman. Ți-ai fi putut pierde slujba.

— De ce oare nu mă simt entuziasmat? Vreau să spun că un singur vot nenorocit m-ar fi putut transforma în istorie.

— Nu tocmai, explică Wycoff. Voturile fuseseră numărate înainte de întâlnire. Rosen n-a avut decât vreo două voturi solide, iar ceilalți au rămas alături de el pentru că ştiau că ai să câştigi. Habar n-ai câte brațe au fost răsucite astă-noapte. Asta i-a pus capac lui Rosen. Peste trei luni o să fie plecat.

— Poate şi mai devreme, adăugă Goodman. Şi-a pierdut complet busola şi toți sunt sătui până-n gât de el.

— Inclusiv eu, zise Adam.

Wycoff îşi privi ceasul care arăta opt patruzeci şi cinci şi el trebuia să fie la tribunal la ora nouă.

— Adam, eu trebuie să fug, zise el, încheindu-şi haina. Când te întorci înapoi la Memphis?

— Cred că azi.

— Vrei să mâncăm împreună la prânz? Aş vrea să stăm puțin de vorbă.

— Fireşte.

— Perfect, exclamă Wycoff, deschizând uşa. Secretara mea are să îți telefoneze ca să-ți dea amănuntele. Trebuie să fug. Pe curând.

Deodată Goodman îşi aduse şi el aminte de ceas şi de întâlnirile programate.

— Trebuie să mă întâlnesc cu cineva la mine în birou. Ne vedem la prânz.

— Un vot nenorocit, repetă Adam, cu ochii țintă la peretele din față.

— Hai, Adam, că n-a fost un scor chiar atât de strâns.

— Î orice caz, eu aşa simt.

— Uite ce e. Trebuie neapărat să stăm câteva ore de vorbă înainte să pleci. Vreau să-mi spui cum merg lucrurile cu Sam, bine? Începem la prânz, încheie Goodman, apoi dispăru pe uşa micii săli de conferințe.

Adam rămase cocoțat pe masă, clătinând, amărât, din cap.

25

E greu de spus dacă Baker Cooley şi ceilalți avocați ai sucursalei din Memphis aflaseră ceva despre neaşteptata concediere a lui Adam, cât şi despre rapida ei anulare. Cu Adam se purtară ca de obicei, adică nu spuseră nimic şi se

ținură departe de biroul tânărului. Nu erau nepoliticoşi pentru că, la urma urmelor, Adam făcea parte din echipa de la Chicago, aşa că îi zâmbeau când erau obligați de împrejurări, ba chiar reuşeau să intre şi în vorbă cu el când îl întâlneau pe coridoare, evident dacă el avea chef de-aşa ceva. Numai că ei erau avocați specializați în probleme de afaceri, cu mâini delicate şi ținută impecabilă, şi nu erau obişnuiți cu noroiul şi mizeria din lumea penalului. Ei nu-şi vizitau niciodată clienții în închisori şi penitenciare şi nici nu se ciondăneau cu polițiştii, procurorii şi judecătorii țâfnoşi. Activitatea lor se desfăşura aproape fără excepție în propriile lor birouri sau în jurul meselor de conferințe din mahon. Ei îşi petreceau timpul discutând cu clienți care îşi puteau permite să le plătească sute de dolari pe oră pentru un sfat, iar atunci când nu se întâlneau cu clienții respectivi, vorbeau la telefon sau luau masa împreună cu alți avocați, bancheri sau directori de companii de asigurări.

Ceea ce publicaseră ziarele până în momentul de față era mai mult decât suficient ca să trezească resentimentele celor din sucursală. Cei mai mulți dintre avocați erau neplăcut impresionați de faptul că numele firmei era asociat cu o persoană de teapa lui Sam Cayhall, pentru că în realitate habar n-aveau că omul acela fusese reprezentat chiar de firma lor timp de şapte ani. Şi acum prietenii începuseră să pună tot felul de întrebări, alți avocați făceau pe deştepții şi se trezeau spunând o sumedenie de chestii sarcastice. Până şi propriile neveste îşi primeau porția de umiliri la reuniunile lor mondene. Ba chiar şi socrii ajunseseră să se intereseze brusc de cariera ginerilor lor.

Sam Cayhall şi nepotul său deveniseră foarte repede o țeapă în fund pentru pentru toții membrii sucursalei din Memphis, dar nimeni nu putea face nimic în această direcție.

Adam simțea tensiunea, dar nu-i păsa. Se afla acolo doar pentru trei săptămâni, nici o zi mai mult. Vineri dimineața, coborî din ascensor şi trecu pe lângă recepție fără s-o bage în seamă pe funcționara care se apucă brusc să aranjeze nişte

reviste. Secretara lui, o tânără pe nume Darlene, îi dădu un mesaj din partea lui Todd Marks, de la *Memphis Press.*

Odată intrat în birou, aruncă hârtiuța roz cu mesajul respectiv cu tot în coşul de hârtii, îşi agăță haina în cuier şi se porni să umple masa cu tot felul de documente. Erau pagini întregi cu însemnări pe care şi le făcuse în timpul celor două zboruri către şi de la Chicago, documente împrumutate de la Goodman, zeci de copii după hotărâri federale recente.

Câteva clipe mai târziu era absorbit cu totul de lumea teoriilor şi strategiilor avocățeşti. Amintirea celor întâmplate la Chicago începea să pălească.

Rollie Wedge intră în clădirea numită Brinkley Piaza prin intrarea dinspre Mall. Aşteptase răbdător la o masă, în cafeneaua de peste drum, până când văzuse Saab-ul cel negru intrând în garajul din apropiere. Îşi băuse ceaiul la gheață cu ochii la Adam, urmărindu-l pe tânăr cu privirea până când intrase în clădirea în care îşi avea biroul. Rollie adoptase o ținută cât se poate de corectă — cămaşă albă, cravată, pantaloni de bumbac şi pantofi obişnuiți.

În holul pustiu, Wedge îşi făcu de lucru, studiind cartea de telefon. „Kravitz & Bane" ocupa etajele trei şi patru. Alese unul din cele patru ascensoare identice şi urcă până la etajul opt. Odată ieşit în coridorul îngust, observă în dreapta o uşă pe care trona o plăcuță de alamă cu numele unei societăți de credite gravat cu litere de-o şchioapă. În stânga se desfăcea un alt coridor în care dădeau o serie de uşi pe care puteau fi citite numele mai multor companii din diverse domenii de activitate. Uşa care dădea spre scări se găsea chiar lângă țâşnitoare. Wedge coborî opt etaje pe scări, verificând toate uşile pe care le găsi în drum, fără ca în tot acest timp să se întâlnească cu cineva. Odată ajuns în holul de la intrare, luă un alt ascensor până la etajul al treilea. Îi zâmbi dulce funcționarei de la recepție, care era încă ocupată cu revistele pe care le aranja la sosirea lui Adam, şi tocmai când se

pregătea să o întrebe unde putea să dea de societatea de credite, telefonul se porni să zbârnâie şi atenţia fetei se concentră asupra aparatului. Două uşi duble de sticlă separau recepţia de hol şi de ascensoare. La etajul al patrulea dădu peste aceeaşi împărţire a spaţiului, dar la recepţie nu-l întâmpină nimeni; uşile erau încuiate şi pe peretele din dreapta se putea observa un tablou electronic cu două taste pentru codul de intrare.

Vocile care răsunară brusc îl făcură să intre în casa scărilor. Aici uşile nu erau încuiate, aşa că aşteptă o clipă, apoi intră din nou în hol şi bău îndelung apă de la ţâşnitoare. Unul din ascensoare se opri din cursă şi din el apăru un tânăr în pantaloni kaki şi blazer albastru, care ducea o cutie de carton sub braţul stâng şi o carte groasă în mâna dreaptă. Tânărul se îndreptă spre uşile de sticlă de la „Kravitz & Bane", fredonând uşor un cântec, şi nu băgă de seamă că Wedge era doar un pas în urma lui. Ajuns în faţa uşilor, aşeză cu grijă cartea peste cutia de carton şi cu mâna liberă formă codul de acces. Şapte, şapte, trei, cu bip-ul de rigoare. La numai câţiva centimetri în spate, Wedge reţinea fiecare cifră a codului.

Tânărul tocmai înşfăcase din nou cartea cu mâna dreaptă, dând să intre pe coridorul firmei „Kravitz & Bane", când Wedge îl împinse uşor, pentru ca apoi să nu mai contenească cu scuzele: „La dracu'! Iartă-mă! Nu voiam..." Dându-se un pas înapoi, Wedge citi numele de pe uşă.

— Bine, dar aici nu e „Riverbend Trust", exclamă el, uluit şi încurcat.

— No. Aici e „Kravitz & Bane".

— Ce etaj e ăsta? întrebă el, atent la declicul uşii care se deschise.

— Patru. „Riverbend Trust" este la opt.

— Iartă-mă, repetă Wedge, jenat şi demn de milă. Probabil că am coborât la alt etaj.

Tânărul clătină din cap, încruntându-se, apoi deschise uşa.

— Iartă-mă, zise Wedge pentru a treia oară, dându-se câțiva paşi înapoi. Uşa se închise la loc şi puştiul dispăru înăuntru. Rollie luă ascensorul până la parter şi părăsi clădirea.

Se urcă în maşină şi merse zece minute spre est, apoi spre nord, când ajunse într-o zonă a oraşului înțesată cu locuințe al căror proprietar era statul. Când intră pe drumul ce trecea pe lângă Auburn House fu oprit de un paznic în uniformă. Întorsese, se pierduse din nou şi îi părea tare rău, explică el. În timp ce se pregătea să iasă din nou în stradă, observă Jaguarul grena al lui Lee Booth parcat între alte două maşini.

Wedge se îndreptă atunci spre fluviu, apoi din nou spre centrul oraşului şi, după douăzeci de minute, îşi parcă maşina lângă un depozit abandonat, de pe faleză. Îşi schimbă iute cămaşa albă cu una cafenie cu mâneci scurte, tivite cu albastru, şi cu numele „Rusty" cusut deasupra buzunarului de pe piept. Coborî din maşină, şi porni cu paşi rapizi şi discreți pe lângă colțul clădirii, coborând apoi panta, printre buruieni, pentru a se opri în tufişurile de pe mal. Se adăposti la umbra unui copăcel destul de firav pentru a-şi trage răsuflarea şi a se adăposti o clipă de soarele arzător. In fața lui se întindea o pajişte cu iarbă deasă şi evident bine îngrijită, dincolo de care se vedeau vreo douăzeci de bungalowuri de lux, agățate chiar pe marginea falezei. Gardul de cărămidă şi fier constituia o problemă supărătoare, ale cărei date le studie răbdător la adăpostul tufişurilor de pe malul apei.

Pe o latură a bungalowurilor se afla parcarea a cărei poartă ducea spre singura intrare şi ieşire a proprietății. Prin geamul colorat al gheretei mici, dar dotate cu aer condiționat, se zărea silueta unui paznic în uniformă. Din locul unde se afla putea să vadă şi cele câteva maşini din parcare. Ceasul arăta aproape ora zece dimineața.

Wedge nu luă în seamă gardul şi se hotărî să intre dinspre faleză. Se târî de-a lungul unui rând de cimişir,

prinzându-se cu mâna de iarba de pe taluz ca să nu cadă. Se strecură pe sub grădinițe suspendate la aproape trei metri înălțime şi se opri în dreptul celui de-al şaptelea bungalow.

După ce sări în grădina interioară, se odihni puțin într-un balansoar de răchită, jucându-se cu un cablu exterior, ca şi cum ar fi venit acolo ca să repare ceva. Nimeni nu-l privea. Pentru oamenii ăştia bogați, intimitatea era foarte importantă, plăteau pentru ea sume mari şi fiecare terasă era izolată de cea vecină prin panouri de lemn frumos lucrate şi numeroase plante agățătoare. Cămaşa udă i se lipise de spate.

Bineînțeles că uşa glisantă care dădea în bucătărie era încuiată, dar cu broască simplă pe care o aranjă în mai puțin de un minut, fără să lase nici cea mai mică urmă. Privi apoi încă o dată în jur şi intră în casă. Asta era partea cea mai problematică. Bănuia că exista un sistem de securitate, probabil unul cu contacte la fiecare fereastră şi la fiecare uşă, şi cum nu era nimeni acasă, sistemul respectiv avea toate şansele să fie în funcțiune. Întrebarea delicată era cât de mult zgomot va produce deschiderea uşii. Oare alarma era vizuală sau se baza pe urletul unei sirene?

Respiră adânc şi deschise uşor uşa. Nu-l întâmpină nici o sirenă. Atunci aruncă o privire rapidă spre monitorul de deasupra uşii, după care păşi înăuntru.

Willis, paznicul domeniului, fu imediat avertizat de piuitul frenetic, deşi nu foarte puternic, de pe monitorul din gheretă. Rămase cu ochii la luminița roşie care clipea în dreptul numărului 7, apartamentul lui Lee Booth, aşteptând-o să se oprească. Doamna Booth îşi declanşa singură alarma de cel puțin două ori pe lună, aidoma tuturor celorlalți locatari ai poiatei pe care o păzea. Verificându-şi orarul zilei, văzu că doamna Booth plecase de-acasă la nouă şi jumătate; numai că deseori doamna se trezea mai târziu decât trebuia, sau avea vizitatori de sex masculin, asta ca să nu mai punem la socoteală că acum îl mai găzduia şi pe nepotu-său; aşa că Willis privi luminița cea roşie preț de patruzeci şi cinci de

secunde, până când aceasta încetă să mai pâlpâie, rămânând fixată definitiv în poziția APRINS.

Situația era neobişnuită, dar nu era cazul să intre în panică. Oamenii ăştia trăiau la adăpostul zidurilor şi plăteau paznici înarmați pentru serviciu non-stop, aşa că nu prea se sinchiseau de sistemele de alarmă. Formă imediat numărul doamnei Booth, dar nu răspunse nimeni. Atunci apăsă pe un buton care făcea automat legătura cu 911, numărul de la poliție, şi punea în funcțiune banda pe care era înregistrată cererea de ajutor. Willis deschise apoi sertarul cu chei şi o luă pe cea de la numărul 7, după care ieşi din gheretă şi traversă parcarea în direcția bungalowului doamnei Booth. Între timp îşi desfăcu tocul pistolului, pentru orice eventualitate.

Rollie Wedge intră nestingherit în gheretă, unde dădu cu ochii de sertarul deschis. Fără să mai stea pe gânduri, luă setul de chei de la numărul 7, împreună cu cartela pe care erau înscrise codul alarmei şi o serie de instrucțiuni de folosire, apoi înşfăcă şi cheile, laolaltă cu cartelele de cod, de la numerele 8 şi 13, doar aşa, ca să-i zăpăcească definitiv pe bătrânul Willis şi pe polițişti.

26

Merseră mai întâi la cimitir ca să-şi pomenească morții. Pe o colină de la marginea oraşului Clanton se înşirau mormintele şi monumentele familiilor importante care, de-a lungul timpului, se înmormântaseră laolaltă şi îşi gravaseră numele în granit. Cea de-a doua colină pe care se întindea cimitirul era lipită de prima şi găzduia mormintele mai noi care, pe măsură ce timpul trecea în Mississippi, deveniseră din ce în ce mai mici. Stejari şi ulmi maiestuoşi îi umbreau pe toți, deopotrivă. Iarba şi tufişurile erau perfect tunse. Azaleele creşteau în fiecare colț. Clanton acorda prioritate amintirilor.

Era o minunată zi de sâmbătă, cu un cer fără nori şi răcorită de o briză uşoară ce se pornise în timpul nopții, alungând umezeala din aer. Ploaia se îndepărtase pentru o vreme, iar pe pantele colinelor iarba şi florile sălbatice străluceau în mii de culori. Lee îngenunche lângă mormântul mamei sale şi depuse un buchețel de flori peste numele gravat în piatră. Rămase câteva clipe nemişcată şi cu ochii închişi. Anna Gates Cayhall 3 septembrie 1922 — 18 septembrie 1977. Avea cincizeci şi cinci de ani când murise, calculă Adam, iar el avea treisprezece şi trăia într-o fericită ignoranță, undeva în California.

Era înmormântată singură, sub propria ei piatră funerară, lucru care pusese ceva probleme la vremea aceea. Cei uniți pe viață sunt înmormântați, de obicei, unul lângă celălalt, cel puțin aşa stau lucrurile în Sud, cel dintâi plecat ocupând primul loc sub o piatră funerară dublă. Aşa se face că, ori de câte ori îl vizitează pe cel decedat, supraviețuitorul are ocazia să-şi privească propriul nume deja gravat în piatra respectivă şi aşteptându-i sosirea.

— Tati avea cincizeci şi cinci când a murit mama, explică Lee, luându-l pe Adam de mână şi îndepărtându-se de mormânt. Eu am vrut să o înmormânteze într-un loc unde să poată fi adus şi el atunci când ar fi venit ziua, dar el a refuzat. Cred că, în gândul lui, spera ca în anii care-i mai rămăseseră de trăit să se şi recăsătorească.

— Mi-ai spus odată că nu-i plăcea Sam.

— Sunt convinsă că, în felul ei, l-a iubit, erau împreună de aproape patruzeci de ani. Dar nu au fost niciodată apropiați. Pe măsură ce am crescut mi-am dat seama că mamei nu-i plăcea să fie în preajma lui. Uneori îmi mai făcea confidențe şi aşa mi-a spus că fusese o fată simplă de la țară, care se măritase foarte tânără, avusese copii, rămăsese acasă ca să se ocupe de educația lor şi trebuia să se supună soțului ei. De fapt, în vremurile acelea, asta era viața tuturor femeilor. După părerea mea, mama a fost o femeie extrem de frustrată.

— Poate că nici ea nu-l dorea pe Sam alături pentru veşnicie.

— M-am gândit şi eu la asta. Adevărul e că Eddie i-a vrut despărțiți şi înmormântați în două colțuri diferite ale cimitirului.

— Bravo lui.

— Nici el n-a glumit.

— Cât de mult ştia ea despre Sam şi Klan?

— Nu ştiu. N-am discutat niciodată subiectul ăsta. Îmi aduc aminte că arestarea lui a umilit-o extraordinar de mult. O vreme chiar a stat cu Eddie şi cu voi pentru că reporterii nu o slăbeau deloc cu întrebările.

— Şi n-a asistat la nici un proces?

— Nu. El n-a vrut. Mama avea tensiune şi Sam s-a folosit de chestia asta ca s-o țină departe de tribunal.

O luară pe o alee îngustă care ducea spre zona veche a cimitirului. Ținându-se de mână, priveau pietrele funerare pe lângă care treceau. La un moment dat, Lee îi arătă un şir de copaci de pe o colină aflată de cealaltă parte a străzii.

— Acolo sunt înmormântați negrii, zise ea. Sub copacii ăia. E un cimitir mic.

— Glumeşti? Cum, chiar şi în ziua de azi?

— Fireşte, ştii cum se spune, trebuie să le arăți lungul nasului. Oamenii ăştia nu suportă ideea că un om de culoare zace printre strămoşii lor.

Adam clătină din cap, nevenindu-i să-şi creadă urechilor. Când ajunseră în vârful colinei, se opriră să se odihnească puțin sub un stejar. La picioarele lor se înşirau pietrele funerare, într-o aliniere dătătoare de linişte interioară. La câteva zeci de metri mai departe, cupola tribunalului din Ford County scânteia în soare.

— Când eram mică, mă jucam aici, zise ea, blând, întinzând brațul înspre dreapta. În fiecare an, pe 4 Iulie, primăria organizează focuri de artificii şi cele mai bune locuri pentru spectacol sunt aici, în cimitir. Lansarea are loc în parcul de colo, de jos. De fiecare dată veneam cu bicicleta în

oraş ca să vedem parada, să ne bălăcim în piscina orăşenească şi să ne jucăm cu prietenii. Pe urmă, după ce se însera, ne adunam aici, în mijlocul morților, ne aşezam pe monumente şi priveam artificiile. Bărbații rămâneau pe lângă camioane unde îşi ascunseseră berea şi whisky-ul, iar femeile stăteau pe păturile întinse pe iarbă şi aveau grijă de bebeluşi. Noi, copiii, alergam şi ne zbânțuiam cu bicicletele peste tot pe-aici.

— Şi Eddie?

— Bineînțeles că şi el. Eddie a fost un frățior cât se poate de normal, uneori al naibii de nesuferit, dar absolut normal. Mi-e dor de el, să ştii, mi-e tare dor de el. Ani de zile nu am fost prea apropiați, dar de câte ori mă-ntorc în oraşul ăsta îmi aduc aminte de frățiorul meu.

— Şi mie mi-e dor de el.

— Am venit amândoi chiar aici, în locul ăsta, în noaptea în care a absolvit liceul. Eu fusesem doi ani de zile în Nashville şi mă întorsesem acasă pentru că el vrusese să fiu de față la ceremonia înmânării diplomelor. Am adus cu noi o sticlă de vin ieftin şi cred că era prima dată când bea alcool. N-am să uit niciodată noaptea aceea. Am stat pe mormântul lui Emil Jacob şi am tot băut până am dat gata sticla.

— În ce an s-a întâmplat?

— Mi se pare că în şaizeci şi unu. Voia să se înroleze în armată ca să scape şi de Clanton şi de Sam. Eu nu voiam ca frățiorul meu să intre în armată, aşa că am discutat chestia asta până când a răsărit soarele.

— Era derutat?

— Avea doar optsprezece ani şi era la fel de derutat ca toți adolescenții care abia au terminat şcoala. Eddie era îngrozit de gândul că, dacă va rămâne în Clanton, un flux genetic misterios va ieşi la suprafață şi el se va transforma într-un nou Sam. Un alt Cayhall cu glugă. Voia cu disperare să fugă de aici.

— Dar şi tu ai fugit cât ai putut de repede.

— Aşa e, dar eu am fost mai puternică decât Eddie, cel puțin când am avut optsprezece ani. Nu puteam să-l văd plecând de-acasă la o vârstă atât de fragedă. Aşa că am băut vin şi am încercat să ne luăm viața în mâini.

— Dar tata a făcut vreodată lucrul ăsta?

— Mi-e teamă că nu, Adam. Eram amândoi tulburați de tata şi de ura din familia lui. Există anumite lucruri pe care sper să nu le afli niciodată, întâmplări care mă rog să rămână necunoscute. Eu cred că am reuşit să le alung din viața mea. Eddie însă nu a putut să facă acelaşi lucru.

Lee îi prinse din nou mâna şi-şi continuară plimbarea spre zona cea nouă a cimitirului. Deodată, ea se opri şi îi arătă un şir de pietre funerare mai mici decât celelalte.

— Aici sunt străbunicii tăi, mătuşile, unchii şi alte cimotii de Cayhall.

Adam numără opt cu totul. Citi numele, datele, citatele din Sfânta scriptură şi din operele poeților, cuvintele de adio înscrise în granit.

— La țară ai să găseşti şi mai mulți, adăugă Lee. Cei mai mulți din neamul Cayhall sunt de lângă Karaway, la vreo cincisprezece mile de aici. Erau oameni de la țară, înmormântați în pământul din spatele bisericilor din satele lor.

— Ai participat la înmormântările celor de-aici?

— La unele dintre ele. Cei din familia asta nu au fost prea apropiați unii de alții, Adam. Unii dintre ei muriseră cu mult înainte ca eu să aflu de moartea lor.

— De ce nu e şi mama ta înmormântată aici?

— Pentru că n-a vrut. Când a ştiut că e pe moarte, şi-a ales singură locul. Ea nu s-a considerat niciodată o Cayhall, ci o Gates.

— Deşteaptă femeie.

Lee smulse un pumn de buruieni de pe mormântul bunicii ei şi mângâie uşor, cu vârful degetelor, numele Lydiei Newsome Cayhall, moartă în 1961 la vârsta de şaptezeci şi doi de ani.

— Mi-o amintesc foarte bine, zise ea, îngenunchind pe iarbă, o creştină minunată. S-ar răsuci în mormânt dacă ar şti că cel de-al treilea fiu al ei e condamnat la moarte.

— De el ce ştii? întrebă Adam, arătând numele lui Nathaniel Lucas Cayhall, soțul Lydiei, mort în 1952, la vârsta de şaizeci şi patru de ani.

— Un bătrân tare rău, povesti Lee şi orice urmă de afecțiune dispăru de pe chipul ei. Sunt sigură că el ar fi mândru de Sam. Nat, cum era cunoscut, a fost ucis în timpul unei înmormântări.

— Cum aşa?

— Păi, prin tradiție, înmormântările constituiau evenimente mondene pe aici. Erau precedate de priveghi fără sfârşit la care veneau tot felul de oameni şi unde se mânca şi se bea enorm. În Sudul rural, viața era grea şi foarte adesea înmormântările se transformau în certuri aprige între bețivi. Nat era un tip extrem de violent şi, într-o zi, imediat după ceremonia de înmormântare a unui cunoscut, s-a luat la harță cu cine nu trebuia. L-au bătut cu un ciomag până şi-a dat duhul.

— Sam unde era când s-a întâmplat asta?

— Chiar în mijlocul luptei. L-au bătut şi pe el, dar a supraviețuit Eu eram mică, dar îmi amintesc înmormântarea lui Nat. Sam era în spital şi n-a putut să participe.

— S-a răzbunat mai târziu?

— Evident.

— Cum?

— Nu s-a putut dovedi nimic, dar câțiva ani mai târziu, când au ieşit din închisoare cei doi care-l bătuseră pe Nat au fost văzuți pentru puțin timp pe-aici, după care au dispărut. Unul din cadavre a fost găsit după câteva luni în Milburn County. Bineînțeles bătut. Celălalt a dispărut fără urmă. Sam şi frații lui au fost interogați de polițişti, dar nu a existat nici o probă împotriva lor.

— Crezi că el a făcut-o?

— N-am nici o îndoială. Pe vremea aia nimeni nu se punea cu cei din neamul Cayhall. Toată lumea îi ştia de răi şi de țicniți. Prin urmare, Adam, continuă ea, după ce părăsiră mormintele de familie şi porniră mai departe pe potecă, întrebarea pe care trebuie să ne-o punem este unde să-l înmormântăm pe Sam?

— Cred că ar trebui să-l îngropăm acolo, la un loc cu negrii. Asta ar merita.

— Dar ce te face să crezi că ei l-ar accepta?

— Bună remarcă.

— Vorbesc serios.

— Sam şi cu mine nu am ajuns încă să discutăm subiectul ăsta.

— Crezi că el va vrea să fie înmormântat aici? În Ford County?

— Nu ştiu. Din motive evidente, nu am discutat subiectul ăsta. Speranța încă există.

— Cât de mare e speranța asta?

— Destul de mare ca să ne facă să nu renunțăm la luptă.

Ieşiră din cimitir pe jos şi-şi continuară plimbarea pe o stradă liniştită, cu trotuare roase de vreme şi umbrită de stejari bătrâni. Casele tot vechi erau frumos zugrăvite şi împodobite cu verande lungi pe ale căror trepte se odihneau pisici leneşe. Copii pe biciclete şi skate-boards se întreceau în tot felul de curse, în timp ce bătrânii se legănau în balansoarele de pe verande, făcându-şi alene vânt.

— Adam, astea sunt rădăcinile mele, comentă Lee, mergând înainte fără țintă, cu mâinile adânc înfipte în buzunare şi ochii umeziți de lacrimile amintirilor.

Privea fiecare casă pe lângă care treceau de parcă ar fi locuit chiar acolo în copilărie şi îşi aducea aminte de micile prietene din acea vreme. Parcă le şi auzea chicotitul şi râsetele vesele, parcă vedea în fața ochilor jocurile lor naive şi certurile lor serioase de copii de zece ani.

— Au fost vremuri fericite? întrebă Adam.

— Nu ştiu ce să spun. N-am locuit niciodată în oraş şi deci lumea ne ştia de copii de la țară. Am tânjit mereu după casele astea, înconjurate de prieteni şi cu magazinele la câteva blocuri distanță; copiii de la oraş se considerau ceva mai buni decât noi, dar asta nu era o problemă. Cei mai buni prieteni ai mei locuiau aici şi eu îmi petreceam multe ore pe zi jucându-mă pe străzile astea, cocoțându-mă în copacii ăştia pe care-i vezi. Da, cred că au fost vremuri fericite. Amintirile despre casa de la țară nu sunt de loc plăcute.

— Din cauza lui Sam?

O doamnă în vârstă, într-o rochie înfloratăşi cu o pălărie mare de pai pe cap, mătura în jurul treptelor de la intrarea casei. Femeia le aruncă o privire în treacăt, dar după aceea îngheță în loc. Lee se opri în dreptul aleii care ducea spre casa doamnei. Cele două femei se priviră cu atenție.

— 'Neața, doamnă Langston, zise Lee, tărăgănând prietenos cuvintele.

Doamna Langston se agăță cu nădejde de coada măturii şi îşi îndreptă spinarea, continuând s-o privească atent pe cea care-i vorbea.

— Sunt Lee Cayhall. Vă mai amintiți de mine.

În clipa în care numele de Cayhall se rostogoli pe mica peluză din fața casei, Adam se surprinse privind iute în jur, de parcă ar mai fi fost şi altcineva prin preajmă ca să-l audă. De altfel, se pregătise sufleteşte pentru situația jenantă când numele familiei sale ar fi ajuns la urechi străine. Dacă doamna Langston îşi amintea de Lee, acest lucru nu era deloc evident. Mişcarea scurtă a capului femeii fusese destul de ciudată, ca şi cum ar fi vrut să spună „Bună dimineața. Şi-acum vedeți-vă de drum."

— Mă bucur să vă văd din nou, continuă Lee, îndepărtându-se. Doamna Langston urcă în fugă treptele de la intrare şi dispăru în casă. Când eram la liceu, mă întâlneam cu băiatul ei, explică Lee, clătinând, mirată, din cap.

— Văd c-a fost tare emoționată să te vadă.

— A fost întotdeauna o femeie cam ciudată, zise Lee, fără convingere în glas. Sau poate că-i e pur şi simplu teamă să stea de vorbă cu un Cayhall. Teamă de ce-ar putea să spună vecinii.

— Atunci cred c-ar fi mai bine dacă ne-am continua incognito plimbarea. Ce părere ai?

— S-a făcut.

Trecură fără să mai scoată o vorbă pe Ungă alți oameni care-şi lucrau straturile de flori sau aşteptau poştaşul.

Plimbarea lor nu urma un traseu precis, dar ținta era oricum piața centrală a oraşului. Lee povestea despre prietenii ei din copilărie; păstrase chiar legătura cu doi dintre ei, unul în Clanton, celălalt în Texas. Nu mai pomeniră nimic despre familie până când ajunseră pe o stradă mărginită de căsuțe din lemn, înghesuite strâns unele în altele. Se opriră la colțul străzii şi Lee zise:

— Vezi căsuța cafenie de colo, a treia pe dreapta?

— Da.

— Acolo ai locuit tu. Putem merge până acolo, dar am văzut pe cineva mişcându-se prin curte.

Doi copii se jucau cu pistoale de jucărie în fața curții şi cineva se legăna în balansoarul de pe verandă. Era o căsuță pătrată, curată, perfectă pentru un cuplu tânăr cu copii.

Adam avea trei ani când Eddie şi Evelyn dispăruseră din oraş şi tânărul de acum încerca cu disperare să-şi amintească ceva, orice, despre casa în care se născuse. Ii fu însă imposibil.

— Pe vremea aceea era zugrăvită în alb, iar copacii erau, bineînțeles, mai mici. Eddie o închiriase de la o agenție imobiliară din oraş.

— Trăiam bine?

— Destul de bine. Părinții tăi nu erau căsătoriți de prea mult timp. Erau doar nişte copii care se treziseră cu un bebeluş în brațe. Eddie lucra într-un magazin de piese auto, pe urmă s-a angajat la departamentul statal pentru drumuri. Pe urmă şi-a găsit o altă slujbă.

— Îmi sună cunoscut.

— Evelyn lucra cu jumătate de normă într-un magazin de bijuterii din piață. Cred că erau fericiți. Ea nu era de prin părțile astea şi nu cunoştea prea multă lume. Îşi vedeau de treburile lor.

Când ajunseră în dreptul casei, unul dintre copii îndreptă spre Adam o mitralieră portocalie. Evocarea trecutului se încheiase. Adam zâmbi şi copilul îşi întoarse privirea în altă parte. În capătul străzii alăturate se vedea piața centrală a oraşului.

Lee deveni dintr-o dată istoric şi ghid turistic. În 1863, yankeii incendiaseră oraşul, ticăloşii, şi, după război, generalul Clanton, un erou confederat a cărui familie stăpânea ținutul, se întorsese doar cu un picior, căci pe celălalt îl lăsase pe câmpul de bătălie de la Shiloh, şi reproiectase noul tribunal şi străzile din jurul acestuia. Proiectele ieşite din mâna generalului puteau fi văzute şi astăzi într-una din sălile de bibliotecă ale tribunalului. Pentru că voia multă umbră, plantase şiruri perfecte de stejari în jurul clădirii. Generalul fusese un vizionar care vedea oraşul ridicându-se prosper din propria cenuşă, aşa că desenase străzile din jurul tribunalului într-un pătrat impecabil. Trecuseră pe lângă mormântul marelui om cu câteva clipe mai înainte, explică Lee, aşa că avea să i-l arate mai târziu.

În nordul oraşului exista un loc de plimbare, iar în zona de est se înşirau mai multe supermagazine, dar celor din Ford County le plăcea să-şi facă cumpărăturile sâmbăta dimineața în magazinele din piața centrală, povesti ea în timp ce se plimbau în apropiere de Washington Street. Maşinile erau rare, iar pietonii şi mai rari. Clădirile vechi, lipite unele de altele, erau ocupate de avocați, agenți de asigurări, bănci şi cafenele, magazine de îmbrăcăminte şi de fierărie. Trotuarul era umbrit de baldachinele, copertinele şi verandele birourilor şi magazinelor. Ventilatoarele atârnate cât mai aproape de pământ se învârteau şi scârțâiau leneş. Se opriră în fața unei băcănii vechi şi Lee îşi scoase ochelarii de soare.

— Ăsta era unul din locurile de întâlnire, explică ea. În spate era un aparat de sifon, un tonomat şi rafturi întregi cu cărți de benzi desenate. Cu un sfert de dolar cumpărai o înghețată de cireşe absolut enormă pe care o dădeai gata abia după câteva ore, mai ales dacă mai erau şi băieții cu noi.

Parcă ar povesti un film, îşi zise Adam. Apoi se opriră în fața unui magazin de fierărie şi, în timp ce priveau uneltele din vitrină şi uşile duble uzate, ținute deschise cu ajutorul unor cărămizi, Lee îşi aminti ceva din copilărie dar se abținu să mai povestească cu voce tare.

Traversară strada ținându-se de mână, şi trecură pe lângă un grup de bătrâni, care ciopleau bucăți de lemn şi mestecau tutun, strânşi în jurul monumentului celor căzuți în război. Lee îi arătă lui Adam statuia şi îl informă că îl reprezenta pe generalul Clanton cu ambele picioare. Sâmbăta, tribunalul nu era deschis pentru public, aşa că mătuşa şi nepotul îşi cumpărară câte o coca-cola pe care le băură într-un pavilion ridicat pe peluza din fața clădirii. Şi pentru că tot stăteau acolo, Lee îi povesti cel mai faimos proces din istoria ținutului, cel al lui Carl Lee Hailey, din anul 1984. Acuzatul era un negru care îi împuşcase pe cei doi derbedei care-i violaseră fetița. Şi negrii şi membrii Klanului organizaseră marşuri de protest, iar Garda Națională înconjurase cu trupe clădirea tribunalului ca să păstreze situația sub control. Lee venise într-o zi tocmai de la Memphis ca să vadă spectacolul. Un juriu format în totalitate din albi îl achitase pe acuzat.

Adam îşi amintea şi el procesul. Era în primul an de colegiu la Pepperdine şi citise tot ce se scrisese în ziare pentru că procesul avea loc în oraşul său natal.

În copilăria ei, oamenii nu prea aveau cum să se distreze şi din această cauză procesele beneficiau de o asistență numeroasă. Odată, Sam îi adusese, pe ea şi pe Eddie, la procesul unui tip acuzat că omorâse un câine de vânătoare. Curtea îl găsise vinovat şi îi dăduse un an de închisoare. Opinia publică fusese foarte împărțită — orăşenii erau împotriva unei condamnări pentru o infracțiune neînsemnată,

în timp ce oamenii de la țară puneau un preț foarte mare pe câinii de vânătoare. Sam fusese cu deosebire fericit la pronunțarea sentinței.

Apoi Lee vru să-i arate ceva şi merseră amândoi până la uşa din spate a clădirii tribunalului, acolo unde se găseau două țâşnitori la nici trei metri distanță una de alta. Nici una dintre ele nu mai fusese folosită de ani de zile. Una fusese construită pentru albi, cealaltă pentru negri. Odată ajunşi în locul acela, Lee îi povesti despre Rosia Alfie Gatewood, sau Miss Allie cum i se spunea, prima persoană de culoare care băuse apă de la țâşnitoarea pentru albi şi scăpase fără nici o vătămare corporală. Nu mult după aceea, țâşnitorile fuseseră deconectate de la rețeaua de apă potabilă.

Ceva mai târziu găsiră o masă liberă la cafeneaua teribil de aglomerată cunoscută sub numele de „Magazinul de Ceai" pe partea dinspre apus a pieței. În timp ce-şi mâncară prânzul, Lee povesti tot felul de întâmplări drăguțe şi nostime, în cea mai mare parte; Adam o surprinse urmărindu-i cu privirea pe cei din jur, din spatele ochelarilor de soare.

După prânz, mai făcură o plimbare liniştită până la cimitir şi apoi părăsiră oraşul. Adam era la volan, iar Lee îi arătă drumul până când şoseaua începu să şerpuiască printre ferme mici, dar bine îngrijite şi dealuri pe care păşteau vaci placide. Din când în când treceau pe lângă rulote dărăpănate şi maşini vechi împrăştiate printre ele, precum şi pe lângă cocioabe care continuau să fie locuite de negri săraci. Dar zona de dealuri era foarte frumoasă, iar ziua era minunată.

La un moment dat, intrară pe un drum mai îngust care se pierdea printre tufişuri. În cele din urmă, se opriră în fața unei case părăsite, vopsită în alb, ale cărei ferestre şi verandă fuseseră invadate de buruieni şi de viță sălbatică. Aleea de pietriş care ducea la ea era plină de apă. Peluza din față căzuse pradă buruienilor şi scaieților. În şanțul de pe marginea drumului, cutia de scrisori abia dacă se mai zărea.

— Domeniul Cayhall, şopti ea şi rămaseră multă vreme în maşină, privind căsuța aceea tristă.

— Ce s-a întâmplat cu ea? întrebă Adam după o vreme.

— O, a fost o casă bună, care n-a avut noroc. Oamenii n-au meritat-o, explică Lee, scoțându-şi ochelarii de soare ca să-şi poată şterge lacrimile. Eu am locuit aici optsprezece ani şi abia am aşteptat să plec.

— Dar de ce este abandonată?

— Cred că a fost achitată cu destul de mulți ani în urmă, încercă ea să adune o poveste cu cap şi coadă. Dar tati a ipotecat-o ca să plătească avocații la ultimul proces. El nu s-a mai întors acasă şi, la un moment dat, banca i-a luat dreptul de a achita ipoteca. Aşa s-au pierdut toți cei optzeci de acri de pământ. Eu n-am mai dat pe aici de-atunci. L-am rugat pe Phelps să cumpere el proprietatea, dar a refuzat. Şi n-am putut să-l condamn. Mai ales că, în realitate, nici nu doream să fie a mea. Am auzit pe urmă de la nişte prieteni că a fost închiriată de mai multe ori şi cred că în cele din urmă a fost abandonată. Nici nu ştiam dacă mai găsesc casa în picioare.

— Ce s-a întâmplat cu lucrurile din ea?

— Cu o zi înainte de sechestru, banca mi-a dat voie să vin şi să iau orice din casă. Aşa că am luat nişte albume cu fotografii, amintiri, anuare, câteva lucruri de valoare ale mamei. Le am pe toate acasă, la Memphis.

— Aş vrea să le văd şi eu.

— Mobila nu merita efortul de a fi salvată. Mama murise, fratele meu se sinucisese şi tata tocmai fusese condamnat la moarte, aşa că nu eram deloc dornică să păstrez prea multe amintiri. Vreau să-ți spun că a fost o experiență oribilă — să cauți prin căsuța aia murdară obiecte care, într-o bună zi, ți-ar putea aduce un zâmbet pe buze. La dracu' dacă aş fi putut, aş fi dat foc la tot. Aproape că am şi făcut-o.

— Nu se poate.

— Ba da. Eram aici de câteva ore când m-am hotărât să dau foc la casă şi la tot ce era în ea. Se întâmplă mereu, nu? Am găsit un felinar vechi cu nişte urme de kerosen în el, l-am

aşezat pe masa din bucătărie şi i-am vorbit în timp ce vâram lucrurile în cutii. Ar fi fost atât de uşor s-o fac.

— Şi de ce n-ai făcut-o?

— Nu ştiu. Aş fi vrut să am curajul s-o fac, dar mi-am amintit că mi-am făcut griji cu banca şi cu ipoteca, şi apoi incendierea este o crimă, nu? Mi-aduc aminte că m-a umflat râsul când m-am văzut în aceeaşi închisoare cu Sam. De asta n-am scăpărat chibritul. Mi-a fost frică să nu merg la închisoare.

Aerul din maşină era fierbinte şi Adam deschise fereastra.

— Vreau să arunc o privire, zise el şi coborî.

O luară pe aleea cu pietriş, sărind peste şănțulețele cu apă, şi se opriră în fața scândurilor putrede ale verandei.

— Eu nu intru acolo, zise ea cu glas hotărât.

La rândul său, Adam studie veranda roasă de vreme şi se hotărî să nu calce pe ea. Merse de-a lungul fațadei, cu ochii la ferestrele sparte şi la vița sălbatică ce dispărea înăuntrul casei; Lee venea încet în urma lui.

Curtea din spate, umbrită de stejari şi arțari bătrâni cobora în pantă vreo două sute de metri şi se oprea într-un tufăriş. Dincolo de ea se întindea pădurea.

Lee îl prinse din nou de mână şi merseră împreună până la copacul de lângă magazia care, în mod surprinzător, se păstrase mult mai bine decât casa.

— Ăsta e copacul meu, zise ea, ridicând privirea spre ramurile înfrunzite. Copacul meu personal, adăugă ea cu un uşor tremur în voce.

— E nemaipomenit.

— Făcut să te cațeri în el. Stăteam ore întregi cocoțată acolo, cu bărbia proptită de o cracă, legănându-mi picioarele. Primăvara şi vara mă urcam sus de tot şi nimeni nu mă mai vedea. Aveam o lume a mea acolo, sus.

Glasul îi pieri brusc şi-şi duse mâna la gură; apoi închise ochii şi hohotele de plâns îi zguduiră umerii. Adam o luă în brațe străduindu-se să găsească o vorbă de mângâiere.

— Aici s-a întâmplat, zise ea după câteva secunde, muşcându-şi buzele în încercarea de a-şi stăpâni lacrimile. Adam nu spuse nimic.

— Mi-ai cerut odată să-ți spun o poveste, continuă ea, ştergându-şi obrajii cu dosul palmelor. Povestea tatălui meu care a omorât un negru.

Mâinile îi tremurau, aşa că le vârî în buzunare. Timp de un minut nici unul dintre ei nu scoase vreo vorbă. Uşa din spate a casei dădea pe o verandă mică şi pătrată, înconjurată de o balustradă. Nu se auzea decât foşnetul frunzelor de deasupra lor, scuturate de o adiere uşoară de vânt.

Lee trase adânc aer în piept şi începu să povestească.

— Îl chema Joe Lincoln şi locuia împreună cu familia puțin mai jos de noi, zise ea, arătându-i poteca plină de noroi care mergea de-a lungul câmpului şi se pierdea apoi în pădure. Avea vreo doisprezece copii.

— Quince Lincoln? întrebă Adam.

— Da. Dar de unde îl cunoşti?

— Sam i-a pomenit numele alaltăieri, când am vorbit despre Eddie. Mi-a spus că în copilărie, Eddie şi Quince fuseseră foarte buni prieteni.

— Nu ți-a spus nimic despre tatăl lui Quince, nu?

— Nu.

— Nici nu m-aşteptam. Joe era angajatul nostru la fermă şi familia lui locuia într-o baracă ai cărei proprietari eram tot noi. Era un om bun, cu o familie numeroasă, care, asemenea celor mai mulți negri din vremea aceea, câştiga atât cât să supraviețuiască. Eu îi cunoşteam pe vreo doi dintre copiii lui, dar nu eram prieteni aşa cum erau Quince şi Eddie. Odată, într-o vacanță de vară, băieții se jucau chiar aici, în curtea din spate şi, la un moment dat, s-au luat la harță pentru un soldățel de plumb, un soldat confederat: Eddie l-a acuzat pe Quince că a furat jucăria. O ceartă de copii, ca multe altele. Cred că aveau vreo opt sau nouă ani. Cum tati tocmai trecea pe-acolo, Eddie s-a dus la el şi i-a spus că Quince i-a furat soldatul. Quince a negat cu toată puterea. Amândoi băieții

erau furioşi şi stăteau să plângă. Bineînțeles că Sam a turbat de furie şi a început să-l înjure pe Quince, spunându-i lucruri urâte precum „cioroi mic şi hoț" sau „cioroi mic şi ticălos". Pe urmă i-a cerut jucăria şi copilul a început să plângă; spunea întruna că nu-i la el, dar Eddie zicea că da. Atunci Sam l-a înşfăcat pe Quince de braț, la zgâlțâit destul de rău şi a început să-l lovească peste fund. Sam urla şi înjura, Quince plângea şi jura că nu e vinovat. După ce a fost târât de vreo câte ori în jurul curții, Quince a reuşit să scape şi să fugă acasă. Eddie a intrat în casă şi tata a venit după el. O clipă mai târziu, Sam a ieşit pe uşa de colo: avea cu el un baston pe care l-a pus cu grijă pe verandă. S-a aşezat pe trepte, aşteptând răbdător. Fuma şi privea poteca plină de noroi. Baraca familiei Lincoln era foarte aproape şi după numai câteva minute Joe apăru în fugă dinspre copacii de colo, cu Quince după el. Când se apropie de casă, îl văzu pe tati că îl aştepta şi îşi încetini paşii. Şi-atunci tati a strigat peste umăr: „Eddie! Vino aici! Uită-te cum îl biciuiesc pe cioroiul ăsta!"

Lee se apropie încet de casă, dar se opri la câțiva centimetri de verandă.

— Când Joe a ajuns cam pe-aici, s-a oprit şi l-a privit pe Sam, continuă ea. A spus ceva de genul „Quince zice că l-ați bătut, domnule Sam". La care tata i-a răspuns oarecum aşa: „Quince este un cioroi mic şi hoț, Joe. Şi tu ar trebui să-ți înveți copiii să nu fure". Pe urmă, au început să se certe şi se vedea clar că aveau de gând să se bată. Deodată Sam a sărit de la locul lui şi a dat primul pumn.

Pe urmă s-au rostogolit la pământ, cam pe-aici, şi s-au bătut ca nişte câini turbați. Joe era mai tânăr şi mai puternic, dar tati era atât de furios că se bătea de la egal la egal cu celălalt. Şi-au cărat pumni drept în față, s-au înjurat şi s-au lovit ca nişte animale. La un moment dat, Eddie a ieşit pe verandă ca să vadă bătaia, povesti ea mai departe, privind în jur şi arătându-i uşa din spatele casei. Puțin mai la o parte, Quince îi striga ceva lui taică-său. Şi-atunci Sam s-a repezit pe verandă, a înşfăcat bastonul şi din acel moment situația a

scăpat de sub orice control. L-a pocnit pe Joe cu bastonul peste față şi peste cap până când omul a căzut în genunchi, şi atunci a continuat să-l lovească în stomac şi vintre până când amărâtul nu a mai putut să se mişte. Joe i-a strigat atunci lui Quince să fugă acasă şi să aducă puşca şi băiatul a rupt-o la fugă. Auzindu-l, Sam a încetat să-l mai lovească şi i-a strigat la rândul său lui Eddie să-i aducă puşca. Eddie a înghețat, dar tati a țipat iar la el. Joe se ridicase în patru labe şi încerca să-şi adune oarecum puterile, când Sam l-a lovit din nou şi l-a trântit la pământ. Eddie a adus puşca şi tati l-a trimis în casă.

Lee se aşează pe marginea verandei şi plânse multă vreme, cu fața ascunsă în pumni. Lângă ea, Adam îi asculta suspinele şi nu îndrăznea să-şi ridice privirea din pământ. Când, într-un târziu, reuşi să se stăpânească, înălță spre tânărul ei nepot un chip mânjit de machiajul care se întinsese, cu nasul roşu şi ochii împăienjeniți. Îşi şterse obrajii cu palmele pe care le curăță apoi direct pe blugii cu care era îmbrăcată.

— Iartă-mă, murmură ea.

— Spune-mi sfârşitul, zise el repede.

Lee inspiră adânc şi îşi şterse din nou ochii.

— Joe era acolo, reluă ea povestirea, arătând un loc nu departe de Adam. Reuşise să se ridice în picioare şi, când s-a întors pe călcâie, l-a văzut pe tati cu puşca în mână. Atunci a aruncat o privire spre casă, dar nu a zărit nici urmă de Quince şi de propria-i puşcă. Asta l-a făcut să-i întoarcă spatele tatălui meu care stătea în picioare, la marginea verandei. Şi-n clipa aia, dragul şi scumpul meu tată şi-a ridicat încet puşca, a şovăit puțin, s-a uitat în jur să vadă dacă nu e cineva în preajmă şi a apăsat pe trăgaci. Pur şi simplu. Joe a căzut ca retezat şi nu s-a mai mişcat.

— Tu ai văzut toate astea cu ochii tăi?

— Da, le-am văzut.

— Unde erai?

— Acolo, zise ea, în copacul meu. Mă ascunsesem de restul lumii.

— Sam nu te-a văzut?

— Nimeni nu m-a văzut. În schimb eu am văzut tot, adăugă ea, luptându-se din nou cu lacrimile; Adam se aşează lângă ea, pe verandă. A aşteptat cam un minut, gata să mai tragă o dată, în caz de nevoie. Numai că Joe nu s-a mai mişcat. Era mort definitiv. Din cap îi cursese sânge şi din locul unde mă aflam, puteam vedea dâra roşie pe verdele ierbii. Îmi aduc aminte cum mă agățasem cu unghiile de craca pe care stăteam ca să nu cad, şi cât de mult aş fi vrut să plâng, dar eram prea speriată ca s-o fac. Nu voiam să mă audă tata. Câteva minute mai târziu a apărut şi Quince. Auzise împuşcătura şi plângea deja când a ajuns în dreptul copacului meu. Alerga ca un nebun şi plângea. Pe urmă, când şi-a văzut tatăl căzut la pământ, a început să țipe, aşa cum ar fi făcut oricare alt copil în locul lui. Atunci tata a ridicat iar puşca şi, preț de o secundă, am ştiut că avea de gând să-l împuşte şi pe copil. Numai că Quince a trântit cât colo puşca lui Joe şi a alergat lângă taică-său. Cămaşa de culoare deschisă cu care era îmbrăcat s-a umplut imediat de sânge. Sam a ridicat puşca lui Joe de la pământ şi a intrat în casă, luând amândouă armele cu el. Quince şi Joe erau uite-aici, zise ea făcând câțiva paşi şi marcând locul cu călcâiul. Quince ținea în brațe capul lui taică-său, era plin de sânge şi gemea ciudat, ca un animal rănit de moarte. Iar eu eram acolo, adăugă ea, privindu-şi copacul; cocoțată pe o cracă, precum o pasăre, şi plângeam cât puteam. În clipa aceea, mi-am urât tatăl îngrozitor de tare.

— Eddie unde era?

— În casă, încuiat în camera lui. Acolo a fost camera lui, zise ea, arătându-i o fereastră cu geamul spart şi cu un oblon lipsă. Mult mai târziu mi-a spus că s-a uitat afară după ce a auzit împuşcătura şi l-a văzut pe Quince cum îl strângea în brațe pe taică-său. După numai câteva minute, Ruby Lincoln a apărut în fugă, cu o liotă de copii în urma ei. Toți s-au

prăbuşit lângă Joe şi Quince; Doamne, era îngrozitor. Ţipau, plângeau şi-i strigau lui Joe să se ridice de-acolo, îl implorau să nu moară. Sam a intrat în casă şi a chemat o ambulanţă, pe fratele lui, Albert, şi doi vecini. Foarte curând, curtea din spate s-a umplut de oameni. Sam şi cu ai lui stăteau pe verandă cu puştile în mâini şi cu ochii la cei care-l jeleau pe mort şi-l târâseră sub copacul de colo. A trecut o veşnicie până ce a sosit ambulanţa ca să ia cadavrul, pe urmă Ruby şi copiii au plecat acasă, iar tata şi amicii lui au rămas pe verandă şi au râs cu poftă de cele întâmplate.

— Cât ai stat în copac?

— Nu mai ştiu. Am coborât când n-a mai fost nimeni prin preajmă şi am alergat în pădure. Jos, lângă râu, era un loc unde ne plăcea foarte mult, lui Eddie şi mie, şi ştiam că fratele meu va veni să mă caute. Aşa s-a şi întâmplat. Era speriat şi abia mai respira; mi-a povestit totul despre împuşcătură, dar, când i-am spus că văzusem ce se întâmplase, nu m-a crezut până nu i-am dat şi amănunte. Amândoi eram speriaţi de moarte. Eddie a băgat apoi mâna în buzunar, de unde a scos micul soldat de plumb pentru care se certase cu Quince. Îl găsise sub pat, aşa că hotărâse pe loc că el era vinovat pentru toate cele întâmplate. Ne-am jurat unul altuia să păstrăm secretul: că eu am fost de faţă la uciderea lui Joe şi că el a găsit soldăţelul. De altfel, l-a şi aruncat în râu.

— Şi-a călcat vreunul dintre voi jurământul?

Lee clătină îndelung din cap.

— Sam n-a aflat niciodată că ai fost sus, în copac?

— Nu. Nici mamei nu i-am spus nimic. Am vorbit uneori cu Eddie despre cele întâmplate, dar cu vremea am înmormântat oarecum subiectul ăsta. În orice caz, când ne-am întors acasă, părinţii noştri se certau îngrozitor. Mama era de-a dreptul isterică, iar tata avea o privire sălbatică şi parcă era nebun. Cred că a şi lovit-o pe mama de câteva ori. La un moment dat, ea ne-a luat pe sus şi ne-a vârât în maşină, după care a pornit cu spatele să iasă în drumul principal şi

atunci am văzut maşina şerifului intrând pe alee. Am mers aşa, fără țintă, o bucată de vreme; eu şi Eddie stăteam pe bancheta din spate, prea speriați ca să scoatem vreo vorbă. Mama nu ştia nici ea ce să spună. Am fost convinşi că tata va fi dus la închisoare, dar când ne-am întors, el stătea pe veranda din față, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat.

— Ce-a făcut şeriful?

— Absolut nimic. A stat puțin de vorbă cu Sam, care i-a arătat puşca lui Joe şi i-a spus că fusese un caz clar de legitimă apărare. Încă un cioroi mort, mare lucru.

— Nu l-a arestat?

— Nu, Adam. Ăsta era statul Mississippi în anii cincizeci. Sunt sigură că şeriful a râs, amuzat, că l-a bătut prieteneşte pe spate pe Sam şi i-a spus să-şi vadă de treabă şi pe urmă a plecat. Ba chiar i-a dat voie lui Sam să păstreze puşca lui Joe.

— Incredibil!

— Noi speram să-l vedem la închisoare pentru câțiva ani buni.

— Şi familia Lincoln ce-a făcut?

— Păi ce-ar fi putut să facă? Cine i-ar fi ascultat pe ei? Sam i-a interzis lui Eddie să-l mai vadă pe Quince şi, ca să fie sigur că era ascultat, i-a dat afară din casă pe cei din familia Lincoln.

— Dumnezeule mare!

— Le-a acordat o săptămână să elibereze casa, iar şeriful şi-a făcut datoria până la capăt şi i-a obligat să se conformeze ordinului primit. Sam i-a spus mamei că totul se desfăşurase conform legii. A fost singura dată când m-am gândit şi am dorit ca ea să-l părăsească.

— Eddie l-a mai văzut pe Quince după aceea?

— Mulți ani mai târziu. După ce şi-a luat permisul de conducere, Eddie a început să-i caute pe Lincolni şi i-a găsit într-un cartier din partea opusă a oraşului. Le-a cerut iertare şi le-a repetat de sute de ori cât de rău îi părea pentru cele întâmplate, dar nu au mai fost prietenii dinainte. Ruby l-a

rugat să plece şi să-i lase în pace. Când s-a întors, Eddie mi-a spus că locuiau într-o dărăpănătură lipsită de curent electric.

Lee se sprijini de trunchiul copacului ei, urmată de Adam, care făcu acelaşi lucru. Tânărul o privea, gândindu-se la cumplitul secret pe care-l ducea cu sine de una singură de atâția ani. Apoi gândul îi fugi la propriul său tată, la chinul, suferința şi rănile nevindecate pe care le luase cu el în moarte. Abia acum începea să înțeleagă decăderea tatălui său şi se întrebă dacă lucrurile ar mai fi putut fi reparate. Se gândi şi la Sam şi, când îşi îndreptă privirea spre verandă, în mintea lui apăru imaginea unui bărbat mult mai tânăr, cu o puşcă în mână şi chipul schimonosit de ură. Lângă el, Lee suspina încetişor.

— Ce-a făcut Sam după aceea?

— Vreo săptămână, în casă a fost linişte, povesti ea, încercând să se controleze. S-ar putea să fi durat chiar o lună, nu mai ştiu. Dar parcă au trecut ani întregi până când unul dintre noi a spus un cuvânt în timpul cinei. Eddie se încuiase în camera lui. Noaptea îl auzeam plângând, iar ziua îmi repeta fără încetare cât de mult îl urăşte pe tata. Voia să-l vadă mort, voia să fugă de acasă. Se învinuia pentru tot ce se întâmplase. Pe urmă mama a început să se îngrijoreze şi a stat tot mai mult timp împreună cu el. Cât despre mine, erau convinşi că eu mă jucam prin pădure când se întâmplase. La puțin timp după ce m-am măritat cu Phelps, am început să merg, în secret, la un psihiatru. Şi aş fi vrut ca Eddie să facă şi el la fel, dar n-a vrut să mă asculte. Ultima oară când am stat de vorbă cu el înainte să moară, mi-a amintit de omor. Nu şi-a revenit niciodată după nenorocirea aceea.

— Dar tu, ți-ai revenit?

— N-am spus aşa ceva. Psihiatrul m-a ajutat foarte mult, dar mă mai întreb şi acum ce s-ar fi întâmplat dacă aş fi țipat la tati mai înainte ca el să apese pe trăgaci. L-ar mai fi omorât pe Joe sub ochii fiicei sale? Nu cred.

— Hai, hai, Lee. Asta a fost acum patruzeci de ani. Nu te poți învinui pentru ce s-a întâmplat atunci.

— Eddie a făcut-o. Şi s-a învinuit şi pe el însuşi, şi asta până am crescut. Eram doar nişte copii când s-a întâmplat şi nu ne puteam pune cu părinții noştri. Pur şi simplu, n-aveam ce să facem.

Zeci de întrebări răsăriră în mintea lui Adam în legătură cu asasinarea lui Joe Lincoln, numai că subiectul acela nu mai putea fi discutat cu Lee, iar el voia să cunoască fiecare amănunt. Unde fusese înmormântat Joe? Ce se întâmplase cu puşca lui? Ziarul local pomenise ceva despre cele întâmplate? Cazul ajunsese cumva în fața unui juriu? Sam le povestise oare copiilor? Unde fusese mama în timpul luptei dintre cei doi bărbați? Auzise cearta şi împuşcătura? Ce se alesese de familia lui Joe? Mai locuiau în Ford County?

— Adam, hai să-i dăm foc, zise ea cu glas sigur, ştergându-şi fața şi privindu-l cu ochi strălucitori.

— Glumeşti.

— Nicidecum. Hai să dăm foc la tot ce-i aici, la casa asta nenorocită, la şopron, la copac, la iarbă şi la buruieni. Ai să vezi că n-avem nevoie de prea multe — doar vreo două chibrituri ici şi colo. Hai.

— Nu, Lee.

— Hai.

Adam se aplecă şi o prinse cu blândețe de braț.

— Hai să mergem, Lee. Am aflat destule pentru o singură zi.

Femeia nu încercă să reziste. Şi ea trecuse prin prea multe în această zi. Tânărul o ajută să ajungă la maşină şi părăsiră domeniul Cayhall fără să scoată o vorbă. Când ajunseră pe şosea, Lee îi făcu semn s-o ia la stânga şi închise ochii, parcă ar fi vrut să doarmă puțin. Trecură de Clanton şi se opriră la un magazin de țară, lângă Holly Springs. Lee zicea că vrea o cola şi insistă să meargă s-o cumpere chiar ea. Dar se întoarse la maşină, ducând în brațe şase sticle de bere.

— Ce mai e şi asta? întrebă Adam.

— Doar două, răspunse ea. Nervii mei sunt făcuți țăndări. Dar să nu mă laşi să beau mai mult de două. Auzi? Doar

două.

— Nu cred că e bine să bei, Lee.

— E în regulă, insistă ea, încruntându-se, şi luă o înghiţitură de bere. Adam refuză să bea şi porni în viteză. În mai puţin de un sfert de oră, Lee dădu gata două sticle, apoi adormi. Adam aşeză restul sticlelor pe bancheta din spate şi-şi concentră atenţia asupra drumului.

Pe neaşteptate, îl lovi dorul de Memphis.

27

Cu exact o săptămână în urmă, se trezise din somn cu o durere de cap atroce şi cu arsuri la stomac, şi fusese obligat să dea piept cu şunca grasă şi ouăle pline de ulei pregătite de Irene Lettner. În ultimele zile se văzuse cu judecătorul Slattery, mersese la Chicago, Greenville, Ford County şi Parchman, se întâlnise cu guvernatorul şi procurorul general, dar nu mai schimbase nici o vorbă cu clientul lui.

Ei, şi la urma urmelor, clientul lui mai putea să se ducă la dracu'. Adam rămăsese pe terasă până la două noaptea, bând cafea şi urmărind cu privirea vapoarele ce pluteau pe fluviu. În timp ce omora ţânţari, mintea lui se lupta cu imaginile extraordinar de vii ale lui Quince Lincoln ţinând în braţe trupul tatălui său şi Sam Cayhall, în picioare, pe verandă, admirându-şi opera. Auzea cu claritate râsul bărbaţilor strânşi pe veranda îngustă la vederea lui Ruby Lincoln şi a copiilor ei care se prăbuşeau în lacrimi pe trupul fără viaţă al tatălui, târându-l apoi la poalele unui copac. Îl vedea foarte bine pe Sam cu amândouă puştile în braţe cum îi explica şerifului că cioroiul ăla dement fusese cât pe-aci să-l omoare, deci el reacţionase absolut normal, în legitimă apărare. Şi bineînţeles că şeriful înţelesese imediat situaţia. Avea în urechi şoaptele celor doi copii chinuiţi, Eddie şi Lee, care se

învinuiau de tot ce se întâmplase, încercând să facă față ororii pe care o revărsase peste ei fapta lui Sam. În sfârşit, Adam blestemă cu sufletul plin de năduf o societate atât de dornică să nu ia în seamă violența împotriva unei categorii disprețuite a membrilor săi.

Dormise foarte prost, iar la un moment dat chiar se aşezase pe marginea patului şi-şi declarase solemn că Sam putea să-şi caute un alt avocat, că în realitate pedeapsa cu moartea era foarte bună pentru anumite persoane şi mai ales pentru bunicul lui, precum şi că se va întoarce imediat la Chicago şi-şi va schimba din nou numele. Numai că momentul acela trecuse şi, când se trezi pentru ultima oară, razele soarelui se strecurau printre jaluzele, desenând modele geometrice pe cearşaf. Cu privirea lipită de plafon şi de ornamentele de pe pereți, Adam îşi reaminti toată călătoria la Clanton. De aceea spera ca ziua ce abia începea să fie una din acele duminici în care îşi putea petrece dimineața în tovărăşia unei ceşti cu cafea tare şi a unui ziar. Va trece şi pe la birou, dar mai târziu, după-amiază. Clientul său mai avea şaptesprezece zile de trăit.

Când ajunseseră acasă, Lee terminase şi cea de-a treia sticlă cu bere după care mersese la culcare. Adam o urmărise îndeaproape, aşteptându-se oarecum la un chiolhan monstruos sau la o alunecare bruscă într-o stare de apatie alcoolică. Numai că mătuşă-sa se ținuse foarte bine şi în timpul nopții nu auzise nici un zgomot suspect în camera ei.

Îşi termină duşul, renunță să se bărbierească şi merse în bucătărie unde îl aşteptau resturile primului ibric de cafea din zi. Lee se trezise înaintea lui. După ce o strigă de câteva ori, o căută în camera ei, apoi pe terasă şi prin restul apartamentului. Lee nu era nicăieri. Ziarul, frumos împăturit, stătea cuminte pe măsuța de cafea din salonaş.

Adam îşi făcu o cafea proaspătă şi nişte pâine prăjită şi îşi luă micul dejun pe terasă. Ceasul arăta ora nouă treizeci şi, slavă Domnului, cerul acoperit cu nori făcea ca atmosfera să

nu fie sufocantă. Excelent pentru o duminică petrecută la birou. Se apucă să citească ziarul.

Poate că Lee se dusese la magazin, sau poate la biserică. Nu ajunseseră până acolo încât să-şi lase bilețele cu mesaje, dar parcă nu fusese vorba ca Lee să plece de-acasă în dimineața aceasta.

Abia terminase de mâncat o felie de pâine prăjită cu gem de căpşuni că pofta de mâncare îi dispăru brusc. Un nou articol despre Sam Cayhall, însoțit de aceeaşi fotografie veche de zece ani, ocupa aproape în întregime prima pagină din cele consacrate chestiunilor sociale. Era vorba de un rezumat destul de limbut al celor întâmplate în ultima săptămână şi de o cronologie a cazului. Un semn de întrebare cât se poate de nostim fusese agățat de data de 8 august 1990. Va avea oare loc vreo execuție în ziua aceea? În mod evident Todd Marks primise un spațiu nelimitat din partea şefilor săi, căci articolul nu conținea nici o informație nouă. Singura secvență neliniştitoare era aceea care reproducea câteva fraze pronunțate de un profesor de drept de la Ole Miss, expert în probleme constituționale, care se ocupase de numeroase cazuri de condamnare la moarte. Învățatul profesor îşi expunea cu generozitate părerile, iar concluzia lui era că, pentru Sam, buba era gata coaptă. Studiase dosarul pe îndelete, de fapt urmărise cu atenție evoluția peste ani a cazului, şi, după părerea lui, Sam epuizase toate variantele. Explica apoi faptul că în multe cazuri de condamnare la moarte se puteau produce miracole chiar în ultima clipă, deoarece deținutul avea de obicei parte de o proastă reprezentare din partea avocaților. În astfel de cazuri, experții, aşa ca el, puteau adesea să scoată tot felul de iepuraşi din pălăria scamatorului pentru că erau pur şi simplu al dracului de strălucitori, adică efectiv capabili să scoată la lumină direcții de acțiune ignorate de minți mai puțin antrenate. Din păcate, însă, cazul lui Sam era absolut diferit pentru că omul acesta fusese reprezentat cu multă competență de unii dintre cei mai buni avocați din Chicago.

Apelurile fuseseră pregătite cât se poate de bine, numai că, din păcate, fuseseră epuizate toate variantele. Profesorul, jucător înnăscut, paria cinci la unu că execuția va avea loc pe 8 august. Ei, şi pe chestia asta cu părerile şi pariul se alesese şi cu poza în ziar.

Adam deveni dintr-o dată nervos. Citise dosarele a zeci de cazuri de acelaşi gen în care avocații reuşiseră în ultima clipă să se agațe de frânghii pe care nu le văzuseră mai înainte şi să convingă juriile să accepte argumente noi. Cărțile despre astfel de cazuri erau pline de situații în care ochiul proaspăt al unui nou avocat reuşise să observe direcții de atac nedescoperite şi neexploatate până atunci, tribunalul acordând în cele din urmă o suspendare a execuției. Cu toate acestea, profesorul de drept avea dreptate. Sam avusese noroc cu avocații de la „Kravitz & Bane" care, în ciuda părerii clientului lor despre calitățile lor umane şi profesionale, îi asiguraseră acestuia o reprezentare superbă. Aşa se face că acum nu mai avea la dispoziție decât o mână de cereri disperate, cunoscute sub numele de apelurile de final.

Adam trânti ziarul pe jos şi porni spre bucătărie ca să-şi împrospăteze provizia de cafea. Uşa glisantă piui: era noul sunet al noului sistem de securitate instalat vinerea trecută după ce sistemul cel vechi funcționase aiurea, iar câteva chei dispăruseră în mod misterios. Este adevărat că nu se găsiseră urme de cambriolaj şi că paza era foarte riguroasă, iar Willis nu prea ştia cu exactitate câte seturi de chei păstra pentru fiecare bungalow. Poliția hotărâse că uşa glisantă nu fusese încuiată şi se deschisese accidental. Adam şi Lee nu se îngrijoraseră, dar cu toate acestea...

Atinse din greşeală un pahar mare de sticlă aflat lângă chiuvetă care căzu pe podea şi se făcu țăndări. Cioburile se împrăştiară în jurul tălpilor sale goale şi Adam porni în vârful degetelor spre cămara unde erau păstrate mătura şi făraşul. Când aruncă la coşul de gunoi resturile paharului pe care reuşise să le adune fără vărsare de sânge, atenția îi fu atrasă

de o formă ciudată: o sticlă goală de vodcă zăcea pe fundul coşului, printre bucăţele de sticlă şi zaţ de cafea.

Coşul de gunoi era mic şi de aceea era golit o dată la două zile, ba uneori şi în fiecare zi. Acum era pe jumătate plin. Aşadar, sticla nu apăruse acolo de prea multă vreme. Deschise frigiderul, căutând ultimele trei sticle de bere din cele şase cumpărate cu o zi în urmă. Lee băuse două în drum spre Memphis şi una după ce ajunseseră acasă. Adam nu-şi mai amintea unde le puseseră la întoarcere, dar sticlele nu erau în frigider. Nici în coşul de gunoi din bucătărie, nici în salonaş, nici în baie sau în camerele lor. Şi cu cât căuta, cu atât ţinea mai abitir să dea de urma sticlelor alea. Inspectă cămara, debaraua, dulapul cu lenjerie, bufetele din bucătărie. Căută prin dulapurile şi sertarele lui Lee, simţindu-se în tot acest timp ca un hoţ şi un nemernic, numai că nu avea ce face, era prea speriat.

Le găsi, în cele din urmă, sub patul ei, goale, bineînţeles, şi ascunse cu grijă într-o cutie de pantofi, ca şi cum urmau să fie oferite cadou. Se aşeză pe podea şi le privi cu atenţie: urmele de bere din interior nu se uscaseră încă.

După ochiul lui, Lee avea cam un metru şaptezeci înălţime şi vreo şaizeci şi cinci de kilograme, adică era suplă, dar nu slabă. Corpul ei nu putea face faţă unei cantităţi prea mari de băutură. Mersese devreme la culcare, dar la un moment dat se trezise şi căutase berea şi vodca. Adam se sprijini de perete, cu mintea funcţionând la viteză maximă. Lee se ostenise mult ca să ascundă sticlele alea, căci ştia că Adam avea să le caute ceva mai târziu. Atunci, cum de nu fusese mai atentă cu sticla din coşul de gunoi? De ce o aruncase acolo, în timp ce sticlele de bere erau ascunse frumos, sub pat?

La un moment dat îşi dădu seama că el căuta logica într-o minte de om beat. Închise ochii, lovindu-se uşor cu capul de perete. El fusese cel care o dusese în Ford County, acolo unde priviseră mormintele şi retrăiseră un coşmar niciodată uitat în realitate, şi unde ea se ascunsese în spatele ochelarilor de

soare. De două săptămâni, Adam cerea imperativ să afle secretele familiei şi ieri fusese izbit din plin de o parte din ceea ce dorise să afle. Avea nevoie să ştie, îşi tot spunea el. Nu-şi dădea prea bine seama care erau motivele, dar simțea că trebuie să afle de ce familia din care făcea parte era stranie, violentă şi plină de ură.

Iar acum înțelese pentru prima oară că lucrurile erau mult mai complicate decât nişte simple poveşti de familie. Poate că era ceva deosebit de dureros pentru cei implicați. Poate că, în fond, interesul său egoist de a scoate la lumină toate scheletele din dulap era mult mai puțin important decât stabilitatea psihică şi emoțională a propriei sale mătuşi.

După aceste considerații extrem de rapide, Adam vârî cutia de pantofi la locul ei, sub pat, şi aruncă din nou sticla de vodcă în coşul de gunoi. Apoi se îmbrăcă în grabă şi părăsi apartamentul. Paznicul de la poarta domeniului îi spuse că Lee plecase cu vreo două ore în urmă, adică pe la opt şi zece.

La Chicago, avocații firmei „Kravitz & Bane" îşi petreceau în mod frecvent duminica la birou, dar la Memphis această practică nu se bucura de apreciere. Aşa că birourile sucursalei îi stăteau în întregime la dispoziție lui Adam. Încuie totuşi uşa propriului său birou, pentru orice eventualitate şi, curând după aceea, se cufundă în lumea mohorâtă a practicilor avocățeşti.

Se concentra greu asupra documentelor din fața lui. Îşi făcea griji pentru Lee şi îl ura pe Sam. Probabil că mâine îi va fi aproape imposibil să-l privească în ochi pe bunicu-său. Fragilitatea, ridurile şi paloarea îi dădeau toate drepturile să se bucure de o oarecare simpatie din partea celorlalți. Ultima lor discuție îl avusese drept subiect pe Eddie şi, la sfârşitul ei, Sam îl rugase să lase familia dincolo de zidurile de la Parchman. În clipa asta avea destule pe cap şi nici n-ar fi fost corect să confrunți un om condamnat la moarte cu vechile sale păcate.

Adam nu era nici biograf, nici genealogist. Nu avea nici un fel de pregătire în sociologie sau psihiatrie şi-apoi, cinstit vorbind, pentru moment era sătul de recentele expediții prin istoria enigmatică a familiei Cayhall. Nu era decât un jurist şi încă unul foarte proaspăt în meserie, cu toate că era un avocat al cărui client avea mare nevoie de el.

Venise vremea să facă avocatură şi să lase în plata Domnului folclorul.

La unsprezece şi jumătate formă numărul lui Lee şi ascultă țârâitul de la celălalt capăt al firului. Apoi îi lăsă un mesaj pe robot, spunându-i unde poate fi găsit şi rugând-o să îl sune. O căută din nou pe la ora unu, apoi pe la două, dar nu primi nici un răspuns. Şi tocmai când lucra la redactarea unui apel, telefonul se porni să zbârnâie.

Numai că, în locul glasului plăcut al lui Lee, în receptor răsună vorba inconfundabilă a Onorabilului F. Flynn Slattery.

— Da, domnule Hall, judecătorul Slattery la telefon. Am studiat cu multă atenție problema şi vreau să vă spun că resping orice ameliorare a situației clientului dumneavoastră, inclusiv suspendarea execuției, zise el aproape cu încântare în voce. Motivele sunt nenumărate, dar nu intrăm acum în amănunte. Grefierul meu vă va transmite totul prin fax, aşa că veți avea hotărârea mea la dispoziție peste numai câteva secunde.

— Da, domnule, zise Adam.

— Ştiți că va trebui să faceți apel cât mai repede cu putință. Îmi permit să vă sugerez să acționați chiar mâine dimineață.

— Tocmai la asta lucram, domnule judecător. De fapt, apelul este aproape gata.

— Bun. Deci vă aşteptați la varianta asta.

— Exact, domnule judecător. Ca să fiu sincer, am început să lucrez la textul apelului imediat ce am părăsit biroul dumneavoastră, marțea trecută.

Tentația de a-l zgândări puțin pe Slattery era foarte mare, mai ales că, în fond, îi despărțeau vreo două sute de mile.

Dar, pe de altă parte, omul era totuşi judecător federal şi Adam era perfect conştient că s-ar fi putut ca într-o zi, foarte curând, să aibă mare nevoie de Înălțimea sa.

— Bună ziua, domnule Hall, puse Slattery punct conversației şi închise telefonul.

O vreme, Adam se învârti în jurul mesei de lucru, apoi se apropie de fereastră şi privi ploaia măruntă ce cădea pe Mall. Îi înjură în gând pe toți judecătorii federali şi pe Slattery în special, după care se întoarse la calculator, aşteptându-şi inspirația.

Scrise, citi, verifică şi trecu pe curat, privi din când în când pe fereastră şi visă la miracole de ultimă clipă până când se lăsă întunericul. Toate fleacurile astea îl ajutară să-şi omoare timpul până la ora opt seara, în speranța, printre altele, că Lee se întorsese de-acum acasă.

Apartamentul era însă pustiu şi paznicul îi spuse că Lee nu se întorsese încă acasă. Pe robotul telefonului nu era nici un mesaj în afară de cele pe care le lăsase chiar el. Se gândi să o aştepte, aşa că îşi puse un film pe video şi mâncă un castron de floricele în chip de cină. Ideea de a-i telefona lui Phelps Booth i se păru atât de respingătoare, încât aproape că îl trecură fiorii când evocă această posibilitate.

La un moment dat se gândi să doarmă pe canapeaua din salonaş ca s-o audă venind, dar după ce văzu un al doilea film, urcă în camera lui şi închise uşa.

28

Explicația dispariției ei din ziua precedentă venea greu, dar până la urmă păru perfect plauzibilă. Fusese toată ziua la spital împreună cu una din fetițele ei de la Auburn House, povestea ea învârtindu-se prin bucătărie. Biata de ea, n-avea decât treisprezece ani şi era deja la primul copil care se

născuse cu o lună mai devreme. Mama fetei era la închisoare, iar mătuşă-sa vindea droguri, aşa că nu avea pe nimeni ca s-o ajute; Lee stătuse cu ea, ținând-o de mână în timpul unei naşteri dificile. Acum, şi fata şi bebeluşul erau bine, iar ghetourile din Memphis aveau un nou locuitor.

Lee avea vocea răguşită şi ochii roşii şi umflați. Spunea că se întorsese acasă puțin după ora unu şi că nu putuse să-i dea telefon pentru că naşterea durase opt ore. St. Peter's Charity Hospital e o adevărată grădină zoologică, mai ales maternitatea, şi pur şi simplu n-a putut să ajungă la un telefon.

La masa din bucătărie, Adam, în pijama, îşi bea cafeaua de dimineață, studiind în acelaşi timp ziarul şi ascultând povestea relatată de mătuşă-sa. Nu-i ceruse nici o explicație şi făcea toate eforturile să nu se arate preocupat de cele întâmplate. Lee insistase să pregătească ea micul dejun: jumări de ouă şi pesmeți. Şi se descurca de minune

În încercarea ei de a-şi găsi de lucru prin bucătărie, evitând astfel privirea tânărului.

— Cum o cheamă pe puştoaică? o întrebă el, ca şi când povestea ei l-ar fi interesat foarte mult.

— A, Natasha. Natasha Perkins.

— Şi n-are decât treisprezece ani?

— Da. Iar maică-sa n-are decât douăzeci şi nouă. Îți vine să crezi aşa ceva? Bunică la douăzeci şi nouă de ani.

Adam clătină din cap, uluit. Întâmplător, avea sub ochi rubrica mondenă din *Memphis Press,* unde erau menționate căsătoriile, divorțurile, naşterile, arestările, decesele. La capitolul „naşteri" nu apăreau nici o mamă cu numele Natasha Perkins.

Lee aşează pesmeții şi ouăle pe o tavă pe care o aduse la masă, apoi îşi alese un scaun cât mai departe de Adam.

— *Bon appetit,* zise ea, silindu-se să zâmbească. Talentul ei de bucătăreasă constituia deja pentru ei o inepuizabilă sursă de haz.

Adam zâmbi ca şi cum totul ar fi fost în regulă. În clipa asta aveau mare nevoie de umor, dar le lipseau vorbele de duh.

— Ăia de la „Cubs" au pierdut şi meciul ăsta, remarcă el, cu ochii la ziar şi furculița înfiptă în jumări.

— Păi, ăştia pierd tot timpul, nu?

— Nu tocmai. Te interesează baseball-ul?

— Nu pot să-l sufăr. Phelps a reuşit să mă întoarcă împotriva tuturor sporturilor din lume.

Adam râse oarecum forțat, continuând să citească ziarul. O vreme mâncară în tăcere, dar tensiunea din cameră deveni din ce în ce mai puternică, aşa că Lee dădu drumul televizorului. Amândoi deveniră brusc interesați de buletinul meteo care anunța timp călduros şi uscat. Lee se juca cu ouăle din farfurie, ciugulind dintr-o jumătate de pesmet. După părerea lui Adam, stomacul ei nu era în cea mai bună formă.

Tânărul îşi isprăvi repede micul dejun şi-şi puse farfuria în chiuvetă, apoi se întoarse la masă ca să termine de citit ziarul. Lee se uita cu încăpățânare la televizor, doar, doar nu va întâlni privirea nepotului.

— S-ar putea să merg să-l văd pe Sam astăzi, spuse el. N-am mai fost pe la el de-o săptămână.

— Ce bine ar fi fost dacă nu am fi mers la Clanton, zise ea cu privirea lipită de un punct invizibil din mijlocul mesei.

— Ştiu.

— N-a fost o idee bună.

— Îmi pare rău, Lee. Ai dreptate, n-a fost o idee bună şi eu am insistat să mergem. De fapt, am insistat în legătură cu multe altele şi poate că am greşit…

— Nu e corect…

— Ştiu că nu e corect. Abia acum îmi dau seama că nu e doar o problemă simplă legată de istoria familiei.

— Nu e corect pentru el, Adam. E aproape o cruzime să-l confrunți cu lucrurile astea când nu mai are decât două săptămâni de trăit.

— Ai dreptate. Şi e o greşeală să te oblig pe tine să le retrăieşti.

— O să-mi fie bine, zise ea ca şi când acum nu se simțea bine deloc, dar avea speranțe pentru viitor.

— Îmi pare rău, Lee. Zău că-mi pare tare rău.

— E în regulă. Spune-mi mai bine ce aveți de gând să faceți astăzi, tu şi cu Sam?

— În primul rând, să stăm de vorbă. Ieri, tribunalul federal local a pronunțat o hotărâre împotriva noastră, aşa că, în dimineața asta, depunem apelul. Iar lui Sam îi place să discute despre strategiile avocățeşti.

— Spune-i că mă gândesc la el.

— Am să-i spun.

— Şi întreabă-l dacă vrea să vin să-l văd, adăugă ea, împingând farfuria la o parte şi prinzându-şi ceaşca de cafea în căuşul palmelor.

— Chiar vrei să vii să-l vezi? întrebă Adam, fără să-şi poată ascunde mirarea.

— Ceva mă face să cred că ar trebui s-o fac. Nu l-am văzut de ani de zile.

— Bine, am să-l întreb.

— Şi să nu pomeneşti nimic despre Joe Lincoln, bine, Adam? Nu i-am spus niciodată ce-am văzut.

— N-ai vorbit niciodată cu Sam despre omorul acela?

— Niciodată. Deşi toată lumea ştia ce se întâmplase. Eddie şi cu mine am trăit toată viața cu povara asta pe umeri, dar, ca să fiu sinceră, Adam, vecinii noştri nu dădeau nici o importanță întâmplării. Tatăl meu omorâse un negru, în 1950, în Mississippi. La noi în casă nu s-a discutat niciodată despre povestea asta.

— Prin urmare Sam va ajunge în mormânt fără să dea socoteală pentru omorul ăla?

— Şi ce realizezi dacă faci asta? E o poveste veche de patruzeci de ani.

— Nu ştiu. Poate că va spune măcar că-i pare rău.

— Cui să spună? Ție? Adică dacă îți cere ție scuze, lucrurile se aranjează? Lasă, Adam, eşti tânăr şi nu înțelegi. Lasă-l în pace. Nu-l mai face să sufere. În clipa asta, eşti singurul punct luminos dintr-o viață patetică.

— Bine, bine, în regulă.

— N-ai nici un drept să-l prinzi la strâmtoare cu povestea lui Joe Lincoln.

— Bine, ai dreptate. Îți promit că n-am s-o fac.

Ochii ei congestionați îl fixară până când Adam îşi întoarse privirea spre ecranul televizorului; atunci Lee se ridică şi dispăru în casă. Zgomotul zăvorului de la uşa băii se auzi până în bucătărie şi Adam ieşi în hol, cu urechile ciulite. Când icniturile încetară şi se auzi apa de la toaletă, fugi în camera lui să facă un duş şi să-şi pună hainele de zi.

În aceeaşi dimineață, la ora zece, Adam depuse apelul la Tribunalul de Apel al Celei de-a Cincea Circumscripții Judiciare din New Orleans. Grefierul primise deja prin fax hotărârea judecătorului Slattery, iar Adam trimise apelul imediat ce ajunse la birou.

De asemenea, discută pentru prima oară cu grefierul condamnărilor la moarte, un funcționar al Curții Supreme a Statelor Unite care se ocupă doar de ultimele apeluri ale condamnaților la pedeapsa capitală şi are un program non-stop atunci când o execuție se apropie de punctul critic. E. Garner Goodman îl prevenise în legătură cu maşinațiunile grefierului şi ale personalului acestuia, aşa că Adam simți o oarecare reținere când formă numărul de telefon al respectivului.

Tipul se numea Richard Olander şi părea să fie mai degrabă tipul eficient care avea vocea obosită încă de lunea dimineața.

— Ne-am aşteptat la mişcarea asta, îi zise el lui Adam, de parcă hârtia aia nenorocită ar fi trebuit depusă de multă vreme. Îl mai întrebă şi dacă tânărul era la prima sa execuție.

— Mi-e teamă că da, răspunse Adam. Şi sper să fie şi ultima.

— în orice caz, să ştiți că ați ales unul care pierde sigur, declară domnul Olander care începu să explice, cu amănunte de-a dreptul plictisitoare, cum anume dorea Curtea să se desfăşoare procedura apelului. Din acest moment şi până la sfârşit, toate acțiunile ce vor fi depuse, indiferent unde şi pe ce subiect, vor fi înregistrate în mod obligatoriu şi în exact acelaşi timp şi la biroul său, recită el cu glas lipsit de orice intonație. În fapt, avea să-i trimită imediat prin fax lui Adam o copie după regulamentele Curții ce vor fi aplicate în întregime şi cu meticulozitate până la sfârşit. În biroul său se lucra non-stop, repetă el de mai multe ori, şi era absolut esențial să primească copii după absolut toate documentele. Asta, bineînțeles, dacă Adam dorea să-i ofere clientului său o audiere corectă din partea Curții. Dacă însă lui Adam nu-i păsa de acest lucru, atunci n-avea decât să aplice regulamentul la întâmplare şi prețul va fi plătit de client.

Adam promise să facă cum e mai bine. La Curtea Supremă, oboseala produsă de interminabilele cereri prezentate în cazurile de condamnare la moarte era din ce în ce mai mare, aşa că toată lumea dorea să aibă la îndemână absolut toate cererile şi apelurile ca să poată rezolva mai iute problemele respective. Apelul introdus de Adam avea să fie analizat de judecători şi de grefierii acestora cu mult înainte ca judecătorii de la Curte să primească dosarul de la New Orleans. Această procedură va fi valabilă şi pentru acțiunile introduse în ultima clipă, Curtea având astfel posibilitatea să acorde sau suspendarea sau comutarea pedepsei.

Grefierul condamnărilor la moarte era atât de eficient şi rapid încât de curând Curtea se aflase în poziția jenantă de a respinge un apel mai înainte ca acesta să fie depus.

Mai departe, domnul Olander îi spuse că oamenii săi aveau o listă cu toate apelurile şi cererile posibile şi că atât el cât şi extraordinar de capabilul său colectiv supravegheau fiecare caz, având grijă ca nici una din acțiunile de ultimă oră

să nu fie lăsată pe dinafară. Şi dacă vreun avocat scăpa din vedere o potențială linie de atac, atunci ei erau cei care-l avertizau pe avocatul cu pricina. Dorea cumva şi Adam o copie a respectivei liste?

Nu. Adam avea deja o asemenea copie. E. Garner Goodman era autorul cărții despre apelurile de final.

Foarte bine, zise domnul Olander. Domnul Cayhall mai avea şaisprezece zile la dispoziție şi, evident, multe se pot întâmpla în această perioadă. Numai că, după umila sa părere, domnul Cayhall fusese foarte bine reprezentat şi problema fusese perfect condusă de avocați. L-ar surprinde să afle că au mai fost acordate nişte amânări suplimentare.

Mulțumesc pentru nimic, îşi zise Adam în gând.

Domnul Olander şi oamenii săi urmăreau îndeaproape un caz din Texas în care execuția fusese fixată cu o zi înainte de cea a lui Sam, dar, după părerea grefierului, o suspendare era foarte probabilă. Florida programase o alta la două zile după cea a domnului Cayhall. Georgia avea două programate o săptămână mai târziu dar, la urma urmelor, cine ştie. El sau un membru al personalului vor putea fi găsiți la orice oră, el însuşi având să se afle lângă telefon în ultimele douăsprezece ore dinaintea execuției.

— Puteți să telefonați oricând, zise el, terminând cu promisiunea clară şi concisă să uşureze cât mai mult situația pentru Adam şi clientul acestuia.

Tânărul trânti receptorul în furcă şi începu să se învârtească prin birou. Ca de obicei, uşa lui era încuiată în timp ce coridorul se umpluse de bârfa de lunea dimineața. Ieri îi apăruse din nou fotografia în ziar şi nu dorea să dea ochii cu ceilalți. Telefonă la Auburn House, cerând cu Lee Booth, dar ea nu ajunsese încă la birou. Atunci telefonă acasă, dar nu primi nici un răspuns. În sfârşit, telefonă la Parchman şi îi spuse ofițerului de la intrare să-l aştepte pe la ora unu.

Se întoarse la calculator şi-şi reluă una din lucrări, o cronologie condensată a cazului lui Sam.

Juriul din Lakehead County l-a condamnat pe Sam pe 12 februarie 1981, iar două zile mai târziu a pronunțat pedeapsa la moarte. Apelul a fost depus direct la Curtea Supremă din Mississippi, invocându-se tot felul de inadvertențe în timpul procesului şi în pledoaria acuzării, subliniindu-se că procesul avusese loc la paisprezece ani distanță de atentat. Benjamin Keyes, avocatul, a scos vehement în evidență faptul că lui Sam i se refuzase un proces rapid şi că suferise un risc dublu, căci fusese judecat de trei ori pentru aceeaşi crimă. Curtea Supremă din Mississippi, împărțită în privința acestor argumente, a confirmat pe 23 iulie 1982 condamnarea la moarte. Cinci judecători fuseseră pentru, trei împotrivă şi unul se abținuse.

Atunci Keyes a depus o petiție la Curtea Supremă a Statelor Unite, în care cerea revizuirea cazului. Şi cum, de obicei, Curtea nu prea acordă asemenea lucruri, toată lumea a fost surprinsă să afle pe 4 martie 1983 că respectiva condamnare la moarte avea să fie revăzută.

Membrii Curții Supreme a Statelor Unite au fost tot atât de împărțiți în privința riscului dublu ca şi colegii lor din Mississippi, dar concluzia a fost aceeaşi. Primele două jurii în fața cărora compăruse Sam se împotmoliseră în mistificările lui Clovis Brazelton, aşa că Sam nu putuse recurge la clauza referitoare la riscul dublu cuprinsă în cel de-al Cincilea Amendament. Nici unul din cele două jurii nu-l achitase, fiecare dintre ele dovedindu-se incapabil să ajungă la un verdict, ceea ce făcea ca o nouă acuzare să fie perfect constituțională. Pe 23 septembrie 1983, Curtea Supremă a Statelor Unite a hotărât, cu şase voturi pentru şi trei împotrivă, menținerea condamnării. Keyes a introdus imediat câteva cereri pentru o nouă audiere, dar nu a avut succes.

Sam îl angajase pe Keyes pentru proces şi eventualul apel la Curtea Supremă din Mississippi. În momentul în care Curtea Supremă a Statelor Unite confirmase condamnarea,

avocatul lucra deja fără să primească onorariu. Contractul lui expirase şi el i-a scris lui Sam o scrisoare destul de lungă în care îi spunea clientului că venise timpul ca acesta să-şi facă alte aranjamente. Sam a înțeles despre ce era vorba.

Keyes i-a mai scris şi unui prieten avocat din Washington care, la rândul său, i-a trimis o scrisoare amicului său E. Garner Goodman, de la firma „Kravitz & Bane" din Chicago. Această ultimă scrisoare ajunsese pe biroul lui Goodman la momentul potrivit. Sam era în criză de timp şi disperat, iar Goodman căuta un caz fără onorariu. Au schimbat câteva scrisori, apoi, pe 18 decembrie 1983, Wallace Tyner, partener al firmei „Kravitz & Bane", secția penală, a introdus o petiție la Curtea Supremă din Mississippi prin care cerea schimbarea condamnării.

Tyner a scos în evidență o serie de erori în desfăşurarea procesului, inclusiv admiterea ca probă în instanță a fotografiilor înecate în sânge ale cadavrelor lui Josh şi John Kramer. A atacat, apoi, compoziția juriului, susținând că McAllister alesese în mod sistematic mai mulți negri decât albi. A subliniat faptul că un proces corect era imposibil deoarece contextul social al anului 1981 era mult diferit de cel al anului 1967. Îşi păstrase ideea că instanța aleasă de judecătorul de proces nu era corectă. În sfârşit, a ridicat din nou problemele riscului dublu şi al procesului rapid. Una peste alta, Wallace Tyner şi Garner Goodman au ridicat opt probleme separate în petiția lor. Cu toate acestea, nu au menționat ineficiența asistenței juridice care constituia în mod normal plângerea principală a tuturor condamnaților la moarte. Sam le interzisese s-o facă pentru că nu voia să-l atace pe Benjamin Keyes, un avocat la care Sam ținea mult.

Pe 1 iunie 1985, Curtea Supremă din Mississippi a respins acțiunea, ca de altfel şi Curtea Supremă a Statelor Unite. Atunci Tyner a introdus o petiție de habeas corpus şi a cerut suspendarea execuției la Curtea Federală din Mississippi. Petiția respectivă relua toate problemele ridicate la tribunalul statal.

Doi ani mai târziu, pe 3 mai 1987, tribunalul districtual a respins acțiunea şi Tyner a făcut apel la Circumscripția a cincea din New Orleans care a confirmat hotărârea anterioară. Pe 20 martie 1988, Tyner a depus la Circumscripția a cincea o petiție pentru reaudiere care a fost, bineînțeles, respinsă. Pe 3 septembrie 1988, Tyner şi Goodman au revenit cu o nouă acțiune la Curtea Supremă. O săptămână mai târziu, Sam a inaugurat şirul scrisorilor adresate celor doi avocați în care îi amenința că-i concediază.

Curtea Supremă federală i-a acordat lui Sam ultima suspendare pe data de 14 mai 1989, în conformitate cu o hotărâre similară pronunțată într-un caz din Florida. Tyner pledase cu succes, subliniind că în cele două cazuri problemele erau asemănătoare, iar Curtea Supremă acordase suspendări în câteva zeci de cazuri de condamnare la moarte din toată țara.

Cât timp Curtea Supremă dezbătuse cazul din Florida, avocații lui Sam nu mai introduseseră nici o acțiune, iar Sam îşi începuse eforturile de a scăpa de serviciile firmei „Kravitz & Bane". A introdus personal câteva moțiuni stângace pe care le redactase chiar el şi care au fost respinse imediat. A reuşit însă să obțină din partea Circumscripției a cincea un ordin care punea definitiv capăt serviciilor gratuite oferite de avocații săi. Pe 29 iunie 1990 Circumscripția a cincea i-a permis să se reprezinte singur, iar Garner Goodman închisese dosarul Sam Cayhall. Dar nu pentru multă vreme.

Pe 9 iulie 1990 Curtea Supremă a anulat suspendarea execuției lui Sam. Pe 10 iulie, Circumscripția a cincea a anulat şi ea suspendarea şi chiar în aceeaşi zi Curtea Supremă din Mississippi a hotărât ca execuția să aibă loc pe data de 8 august.

După nouă ani de război al apelurilor şi petițiilor, lui Sam îi mai rămăseseră de trăit doar şaisprezece zile.

29

În lista morții era linişte şi pace, în timp ce ziua se târa spre amiază. În celulele minuscule, ventilatoarele bâzâiau şi zornăiau, încercând vitejeşte să mişte aerul pe care curgerea timpului îl făcea din ce în ce mai lipicios.

La televizor, jurnalele de la începutul zilei fuseseră pline cu reportaje despre ultima bătălie legală pierdută de Sam Cayhall. Hotărârea lui Slattery era anunțată cu surle şi trâmbițe în tot statul de parcă ar fi fost într-adevăr ultimul cui bătut în coşciug. Un post de televiziune din Jackson continua numărătoarea inversă, mai rămăseseră doar şaisprezece zile. Zile: Şaisprezece! stătea scris sub vechea şi cunoscuta fotografie a lui Sam. Reporteri cu ochi strălucitori şi puternic machiați, dar complet ignoranți în ceea ce priveşte legea, îşi lătrau prezicerile curajoase în fața camerelor de luat vederi: „Conform surselor noastre, opțiunile legale ale lui Sam Cayhall sunt practic epuizate. Multă lume e convinsă că execuția lui va avea loc pe 8 august, aşa cum este prevăzut". Programul continua cu rubrica sportivă şi cu buletinul meteo.

Înăuntrul listei, conversațiile scăzuseră, certurile se mai potoliseră, zmeele se mai împuținaseră. O execuție urma să aibă loc în curând.

Sergentul Packer zâmbea în sinea lui în timp ce-şi târa picioarele de-a lungul Nivelului A. Cârcotelile şi cuvintele muşcătoare care făceau parte din cotidian dispăruseră aproape cu totul. Acum, prizonierii aveau treabă cu avocații şi cu apelurile. În ultimele două săptămâni, cererea cea mai obişnuită era aceea de a-i telefona avocatului.

Packer nu era nerăbdător să asiste la o nouă execuție, dar îi plăcea foarte mult liniştea din jur. Mai ales că ştia că era o stare de lucruri temporară. Dacă Sam ar obține mâine o nouă suspendare, hărmălaia ar reveni brusc.

— Ora de plimbare, Sam, zise el, oprindu-se în fața celulei bătrânului.

Ca de obicei, Sam stătea pe marginea patului şi bătea la maşină trăgând în acelaşi timp din ţigară.

— Cât e ceasul? întrebă el, punând maşina alături şi ridicându-se în picioare.

— Unşpe.

Sam se întoarse cu spatele spre sergent şi îşi vârî mâinile prin deschizătura uşii. Packer îi prinse cătuşele.

— Ieşi singur? întrebă sergentul.

— Nu, răspunse Sam, întorcându-se cu faţa spre uşă. Henshaw vrea să vină şi el.

— Mă duc să-l aduc şi pe el, zise Packer, pornind mai departe, urmat de Sam.

Ocupanţii celorlalte celule se lipiseră de gratii, cu braţele spânzurând în afară, şi îl priveau atent pe Sam.

Traversară alte coridoare şi trecură de alte gratii până când ajunseră în faţa unei uşi metalice care dădea în curtea interioară. Packer o deschise şi lumina soarelui năvăli peste ei. Sam ura din suflet acest moment. Păşi pe iarba de afară, strângând din pleoape şi aşteptând ca sergentul să-i scoată cătuşele. Sam deschise uşor ochii, încercând să se obişnuiască cu strălucirea dureroasă a soarelui

Apoi Packer dispăru înăuntru fără să scoată o vorbă, lăsându-l pe bătrân în acelaşi loc. Fierbinţeala aerului nu-l supăra pentru că se obişnuise de mult cu ea, dar lumina soarelui ardea ca un laser şi îi dădea nişte dureri de cap cumplite ori de câte ori se aventura să iasă din donjon.

Evident că şi-ar fi putut permite să-şi cumpere o pereche de ochelari de soare ieftini, precum cei ai lui Packer, dar acest articol nu se regăsea pe lista obiectelor la care aveau dreptul deţinuţii.

Porni cu paşi şovăitori prin iarbă, rătăcind cu privirea pe câmpurile de bumbac de dincolo de sârma ghimpată. Curtea în care deţinuţii îşi făceau plimbarea zilnică era o mică suprafaţă de teren acoperită de noroi şi iarbă, înzestrată cu două bănci de lemn şi un panou de baschet pentru africani. Atât gardienii cât şi prizonierii îi spuneau ţarcul de vite. Sam

îl măsurase de nenumărate ori cu pasul, comparând apoi rezultatele lui cu cele ale altor colegi de suferință. Țarcul avea aproximativ cincisprezece metri lungime şi zece lățime; gardul de sârmă era înalt de vreo trei metri, fără să pui la socoteală şi sârma ghimpată de deasupra. O bandă de iarbă de vreo treizeci de metri lățime despărțea gardul țarcului de gardul principal, pe care-l supravegheau gardienii din turnurile de pază.

Sam îşi făcu plimbarea obişnuită, urmând laturile țarcului şi numărând fiecare pas. Cincisprezece metri pe zece. Celula lui avea unu optzeci pe doi şaptezeci. Biblioteca de drept, Crăcuța, avea cinci patruzeci pe patru cincizeci. Partea destinată prizonierilor în sala de vizite avea un metru optzeci pe nouă metri. Despre camera de gazare aflase că ar avea patru cincizeci pe trei şaizeci, iar locul propriu-zis era un cub cu latura de o sută douăzeci de centimetri.

În timpul primului an petrecut în închisoare, alergase în fiecare zi, încercând să-şi păstreze forma fizică; încercase să arunce şi la coşul de baschet, dar renunțase când văzuse că zile la rând nu reuşise să marcheze nici măcar un coş. În cele din urmă, renunțase cu totul la exercițiile fizice şi de ani de zile se mulțumea ca, timp de o oră, să se bucure de soare şi de aer curat. Într-o vreme, avusese obiceiul să se oprească lângă gardul de sârmă şi să-şi lase privirea să rătăcească peste câmpurile de bumbac, spre copacii din zare. Imaginația făcea restul. Libertate. Autostrăzi. Pescuit. Mâncare. Sex, din când în când. Aproape că reuşea să vadă cu ochii minții mica lui fermă din Ford County, nu departe de-acolo, între două petice de pădure. Uneori mai visa şi la Brazilia sau Argentina sau la alt loc unde s-ar fi putut ascunde, trăind liniştit sub un nume nou.

Apoi încetase să mai viseze, încetase să mai privească dincolo de gard, aşteptând un miracol ca să-l ia de-acolo. Se mulțumise să se plimbe şi să fumeze, întotdeauna singur. Singura activitate acum era jocul de dame.

Uşa se deschise din nou, lăsându-l să treacă pe Hank Henshaw. Packer îi scoase cătuşele, în timp ce prizonierul îşi mijea ochii, furios, privind iarba şi noroiul de la picioare. Henshaw începu să-şi maseze încheieturile mâinilor, apoi îşi îndreptă spinarea şi-şi dezmorți picioarele. Packer aşează pe una din bănci o cutie veche de carton.

După ce sergentul plecă, cei doi se aşezară călare pe bancă de-o parte şi de alta a tablei de dame.

— E rândul meu să joc cu roşul, zise Sam.

— Păi, ai jucat cu roşul ultima oară, replică Henshaw, privindu-l țintă.

— Ultima oară am jucat cu negrul.

— Ba nu, eu am jucat cu negrul ultima oară şi acum e rândul meu să fiu roşu.

— Uite ce e, Hank, mai am doar şaişpe zile, aşa că, dacă vreau să joc cu roşul, atunci am să joc cu roşul.

Henshaw ridică din umeri şi nu mai zise nimic, mulțumindu-se să aranjeze piesele pe tabla cu pătrate.

— Bănuiesc că tu ai prima mutare, spuse el după aceea.

— Bineînțeles, declară Sam, împingând o piesă pe un pătrat liber.

Jocul era deschis. Soarele de amiază cocea pământul şi, după numai câteva minute, salopetele roşii li se lipiseră de spate. Amândoi aveau în picioare papuci de cauciuc şi nu purtau ciorapi.

Hank Henshaw avea patruzeci şi unu de ani, ocupa de şapte ani o celulă în lista morții, dar nimeni nu-l vedea ajungând vreodată în camera de gazare. În cursul procesului său, se făcuseră două erori esențiale, ceea ce-i dădea lui Henshaw şansa unei comutări de pedeapsă.

— Ieri au fost veşti proaste, zise el, în timp ce Sam se gândea la mutarea următoare.

— Da, situația pare cam albastră, nu?

— Ai dreptate. Şi avocatul tău ce spune?

Nici unul dintre ei nu îşi ridica privirile de pe tabla de joc.

— Zice că trebuie să ne batem.

— Ce dracu' înseamnă asta? întrebă Henshaw în timp ce muta piesa.

— Cred că înseamnă că au să mă gazeze, dar că o să merg acolo cântând şi dansând.

— Oare puştiul ştie ce face?

— O, da. Are o minte brici. Moştenire de familie.

— Da' e groaznic de tânăr.

— E un copil tare isteț. Educație foarte bună. A fost al doilea din promoție la Michigan. A fost şi redactor-şef la revista de drept.

— Adică?

— Adică e nemaipomenit. Şi-o să-i vină lui vreo idee.

— Tu vorbeşti serios, Sam? Chiar crezi c-o să se-ntâmple?

Deodată, Sam sări două piese negre şi Henshaw începu să înjure.

— Să ştii că-mi faci milă, zise Sam, rânjind. Când m-ai bătut ultima oară?

— Acum două săptămâni.

— Mincinosule. Nu m-ai mai bătut de trei ani.

Henshaw făcu o mutare de tatonare şi Sam sări iar două piese. Cinci minute mai târziu, jocul se încheia cu victoria lui Sam. Rearanjară tabla de joc şi o luară de la capăt.

La prânz, Packer îşi făcu apariția, însoțit de un alt gardian şi de cătuşe, şi distracția se termină. Cei doi prizonieri fură duşi în celule lor şi li se aduse dejunul. Fasole, mazăre, piure de cartofi şi câteva felii uscate de pâine prăjită. Sam mâncă foarte puțin, apoi îl aşteptă pe gardianul care trebuia să-l însoțească la baie.

Gardianul îl conduse pe bătrân în mica sală de duş de la capătul coridorului. O hotărâre judecătorească le dădea deținuților dreptul la cinci duşuri rapide pe săptămână, fie că le convenea, fie că nu, cum le plăcea gardienilor să spună.

Sam se spălă iute pe corp şi pe cap cu bucata de săpun pe care o adusese cu el. Locul era destul de curat, dar, cum era folosit de toți cei paisprezece deținuți de pe etaj, papucii

de cauciuc rămâneau în picioare. După cinci minute, apa se opri, dar Sam mai rămăsese puțin să culeagă şi ultimele picături; privirea îi rămase agățată de faianța mucegăită de pe pereți. Erau câteva lucruri în lista morții pe care, categoric, n-avea să le regrete.

Douăzeci de minute mai târziu, era încărcat în dubița închisorii şi dus la biblioteca aflată la o jumătate de milă distanță.

Adam îl aştepta şi, când îl văzu, îşi scoase haina şi-şi suflecă mânecile cămăşii, aşteptând ca gardianul să scoată cătuşele de la mâinile bunicului său. După ce se salutară, Sam se aşează pe un scaun şi-şi aprinse o țigară.

— Unde-ai fost? întrebă el.

— Am avut treabă, răspunse Adam, aşezându-se de cealaltă parte a mesei. Miercuri şi joi am făcut o călătorie neaşteptată la Chicago.

— În legătură cu mine?

— Într-un fel, da. Goodman a vrut să revedem dosarul în întregime şi pe urmă au mai fost vreo două probleme de rezolvat.

— Deci Goodman e mai departe implicat în povestea asta?

— În momentul de față, Goodman e şeful meu. Prin urmare, trebuie să țin legătura cu el dacă vreau să-mi păstrez slujba. Ştiu că-l urăşti, dar să ştii că-l interesează foarte mult cazul tău. Fie că mă crezi, fie că nu, află că nu vrea să ajungi în camera de gazare.

— Nu-l mai urăsc.

— Ei, dar cum de s-a întâmplat?

— Habar n-am. Probabil pentru că atunci când te apropii de moarte, te gândeşti din ce în ce mai mult la toate.

Adam ar fi vrut să audă mai multe, dar Sam nu continuă în direcția respectivă. Tânărul îl privi cum fumează şi încercă să nu se gândească la Joe Lincoln, la străbunicul bătut într-o ceartă de bețivi la o înmormântare; încercă să-şi alunge din minte toate poveştile acelea oribile despre Ford County pe care le aflase de la Lee, dar, din păcate, nu reuşi. Îi promisese

însă mătuşii că nu va pomeni nimic despre coşmarurile acelea din trecut.

— Cred că ai auzit de ultima noastră înfrângere, zise el în timp ce scotea un teanc de hârtii din servietă.

— N-a fost nevoie de prea multă vreme pentru asta, nu?

— Nu. O înfrângere destul de rapidă, dar am făcut deja apel la Circumscripția a cincea.

— Niciodată nu am câştigat acolo.

— Ştiu. Dar în momentul de față, nu avem nici o posibilitate de alegere.

— Ce mai putem face acum?

— Păi, mai multe lucruri. Marțea trecută, după întâlnirea cu judecătorul federal, am dat de guvernator, care a vrut să stăm de vorbă între patru ochi. Mi-a dat numerele astea de telefon, personale, şi mi-a spus să îl caut ca să stăm de vorbă despre cazul tău. Mi-a zis că avea îndoieli în privința vinovăției tale.

— Îndoieli? se miră Sam, fixându-l cu privirea. Păi, el e singurul motiv pentru care mă aflu aici. Dimpotrivă, abia aşteaptă să mă vadă mort.

— Poate că ai dreptate, dar...

— Ai promis că n-ai să stai de vorbă cu el. Ai semnat o înțelegere care îți interzice să te întâlneşti cu măscăriciul ăla.

— Linişteşte-te, Sam. El e cel care m-a agățat când ieşeam din biroul judecătorului.

— Mă mir că nu a convocat o conferință de presă ca să afle toată lumea.

— L-am amenințat. Bine? L-am făcut să-mi promită că n-o să vorbească despre asta.

— Atunci înseamnă că eşti prima persoană din lume care reuşeşte să-i pună pumnul în gură ticălosului ăluia.

— Să ştii că înclină spre clemență.

— Ți-a spus el asta?

— Da.

— De ce? Nu cred.

— Nu ştiu de ce, Sam. Şi zău dacă-mi pasă. Dar ce rău poate să-ți facă? Există vreun pericol dacă ceri o audiere în sensul ăsta? Bun, el o să-şi vadă poza în ziar. Bun, o să-l vezi iar la televizor. Dar dacă există o şansă ca să ne asculte, ce ne mai interesează dacă îşi ia şi el partea lui din afacere?

— Răspunsul meu e nu, categoric nu. Nu îți dau voie să ceri o audiere pentru grațiere. Ei, fir-ar al dracului, nu. De o mie de ori nu. Eu îl cunosc bine pe omul ăsta, Adam. Încearcă să te prindă în schema lui de joc. Totul e doar o prefăcătorie, praf aruncat în ochii oamenilor. O să suferi amarnic pe chestia asta până la sfârşit şi o să tragă spuza pe turta lui. O să se bucure de mai multă atenție decât mine, şi doar e execuția mea.

— Şi unde-i răul?

— Păi, n-o să folosească la nimic, Adam! strigă Sam, trântind cu pumnul în masă. Omul ăsta nu se schimbă.

Adam se apucă să noteze ceva pe carnetul din fața lui, dând timp furtunii să se potolească. Sam îşi aprinse o țigară şi-şi trecu degetele prin părul ud de transpirație.

— Sam, ce vrei să facem? Să renunțăm? Să aruncăm prosopul în ring? Tu, care crezi că te pricepi la lege şi tribunale, spune-mi ce vrei, zise tânărul, punându-şi stiloul pe masă şi privindu-şi clientul drept în ochi.

— Ei bine, să ştii că m-am gândit la asta.

— Sunt convins.

— Acțiunea introdusă la Circumscripția a cincea e demnă de laudă, dar nu pare să aibă cine ştie ce sorți de izbândă. După cum văd eu lucrurile, nu prea ne-a mai rămas mare lucru de făcut.

— În afară de Benjamin Keyes.

— Exact. În afară de Benjamin Keyes. Omul ăla a făcut treabă bună şi la proces şi în apel, mi-a fost aproape ca un prieten. Şi nu pot să sufăr să-l atac.

— Sam, în cazurile de condamnare la moarte, a-l ataca pe avocatul de proces pentru asistență juridică ineficientă face parte din procedura standard; Goodman mi-a spus că el a

vrut s-o facă, dar că tu te-ai opus. Chestia asta trebuia făcută cu mulți ani în urmă.

— Goodman are dreptate. M-a rugat aproape în genunchi să fiu de acord, dar eu i-am spus nu. Acum cred că a fost o greşeală.

— Am studiat dosarul, zise Adam, continuând să-şi noteze ceva pe carnet, şi, după părerea mea, Keyes a greşit că nu te-a adus în boxa martorilor.

— Eu am vrut să le vorbesc juraților, cred că ți-am mai spus asta. După ce am ascultat depoziția lui Dogan, m-am gândit că pentru mine era esențial să le explic juraților că am pus într-adevăr bomba, dar că nu avusesem de gând să omor pe nimeni. Şi ăsta e adevărul, Adam. N-am vrut să omor pe nimeni.

— Deci ai vrut să depui mărturie, dar avocatul tău s-a opus.

— Asta vrei tu să spun? întrebă Sam, zâmbind, cu privirea în podea.

— Da.

— Nu prea am de ales, nu?

— Nu.

— Bine. Asta s-a întâmplat. Am vrut să depun mărturie, dar avocatul meu nu mi-a dat voie.

— Mâine dimineață, la prima oră, am şi introdus acțiunea.

— Dar e prea târziu, nu?

— Ei bine, este, într-adevăr, târziu, dar ce pierdem dacă o facem?

— Ai să-l suni pe Keyes ca să-i spui?

— Dacă am timp. Pentru că, pe cuvântul meu că în clipa asta, sentimentele lui nu mă interesează nici un pic.

— Atunci nici pe mine nu mă interesează. Să-l ia dracu'. Mai e careva pe care să-l atacăm?

— Lista de nume nu e prea lungă.

Sam țâşni brusc în picioare şi începu să se învârtă în jurul mesei. Încăperea avea cinci metri patruzeci în lungime şi

el îşi numără cu atenție paşii. Apoi se opri şi se sprijini de rafturile de cărți.

— Lee vrea să ştie dacă poate să vină să te vadă, zise Adam, privindu-şi bunicul cu atenție.

— Vrea ea asta? întrebă Sam, revenind la locul lui, lângă masă.

— Cred că da.

— Trebuie să mă mai gândesc.

— Bine, dar grăbeşte-te.

— Ei cum îi mai merge?

— Cred că bine. Mi-a zis să-ți spun că te iubeşte, că se roagă pentru tine şi că se gândeşte mult la tine în ultima vreme.

— În Memphis se ştie că e fata mea?

— Nu prea îmi vine a crede. Ziarele n-au scris încă nimic despre asta.

— Sper să nici nu scrie.

— Duminica trecută am fost amândoi la Clanton.

— Şi ce-ați văzut? întrebă Sam, privindu-l cu tristețe.

— Multe. Mi-a arătat mormântul bunicii şi locul unde sunt înmormântați ceilalți din familie.

— Ți-a spus Lee că bunică-ta n-a vrut să fie îngropată la un loc cu restul familiei?

— Da. Şi m-a întrebat unde vrei tu să fii îngropat.

— Încă nu m-am hotărât.

— Fireşte că nu. Dar anunță-mă şi pe mine când ai luat hotărârea. Pe urmă ne-am plimbat prin oraş şi mi-a arătat casa în care au locuit ai mei. Am fost şi în piața centrală şi am stat în foişorul de pe peluza din fața tribunalului. Un oraş foarte aglomerat. Plin de oameni în piață.

— Aveam obiceiul să stăm în cimitir şi să privim focurile de artificii.

— Mi-a povestit. Pe urmă, am mâncat de prânz la „The Tea Shoppe" şi am făcut o plimbare cu maşina în afara oraşului. Lee m-a dus să văd casa unde a copilărit ea.

— Mai e acolo?

— Da, dar e părăsită şi năpădită de buruieni. Cât ne-am plimbat mi-a povestit tot felul de întâmplări din copilărie. Mi-a vorbit mult şi de Eddie.

— Are amintiri plăcute?

— Nu prea.

Sam îşi încrucişă braţele la piept, îşi aţinti privirea în tăblia mesei şi nu mai scoase nici o vorbă timp de un minut.

— Ţi-a vorbit de Eddie şi de micul lui prieten african, Quince Lincoln? rupse el tăcerea.

— Da, răspunse Adam, privindu-l drept în ochi.

— Şi despre Joe, tatăl lui Quince?

— Mi-a povestit ce s-a întâmplat.

— Şi ai crezut-o?

— Da. Nu trebuia?

— Ba da, e purul adevăr.

— Aşa mi-am închipuit şi eu.

— Ce-ai simţit când ai auzit povestea? Vreau să spun, cum ai reacţionat?

— Te-am urât din tot sufletul.

— Şi cum te simţi acum?

— Diferit.

Sam se ridică încet în picioare şi porni spre capătul mesei. Acolo se opri cu spatele la Adam.

— Totul s-a întâmplat acum patruzeci de ani, mormăi el.

— N-am venit aici ca să vorbim despre asta, spuse Adam, simţind cum îl cuprinde un sentiment de vinovăţie.

Sam se sprijini din nou de rafturile de cărţi şi îşi încrucişă braţele la piept, fixând cu privirea peretele din faţă.

— Mi-am dorit de mii de ori să nu se fi întâmplat nimic.

— I-am promis lui Lee că n-o să discutăm despre subiectul ăsta, Sam. Îmi pare rău.

— Joe Lincoln a fost un om bun. M-am întrebat adesea ce s-o fi ales de Ruby şi de copii.

— Hai s-o lăsăm baltă, Sam, şi să vorbim de altceva.

— Sper că moartea mea o să-i facă fericiţi.

30

Gardianul de la poarta principală îi făcu semn cu mâna de parcă Adam era de-acum un client permanent. Tânărul îi răspunse cu amabilitate şi apăsă butonul care comanda deschiderea portbagajului. La plecare, vizitatorii nu erau obligați să prezinte actele la control, dar portbagajul maşinii trebuia controlat, pentru ca nu cumva vreunul dintre prizonieri să fie tentat de o plimbare clandestină. După ce ieşi de pe teritoriul penitenciarului, Adam intră pe autostradă, îndreptându-se spre sud, cât mai departe de Memphis. Calculase că aceasta fusese cea de-a cincea sa vizită la Parchman în ultimele două săptămâni. Şi avea o foarte puternică bănuială că în următoarele şaisprezece zile locul acela avea să fie un al doilea cămin pentru el. Doamne, ce gând oribil!

În seara asta n-avea chef să-i țină piept lui Lee. Se simțea parțial responsabil pentru recăderea ei în patima băuturii, deşi ea singură îi povestise că asta-i fusese viața mulți ani de zile. Era alcoolică şi dacă voia să bea, el nu avea cum s-o oprească. Mâine seară va fi alături de ea, va pregăti cafeaua şi va face conversație. În seara asta însă avea nevoie de o pauză.

Trecuse bine de amiază, asfaltul de pe şosea dogorea, câmpul era uscat şi prăfos, activitatea din ferme lâncezea, traficul slab şi de-a dreptul indolent. Adam înălță capota maşinii, iar puțin mai târziu opri la o băcănie chinezească din Ruleville unde cumpără o cutie de ceai la gheață. Îşi continuă apoi drumul pe şoseaua pustie în direcția oraşului Greenville. Trebuia neapărat să rezolve o problemă probabil neplăcută şi spera să nu-l părăsească curajul.

La un moment dat, părăsi şoseaua principală, lăsându-şi maşina să alerge aproape fără țintă pe întinderea deltei. Se şi rătăci de vreo două ori, dar în cele din urmă ieşi la liman. Sosi

la Greenville puțin după ora cinci şi porni imediat în căutarea țintei respectivei călătorii. Trecu de două ori pe lângă Kramer Park. Sinagoga se afla chiar peste drum de Prima Biserică Baptistă. Îşi lăsă maşina în capătul lui Main Street, chiar lângă zăgazul ce proteja oraşul de furia râului. Îşi îndreptă nodul de la cravată şi porni pe Washington Street, în direcția unei clădiri vechi, din cărămidă, pe a cărei firmă stătea scris „Kramer-Depozit en gros". Uşa grea de sticlă se deschise spre interior şi podeaua veche, de lemn, scârțâi sub paşii săi. Partea din față a clădirii fusese amenajată în aşa fel încât să aducă cu magazinele de altădată, cu tejghele de sticlă în fața rafturilor ce tapetau pereții. Totul era plin cu ambalaje şi cutii de produse alimentare ce se fabricau cu foarte mulți ani în urmă. Micul muzeu, dotat şi cu un model antic de casă de marcat, făcea însă repede loc comerțului modern. Restul acelei clădiri imense fusese renovat şi părea destul de eficient. Holul principal era separat de rest printr-un panou din pătrate de sticlă, iar un coridor mochetat traversa centrul clădirii, ducând fără îndoială spre birourile personalului. Partea din spate adăpostea, categoric, un depozit.

Adam admira mărfurile expuse pe tejghelele din magazin, când un tânăr în blugi răsări de undeva din spate şi îl întrebă:

— Vă pot ajuta cu ceva?

— Da, aş vrea să-l văd pe domnul Elliot Kramer, răspunse Adam, zâmbind nervos.

— Sunteți comis-voiajor?

— Nu.

— Sunteți un cumpărător?

— Nu.

Tânărul răsucea un creion între degete şi era evident preocupat de lucruri importante.

— Atunci, pot să vă întreb de ce anume aveți nevoie?

— Am nevoie să-l văd pe domnul Kramer. E aici?

— Îşi petrece cea mai mare parte a timpului la depozitul principal, în sudul oraşului.

— Numele meu este Adam Hall, şi sunt avocat la Chicago, zise Adam, scoțând o carte de vizită. Trebuie neapărat să-l văd pe domnul Kramer.

Tânărul în blugi studie cu atenție pătrățelul alb de carton, apoi îi aruncă lui Adam o privire plină de suspiciune.

— Aşteptați o clipă, zise el şi dispăru.

Adam se sprijini de tejghea şi admiră casa de marcat. Citise undeva că de câteva generații membrii familiei lui Marvin Kramer se numărau printre cei mai prosperi negustori din deltă. Odată, demult, unul din strămoşi coborâse grăbit de pe vaporul cu zbaturi în portul Greenville şi se hotărâse să înceapă acolo o nouă viață. Începutul fusese făcut cu un mic magazin de cereale, apoi restul venise de la sine. Pe tot parcursul nenorocirii celor trei procese ale lui Sam, despre cei din familia Kramer se vorbise că sunt oameni avuți.

După douăzeci de minute de aşteptare, Adam se pregătea să plece răsuflând chiar uşurat de acest final; căci el făcuse tot ce-i stătuse în putință. Dacă domnul Kramer nu voia să-l întâlnească, atunci el unul nu avea cum să schimbe situația.

Apoi auzi paşi pe podeaua de lemn şi se răsuci pe călcâie. În fața lui se afla un domn în vârstă, înalt şi subțire, cu o coamă de păr cărunt, ochi aproape negri puternic încercănați şi chip uscățiv, cu trăsături viguroase. Se ținea perfect drept, fără ajutorul vreunui baston; nu purta ochelari şi nu zâmbea. Îl privea încruntat pe tânăr, fără să scoată o vorbă.

O clipă, Adam îşi dori să fi plecat cu cinci minute mai devreme. Apoi se întrebă iute pentru ce oare se afla acolo, în sfârşit, se hotărî să ia taurul de coarne.

— Bună ziua, începu el când devenise limpede că bătrânul nu avea de gând să deschidă discuția. Sunteți domnul Elliot Kramer?

Bătrânul dădu uşor din cap, de parcă i s-ar fi pus o întrebare deosebit de provocatoare.

— Numele meu este Adam Hall şi sunt avocat la Chicago. Sam Cayhall este bunicul meu şi eu sunt avocatul lui.

Era evident că domnul Kramer îşi cam închipuise despre ce era vorba pentru că prezentarea lui Adam nu-l surprinse.

— Aş vrea să stăm puțin de vorbă.

— Despre ce anume? tărăgănă domnul Kramer cuvintele.

— Despre Sam.

— Sper să putrezească în iad, zise bătrânul, ca şi cum ar fi fost deja sigur de destinația finală spre care se îndrepta Sam; ochii lui căpătaseră culoarea antracitului, iar Adam încercă să-i evite, fixându-şi privirea în podea.

— Da, domnule, zise Adam, căutând un subiect mai paşnic, perfect conştient că aici, în Sudul tradițional, politețea era obligatorie. Vă înțeleg sentimentele. De aceea, nici nu vi-o iau în nume de rău; voiam doar să stăm de vorbă câteva minute.

— Sam îşi trimite cumva scuze? întrebă domnul Kramer şi pe Adam îl izbi faptul că bătrânul nu se referise la domnul Cayhall, sau la Cayhall, ci la Sam, de parcă ar fi fost doi prieteni care se tot certaseră şi acum ajunseseră la concluzia că venise vremea să se împace: Sam, e de-ajuns să spui că-ți pare rău şi totul se aranjează.

Tentația unei mici minciuni îşi făcu loc în mintea lui Adam: să spună cât de rău se simțea Sam în aceste ultime zile de viață şi cu câtă disperare dorea să fie iertat. Nu se simți însă în stare de aşa ceva.

— Ar avea vreo importanță? întrebă el.

Domnul Kramer vârî cu grijă cartea de vizită în buzunar şi-şi lăsă privirea să rătăcească departe, prin fereastra de la intrare.

— Nu, n-ar avea nici o importanță. E ceva ce ar fi trebuit făcut cu multă vreme în urmă.

Rostea cuvintele cu accentul puternic al locuitorilor deltei şi, cu toate că înțelesul lor nu era binevoitor, sunetul lor era liniştitor. Erau rostite cu calm, bine cumpănite, ca şi când timpul n-avea nici o importanță. În plus, purtau în ele anii de suferință care trecuseră, faptul că viața îşi oprise de mult cursul.

— Nu, domnule Kramer, Sam nu ştie că mă aflu aici, aşa că nu vă trimite scuzele lui. Eu însă vă cer scuze.

Privirea pierdută pe fereastră, în trecut, nu se clinti. Dar bătrânul îl asculta.

— Mă simt obligat, continuă el, să vă spun că mie şi fiicei lui Sam ne pare teribil de rău de tot ce s-a întâmplat.

— Sam de ce n-a spus aşa ceva atunci când ar fi fost cazul s-o facă?

— Nu vă pot răspunde la întrebare.

— Ştiu. Dumneata eşti nou pe aici.

Ah, puterea presei. Domnul Kramer citea bineînțeles ziarele, ca toată lumea.

— Da, domnule. Încerc să-i salvez viața.

— De ce?

— Din mai multe motive. Moartea lui nu vă va aduce înapoi nici nepoții, nici fiul. El a greşit, e adevărat, dar şi autoritățile greşesc omorându-l pe el.

— Înțeleg. Dumneata chiar crezi că n-am mai auzit discursul ăsta până acum?

— Ba sunt convins că ați auzit, ați văzut şi ați simțit deja totul. Mi-e greu să înțeleg adevărata dimensiune a coşmarului pe care l-ați trăit. Şi încerc numai să nu-l trăiesc şi eu.

— Ce altceva mai doreşti?

— Aveți câteva minute libere?

— Stăm deja de vorbă de trei minute. Prin urmare, mai ai două, punctă bătrânul privindu-şi ceasul, apoi îşi vârî adânc mâinile în buzunarele pantalonilor. Privirea i se întoarse spre fereastră şi spre strada de dincolo de ea.

— Ziarul din Memphis cita afirmația dumneavoastră cum că doriți să fiți de față atunci când Sam va fi legat de scaunul din camera de gazare. Că vreți să-l priviți drept în ochi.

— Într-adevăr, aşa am spus. Dar nu cred că se va întâmpla aşa.

— De ce nu?

— Pentru că sistemul nostru de justiție e putred. Pentru că, de zece ani de zile, omul ăsta e ținut în palme şi protejat

în închisoare. Pentru că apelurile lui nu se mai isprăvesc. Chiar şi în clipa asta, dumneata însuţi introduci apeluri şi tragi sfori ca să-l ţii în viaţă. E un sistem bolnav şi nu ne aşteptăm să ni se facă dreptate.

— Vă asigur că n-a fost ţinut în palme. Lista morţii e un loc îngrozitor. Tocmai vin de-acolo.

— Poate că ai dreptate, dar el este încă în viaţă, respiră, se uită la televizor, citeşte, vorbeşte cu dumneata, introduce tot felul de acţiuni la tribunal. Şi când o să i se apropie moartea, o să aibă destul timp ca să-şi facă planuri şi în privinţa ei. Îşi poate lua la revedere de la cine doreşte, îşi poate face toate rugăciunile. Or, nepoţii mei, domnule Hall, n-au avut timp să-şi ia la revedere. Au fost făcuţi bucăţi în timp ce se jucau.

— Înţeleg, domnule Kramer. Dar moartea lui Sam nu vi-i aduce înapoi.

— Nu, nu-i aduce înapoi. Dar ne face să ne simţim mult mai bine, al dracului de mult mai bine. Vreau să-ţi spun că m-am rugat de mii de ori să apuc să-l văd mort pe omul ăsta. Acum cinci ani am făcut un infarct: doar dorinţa de a trăi mai mult decât Sam Cayhall m-a ţinut în viaţă. Dacă doctorii îmi dau voie, am să fiu acolo, domnule Hall am să-l privesc cum moare şi pe urmă am să mă întorc acasă şi am să-mi număr zilele.

— Îmi pare rău că asta e ceea ce simţiţi.

— Şi mie-mi pare rău. Îmi pare rău şi că viaţa m-a adus în situaţia de a cunoaşte numele lui Sam Cayhall.

Adam se dădu un pas înapoi şi se rezemă de tejghea, lăsându-şi privirea în podea. Ochii domnului Kramer continuau să rătăcească dincolo de fereastră. Soarele dispărea încet spre apus, în spatele clădirii, şi în micul muzeu atât de original lumina începea să pălească.

— Eu mi-am pierdut tatăl din cauza poveştii ăsteia, zise Adam încetişor.

— Îmi pare rău. Am citit că s-a sinucis imediat după ultimul proces.

— Şi Sam a suferit, domnule Kramer. Şi-a distrus familia, aşa cum a distrus-o şi pe a dumneavoastră. Şi duce cu sine mai multă vinovăție decât ne putem noi închipui.

— Poate că, atunci când va fi mort, greutatea asta n-o să-l mai apese atât de mult.

— Poate. Dar de ce să nu împiedicăm omorul?

— Şi cum îți imaginezi dumneata că aş putea eu să-l împiedic?

— Am citit undeva că sunteți bun prieten cu guvernatorul.

— Şi ce te priveşte pe dumneata chestia asta?

— E adevărat, nu-i aşa?

— Este de-aici, din ținut, şi îl cunosc de multă vreme.

— Săptămâna trecută l-am cunoscut şi eu. Ştiți că are dreptul să acorde grațierea.

— În locul dumitale, eu nu m-aş baza pe asta.

— Nici nu mă bazez. Dar sunt disperat, domnule Kramer. În situația actuală, eu nu mai am nimic de pierdut, cu excepția bunicului meu. Or, dacă dumneavoastră şi familia dumneavoastră sunteți absolut hotărâți să obțineți execuția, guvernatorul vă va asculta, cu siguranță.

— Exact.

— Iar dacă hotărâți că nu doriți ca execuția să aibă loc, ei bine, eu cred că guvernatorul vă va asculta şi în cazul ăsta.

— Adică totul depinde de mine, zise bătrânul, părăsind în sfârşit locul unde parcă înțepenise şi apropiindu-se de fereastră. Domnule Hall, nu eşti numai disperat, mai eşti şi naiv.

— Nu vă contrazic.

— E plăcut să aflu că am o asemenea putere. Dacă aş fi ştiut mai devreme, bunicul dumitale ar fi murit de mult.

— Nu merită să moară, domnule Kramer, zise Adam, îndreptându-se spre uşă.

Nu se aşteptase să găsească simpatie. Important era ca domnul Kramer să îl vadă şi să afle că povestea aceea lovise şi alte vieți.

— Nici nepoții şi nici fiul meu n-au meritat să moară.

— Vă rog să mă iertați că v-am deranjat şi vă mulțumesc pentru timpul pe care mi l-ați acordat, zise Adam, oprindu-se lângă intrare. Am o soră, un văr şi o mătuşă care e fiica lui Sam. Voiam numai să vă spun că Sam are şi el o familie care va suferi dacă el va muri. Dacă nu va fi executat, atunci nu va ieşi niciodată dintre zidurile închisorii. Într-o zi, foarte curând, se va veşteji şi va muri pur şi simplu de moarte naturală.

— Şi veți suferi?

— Da, domnule. Familia noastră, domnule Kramer, e o familie patetică, plină de tragedie. Şi eu încerc doar să împiedic producerea unei noi nenorociri.

— Atunci îmi pare rău pentru dumneata, zise domnul Kramer, privindu-l pe tânăr cu ochi lipsiți de expresie.

— Vă mulțumesc încă o dată.

— Bună ziua, domnule, încheie domnul Kramer fără să zâmbească.

Adam merse pe o stradă umbrită de copaci până când ajunse în centrul oraşului. În parcul memorial se aşează pe aceeaşi bancă, nu departe de monumentul de bronz al celor doi copii. După câteva minute însă sentimentul de vinovăție şi amintirile îl obosiră suficient ca să-l facă să se ridice şi să plece.

În aceeaşi cafenea din apropierea parcului, bău o cafea şi încercă să mănânce un sandviş. Câteva mese mai încolo, cineva pomeni numele lui Sam Cayhall, dar restul conversației se pierdu în zgomotul general.

Închirie o cameră la un motel şi îi telefonă lui Lee. Părea trează şi chiar puțin uşurată la gândul că n-avea să-l vadă acasă în noaptea aceea. Adam îi promise că se va întoarce a doua zi, spre seară. Căderea nopții îl găsi dormind.

31

Adam traversă centrul oraşului Memphis înainte de ivirea zorilor şi la ora şapte a dimineții stătea încuiat în birou. Până la opt, vorbise deja de trei ori la telefon cu E. Garner Goodman, care părea că nu-şi găsise nici el somnul în noaptea aceea. Discuția lor avu drept unic subiect felul în care Keyes se prezentase la ultimul proces al lui Sam. Dosarul Cayhall era plin de hârtii despre erorile din timpul procesului, dar foarte puține conțineau referiri la modul defectuos în care acționase Benjamin Keyes.

Totul se întâmplase însă cu mulți ani în urmă, într-o perioadă în care camera de gazare nu reprezenta o probabilitate de luat în seamă. Lui Goodman îi făcu plăcere să afle că Sam recunoscuse că avocatul îl împiedicase să fie audiat ca martor în timpul procesului. Deşi sceptic în privința adevărului, Goodman era gata să-l creadă pe Sam pe cuvânt.

Cei doi avocați ştiau foarte bine că această direcție de apărare ar fi trebuit atacată cu mulți ani în urmă şi că actualul lor demers nu prea avea sorți de izbândă. Tratatele de drept înregistrau în fiecare săptămână alte şi alte decizii ale Curții Supreme prin care cereri absolut îndreptățite erau respinse pentru că nu fuseseră depuse la timpul cuvenit. Problema lor era însă reală şi făcea parte din cele pe care tribunalele le luau întotdeauna în discuție; aşa că Adam intră în priză şi redactă de mii de ori petiția, schimbând faxuri cu Goodman.

Cererea trebuia depusă mai întâi la tribunalul statului Mississippi, conform procedurii postcondamnare. Adam spera ca judecătorii să o respingă cât mai repede, pentru ca să o poată depune imediat la tribunalul federal.

La ora zece, trimise prin fax grefierului de la Curtea Supremă a statului Mississippi forma finală a petiției; o altă copie luă drumul biroului lui Breck Jefferson, subalternul judecătorului Slattery. Alte faxuri porniră spre biroul

grefierului celei de-a Cincea Circumscripții Judiciare din New Orleans. În sfârşit, îi telefonă grefierului morții, la Curtea Supremă, şi îi comunică domnului Olander tot ceea ce făcuse. Iar acesta îi spuse să trimită imediat o copie la Washington.

Darlene bătu la uşă şi îl informă că un anume domn Wyn Lettner dorea să-l vadă. Adam îi mulțumi secretarei şi, după câteva minute, ieşi în întâmpinarea fostului agent federal care venise singur şi a cărui ținută îi trăda ocupația actuală: pantofi marinăreşti şi şapcă de pescar. Conversația începu cu amabilitățile obişnuite: peştele muşca, Irene era foarte bine, când avea de gând să mai vină în vizită la Calico Rock?

— Am nişte treburi de rezolvat în oraş şi m-am gândit să trec să te văd, şopti Lettner cu spatele la funcționara de la recepție.

— Sigur, şopti Adam la rândul său. Biroul meu e la capătul culoarului.

— Nu. Hai mai bine să ne plimbăm.

Ascensorul îi duse în holul de la intrare de unde ieşiră în stradă. De la un vânzător ambulant, Lettner îşi cumpără o pungă cu alune din care îi oferi şi lui Adam, dar tânărul refuză. Porniră încet spre nordul oraşului, acolo unde se aflau primăria şi clădirea care adăpostea reprezentanțele organismelor federale. Lettner împărțea alunele cu porumbeii din oraş.

— Ce mai face Sam? rupse el tăcerea.

— I-au mai rămas două săptămâni. Tu cum te-ai simți în locul lui?

— Cred că m-aş ruga foarte mult.

— Ei bine, el n-a ajuns încă în faza asta, dar nu e departe.

— Până la urmă, ce-i mai rău are să se întâmple?

— Aşa se pare. Teoretic, nu există nici o posibilitate de a-l împiedica.

— Atunci, îți urez noroc, zise Lettner, umplându-şi gura cu alune. Vreau să-ți spun că, de când ai venit să mă vezi, m-am trezit că mă interesează soarta ta şi a bătrânului Sam.

— Mulțumesc. Dar vrei să cred că ai venit până aici ca să-mi urezi noroc?

— Nu tocmai. După ce ai plecat de la noi, m-am gândit mult la Sam şi la explozia de la Kramer. Am căutat prin documentele mele — nu m-am mai uitat prin ele de ani de zile. Apoi mi-am adus aminte de multe alte lucruri şi am dat câteva telefoane unor prieteni vechi cu care am vorbit despre zilele alea nemaipomenite, de război cu Klanul.

— Îmi pare rău că nu le-am apucat.

— În sfârşit, m-am gândit că poate ar fi trebuit să-ți povestesc unele chestii.

— Ca de exemplu...

— Anumite amănunte despre Dogan. Ştii că a murit la un an după ce a fost martor la proces.

— Mi-a spus Sam.

— Casa lui a sărit în aer şi l-a omorât şi pe el şi pe nevastă-sa. S-a zis c-a fost o scurgere de gaze. Totul a fost făcut praf şi pulbere. Pentru înmormântare, ceea ce a rămas din Dogan şi din nevastă-sa a fost adunat în nişte pungi de plastic.

— E trist, dar nu înțeleg.

— Noi n-am crezut niciodată că a fost un simplu accident. Băieții de la laboratorul de criminalistică au analizat resturile şi au fost de părere că scurgerea aia a fost provocată.

— Şi ce legătură are asta cu Sam?

— N-are.

— Păi, atunci de ce-mi spui toate astea?

— Pentru că s-ar putea să aibă legătură cu tine.

— Zău că nu te înțeleg.

— Dogan avea un băiat care s-a înrolat în armată în 1979 şi a fost trimis în Germania. Prin vara lui 1980, Dogan şi Sam erau iar inculpați de tribunalul din Greenville şi foarte repede după aceea toată lumea a aflat că Dogan acceptase să depună mărturie împotriva lui Sam. A fost mare tevatură. Pe urmă, în octombrie 1980, băiatul lui Dogan a dispărut pur şi simplu, acolo, în Germania, zise Lettner, aruncând nişte coji de alune

porumbeilor de lângă ei. Cei de la Armată au întors totul cu fundul în sus, dar n-au dat de el. Vremea a trecut şi un an mai târziu, Dogan a murit fără să fi aflat ce s-a întâmplat cu fiu-său.

— Şi ce s-a întâmplat?

— Habar n-am. N-a apărut nici până în ziua de azi.

— A murit?

— S-ar putea. În orice caz, n-a dat nici un semn de viață.

— Cine l-a omorât?

— Poate că tot cei care i-au omorât părinții.

— Adică?

— Noi am avut o teorie, dar nici un suspect. La vremea aceea, am crezut că băiatul fusese luat ostatic pentru ca Dogan să facă ce trebuie. Poate că Dogan cunoştea nişte secrete.

— Păi, şi atunci de ce l-au mai omorât după proces?

Hotărârâ să se aşeze pe o bancă, la umbra unui copac din Piața Tribunalului. Adam luă şi el, în cele din urmă, câteva alune.

— Cine oare era la curent cu toate amănuntele atentatului? întrebă Lettner.

— Sam. Jeremiah Dogan.

— Corect. Şi cine a fost avocatul lor în timpul primelor două procese?

— Clovis Brazelton.

— Oare am putea presupune că Brazelton era şi el la curent cu amănuntele respective?

— De ce nu? În fond, şi Brazelton era un membru activ al Klanului.

— Exact. Deci avem trei persoane care ştiau totul. Ar mai fi careva?

— Poate misteriosul complice, spuse Adam după o clipă de gândire.

— S-ar putea. Dogan e mort. Sam nu va vorbi niciodată. Brazelton a murit şi el cu mulți ani în urmă.

— Cum a murit?

— Într-un accident de avion. Cazul Kramer îl transformase într-un erou şi pe chestia asta era foarte căutat ca avocat. Cum îi plăcea să zboare, şi-a cumpărat un avion cu care se ducea pe unde avea procese. Ajunsese mare, ce mai. Într-o noapte, când se întorcea de pe Coastă, avionul lui a dispărut de pe radar. I-au găsit corpul într-un copac. Vremea fusese foarte bună. Ancheta a stabilit că avusese o defecțiune la unul din motoare.

— Deci, altă moarte misterioasă.

— Îhî. Aşadar, toți sunt morți, în afară de Sam care nu mai are nici el mult de trăit.

— Este vreo legătură între moartea lui Dogan şi cea a lui Brazelton?

— Nu. Nu mai avuseseră de-a face unul cu altul de ani de zile. Teoria noastră însă zice că ambele morți au fost opera aceleiaşi persoane.

— Cine, adică?

— Cineva care ține foarte mult la secretele alea. S-ar putea să fie acel misterios complice al lui Sam.

— E o teorie cam nebunească.

— Ai dreptate. Şi nu e susținută de nici o probă materială. Dar adu-ți aminte că, atunci când ai venit la mine, ți-am spus că noi am bănuit întotdeauna că Sam a avut un complice. Sau că, de fapt, Sam fusese complicele cuiva. În orice caz, când Sam a făcut-o de oaie şi a fost prins, celălalt a dispărut. Şi poate că tot el a eliminat martorii.

— Bine, dar de ce s-o omoare şi pe soția lui Dogan?

— Pentru că din întâmplare era în acelaşi pat cu bărbatu-său când a sărit casa în aer.

— Dar pe fiul lui Dogan?

— Ca să-l facă pe Dogan să-şi țină gura. Aminteşte-ți că atunci când el a ajuns în boxa martorilor, băiatul era dat dispărut de patru luni.

— N-am citit nimic despre fiul lui Dogan.

— N-a ştiut prea multă lume despre treaba asta, mai ales că se întâmplase în Germania. Iar noi l-am sfătuit pe Dogan

să nu bată toba.

— M-ai zăpăcit de tot. Din câte ştiu eu, Dogan n-a dat nici un alt nume în timpul procesului. A aruncat totul asupra lui Sam. Şi-atunci, de ce să fie omorât?

— Pentru că ştia adevărul. Şi pentru că depusese mărturie împotriva unui alt membru al Klanului.

Adam sparse două alune şi le aruncă spre un porumbel dolofan. Lettner, care-şi terminase porția, aruncă o mână întreagă de coji pe trotuar, lângă o țâşnitoare. Era aproape miezul zilei şi zeci de funcționari grăbiți treceau prin parc, spre locurile unde obişnuiau să-şi ia prânzul.

— Ți-e foame? întrebă Lettner, privindu-şi ceasul.

— Nu.

— Sete? Că eu unul as vrea o bere.

— Nu. Spune-mi cum anume m-ar putea afecta pe mine chestia asta.

— Sam e ultimul martor şi peste două săptămâni e programat să tacă definitiv. Dacă moare fără să vorbească, atunci presupusul lui complice poate să trăiască în pace. Dacă Sam nu moare conform programării, atunci tipul e nelinişstit. Dar dacă Sam vorbeşte, atunci cineva ar putea să aibă de suferit.

— Adică eu?

— Păi nu eşti tu ăla care încearcă să afle adevărul?

— Crezi că e pe-aici, pe undeva, la pândă?

— S-ar putea. După cum s-ar putea foarte bine să facă pe şoferul de taxi la Montreal sau să nu fi existat niciodată.

Adam se prefăcu că aruncă în jur priviri înspăimântate.

— Ştiu că pare o nebunie, zise Lettner.

— Omul ăla e în siguranță. Sam nu are de gând să vorbească.

— Da, dar pericolul există, Adam. Şi eu am vrut să-ți atrag atenția.

— Nu mi-e frică. Dacă Sam mi-ar fi dat numele complicelui, la ora asta aş fi urlat pe străzi şi aş fi introdus un munte de petiții. Şi tot n-ar mai fi avut nici un efect. Pentru

că este prea târziu pentru orice teorie nouă despre vinovăție şi nevinovăție.

— Dar guvernatorul?

— Mă-ndoiesc.

— Oricum, vreau să fii prudent.

— Mulțumesc.

— Hai să bem o bere.

Trebuie să-l țin pe omul ăsta departe de Lee, îşi zise Adam, apoi continuă cu voce tare:

— E numai douăşpe fără cinci. Doar n-o iei cu băutura aşa de devreme.

— A, ba câteodată o iau chiar de la micul dejun.

Persoana despre care vorbiseră cei doi stătea pe o bancă din acelaşi scuar, cu fața ascunsă în spatele unui ziar şi cu porumbeii jucându-i-se la picioare. Cei aproximativ treizeci de metri care-l despărțeau de cei doi bărbați îl împiedicaseră să audă ce-şi spuneau. De văzut, însă, îi vedea bine şi figura bătrânului îi amintea parcă de un agent FBI a cărui fotografie apăruse în ziare cu foarte mulți ani în urmă. Oricum, avea de gând să-l urmărească pe tip şi să afle cine era şi unde locuia.

Wedge se cam plictisise de Memphis şi plimbarea asta pica la țanc. Puştiul lucra la birou, mergea la Parchman, dormea acasă la mătuşă-sa şi părea că nu mai ridică piciorul de pe accelerație. Wedge urmărise cu mare atenție toate jurnalele şi buletinele de ştiri. Nimeni nu-i pomenise numele, nimeni nu ştia de existența lui.

Biletul din bucătărie menționa data, ba chiar şi ora, şapte şi un sfert seara. Era scrisul lui Lee, mult mai neîngrijit decât de obicei. Îi lăsase vorbă că e în pat, aparent bolnavă de gripă. Rugăm, nu deranjați. Doctorul îi recomandase să doarmă. Un flacon de medicamente, aşezat la vedere lângă un pahar pe jumătate plin cu apă, venea să întărească cele scrise în bilet. Pe flacon scria că fusese cumpărat chiar în ziua aceea.

Adam se aplecă iute să verifice conținutul coşului de gunoi de sub chiuvetă — nici urmă de băutură.

Se feri să facă zgomot când puse bucata de pizza în cuptor. Apoi ieşi pe terasă ca să privească şlepurile de pe râu.

32

Primul zmeu al dimineții apăru imediat după micul dejun, în timp ce Sam stătea rezemat de gratii, fumându-şi nelipsita țigară. Fusese trimis de Puştiul Predicator şi aducea veşti proaste.

„Dragă Sam,

Visul s-a sfârşit. În noaptea asta, Domnul şi-a pogorât harul asupra mea şi mi-a arătat ce va fi. Aş fi preferat să n-o fi făcut. E mult de spus, dar, dacă vrei, am să-ți spun totul. Concluzia e că tu ai să-L întâlneşti curând. Mi-a spus să-ți spun să-ți clarifici relația cu el. Că aşteaptă. Drumul o să fie greu, dar vei fi recompensat pe măsură. Te iubesc.

Fratele Randy."

Bon voyage, mormăi Sam în sinea lui în timp ce mototoli hârtia şi o aruncă pe podea. Era clar că puştiul o lua din ce în ce mai rău pe-alăturea cu drumul şi nimeni nu putea să-l ajute în vreun fel. Sam pregătise câteva petiții pentru momentul în care Fratele Randy avea să-şi piardă mințile definitiv.

Mâinile lui Gullitt răsăriră printre gratiile celulei alăturate.

— Cum îți mai merge, Sam? întrebă Gullitt într-un târziu.

— Dumnezeu e supărat pe mine, răspunse Sam.

— Nu zău?

— Da. Puştiul Predicator şi-a terminat visul astă noapte.

— Bine c-a dat Dumnezeu!

— Da' se pare c-a fost mai degrabă un coşmar.

— Eu nu mi-aş face prea multe griji pe chestia asta. Ţicnitul ăla visează şi cu ochii deschişi. Ieri, am auzit că de-o săptămână plânge întruna.

— Tu îl auzi când plânge?

— Slavă Domnului, nu.

— Bietul băiat. Am scris câteva petiţii pentru el, în caz că am să eliberez terenul, şi vreau să ţi le las ţie.

— Păi, eu nu ştiu ce să fac cu ele.

— O să las şi nişte instrucţiuni. În orice caz, trebuie să fie trimise avocatului lui.

Gullitt fluieră uşor.

— Of, Sam băiatule, ce-am să fac eu dacă pleci? N-am mai vorbit cu avocatul meu de mai bine de un an.

— Avocatul tău e un idiot.

— Atunci ajută-mă să scap de el, Sam. Te rog. Doar şi tu ai scăpat de ai tăi. Ajută-mă, că singur nu ştiu cum să fac.

— Păi şi cine are să te reprezinte?

— Nepotu-tău. Spune-i că, dacă vrea, poate să se ocupe şi de cazul meu.

Sam zâmbi, apoi izbucni în râs la gândul că ar fi putut să pună pe umerii lui Adam cazurile fără speranţă ale amicilor săi din lista morţii.

— Poţi să-mi spui şi mie ce e aşa de distractiv? se zbârli Gullitt.

— Tu. Ce anume te face să crezi că el ar accepta?

— Haide, Sam. Vorbeşte cu puştiul pentru mine. Trebuie că e un băiat isteţ din moment ce e nepotu-tău.

— Şi dacă mă gazează? Mai vrei să ai un avocat care n-a fost în stare să-şi salveze primul client condamnat la moarte?

— Măi, al dracului, nu pot să-ţi răspund la asta chiar acum!

— Linişteşte-te, J.B. Tu mai ai mulţi ani înaintea ta.

— Mulţi, zici? Câţi?

— Cel puţin cinci, dacă nu şi mai mulţi.

— Juri?

— Îți dau cuvântul meu, dacă vrei ți-l dau şi în scris. Dacă mă înşel, ai dreptul să mă dai în judecată.

— Ce să zic? Să mori de râs, nu alta, de-aşa o glumă! Uşa de la capătul culoarului se deschise şi zgomotul paşilor care se apropiau creştea tot mai mult. Sergentul Packer se opri în dreptul celulei numărul şase.

— 'Neața, Sam.

— 'Neața, Packer.

— Pune-ți salopeta. Ai un vizitator.

— Cine e?

— Cineva care vrea să-ți vorbească.

— Cine e? repetă Sam întrebarea, grăbindu-se să-şi îmbrace salopeta cea roşie şi să-şi vâre pachetul de țigări în buzunar.

Nu-l interesa nici cât negru sub unghie cine era vizitatorul şi ce dorea de la el; orice vizită era o binecuvântare, căci în felul ăsta avea voie să iasă din celulă.

— Hai, Sam, grăbeşte-te, îl îndemnă Packer.

— E avocatul meu?

— Nu, veni răspunsul laconic al sergentului care îi puse cătuşele şi descuie uşa. Părăsiră apoi Nivelul A, îndreptându-se spre încăperea micuță unde aşteptau avocații.

Packer îi scoase cătuşele şi trânti uşa în urma lui Sam a cărui privire se îndreptă spre femeia masivă aflată de cealaltă parte a ecranului. Ca s-o impresioneze, bătrânul îşi masă în mod demonstrativ încheieturile mâinilor; apoi se aşeză

În fața ei, îşi aprinse o țigară şi o fixă cu privirea. Nu ştia cine era femeia.

— Domnule Cayhall, numele meu e dr. Stegall, zise ea, cu nervozitate în glas, împingând o carte de vizită prin deschizătura tăiată în ecranul despărțitor. Sunt psihiatru la Departamentul Corecțional.

— Aici zice că vă numiți N. Stegall. Dr. N. Stegall, zise Sam după ce examină plin de suspiciune cele scrise pe cartea de vizită.

— Corect.

— Nu. E un nume tare ciudat. N-am mai cunoscut până acum o femeie pe care s-o cheme N.

Surâsul nervos dispăru de pe chipul musafirei a cărei spinare înțepeni brusc.

— E doar o inițială. Am motivele mele să folosesc inițiala asta.

— De la ce vine?

— Asta nu te priveşte pe dumneata.

— Nancy? Nelda? Nona?

— Dacă voiam să ştii de la ce vine, mi-aş fi scris numele întreg pe cartea de vizită, nu?

— Ştiu şi eu? Oricum, trebuie să fie ceva cumplit. Nick? Ned? În orice caz, eu nu înțeleg de ce se ascund unii în spatele inițialelor.

— Dar eu nu mă ascund, domnule Cayhall.

— Spune-mi S., vrei?

— Sunt aici ca să te ajut, replică ea printre dinți, privindu-l încruntată.

— Ai ajuns prea târziu, N.

— Te rog să-mi spui dr. Stegall.

— A, ei, atunci mie poți să-mi spui domnule avocat Cayhall.

— Avocat?

— Exact. Mă pricep la legi mai bine decât cei mai mulți dintre circarii care se aşază din când în când pe scaunul pe care stai dumneata acum.

— În această etapă a procedurilor, trebuie să te consult ca să văd dacă pot să te ajut în vreun fel, explică ea, cu un zâmbet superior pe buze. Nu e nevoie să cooperezi cu medicul dacă nu doreşti.

— Mulțumesc tare mult.

— Dacă ai nevoie să vorbeşti cu mine sau dacă ai nevoie de medicamente, anunță-mă.

— Da' dacă am nevoie de nişte whisky?

— Nu-ți pot da rețetă pentru aşa ceva.

— De ce?

— Din cauza regulamentelor închisorii.

— Şi pentru ce poți să-mi dai rețetă?

— Pentru calmante. Valium, somnifere, şi alte chestii de-astea.

— Ce să fac cu ele?

— Să-ți linişteşti nervii.

— Nervii mei sunt foarte liniştiți.

— Spune-mi, dormi bine noaptea?

— Ei bine, ca să fiu sincer, zise Sam după un lung moment de tăcere, am ceva probleme cu somnul. Ieri am dormit doar douăşpe ore când, de obicei, merg la vreo cinşpe-şaişpe.

— Douăsprezece ore?

— Da. Da' vii des pe-aici?

— Nu, nu prea des.

— Mi-am închipuit eu. Că dacă era altfel, ai fi ştiut că cei de pe lista morții dormim cam şaişpe ore pe zi.

— A, înțeleg. Şi ce altceva ar fi cazul să mai învăț?

— Păi, o grămadă de lucruri. Ai afla, de exemplu, că Randy Dupree îşi pierde mințile încet, dar sigur, şi că nimănui de aici nu-i pasă de el. Dumneata de ce n-ai venit să-l vezi?

— Bine, domnule Cayhall, dar aici sunt cinci sute de deținuți. Eu...

— Atunci pleacă de-aici. Pleacă. Du-te să-i îngrijeşti pe ăilalți. Eu sunt în locul ăsta de nouă ani jumate şi nu te-am văzut niciodată înainte. Vii abia acum cu un sac de calmante ca să-mi linişteşti nervii şi să fiu bun şi blând când o să mă gazați. Ce te interesează pe dumneata nervii mei şi orele mele de somn? Dumneata lucrezi pentru stat, iar statul face pe dracu' în patru ca să mă execute.

— Îmi fac doar meseria, domnule Cayhall.

— O meserie împuțită, Ned. Caută-ți mai bine un loc unde să-i ajuți cu adevărat pe oameni. În clipa asta, stai în fața mea pentru că nu mai am decât treişpe zile şi vrei să mă vezi

plecând liniştit. Nu eşti nici dumneata decât unul din lacheii statului.

— Să ştii că n-am venit aici ca să fiu insultată.

— Atunci cară-ți fundu' ăsta mare de-aici. Pleacă. Du-te şi nu mai păcătui.

— Ai cartea mea de vizită, zise ea, sărind în picioare şi înşfăcându-şi servieta. Dă-mi de ştire dacă ai nevoie de ceva.

— Categoric, Ned. Da' nu e cazul să stai lipită de telefon.

Apoi, Sam se ridică, la rândul lui, şi bătu de două ori cu palma în uşă, aşteptând ca Packer să deschidă.

Adam tocmai îşi pregătea servieta pentru o scurtă călătorie până la Parchman când sună telefonul. Darlene îl anunță că era urgent.

Persoana de la celălalt capăt al firului se prezentă drept grefierul Curții de apel a Circumscripției a cincea din New Orleans şi, pe un ton remarcabil de prietenos, îl informă că petiția Cayhall, care ataca constituționalitatea camerei de gazare, fusese primită luni, că avea să fie examinată de trei judecători care voiau să asculte argumentele ambelor părți. Prin urmare, domnul avocat Hall putea fi mâine, vineri, la ora 1, în New Orleans pentru prezentarea argumentelor?

Adam fu cât pe-aci să scape telefonul din mână. Mâine? Da, fireşte, răspunse el după o uşoară ezitare. La ora unu fix, preciză grefierul, care îi explică apoi că, de obicei, şedințele de genul acesta nu au loc după-amiaza. Urgența cazului determinase însă curtea să programeze o şedință specială. În sfârşit, îl întrebă pe Adam dacă mai pledase înainte în fața Circumscripției a cincea.

Glumeşti, îşi zise Adam în gând. Acum un an învățam pentru examenul de primire în barou.

— Nu, adevărul e că nu avusese ocazia, răspunse el cu voce tare, şi atunci grefierul îi spuse că-i va transmite imediat prin fax o copie a regulamentului de desfăşurare a acelui tip

de şedinţe. Adam îi mulţumi din suflet şi puse receptorul în furcă.

Apoi se aşeză pe marginea biroului, încercând să-şi facă ordine prin gânduri. Când Darlene îi aduse faxul o rugă să verifice ce avioane avea spre New Orleans.

Chiar a câştigat atenţia Curţii cu problemele ridicate? Era oare într-adevăr o veste bună sau totul va fi o simplă formalitate? În scurta sa carieră de avocat, avusese o singură dată ocazia să argumenteze poziţia clientului său în faţa completului de judecată. Dar chiar şi-atunci, Emmitt Wycoff stătuse pe-aproape, iar judecătorul îi era cunoscut. În plus, totul se întâmplase la Chicago, în centrul oraşului, nu departe de propriul său birou. Mâine, însă, va intra într-un tribunal necunoscut, dintr-un oraş necunoscut, încercând să apere o cerere depusă în ultimul ceas în faţa unui complet de judecată cu care nu mai avusese niciodată de-a face.

Se hotărî să-i telefoneze lui Goodman ca să-i dea vestea şi, pe măsură ce-l asculta, Adam se liniştea. După părerea celuilalt, vestea nu era nici bună, nici rea. Curtea era interesată în mod evident de acţiune, dar cunoştea totul pe dinafară. În ultimii ani, primise cereri similare din Texas şi Louisiana.

Goodman îl asigură că va fi în stare să-şi prezinte argumentele. Pregăteşte-le şi pe urmă încearcă să te relaxezi, îl sfătui el. Dacă era nevoie, putea să vină şi el mâine la New Orleans. Nu, nu era nevoie, răspunse Adam. Se va descurca singur. Ţinem legătura, puse Goodman punct conversaţiei.

Adam se încuie apoi în birou şi se apucă să înveţe pe dinafară regulamentul primit prin fax. Revăzu acţiunea în baza căreia era atacată camera de gazare. Reciti stenograme şi dosare de cazuri similare. La un moment dat, telefonă la Parchman ca să-l anunţe pe Sam că-n ziua aceea nu se mai puteau vedea.

La lăsarea întunericului, puse punct zilei de lucru şi porni cu teamă în suflet spre apartamentul lui Lee. În bucătărie dădu peste acelaşi bilet care îl anunța că mătuşă-sa era în pat, bolnavă de gripă. Dădu o raită prin camere şi nu observă nici un semn al prezenței ei.

Uşa de la camera ei era întredeschisă, aşa că se opri, ciocăni uşor, şi o împinse la perete.

— Lee, strigă el în întuneric. Lee, eşti bine? Un foşnet uşor se făcu auzit din direcția patului.

— Da, scumpule. Intră.

Adam se aşează pe marginea patului, încercând să-i vadă fața, dar camera era luminată doar de razele palide care pătrundeau din hol. Lee se ridică pe perne.

— Mă simt ceva mai bine, zise ea cu glas răguşit. Ție cum îți mai merge?

— Bine, Lee. Tu eşti cea care mă îngrijorează.

— O să-mi fie bine. E un mic virus nenorocit.

Un val de miros greu veni de sub cearceafuri şi cuverturi, şi lui Adam îi veni să plângă. Era duhoarea atât de cunoscută a amestecului de vodcă trezită şi de gin. Întunericul din cameră îl împiedica să-i vadă ochii. Lee era îmbrăcată cu un fel de cămaşă de culoare închisă.

— Ce medicamente ai luat? întrebă el.

— Nu ştiu. Nişte pastile. Doctorul zicea că o să dureze câteva zile şi pe urmă o să dispară rapid. În orice caz, azi mă simt mai bine.

Adam fu cât pe-aci să spună ceva despre ciudățenia unei epidemii de gripă la sfârşitul lunii iulie, dar se răzgândi.

— Poți să mănânci?

— Nu prea mi-e foame.

— Pot să te ajut cu ceva?

— Nu, scumpule. Ție cum ți-a mers? Ce zi e azi?

— Joi.

— Mă simt de parcă aş fi trăit într-o peşteră de mai bine de o săptămână.

Adam avea două posibilități. Putea să se joace mai departe de-a epidemia de gripă, sperând ca ea să se oprească din băut mai înainte ca situația să se înrăutățească. Sau putea să o atace pe loc şi să o facă să înțeleagă că nu-l păcălea. Poate că ar ajunge la ceartă, poate că aşa şi trebuia să te porți cu bețivii care au întrecut măsura. De unde naiba să ştie care era varianta cea mai bună?

— Doctorul tău ştie că bei? întrebă el, ținându-şi răsuflarea.

— N-am băut, răspunse ea după o lungă pauză.

— Haida-de, Lee. Am găsit sticla de vodcă în coşul de gunoi din bucătărie. Ştiu că celelalte sticle de bere au dispărut de sâmbăta trecută. În clipa asta, miroşi ca o fabrică de bere. Nu duci pe nimeni, Lee. Bei puternic şi vreau să te ajut.

Se sprijini mai bine de perne şi-şi strânse genunchii la piept. Minutele treceau fără ca ea să facă vreo mişcare sau să spună vreun cuvânt. Adam o privea. Tăcerea din casă devenea apăsătoare.

— Ce mai face tata? mormăi ea, tărăgănând cuvintele pe un ton încă amar.

— Nu l-am văzut astăzi.

— Nu crezi că ne va fi mult mai bine după moartea lui?

— Nu, Lee, nu cred. Tu aşa crezi?

— Îți pare rău pentru el, nu? întrebă ea, după mai mult de un minut de tăcere.

— Da.

— Îți inspiră milă?

— Da.

— Cum mai arată?

— Arată foarte bătrân, are părul cărunt dat cu ulei şi pieptănat spre spate. Poartă barbă tunsă scurt. Fața îi e plină de riduri şi este foarte palid.

— Cum e îmbrăcat?

— Într-o salopetă roşie. Toți sunt îmbrăcați la fel. Tăcerea se lăsă din nou în timp ce Lee încerca să-şi

imagineze realitatea despre care povestea Adam.

— Bănuiesc că e uşor să-ți fie milă de el, spuse ea într-un târziu.

— Pentru mine, da.

— Da, dar, vezi tu, Adam, eu nu l-am văzut niciodată aşa cum îl vezi tu. Eu am avut mereu de-a face cu o persoană complet diferită.

— Ce fel de persoană?

Lee îşi potrivi pătura în jurul picioarelor, rămânând apoi din nou nemişcată.

— Tata a fost o persoană pe care am disprețuit-o.

— Îl mai disprețuieşti şi acum?

— Da. Chiar foarte mult. Cred că trebuie să moară şi numai Dumnezeu ştie cât de mult îşi merită soarta.

— Şi de ce şi-o merită?

Întrebarea lui aduse din nou tăcerea. Lee se întoarse spre noptiera din stânga patului de unde luă o ceaşcă sau un pahar — Adam nu reuşi să vadă despre ce era vorba şi nici nu o întrebă ce fel de licoare avea acolo.

— Îți povesteşte despre trecut?

— Numai când îl întreb eu. Am vorbit şi despre Eddie, dar i-am promis că nu vom mai ataca subiectul.

— Îşi dă seama că Eddie a murit din cauza lui?

— Poate că da.

— I-ai spus? Tu nu-l condamni pentru moartea lui Eddie?

— Nu.

— Ar trebui. Eşti prea blând cu el. Trebuie să afle tot ce-a făcut.

— Sunt de acord cu tine. Dar tu însăți ai spus că nu-i corect să-l chinuim în momentul ăsta.

— Dar Joe Lincoln? Despre el ați vorbit?

— I-am spus că am fost împreună să vizităm vechea proprietate a familiei şi m-a întrebat dacă ştiu de Joe Lincoln. I-am spus că da.

— A negat?

— Nu, dimpotrivă, era plin de remuşcări.

— Minte.

— Nu. Eu cred că era sincer.

— Ți-a vorbit de linşaj? întrebă după o altă tăcere interminabilă.

— Nu, şopti el, închizând ochii şi sprijinindu-se cu coatele pe genunchi.

— Mi-am închipuit.

— Lee, nu vreau să aud nimic.

— Ba da, vrei. Ai venit aici cu un sac de întrebări despre familie şi despre trecut. Acum două săptămâni nu te mai săturai să afli despre toată mizeria din familia Cayhall. Erai gata să asculți totul de-a fir-a-păr.

— Am auzit destul.

— Ce zi e azi? întrebă ea din nou.

— E joi. Ai mai întrebat o dată, Lee.

— Una dintre fetele mele trebuia să nască astăzi. E al doilea copil. Şi eu n-am telefonat la birou. Cred că medicamentele sunt de vină.

— Şi băutura.

— Foarte bine, fir-ar al dracului să fie. Da, sunt alcoolică. Cine mă poate condamna? Uneori aş vrea să am şi eu curajul lui Eddie.

— Hai, Lee, lasă-mă să te ajut.

— M-ai ajutat deja foarte mult, Adam. Până să vii tu aici, mă simțeam bine, eram trează şi calmă.

— Bine, am greşit. Iartă-mă. Nu mi-am dat seama... cuvintele lui se pierdură în întuneric.

Lee se mişcă uşor şi Adam o privi cum sorbea lichidul din pahar. O tăcere grea îi învălui pe amândoi. Un miros greu şi rânced venea dinspre locul unde se afla Lee.

— Povestea asta mi-a spus-o mama, vorbi ea în şoaptă. Mi-a zis că zvonurile au durat ani de zile. Cu mult timp înainte să se căsătorească cu mama, tata a luat parte la linşarea al unui tânăr negru.

— Lee, te rog.

— Eu nu l-am întrebat niciodată nimic, Eddie însă a făcut-o. Vorbisem între noi, pe la colțuri, ani de zile, până când, într-o bună zi, Eddie l-a atacat direct pe tata. S-au certat cumplit, dar Sam a confirmat că era adevărat... Şi nu-l deranja deloc. Băiatul acela negru fusese acuzat că violase o albă; dar cum ea era o otreapă, mulți s-au îndoit că avusese loc vreun viol. Asta a fost versiunea mamei. Când s-a întâmplat povestea, Sam avea vreo cincisprezece ani; câțiva bărbați s-au dus la închisoarea locală, au pus mâna pe băiat şi l-au dus în pădure. Tatăl lui Sam fusese, bineînțeles, şeful grupului din care făceau parte şi frații Iui.

— Ajunge, Lee.

— L-au bătut cu un bici pentru vite şi pe urmă l-au spânzurat de un copac. Iubitul meu tată era şi el acolo şi n-a putut să nege pentru că cineva l-a fotografiat.

— L-a fotografiat?

— Da. Câțiva ani mai târziu, fotografia aia a ajuns într-o carte despre situația grea a negrilor din Sudul tradițional, publicată în 1947. Mama avea şi ea un exemplar pe care Eddie l-a găsit în pod.

— Şi deci Sam e în fotografia aia.

— Fireşte. Şi mai şi zâmbeşte cu toți dinții. Sunt adunați cu toții la poalele copacului şi picioarele băiatului li se leagănă deasupra capetelor. Un simplu linşaj, fără nici un cuvânt dedesubt, fără nici un nume. Dar fotografia vorbeşte singură. E descrierea unui linşaj în zona rurală a statului Mississippi, în anul 1936.

— Unde-i cartea asta?

— În sertarul de colo. Am păstrat-o împreună cu alte comori de familie. Am scos-o la lumină alaltăieri. M-am gândit că poate ai vrea s-o răsfoieşti.

— Nu, nu vreau aşa ceva.

— Ba da. Voiai să afli istoria familiei tale, aşa că îi găseşti pe toți acolo. Bunicul, străbunicul, şi tot felul de alți Cayhall-i cu tot ce aveau mai bun în ei. Fotografiați în exercițiul funcțiunii şi foarte mândri de faptele lor.

— Termină, Lee.

— Au mai fost şi alte linşaje.

— Taci o dată, Lee. Bine? Nu vreau să mai aud nimic.

Lee se întoarse şi se aplecă spre noptieră.

— Ce bei acolo?

— Sirop de tuse.

— Rahat! se răsti Adam, sărind în picioare şi apropiindu-se de noptieră.

Lee dădu iute peste cap ultima picătură din pahar.

— Asta-i whisky! exclamă tânărul după ce mirosi arul.

— Mai am o sticlă în cămară. Vrei să mi-o aduci, te rog?

— Nu! Ai băut mai mult decât destul.

— Dacă vreau să beau, îmi iau şi singură.

— Ba n-ai să-ți iei nimic, Lee. În seara asta nu mai bei şi mâine mergem la doctor.

— N-am nevoie de ajutor, am nevoie de o armă.

Adam aşează paharul pe comodă şi aprinse lumina. Lee îşi acoperi ochii cu mâna, apoi, după ce se obişnui, îşi ridică privirea spre el. Ochii ei erau umflați şi roşii, iar părul era murdar, şi îngrozitor de ciufulit.

— Nu-i o privelişte prea frumoasă, nu? zise ea, morfolind cuvintele şi întorcându-şi privirea.

— Nu, dar o să facem rost de ajutor, Lee. Chiar mâine.

— Dă-mi să beau ceva, Adam, te rog.

— Nu.

— Atunci lasă-mă în pace. Numai tu eşti vinovat de toate astea. Şi acum pleacă, te rog. Du-te şi culcă-te.

Adam înşfăcă una din pernele de pe pat şi o aruncă drept în uşă.

— În noaptea asta dorm aici, zise el, arătându-i perna. Am să încui uşa şi n-ai să ieşi din cameră.

Lee îl privi fără să spună nici un cuvânt. Apoi tânărul stinse lumina şi camera se cufundă în întuneric; răsuci zăvorul şi se întinse pe jos cu spatele lipit de uşă.

— Acum poți să te culci, Lee.

— Du-te la tine în cameră, Adam. Îți dau cuvântul meu că n-am să ies de aici.

— Nu. Te-ai îmbătat, aşa că nu mă mişc din locul ăsta. Dacă încerci să deschizi uşa, să ştii că te iau pe sus şi te pun în pat.

— O, ce romantic.

— Termină, Lee. Culcă-te.

— Nu pot să dorm.

— Încearcă.

— Hai să spunem poveşti despre familia Cayhall, vrei, Adam? Mai ştiu câteva tot cu linşaje.

— Taci din gură, Lee! strigă Adam şi ea tăcu brusc.

Patul scârțâi cât timp ea îşi căută locul. Un sfert de oră mai târziu, adormise. O jumătate de oră mai târziu, podeaua deveni incomodă şi Adam începu să se răsucească de pe-o parte pe alta.

Dormi din bucăți; minute în şir stătea cu ochii în tavan, făcându-şi griji pentru ea şi pentru ceea ce avea să se întâmple a doua zi la tribunal. La un moment dat, se sprijini cu spatele de uşă şi privi atent prin întuneric sertarul în care ştia că se afla cartea. Oare chiar era acolo? Îi venea s-o caute şi să se furişeze cu ea cu tot în baie. Dar nu putea risca s-o trezească pe Lee. Şi nici nu voia, în fond, să vadă fotografia aceea.

33

Găsi sticla de whisky în cămară, ascunsă în spatele unei cutii de arahide, şi îi vărsă conținutul în chiuveta din bucătărie. Soarele avea să răsară abia peste o oră şi afară era încă întuneric. Îşi făcu o cafea tare şi se aşeză pe canapea ca să mai treacă o dată în revistă argumentele pe care urma să le prezinte judecătorilor din New Orleans.

La şapte, intră în bucătărie şi-şi prăji câteva felii de pâine. Lee nu dădea nici un semn de viață. Trebuia neapărat să-i spună anumite lucruri, iar ea trebuia să-şi ceară scuze, îşi zicea el în timp ce făcea să zdrăngăne farfuriile şi tacâmurile. Mări volumul televizorului ca să asculte ştirile de dimineață.

Cu toate acestea, dinspre camera ei nu se făcu simțită nici o mişcare. Se spălă şi se îmbrăcă, apoi răsuci uşor clanța de la uşa camerei ei. Uşa era încuiată. Lee se închisese de bunăvoie în peştera ei, împiedicând astfel dureroasa conversație din dimineața de după. Atunci Adam îi lăsă un bilet în care îi spunea că va rămâne în New Orleans peste noapte. Îi mai spunea că-i pare rău şi că vor discuta cu altă ocazie. O implora să nu bea.

Puse biletul în aşa fel încât să poată fi uşor observat şi plecă spre aeroport.

Zborul până la New Orleans dură cincizeci şi cinci de minute.

Adam bău un suc de fructe şi încercă să-şi relaxeze spinarea înțepenită. În noaptea care trecuse nu reuşise să pună cap la cap trei ore de somn şi-şi jură să nu mai încerce niciodată să doarmă pe podea. Lee recunoscuse de bunăvoie că, de-a lungul anilor, făcuse trei cure de dezalcoolizare; or, dacă nu reuşea să se abțină de la băutură, era evident că el nu avea cum s-o ajute. Va rămâne în Memphis până la terminarea cazului ăstuia nenorocit, iar dacă mătuşă-sa nu era capabilă să nu se îmbete, atunci el putea să-şi vadă de treabă şi într-o cameră de hotel.

Îşi impuse să uite de ea pentru următoarele câteva ore. Avea nevoie să-şi concentreze atenția asupra chestiunilor de drept, şi nu asupra linşajelor, fotografiilor şi poveştilor de groază din trecut; şi nici asupra iubitei lui mătuşi şi problemelor ei.

Avionul ateriză pe aeroportul din New Orleans şi deodată atenția i se ascuți brusc. Mintea lui se concentră pe lista zecilor de cazuri de condamnare la moarte ajunse la Circumscripția a cincea şi la Curtea Supremă a Statelor Unite.

Darlene se ocupase de închirierea Cadillac-ului, iar taxa o plătea firma „Kravitz & Bane". Cum maşina avea şi şofer, Adam se aşează pe bancheta din spate şi căzu de acord că viața de angajat al unei mari firme avea şi avantaje. Adam nu mai fusese niciodată la New Orleans, dar drumul de la aeroport până în centru semăna cu oricare altele din țară: nu vedeai decât maşini şi autostrăzi. Şoferul intră pe Poydras Street pe lângă Superdome şi se treziră în centrul oraşului. Omul îi explică pasagerului din spate că nu departe de hotel se afla Cartierul francez. Maşina se opri pe Camp Street şi tânărul coborî pe trotuarul din fața clădirii ce se numea pur şi simplu Curtea de Apel a celei de-a Cincea Circumscripții. O clădire impresionantă, cu coloane greceşti şi nenumărate trepte ce duceau la intrarea principală.

Odată ajuns în biroul grefierului, întrebă de domnul Feriday, cel cu care vorbise la telefon. Domnul respectiv se dovedi a fi şi în realitate la fel de sincer şi de binecrescut ca şi la telefon. După ce notă datele lui Adam, îi explică tânărului câteva din regulile Curții. Ba îl întrebă chiar dacă doreşte să viziteze iute clădirea. Cum ceasul arăta aproape miezul zilei, aglomerația obişnuită scăzuse, aşa că momentul era perfect pentru o scurtă vizită. Văzură sălile de şedință şi trecură pe lângă birourile judecătorilor.

— Circumscripția aceasta are cincisprezece judecători, îi explică domnul Feriday în timp ce păşeau pe podelele placate cu marmură, care-şi au birourile pe culoarele astea. În clipa de față, trei locuri sunt vacante şi numirile s-au împotmolit la Washington.

Pe coridoarele întunecate domnea tăcerea, de parcă nişte minți grozave munceau din greu în spatele uşilor largi, de lemn.

Prima sală pe care o vizitară fu sala numită En Banc, o scenă spațioasă, care te intimida de la prima vedere; cincisprezece scaune aşezate în semicerc ocupau partea din față a sălii.

— De obicei, aici lucrează completuri de câte trei judecători, dar uneori se adună toți cincisprezece, explica grefierul, de parcă sala respectivă continua să-l uluiască.

Estrada pentru judecători era destul de înaltă, în aşa fel încât avocații trebuiau să privească în sus atunci când îşi rosteau pledoariile. Sala era decorată cu marmură şi lemn de culoare închisă, draperii grele şi un candelabru imens. Ornamentele nu săreau în ochi şi erau atât de bine întreținute încât pe Adam îl cuprinse teama. Curtea se reuneşte în plen numai rareori, explica mai departe domnul Feriday ca şi cum ar fi avut de-a face cu un student în anul întâi. Marile hotărâri ale anilor şaizeci şi şaptezeci referitoare la drepturile civile fuseseră luate chiar aici, adăugă el, cu oarecare mândrie în glas. Pereții erau împodobiți cu portretele judecătorilor decedați.

Dar oricât de frumoasă şi de elegantă era sala respectivă, Adam spera să n-o mai vadă niciodată, în orice caz nu ca avocat reprezentând un client. Trecură apoi mai departe, în Sala de apus, mai mică decât prima, dar la fel de copleşitoare. Aici îşi desfăşoară activitatea cei trei judecători, explica domnul Feriday în timp ce treceau pe lângă scaunele rezervate asistenței. Şi aici estrada judecătorilor era mai înaltă decât restul sălii, fără să fie totuşi la fel de lungă şi de impunătoare precum cea din En Banc.

— Practic, toate discuțiile preliminare au loc dimineața, cu începere de la ora nouă. Cazul dumitale este ceva mai diferit pentru că e vorba de o condamnare la moarte care se apropie de termen. Dumneata va trebui să stai acolo cu câteva minute înainte de ora unu, zise Feriday, împungând aerul cu un deget strâmb în direcția scaunelor din fundul sălii. Acolo vei aştepta să-ți fie strigat cazul. Atunci vei veni să te aşezi la masa avocaților şi vei vorbi primul. Vei avea la dispoziție douăzeci de minute.

Adam ştia toate amănuntele acestea, dar era plăcut să le mai audă încă o dată.

— Asta marchează timpul, adăugă domnul Feriday, arătându-i ceva ce semăna cu un semafor. Este foarte important. Douăzeci de minute, atât. Sunt poveşti îngrozitoare despre avocați de o elocvență rară care nu au luat în seamă ceea ce li s-a spus şi să ştii că priveliştea n-a fost deloc plăcută. Cât timp vorbeşti, este aprins verdele. Galbenul apare ca să îți atragă atenția — două minute, cincizeci de secunde, treizeci de secunde. În sfârşit, când apare roşul, te opreşti pur şi simplu în mijlocul propoziției şi te întorci la locul dumitale. E simplu. Întrebări?

— Cine sunt judecătorii?

— McNeely, Robichaux şi Judy, spuse Feriday, de parcă Adam îi cunoştea personal pe toți trei. Acolo e o cameră de aşteptare şi la etajul al treilea e o bibliotecă. Să fii aici pe la unu fără zece. Alte întrebări?

— Nu, domnule. Mulțumesc.

— Dacă ai nevoie de mine, mă găseşti în birou. Succes.
Îşi strânseră mâinile, apoi domnul Feriday părăsi sala.

La unu fără zece, Adam trecu pentru a doua oară prin uşa masivă de stejar a Sălii de apus şi dădu de ceilalți avocați care se pregăteau de luptă. Procurorul general Steve Roxburgh şi trupa lui de asistenți erau adunați cu toții în primul rând şi îşi puneau la punct tactica şi strategia. La apariția lui Adam tăcură brusc, iar unii dintre ei dădură din cap în semn de salut şi încercară chiar să zâmbească. Adam se aşează de unul singur chiar lângă culoarul de trecere şi nu-i luă în seamă.

Lucas Mann stătea undeva, în spatele bandei lui Roxburgh, şi răsfoia un ziar; când dădu cu ochii de Adam făcu un mic semn de salut cu mâna. Ca de obicei, era îmbrăcat din cap până în picioare în kaki, arborând o cravată atât de trăsnită încât strălucea în întuneric. Sărea în ochi oricui faptul că Mann nu era defel impresionat de locul unde se afla şi că nu se amesteca cu Roxburgh şi ai lui. El era acolo doar ca reprezentant al penitenciarului Parchman. Dacă Circumscripția a Cincea acorda suspendarea şi Sam nu mai murea, Lucas Mann avea să se simtă de-a dreptul fericit. Adam îi răspunse la salut dând uşor din cap şi zâmbindu-i; îi făcea plăcere să-l vadă acolo.

Roxburgh şi ceilalți membri ai trupei sale se strânseseră şi mai tare în jurul lui Morris Henry, Dr. Death, care dădea explicații minților mai încete.

Adam trase adânc aer în piept şi încercă să se relaxeze, dar nu era deloc uşor. Stomacul i se chircea, milioane de furnici îi alergau prin picioare, iar el îşi repeta la nesfârşit că povestea va dura doar douăzeci de minute. Cei trei judecători nu puteau să-l omoare, nu puteau să-l pună decât într-o situație neplăcută, dar chiar şi această eventualitate nu avea cum să depăşească cele douăzeci de minute regulamentare. Douăzeci de minute putea să îndure orice. Ca să se calmeze,

se apucă să-şi revadă însemnările şi să se gândească la Sam — nu la rasist, la asasin, la nemernicul care linşase oameni, ci la clientul său Sam, bătrânul care se stingea încet în lista morții şi care avea dreptul să moară demn şi în pace. Curtea aceasta urma să-i acorde douăzeci de minute din prețiosul său timp, aşa că avocatul trebuia să fie la înălțime.

Bufnitura surdă a unei uşi care se închidea îl făcu să tresară. Aprodul anunță că această înaltă curte era de-acum în şedință. În sală îşi făcură imediat apariția trei siluete în robe negre — McNeely, Robichaux şi Judy — , toți trei cu brațele pline de dosare, toți trei cu chipuri întunecate şi lipsite de bunăvoință. După ce se aşezară în fotoliile lor masive, îmbrăcate în piele, şi cocoțate pe estrada lucioasă din lemn de stejar, cei trei îşi coborâră privirile spre cei care-i aşteptau. Aprodul strigă cazul „Statul Mississippi împotriva lui Sam Cayhall" şi îi chemă pe avocați să se aşeze la locurile lor din fața estradei. Asistenții procurorului general, Lucas Mann şi câțiva spectatori rămaseră pe scaunele pe care şi le aleseseră de la început. Mai târziu, Adam află că o mare parte a publicului era formată din ziarişti.

Preşedintele de şedință era Onorabilul T. Eileen Judy, o tânără judecătoare originară din Texas. Robichaux, un tip de aproape şaizeci de ani, venea din Louisiana, iar McNeely, care arăta de vreo sută şi douăzeci de ani, era tot din Texas. Judy spuse câteva cuvinte despre cazul în speță, apoi îl întrebă pe domnul Adam Hall din Chicago dacă este pregătit să înceapă. Domnul Hall se ridică brusc în picioare, cuprins de nervozitate, şi-şi simți genunchii ca de gumă, măruntaiele invadate de panică, vocea ascuțită şi tremurătoare; da, zise el, de fapt era gata. Se apropie de estrada din mijlocul sălii şi-şi ridică privirea spre completul de judecată.

Lângă el, lumina cea verde îl anunță că poate să înceapă. În sală se lăsă tăcerea. Cei trei judecători îl fixau fără milă cu privirea. Îşi drese glasul, se uită din fugă la portretele onorabililor de pe perete şi se lansă într-un atac tăios la adresa camerei de gazare ca metodă de execuție.

Evită orice contact vizual cu cei trei şi timp de cinci minute îi fu îngăduit să repete ceea ce scrisese în rezumatul cazului. Prânzul care abia se terminase şi căldura verii îi împiedicară pe judecători să reacționeze imediat ca să rupă pânza de păianjen.

— Domnule Hall, am impresia că sunteți pe cale să repetați ceea ce ați scris în rezumatul pe care l-ați depus la curte, interveni Judy tatonând terenul. Vreau să vă spun că ştim şi noi să citim, domnule Hall.

Domnul Hall primi bine lovitura, zicându-şi că, în cele douăzeci de minute ale sale, putea să recite şi alfabetul, dacă aşa dorea. Deşi începător în ale meseriei, Adam mai auzise un astfel de comentariu din gura unui judecător de apel. Era încă student şi asista la o argumentație de caz. Făcea parte din regulile jocului.

— Da, Înălțimea voastră, zise el cu voce tare, evitând cu grijă orice referire la sexul judecătorului.

Trecu mai departe, la efectele cianurii gazoase asupra şobolanilor de laborator, studiu care nu fusese menționat în rezumatul cu pricina. Experiențele avuseseră loc cu aproximativ un an înainte şi fuseseră opera unor chimişti suedezi care voiseră să demonstreze că oamenii nu mor imediat ce inhalează vaporii de otravă. Fondurile veniseră din partea unei organizații europene care acționa pentru abolirea pedepsei cu moartea în America.

Şobolanii fuseseră cuprinşi de convulsii; plămânii şi inimile lor se opriseră şi porniseră într-un mod absolut dezordonat timp de câteva minute. Din cauza gazului, vasele de sânge din tot corpul, inclusiv din creier, făcuseră explozie. Muşchii fuseseră zguduiți de un tremur nestăpânit. Toate animalele salivau abundent şi chițăiau îngrozitor.

Concluzia cea mai evidentă a studiului era că şobolanii nu mureau repede şi că sufereau cumplit. Testele fuseseră executate cu maximum de integritate ştiințifică. Dozele fuseseră calculate pentru greutatea specifică; în medie, moartea survenise după aproximativ zece minute. Adam

prezentă detaliile pe larg şi acest lucru îl ajută să-şi mai calmeze puțin nervii. Judecătorii nu numai că îl ascultau, dar şi păreau extrem de interesați de această discuție despre şobolani gazați.

Adam găsise descrierea acestui studiu în dosarul unui caz recent petrecut în Carolina de Nord. Din câte ştia el, cercetările respective nu erau prea cunoscute.

— Bun, deci, dacă am înțeles bine, îl întrerupse glasul înalt al lui Robichaux, dumneavoastră nu doriți să vă vedeți clientul murind în camera de gazare pentru că este o moarte crudă, dar în acelaşi timp ne spuneți că nu vă deranjează dacă este executat prin injecție letală?

— Nu, Înălțimea voastră. Nu asta am vrut să spun. Eu nu doresc să-mi văd clientul murind în nici un fel.

— Dar injecția este metoda de execuție cea mai puțin agresivă?

— Toate metodele sunt agresive, dar injecția pare să fie cel mai puțin crudă. Nu există nici o îndoială că moartea prin gazare este oribilă.

— Mai rea decât să fii aruncat în aer de explozia unei bombe?

O tăcere grea coborî peste sala de tribunal. Judecătorul apăsase pe cuvântul „bombă" şi Adam se străduia să găsească un răspuns cât mai adecvat. McNeely îi aruncă o privire răutăcioasă colegului său.

Lovitura ieftină îl înfuriase pe Adam, dar reuşi să se controleze şi să spună cu voce sigură: — înălțimea voastră, aici discutăm despre metode de execuție şi nu despre crimele pentru care oamenii ajung pe lista morții.

— Dar de ce nu doriți să vorbim şi despre crime?

— Pentru că ele nu constituie subiectul acestei audieri. Pentru că eu nu am la dispoziție decât douăzeci de minute, iar clientul meu mai are doar douăsprezece zile de trăit.

— Poate că, dacă n-ar fi făcut să explodeze bombe, n-ar fi ajuns aici!

— Este perfect adevărat. Dar a fost condamnat pentru crima pe care a făcut-o şi acum este pe cale să moară în camera de gazare. Or, noi susținem că gazarea este o metodă de execuție plină de cruzime.

— Dar scaunul electric?

— Şi aici se aplică acelaşi argument. S-au consemnat câteva cazuri absolut hidoase de oameni care au suferit înspăimântător pe scaun până să moară.

— Dar plutonul de execuție?

— Din punctul meu de vedere, este tot o metodă crudă de execuție.

— Şi spânzurătoarea?

— Nu cunosc prea multe amănunte despre această metodă, dar pare să fie îngrozitor de crudă.

— În schimb ideea injecției letale vă convine?

— N-am spus aşa ceva. Sunt convins că am spus că nu este la fel de crudă precum celelalte metode de execuție.

— Domnule Hall, interveni judecătorul McNeely, de ce statul Mississippi a trecut de la gazare la injecție?

Chestiunea fusese perfect explicată în acțiune şi în prezentarea cazului. Adam simți imediat că McNeely îi era prieten.

— Înălțimea voastră, am explicat în amănunt istoria acestei legi în prezentarea pe care am făcut-o cazului, dar pot spune, foarte pe scurt, că acest lucru s-a întâmplat în special pentru a uşura execuțiile. Legislatorul a fost de acord că este o moarte ceva mai uşoară, şi, pentru a evita situații de genul celei de astăzi, a hotărât schimbarea metodei de execuție.

— Deci statul a admis efectiv faptul că există o metodă mai bună de a-i executa pe oameni?

— Da, domnule. Dar legea a intrat în vigoare în 1984 şi se aplică numai în cazul condamnărilor pronunțate după acel an. Prin urmare, nu se aplică şi în cazul lui Sam Cayhall.

— Înțeleg. Deci dumneavoastră ne cereți să eliminăm gazarea ca metodă. Dar ce se va întâmpla dacă vom face aşa ceva? Ce se va întâmpla cu clientul dumneavoastră şi cu toți

cei care, ca şi el, au fost condamnați înainte de 1984? Legea nu prevede să fie executați prin injecție.

Adam anticipase întrebarea, căci Sam i-o pusese deja.

— Nu pot să vă răspund la întrebare, Înălțimea voastră, dar pot să spun că am mare încredere în capacitatea şi dorința Legislatorului din statul Mississippi de a adopta o nouă lege care să rezolve situația clientului meu şi a celor aflați în situații similare.

— Presupunând că aşa se va întâmpla, domnule Hall, interveni judecătoarea Judy, ce argumente vei prezenta acestei instanțe peste trei ani?

Slavă Domnului, lumina galbenă îl anunță că nu mai avea la dispoziție decât un minut.

— Am să mă gândesc eu la ceva, răspunse el cu un zâmbet. Nu vă rog decât să-mi dați timp s-o fac.

— Domnule Hall, am mai avut de-a face cu un caz ca ăsta, zise Robichaux. De fapt, îl şi citați în prezentare. Un caz din Texas.

— Da, Înălțimea voastră. Rog deci Curtea să-şi reconsidere hotărârea în privința acestei probleme. Practic, toate statele care foloseau camera de gazare sau scaunul electric au trecut la injecția letală. Motivele sunt evidente.

Îi mai rămăseseră câteva secunde, dar hotărî că era mai bine să se oprească acolo. Nu voia să i se mai pună vreo întrebare. „Mulțumesc", zise el şi se îndreptă încrezător spre locul pe care-l ocupa la masa avocaților. Gata, se terminase. Pentru un începător, se descurcase destul de bine. Data viitoare are să fie mai uşor.

Roxburgh fu rigid şi metodic, cu o expunere perfect pregătită. La un moment dat aruncă şi câteva remarci referitoare la şobolani şi crimele pe care le comit aceştia, dar încercarea lui de a avea umor avu un efect jalnic asupra asistenței. McNeely îl împunse cu acelaşi gen de întrebări despre motivele pentru care statele se grăbeau să adopte injecția letală drept metodă de execuție. Roxburgh nu coborî de pe cai şi recită o lungă listă de cazuri în care diverse

Circumscripții judiciare federale confirmaseră condamnări la moarte prin gazare, electrocutare, spânzurare sau împuşcare. Legea în vigoare era de partea lui şi procurorul general profită cât putu mai bine de situația respectivă. Cele douăzeci de minute trecură şi el se întoarse la locul pe care-l ocupa la masa avocaților.

Apoi judecătoarea Judy spuse câteva cuvinte despre urgența problemei aflate în discuție şi promise că hotărârea va fi luată în câteva zile. În sfârşit, cei trei judecători se ridicară în acelaşi timp şi părăsiră sala. Aprodul anunță că activitatea curții urma să se reia luni.

Adam dădu mâna cu Roxburgh şi reuşi să iasă din sală când fu oprit de un reporter de la un ziar din Jackson care dorea să-i pună numai câteva întrebări. Adam refuză, politicos, să facă vreun comentariu. Acelaşi refuz fu oferit şi altor doi reporteri care-şi încercaseră norocul. În schimb, Roxburgh avea multe de comentat, aşa că reporterii îl înconjurară imediat.

Când ieşi din clădire, căldura tropicală îl lovi în plin, iar soarele arzător îl făcu să-şi pună imediat ochelarii de soare.

— Ai mâncat de prânz? întrebă o voce din spate.

Era Lucas Mann. Îşi strânseră mâinile sub coloane.

— N-am putut să mănânc nimic, recunoscu Adam.

— Te-ai descurcat foarte bine. Îți cam întinde nervii, nu?

— Aşa e. Dar tu de ce eşti aici?

— Pentru că-mi cere meseria. Directorul mi-a spus să vin încoace şi să urmăresc audierea. Nu începem pregătirile până nu avem hotărârea lor. Şi acum hai să mergem să mâncăm ceva.

Maşina lui Adam apăru de după colțul străzii.

— Cunoşti oraşul? întrebă Mann.

— Nu. E prima oară că vin aici.

— „The Bon Ton Cafe", îi spuse Mann şoferului. E un local vechi şi absolut superb, nu departe de aici. Frumoasă maşină.

— Avantajele de a lucra pentru o firmă bogată.

Masa de prânz începu cu o noutate — stridii crude. Adam auzise de ele, dar nu fusese niciodată tentat să le încerce. Mann amestecă, cu măiestrie, hrean, suc de lămâie şi sos cocktail, după care aruncă prima stridie înăuntru. O scoase aproape imediat, o aşeză pe o bucăţică de pesmet şi vârî totul în gură. Prima stridie pe care încercă să o mănânce Adam alunecă de pe pesmet pe faţa de masă, dar a doua nimeri acolo unde trebuia.

— Nu mesteca, îl învăţă Mann. Las-o să alunece întreagă.

Adam fu de-a dreptul fericit când cele douăsprezece cochilii de pe farfuria lui se goliră cu totul. În aşteptarea creveţilor în sos remoulade, savurară câte o bere din producţia locală.

— Am văzut că vreţi să atacaţi asistenţa de specialitate ineficientă, zise Mann, ciugulind dintr-un pesmet.

— De-acum încolo am să introduc toate acţiunile posibile.

— Curtea Supremă nu şi-a pierdut vremea cu hotărârea.

— Aşa e. E ca şi cum ar fi obosit să tot aibă de-a face cu Sam Cayhall. Am să introduc chiar astăzi acţiunea la Curtea districtuală dar nu mă aştept la o hotărâre favorabilă din partea lui Slattery.

— Nici eu nu m-aş aştepta, dacă aş fi în locul tău.

— Ce şanse am în momentul ăsta?

— Din ce în ce mai puţine pe măsură ce trece timpul, dar nu poţi niciodată să prevezi exact ce are să se întâmple. Probabil că tot cam juma-juma. Acum câţiva ani, ajunsesem foarte aproape de termenul execuţiei lui Stockholm Turner. Cu două săptămâni înainte de data hotărâtă, eram siguri. Cu o săptămână înainte, îşi epuizase toate posibilităţile de apel. Primise şi ultima masă înainte de…

— Şi chiar şi vizita conjugală din partea celor două prostituate.

— De unde ştii?

— Mi-a spus Sam.

— Chiar aşa a fost. Suspendarea a venit în ultima clipă, iar acum e foarte departe de camera de gazare. Aşa că nu se ştie niciodată.

— Dar tu ce simți?

Mann bău cu sete din paharul cu bere şi se sprijini de spătarul scaunului, în timp ce chelnerul le aduse două porții imense de creveți în sos remoulade.

— Când e vorba de execuții, nu anticipez nimic. Se poate întâmpla orice. Tu depune mai departe cereri şi apeluri. E ca un maraton, nu poți să renunți. Avocatul lui Jumbo Parris a clacat cu douăsprezece ore înainte de execuție şi era în spital când i-a murit clientul.

Adam mestecă un crevete pe care-l făcu să alunece în stomac cu ajutorul unei înghițituri de bere.

— Guvernatorul vrea să stea de vorbă cu mine. Ce să fac?

— Clientul tău ce vrea?

— Tu ce crezi? Sam îl urăşte pe guvernator şi mi-a interzis să vorbesc cu el.

— Trebuie să ceri o audiere pentru grațiere. Este procedura standard.

— Cât de bine îl cunoşti pe McAllister?

— Nu prea bine. E un animal politic mânat de ambiții mari şi eu nu aş avea încredere în el nici măcar pentru un minut. Dar are căderea să acorde grațierea. Adică poate să impună comutarea pedepsei, sau chiar să-l elibereze pe deținut. Guvernatorul are, prin statut, puteri discreționare în problema asta. Probabil că va fi ultima ta speranță.

— Dumnezeu să ne ajute.

— Cum îți place sosul?

— E delicios.

O vreme se ocupară doar de mâncare. Adam era recunoscător pentru companie şi conversație, dar se hotărî să nu atace decât chestiunea apelurilor şi a strategiei de urmat. Sam nu-l suferea pe Lucas Mann: omul lucra pentru stat, iar statul făcea în aşa fel încât să-l execute pe Sam.

Cu o cursă de după-amiază ar fi ajuns la Memphis pe la şase treizeci, cu mult înainte de lăsarea întunericului. Şi-ar mai fi putut omorî vremea vreo oră-două pe la birou, dar până la urmă tot ar fi trebuit să meargă acasă şi nu se simțea în stare să dea ochii cu Lee. Băieții de la „Kravitz & Bane" îi plătiseră fără să crâcnească o cameră foarte frumoasă, într-un hotel modern, pe malul apei. Şi-apoi, nu văzuse în viața lui Cartierul francez.

Aşa se face că se trezi la ora şase, după un somn de trei ore, rezultatul celor trei beri de la prânz şi al nopții proaste care precedase această călătorie. Rămase de-a curmezişul patului, cu pantofii în picioare şi cu ochii lipiți de ventilatorul din plafon. Stătu aşa aproape o jumătate de oră, înainte să se hotărască să facă prima mişcare. Avusese un somn greu.

Deoarece Lee nu răspunse la telefon, îi lăsă un mesaj pe robot, sperând din suflet că mătuşă-sa nu era iar ocupată cu băutura. Dar dacă era, atunci poate că se încuiase în cameră, acolo unde nu putea să facă rău nimănui. După ce se spălă pe dinți şi se pieptănă, coborî cu ascensorul în holul spațios de la parter unde o orchestră de jazz cânta pentru cei care doreau să asculte. La barul din colț se vindeau stridii cu cinci cenți bucata.

Porni pe jos de-a lungul lui Canal Street şi când ajunse pe Royal făcu imediat la dreapta, pierzându-se într-o mare de turişti copți de arşița necruțătoare. Cartierul se trezea la viață în prima noapte a weekendului. Trecu pe lângă cluburile de striptease, încercând, disperat, să arunce o privire înăuntru, dar se opri ca trăsnit în fața unei uşi deschise care lăsa să se vadă spectacolul oferit de mai mulți bărbați goi înşirați pe o scenă — bărbați care puteau fi confundați cu nişte femei frumoase. Îşi cumpără un sandviş cu ou de la un vânzător ambulant chinez. Rămase o oră întreagă la o măsuță, într-un club de jazz, ascultând o muzică delicioasă şi bând bere. Când în sfârşit, se întunecă, merse în Jackson Square ca să-i privească pe artiştii care îşi strângeau şevaletele, pregătindu-

se de plecare. În fața unei catedrale se adunase un număr impresionant de cântăreți şi dansatori ambulanți, iar Adam nu se putu împiedica să aplaude un uluitor cvartet de coarde format din studenți la Tulane. Lumea se distra, mânca, bea şi dansa, se bucura de veselia care domnea în Cartierul francez.

Adam îşi cumpără o înghețată de vanilie şi se îndreptă spre Canal. Dacă ar fi fost altă situație, poate că s-ar fi lăsat tentat de un spectacol de striptease şi s-ar fi aşezat undeva, în spate, ca să nu-l vadă nimeni; sau poate că ar fi intrat într-un bar, în căutarea unei frumuseți feminine la fel de singură ca şi el.

În noaptea asta, bețivii pe care îi întâlnea în cale îi aminteau pe Lee, făcându-l să-şi dorească să se fi întors la Memphis, ca să fie împreună cu ea. Muzica şi râsetele oamenilor i-l aduceau în minte pe Sam care, chiar în clipa asta, stătea singur într-un cuptor plin de umezeală, fixând gratiile cu privirea, numărând zilele rămase, sperând şi poate chiar rugându-se ca noul său avocat să facă o minune. Sam nu va vedea niciodată oraşul ăsta, nu va mai mânca niciodată stridii, fasole roşie şi orez, nu va mai simți niciodată gustul berii de la gheață sau al unei cafele bine preparate. Nu va asculta niciodată muzică de jazz şi nici nu-i va privi pe pictorii din Jackson Square. Şi nici nu va mai zbura vreodată cu avionul, nu va locui într-un hotel modern, nu va mai merge la pescuit, nu-şi va mai conduce maşina, în sfârşit, nu va mai face niciodată mii de lucruri care, altfel, ni se par absolut fireşti.

Chiar dacă ar fi supraviețuit datei de 8 august, Sam ar fi murit puțin câte puțin în fiecare zi.

Adam întoarse spatele Cartierului francez şi se grăbi să se întoarcă la hotel. Avea nevoie să se odihnească. Cursa de maraton stătea să înceapă.

34

Gardianul care răspundea la numele de Tiny îi puse cătuşele şi îl conduse pe Sam afară din Nivelul A. Bătrânul ducea, într-un sac de plastic, curierul primit în ultimele două săptămâni din partea susținătorilor. Scrisorile începuseră să vină imediat după ce fusese condamnat şi erau trimise de membri şi simpatizanți ai Klanului, de adepți ai purității rasiale, de antisemiți şi multe alte feluri de bigoți. Vreo doi ani de zile răspunsese la fiecare scrisoare primită, dar cu vremea se plictisise şi se oprise. La ce bun? În ochii unora, el era un erou, dar pe măsură ce schimbul de mesaje se amplifica, admiratorii săi deveneau din ce în ce mai țicniți. Mulți nebuni mai trăiau în libertate! Atunci i-a încolțit în minte ideea că zidurile închisorii îi ofereau mai multă protecție decât lumea de afară.

Tribunalul federal hotărâse că a purta corespondență cu exteriorul reprezenta un drept şi nu un privilegiu. Dar chiar dacă nu putea fi interzis, dreptul acesta putea fi totuşi îngrădit prin regulamentele de ordine interioară. Deci orice scrisoare, cu excepția celor trimise în mod evident de un avocat, era deschisă de un inspector. Cu toate acestea, scrisorile nu erau citite decât în cazul deținuților cărora li se cenzura în mod expres corespondența. Cutiile şi pachetele suportau acelaşi regim.

Gândul că s-ar fi putut să-l piardă pe Sam îi înspăimânta pe mulți fanatici, de aceea cantitatea de corespondență crescuse în mod dramatic după ce cea de-a cincea Circumscripție judiciară anulase suspendarea. Toți îi ofereau sprijinul lor ferm, împreună cu rugăciunile lor. Câțiva dintre ei îi ofereau chiar şi bani. Scrisorile aveau tendința să fie interminabile, căci toate îi blestemau pe evrei, negri, liberali şi pe alți conspiratori. Unii expeditori înjurau taxele, controlul armelor şi datoria națională. Alții îi trimiteau tot felul de predici.

Pe Sam, scrisorile ajunseseră să-l obosească şi să-l plictisească. Se ocupa cam de şase pe zi, în medie. După ce i se scoaseră cătuşele, îl rugă pe gardian să deschidă mica uşă din ecranul care-l despărțea de cealaltă parte a sălii şi să-i dea lui Adam săculețul de plastic. Apoi gardianul îi lăsă singuri.

— Ce-i asta? întrebă Adam.

— Scrisori de la admiratori, răspunse Sam, aşezându-se la locul lui obişnuit şi aprinzându-şi o țigară.

— Păi, ce să fac eu cu chestia asta?

— Citeşte-le. Arde-le. Orice. Azi-dimineață mi-am făcut curățenie în celulă şi astea-mi stăteau în drum. Am înțeles că ieri ai fost la New Orleans. Povesteşte-mi şi mie ce-ai făcut acolo.

Adam puse punga cu scrisori pe scaunul de alături, apoi se aşează şi el în fața lui Sam. Aerul era la fel de fierbinte şi înăuntru şi afară. Pentru că era sâmbătă, Adam se îmbrăcase în blugi şi tricou de bumbac, iar în picioare avea pantofi sport.

— Joi, am primit un telefon de la Circumscripția a Cincea care mă invita acolo a doua zi. Aşa că vineri m-am dus la New Orleans, i-am uluit cu inteligența mea strălucitoare şi m-am întors la Memphis în dimineața asta.

— Când vor da hotărârea?

— Cât mai repede.

— Un complet din trei judecători?

— Da.

— Cine erau cei trei?

— Judy, Robichaux şi McNeely.

— McNeely e un bătrân războinic care o să ne ajute, zise Sam după o clipă de gândire. Judy e o cățea conservatoare — aoleu, iartă-mă, vreau să spun o americană conservatoare numită în post de republicani. Mă îndoiesc că are să ne ajute. Pe Robichaux nu-l cunosc. De unde vine?

— Din sudul Louisianei.

— A, deci un cajun.

— Probabil. E un dobitoc cu ochelari de cal, care n-o să ne ajute.

— Atunci o să pierdem cu doi la unu. Da' ziceai că i-ai uluit cu inteligența ta.

— N-am pierdut încă, precizează Adam.

Era surprins să-l audă pe Sam vorbind atât de familiar despre judecători. Deşi, în fond, era de înțeles, doar studia de ani de zile tot ce ținea de viața tribunalelor.

— Unde este apelul de asistență juridică ineficientă? întrebă Sam.

— La tribunalul districtual, în întârziere cu câteva zile față de celelalte.

— Hai să formulăm altă petiție.

— Chiar la aşa ceva lucrez acum.

— Atunci lucrează cât mai repede pentru că nu mai am decât unsprezece zile. În celulă am un calendar şi în fiecare zi stau cel puțin trei ore cu ochii lipiți de el. Când mă trezesc dimineața, desenez un X mare peste ziua care a trecut. În jurul lui 8 august am făcut un cerc şi x-urile se apropie tot mai mult de cerc. Aşa că fă ceva!

— Fac, fac. Chiar acum pun la punct o nouă teorie de atac.

— Aşa te vreau.

— Cred că putem să dovedim că eşti dezechilibrat mintal.

— M-am gândit şi eu la asta.

— Deci, eşti bătrân, senil, prea liniştit pentru situația în care te afli. Înseamnă că ceva nu merge cum trebuie, că eşti incapabil să înțelegi motivul pentru care vei fi executat.

— Am citit despre cazuri asemănătoare.

— Goodman cunoaşte un expert care spune orice dacă-l plăteşti cât cere. Ne-am gândit să-l aducem aici să te examineze.

— Minunat. Am să-mi smulg părul din cap şi am să încep să vânez fluturi prin celulă.

— Cred că avem şanse dacă introducem o acțiune pretextând incapacitatea mentală.

— Sunt de acord. Fă-o. Hai să introducem cât mai multe acțiuni.

— Aşa am să fac.

Preț de câteva minute Sam se învălui într-un nor gros de fum şi se gândi adânc. Amândoi erau transpirați din cap până în picioare şi Adam simțea nevoia să respire puțin aer curat, să se urce în maşină, să închidă ferestrele şi să dea aerul condiționat la maximum.

— Când te întorci aici? întrebă Sam.

— Luni. Ascultă, Sam, ceea ce-am să-ți spun nu e deloc plăcut, dar trebuie să discutăm şi problema asta. Sam, tu oricum ai să mori curând, pe 8 august sau peste cinci ani, tot ai să te duci. Pentru că la halul în care fumezi, n-ai să rezişti prea mult.

— Fumatul nu este cea mai presantă preocupare a mea în materie de sănătate.

— Ştiu asta. Dar familia, adică Lee şi cu mine, trebuie să se pregătească de înmormântare. Ştii foarte bine că e un lucru care nu se poate aranja peste noapte.

Sam privea fix şirurile de triunghiuri mititele din ecranul care-i despărțea. Adam scria ceva pe carnetul de însemnări. Aparatul de aer condiționat zumzăia şi sâsâia, dar rezultatul era aproape nul.

— Bunica ta a fost o adevărată doamnă, Adam. Îmi pare rău că n-ai cunoscut-o. Merita un bărbat mai bun.

— Lee mi-a arătat unde e înmormântată.

— Eu i-am adus multă suferință pe care ea a îndurat-o fără să crâcnească. Să mă îngropați lângă ea şi poate că am să-i pot spune că-mi pare rău.

— Am să mă ocup de toate.

— Aşa să faci. Cum ai să plăteşti locul?

— Mă descurc eu, Sam.

— Adam, eu nu am nici un ban. I-am pierdut pe toți cu mulți ani în urmă pentru motive evidente. Am pierdut şi pământul şi casa, aşa că nu am nimic de lăsat în urma mea.

— Ți-ai făcut vreun testament?

— Da, l-am scris chiar eu.

— O să ne uităm peste el săptămâna viitoare.

— Ai promis că te întorci luni.

— Aşa am promis, Sam. Vrei să-ți aduc ceva?

Sam şovăi o clipă, părând chiar oarecum jenat.

— Ştii ce anume mi-ar face cu adevărat plăcere? întrebă el, cu un zâmbet copilăros pe buze.

— Ce? Spune-mi, Sam, orice.

— Când eram copil, lucrul cel mai extraordinar din viața mea era o Eskimo Pie.

— O... ce?

— O înghețată pe băț. Vanilie învelită în ciocolată. Mâncam mereu până să ajung aici. Cred că se mai face.

— Deci... o Eskimo Pie?

— Da. Îi simt şi-acum gustul. Era cea mai bună înghețată din lume. Îți dai seama ce gust ar avea acum, în cuptorul ăsta?

— Bine, Sam. O să-ți aduc o Eskimo Pie.

— Adu-mi mai multe.

— O să-ți aduc o duzină. O să le mâncăm împreună.

Cel de-al doilea vizitator din sâmbăta aceea veni pe neaşteptate. Opri maşina lângă ghereta paznicului de la intrarea principală şi prezentă un permis de conducere din Carolina de Nord care avea şi fotografie pe el. Îi explică gardianului că este fratele lui Sam Cayhall şi că i se spusese că-l poate vizita oricând pe Sam de-acum şi până la data execuției. Chiar ieri vorbise cu domnul Holland, din partea Administrației, iar domnul Holland îl asigurase că, în cazul fratelui său, regulile referitoare la vizite erau mult mai puțin restrictive. Îl putea vizita oricând între orele opt dimineața şi cinci după-amiaza, în oricare zi a săptămânii. Gardianul intră în gheretă şi formă un număr de telefon. Mai dădu alte două telefoane, după care îşi notă numărul maşinii. Apoi îi spuse vizitatorului să-şi parcheze maşina în apropierea gheretei, să

o încuie şi să aştepte puțin. După câteva minute, în fața lui opri o furgonetă albă, condusă de un gardian care-i făcu semn să urce.

Furgoneta trecu prin poarta dublă a USM şi opri în fața intrării unde aşteptau alți gardieni care-l percheziționară chiar acolo, pe trepte. Vizitatorul nu avea nici un fel de bagaj.

Gardienii îl conduseră în sala de vizite, acum pustie. Îşi alese un scaun cam pe la mijlocul ecranului despărțitor.

— Îl aducem imediat şi pe Sam, zise unul dintre gardieni. Nu durează decât cinci minute.

Sam tocmai scria o scrisoare la maşina de scris.

— Hai să mergem, Sam. Ai un vizitator.

Bătrânul se opri din scris şi îl privi cu atenție. Ventilatorul muncea din greu ca să alunge căldura; la televizor se transmitea un meci de baseball.

— Cine e? plesni întrebarea.

— Fratele tău.

Sam puse cu grijă maşina de scris pe raft şi-şi luă salopeta.

— Care frate?

— Nu l-am întrebat, Sam. E unul din frații tăi. Hai să mergem.

După ce-i puseră cătuşele, porniră toți trei de-a lungul coridorului. Odată, demult, Sam avusese trei frați, dar cel mai mare dintre ei murise în urma unui stop cardiac, mai înainte ca Sam să fie închis. Donnie era cel mai tânăr, avea şaizeci şi unu de ani şi acum locuia lângă Durhan în Carolina de Nord. Albert, şaizeci şi şapte de ani, o ducea rău cu sănătatea şi locuia în zona de păduri din Ford County. Donnie îi trimitea în fiecare lună țigări, câțiva dolari şi câte o scrisoare scurtă din când în când. Albert nu-i mai trimisese nici un rând de mai bine de şapte ani. Mai primise scrisori din partea unei mătuşi rămase nemăritate, până în 1985, când bătrâna murise. Restul membrilor familiei Cayhall uitaseră de Sam.

Nu putea fi decât Donnie, îşi zise în sinea lui. Donnie era singurul căruia îi păsa suficient de frate-său ca să meargă să-

l viziteze. Nu se mai văzuseră de doi ani şi paşii îi deveniră parcă mai uşori pe măsură ce se apropiau de uşa sălii de vizite. Ce surpriză plăcută.

Cum trecu pragul, Sam privi nerăbdător spre bărbatul aflat de cealaltă parte a ecranului. Era o față pe care n-o recunoscu. Atunci privi în jur şi constată că sala era pustie, cu excepția vizitatorului său, care îl fixa cu ochi reci şi lipsiți de expresie. Gardienii care desfăceau cătuşele de la mâinile lui Sam îi supravegheau îndeaproape, aşa că bătrânul zâmbi şi făcu un semn prietenos din cap înspre vizitator. După ce paznicii îi lăsară singuri, se aşeză în fața necunoscutului şi îşi aprinse o țigară, fără să spună nici un cuvânt.

Chipul străinului îi amintea parcă ceva, dar nu-şi dădea seama ce anume.

— Te cunosc? întrebă Sam, rupând tăcerea.

— Da, răspunse străinul.

— De unde?

— Din trecut, Sam. De la Greenville, Jackson şi Vicksburg. De la sinagogă, firma de afaceri imobiliare, casa familiei Pinder şi biroul lui Marvin Kramer.

— Wedge?

Străinul dădu uşor din cap, iar Sam închise ochii, dând drumul fumului înspre tavan. Apoi îşi aruncă țigara şi se lăsă greu pe scaun.

— Dumnezeule, speram că ai murit.

— Îmi pare rău pentru tine.

— Tu... pui de cățea, mârâi Sam printre dinți, privindu-şi sălbatic vizitatorul. Pui de cățea. De douăzeci şi trei de ani sper şi visez că ai murit. Numai eu te-am omorât de milioane de ori până acum, cu mâinile goale, cu bastoane şi cuțite, cu toate felurile de arme inventate de mintea omenească. Ți-am văzut sângele curgând şi te-am auzit urlând, implorându-mă să-mi fie milă de tine.

— Îmi pare rău pentru tine, Sam. Iată-mă aici.

— Te urăsc aşa cum nimeni n-a fost urât vreodată pe pământul ăsta. Dacă aş avea acum o armă, ți-aş trimite

fundu' ăla direct la dracu', cu părerile tale de rău cu tot. Ți-aş umple capul de plumb şi-aş râde până mi-ar da lacrimile. Dumnezeule, nici nu ştii cât de mult te urăsc.

— Aşa te porți cu toți cei care vin să te vadă, Sam?

— Ce dracu' vrei, Wedge?

— Ăia de-afară pot să audă ce vorbim?

— Puțin le pasă lor de ce spunem noi aici.

— Da' pot să fie microfoane prin sala asta.

— Atunci pleacă, nebunule, pleacă.

— Asta am să şi fac. Dar mai întâi vreau să-ți spun că sunt aici şi că urmăresc totul îndeaproape şi că sunt foarte mulțumit că numele meu nu a fost pomenit până acum. Sper din suflet ca lucrurile să continue în acelaşi fel. Pentru că am fost foarte eficient când a fost vorba să-i fac pe oameni să-şi țină gura.

— Eşti teribil de subtil.

— Fii bărbat, Sam. Mori cu demnitate. Ai fost acolo, cu mine, Sam, mi-ai fost complice şi legea zice că eşti la fel de vinovat ca şi mine. Sigur că dintre noi doi, eu sunt liber, dar cine a zis că-n viață primeşti numai ce meriți.

Ține-o aşa şi ia cu tine în mormânt micul nostru secret şi atunci nimeni n-o să aibă de suferit. Bine?

— Pe unde-ai fost?

— Peste tot. Adevăratul meu nume nu este Wedge, aşa că să nu îți faci cine ştie ce idei. Nici măcar Dogan nu-mi ştia numele adevărat. În 1966 am fost chemat în armată, dar n-am vrut să mă duc în Vietnam. Aşa că mi-am pierdut urma în Canada. La fel s-a întâmplat şi mai târziu, Sam. Prin urmare, eu nici măcar nu exist.

— Tu ar fi trebuit să stai aici, în locul meu.

— Greşeşti, Sam. Nici tu, nici eu n-ar fi trebuit să stăm aici. Ai fost un tâmpit că te-ai întors atunci la Greenville. FBI-ul n-avea nici o pistă. Şi nu ne-ar fi prins niciodată. Eu am fost deştept, Dogan la fel. Tu, însă, s-a întâmplat să fii veriga slabă. Oricum, cu toate cadavrele alea şi cu ce a mai rămas din clădire, trebuia să fie ultima noastră explozie. Aveam tot

timpul din lume ca să ne pierdem urma. Eu aş fi fugit din țară şi nu m-aş fi întors niciodată în locurile astea nenorocite. Tu te-ai fi dus acasă la puii şi vacile tale. Dogan nu ştiu ce-ar fi făcut. Dar motivul pentru care eşti acum aici, Sam, e c-ai fost un dobitoc.

— Aşa cum tu eşti un dobitoc că ai venit astăzi aici.

— Nu tocmai. Nimeni nu te-ar crede dacă ai începe să urli. Ce dracu', oricum toți sunt convinşi că te-ai țicnit. Mă rog, eu prefer ca lucrurile să rămână aşa cum sunt acum. N-am nevoie de aiureli. Împacă-te cu ceea ce te aşteaptă, Sam, şi pleacă fără să faci gălăgie.

Sam îşi aprinse o nouă țigară şi scutură scrumul pe podea.

— Dispari de-aici, Wedge, şi să nu te mai întorci niciodată.

— Fireşte, fireşte. Îmi pare rău că trebuie să ți-o spun, Sam, dar sper să te gazeze.

Sam se ridică şi se apropie de uşa din spatele lui. Gardianul o deschise şi îl luă de-acolo.

Se aşezaseră pe ultimul rând de scaune şi mâncau floricele ca doi adolescenți. Ideea de a merge la cinema îi aparținea lui Adam. Lee petrecuse trei zile încuiată în camera ei împreună cu virusul gripei, iar sâmbătă dimineața aburii beției dispăruseră. Pentru cină, Adam alesese o pensiune cu serviciu rapid şi fără băutură în meniu. Lee devorase pur şi simplu clătitele cu frişcă.

Filmul era un western corect din punăde vedere politic, cu indienii pe post de băieți buni, şi cu cowboy-i pe post de ticăloşi. Toate fețele palide erau pline de răutate şi ucideau în stânga şi-n dreapta. Lee îşi spălase părul şi îl dăduse frumos după urechi. Ochii îi erau iar limpezi şi frumoşi. Machiajul ascundea urmele lăsate pe față de excesele săptămânii anterioare. Ca de obicei, îmbrăcase o pereche de blugi şi o cămaşă de bumbac. Şi era perfect trează.

Nu prea vorbiră despre noaptea de joi, când Adam dormise lângă uşă. Căzuseră de acord să abordeze problema în momentul în care ea va fi în stare să suporte discuția. Ceea ce lui îi convenea de minune. Lee păşea pe o sârmă legănată de vânt, clătinându-se pe marginea hăului unei noi crize de dipsomanie. Dar el o apăra de orice chinuri şi de disperare. Îi va face viața veselă şi plăcută. Nu vor mai vorbi nimic despre Sam şi despre asasinate, nici despre Eddie, nici despre istoria familiei Cayhall.

Era mătuşa lui şi o iubea foarte mult. Era o ființă fragilă şi bolnavă, care avea nevoie de forța lui.

35

Phillip Naifeh fu trezit în primele ore ale dimineții de duminică de dureri ascuțite în piept şi fu dus în grabă la spitalul din Cleveland. Locuia împreună cu soția lui în vârstă de patruzeci şi unu de ani într-o casă modernă ridicată în incinta penitenciarului. Ambulanța făcu douăzeci de minute până la spital şi, când ajunse în camera de gardă, starea pacientului era deja stabilizată.

Soția rămase să aştepte, neliniştită, pe culoar, în timp ce infirmierele alergau de colo-colo. Femeia cunoştea locul pentru că tot acolo aşteptase şi cu trei ani în urmă, când se produsese primul infarct. Un medic tânăr, cu chip întunecat, îi explică doamnei Naifeh că atacul fusese uşor şi că pacientul era de-acum stabilizat şi în siguranță, odihnindu-se cu ajutorul medicamentelor. Va fi supravegheat îndeaproape în următoarele douăzeci şi patru de ore şi, dacă lucrurile mergeau bine, atunci se va întoarce acasă în mai puțin de o săptămână.

I se interzicea cu desăvârşire să se mai ocupe de problemele de la Parchman şi să aibă ceva de-a face cu

execuția deținutului Cayhall. Nu avea voie să dea nici măcar un telefon.

Somnul era pe cale să devină o bătălie. Adam avea obiceiul să citească stând în pat aproximativ o oră, mai ales că în timpul facultății aflase că publicațiile de drept erau nişte somnifere minunate. Acum, însă, cu cât citea mai mult, cu atât se îngrijora mai tare. Mintea îi era ocupată cu tot ce se întâmplase în ultimele două săptămâni — oamenii pe care îi cunoscuse, lucrurile pe care le învățase, locurile în care fusese.

Sâmbătă noaptea dormi din bucăți, rămânând treaz perioade lungi de timp. Ultima oară când deschise ochii, văzu soarele sus pe cer. Ceasul arăta ora opt. Lee vorbise ceva despre o nouă incursiune în bucătărie. Zisese că odată reuşise să gătească ceva ce se putuse mânca, nişte cârnați cu ouă, şi-apoi oricine se descurca în fața unei cutii de pesmeți.

Din bucătărie nu venea nici un miros, nici un zgomot. O strigă în timp ce examina ibricul de cafea, pe jumătate plin. Uşa de la camera ei era deschisă şi lumina stinsă. Trecu iute în revistă toate camerele. N-o găsi nici pe terasă, bând o ceaşcă de cafea şi citind ziarul de dimineață. Neliniştea care-l cuprinse creştea pe măsură ce trecea prin încăperile pustii. Alergă afară, dar nu zări nici urmă de maşină. Atunci o porni desculț pe asfaltul fierbinte până la ghereta paznicului pe care-l întrebă la ce oră plecase Lee de-acasă. Omul îşi verifică fişa, apoi îl lămuri că doamna ieşise în urmă cu vreo două ore. Părea să se simtă bine, adăugă el.

Dădu peste ediția de duminică a ziarului *Memphis Press* pe canapeaua din salonaş, împăturit în aşa fel încât partea consacrată mondenităților să rămână deasupra. Chipul lui Lee îl privea dintr-o fotografie făcută cu mulți ani în urmă la un bal de caritate. Era un prim-plan cu domnul şi doamna Phelps Booth, amândoi numai zâmbete pentru obiectivul aparatului de fotografiat. Lee arăta senzațional, îmbrăcată într-o rochie neagră fără umeri. Phelps era şi el îmbrăcat în smoching. Cei doi aveau aerul unui cuplu minunat de fericit.

Articolul reprezenta cea mai nouă direcție de cercetare în amețeala numită „cazul Cayhall", ieşită din condeiul şi mintea lui Todd Marks al cărui serial câştiga tot mai mult la capitolul „senzațional". Începutul era destul de prietenos, rezumând evenimentele ultimei săptămâni. Erau citate aceleaşi persoane — McAllister, Roxburgh, Lucas Mann şi Naifeh cu nelipsita sa replică „fără comentarii". Tonul devenea, însă, brusc răutăcios atunci când începea prezentarea zglobie a lui Lee Cayhall Booth: personalitate proeminentă a societății din Memphis, soție a importantului bancher Phelps Booth din celebra şi bogata familie Booth, activistă benevolă pe tărâm social, mătuşa lui Adam Hall şi, dacă puteți crede aşa ceva, fiica lui Sam Cayhall!

Articolul era scris în aşa fel încât dădea impresia că Lee însăşi se făcea vinovată de o crimă teribilă. Prieteni care doriseră să rămână anonimi se declaraseră şocați la aflarea adevăratei ei identități. Apoi, ziaristul vorbea despre familia Booth şi despre averea ei, întrebându-se cum de putuse o persoană cu sânge albastru în vine să se coboare până acolo încât să se căsătorească cu cineva dintr-o familie precum Cayhall. Vorbea şi despre fiul lor, Walt, citând din nou surse anonime care se lansaseră în speculații despre refuzul acestuia de a se întoarce în Memphis. Walt nu se căsătorise niciodată, scria Marks cu răsuflarea tăiată, şi locuia în Amsterdam.

Partea cea mai rea venea abia după aceea: alte surse anonime povesteau că, în urmă cu nu prea mulți ani, Lee şi Phelps Booth participaseră la un bal de caritate unde stătuseră chiar lângă Ruth Kramer. Sursa respectivă fusese de asemenea prezentă la balul acela şi-şi amintea foarte bine unde se aşezaseră oamenii aceia. Sursa o cunoştea pe Ruth şi era prietenă cu Lee, aşa că fusese absolut şocată când aflase că prietena ei avea un astfel de tată.

O mică fotografie a lui Ruth Kramer însoțea articolul. Era o femeie atrăgătoare, puțin trecută de cincizeci de ani.

După această senzațională prezentare a lui Lee, articolul continua cu un rezumat al audierii de la New Orleans şi cu inventarierea ultimelor manevre ale apărătorului lui Cayhall.

Una peste alta, articolul era doar o însăilătură care nu reuşea decât să alunge pe pagina a doua prezentările crimelor întâmplate cu o zi înainte.

Adam aruncă ziarul pe podea, mulțumindu-se să-şi bea cafeaua. În dimineața asta plăcută, de duminică, Lee se trezise curată şi trează pentru prima dată după multe zile, plină de bună dispoziție. Se aşezase pe canapea ca să-şi bea cafeaua şi să citească ziarul. Dar după numai câteva minute, primise o palmă peste față şi un pumn în stomac şi, în consecință, dispăruse din nou. Unde oare se dusese? Unde se afla oare altarul la care se închina? Categoric, se ținea departe de Phelps. Dar poate că avea vreun iubit care să o mângâie în astfel de momente, deşi varianta era puțin probabilă. Adam se ruga la Dumnezeu să nu dea de mătuşă-sa rătăcind fără țintă pe străzi, în tovărăşia unei sticle de băutură.

Era clar că în dimineața asta reşedința familiei Booth cunoştea o mare agitație. Micul şi murdarul lor secret ieşise la lumină, întins pe-o pagină întreagă de ziar, ca să-l vadă toată lumea. Cum vor face față, oare, acestei umiliri? Auzi, un Booth să se însoare şi să mai facă şi copii cu un asemenea gunoi alb, şi-acum să mai afle şi lumea întreagă despre chestia asta. S-ar putea chiar ca familia să nu-şi mai revină din încercarea asta. Madame Booth era, precis, distrusă şi țintuită la pat de nenorocire.

Bine le-a făcut, îşi zise Adam. Făcu un duş, îşi schimbă hainele şi coborî capota Saab-ului, pornind pe străzile pustii, cu toate că nu se aştepta să zărească pe undeva Jaguarul grena al lui Lee. Începutul îl făcu cu Front Street, dar părăsi iute malul râului, trecu pe lângă spitalele de pe Union şi casele somptuoase din zona rezidențială, întorcându-se apoi în cartierele sărace din preajma lui Auburn House; tot drumul fu însoțit de vocea lui Bruce Springsteen de pe caseta de la

bord. Evident că Lee nu era nicăieri, dar plimbarea cu maşina îi făcu bine. Pe la prânz, Adam se duse la birou.

În duminica aceea, Sam primi din nou o vizită neaşteptată. După ce i se scoaseră cătuşele, se aşeză în faţa unui bărbat cărunt al cărui chip jovial era luminat de un zâmbet plin de căldură.

— Domnule Cayhall, numele meu este Ralph Griffin şi sunt capelanul acestui penitenciar. Sunt de puţină vreme aici, aşa că nu am avut ocazia să ne cunoaştem.

— Îmi pare bine de cunoştinţă, zise Sam, dând uşor din cap.

— Plăcerea e de partea mea. Sunt convins că l-aţi cunoscut pe predecesorul meu.

— A, da. Reverendul Rucker. Unde mai este el acum?

— S-a pensionat.

— Bun. Niciodată nu mi-a plăcut de el şi mă îndoiesc că va ajunge în rai.

— Da, am auzit că nu era prea iubit.

— Iubit? Păi, era disprețuit de toată lumea. N-aş putea să vă spun de ce, dar nimeni n-avea încredere în el. Poate pentru că era pentru pedeapsa cu moartea. Vă puteţi închipui aşa ceva? Fusese chemat de Dumnezeu ca să ne păstorească şi, când colo, el era de părere că trebuia să murim. Ba mai zicea şi că aşa scria în Sfânta Scriptură. Ştiţi dumneavoastră, chestia cu ochi pentru ochi.

— Am mai auzit asta.

— Sunt convins că aţi mai auzit-o. Dumneavoastră ce fel de predicator sunteţi? De care biserică ţineţi?

— Am fost hirotonisit în sânul Bisericii Baptiste, dar acum sunt oarecum în afara delimitărilor stricte. Cred că această împărţire excesivă a bisericii este probabil frustrantă chiar şi pentru Dumnezeu.

— În orice caz, eu îl fac să se simtă frustrat.

— Cum adică?

— Îl cunoaşteţi pe Randy Dupree, unul din deţinuţii de aici. E într-o celulă foarte aproape de a mea. A fost condamnat pentru viol şi crimă.

— Da, i-am citit dosarul şi am văzut că la un moment dat a fost predicator.

— Noi îi spunem Puştiul Predicator şi de câtăva vreme a căpătat darul spiritual al interpretării viselor. În plus, cântă şi face pe vindecătorul. Probabil că s-ar juca şi cu şerpi dacă i s-ar da voie. Ştiţi ce zice despre şerpi Evanghelia lui Marcu, capitolul şaisprezece, versetul optsprezece. În sfârşit, tocmai a terminat visul ăsta lung de i-a luat cam o lună de zile, mai ceva ca un serial, şi zice că eu am să fiu executat şi că Dumnezeu aşteaptă să mă izbăvesc de păcate.

— Nici n-ar fi o idee prea rea. Lucrurile să fie puse în ordine.

— Păi, de ce atâta grabă? Mai am zece zile.

— Prin urmare, crezi în Dumnezeu?

— Da, cred. Dar dumneavoastră credeţi în pedeapsa cu moartea?

— Nu, nu cred.

— Vorbiţi serios? îl întrebă Sam după o clipă de tăcere în care studie cu atenţie chipul pastorului.

— A ucide este greşit, domnule Cayhall. Dacă dumneata eşti cu adevărat vinovat de crima pe care se spune că ai comis-o, atunci ai greşit când ai ucis. Şi este tot atât de greşit ca guvernul să te ucidă pe dumneata.

— Aleluia, frate.

— N-am crezut niciodată că Iisus a vrut ca noi să ucidem pentru a pedepsi. El nu ne-a învăţat aşa ceva. El ne-a învăţat să iubim şi să iertăm.

— Aşa înţeleg şi eu Biblia. Da' cum dracu' de v-aţi pricopsit cu postul ăsta?

— Am un văr în senatul statului.

— N-o să faceţi mulţi purici pe-aici, zise Sam zâmbind. Sunteţi prea cinstit.

— Nu cred. Vărul meu este preşedintele Comitetului Corecțional şi are o oarecare putere.

— Atunci, rugați-vă să fie reales.

— Asta fac în fiecare dimineață. Am vrut doar să trec pe-aici ca să mă prezint. Aş vrea să stăm puțin de vorbă în zilele următoare. Şi aş vrea să ne rugăm împreună, dacă nu te deranjează. N-am mai avut de-a face cu nici o execuție până acum.

— Nici eu.

— Te sperie?

— Sunt un om bătrân, părinte. Peste câteva luni am să împlinesc şaptezeci de ani, dacă apuc. Uneori, gândul la moarte e chiar liniştitor. Să părăsesc locul ăsta uitat de Dumnezeu — ce uşurare.

— Dar tot te mai lupți.

— Fireşte, deşi câteodată nici măcar nu ştiu de ce-o fac. E ca şi cum as avea cancer. Cu timpul îți pierzi tot mai mult puterile. In fiecare zi mai mori un pic, până când ajungi să vezi moartea ca pe o binecuvântare. Dar, în realitate, nimeni nu vrea să moară. Nici chiar eu.

— Am citit despre nepotul dumitale. Cred că-ți încălzeşte sufletul şi că eşti mândru de el.

Sam nu răspunse, dar zâmbi şi-şi plecă privirea în podea.

— Oricum, reluă pastorul, eu sunt pe-aici. Vrei să vin şi mâine?

— Ar fi foarte bine. Dați-mi voie să mă mai gândesc. Bine?

— Bineînțeles. Cunoşti procedurile de-aici, nu? În ultimele ore, n-ai voie să mai vezi decât doi oameni. Avocatul şi duhovnicul. Voi fi onorat să-ți fiu alături.

— Mulțumesc. Şi vă rog, puteți să găsiți puțin timp să stați de vorbă şi cu Randy Dupree? Bietul băiat îşi pierde mințile şi are nevoie de ajutor.

— Am s-o fac chiar mâine.

— Mulțumesc.

Adam închirie o videocasetă şi se uită singur la film, dar îşi puse telefonul alături. Nu avea nici o veste de la Lee. Pe la zece dădu două telefoane pe Coasta de Vest. Primul i-l dădu maică-sii, în Portland. Era tare abătută, dar bucuroasă să-şi audă fiul la celălalt capăt al firului. Nu întrebă nimic despre Sam, iar Adam nu pomeni nimic de bunicu-său.

Îi povesti însă că muncea mult, că avea ceva speranțe în privința cazului şi că, oricum, se va întoarce la Chicago peste vreo două săptămâni. Maică-sa citise câteva din articolele apărute în ziare şi se gândea la el. Adam îi spuse că Lee era bine.

Al doilea telefon îl dădu lui Carmen, la Berkeley. La celălalt capăt al firului se auzi o voce masculină, cea a lui Kevin-nu-mai-ştiu-cum cu care Carmen îşi împărțea viața de vreo câțiva ani. Apoi, glasul surorii mai mici îl întrebă despre evenimentele din Mississippi. Deoarece fata urmărise jurnalele de actualități, Adam puse de la el o notă de optimism în povestire. Carmen era îngrijorată pentru fratele ei, obligat să trăiască printre glugații şi rasiştii ăia oribili. Adam îi repetă insistent că totul era bine şi că situația era cât se poate de liniştită. Oamenii erau surprinzător de blânzi şi de la locul lor. Locuia acasă la Lee şi se înțelegea foarte bine cu mătuşă-sa. Spre surprinderea lui Adam, Carmen vru să afle veşti despre Sam — cum arăta, ce atitudinea avea, cât de mult dorea să vorbească despre Eddie. Întrebă, chiar, dacă ar fi cazul să vină să-l vadă şi ea pe Sam înainte de 8 august, iar el îi răspunse că se va gândi la propunere şi că va cere şi părerea lui Sam.

Adormi pe canapea, cu televizorul aprins.

Zbârnâitul telefonului îl trezi la ora trei şi jumătate a dimineții de luni. O voce pe care nu o mai auzise niciodată se prezentă drept Phelps Booth.

— Trebuie să fii Adam, adăugă vocea.

— Da, eu sunt, zise Adam, ridicându-se şi frecându-se la ochi.

— Ai văzut-o pe Lee? întrebă Phelps, nici calm, dar nici neliniştit.

— Nu, răspunse Adam, aruncând o privire spre ceasul din perete. Ce s-a întâmplat?

— Ei bine, are necazuri. Acum o oră am fost sunat de la poliție. Au arestat-o pentru că era beată la volan şi au dus-o la închisoare. Asta s-a întâmplat aseară, la opt şi jumătate.

— O, Doamne, nu se poate, exclamă Adam.

— Nu e prima dată. A mai fost luată tot aşa, a refuzat testul de alcoolemie şi atunci au ținut-o vreo cinci ore la un loc cu alți beți. Pe hârtiile pe care le-a completat acolo, a trecut şi numele meu, aşa că polițiştii mi-au dat telefon. Când am ajuns la închisoare, îşi depusese deja cauțiunea şi plecase. M-am gândit că poate te-a sunat şi pe tine.

— Nu, nici măcar nu era aici ieri dimineață când m-am trezit şi acum e prima dată că aud ceva despre ea. Pe cine ar mai fi putut să sune?

— Cine ştie? Mi-e groază să încep acum să-i scol din somn prietenele. Poate că ar fi mai bine să aşteptăm.

Lui Adam nu-i conveni deloc că era implicat în luarea unei hotărâri. Oamenii ăştia fuseseră căsătoriți, la bine şi la rău, de aproape treizeci de ani şi era clar că mai trecuseră prin situații de acest fel. Or, de unde să ştie el ce trebuia făcut?

— De la închisoare nu a plecat cu maşina, nu? întrebă el timid, ştiind răspunsul dinainte.

— Bineînțeles că nu. A condus-o cineva şi aici apare încă o problemă. Trebuie să-i luăm maşina din parcarea închisorii. Am şi plătit taxele.

— Aveți cheile?

— Da. Dar mă poți ajuta să o luăm de acolo?

Adam îşi aminti brusc articolul însoțit de fotografia plină de zâmbet a cuplului Phelps-Lee, precum şi speculațiile personale despre reacția familiei Booth. Era convins că mare parte din vină era aruncată asupra lui. Dacă şi-ar fi văzut de treabă la Chicago, toate astea nu s-ar mai fi întâmplat.

— Fireşte. Spuneți-mi numai cum anume?...

— Ne întâlnim peste zece minute lângă ghereta pazniculuí.

Adam se spălă pe dinți şi-şi legă şireturile la pantofii de sport, apoi petrecu un sfert de oră, vorbind vrute şi nevrute cu Willis, paznicul proprietății. În sfârşit, un Mercedes negru, cel mai lung model din istoria acelei mărci de automobile, se apropie de poartă şi se opri. Adam îşi luă rămas bun de la Willis şi se urcă în maşină.

Îşi strânseră mâinile pentru că aşa era politicos. Phelps era îmbrăcat într-un trening alb, iar pe cap avea o şapcă; conducea încet pe strada pustie.

— Sunt convins că Lee ți-a povestit câte ceva despre mine, zise el fără urmă de regret sau de îngrijorare în glas.

— Într-adevăr, câte ceva, observă Adam, prudent.

— Ei bine, ar fi fost foarte multe de spus, aşa că n-am să te întreb ce subiecte a abordat.

O idee foarte bună, îşi zise Adam în sinea lui.

— Cel mai bine ar fi să vorbim despre baseball, de exemplu. Mi se pare că țineți cu cei de la Cubs.

— Dintotdeauna. Şi tu?

— Bineînțeles. Asta-i primul meu an în Chicago şi am fost de foarte multe ori pe stadionul Wrigley, mai ales că locuiesc aproape.

— Nu, zău. Eu merg de vreo trei-patru ori pe an. Am un prieten care are o lojă închiriată de ani de zile. Ce jucător îți place cel mai mult?

— Cred că Sandberg. Dar dumneavoastră?

— Mie îmi plac tipii mai în vârstă. Ernie Banks şi Ron Santo. Ce baseball se juca pe vremuri, când jucătorii ştiau ce-i aia loialitate şi ştiai pe care jucători contezi tot anul.

Acum, nimeni nu mai ştie nimic. Îmi place la nebunie jocul, dar a fost pervertit de lăcomie.

Lui Adam i se păru ciudat ca tocmai Phelps să denunțe lăcomia.

— Poate că da, dar în prima sută de ani de baseball, proprietarii au jucat cartea lăcomiei. Şi-atunci ce-i rău dacă şi jucătorii cer bani?

— Bine, dar care jucător merită cinci milioane pe an?

— Nici unul. Dar din moment ce starurile rock fac cincizeci, de ce n-ar face şi un jucător de baseball câteva milioane pe an? Ăsta-i jocul. Jucătorii sunt cei care contează, nu proprietarii. Eu merg pe stadion să-i văd pe jucători şi nu pentru că *Tribune* este întâmplător principalul proprietar.

— Da, da' ia uită-te la prețul biletelor. Cincizeci de verzi ca să vezi un meci.

— Pe suporteri se pare că nu-i deranjează pentru că stadionul e plin.

Maşina alergă fără probleme prin oraşul pustiu la ora aceea şi în numai câteva minute ajunseră în apropierea închisorii.

— Adam, nu ştiu cât ți-a spus Lee despre problemele ei cu băutura.

— Mi-a spus că e alcoolică.

— Fără nici o îndoială. Asta e a doua oară că o ia poliția. Prima dată, am reuşit să fac în aşa fel încât ziarele să nu afle nimic. De data asta, însă, nu ştiu cum va fi pentru că Lee a devenit brusc subiectul numărul unul al conversațiilor din oraş. Slavă Domnului că nu a şi accidentat pe cineva. A tot intrat şi ieşit din spital de vreo şase ori până acum, zise Phelps, oprind maşina înaintea unei curbe.

— Ea mi-a spus că a urmat tratamentul de dezintoxicare de trei ori.

— Nu poți să crezi ce-ți spune un alcoolic. Numai eu ştiu de cinci cure în ultimii cincisprezece ani. Sanatoriul ei favorit e unul mic şi elegant, care se cheamă „Spring Creek". E la vreo cinci mile de oraş, spre nord, pe malul râului şi e într-adevăr liniştit şi foarte plăcut. E pentru pacienți bogați. Sunt dădăciți şi cocoliți, au mâncare bună, exerciții fizice, saună, toate cele. E un loc aşa de al dracului de plăcut, că oamenilor cred că le place să meargă acolo. Oricum, ceva îmi spune că

Lee o să răsară pe-acolo ceva mai târziu. Are nişte prieteni care au s-o ajute să găsească locul. E foarte cunoscută acolo; e ca un fel de a doua ei casă.

— Şi cât timp o să stea în sanatoriul ăsta?

— Depinde. Cel puțin o săptămână, dar a stat chiar şi o lună. Costă două mii de verzi pe zi şi facturile le plătesc eu, dar nu mă plâng. Aş plăti oricât ca s-o ajut.

— Şi eu ce-ar trebui să fac?

— Mai întâi trebuie s-o găsim. Peste câteva ore au să mă ajute şi secretarele mele, aşa că o să dăm de urma ei. În punctul ăsta, mişcările ei sunt previzibile şi sunt sigur că o să apară într-o clinică de dezintoxicare, cel mai probabil la „Spring Creek". Am să trag nişte sfori ca să încerc să țin presa departe de toate astea. Şi n-o să fie uşor, dacă te uiți la ce s-a publicat în ultima vreme.

— Îmi pare rău.

— Când o s-o găsim, trebuie să mergi neapărat s-o vezi. Să-i duci nişte flori şi nişte bomboane. Ştiu că eşti ocupat, ştiu ce te aşteaptă în următoarele... ă...

— Nouă zile.

— Nouă zile. Exact. Ei bine, încearcă s-o vezi. Şi când povestea de la Parchman se va termina, îți sugerez să te întorci la Chicago şi s-o laşi în pace.

— S-o las în pace?

— Da. Ştiu că sună aspru, dar trebuie. Problemele ei, care nu sunt puține, au cauze numeroase. Recunosc că eu sunt una dintre cauze, dar sunt multe chestii pe care nu le cunoşti. Familia ei e o altă cauză. Să ştii că te adoră, dar tu îi aduci înapoi în suflet coşmarurile şi suferința. Te rog să nu mi-o iei în nume de rău că-ți spun asta. Ştiu că doare, dar este purul adevăr.

Adam nu scotea nici o vorbă, mulțumindu-se să privească fix gardul din plasă de sârmă lângă care se opriseră.

— Odată, a fost trează cinci ani de zile, continuă Phelps. Şi am crezut că aşa o să rămână. Pe urmă, Sam a fost condamnat şi Eddie a murit. Când s-a întors de la

înmormântare a căzut într-o gaură neagră şi de multe ori am crezut că n-o să-şi mai revină niciodată. Pentru ea e mai bine să nu te mai vadă.

— Bine, dar eu o iubesc pe Lee.

— Şi ea te iubeşte. Dar trebuie s-o adori de la distanță. Trimite-i scrisori şi ilustrate din Chicago, flori de ziua ei. Dă-i telefon o dată pe lună şi discutați despre filme şi cărți, dar nu te amesteca în problemele legate de familie.

— Şi cine o să aibă grijă de ea?

— Adam, Lee are aproape cincizeci de ani şi este o persoană foarte independentă. E alcoolică de ani de zile şi nu ai cum s-o ajuți în povestea asta. Îşi cunoaşte boala. E trează când vrea să fie trează. Dar tu nu eşti o influență bună. Ca şi mine, de altfel. Îmi pare rău.

— Iartă-mă, Phelps, dacă v-am făcut probleme, ție şi familiei tale, zise Adam, răsuflând adânc. N-am făcut-o intenționat.

— Poate n-o să-ți vină să crezi, zise Phelps, zâmbind şi punându-şi mâna pe umărul tânărului. Dar familia mea este şi mai întoarsă pe dos decât a ta. Am trecut prin lucruri şi mai rele.

— Asta e greu de crezut.

— Dar e adevărat, zise Phelps, dându-i cheile şi arătându-i o mică clădire de dincolo de gardul metalic. Vezi acolo, înăuntru; or să-ți arate ei care e maşina.

De pe trotuar, Adam urmări Mercedesul îndepărtându-se şi dispărând în întuneric. În timp ce se apropia de intrarea în parcarea închisorii, nu-şi putu alunga senzația că Phelps Booth îşi iubea cu adevărat soția.

36

Colonelul în retragere George Nugent nu prea îşi pierdu firea la vestea atacului de cord suferit de Naifeh. Luni dimineața, bătrânul era mult mai bine, se odihnea în afara oricărui pericol, şi, la urma urmelor, ce dracu', mai avea oricum doar câteva luni până la pensie. Naifeh era un om bun, dacă nu luai în considerare faptul că se agăța de post doar ca să-şi păstreze pensia. Nugent avea de gând să candideze pentru şefie, dar pentru asta trebuia să-şi pună la punct tactica şi strategia.

În momentul de față, însă, trebuia să rezolve o problemă mult mai grea. Până la execuția lui Cayhall mai erau doar nouă zile, de fapt opt, pentru că era programată la un minut după miezul nopții de miercuri a săptămânii următoare; aşa că miercurea aceea nu mai conta. Marțea viitoare era în realitate ultima zi.

Chiar în fața lui, pe birou, se afla un caiet legat în piele lucioasă, având imprimate pe copertă cuvintele „Mississippi Protocol". Era capodopera lui, rezultatul unei activități obositoare de două săptămâni. Fusese uluit să constate cu această ocazie îndrumările şi tabelele de control făcute de-a dreptul la întâmplare de Naifeh în cazul execuțiilor anterioare. Era de mirare că practic fuseseră în stare să gazeze pe cineva. Acum însă aveau la dispoziție un plan detaliat şi aranjat cu grijă, care, după părerea lui, cuprindea absolut tot ce trebuia. Capodopera avea o sută optzeci de pagini şi numele lui tipărit peste tot.

Luni dimineața, la opt şi un sfert, Lucas Mann îşi făcu apariția în biroul lui Nugent.

— Ai întârziat, atacă directorul ad-interim.

Mann era doar un simplu avocat. Nugent era şeful unei echipe însărcinate să ducă la bun sfârşit o execuție. Mann era mulțumit de ce făcea. Nugent aspira la mai mult şi, în ultimele douăzeci şi patru de ore, aspirațiile lui primiseră un sprijin puternic.

— Şi ce dacă? remarcă Mann, oprindu-se lângă scaunul din fața biroului.

Ca de obicei, Nugent era îmbrăcat cu pantaloni impecabili de culoare oliv-închis, cămaşă în aceeaşi nuanță şi îngrozitor de apretată, şi tricou gri. Cizmele străluceau. Mann îl ura pe tipul din fața lui.

— Mai avem opt zile, zise Nugent de parcă numai el ştia lucrul ăsta.

— Am impresia că sunt nouă, replică Mann. Cei doi bărbați rămăseseră în picioare.

— Miercurea viitoare nu mai contează. Mai avem doar opt zile de muncă.

— Mă rog.

— Două lucruri trebuie lămurite, zise Nugent, aşezându-se țeapăn pe scaun. Unu, avem aici un manual pe care l-am pus la punct în vederea execuțiilor. Un protocol de la A la Z. Organizat, indexat şi răs-indexat. Te rog să revezi conținutul şi să ai grijă să fie la zi.

Mann privi cărțulia neagră de pe birou, dar nu încercă s-o atingă.

— Şi al doilea. Vreau să primesc în fiecare zi un raport despre starea tuturor apelurilor. După cum am înțeles, astăzi nu există nici un impediment legal.

— Aşa este, domnule, răspunse Mann.

— Aş vrea să primesc în fiecare dimineață în scris datele la zi.

— Atunci, angajați-vă un avocat, domnule. Nu-mi sunteți şef şi să fiu al dracului dacă am să vă scriu rezumățelul pentru cafeaua de dimineață. Dacă apare ceva, vă anunț, dar eu unul n-am să întocmesc hârtii pentru dumneavoastră.

Ah, Doamne, câtă frustrare în viața asta civilă! Nugent tânjea după disciplina militară. Avocați afurisiți!

— Foarte bine. Vrei, te rog, să revezi protocolul?

— Ştiți, am trecut prin patru execuții şi fără aşa ceva, replică Mann, răsfoind câteva pagini.

— Sincer vorbind, mi se pare surprinzător că ați reuşit.

— Sincer vorbind, mie nu. Îmi pare rău că trebuie s-o spun, dar am devenit foarte eficienți în chestia asta.

— Uite ce e, Lucas, să ştii că nu-mi face nici o plăcere, zise Nugent, cu înțelepciune. Phillip m-a rugat s-o fac. Sper din tot sufletul să se acorde o suspendare. În caz contrar, însă, trebuie să fim pregătiți. Vreau ca totul să meargă uns.

Mann acceptă minciuna evidentă şi luă manualul. Nugent avea să asiste la o execuție şi tipul număra orele, nu zilele, până la eveniment. Abia aştepta să-l vadă pe Sam legat de scaun, trăgând gazul pe nări.

Lucas dădu din cap în semn de salut şi ieşi din birou. În hol îl văzu pe Bill Monday, călăul, care se îndrepta spre o conversație între patru ochi în biroul colonelului.

Adam sosi la Crăcuță puțin după ora trei a după-amiezei. Ziua începuse cu panica produsă de încurcătura cu Lee şi nu se îmbunătățise defel.

În dimineața aceea, pe când îşi bea cafeaua, încercând să-şi potolească o durere de cap enervantă şi să mai facă nişte săpături prin literatura de specialitate, Darlene îi adusese două faxuri în mai puțin de zece minute: unul venea din New Orleans, iar celălalt de la Tribunalul districtual. Amândouă îl anunțau că pierduse. Circumscripția Judiciară Cinci menținea hotărârea Curții federale referitoare la acțiunea deschisă de Sam împotriva neconstituționalității camerei de gazare deoarece era o metodă de execuție crudă şi depăşită; la rândul lui, Tribunalul districtual respingea acțiunea care ataca modul în care Benjamin Keyes îşi apărase clientul. Veştile acelea îi luară durerea de cap cu mâna. După numai o oră, grefierul condamnărilor capitale, adică domnul Richard Olander, îi telefonase de la Washington, cerând detalii despre viitoarele apeluri şi acțiuni avute în vedere de apărare. Şi îi atrase atenția că nu mai avea la dispoziție decât opt zile, de parcă Adam n-ar fi ținut socoteala timpului. O jumătate de oră după telefonul de la Olander, se trezi cu un altul din partea unuia din funcționarii secției condamnări la moarte a

Circumscripției a cincea care voia să ştie când avea Adam de gând să atace hotărârea Tribunalului districtual.

Adam le explicase reprezentanților ambelor curți că încerca să termine cât mai repede cu putință redactarea apelurilor ca să le poată depune până la sfârşitul acelei zile. Cu un asemenea public, practicarea avocaturii ajungea să te stoarcă de puteri, ba chiar să te şi sperie. În acest punct al evoluției situației, existau tribunale şi judecători care voiau să ştie ce avea de gând să facă. Motivul acestei curiozități era pe cât de evident, pe atât de deprimant. Nu erau deloc interesați de o eventuală acțiune introdusă de Adam, care să împiedice desfăşurarea execuției; tot ceea ce-i interesa era logistica. Funcționarii cu care discutase fuseseră instruiți de superiorii lor ierarhici să supravegheze ultimele zile care precedau evenimentul, astfel încât completurile de judecată să poată lua cât mai iute hotărârile îndreptate de obicei împotriva deținutului. Judecătorilor ăstora nu le plăcea defel să citească prezentări de cazuri la ora trei dimineața. Doreau cu toții să primească copiile ultimelor acțiuni introduse de apărare cu mult înainte de apariția oficială a apelurilor.

Pe la prânz îl sunase Phelps ca să-i anunțe vestea că nu dăduse încă de Lee. Verificase personal toate clinicile de pe o rază de o sută de mile, dar nicăieri nu exista nici o pacientă pe nume Lee Booth. Nu abandonase căutările, dar acum era foarte ocupat cu tot felul de şedințe şi întâlniri de afaceri.

Sam sosi la bibliotecă cu o jumătate de oră întârziere şi era vizibil prost dispus. Aflase vestea de la televizor, transmisă de postul de televiziune din Jackson care se ocupa şi cu numărătoarea inversă. Mai avea doar nouă zile. Îl privi pe Adam cu ochi fără viață şi îl întrebă cu glas trist, ca un copil care vrea o bomboană:

— Unde sunt înghețatele?

— Aproape că mi le-au confiscat la intrare, zise Adam, ridicând un răcitor portabil pe masă. Pe urmă, m-au amenințat că le aruncă, aşa că savurează-le şi bucură-te de ele.

Sam nu mai aşteptă o nouă invitaţie şi înhăţă o îngheţată pe care o admiră îndelung, mai înainte de a o dezbrăca de învelitoarea de hârtie. Linse uşor stratul de ciocolată de deasupra, apoi muşcă cu poftă din batonul vanilat şi răcoros. Mesteca încet, cu ochii închişi.

După câteva minute, prima Eskimo Pie dispăruse ca şi cum n-ar fi existat niciodată, iar Sam o atacase pe a doua.

— Azi nu prea e o zi bună, zise el, lingând marginile îngheţatei.

— Ai aici ambele hotărâri, zise Adam, împingând câteva foi de hârtie prin ferestruica dintre ei. Scurte, la obiect şi definitiv împotriva noastră. Nu prea ai prieteni prin tribunalele astea, Sam.

— Ştiu, dar măcar restul lumii mă adoră. N-am nici un chef să citesc mizeria aia. Spune-mi mai bine ce facem acum?

— O să demonstrăm că eşti prea nebun ca să fii executat, că din cauza vârstei înaintate nu înţelegi în întregime natura pedepsei tale.

— N-o să ţină.

— Bine, dar sâmbătă ţi-a plăcut ideea. Ce ţi s-a întâmplat între timp?

— N-o să ţină.

— De ce?

— Pentru că nu sunt nebun. Ştiu foarte bine de ce sunt pe cale să fiu executat. Faci şi tu chestia la care avocaţii se pricep cel mai bine — inventezi teorii extravagante şi pe urmă cauţi experţi suficient de scrântiţi ca să ţi le demonstreze, zise Sam, muşcând din îngheţată şi lingându-se pe buze.

— Vrei să renunţi? îl atacă Adam.

— Poate că da, răspunse Sam, examinându-şi unghiile îngălbenite de tutun.

— Ce s-a întâmplat? Spune-mi, Sam, zise Adam, aşezându-se pe scaunul de alături şi studiind chipul din faţa lui.

— Ştiu şi eu? M-am mai gândit între timp.

— Te ascult.

— Când eram foarte tânăr, prietenul meu cel mai bun a fost omorât într-un accident de maşină. Avea douăzeci şi şase de ani şi toată viața în față. Şi a murit aşa, deodată. Eu am mai trăit după moartea lui patruzeci şi trei de ani. Fratele meu cel mai mare a murit când avea cincizeci şi şase de ani. Eu am mai trăit încă treisprezece ani după moartea lui. Sunt un om bătrân, Adam. Foarte bătrân. Am obosit şi simt nevoia să renunț.

— Haida-de, Sam.

— Ia încearcă să vezi avantajele. Scapi de presiunea de pe umerii tăi. N-o să mai fii obligat să-ți petreci săptămâna următoare alergând de nebun ca să depui cereri inutile. Şi n-ai să te simți ca un nimic în momentul în care totul se va isprăvi. Eu n-am să-mi petrec ultimele zile rugându-l pe Dumnezeu să facă o minune, ci o să-mi pot pune lucrurile în ordine. Şi putem să petrecem şi mai mult timp împreună. Varianta asta o să facă multă lume fericită — familia Kramer, McAllister, Roxburgh, pe cei optzeci la sută din americani care sunt pentru pedeapsa cu moartea. Am să reprezint un nou moment glorios al luptei pentru domnia legii şi a ordinii. Pot să ies din scenă cu oarecare demnitate, şi nu ca un om disperat căruia îi e frică să moară. E o variantă cât se poate de atrăgătoare.

— Spune-mi, Sam, ce ți s-a întâmplat. Sâmbăta trecută erai încă gata să iei taurul de coarne.

— Am obosit să mă mai lupt. Am îmbătrânit. Am trăit destul. Şi ce dacă ai să reuşeşti să-mi salvezi pielea? Cu ce crezi că mă aleg eu din chestia asta? Nu plec în altă parte, Adam. Tu ai să te întorci la Chicago şi ai să te ocupi de carieră. Sunt sigur că ai să vii să mă vezi ori de câte ori ai să poți. O să ne scriem scrisori şi ilustrate. Dar eu va trebui să trăiesc mai departe aici, în timp ce tu — nu. Habar n-ai ce înseamnă asta.

— Nu abandonăm lupta, Sam. Mai avem încă o şansă.

— Nu tu eşti cel care hotărăşte, punctă Sam, terminând şi cea de-a doua înghețată.

— Nu-mi place să te văd aşa, Sam. Îmi place când eşti furios, şi rău, şi bătăios.

— Am obosit. Bine?

— Dar nu-i poți lăsa să te omoare. Trebuie să te lupți până la capăt, Sam.

— De ce?

— Pentru că nu e bine. Statul face o greşeală morală ucigându-te, de-asta nu putem să renunțăm.

— Dar oricum ai să pierzi.

— Poate că da, poate că nu. Dar tu te bați de aproape zece ani. De ce să renunți în ultima săptămână?

— Pentru că s-a terminat, Adam. Chestia asta a ajuns în sfârşit la capăt.

— O fi, dar nu putem renunța. Te implor, nu arunca prosopul în ring. Ce dracu', doar vezi că lucrurile se mişcă, vezi că i-am pus pe circarii ăştia la muncă.

Sam îi zâmbi cu blândețe, învăluindu-l într-o privire de părinte înțelegător.

— M-am gândit la alte câteva strategii de urmat, zise Adam, apropiindu-se ceva mai mult şi punându-şi mâna pe brațul bătrânului. Chiar mâine vine aici un expert să te examineze.

— Ce fel de expert?

— Un psihiatru din Chicago.

— Am mai vorbit cu unul şi n-a mers.

— Da, da tipul ăsta e diferit. Lucrează pentru noi şi o să spună că ți-ai pierdut facultățile mentale.

— Deci presupui că le-am avut când am intrat aici.

— Da, presupunem asta. După ce te examinează mâine, omul o să pregătească repede un raport cum că eşti senil, nebun şi idiot notoriu, şi cine ştie ce-o să mai spună.

— De unde ştii că o să spună toate astea?

— Pentru că-l plătim ca s-o spună.

— Cine-l plăteşte?

— „Kravitz & Bane", americanii ăia evrei din Chicago pe care tu îi urăşti, dar care şi-au pus fundul pe jar ca să te țină

în viață. Ideea a venit de la Goodman.

— Probabil că e un expert nemaipomenit.

— În faza asta, nu putem să fim prea pretenţioşi. A mai fost folosit şi de alți avocați ai firmei şi o să spună tot ce vrem noi să spună. E de-ajuns să te porți un pic ciudat când ai să stai de vorbă cu el.

— Asta nu e greu.

— Povesteşte-i întâmplările alea oribile care s-au petrecut aici. Fă-le să sune şocant şi atroce.

— Nici o problemă.

— Povesteşte-i cum te-ai degradat cu trecerea anilor, şi cât de greu e totul pentru un om de vârsta ta. Pentru că eşti de departe cel mai în vârstă dintre deținuții de aici, aşa că spune-i că te-a afectat condamnarea asta. Dă-i amănunte cât mai multe. Atunci omul nostru o să scrie un raport irezistibil pe care am să-l duc imediat la tribunal.

— N-o să meargă.

— Dar merită să încercăm.

— Curtea Supremă a confirmat condamnarea la moarte în cazul unui arierat mintal din Texas.

— Dar aici nu suntem în Texas, Sam. Fiecare caz e diferit de restul. Mergi împreună cu noi. Vrei?

— Cu noi? Care noi?

— Cu mine şi cu Goodman. Mi-ai spus că nu-l mai urăşti, aşa că m-am gândit să-l primesc şi pe el în gaşcă. Serios vorbind, am nevoie de ajutor. E prea mult de lucru pentru un singur avocat.

Sam îşi împinse scaunul şi se ridică în picioare. Îşi întinse brațele şi picioarele, apoi începu să se plimbe, numărând paşii, ca de obicei.

— Mâine dimineață depun apelul la Curtea Supremă, zise Adam, consultându-şi carnetul de însemnări. Probabil că nu vor fi de acord, dar tot am s-o fac. Am să termin şi apelul către Circumscripția a Cincea împotriva ineficientei apărării. Psihiatrul vine mâine după-amiază. Aşa că am să depun un apel pentru competență mintală miercuri dimineață.

— Aş prefera să mă duc în linişte, Adam.

— Las-o baltă, Sam. Nu renunțăm. Aseară am vorbit cu Carmen şi mi-a spus că ar vrea să vină să te vadă.

Sam se cocoțase pe marginea mesei şi privea podeaua bibliotecii cu ochi trişti.

— Şi de ce ar vrea ea să facă aşa ceva? întrebă el, pufăind din țigară.

— Cum de ce? Dar e evident. Pentru că nu vreau ca de-a lungul carierei mele să mă împiedic de faptul că am pierdut primul meu caz.

— Da, e un motiv destul de bun.

— Perfect. Atunci nu renunțăm?

— Presupun că nu. Adu-l aici pe psihiatru. Am să încerc să fiu cât mai scrântit cu putință.

— Ei, aşa mai merge.

Lucas Mann îl aştepta la intrarea penitenciarului. Era aproape cinci după-amiază, dar aerul era tot fierbinte şi lipicios.

— Ai un minut liber? îl întrebă el pe Adam.

— Cred că da. Ce s-a întâmplat?

— Lasă-ți maşina acolo. O să stăm la umbră.

Se aşezară la o masă de picnic, protejată de soarele arzător de coroana imensă a unui stejar, departe de şosea.

— Ce mai face Sam? Se ține bine?

— Atât cât se poate în situația lui. De ce întrebi?

— Pentru că mă preocupă starea lui, atât. În rest, lucrurile se cam încing. Astăzi am primit cincisprezece propuneri de interviu şi presa e pe drum.

— Sam nu vorbeşte.

— Bine, dar cineva voia să stea de vorbă cu tine.

— Nici eu nu vorbesc.

— Perfect. Atunci, avem nevoie ca Sam să semneze un formular prin care ne dă mână liberă să-i trimitem pe reporteri la dracu'. Ai auzit ce a pățit Naifeh?

— Am citit azi-dimineață în ziar.

— O să se facă bine, dar nu va putea să supravegheze execuția. Aşa că un țicnit pe nume George Nugent, administrator adjunct, va coordona totul. A fost ofițer, acum e la pensie, da' armata i-a intrat în sânge.

— În ceea ce mă priveşte, chestia asta n-are nici o importanță. Oricum, nu poate să pună în aplicare mandatul de execuție până când nu primeşte aprobarea Curții.

— Corect. Am vrut numai să ştii cine e tipul.

— Abia aştept să-l întâlnesc.

— Şi încă ceva. Am un prieten, un fost coleg de facultate care lucrează acum pentru guvernator. M-a sunat în dimineața asta şi din ce mi-a spus am înțeles că guvernatorul este preocupat de execuția lui Sam. După părerea prietenului meu, care a fost fără îndoială pus de stăpânu-său să-mi ceară să vorbesc cu tine, şeful lui ar dori ca în următoarele două zile să aibă loc o audiere pentru clemență.

— Spune-mi, Lucas, faci cumva parte dintre apropiații guvernatorului?

— Nu. Îl disprețuiesc pe omul ăsta.

— La fel şi eu. La fel şi clientul meu.

— Păi, tocmai de-asta i s-a cerut prietenului meu să ia legătura cu mine. Conform declarațiilor, guvernatorul are îndoieli serioase dacă Sam trebuie să fie executat sau nu.

— Tu crezi în declarațiile astea?

— Mie mi se par îndoielnice. Reputația guvernatorului s-a construit tocmai pe cazul lui Sam Cayhall şi sunt convins că omul nostru îşi pune la punct campania de presă pentru următoarele opt zile. Dar ce-ai avea de pierdut dacă ai face şi chestia asta?

— Nimic.

— Şi nici nu e o idee prea rea.

— Eu sunt pentru. Dar clientul meu mi-a dat instrucțiuni foarte stricte să nu cer o asemenea audiere.

— Atunci, totul depinde de Sam, zise Mann, ridicând din umeri ca şi când nu i-ar fi păsat de acțiunile lui Sam. Spune-

mi, şi-a făcut testamentul?

— Da.

— De înmormântare cine se ocupă?

— Eu. Vrea să fie înmormântat la Clanton.

Porniră împreună spre poarta principală.

— Cadavrul va fi dus la o firmă de pompe funebre din Indianola, nu departe de aici. Familia îl poate lua de acolo. Vizitele sunt interzise în ultimele patru ore dinaintea execuției. În acel moment, Sam poate fi însoțit doar de două persoane — avocatul şi duhovnicul. Dacă doreşte, are dreptul să-şi aleagă doi martori.

— Am să vorbesc cu el.

— Avem nevoie de lista cu cei care-l vor vizita de acum şi până atunci. De obicei, sunt numai prieteni apropiați şi membrii familiei.

— În cazul lui, lista va fi foarte scurtă.

— Ştiu asta.

37

Deşi nu fusese niciodată pusă în scris, procedura era cunoscută de toți locuitorii listei morții. Veteranii, inclusiv Sam, trecuseră prin patru execuții în ultimii opt ani, şi în fiecare caz procedura respectivă cunoscuse doar câteva mici variații. Cei vechi şopocăiau între ei, dar îi puneau iute la curent şi pe cei nou-veniți care nu îndrăzneau să întrebe cu voce tare ce se întâmpla în ultimele ore înainte de execuție. Şi-apoi, şi gardienilor le plăcea să povestească.

Ultima masă era servită într-o cămăruță din apropierea părții din față a listei, o încăpere căreia i se spunea simplu biroul din față. Înăuntru era o masă, câteva scaune, un telefon şi un aparat de aer condiționat; aici îşi primea condamnatul ultimele vizite. Acolo îşi asculta avocații

explicându-i de ce lucrurile nu mergeau conform planurilor. Era o încăpere urâtă, cu ferestrele zăvorâte. Chiar şi ultima vizită conjugală avea loc tot acolo, dacă deținutul era într-adevăr pregătit pentru aşa ceva. Gardienii şi reprezentanții administrației se învârteau prin holul din fața camerei cu pricina.

Camera nu fusese proiectată pentru scopul pe care îl servea acum, dar când, în 1982, Doyle Meeks deveni primul executat după mulți ani de pauză, conducerea penitenciarului îşi dădu seama că avea nevoie de o astfel de cameră. Inițial ea aparținuse unui locotenent şi nu avusese niciodată alt nume decât biroul din față. Telefonul era ultimul pe care-l folosea avocatul condamnatului atunci când primea hotărârea finală că nu se mai acordau nici suspendări, nici apeluri. Atunci avocatul venea să-şi caute clientul care aştepta în celula de observație de la Nivelul A.

Locul numit astfel nu era în fapt decât o celulă oarecare, aflată foarte aproape de cea locuită de Sam. Avea tot o sută optzeci de centimetri pe două sute şaptezeci, iar înăuntru găseai aceleaşi obiecte: patul, chiuveta şi toaleta. Era ultima celulă de pe Nivel şi cea mai apropiată de camera de izolare, dincolo de care se afla camera de gazare. În ziua dinaintea execuției, condamnatul era scos din celula lui şi dus la observație. Lucrurile care îi aparțineau erau şi ele mutate din celula pe care o ocupase până atunci. Cât timp aştepta în celula de observație, putea să îşi privească propria lui dramă la televizor, deoarece canalele de televiziune locale prezentau ultimele apeluri depuse de apărare. Avocatul aştepta împreună cu el, în celula întunecată, apoi începea să facă nenumărate curse între locul acela şi biroul din față. În celula de observație avea voie să stea şi duhovnicul.

Restul listei morții era întunecat şi cuprins de o tăcere de moarte. Unii deținuți rămâneau lipiți de televizoare, alții se prindeau de mâini şi se rugau printre gratii. În sfârşit, alții se întindeau în pat şi se întrebau când avea să le vină şi lor rândul. Ferestrele de deasupra culoarului erau închise şi

zăvorâte. Lista toată era zăvorâtă. Dar între niveluri se auzeau voci, afară se vedeau lumini strălucind. Bărbaților acelora care stăteau ore întregi în nişte celule minuscule, care vedeau şi auzeau totul, vârtejul acela de activitate ieşită din normal le măcina nervii.

La unsprezece fix, directorul închisorii şi restul echipei îşi făceau apariția pe nivelul A şi se opreau în dreptul celulei de observație. In clipa asta, o suspendare de ultim moment era practic imposibilă. Condamnatul stătea pe pat, ținut de mâini de avocat şi de duhovnic. Directorul îl anunța că trebuie să meargă în camera de izolare: atunci uşa celulei se deschidea cu un clinchet şi condamnatul ieşea pe culoar, unde era întâmpinat de strigătele de încurajare din partea celorlalți deținuți dintre care mulți nu erau în stare să-şi rețină lacrimile. Camera de izolare se afla la numai vreo şase metri distanță de camera de gazare. Condamnatul trebuia să treacă printre două şiruri de gardieni solizi şi înarmați până în dinți. Ajuns în această fază, nici un condamnat nu mai opunea însă rezistență; n-ar fi folosit la nimic.

Directorul îl conducea pe condamnat într-o mică încăpere de trei metri pe trei în care nu se afla decât un pat pliant. Avocatul şi clientul său se aşezau pe pat, iar directorul, dintr-un motiv mai mult sau mai puțin zăpăcitor, simțea atunci nevoia să petreacă şi el câteva clipe împreună cu cel care avea să moară, de parcă el ar fi fost exact ultima persoană cu care condamnatul ar fi vrut să mai stea puțin de vorbă. În cele din urmă, directorul părăsea încăperea peste care se lăsa tăcerea. În mod normal, toate rugăciunile erau isprăvite în acest moment, când nu mai rămâneau decât câteva minute până la sfârşit.

Camera de gazare se afla chiar lângă camera de izolare. Era o încăpere de aproximativ patru metri jumate pe trei metri jumate, cu compartimentul de gazare amplasat chiar în centru. Călăul muncea din greu în timp ce condamnatul se ruga în Camera de izolare. Directorul, avocatul închisorii, doctorul şi câțiva gardieni continuau pregătirile. Pe unul din

pereții camerei erau aşezate două telefoane, pentru cazul în care se anunța o suspendare de ultimă clipă. În stânga, se afla o cămăruță în care călăul prepara amestecul de gaze. În spatele camerei erau amplasate trei ferestre de cincisprezece pe şaptezeci şi cinci de centimetri, pe moment acoperite de draperii negre. De cealaltă parte a ferestrelor era camera martorilor.

Cu douăzeci de minute înainte de miezul nopții, doctorul avea să intre în camera de izolare şi să prindă un stetoscop de pieptul condamnatului. După plecarea doctorului, directorul venea să-l ia şi să-l ducă pe condamnat în camera de gazare.

Aceasta era întotdeauna plină de oameni dornici să dea o mână de ajutor şi să privească un om murind. Toți cei de-acolo aveau să îl ducă în compartimentul de gazare, să-l lege de scaun, să închidă uşa în urma lor şi să-l ucidă.

Procedura era suficient de directă, adaptată în unele detalii fiecărui caz în parte. De exemplu, Buster Moac era deja în compartiment când în cameră a sunat telefonul. Aşa că a mai aşteptat alte şase ore mizerabile la izolare până să-l aducă înapoi. Jumbo Parris fusese cel mai isteț dintre cei patru. Cu mult înainte de a ajunge pe lista morții, căzuse în patima drogurilor, şi când a ajuns la un anumit număr de zile distanță de execuție, îi ceru psihiatrului să-i administreze zilnic o doză de valium. Apoi a cerut să fie lăsat singur în ultimele ore pe care le mai avea de trăit şi, când au venit să-l ia de la observație, era inert ca un bolovan. Pusese toate pastilele de-o parte ca să nu aibă probleme, aşa că l-au dus pe sus la izolare unde l-au lăsat să doarmă în pace. Abia după aceea a fost cărat în compartimentul de gazare unde i s-a administrat medicamentul final.

Procedura era plină de grijă şi de omenie. Condamnatul rămânea în celulă, lângă amicii lui, aproape până în ultima clipă. În Louisiana, erau mutați într-o clădire mică pe care toată lumea o cunoştea sub numele de Casa morții şi unde-şi petreceau ultimele trei zile, sub supraveghere permanentă. În Virginia, condamnații erau duşi în alt oraş.

Sam se afla la numai opt celule distanță de celula de observație, care era despărțită de numai câțiva metri de camera de izolare şi de camera de gazare. Bătrânul calculase de multe ori că dintr-un anumit punct al patului şi până în compartimentul de gazare erau aproximativ douăzeci şi cinci de metri.

Acelaşi calcul se repetă şi marți dimineață, în timp ce Sam desenase un nou x pe calendarul din perete. Opt zile. În celulă era zăpuşeală şi întuneric. În noaptea care trecuse, dormise din bucăți şi-şi petrecuse cea mai mare parte a timpului în dreptul ventilatorului. Mai avea o oră până la micul dejun. Aceasta era cea de-a trei mii patru sute nouăzeci şi noua sa zi în lista morții şi nu mai avea în față decât opt zile.

Cearşafurile erau ude leoarcă de transpirație. Întins în pat, Sam privea fix tavanul şi se gândea pentru a milioana oară la moarte. Actul în sine nu putea să fie teribil. Motive evidente făceau ca nimeni să nu ştie care erau efectele precise ale gazării. Poate că, cine ştie, îi vor administra o doză suplimentară, în aşa fel încât să moară mai înainte ca trupul să înceapă să sară şi să se zvârcolească. Poate că prima inhalare de gaz îi va anihila imediat toate simțurile. În orice caz, spera ca afacerea să nu dureze prea mult. Îşi văzuse soția veştejindu-se şi suferind îngrozitor din cauza cancerului. Îşi văzuse rudele îmbătrânind şi transformându-se în legume. Categoric, pentru el lucrurile se sfârşeau într-un mod mult mai avantajos.

— Sam, şopti J.B. Gullitt, eşti treaz?

Sam se apropie de uşă; de acolo putea să vadă mâinile şi o parte din brațele lui Gullitt.

— Da, sunt treaz. Nu prea pot să dorm, explică el, aprinzându-şi prima țigară din ziua aceea.

— Nici eu. Sam, spune-mi că n-are să se întâmple.

— N-are să se întâmple.

— Vorbeşti serios?

— Da. Avocatul meu o să dea la iveală nişte chestii grele. Probabil că o să mă scoată şi de-aici peste vreo două săptămâni.

— Atunci de ce nu poți să dormi?

— Sunt prea nervos când mă gândesc că s-ar putea să ies de aici.

— I-ai povestit de cazul meu?

— Nu încă, pentru că acum are prea multe pe cap. Dar cum am să ies de-aici, o să ne apucăm să lucrăm la cazul tău. Linişteşte-te, şi încearcă să tragi un pui de somn.

Mâinile şi brațele lui Gullitt dispărură încet din raza lui vizuală şi imediat după aceea auzi scârțâind patul din celula alăturată. Sam clătină din cap, mirat de ignoranța puştiului. Când îşi termină țigara, aruncă mucul pe coridor, ceea ce avea să-l pricopsească cu un raport pentru încălcarea regulamentului. De parcă ar mai fi putut să-i pese de aşa ceva.

Îşi luă maşina de scris de pe raft, căci avea multe lucruri de spus şi câteva scrisori de scris. Dincolo de zidurile închisorii, erau câteva persoane cărora trebuia neapărat să le vorbească.

George Nugent îşi făcu intrarea în Unitatea de Securitate Maximă asemenea unui general de armată şi aruncă priviri nemulțumite spre părul şi spre cizmele nelustruite ale unui gardian alb.

— Tunde-te sau te consemnez, mârâi el. Şi vezi şi de cizmele alea.

— Da, domnule, zise puştiul, mai-mai să ia poziție de drepți.

Nugent făcu un semn brusc din cap în direcția lui Packer care îl conduse prin centru spre Nivelul A.

— Numărul şase, zise sergentul în timp ce deschidea uşa.

— Dumneata rămâi aici, ordonă Nugent.

Tocurile loveau trosnind cimentul podelei, privirea lui disprețuitoare cerceta fiecare celulă. Când ajunse în dreptul celei ocupate de Sam, se opri şi privi iscoditor înăuntru. În chiloți şi cu pielea strălucind de transpirație, Sam scria de zor la maşină. Se uită preț de o secundă la străinul care-l studia printre gratii, apoi se întoarse la opera lui.

— Sam, numele meu este George Nugent.

Numele ăsta nu-i spunea nimic, dar presupuse că era vorba de cineva sus-pus din moment ce avea acces la celule.

— Ce doreşti? întrebă el, fără să-l privească pe străin şi fără să se oprească din scris.

— Ei bine, am vrut să te cunosc.

— Plăcerea a fost de partea mea. Şi-acum, şterge-o.

Gullitt în dreapta şi Henshaw în stânga se sprijiniră brusc de gratii, la numai câțiva centimetri de Nugent. Răspunsul lui Sam îi făcu să chicotească, amuzați. Nugent îi privi încruntat, apoi îşi drese glasul.

— Sunt administrator adjunct şi Phillip Naifeh m-a numit responsabil cu execuția ta. Aş vrea să discutăm câteva lucruri.

Sam era concentrat cu totul asupra corespondenței, înjurând ori de câte ori atingea o altă tastă decât cea de care avea nevoie. Nugent aşteptă câteva clipe.

— Poate îmi acorzi câteva minute din timpul tău prețios, Sam.

— Mai bine v-ați adresa cu domnule Cayhall, interveni Henshaw, dornic să sară în ajutor. E ceva mai în vârstă decât dumneavoastră şi pune mare preț pe chestia asta.

— De unde aveți cizmele astea, întrebă Gullitt, cu ochii lipiți de picioarele lui Nugent.

— Băieți, voi vedeți-vă de ale voastre, zise Nugent cu fermitate în glas. Trebuie să vorbesc cu Sam.

— În clipa asta, domnul Cayhall este ocupat, interveni iar Henshaw. Poate că ar fi mai bine să reveniți puțin mai târziu. Aş fi fericit să vă fixez o întâlnire.

— Nu cumva sunteți vreun cur cu pene din ăia de la armată? întrebă Gullitt deodată.

Nugent se îmbățoşă brusc şi privi în stânga şi-n dreapta lui.

— Vă ordon să vă vedeți de treburile voastre. Vreau să vorbesc cu Sam.

— Noi nu primim ordine de la nimeni, spuse Henshaw.

— Şi ce-aveți de gând să faceți? interveni şi Gullitt. Să ne aruncați în carceră? Să ne dați de mâncare rădăcini şi poame? Să ne băgați în lanțuri? N-ar fi mai bine să ne omorâți?

Sam îşi aşează maşina de scris pe pat şi se apropie de gratii. Trase adânc din țigară şi trimise fumul înspre colonel.

— Ce doreşti? întrebă el.

— Am nevoie de câteva lucruri de la tine.

— De exemplu?

— Ai un testament?

— Asta nu te priveşte în nici un caz pe dumneata. Testamentul este un document personal care nu poate fi văzut decât dacă este autentificat, lucru care se întâmplă numai după moartea titularului. Aşa merge legea.

— Doamne, ce bou! strigă Henshaw.

— Nu pot să cred ce-aud, se repezi şi Gullitt. Unde l-a găsit Naifeh pe idiotul ăsta?

— Altceva?

— Trebuie să ştim ce să facem cu efectele tale, zise Nugent, făcând fețe-fețe.

— E scris în testament.

— Sper că n-ai să ne faci probleme, Sam.

— Domnule Cayhall se zice, interveni iar Henshaw.

— Probleme? se miră Sam. Şi de ce aş face aşa ceva? Dimpotrivă, am de gând să colaborez îndeaproape cu statul care îşi vede de treabă şi ține să mă omoare. Eu sunt un bun patriot. Aş vota şi mi-aş plăti şi taxele dacă aş putea. Sunt mândru că sunt un american de origine irlandeză, iar în clipa asta sunt de-a dreptul îndrăgostit de minunatul meu stat,

chiar dacă el plănuieşte să mă gazeze. Sunt un deținut model, George. N-o să ai nici o problemă din partea mea.

Packer se distra de minune. Nugent rămase ferm pe poziție.

— Am nevoie de lista persoanelor care doreşti să fie martore la execuție. Ai dreptul să alegi doi martori.

— N-am depus încă armele, George. Hai să mai aşteptăm câteva zile.

— Perfect. Mai am nevoie şi de lista persoanelor care te vor vizita în următoarele câteva zile.

— Păi, în după-amiaza asta, o să vină un doctor de la Chicago. E psihiatru şi vine să vadă cât de țicnit sunt în realitate; după aia, avocații mei or să dea fuga la tribunal ca să spună că tu, George, nu mă poți executa pentru că sunt nebun. Să ştii că, dacă vrei, doctorul o să aibă timp să te examineze şi pe tine. Nici măcar nu durează mult.

Henshaw şi Gullitt se stricau de râs, iar după câteva secunde şi ceilalți deținuți de pe etaj chicoteau la unison. Nugent făcu un pas înapoi, privind încruntat de-a lungul coridorului. „Linişte!", răcni el, dar efectul fu contrar. Sam îşi vedea mai departe de pufăitul din țigară. Miorlăituri şi insulte se auzeau distinct în hărmălaia generală.

— Am să mă întorc, răcni Nugent furios.

— O să se întoarcă! strigă Henshaw, făcând să crească larma în tot Nivelul A.

Colonelul părăsi locul ca o furtună şi în timp ce mărşăluia iute spre capătul coridorului, strigăte de „Hail Hitler" se auziră pe întregul etaj.

Sam zâmbi o clipă din spatele gratiilor, pe când zgomotul se stingea, apoi se întoarse la maşina lui de scris şi se aşează pe marginea patului.

În după-amiaza aceea, drumul spre Parchman nu le făcu cine ştie ce plăcere. Adam pe post de şofer şi Goodman pe post de pasager discutară tot timpul despre strategia, procedurile şi apelurile de ultimă oră. Goodman avea de gând

să revină la Memphis la sfârşit de săptămână şi să fie disponibil în ultimele trei zile. Psihiatrul, doctor Swinn, era un bărbat rece şi morocănos, îmbrăcat într-un costum negru, cu o claie de păr pe cap, ochi ascunşi în spatele unor ochelari cu lentile groase, o persoană absolut incapabilă să susțină o conversație mondenă. O prezență deconcertantă, care nu scosese nici o vorbă cât timp ținuse drumul de la Memphis la Parchman.

Adam şi Lucas Mann aranjaseră ca examenul medical să aibă loc în incinta spitalului închisorii, o clădire remarcabil de modernă. Doctor Swinn îl informase cât se poate de deschis pe Adam că nici el, nici Goodman nu aveau voie să fie de față la evaluarea stării de sănătate mintală a lui Sam. Lucru care le convenea de minune celor doi. Furgoneta închisorii îl preluă pe doctor Swinn chiar de la intrarea principală şi-l depuse la spital.

Goodman şi Lucas Mann nu se mai văzuseră de mai mulți ani, aşa că se salutară ca nişte vechi prieteni, plonjând direct în amintirile comune despre execuțiile la care luaseră parte. Se feriră însă să abordeze subiectul lui Sam Cayhall şi Adam le fu recunoscător pentru asta.

Când ieşiră din biroul lui Mann, traversară o parcare şi ajunseră la o mică clădire din spatele administrației, care adăpostea un restaurant asemănător cu o cârciumă de cartier. Se numea „Locul", şi oferea o mâncare fără pretenții lucrătorilor şi funcționarilor penitenciarului. Pentru că se afla pe o proprietate a statului, alcoolul era interzis cu desăvârşire.

Toți trei luară ceai la gheață şi discutară despre viitorul pedepsei cu moartea. Atât Goodman cât şi Mann fură de acord că în curând execuțiile vor deveni ceva obişnuit. Curtea Supremă a Statelor Unite se orienta tot mai mult spre dreapta şi oricum obosise să examineze şirul nesfârşit de apeluri. În plus, juriile reflectau din ce în ce mai mult intoleranța societății față de crimele violente. Simpatia pentru condamnații la moarte scădea pe măsură ce creştea dorința

de a-i pune pe ticăloşi la prăjit. Se cheltuiau din ce în ce mai puțini dolari federali pentru susținerea grupurilor ce se opuneau pedepsei cu moartea, din ce în ce mai puțini avocați erau dispuşi să facă acte de caritate. Numărul deținuților din listele morții creştea mult mai repede decât numărul avocaților dornici să se ocupe de cazurile de condamnare la moarte.

Pe Adam conversația aceea îl plictisea la culme. Era un subiect pe care-l întorsese pe toate părțile de sute de ori. Aşa că se scuză şi merse să dea un telefon din cabina din colț. Secretara îi spuse că Phelps nu se întorsese încă, dar lăsase un mesaj pentru Adam: nici un semn din partea lui Lee. Peste două săptămâni, trebuia să se prezinte la tribunal. Poate că o să apară atunci.

Darlene bătu la maşină raportul doctorului Swinn în timp ce Adam şi Garner Goodman redactau petiția care avea să-l însoțească. Ciorna raportului avea douăzeci de pagini şi suna ca muzica unui mare compozitor. Swinn nu era decât o prostituată care-şi vindea părerea celui care plătea mai bine, de aceea Adam îl detesta, pe el şi pe cei de-aceeaşi teapă. Psihiatrul bântuia prin țară, capabil să spună una într-o zi, şi alta în altă zi, în funcție de adâncimea buzunarelor celor care-l chemau. Pentru moment însă era târfa lor şi-şi făcea bine meseria. Sam suferea de senilitate avansată. Facultățile sale mintale se deterioraseră într-atât încât nu mai era în stare să înțeleagă natura pedepsei la care era condamnat. Îi lipsea competența necesară pentru a fi executat şi din această cauză execuția nu-şi va atinge scopul. Evident, acesta nu era un argument cu greutate, dar — aşa cum îşi spunea Adam în fiecare zi — ce pierdeau dacă o făceau? Goodman părea să fie oarecum optimist, mai ales din cauza vârstei lui Sam. Personal, nu-şi amintea să fi fost executat un om care să aibă mai mult de cincizeci de ani.

Lucrară cu toții, inclusiv Darlene, până aproape de ora unsprezece.

38

Miercuri dimineață, Garner Goodman nu se întoarse la Chicago, ci plecă la Jackson, Mississippi. În cele treizeci de minute cât dură zborul, abia dacă avu timp pentru o cafea şi un corn. La aeroport, închirie o maşină şi merse direct la sediul Congresului statal. Cum legislativul nu era în sesiune, parcarea era destul de liberă. Ca multe alte tribunale reconstruite după Războiul Civil, şi clădirea aceasta sfida cu fațada ei Sudul. În drum se opri să admire monumentul ridicat în memoria femeilor sudiste, dar admiră cu mai multă pasiune splendidele magnolii japoneze din dreptul intrării.

Cu patru ani în urmă, în timpul zilelor şi orelor ce precedaseră execuția lui Maynard Tole, Goodman făcuse de două ori aceeaşi călătorie. Pe-atunci statul avea un alt guvernator, el însuşi avea un alt client acuzat de o cu totul altă crimă. În două zile de nebunie criminală, Tole omorâse mai mulți oameni şi fusese deosebit de greu să trezească ceva simpatie în sufletul oamenilor. De data asta, spera că Sam Cayhall era diferit de Tole. Sam era un bătrân care oricum avea să moară, probabil peste vreo cinci ani. Pentru mulți locuitori ai statului Mississippi, crima lui intrase în mitologie. Şi-aşa mai departe.

Goodman îşi repetase numărul toată dimineața. Odată intrat în clădire, nu se putu împiedica să nu se minuneze din nou de frumusețea acesteia. Era o versiune de dimensiuni reduse a Capitoliului de la Washington pentru care nu se făcuse nici un fel de economie. Fusese ridicată în 1910 prin munca deținuților. Statul trăsese foloasele de pe urma unui

proces împotriva unei companii de căi ferate şi construise acest monument.

Ajungând în anticamera guvernatorului, de la etajul al doilea, dădu cartea de vizită frumoasei funcționare de la recepție. Guvernatorul nu era acolo în dimineața asta, îi spuse ea, şi-apoi era cumva o întâlnire programată? Nu, îi explică Goodman bine dispus, dar era vorba de o chestiune foarte importantă, aşa că ar dori să-l vadă pe domnul Andy Larramore, şeful consilierilor guvernatorilor.

Funcționara dădu câteva telefoane şi, după o jumătate de oră, domnul Larramore îşi făcu apariția. După ce se făcură prezentările, cei doi bărbați dispărură într-un culoar îngust care traversa un adevărat labirint de mici birouri. Cel care-i aparținea lui Larramore era la fel de alandala ca şi stăpânul. Căci tipul era mic de statură, cu o proeminență vizibilă în talie şi fără grumaz. Bărbia lungă se odihnea direct pe piept, iar atunci când vorbea, ochii, nasul şi gura se strângeau laolaltă. Priveliştea era îngrozitoare. Goodman nu-şi dădea seama dacă omul avea treizeci sau cincizeci de ani, dar trebuie că tipul era un geniu.

— în dimineața asta, guvernatorul vorbeşte la o convenție a agenților de asigurări, explică Larramore, ținând în mână o notă de drum de parcă ar fi fost o bijuterie de preț. Şi vizitează o şcoală publică din oraş.

— Aştept, zise Goodman, problema pentru care am venit este foarte importantă şi nu mă deranjează să stau pe-aici.

— Ce s-a întâmplat cu tânărul acela, nepotul lui Sam? întrebă gazda dând la o parte bucata de hârtie şi încrucişându-şi mâinile pe masă.

— A, tot el e consilierul şef. Dar cum eu sunt directorul secției „fără onorariu" de la „Kravitz & Bane", am venit să-l asist.

— Noi urmărim îndeaproape cazul ăsta, zise Larramore, al cărui chip se zbârcea şi se destindea în funcție de semnele de punctuație. Se pare că a intrat pe ultima sută de metri.

— întotdeauna pare aşa, zise Goodman. Cât de serios se gândeşte guvernatorul la o audiere pentru clemenţă?

— Sunt convins că ideea unei audieri îi convine. Acordarea clemenței însă este o problemă cu totul diferită. Statutul este foarte larg, după cum ştiți. Guvernatorul poate comuta pedeapsa cu moartea în închisoare pe viață sau chiar altceva mai blând.

— Există vreo posibilitate ca să-l văd pe guvernator?

— E prevăzut să se întoarcă pe la unsprezece. Am să-i vorbesc atunci şi, cum va lua prânzul la birou, va fi probabil ceva timp în jurul orei unu. Puteți fi aici la ora aceea?

— Da, dar vreau să vă spun că nu trebuie să se afle nimic despre întâlnirea asta. Clientul nostru este împotriva demersului nostru.

— Se opune ideii de clemenţă?

— Domnule Larramore, nu mai avem decât şapte zile în fața noastră, aşa că nu ne opunem la nimic.

Larramore îşi încreți nasul, dându-şi la iveală dinții, şi culese din nou de pe masă hârtia cu nota de drum.

— Să fiți aici la ora unu. Am să văd ce pot face pentru dumneavoastră.

— Mulțumesc.

După alte cinci minute de conversație mondenă, telefoanele începură să zbârnâie şi Goodman îşi luă la revedere de la Larramore. În dreptul magnoliilor japoneze se opri din nou şi-şi scoase haina. Ceasul arăta doar ora nouă şi jumătate, dar cămaşa i se udase deja în spate şi la subsuori.

Porni pe jos de-a lungul lui Capitol Street, considerată strada principală a oraşului Jackson. Reşedința guverna-

torului se ridica maiestuoasă în mijlocul clădirilor şi traficului aglomerat din centrul oraşului. Era înconjurată de peluze perfect îngrijite şi privea drept spre Capitoliu. O casă veche, spațioasă, înconjurată de garduri şi porți. În noaptea în care Tole fusese executat, câțiva opozanți ai pedepsei cu moartea se adunaseră pe trotuar şi-şi strigaseră părerea

despre guvernator. Evident, acesta nu-i auzise. Goodman se opri în fața casei şi-şi aminti cum el şi Peter Wiesenberg intraseră grăbiți printr-o poartă aflată în stânga aleii principale, aducând cu ei ultima petiție; Tole nu mai avea decât câteva ore de trăi. Chiar atunci, guvernatorul avea nişte oaspeți importanți la cină şi întreruperea îl iritase foarte mult. După ce le refuză cererea de clemență, îi invită în cea mai bună tradiție a Sudului, să rămână la masă.

Cei doi avocați refuzaseră, politicos, şi Goodman îi explicase Înălțimii sale că erau obligați să se întoarcă la Parchman ca să fie împreună cu clientul lor în ultimele clipe de viață ale acestuia. „Aveți grijă", le spusese guvernatorul care-şi văzuse mai departe de petrecere.

Goodman se întrebă câți protestatari se vor afla peste câteva zile chiar în acest loc, cântând, rugându-se, aprinzând lumînări, agitând pancarte şi strigându-i lui McAllister să-l cruțe pe bătrânul Sam. Probabil că nu prea mulți.

Cartierul de afaceri din Jackson nu prea ducea lipsă de spațiu pentru birouri şi Goodman nu căută prea mult ceea ce dorea. Un afiş îi atrase atenția asupra unui spațiu liber aflat la etajul al treilea al unei clădiri îngrozitor de urâte. Puse câteva întrebări funcționarului de la recepția unei firme financiare de la parter şi o oră mai târziu proprietarul clădirii în persoană îl conduse să viziteze spațiul dorit. Era un apartament întunecos de două camere, cu pereții găuriți şi podeaua acoperită de o mochetă uzată. Goodman se apropie de singura fereastră din zonă şi privi fațada clădirii Capitoliului aflată în apropiere.

— Perfect, exclamă el.

— Trei sute pe lună, plus curentul electric. Toaleta e la capătul culoarului. Plata pe şase luni înainte.

— Nu-l vreau decât pentru două luni, zise Goodman, scoțând din buzunar un teanc de bancnote noi.

— Ce fel de afaceri? întrebă proprietarul cu ochii la bani.

— Analiza pieței.

— De unde sunteți?

— Din Detroit. Vrem să ne deschidem o sucursală în Mississippi şi avem nevoie de spaţiu ca să pornim. Dar numai pentru două luni plătim bani peşin. Nimic în scris. Nici n-o să vă daţi seama când am dispărut de-aici.

Proprietarul luă banii şi-i dădu lui Goodman două chei, una pentru birou, cealaltă pentru intrarea de pe Congress Street. Apoi îşi strânseră mâinile şi parafară târgul.

În drum spre locul unde-şi lăsase maşina, Goodman chicotea de unul singur, mulţumit de schema pe care o imaginase. Ideea venise din mintea înfierbântată a lui Adam, şi se înscria într-o serie de planuri disperate menite să-l salveze pe Sam. Nu era nimic ilegal în povestea asta. Preţul era foarte mic şi-apoi cui îi mai păsa acum de câţiva dolari în plus? În fond, la firmă i se spunea „Domnul Acte de caritate" şi constituia o sursă de mândrie şi de automulţumire pentru ai lui. Nici măcar Daniel Rosen nu i-ar fi pus în discuţie cheltuielile făcute cu chiria şi telefoanele de aici.

După trei săptămâni de activitate în lista morţii, Adam începuse să tânjească după activitatea sa atât de previzibilă din Chicago. Mai înainte ca ceasul să arate ora zece a dimineţii de miercuri, terminase de redactat o petiţie de eliberare postcondamnare. Vorbise la telefon cu diverşi funcţionari, ba chiar şi cu un administrator al tribunalului. Discutase de două ori cu domnul Olander care se afla la

Washington, despre apelurile care atacau constituţionalitatea camerei de gazare; şi îl sunase şi pe grefierul de la secţia condamnări la moarte a Circumscripţiei cinci în legătură cu acţiunea împotriva ineficacităţii apărării anterioare.

Apelul de incompetenţă mintală fusese deja trimis prin fax la Jackson şi Adam se văzu nevoit să-l roage cât mai politicos cu putinţă pe administrator să urgenteze puţin lucrurile. Hai, grăbiţi-vă şi respingeţi-l, zisese el, deşi nu chiar cu aceste

cuvinte. O eventuală suspendare nu putea fi acordată decât de un judecător federal.

Fiecare apel era însoțit de o nouă rază amărâtă de speranță, precum şi de posibilitatea de a fi respins. Orice apel trebuia să treacă de patru obstacole — Curtea Supremă a statului Mississippi, Tribunalul districtual federal, Circumscripția a cincea şi Curtea Supremă a Statelor Unite — aşa că, mai ales în această etapă, şansele de succes erau minime. Toate direcțiile de acțiune fuseseră atacate cu ani în urmă de Wallace Tyner şi Garner Goodman. Adam strângea acum firimiturile.

Grefierul de la Circumscripția a cincea se îndoia că tribunalul va aproba o nouă prezentare orală de argumente, mai ales de când era evident că Adam introducea în fiecare zi noi şi noi apeluri. Probabil că cei trei judecători vor lua în considerare numai prezentările scrise de caz. Altfel, îl vor chema doar dacă vor dori să-i audă vocea.

Richard Olander îl sună din nou ca să-i spună că petiția lui Adam fusese primită la Curtea Supremă. Nu, nu credea că vor dori să asculte o prezentare orală de argumente, era prea târziu pentru aşa ceva. Îl mai informă că primise şi copia apelului de incompetență mintală şi că-i va urmări parcursul prin tribunalele locale. Interesant, zise el. Îl întrebă din nou ce alte acțiuni are de gând să mai întreprindă, dar Adam refuză să-i răspundă.

Grefierul judecătorului Slattery, numitul Breck Jefferson, cel permanent încruntat, îi telefonă ca să-l informeze că Înălțimea sa primise o copie a noii acțiuni introduse la Curtea Supremă a statului Mississippi şi cu toate că, sincer vorbind, domnul judecător nu punea mare preț pe ea, îi va acorda atenția necesară atunci când o va primi în mod oficial.

Adam găsi o oarecare satisfacție în faptul că reuşise să pună un pic pe jar patru Curți diferite în acelaşi timp.

La ora unsprezece, Morris Henry, cumplitul Doctor Death de la biroul procurorului general, îi telefonă lui Adam ca să-l informeze că primise ultima serie de apeluri finale, cum îi

plăcea să le numească, şi că domnul Roxburgh în persoană desemnase vreo doisprezece subalterni să redacteze răspunsul. Henry fusese cât se poate de amabil la telefon, dar îşi atinsese scopul — Adam, noi avem o grămadă de avocați.

Hârțogăria era produsă acum cu tona şi acoperise în întregime mica masă de conferințe. Darlene alerga de colo-colo — făcea copii după documente, transmitea mesajele primite la telefon, prepara cafea, recitea şi verifica noile documente. Fata fusese antrenată în plictisitoarea activitate guvernamentală, aşa că documentele detaliate şi voluminoase nu o speriau. Mărturisise de multe ori că era o schimbare foarte plăcută față de corvezile obişnuite. „Păi, ce poate fi mai interesant decât o execuție?" o întrebase Adam.

Până şi Baker Cooley se rupse câteva clipe de regulamentele sale bancare şi veni să arunce o privire.

Pe ia unsprezece, Phelps telefonă şi el, întrebându-l pe Adam dacă voia să ia prânzul împreună. Adam nu voia din cauza termenelor de acțiune şi a judecătorilor țâfnoşi. Nici unul dintre ei nu primise nici o veste de la Lee. Phelps zicea că niciodată nu dispăruse de -acasă mai mult de două zile. Asta îl îngrijora şi se gândea chiar să angajeze an detectiv particular. O să-l mai sune ei pe Adam.

— E aici o ziaristă care vrea să te vadă, îl informă Darlene, întinzându-i o carte de vizită pe care stătea scris Anne L. Piazza, corespondentă a revistei *Newsweek.* Era a treia reprezentantă a presei care dorea să îl vadă în ziua aceea.

— Spune-i că-mi pare rău, dar n-o pot primi, zise Adam fără nici o urmă de regret în glas.

— I-am şi spus, dar mi-a zis că din moment ce e vorba de *Newsweek* poate vrei să ştii cine te-a căutat.

— Nu-mi pasă cine e tipa asta. Spune-i că şi clientul meu refuză să vorbească.

Darlene ieşi în fugă din birou, căci auzise zbârnâitul telefonului. Era Goodman care îl informa că urma să-i vadă pe guvernator la ora unu. La rândul său, Adam îi povesti cum mergeau lucrurile în dimineața aceea.

La douăsprezece şi jumătate, Darlene îi aduse un sandviş pe care Adam îl înghiți aproape pe nemestecate. După aceea trase un pui de somn înghesuit pe un scaun, în timp ce calculatorul scuipa o altă prezentare de caz.

Goodman aştepta singur în anticamera guvernatorului şi îşi omora timpul răsfoind o revistă de automobile. Secretara aceea frumuşică pe care o văzuse şi mai devreme era la locul ei, răspunzând la telefoane şi făcându-şi unghiile. Ora unu veni şi se duse fără nici un comentariu. La fel şi ora unu şi jumătate. La ora două, secretara, care etala de-acum nişte unghii absolut strălucitoare, îi ceru scuze pentru întârziere, iar Goodman îi oferi în schimb un zâmbet plin de căldură. Frumusețea unei cariere care nu se baza pe interese financiare consta tocmai în faptul că munca nu se măsura cu ajutorul timpului. Succesul însemna să-i ajuți pe oameni fără să iei seama la orele facturate.

La două şi un sfert, o tânără îmbrăcată într-un costum de culoare închisă răsări de nicăieri şi veni drept la Goodman.

— Domnule Goodman, eu sunt Mona Stark, şeful personalului domnului guvernator. Domnia sa e gata să vă primească, îl informă ea cu un zâmbet profesional pe buze.

Şi Goodman o urmă într-o încăpere lungă şi oficială, cu un birou într-un capăt şi o masă de conferințe în celălalt.

McAllister îl aştepta în picioare lângă fereastră, fără haină, cu cravata desfăcută şi mânecile cămăşii suflecate, aşa cum îi stă bine unui servitor al poporului, asediat de răspunderi şi epuizat de muncă.

— Bună ziua, domnule Goodman, zise el, întinzând imediat mâna în întâmpinarea musafirului şi zâmbind cu toți dinții.

— Domnule guvernator, plăcerea este de partea mea, zise la rândul său Goodman, care, fără servietă şi celelalte accesorii avocățeşti, părea mai degrabă o cunoştință oarecare, venită întâmplător în vizită.

— I-ați cunoscut pe domnul Larramore şi pe domnişoara Stark, adăugă McAllister.

— într-adevăr, ne-am întâlnit deja. Vă mulțumesc că mă primiți fără să vă fi anunțat din timp, spuse Goodman, încercând în zadar să răspundă cu un surâs tot atât de strălucitor. Pentru moment, nu era decât un umil muritor de rând, profund recunoscător pentru posibilitatea oferită de a se afla în acest măreț birou.

— Să ne aşezăm acolo, propuse guvernatorul, îndreptându-se spre masa de conferințe. Cei patru se aşezară de-o parte şi de alta a mesei; Mona şi Larramore îşi scoaseră nişte unelte de scris, pregătindu-se să ia notițe. Goodman se mulțumi să-şi aşeze mâinile pe masă.

— Am înțeles că o mulțime de apeluri au fost depuse în ultimele zile, zise McAllister.

— Da, domnule guvernator. Spuneți-mi, vă rog, — sunt pur şi simplu curios — ați mai avut de-a face cu astfel de cazuri?

— Nu, slavă Domnului.

— Ei bine, atunci dați-mi voie să vă spun că aşa se obişnuieşte. Sunt convins că vom depune şi alte apeluri până în ultima clipă.

— Pot să vă pun o întrebare, domnule Goodman?

— Fireşte.

— Ştiu că v-ați ocupat de multe asemenea cazuri. Aşa cum stau lucrurile în clipa asta, care credeți că va fi rezultatul final?

— Nu se ştie niciodată. Spre deosebire de cei mai mulți deținuți din lista morții, condamnatul acesta are avocați foarte buni.

— Adică dumneavoastră, din câte ştiu eu.

Goodman zâmbi, McAllister zâmbi şi el, iar Mona se strădui să schițeze un surâs. Larramore însă rămase cocoşat deasupra carnetului de însemnări, cu fața strâmbă de-atâta concentrare.

— Exact. Deci principalele probleme ale acestui caz au fost deja rezolvate de hotărâri judecătoreşti. Ceea ce vedeți acum nu sunt decât nişte mişcări disperate, care deseori au efect. Acum, cu şapte zile înainte de data execuției, eu zic că şansele sunt juma-juma.

Mona notă imediat pronosticul avocatului, de parcă ar fi avut cine ştie ce importanță. La rândul său, Larramore notase absolut tot ce se spusese până atunci.

— Mărturisesc că sunt puțin nedumerit, domnule Goodman, zise McAllister după o clipă de gândire. Clientul dumneavoastră nu ştie că ne întâlnim pentru că nu vrea să ceară clemență, iar dumneavoastră vreți să nu afle nimeni că ne-am întâlnit. Prin urmare, pentru ce ați venit?

— Lucrurile se mai schimbă, domnule guvernator. Repet, eu am mai trecut prin aşa ceva. Am văzut oameni care-şi numărau ultimele zile. Chestia asta are Influențe foarte ciudate asupra minții omeneşti. Oamenii se schimbă. Am datoria, ca avocat, să studiez fiecare posibilitate, fiecare unghi de vedere.

— Cereți o audiere?

— Da, domnule. O audiere cu uşile închise.

— Când?

— Vineri v-ar conveni?

— Adică peste două zile, zise McAllister, privind prin fereastră.

Larramore îşi drese atunci glasul şi întrebă:

— Pe ce fel de martori contați?

— Bună întrebare. Dacă aş avea ceva nume, vi le-aş da imediat, dar nu am nici un nume. Prezentarea noastră va fi foarte scurtă.

— Cine va fi martor din partea statului? îl întrebă guvernatorul pe Larramore ai cărui dinți străluceau, umezi, printre buze, în timp ce personajul căuta răspunsul cel mai potrivit Goodman îşi întoarse privirea în altă parte.

— Sunt convins că familia victimelor va dori să participe pentru că de obicei se discută crima respectivă. Apoi, ar putea

veni şi cineva din partea penitenciarului ca să spună ce fel de comportament a avut condamnatul. Audierile sunt extrem de flexibile ca procedură.

— Despre crimă ştiu mai mult decât oricine altcineva, zise guvernatorul aproape pentru sine.

— Adevărul este că avem de-a face cu o situație ciudată, mărturisi Goodman. Am participat la multe audieri de acest fel şi, de obicei, procurorul este principalul martor împotriva apărării. În cazul despre care vorbim, dumneavoastră ați fost procurorul.

— De ce vreți o audiere cu uşile închise?

— Domnul guvernator este partizanul audierilor cu uşile deschise, precizează Mona.

— E efectiv cea mai bună soluție pentru toată lumea, explică Goodman pe un ton profesoral. Dumneavoastră, domnule guvernator, veți suporta o presiune exterioară mult mai mică pentru că nu veți fi expus unor sfaturi pe care nu le-ați cerut. Iar nouă ne-ar conveni cei mai mult ca audierea să se facă cu uşile închise.

— De ce?

— Ei bine, sincer vorbind, nu vrem ca Ruth Kramer să vorbească despre copiii ei în public, răspunse Goodman, studiindu-le reacția.

Adevărul era însă altul. Adam era convins că singurul mod de a-l convinge pe Sam să accepte audierea era să i se promită că nu va fi un spectacol cu public. În cazul unei audieri cu uşile închise, Adam ar fi putut, poate, să îl convingă pe Sam că McAllister nu va avea să facă pe nebunul.

Goodman cunoştea zeci de oameni din toată țara care ar fi fost gata în orice clipă să vină şi să depună mărturie în favoarea lui Sam. Erau oameni care prezentaseră în diverse ocazii argumente extrem de convingătoare împotriva pedepsei cu moartea. Călugărițe, preoți, pastori, psihologi, activişti sociali, scriitori, profesori, precum şi doi foşti condamnați la moarte. Doctorul Swinn va depune mărturie despre starea îngrozitoare în care se afla Sam în aceste ultime zile,

încercând să-l convingă pe guvernator că statul era pe cale de-a omorî o legumă.

În cele mai multe state, condamnații la moarte au dreptul la o audiere pentru clemență, de obicei în prezența guvernatorului. In Mississippi însă, audierea aceasta nu este un drept, ci o favoare.

— Cred că aveți dreptate, confirmă guvernatorul.

— Şi-aşa interesul în jurul acestui caz este foarte mare, adăugă Goodman, ştiind foarte bine că lui McAllister i se învârtea capul de visuri despre vârtejul ziaristic ce avea să urmeze. O audiere deschisă nu e bună pentru nimeni.

Mona, vajnică apărătoare a şedințelor deschise, se încruntă şi mai tare şi notă ceva pe carnetul de pe masă. McAllister se adâncise în gânduri.

— Indiferent dacă va fi o audiere cu uşile închise sau deschise, zise el, ea nu se justifică decât dacă dumneavoastră si clientul dumneavoastră aveți ceva nou de adăugat. Domnule Goodman, eu cunosc bine acest caz, am tras în nări mirosul de ars, am văzut cadavrele cu ochii mei; nu-mi pot schimba părerea decât dacă apare ceva nou.

— Ca de exemplu?

— Ca de exemplu un nume. Dumneavoastră îmi dați numele complicelui lui Sam şi eu sunt de acord cu audierea. Nu promit să şi acord clemență, înțelegeți asta: altfel totul e doar o pierdere de timp.

— După părerea dumneavoastră, Sam a avut un complice?

— Am bănuit întotdeauna acest lucru. Dumneavoastră ce credeți?

— De ce este atât de important amănuntul ăsta?

— E important pentru că eu iau hotărârea finală, domnule Goodman. După ce Curtea a pus punct şi ceasul se apropie, marțea viitoare, eu voi fi singura persoană din lume care va putea să oprească totul înainte de clipa fatală. Dacă Sam merită pedeapsa cu moartea, atunci voi asista liniştit la execuție. Dacă nu, atunci execuția nu trebuie să aibă loc. Nu

vreau să fiu chinuit de gândul ăsta pentru tot restul vieții. Vreau să iau o hotărâre corectă.

— Dar dacă bănuiți că a existat un complice, de ce nu opriți totuşi execuția?

— Pentru că vreau să fiu sigur. Dumneavoastră, care i-ați fost avocat ani de zile, credeți că a avut un complice?

— Da. Întotdeauna am crezut că au fost doi. Nu ştiu care dintre ei a fost şeful, dar Sam n-a fost singur în povestea asta.

— Domnule Goodman, zise McAllister, venind mai aproape şi privindu-şi interlocutorul în ochi, dacă Sam îmi va spune adevărul, atunci am să fiu de acord cu o audiere cu uşile închise şi am să mă gândesc foarte serios la clemență. Înțelegeți că nu vă promit nimic, decât că vom avea audierea pe care o cereți. Altfel, nu avem ce să discutăm.

Mona şi Larramore scriau mai repede decât stenografii din tribunale.

— Sam zice că spune adevărul.

— Atunci lăsăm baltă audierea. În fond, eu sunt extrem de ocupat.

— Foarte bine, oftă Goodman. O să vorbim iar cu Sam. Putem să ne vedem mâine din nou?

Guvernatorul o privi din nou pe Mona care începu să răsfoiască o agendă clătinând din cap; era imposibil.

— Mâine e program plin, zise ea pe un ton care nu admitea replică.

— Nici măcar la prânz?

Nu. N-o să meargă.

— Mâine trebuie să vorbiți la convenția NRA.

— Dați-mi mie un telefon, se oferi Larramore.

— Foarte bună idee, zise guvernatorul, ridicându-se şi coborându-şi mânecile cămăşii.

— Am să dau telefon dacă intervine ceva, zise Goodman, ridicându-se şi dând mâna cu cei trei. Oricum, însă, vom cere audierea cât de curând.

— Cererea se aprobă numai dacă Sam se hotărăşte să vorbească, preciză McAllister.

— Vă rog să formulați cererea în scris, domnule, dacă nu vă supărați, interveni Larramore.

— Fireşte.

După plecarea lui Goodman, guvernatorul se aşează la birou şi-şi suflecă din nou mânecile cămăşii. Larramore se scuză şi se retrase în micul său birou aflat ceva mai departe, pe acelaşi culoar.

— Oare câte din telefoanele astea or fi având de-a face cu Sam Cayhall? o întrebă guvernatorul pe domnişoara Stark, care studia o imprimantă de calculator lângă aparatul de telefon pe care se aprindeau şi se stingeau beculeţe colorate.

— Ieri ai primit douăzeci şi unu de telefoane în legătură cu execuția lui Cayhall. Paisprezece erau de acord cu gazarea, cinci ziceau că să fie cruțat şi două veneau din partea unor indecişi.

— Le-a crescut numărul.

— Da, numai că în ziar este articolul ăla despre ultimele eforturi făcute de apărătorii lui Sam şi în el este menționată posibilitatea unei audieri pentru clemență.

— Dar opinia publică?

— Nici o schimbare. Nouăzeci la sută dintre albii din stat sunt pentru pedeapsa cu moartea şi cam cincizeci la sută dintre negri le împărtăşesc părerea. Una peste alta, aproximativ optzeci la sută sunt pentru.

— Eu de câți simpatizanți beneficiez?

— Şaizeci şi doi la sută. Dar dacă îl grațiezi pe Sam Cayhall, procentul are să scadă sigur la numere de o cifră.

— Prin urmare nu împărtăşeşti ideea.

— Nu ai absolut nimic de câştigat, dar foarte mult de pierdut. Nu te mai gândi la voturi şi numere. Gândeşte-te numai la faptul că, dacă îl ierți pe unul dintre derbedeii ăia, atunci alți cincizeci îți vor trimite pe cap avocații, bunicile şi preoții ca să-ți cerşească aceeaşi favoare. Ai şi aşa destule pe cap. Şi, în plus, ar fi o prostie.

— Ai dreptate. Unde este planul de discuții cu presa?

— Îl voi avea peste o oră.

— Trebuie neapărat să-l văd.

— Nagel face ultimele retuşuri. După părerea mea, eşti obligat să acorzi audierea pentru clemență. Dar ține-o luni şi anunț-o mâine. În felul ăsta, laşi lucrurile să dospească în timpul weekendului.

— N-ar trebui să fie cu uşile închise.

— Sigur că nu, ce dracu'! Noi vrem ca Ruth Kramer să plângă în fața camerelor de luat vederi.

— Audierea asta îmi aparține. Sam şi avocații lui nu-şi vor impune condițiile. Dacă vor ca audierea să aibă loc, trebuie să joace după cum le cânt eu.

— Perfect. Dar nu uita că şi tu o vrei. Deci presă şi iar presă.

Goodman închirie patru telefoane celulare pentru o perioadă de trei luni, folosind o carte de credit a firmei şi răspunzând cu abilitate şuvoiului de întrebări venite din partea unui vânzător tânăr şi plin de vioiciune. La biblioteca publică de pe State Street găsi o grămadă de cărți de telefon dintre care le alese pe cele ale oraşelor mai mari din Mississippi, precum Laurel, Hattiesburg, Tapelo, Vicksburg, Biloxi şi Meridian. Apoi le alese şi pe cele ale unor oraşe mai mici — Tunica, Calhoun City, Bude, Long Beach, West Point. După care petrecu două ore întregi copiind un număr impresionant de pagini din cărțile de telefon respective.

Nimeni n-ar fi crezut că omulețul acela spilcuit, cu papion şi păr cărunt era în realitate unul din partenerii principali ai unei mari firme de avocatură din Chicago, care dirija o armată întreagă de secretare şi de alți funcționari. Nimeni n-ar fi crezut că ajungea să câştige peste patru sute de mii de dolari pe an. Lucru de care lui nu-i păsa nici cât negru sub unghie. Pur şi simplu încerca din răsputeri să salveze de la moarte un suflet amărât.

Când părăsi biblioteca se îndreptă spre Facultatea de drept de la Mississippi College. Era acolo un profesor pe

nume John Bryan Glass care preda procedură şi legislație penală şi care începuse să publice articole savante împotriva pedepsei cu moartea. Goodman voia să-l cunoască şi să-l întrebe dacă avea câțiva studenți buni pe care să-i intereseze realizarea unui proiect.

În ziua aceea profesorul lipsea, dar joi ținea un curs începând de la nouă dimineața. După ce trecu pe la biblioteca facultății, Goodman părăsi clădirea. Încercând să-şi omoare timpul, vizită aproape o jumătate de oră vechea clădire a Capitoliului statal şi în special Expoziția drepturilor civile de la parter. Vânzătoarea de la standul de amintiri şi cadouri îl îndrumă spre Millsaps-Buie House, aflat cam la o milă distanță de locul unde se găsea în clipa aceea, ca să-şi ia o cameră. Când ajunse la locul cu pricina, dădu peste un foarte frumos conac în stil victorian unde primi ultima cameră liberă. Conacul fusese splendid restaurat şi decorat cu obiecte de epocă. Majordomul îi pregăti un pahar cu scotch pe care îl luă în cameră.

39

Auburn House îşi începea programul la ora opt. Un paznic firav şi cu o figură deprimată descuie poarta şi Adam fu prima persoană din ziua aceea care îşi lăsă maşina în parcare, aşteptând vreo zece minute până să apară o altă maşină. În femeia de la volan o recunoscu pe consiliera pe care o întâlnise în biroul lui Lee cu două săptămâni în urmă.

— Scuzați-mă, începu el în clipa în care femeia se pregătea să intre în clădire printr-o uşă laterală. Ne-am cunoscut deja. Sunt Adam Hall, nepotul lui Lee. Iertați-mă, dar nu-mi amintesc numele dumneavoastră.

Doamna cu pricina ținea o servietă uzată într-o mână şi o pungă cu mâncare în cealaltă.

— Joyce Cobb, zise ea zâmbind. Da, îmi amintesc de dumneavoastră. Unde-i Lee?

— Nu ştiu şi mă gândeam că poate ştiți dumneavoastră ceva. N-aveți nici o veste de la ea?

— Nu, nu mai ştiu nimic de ea de marți.

— Eu n-am mai vorbit cu ea de sâmbătă. Marți chiar ați vorbit cu ea?

— A telefonat aici, dar nu eu am vorbit cu ea. A fost în ziua în care a apărut în ziar povestea aia cu poliția care a găsit-o beată la volan.

— De unde telefona?

— N-a spus. L-a cerut pe administrator, i-a spus că o să lipsească o bucată de vreme, că încercă să găsească ajutor, chestii de-astea. N-a spus unde era sau când are să se întoarcă.

— Şi pacienții ei?

— Acoperim noi. E greu, dar ne descurcăm.

— Lee nu poate să le uite pe fetele astea. Credeți că o fi vorbit cu ele săptămâna asta?

— Adam, cele mai multe dintre fetele astea nu au telefon acasă. Şi, cu siguranță, Lee nu le-a căutat acasă. Noi ne ocupăm acum de fetele ei şi ştim că nu a vorbit de mult cu ele.

— Da, ştiu, zise Adam, dându-se un pas înapoi şi privind spre poartă. Trebuie s-o găsesc. Dispariția asta mă îngrijorează mult.

— Nu-ți face griji, o să fie bine. A mai dispărut aşa odată, dar până la urmă totul s-a aranjat. Dacă aud ceva, te anunț, încheie Joyce, grăbindu-se să intre în clădire.

— Vă rog. Locuiesc acasă la Lee.

— Ştiu.

Adam îi mulțumi şi plecă, iar la ora nouă era deja la birou, îngropat într-un vraf de hârtii.

Colonelul Nugent stătea la capătul unei mese lungi, în fața unui grup numeros de gardieni şi de funcționari. Masa era aşezată pe un podium, la câțiva centimetri deasupra podelei; în spatele mesei se putea observa o tablă de scris. Un podium portabil ocupa un colț al încăperii. Scaunele din dreapta colonelului erau goale pentru ca gardienii şi personalul aşezați pe scaunele pliante să vadă figurile importante din stânga lui Nugent: Morris Henry, de la biroul procurorului general, cu un teanc gros de hârtii în fața lui, pe masă; Lucas Mann, aşezat la celălalt capăt al mesei, notându-şi diverse; doi administratori adjuncți, aşezați lângă Henry, şi unul din lacheii guvernatorului chiar lângă Lucas.

Colonelul aruncă o privire la ceas, după care îşi începu discursul făcând referiri la propriile însemnări şi adresându-şi comentariile publicului de pe scaunele pliante.

— Aşa cum se prezintă situația în această dimineață, 2 august, toate suspendările au fost anulate prin hotărârile diverselor Curți, aşa că nimic nu poate împiedica desfăşurarea execuției. Prin urmare, vom proceda ca şi când va avea loc conform planului, la un minut după miezul nopții de miercuri. Avem şase zile la dispoziție ca s-o pregătim şi sunt hotărât să fac în aşa fel încât totul să se desfăşoare ca uns, fără nici o abatere. Deținutul are chiar în clipa aceasta depuse la diverse instanțe cel puțin trei petiții şi apeluri, deci este evident că nimeni nu poate să prevadă ce se va întâmpla. Noi suntem în legătură permanentă cu biroul procurorului general. De fapt, domnul Morris Henry, aici prezent, e de părere, la fel ca şi domnul Lucas Mann, că situația se îndreaptă spre finalul previzibil. Evident că o suspendare poate fi acordată chiar şi în ultima clipă, dar acest lucru pare puțin probabil. În orice caz, noi trebuie să fim pregătiți. Este de asemenea de aşteptat ca deținutul să ceară o audiere pentru clemență din partea guvernatorului, dar şi în această direcție şansele sunt aproape nule. Prin urmare, de acum şi până miercuri noi ne vom afla în stare de pregătire.

Nugent vorbea în cuvinte clare şi puternice. Scena îi aparținea în întregime şi era evident că ceea ce făcea îi producea o plăcere imensă. După o scurtă privire aruncată pe însemnările din fața lui, Nugent continuă.

— Camera de gazare este în curs de aranjare. Pentru că este veche şi n-a mai fost folosită de doi ani, pregătirile sunt foarte meticuloase. Astăzi şi la noapte, un reprezentant al constructorului va realiza nişte teste de verificare, în weekend, vom face o repetiție generală a execuției, probabil duminică noaptea, dacă nu apare nici o suspendare între timp. Am primit listele cu cei care s-au oferit voluntari ca să facă parte din echipa de execuție şi, în această după-amiază, voi face alegerea. Acum, presa ne-a potopit cu o sumedenie de cereri pentru reportaje, interviuri şi alte chestii de-astea. Ziariştii vor să stea de vorbă cu domnul Cayhall, cu avocatul lui, cu avocatul nostru, cu directorul, gardienii, alți deținuți condamnați la moarte, cu călăul, cu toată lumea, ce mai. Vor să fie de față la execuție, vor să fotografieze celula domnului Cayhall şi camera de gazare. Tâmpeniile dintotdeauna ale ziariştilor. Dar trebuie să le facem față. Aşa că am hotărât că nimeni nu va lua legătura cu vreun reprezentant al presei decât cu aprobarea mea expresă. Lucru valabil pentru toți cei care lucrează în această instituție. Fără excepție. Majoritatea acestor reporteri nu sunt de prin partea locului şi în tot ce scriu vorbesc despre noi ca despre nişte bădărani nenorociți. Aşa că nu vorbiți cu nici unul dintre ei, fără excepție. Am să dau aprobările de rigoare atunci când voi socoti necesar. Fiți însă prudenți pentru că oamenii ăştia sunt nişte pasări de pradă. Pe de altă parte, ne aşteptăm şi la probleme din afară. Acum zece minute, primul grup de membri ai Ku Klux Klanului şi-a făcut apariția la intrarea principală. Bineînțeles că au fost conduşi la locul obişnuit pentru manifestațiile de protest, adică între şosea şi clădirea administrației. Avem informații că şi alte asemenea grupuri vor apărea aici în scurt timp şi că au de gând să protesteze până când totul se va sfârşi. Noi îi vom urmări îndeaproape, deoarece avem dreptul

să facem acest lucru atâta vreme cât sunt paşnici. Deşi nu am participat la ultimele patru execuții, mi s-a spus că grupuri de suporteri ai pedepsei cu moartea vin de obicei şi fac scandal. Din motive evidente, avem de gând să ținem ambele tabere departe una de alta.

Nugent nu mai putea să stea pe scaun, aşa că se ridică în picioare, captând efectiv toate privirile.

— Această execuție va fi categoric diferită de celelalte din cauza notorietății domnului Cayhall. Prin urmare ea va atrage toată atenția din partea presei şi a altor zănatici. De aceea, va trebui să acționăm cu profesionalism şi nu voi tolera nici o încălcare a regulamentului. Domnul Cayhall şi familia sa au dreptul să se bucure de tot respectul în aceste ultime zile. Deci nu admit nici un comentariu, oricât de neutru, despre camera de gazare sau despre execuție. Aveți întrebări?

Foarte încântat de sine, Nugent îşi roti privirea prin sală. Acoperise toate problemele, nimeni nu avea de pus nici o întrebare.

— Perfect. Ne întâlnim din nou mâine la ora nouă.

Încăperea se goli în grabă.

Garner Goodman îl prinse pe profesorul John Bryan Glass exact în clipa în care acesta părăsea biroul ca să ajungă în sala de curs. Dar studenții fură imediat dați uitării şi cei doi rămaseră în hol, schimbând amabilități. Glass citise toate cărțile lui Goodman în timp ce avocatul studiase majoritatea articolelor scrise în ultima vreme de profesor, în care acesta condamna vehement pedeapsa cu moartea. Conversația ajunse imediat la problema Cayhall şi, în mod deosebit, la nevoia urgentă a lui Goodman de a găsi o mână de studenți la drept, demni de încredere, care să lucreze la un proiect de cercetare în timpul weekendului. Glass se oferi să-l ajute şi căzură de acord să se revadă la prânz ca să treacă în revistă detaliile.

La trei blocuri distanță de Facultatea de drept de la Mississippi College, se afla sediul mic şi înghesuit al lui Southern Capital Defense Group, o agenție aproximativ federală, ale cărei reprezentanțe puteau fi găsite în toate statele din Centura Morții. Directorul era un tânăr avocat negru, cu studii la Yale, pe nume Hez Kerry, care renunțase la bogăția oferită de marile firme spre a se dedica luptei pentru abolirea pedepsei cu moartea. Goodman îl întâlnise la două conferințe. Deşi „Grupul lui Kerry", cum era cunoscută agenția, nu îi reprezenta în mod direct pe toți condamnații la moarte, trebuia totuşi să supravegheze fiecare caz în parte. Hez avea doar treizeci şi unu de ani, dar arăta mai în vârstă. Părul cărunt stătea mărturie pentru presiunea venită din partea a patruzeci şi şapte de oameni aflați în lista morții.

Deasupra biroului secretarei era agățat un calendar pe care cineva scrisese ANIVERSĂRI ÎN LISTA MORȚII. Fiecare deținut avea dreptul la o felicitare, nimic mai mult. Bugetul era foarte mic şi, de obicei, felicitările erau achiziționate din mărunțişul adunat de prin birouri.

Grupul avea doi avocați care lucrau sub supravegherea lui Kerry şi o singură secretară. Câțiva studenți la drept veneau acolo câteva ore pe săptămână, fără să fie însă plătiți pentru asta.

Goodman şi Hez Kerry stătură de vorbă mai bine de o oră, planificându-şi toate mişcările pentru marțea viitoare — Kerry în persoană avea să îşi facă veacul în biroul grefierului de la Curtea Supremă a statului Mississippi. Goodman va avea grijă de biroul guvernatorului. John Bryan Glass va fi recrutat pentru Circumscripția a Cincea, birourile din Jackson. Unul din foştii asociați de la „Kravitz & Bane", care acum lucra la Washington, fusese de acord să stea de planton la uşa grefierului pentru condamnările la moarte. Adam va sta alături de clientul său şi va coordona toate telefoanele.

Kerry acceptă să participe în timpul weekendului la proiectul de analiză a pieței propus de Goodman.

La ora unsprezece, Goodman se întoarse la sediul guvernatorului unde îi dădu lui Larramore o cerere scrisă pentru acordarea unei audienţe pentru clemenţă. Guvernatorul nu era acolo, ultimele zile fiind extrem de aglomerate, dar el, Larramore, îl va vedea imediat după prânz. Goodman lăsă numărul la care putea fi găsit, la Millsaps-Buie House, şi anunţă că va reveni periodic cu telefoane.

După aceea, merse la noul său birou, dotat cu mobilă închiriată pentru două luni, cu bani gheaţă. Scaunele pliante aparţinuseră unui consiliu parohial, sau cel puţin aşa spuneau etichetele de pe spatele lor. Mesele uzate îşi avuseseră şi ele partea lor de dineuri şi nunţi.

Goodman îşi admiră nouă vizuină pusă la punct în mare grabă, apoi se aşeză la un birou şi, de la noul său telefon celular, îşi sună secretara, la Chicago, biroul lui Adam din Memphis, nevasta acasă, şi formă şi numărul direct al guvernatorului.

Joi după-amiază, la ora patru, Curtea Supremă a statului Mississippi nu respinsese încă petiţia apărării care se baza pe declarata incompetenţă mintală a lui Sam. Trecuseră aproape treizeci de ore din momentul depunerii. Adam era ca o ciocănitoare pe capul grefierului, explicând la nesfârşit evidenţa — avea nevoie urgentă de un răspuns, dacă nu era cu supărare. Este adevărat că nu exista nici cea mai vagă urmă de optimism că instanţa va lua în considerare cele scrise în petiţie. După părerea lui Adam, cei de-acolo abia îşi târau picioarele şi îi întârziau demersurile pe lângă curtea federală. În această fază, simţea că o hotărâre favorabilă din partea Tribunalului statal era practic imposibilă.

Situaţia nu era mai bună nici în instanţele federale. Curtea Supremă a Statelor Unite nu se pronunţase în privinţa apelului împotriva neconstituţionalităţii camerei de gazare, lucru care se întâmpla şi cu apelul împotriva eficacităţii

asistenței juridice anterioare, depus la Circumscripția a cincea.

Joi totul era în aceeaşi stare. Curțile respective tratau apelurile cu pricina ca şi cum ar fi fost nişte procese obişnuite care puteau fi amânate ani şi ani de zile. Or, el avea neapărată nevoie de o hotărâre, de preferat o suspendare acordată la un nivel oarecare sau, dacă nu o suspendare, cel puțin o prezentare orală de argumente, urmată de o audiere sau chiar şi de o respingere, care să-i permită să atace într-o instanță superioară.

Pândea țârâitul telefonului, plimbându-se ca un apucat în jurul mesei din birou. Încăperea era plină de resturile unei duzini de prezentări de caz. Masa era acoperită de teancuri de hârtie în timp ce biblioteca era tapetată cu mesaje telefonice scrise pe hârtiuțe roz şi galbene.

Deodată, Adam simți nevoia să nu mai aibă în fața ochilor respectivul decor şi să respire aer curat. Aşa că o anunța pe Darlene că pleacă să se plimbe puțin şi părăsi clădirea. Era aproape cinci după-amiază, dar ziua era caldă şi strălucitoare. Întră în holul hotelului „Peabody" de pe Union Street şi comandă ceva de băut la barul de lângă pianul din colț. Era primul pahar de alcool de vinerea trecută, când fusese la New Orleans, şi, cu toate că se bucura să-i bea, nu se putea împiedica să nu fie îngrijorat pentru Lee. O căută din priviri printre toți cei care aveau treabă la recepția hotelului; printre persoanele bine îmbrăcate, de la mesele din hol. Oare unde te poți ascunde când ai cincizeci de ani şi fugi de viață?

Atunci răsări în fața lui un tip cu părul strâns într-o coadă pe spate şi cu cizme solide în picioare.

— Vă rog să mă scuzați, domnule. Dumneavoastră sunteți Adam Hall, avocatul lui Sam Cayhall?

Adam dădu aprobator din cap.

Tipul îi zâmbi, evident încântat că-l recunoscuse pe tânăr.

— Sunt Kirk Kleckner, de la *New York Times,* se prezentă el, punând o carte de vizită în fața lui Adam. Sunt aici ca să

scriu despre execuție. De fapt, abia am sosit. Pot să stau şi eu?

Adam îi arătă printr-un semn al mâinii scaunul liber aflat de cealaltă parte a măsuței rotunde.

— Am avut noroc că v-am găsit aici, zise Kleckner, tot numai zâmbet. V-am recunoscut după fotografiile pe care le-am studiat în avion.

Era un tip de vreo patruzeci de ani şi avea înfățişarea tipică a unui reporter — barbă neîngrijită, vestă de bumbac, cămaşă de doc şi blue jeans.

— Încântat de cunoştință, zise sec Adam.

— Putem sta de vorbă?

— Despre ce anume?

— A, despre multe lucruri. Am înțeles că clientul dumneavoastră nu dă interviuri.

— Într-adevăr.

— Dar dumneavoastră?

— La fel. Putem sta de vorbă, dar totul va fi neoficial.

— Atunci, e mai greu.

— Pe cuvântul meu dacă mă interesează cât de grea e meseria dumitale.

— Corect, acceptă ziaristul părerea avocatului, apoi ceru o cafea amară, fără zahăr, tinerei chelnerițe care aştepta cuminte să ia comanda. Când l-ați văzut ultima oară pe bunicul dumneavoastră?

— Marți.

— Când o să-l mai vedeți?

— Mâine.

— Cum o duce?

— Supraviețuieşte. Presiunea creşte mereu, dar până acum face față.

— Dar dumneavoastră?

— Îmi fac meseria.

— Nu, serios. Aveți insomnii, chestii de-astea?

— Sunt obosit şi, da, am insomnii. Lucrez ore în şir, am făcut cărare bătută până la închisoare şi înapoi. Povestea se

apropie de limită şi următoarele câteva zile vor fi teribil de agitate.

— Eu am relatat execuția lui Bundy din Florida şi pot să vă spun că a fost un adevărat circ. Avocații n-au dormit zile întregi.

— E greu să te relaxezi într-atât încât să poți dormi.

— O veți mai face şi altă dată? Ştiu că nu este specialitatea dumneavoastră, dar v-ați gândit să vă mai ocupați şi de alte cazuri de condamnare la moarte?

— Numai dacă mai găsesc vreo rudă în lista morții. De ce vă ocupați de astfel de subiecte?

— De ani de zile scriu despre pedeapsa cu moartea. Mă fascinează. Mi-ar face plăcere să-i iau un interviu domnului Cayhall.

Adam clătină din cap şi bău ultimul strop de alcool in pahar.

— Nu. Este imposibil. Nu vorbeşte cu nimeni.

— N-ați vrea să-l întrebați, totuşi, pentru mine?

— Nu.

Chelnerița aduse cafeaua. Adam privea ce du-te-vino era în holul hotelului.

— Ieri am fost la Washington şi i-am luat un interviu lui Benjamin Keyes, reluă Keckner conversația. Zicea că nu-l miră faptul că susțineți că a făcut greşeli în felul în care a asigurat apărarea la ultimul proces. Zicea că se aştepta la mişcarea asta.

— E procedura standard, preciză Adam, care în clipa aceea nu dădea doi bani pe Benjamin Keyes şi pe părerile acestuia. Trebuie să fug. Mi-a părut bine de cunoştință.

— Dar voiam să vă vorbesc despre...

— Uite ce e, ai avut noroc că ai dat de mine, zise Adam, ridicându-se brusc în picioare.

— Doar vreo două-trei lucruri, insistă Kleckner, dar Adam nu-l mai asculta.

După ce ieşi de la „Peabody", porni încet în direcția lui Front Street, pe malul râului, trecând în drum pe lângă

grupuri de tineri bine îmbrăcați care se grăbeau spre casă. Privindu-i, simți că-i invidiază; indiferent de vocații şi cariere, nici unul dintre ei nu ducea în spate o greutate asemănătoare cu a lui.

După ce mâncă un sandviş, se întoarse la birou. Era ora şapte.

Iepurele prins de cei doi gardieni în pădurea de la Parchman fu botezat Sam. Era ultimul şi cel mai mare dintre cei patru care căzuseră în cursă. Ceilalți trei fuseseră deja mâncați.

Joi noaptea, târziu, iepurele Sam şi stăpânii săi, colonelul Nugent şi echipa care asigura execuția îşi făcură apariția în incinta Unității de Securitate Maximă la bordul mai multor furgonete şi dubițe, care fură parcate lângă o clădire pătrată, din cărămidă roşie, aflată în colțul de sud-vest al USM.

Două uşi albe şi compacte din metal dădeau spre interiorul clădirii respective. Una dintre ele, care privea spre sud, se deschidea într-o cameră îngustă, de doi metri patruzeci pe patru cincizeci, în care stăteau de obicei martorii la execuție. Chiar în fața lor se aflau ferestrele acoperite de draperii negre, dincolo de care se găsea camera de gazare propriu-zisă.

Cealaltă uşă se deschidea chiar în camera de gazare, o încăpere de patru metri cincizeci pe trei şaizeci, cu podeaua dată cu vopsea. Compartimentul de gazare, de formă octogonală, strălucea în mijlocul încăperii din cauza stratului proaspăt de lac emailat argintiu. Cu o săptămână în urmă, Nugent vizitase locurile şi hotărâse că trebuie revopsit. Prin urmare camera morții, cum i se mai spunea, era acum perfect curățată şi dezinfectată. Draperiile negre fură trase-n lături.

Iepurele Sam rămase într-o furgonetă, în timp ce un gardian, având aproximativ aceeaşi greutate şi înălțime ca şi Sam Cayhall, fu condus de doi colegi mai solizi în cameră. Nugent se învârtea de colo-colo precum generalul Patton pe

câmpul de bătaie. Gardianul cel scund fu împins cu blândețe în cameră, urmat apoi de cei doi colegi care-l aşezară pe un scaun de lemn. Fără nici o vorbă, fără nici un zâmbet, ei îi legară încheieturile mâinilor de brațele scaunului cu ajutorul unor curele de piele. Veniră apoi la rând genunchii şi gleznele. După aceea, unul dintre ei îi ridică uşor capul, împiedicându-l să se mişte, iar celălalt fixă ultima curea de piele.

Cei doi gardieni ieşiră cu atenție din încăpere, iar Nugent îi făcu semn unui alt membru al echipei; acesta făcu un pas spre condamnat ca şi când ar fi dorit să-i spună ceva.

— În acest moment, Lucas Mann îi va citi domnului Cayhall mandatul de execuție, explică Nugent asemenea unui regizor de filme de doi bani. Pe urmă eu am să-l întreb dacă doreşte să mai spună ceva.

Un nou semn, şi gardianul desemnat încuie uşa grea a camerei de gazare.

— Deschide-o, lătră Nugent şi micul gardian dinăuntru scăpă de corvoadă.

— Aduceți iepurele, ordonă colonelul şi iepurele Sam fu adus din furgonetă. Cuşca în care stătea, plin de nevinovăție, era manevrată de aceiaşi doi gardieni care abia ieşiseră din cameră. După ce o aşezară pe scaunul de lemn, cei doi se prefăcură din nou că leagă trupul unui om, şi când isprăviră simularea, ieşiră din compartimentul de gazare.

Uşa fu închisă ermetic şi Nugent îi făcu semn călăului care puse cutia de acid sulfuric în țeava care ajungea până în podeaua compartimentului de gazare. Apoi trase de manetă, făcând să se audă un clinchet metalic, şi cutia se rostogoli în recipientul de sub scaunul de lemn.

Nugent se apropiase de una din ferestre şi urmărea totul cu mare atenție. Ceilalți membri ai echipei îi urmară exemplul. Marginile ferestrelor fuseseră unse cu vaselină, pentru a se împiedica orice infiltrare de gaz.

Vaporii de gaz otrăvitor începură să se ridice ca o ceață uşoară de sub scaunul de lemn, împrăştiindu-se în cameră. La început, iepuraşul nu reacționă la aburul care pătrundea

în cuşcă. Curând, însă, înțepeni, apoi făcu câteva salturi, izbindu-se de pereții cuştii, pentru ca, în cele din urmă, să intre în convulsii, sărind, tremurând şi contorsionându-se îngrozitor. În mai puțin de un minut rămase complet nemişcat.

Nugent îşi privi ceasul, zâmbind satisfăcut.

— Faceți curățenie! ordonă el şi ventilatorul din plafonul camerei intră în funcțiune.

Uşa care dădea afară era deschisă şi cea mai mare parte a echipei ieşi la aer curat şi la o țigară. Trebuiau să treacă cel puțin cincisprezece minute până să poată lua iepurele din cameră şi să curețe locul. Nugent era încă înăuntru, supraveghind totul îndeaproape, aşa că ceilalți putură să fumeze şi chiar să şi glumească.

Douăzeci de metri mai departe, ferestrele din partea superioară a Nivelului A erau deschise şi Sam le putea auzi glasurile şi hohotele de râs. Trecuse de ora zece şi luminile erau stinse, dar cei paisprezece locatari ai celulelor de pe etajul acela stăteau lipiți de gratii, ascultând cu urechile ciulite zgomotele din întunericul de afară.

Un condamnat la moarte petrece douăzeci şi trei de ore pe zi într-o celulă minusculă. El aude totul — păcănitul ciudat al unor cizme noi pe cimentul coridorului; sunetul şi accentul unui glas nemaiauzit până atunci; bâzâitul îndepărtat al unei maşini de tuns iarba. Şi aude cu siguranță şi pocnetul uşii de la camera de gazare, precum şi chicotelile satisfăcute şi pline de importanță ale echipei care asigură execuția.

Sam se sprijini pe brațe şi-şi aținti privirea asupra ferestrelor din coridor. Cei de-afară făceau repetiție pentru el.

Autostrada 49 era despărțită de peluza din fața clădirii administrației Penitenciarului Parchman, adică la o distanță de aproape şaizeci de metri, de un val de pământ acoperit cu iarbă moale şi vizibilă de departe pentru că odinioară pe-acolo trecuse o linie de cale ferată. Fâşia aceea de iarbă era locul unde se adunau cei care protestau împotriva pedepsei cu moartea ca să supravegheze fiecare execuție. Soseau în mod invariabil în grupuri mici, se aşezau pe scaune pliante şi agitau pancarte scrise de mână. Noaptea aprindeau lumânări, iar în ultimele ore înainte de execuție cântau imnuri religioase, se rugau şi izbucneau în lacrimi când se anunța moartea condamnatului.

Cu câteva ore înainte de execuția lui Teddy Doyle Meeks, violator de copii şi asasin, se întâmplase însă ceva ieşit din comun. Protestul sobru şi aproape sacru fusese dat peste cap de nişte grupuri de studenți gălăgioşi care apărură brusc pe scenă şi începuseră să se distreze de minune: cereau să vadă sângele curgând, beau bere şi ascultau muzică pe casetofoanele date la maximum. Apoi situația începuse să se deterioreze, pe măsură ce cele două tabere se porniseră să schimbe amabilități. Ordinea fusese restabilită de administrația închisorii.

Pentru execuția lui Maynard Tole, protestatarii primiseră aprobarea să se aşeze de cealaltă parte a şoselei principale, iar situația fu menținută sub control cu ajutorul unor forțe de ordine suplimentare.

Vineri dimineață, când sosi la penitenciar, Adam numără şapte membri ai Ku Klux Klanului îmbrăcați în celebrele robe albe. Trei dintre ei încercau să pună pe picioare o formă de protest sincronizat, şi anume o plimbare de-a lungul fâşiei de iarbă din apropierea şoselei, cu nişte afişe mari agățate de umăr. Ceilalți patru se străduiau să ridice o copertină mare, în alb şi albastru. Bucăți de frânghie şi pari din metal umpleau terenul. Ceva mai încolo puteau fi văzute două răcitoare cu gheață şi mai multe şezlonguri. Era clar că tipii aveau de gând să petreacă ceva timp prin zonă.

Adam îi privi atent, în timp ce se apropia de intrarea principală de la Parchman. Preț de o clipă, prezentul rămase oarecum suspendat undeva în afara ființei lui. Prin urmare, asta îi era moştenirea, rădăcinile. Oamenii ăştia erau frați întru convingeri cu bunicul, rudele şi strămoşii bunicului său. Nu cumva unele din chipurile astea puteau fi văzute şi pe caseta video pe care o prelucrase chiar el? Nu cumva le mai văzuse deja?

Adam deschise instinctiv portiera şi coborî din maşină. Haina şi servieta îi rămăseseră pe bancheta din spate. Porni cu paşi înceți în direcția lor, dar se opri în dreptul celor două răcitoare. Pancartele lor cereau libertate pentru Sam Cayhall, deținut politic. Gazați-i pe adevărații criminali şi eliberați-l pe Sam. Adam nu-şi dădea seama din ce cauză cererile acelea nu-l linişteau deloc.

— Ce pofteşti? întrebă unul dintre ei care-şi legase pancarta direct pe piept. Ceilalți şase încetară brusc orice activitate şi deveniră atenți la conversație.

— Nu ştiu, răspunse Adam cinstit.

— Atunci la ce te uiți?

— Nu prea sunt sigur că-mi dau seama.

Trei dintre ceilalți se apropiară de interlocutorul lui Adam, şi apoi veniră toți patru lângă tânăr. Robele lor albe erau absolut identice — aceeaşi țesătură uşoară, aceleaşi cruci roşii, aceleaşi semne cabalistice. Nu era decât nouă dimineața, dar transpirau deja din belşug.

— Cine dracu' mai eşti şi tu?

— Nepotul lui Sam.

Se strânseseră acum toți şapte la nici doi metri distanță de Adam şi-l studiau cu atenție pe tânăr.

— Atunci eşti de partea noastră, zise unul dintre ei, linişt indu-se imediat.

— Nu, nu sunt de partea voastră.

— Chiar aşa. Eşti cu evreii ăia din Chicago, declară un altul spre lămurirea celorlalți care deveniră puțin agitați.

— Pentru ce sunteți aici, oameni buni? întrebă Adam.

— Încercăm să-l salvăm pe Sam. Pentru că se pare că tu n-ai să prea poți s-o faci.

— Păi din cauza voastră a ajuns aici.

Un tânăr cu fața roşie şi fruntea îmbrobonită de sudoare preluă conducerea şi se apropie şi mai mult de Adam.

— Nu, din cauza lui suntem noi aici. Eu nici măcar nu mă născusem pe vremea când Sam îi omora pe evreii ăia, aşa că nu da vina pe mine. Noi am venit aici ca să protestăm împotriva execuției lui. Este persecutat pe motive politice.

— Sam n-ar fi ajuns aici dacă nu exista Klanul. Unde vă sunt măştile? Eu credeam că vă ascundeți întotdeauna fețele.

Tipii prinseră să se agite căci nu ştiau ce să facă mai departe. În fond, omul ăsta era nepotul lui Sam Cayhall care era idolul şi eroul lor. Era avocatul care încerca să salveze cel mai prețios simbol.

— De ce nu plecați? îi întrebă Adam. Sam nu vrea să stați aici.

— Da' de ce nu te duci tu la dracu'? mârâi tânărul.

— Câtă elocvență! Plecați de-aici. Pentru voi, Sam are mai multă valoare mort decât viu. Lăsați-l să moară în pace şi aşa o să vă faceți rost de un martir minunat

— Ba nu plecăm. Rămâneam aici până la sfârşit.

— Şi dacă Sam însuşi vă cere să plecați? Atunci o veți face?

— Nu, mârâi din nou celălalt, privind peste umăr la ceilalți care păreau să fie de acord cu el. Avem de gând să facem multă gălăgie.

— Bravo. Asta o să vă aducă pozele în ziar. Pentru că, în fond, asta e problema, nu? Clovnii în costume caraghioase atrag întotdeauna atenția.

Pocnetul unor portiere undeva, în spate, îl făcu pe Adam să-şi întoarcă privirea şi să remarce sosirea unei echipe de televiziune într-o furgonetă care fu parcată chiar lângă Saab-ul său.

— Ia te uită, se adresă el grupului în robe albe. Zâmbiți, băieți. Aveți ce-ați căutat.

— Ia mai du-te dracului, plesni glasul celui mai tânăr dintre glugați.

Adam le întoarse spatele şi plecă spre maşină. O reporteră grăbită urmată de un cameraman veniră iute spre el.

— Dumneavoastră sunteți Adam Hall? întrebă ea cu răsuflarea tăiată. Avocatul lui Cayhall?

— Da, confirmă el fără să se oprească.

— Putem sta puțin de vorbă?

— Nu, dar băieții de colo ard de nerăbdare să vorbească, zise el, arătând peste umăr grupul de protestatari.

Reportera şi cameramanul ei nu renunțară însă şi îl însoțiră până când Adam se urcă în maşină şi răsuci cheia în contact.

La poartă, Louise, gardiana, îi dădu o plăcuță numerotată ca s-o pună pe parbriz, apoi îi făcu semn să treacă mai departe.

Packer îndeplini ritualul percheziției obligatorii.

— Acolo ce e? întrebă el, îndreptând un deget spre un răcitor mititel pe care Adam îl căra în mână stângă.

— Înghețată, sergent. Vrei şi dumneata una?

— Să văd, ceru Packer şi se apucă să numere vreo douăsprezece Eskimo Pies sub un strat de gheață.

După ce îi înapoie lui Adam răcitorul cu înghețată, sergentul făcu un semn spre uşa biroului din față, aflată la câțiva centimetri distanță.

— De-acu' încolo, vă întâlniți aici, explică el.

— De ce? întrebă Adam după ce intrară în încăperea în care se puteau observa un birou metalic, un telefon, trei scaune şi două fişete încuiate.

— Aşa e regulamentul. Se apropie ziua cea mare şi începem să aprindem luminile. Sam o să-şi primească vizitatorii aici. Şi nu mai e nici limită de timp.

— Ce drăguț din partea voastră, zise Adam, punându-şi servieta pe masă şi ridicând receptorul telefonului. Packer plecă să-l aducă pe Sam.

Doamna cea amabilă de la biroul grefierului din Jackson îl informă pe Adam că doar cu câteva minute înainte Curtea Supremă a statului Mississippi respinsese petiția clientului lui de ridicare a pedepsei pe baza faptului că era incompetent din punct de vedere mintal. Adam îi mulțumi şi zise ceva despre faptul că se aşteptase la această hotărâre, dar că ea ar fi putut fi pronunțată cu o zi mai devreme; apoi o rugă să trimită prin fax o copie la biroul său din Memphis, precum şi o altă copie la biroul lui Lucas Mann de la Parchman. După aceea, luă legătura cu Darlene şi îi spuse să trimită prin fax noua petiție la Curtea federală districtuală; copii după petiția respectivă aveau să fie trimise celei de-a cincea Circumscripții judiciare, precum şi ocupatului domn Richard Olander, ia Curtea Supremă din Washington. În sfârşit, îi telefonă şi domnului Olander ca să-l informeze despre evoluția evenimentelor şi află la rândul său că apelul împotriva neconstituționalității camerei de gazare fusese respins de Curtea Supremă a Statelor Unite.

Sam intră în încăpere în timp ce Adam vorbea la telefon. Nu avea cătuşe. După ce-şi strânseră mâinile, Sam se aşează pe un scaun şi, în loc să-şi aprindă o țigară, deschise răcitorul şi scoase de acolo o înghețată.

— Curtea Supremă de la Washington tocmai ne-a respins apelul, îi şopti Adam, acoperind microfonul telefonului cu mâna. Şi Curtea Supremă din Mississippi a decis împotriva noastră, explică el mai departe în timp ce forma un alt număr. Dar, de fapt, ne aşteptam la asta, aşa că exact în clipa asta depunem apelul la Curtea federală.

Telefonă apoi la Circumscripția a cincea judiciară şi funcționarul din New Orleans îl anunță că nici în dimineața aceea Curtea nu se pronunțase asupra apelului depus de Sam. Adam puse receptorul în furcă şi se cocoță pe marginea biroului

— Circumscripția a cincea încă se mai gândeşte, îi raportă el clientului său care cunoştea şi legile şi procedura ca un adevărat avocat.

— Televiziunea din Jackson a zis azi-dimineață că i-am cerut guvernatorului o audiere pentru clemență, zise Sam printre înghițituri. E clar că nu poate fi adevărat, pentru că n-am fost de acord cu aşa ceva.

— Linişteşte-te, Sam. E numai procedura obişnuită.

— Obişnuită, pe dracu'! Parcă semnaserăm o înțelegere, tu şi eu. L-au dat până şi pe McAllister care povestea ce hotărâre dureroasă trebuie să ia. Te-am avertizat, Adam.

— McAllister e ultimul pentru care să ne facem griji, Sam. Cererea este doar o formalitate, nici măcar nu e nevoie să participăm la audiere.

Sam clătină necăjit din cap. Adam îl urmărea îndeaproape. De fapt, nu era supărat şi nici nu-i păsa de ceea ce făcuse Adam. Se resemnase şi aproape că se dăduse bătut. Vorbele lui muşcătoare veniseră, prin urmare, în mod natural. Cu o săptămână în urmă nu s-ar fi lăsat pradă acestei porniri.

— Ştii că astă-noapte au făcut repetiție. Au pus în funcțiune camera de gazare şi au omorât un şobolan sau cam aşa ceva; totul a mers uns şi acum toți aşteaptă cu nerăbdare execuția mea. Poți să crezi aşa ceva? Au făcut o repetiție generală cu costume pentru mine. Ticăloşii.

— Îmi pară rău, Sam.

— Ştii cum miroase cianura?

— Nu.

— A scorțişoară. Şi ăsta era mirosul de azi-noapte. Idioții, nici măcar nu s-au deranjat să închidă ferestrele pe etajul nostru.

Adam nu-şi dădea seama dacă bunicu-său spunea adevărul sau nu, dar ştia că aerisirea camerei dura câteva minute bune şi că gazul nu avea cum să ajungă până la deținuți. Poate că Sam îi auzise pe gardieni povestind despre gaz. Sau poate că şi asta făcea parte din cunoştințele de specialitate. Aşezat pe marginea biroului, legănându-şi neglijent un picior, Adam îl privea atent pe bătrânul demn de milă. Să omori o ființă marcată de vârstă precum Sam

Cayhall devenea un păcat oribil. Crimele de care era acuzat fuseseră comise cu o generație în urmă. În celula lui de un metru optzeci pe doi şaptezeci, bătrânul suferise şi murise de nenumărate ori. Ce-ar mai fi avut de câştigat statul, omorându-l acum?

În mintea lui Adam era un vălmăşag de gânduri, dintre care cel la acest ultim efort disperat nu era cel mai puțin important.

— Îmi pare rău, Sam, repetă el, plin de compătimire. Dar trebuie să vorbim despre câteva lucruri.

— Sunt şi azi oameni ai Klanului afară? Am văzut ieri la televizor câteva imagini cu ei.

— Da, sunt. Acum câteva minute, eu am numărat şapte. Erau îmbrăcați în uniformă, dar le lipseau măştile.

— Ştii că am purtat şi eu uniforma aia, zise Sam asemenea unui veteran de război care se laudă în fața unui copil.

— Ştiu, Sam. Şi tocmai de-aia te afli azi aici, în lista morții, numărând împreună cu avocatul orele rămase până la gazare. Ar trebui să-i urăşti pe caraghioşii ăia de-afară.

— Da, numai că eu nu-i urăsc, iar ei n-au nici un drept să vină aici. M-au abandonat. Dogan m-a trimis aici şi-atunci când a depus mărturie împotriva mea era Vrăjitorul Imperial din Mississippi. Nu mi-au dat nici un sfanț pentru taxe. Au uitat pur şi simplu de mine.

— Da' la ce te aşteptai de la o şleahtă de derbedei? La loialitate?

— Eu am fost loial.

— Păi, da, şi uite unde te-a dus loialitatea ta. Ar trebui să te lepezi de Klan şi să le ceri să plece, să se țină departe de execuția asta.

Sam răsuci în mână plicurile cu care venise, apoi le puse pe un scaun.

— Le-am spus să plece, zise Adam.

— Când?

— Acum câteva minute. Am schimbat câteva cuvinte cu ei şi vreau să îți spun că tipii nu dau pe tine nici o ceapă degerată, Sam. Se folosesc de execuția asta pentru că tu ai să fii un martir minunat, adică cineva despre care să vorbească şi să facă scandal ani în şir de-acum înainte. Or să-ți invoce numele atunci când vor da foc crucilor şi or să meargă în pelerinaj la mormântul tău. Sam, oamenii ăştia te vor mort. E o ocazie nemaipomenită.

— Te-ai certat cu ei? întrebă Sam, amuzat şi mândru în acelaşi timp.

— Da, da' n-a fost nici o scofală. Ce facem cu Carmen? Dacă e să vină, atunci trebuie să se pregătească pentru drum.

— Mi-ar plăcea s-o văd, zise Sam, pufăind gânditor din țigară. Numai că trebuie s-o avertizezi în legătură cu înfățişarea mea. Nu vreau să aibă un şoc.

— Ba arăți grozav.

— Vai, mersi. Şi Lee?

— Ce-i cu ea?

— Cum îi merge? Primim şi noi ziare aici şi am văzut-o în *Memphis Press,* duminica trecută. Marți am citit de povestea cu condusul maşinii după ce băuse. Nu e la închisoare, nu-i aşa?

— Nu, e într-o clinică de dezalcoolizare, spuse Adam cu convingere în glas de parcă ar fi ştiut cu adevărat unde era mătuşă-sa.

— Poate să vină să mă vadă?

— Vrei să vină?

— Da, cred că da. Poate luni. Să vedem cum evoluează lucrurile.

— Nici o problemă, zise Adam, întrebându-se în sinea lui cum Dumnezeu avea să dea de ea. Am să vorbesc cu ea la sfârşitul săptămânii.

— Dă asta ălora din clădirea de la intrare, spuse Sam, întinzându-i un plic nelipit. E lista vizitatorilor de-acum şi până săptămâna viitoare. Hai, deschide-l.

Pe hârtie erau scrise patru nume: Adam, Lee, Carmen şi Donnie Cayhall.

— Nu e o listă prea lungă.

— Am o turmă întreagă de rude, dar nu-i vreau aici. În nouă ani şi jumătate n-au venit niciodată să mă vadă, aşa că să fiu al dracului dac-o să le dau voie să se târâie aici în ultima clipă ca să-mi spună adio. Să se păstreze pentru înmormântare.

— Primesc tot felul de cereri de interviu din partea ziariştilor.

— Nici să nu te gândeşti.

— Asta le-am spus şi eu. Există însă ceva care ar putea să te intereseze. Un anume Wendall Sherman, scriitor destul de cunoscut care a scris vreo patru sau cinci cărți şi a câştigat câteva premii, mi-a telefonat ieri să-mi spună că ar vrea să stea de vorbă cu tine şi să-ți înregistreze povestea. Mi s-a părut că e un tip cinstit; mi-a zis că înregistrarea ar putea să dureze mai multe ore. Dacă eşti de acord, ia un avion spre Memphis chiar azi.

— De ce vrea să facă asta?

— Vrea să scrie o carte despre tine.

— Un roman?

— Mă îndoiesc. E gata să plătească cincizeci de mii de dolari avans, şi e de acord şi cu un anumit procent din drepturile de autor.

— Ce să zic. Primesc cincizeci de mii cu câteva zile înainte să mor. Ce dracu' să fac eu cu banii ăştia?

— Eu îți prezint oferta.

— Spune-i să se ducă la dracu' cu oferta lui cu tot. Nu mă interesează.

— Perfect.

—Vreau să scrii o înțelegere în care să spui că îți transmit ție toate drepturile băneşti pentru povestea vieții mele, iar după moartea mea, poți să faci ce pofteşti cu ele.

— N-ar fi o idee rea s-o înregistrezi.

— Vrei să spui că...

— Să vorbeşti în faţa unui aparat micuţ în care pui o bandă micuţă. Pot să-ţi fac rost chiar eu de o chestie de-asta. Să stai în celulă şi să povesteşti despre viaţa ta.

— Ce plictiseală! exclamă Sam care tocmai terminase prima înghețată şi azvârli beţişorul în coşul de gunoi.

— Depinde cum priveşti lucrurile. Acum, de exemplu, situaţia este destul de incitantă.

— Da, ai dreptate. O viaţă de-a dreptul plictisitoare, dar cu un sfârşit senzaţional.

— Un subiect perfect pentru un best-seller, după părerea mea.

— Am să mă mai gândesc.

Deodată, Sam sări în picioare şi-şi lăsă papucii de cauciuc sub scaun. Apoi începu să măsoare cu paşi mari încăperea. „Trei nouăzeci pe patru optzeci", mormăi el ca pentru sine, măsurând mai departe.

Adam îşi făcea tot felul de însemnări pe carnet, încercând să nu ia în seamă silueta roşie care ţopăia pe lângă pereţi. În cele din urmă, Sam se opri şi se sprijini de unul din fişete.

— Te rog să-mi faci o favoare, zise el, cu ochii lipiţi de peretele din faţă. Vorbea cu glas scăzut, respirând rar.

— Te ascult, spuse Adam.

Bătrânul luă unul din plicurile lăsate pe scaun şi i-l dădu lui Adam, apoi se întoarse lângă fişetul său. Plicul era cu partea pe care se scrie numele destinatarului în jos, aşa încât tânărul nu putu vedea cui îi era adresat.

— Vreau să duci plicul ăsta la destinaţie.

— Cui trebuie să-l dau?

— Lui Quince Lincoln.

Adam puse scrisoarea pe birou, studiindu-l atent cu privirea pe Sam care se pierduse într-o altă lume. Ochii înconjuraţi de riduri priveau fix peretele din faţă.

— Am muncit la ea o săptămână întreagă, zise el cu glas voalat, dar mă gândesc la ea de patruzeci de ani.

— Despre ce e vorba în scrisoare? întrebă Adam.

— O cerere de iertare. Duc vina asta de ani de zile în suflet, Adam. Joe Lincoln era un om bun şi cumsecade, un tată minunat. Mi-am pierdut capul şi l-am omorât fără nici un motiv. M-am simțit rău, tare rău pentru ce-am făcut, şi asta chiar din prima clipă. Dar acum nu mai pot face nimic altceva, decât să spun că-mi pare rău.

— Sunt sigur că Lincolnii au să aprecieze gestul tău.

— Poate, cine ştie. În scrisoarea asta îi rog să mă ierte, adică să facă ceea ce ar face orice creştin. Vreau să mor împăcat cu gândul că am încercat să spun că-mi pare rău.

— Ai vreo idee unde aş putea să dau de ei?

— Asta-i mai greu. Am auzit că locuiesc tot prin Ford County. Probabil că Ruby, văduva lui Joe, mai trăieşte încă. Dar mi-e teamă că va trebui să te întorci la Clanton şi să te apuci să pui întrebări. Şeriful e african, deci dac-aş fi în locul tău aş începe cu el. Bănuiesc că îi cunoaşte pe toți africanii din comitat.

— Şi dacă dau de Quince, ce fac?

— Spune-i cine eşti, dă-i scrisoarea, şi spune-i c-am murit cu sufletul plin de vinovăție. Poți să faci asta pentru mine?

— Voi fi fericit s-o fac. Dar nu prea ştiu când voi avea timp s-o fac.

— Aşteaptă până la moartea mea. O să ai tot timpul din lume după ce se termină povestea asta.

Sam se apropie din nou de scaun şi luă alte două plicuri pe care i le dădu lui Adam, apoi îşi reluă plimbarea prin încăpere. Pe unul din plicuri era scris numele lui Ruth Kramer şi nici o adresă, iar pe celălalt numele lui Elliot Kramer.

— Astea sunt pentru Krameri. Să le duci după execuție.

— Păi de ce să aştept până atunci?

— Pentru că nu vreau să-şi închipuie că vreau să le câştig simpatia în ultimele clipe pe care le mai am de trăit.

Adam aşează plicurile pentru Krameri lângă cel adresat lui Quince Lincoln — trei scrisori, trei cadavre. Oare câte alte

scrisori o să mai compună Sam în timpul weekendului? Câte alte victime mai aşteptau reparaţii târzii?

— Da' eşti sigur că o să mori, nu-i aşa, Sam?

Se opri lângă uşă, cîntărindu-şi bine situaţia.

— Se pare că nu prea avem şanse. Aşa că mă pregătesc.

— Ba tot mai avem o şansă.

— Sigur că avem. Dar trebuie să mă pregătesc pentru orice eventualitate. Adam, eu am făcut rău multor oameni, şi nu prea m-am gândit la ce-am făcut. Când însă ai întâlnire cu femeia cu coasa, atunci te gândeşti la toate necazurile pe care le-ai pricinuit.

— Mai sunt şi altele? întrebă Adam, fluturând cele trei plicuri.

Sam făcu o uşoară grimasă şi-şi plecă privirea în podea.

— Asta-i tot, deocamdată.

Pe pagina întâi a ediţiei de vineri dimineaţă a ziarului din Jackson se lăfăia un articol despre audierea pentru clemenţă cerută de Sam Cayhall, însoţit de o fotografie elegantă a guvernatorului David McAllister, o alta proastă a lui Sam şi o mulţime de comentarii pro-domo din partea Monei Stark, şefa personalului guvernatorului, care sublinia lupta ce se dădea în sufletul guvernatorului în legătură cu hotărârea.

Deoarece era cu adevărat un simplu servitor în slujba celor mulţi, adică a tuturor cetăţenilor din Mississippi, McAllister îşi instalase, imediat după ce fusese ales, un sistem telefonic costisitor, o linie directă şi permanentă. Numărul, la care apelurile erau gratuite, fusese afişat în tot statul, în timp ce nenumărate reclame îi îndemnau pe oameni să-l folosească. Telefonaţi-i guvernatorului. Lui îi pasă de părerile dumneavoastră. Democraţia în tot ce are ea mai bun. Centralistele vă aşteaptă.

Şi pentru că ambiţia era mai mare decât curajul, McAllister şi ai lui urmăreau apelurile după o schemă zilnică. Guvernatorul nu avea stofă de conducător. Cheltuise bani

frumoşi pe voturi şi se dovedise a fi adeptul unei maniere nezgomotoase de a afla problemele oamenilor; nu făcea parte dintre cei care conduc parada.

Atât Goodman cât şi Adam se aşteptaseră la asta. McAllister părea prea obsedat de propriul său destin ca să lanseze inițiative noi. Omul acela era un contabilizator de voturi lipsit de ruşine, aşa că se hotărâră să-i dea prilejul să aibă ce număra.

Goodman citise articolul devreme, pe când îşi lua micul dejun, aşa că la şapte treizeci vorbea la telefon cu profesorul John Bryan Glass şi Hez Kerry. La ora opt, trei dintre studenții lui Glass îşi beau cafeaua din pahare de hârtie în amărâtul ăla de birou temporar. Analiza pieței era pe cale să înceapă.

Goodman le explică planul şi nevoia de discreție absolută. Îi asigură că nu încalcă nici o prevedere legală, ci că doar manipulau opinia publică. Telefoanele celulare şi paginile cu numerele de telefon pe care Goodman le copiase miercuri erau aşezate frumos pe mese. Studenții erau puțin neliniştiți, dar oricum nerăbdători să înceapă. De altfel, aveau să fie bine plătiți. Goodman le demonstră tehnica pe care aveau s-o folosească, formând el primul număr.

— Linia directă a cetățeanului, răspunse o voce plăcută.

— Da. Vă sun în legătură cu articolul despre Sam Cayhall apărut în ziarul de azi-dimineață, zise Goodman, imitând cât putea mai bine accentul tărăgănat din Sud. Realizarea lăsă mult de dorit, în schimb îi amuză grozav pe studenți.

— Cum vă numiți, vă rog?

— Da, sunt Ned Lancaster, din Biloxi, Mississippi, recită Goodman din lista pe care o avea în față. Să ştiți că am votat pentru guvernator. Un om grozav, plusă el ca să fie şi mai convingător.

— Şi ce părere aveți despre Sam Cayhall?

— Nu cred că trebuie executat. E doar un bătrân care a suferit tare mult şi vreau ca guvernatorul să-l ierte. Lăsați-l să moară în pace acolo, la Parchman.

— Bine, am să fac în aşa fel încât guvernatorul să afle de telefonul dumneavoastră.

— Mulțumesc.

Goodman închise telefonul şi făcu o plecăciune în fața publicului.

— Vedeți? Nu-i mare scofală. Hai să începem.

Tânărul alb alese un număr, iar conversația care urmă sună cam aşa:

— Alo, sunt Lancaster Crosby, din Bude, Mississippi. Vă telefonez în legătură cu execuția lui Sam Cayhall. Da, doamnă. Numărul meu? 555-9084. Da, exact, Bude, Mississippi, chiar aici, în Franklin County. Exact. Ei bine, eu nu cred că Sam Cayhall trebuie să ajungă în camera de gazare. Mă opun la chestia asta. Cred că guvernatorul ar trebui să pună piciorul în prag şi să oprească povestea asta. Da, doamnă, exact. Mulțumesc, termină el, zâmbindu-i lui Goodman, care forma un alt număr.

Femeia albă era o studentă între două vârste. Venea dintr-un orăşel aflat în zona rurală a statului şi tărăgăna cuvintele în mod natural.

— Alo, biroul guvernatorului? Bun. Vă telefonez în legătură cu articolul despre Cayhall care a apărut în ziarul de azi-dimineață. Susan Barnes, Decatur, Mississippi. Corect. Păi, e un om bătrân care oricum o să moară peste câțiva ani. Ce folos o să tragă statul dacă-l omoară acum? Lăsați omul să-şi tragă sufletul. Cum? Da, vreau ca guvernatorul să pună capăt afacerii. Am votat pentru el, şi cred că este un om minunat. Da. Şi eu vă mulțumesc.

Tânărul negru se apropia de treizeci de ani. O informă scurt pe operatoare că era un negru din Mississippi, care se opunea din tot sufletul ideilor susținute de Sam Cayhall şi de Klan, dar că, în ciuda acestui lucru, se opunea execuției.

— Guvernul nu are nici un drept să hotărască cine are dreptul să moară şi cine să trăiască, zise el. Nu era pentru pedeapsa cu moartea, indiferent de circumstanțe.

Şi aşa mai departe. Apelurile telefonice năvăleau din toate colțurile statului, fiecare venind din partea unei persoane diferite, cu o logică diferită referitoare la oprirea execuției. Studenții dădură drumul capacității lor de creație şi încercară tot felul de accente şi de raționamente. Din când în când, primeau şi semnalul de linie ocupată, şi îi distra la culme să ştie că blocaseră linia directă. Din cauza accentului său metalic, Goodman îşi asumase rolul unui fel de abolиționist călător care răsărea din toate colțurile țării, însoțit de un amestec amețitor de identități etnice şi de adrese ciudate.

Goodman fusese îngrijorat de faptul că McAllister ar putea fi atât de țicnit încât să-şi pună sub observație linia telefonică directă, dar în cele din urmă îşi zisese că operatoarele vor fi mult prea ocupate ca să mai aibă şi grija asta.

Ceea ce era perfect adevărat. În cealaltă parte a oraşului, John Bryan Glass anulă un curs şi se încuie în birou. Acolo petrecu de minune, dând nenumărate telefoane sub acoperirea multor nume de împrumut. Nu departe de el, Hez Kerry şi unul din avocații săi bombardau la rândul lor linia directă a guvernatorului cu acelaşi gen de mesaje.

Adam se grăbi să ajungă la Memphis. O găsi pe Darlene în biroul lui încercând fără succes să pună în ordine muntele de hârtii.

— Hotărârea care respinge apelul e prima, iar după ea vine hotărârea Curții Supreme din Mississippi, zise ea, arătându-i teancul de lângă calculator. Lângă ea, găseşti petiția pentru habeas corpus care trebuie depusă la Tribunalul federal districtual. Am trimis toate faxurile.

Adam îşi scoase haina şi o aruncă pe un scaun, apoi se uită la şirul de mesaje telefonice scrise pe hârtie roz lipite de un raft de cărți.

— Cine sunt oamenii ăştia?

— Reporteri, scriitori, şarlatani, vreo doi avocați care-şi oferă serviciile. Unul dintre ei e Garner Goodman, din

Jackson; zice că analiza pieții merge bine, să nu-l cauți. Ce fel de analiză de piață?

— Nu mă întreba. Nici o veste de la Circumscripția a cincea?

— Nu.

Adam răsuflă adânc şi se aşează pe un scaun.

— Vrei să mănânci ceva? îl întrebă fata.

— Un sandviş, dacă nu te superi. Spune-mi, ai putea să lucrezi mâine şi duminică?

— Fireşte.

— Am nevoie să stai aici pe tot parcursul weekendului, adică lângă telefon şi fax. Îmi pare rău.

— Nu mă deranjează. Mă duc să-ți aduc un sandviş. Fata părăsi încăperea, închizând uşa în urma ei. Adam telefonă acasă la Lee, dar nu răspunse nimeni. Sună apoi la Auburn House, dar nimeni nu ştia nimic de ea. Phelps Booth era în şedință. Ultimul telefon fu pentru Carmen, la Berkeley, căreia îi spuse să-şi facă bagajele şi să vină duminică la Memphis.

Aruncă o privire peste mesajele telefonice şi hotărî că nu merita să se obosească să răspundă nici unuia dintre ele.

La ora unu, Mona Stark ținu o alocuțiune pentru reprezentanții presei care hălăduiau pe lângă biroul guvernatorului. Le spuse că, după multă reflecție, guvernatorul hotărâse să acorde audierea pentru clemență luni dimineață la ora zece; hotărârea definitivă şi imparțială va fi luată în funcție de ceea ce i se va prezenta de către cei implicați. Răspunderea era imensă, le explică ea, fiind vorba de viață şi de moarte. Dar David McAllister va face numai ceea ce era drept şi corect.

Sâmbătă dimineața, la cinci şi jumătate, Packer intră în celulă şi nu mai luă aminte la cătuşe. Sam îl aştepta, aşa că părăsiră imediat nivelul A. Traversară bucătăria unde lucrătorii administrației îşi prăjeau ouă cu şuncă. Cum Sam nu mai văzuse niciodată locul acela, merse încet, numărându-şi paşii şi verificând dimensiunile. Packer deschise apoi o uşă şi îi făcu semn lui Sam să se grăbească. Ieşiră în întunericul de afară. Sam se opri o clipă şi privi clădirea mică şi pătrată din dreapta în care se afla camera de gazare. Atunci Packer îl trase de cot şi porniră împreună spre capătul de răsărit al listei, acolo unde îi aştepta un al doilea gardian. Acesta îi întinse lui Sam o cană mare cu cafea şi îl conduse într-o curte asemănătoare cu cele de la capătul de apus al listei morții. Era împrejmuită cu gard şi sârmă ghimpată şi era dotată cu un panou de baschet şi două bănci. Packer îi spuse că se va întoarce peste o oră, după care plecă împreună cu celălalt gardian.

Sam rămase multă vreme în picioare, sorbind din cafeaua fierbinte şi îmbibându-se de privelişte. Prima celulă în care stătuse se afla în nivelul D, aripa de răsărit, aşa că petrecuse multe ore în locul ăsta. Cunoştea dimensiunile pe dinafară — cincisprezece metri pe zece optzeci. Apoi îl observă pe gardianul din turnul de pază care stătea cu ochii pe el. Dincolo de garduri, pe deasupra şirurilor de bumbac, se vedeau luminile altor clădiri. Se apropie încet de o bancă şi se aşeză.

Câtă bunătate din partea oamenilor ăstora, să fie de acord cu cererea lui de a mai vedea o ultimă dată răsăritul soarelui. Nu mai văzuse aşa ceva de nouă ani şi jumătate şi, la început, Nugent zisese nu. Pe urmă intervenise Packer care-i explicase colonelului că totul era în regulă, că nu exista nici un risc din punctul de vedere al securității prizonierului şi că, în fond, ce dracu', teoretic omul ăsta nu mai avea decât patru zile de trăit. Packer îşi asuma întreaga responsabilitate.

Sam îşi întoarse privirea spre răsărit, acolo unde o geană de culoare portocalie trăgea cu ochiul printre norii risipiți pe cer. În timpul primelor zile petrecute în lista morții, când apelurile sale erau proaspete şi nerezolvate, Sam petrecuse ore întregi amintindu-şi minunatul freamăt al vieții de zi cu zi, lucruri mărunte precum un duş călduț, tovărăşia câinelui său, o picătură de miere în plus pe un biscuit. Pe vremea aceea, credea din tot sufletul că într-o bună zi avea să vâneze din nou veverițe şi prepelițe, să pescuiască, să stea pe verandă şi să aştepte ridicarea soarelui pe cer, să bea cafea în oraş, să-şi ducă vechea sa furgonetă acolo unde-l îndemna inima. Țelul acestor prime fantezii fusese să ajungă în California şi să-şi cunoască nepoții. Nu zburase niciodată cu avionul.

Dar toate visurile sale de libertate muriseră de mult, ucise de monotonia înspăimântătoare a vieții într-o celulă şi de părerile teribil de aspre ale multor judecători.

Acesta va fi ultimul său răsărit de soare, era absolut convins de acest lucru. Prea mulți oameni îi doreau moartea. Camera de gazare nu fusese folosită suficient de des. Venise vremea să aibă loc o execuție, ce dracu', iar el era următorul la rând.

Cerul deveni strălucitor şi norii se împrăştiară. Şi, cu toate că era nevoit să privească această măreață acțiune a naturii din spatele unui gard de sârmă, satisfacția era extraordinar de mare. Peste câteva zile toate gardurile vor dispărea. Gratiile şi sârma ghimpată şi celulele vor rămâne libere pentru un altul în locul lui.

Duminică dimineața, doi reporteri aşteptau la intrarea de sud a Capitoliului, fumând şi bând cafea. Mersese vorba că guvernatorul avea să-şi petreacă ziua la birou, chinuindu-se cu afacerea Cayhall.

La şapte treizeci, limuzina cea neagră îşi făcu apariția în apropiere şi McAllister ieşi sprinten din ea. Două gărzi de corp

îl escortară până la intrare, urmați îndeaproape de Mona Stark.

— Domnule guvernator, aveți de gând să asistați la execuție? întrebă primul reporter.

McAllister zâmbi, ridicându-şi brațele ca şi cum i-ar fi făcut mare plăcere să stea puțin de vorbă cu ei toți, dar, din păcate, situația era critică şi nu-şi putea permite aşa ceva. Apoi zări aparatul de fotografiat de la gâtul celuilalt reporter.

— Nu am luat încă nici o hotărâre, răspunse el, oprindu-se preț de câteva secunde.

— Ruth Kramer o să depună mărturie la audierea de luni?

Aparatul de fotografiat era gata pregătit.

— Nu pot să spun nimic deocamdată, spuse el, zâmbind în obiectiv. Îmi pare rău, oameni buni, dar nu pot sta de vorbă.

Odată intrat în clădire, luă ascensorul până la etajul al doilea unde îşi avea biroul. Gărzile de corp luară poziție în hol, în spatele unor ziare de dimineață.

Larramore îl aştepta cu ultimele date. El le explică guvernatorului şi domnişoarei Stark că nu apăruse nici o modificare în situația petițiilor şi apelurilor din cazul Cayhall. De ieri de la cinci dimineața şi până azi nu se întâmplase nimic. Cu cât apelurile deveneau mai disperate, cu atât curțile le respingeau mai repede, după părerea lui. Vorbise deja cu Morris Henry, de la biroul procurorului general, şi, după părerea bine argumentată a Doctorului Death, şansele ca execuția să aibă loc erau acum de optzeci la sută.

— Ce se aude cu audierea de luni? Aveți vreo veste de la avocații lui Cayhall? întrebă McAllister.

— Nu. L-am rugat pe Garner Goodman să treacă pe-aici azi la ora nouă. M-am gândit să stăm puțin de vorbă cu el despre toate astea. Dacă aveți nevoie de mine, mă găsiți în birou, încheie Larramore şi se retrase.

Domnişoara Stark se apucă de activitatea ei obişnuită din fiecare dimineață, şi anume trecerea în revistă a cotidianelor apărute în tot statul pentru ca apoi să le pună pe masa de

conferințe. Cazul Cayhall era prezent pe prima pagină în opt ziare din nouă. Audierea pentru clemență era ştirea numărul unu. Trei ziare publicau aceeaşi fotografie a unor membri ai Klanului care se prăjeau la soare, în fața Penitenciarului Parchman.

McAllister îşi scoase haina, îşi suflecă mânecile şi se porni să răsfoiască ziarele.

— S-aud cifrele, zise el scurt.

Mona ieşi din birou şi se întoarse în mai puțin de un minut, aducând cu ea o imprimantă de calculator pe care se puteau citi veşti evident îngrozitoare.

— Ascult, zise el.

— Telefoanele s-au oprit aseară pe la ora nouă. Ultimul a fost la nouă şi şapte. În total s-au primit patru sute optzeci şi şase, şi cel puțin nouăzeci la sută din ele se opuneau vehement execuției.

— Nouăzeci la sută, repetă guvernatorul, nevenindu-i să-şi creadă urechilor, cu toate că şocul trecuse.

Ieri la prânz, centralistele de la Urda directă raportaseră un număr neobişnuit de mare de telefoane, iar la ora unu, Mona analiza imprimantele. Petrecuseră cea mai mare parte a după-amiezei studiind cifrele şi mişcările următoare. McAllister dormise foarte puțin.

— Cine sunt oamenii ăştia? întrebă el, cu privirea pierdută pe fereastră.

— Alegătorii tăi, apelurile vin din tot statul. Numele şi numerele de telefon par să fie adevărate.

— Care e vechiul record?

— N-am idee. Se pare că odată, când legislativul şi-a votat încă o majorare de venituri, am primit cam o sută de telefoane. Departe de ce-i acum.

— Nouăzeci la sută, mormăi el.

— Şi încă ceva. S-au mai primit telefoane şi la alte numere din birou. Secretara mea a notat vreo duzină.

— Toate în favoarea lui Sam?

— Da, toate opuse execuției. Am vorbit cu câțiva din oamenii noştri şi toți mi-au spus că ieri au fost încolțiți la fel. Roxburgh m-a sunat aseară acasă ca să-mi spună că biroul lui e asediat cu telefoane împotriva execuției.

— Bun. Lasă-l să transpire şi el.

— Să închidem linia directă?

— Câte operatoare lucrează sâmbăta şi duminica?

— Una singură.

— Nu. Las-o deschisă astăzi. Să vedem ce se întâmplă azi şi mâine, hotărî el, apropiindu-se de o altă fereastră şi desfăcându-şi cravata. Când începe numărătoarea?

— După-amiază la ora trei.

— Sunt nerăbdător să văd numărul.

— Poate fi la fel de rău ca şi până acum.

— Nouăzeci la sută, repetă el, clătinând din cap.

— Peste, îl corectă Mona.

Comandamentul de război era plin de cutii de pizza şi de bere, mărturii ale unei lungi zile de analiză a pieței. O tavă cu gogoşi proaspete şi pahare de hârtie pline cu cafea îi aşteptau pe analişti; doi dintre ei tocmai aduseseră ziarele. La una din ferestre, Garner Goodman urmărea printr-un binoclu ferestrele guvernatorului din clădirea Capitoliului, aflată la trei blocuri distanță de sediul lor. Ieri, într-un moment de plictiseală, plecase în căutarea unei librării, dar într-un magazin de marochinărie dăduse peste binoclul acela. Apoi se distraseră toată după-amiaza, încercând să-l vadă pe guvernator cum se fâțâie prin birou, întrebându-se de unde veneau afurisitele alea de telefoane.

Studenții devorară gogoşile şi ziarele. Urmă o discuție scurtă, dar plină de miez, despre deficiențele procedurale evidente ale statutelor din Mississippi referitoare la postcondamnare. La opt sosi şi cel de-al treilea membru al turei, un student în primul an la New Orleans, aşa că telefoanele puteau începe.

Observară imediat că linia directă îşi pierduse din eficiența din ziua precedentă. Legătura se stabilea cu multă greutate. Nici o problemă. Trecură şi la alte numere — cele de la guvernator de acasă, cele de la drăgălaşele birouri regionale, pe care guvernatorul însuşi le înființase cu mare tam-tam, în aşa fel încât el, un om absolut obişnuit, să poată să rămână apropiat de oameni.

Ei bine, tocmai oamenii aceia îl căutau.

Goodman o luă pe Congress Street în direcția Capitoliului. Auzise sunetul specific al unor portavoce pe cale de a fi verificate, apoi îi văzu şi pe oamenii Ku Klux Klanului. Erau cel puțin o duzină în uniformă completă, încercând să se organizeze în jurul monumentului femeilor confederate, de lângă intrarea în clădirea Capitoliului. Goodman trecu pe lângă ei, ba chiar îl salută pe unul dintre ei, aşa încât, la întoarcerea la Chicago, să poată spune că vorbise cu nişte glugați veritabili.

Cei doi reporteri care îl aşteptau pe guvernator erau acum pe treptele din fața intrării şi priveau ceea ce se întâmpla la picioarele lor. O echipă a televiziunii locale îşi făcu apariția exact în clipa în care Goodman intră în clădire.

Guvernatorul era prea ocupat ca să-l primească, îi explică pe un ton grav Mona Stark, dar domnul Larramore avea câteva minute libere. Avea un aer oarecum istovit, ceea ce îi făcu mare plăcere lui Goodman. Merse împreună cu ea la biroul lui Larramore pe care-l găsiră vorbind la telefon. Goodman spera să fie vorba de unul din telefoanele echipei lui. Se aşeză cuminte pe un scaun. Mona îi lăsă singuri.

— Bună dimineața, îl salută Larramore, după ce isprăvi convorbirea telefonică.

Goodman dădu politicos din cap, apoi zise:

— Mulțumesc pentru audiere. Nu ne-am aşteptat ca guvernatorul să ne-o acorde, mai ales după ceea ce-a spus miercuri.

— Suportă foarte multe presiuni. Noi toți suportăm multe presiuni. Clientul dumneavoastră vrea să vorbească despre

complicele pe care l-a avut?

— Nu, din punctul ăsta de vedere nu s-a produs nici o schimbare.

Larramore îşi trecu degetele prin părul îmbâcsit şi clătină nemulțumit din cap.

— Atunci care mai e scopul unei audieri pentru clemență? Guvernatorul n-are de gând să dea înapoi în privința asta, domnule Goodman.

— Cu Sam, suntem în tratative. Aşa că mai bine să punem la punct audierea de luni. Poate că Sam o să se răzgândească.

În clipa aceea, telefonul se porni să zbârnâie şi Larramore îl smulse furios din furcă.

— Nu, nu e biroul guvernatorului. Cine e la aparat? Aici este departamentul juridic, precizează el, în timp ce-şi nota un nume şi un număr de telefon. Da, da, sunt convins că ați votat pentru guvernator, continuă el, închizând ochii şi clătinând din cap. Mulțumesc, domnule Hurt. Am să-i spun guvernatorului că ați sunat. Da, mulțumesc. Prin urmare, domnul Gilbert Hurt, din Dumas, Mississippi, este împotriva execuției, zise el, privind amețit telefonul din fata lui. Parc-au înnebunit.

— Primiți apeluri multe? întrebă Goodman, plin de compătimire.

— Nici nu v-ar veni să credeți.

— Pentru sau împotrivă?

— Cam juma-juma, după părerea mea, zise Larramore, formând numărul domnului Gilbert Hurt din Dumas, Mississippi. Nu răspunse nimeni. Ciudat, exclamă el, punând receptorul în furcă. Omul care tocmai a sunat mi-a dat un număr corect, dar acum nu mai răspunde nimeni.

— Poate că o fi plecat. Mai dați un telefon puțin mai târziu, îl sfătui Goodman, în speranța că interlocutorul său nu va mai avea timp să încerce figura aceea mai târziu.

Ieri, în timpul primei ore de analiză a pieței, Goodman operase o uşoară modificare de tehnică. Adică le spusese

studenților lui să se asigure mai întâi că nu răspunde nimeni la telefoanele respective. Asta ca să nu aibă surprize în cazul în care un tip curios precum Larramore, sau o operatoare băgăreață ar verifica numărul şi ar fi posibil să dea peste adevăratul titular al telefonului. Mai ales dacă persoana respectivă ar mai fi şi un mare susținător al pedepsei cu moartea. Ritmul scăzuse, dar Goodman se simțea mai în siguranță.

— Lucrez la un plan pentru audiere, zise Larramore. Probabil că-l vom găsi în Sala Comitetului pentru Căi şi Mijloace, puțin mai departe pe hol.

— O să fie cu uşile închise?

— Nu. Vă pune vreo problemă aspectul ăsta?

— Nu mai avem decât patru zile, domnule Larramore. Totul e o problemă. Dar audierea îi aparține guvernatorului. Noi suntem recunoscători că ne-a acordat-o.

— Am numărul dumneavoastră de telefon. Păstrăm legătura.

— Nu plec din Jackson până nu se termină totul.

Îşi strânseră mâinile, apoi Goodman plecă. Se aşeză pe treptele de la intrare şi timp de o jumătate de oră îi privi pe glugați cum se organizează şi cum îi atrag pe curioşi.

42

Cu toate că, în tinerețe, purtase roba albă şi gluga țuguiată, Donnie Cayhall se ținea departe de oamenii Klanului care patrulau pe iarba din fața intrării la Parchman. Sistemul de securitate era foarte strâns, cu gardieni înarmați care stăteau cu ochii pe protestatari. Un mic grup de „capete rase" în cămăşi brune se strânsese lângă baldachinul unde se adunau oamenii Klanului. În mâini aveau pancarte pe care stătea scris că cereau libertate pentru Sam Cayhall.

Donnie urmări spectacolul preț de-o clipă, apoi se conformă instrucțiunilor gardianului şi parcă maşina pe marginea şoselei. După ce i se verifică numele pe baza listei aflate în ghereta de la intrare, se urcă într-una din dubițele închisorii care îl duse la destinație. În cei nouă ani şi jumătate de când fratele său era închis la Parchman, Donnie încercase să-l viziteze cel puțin o dată pe an. Cu toate acestea, recunoştea plin de ruşine că ultima vizită avusese loc cu doi ani în urmă.

Donnie Cayhall avea acum şaizeci şi unu de ani şi era cel mai tânăr dintre cei patru frați Cayhall. Ca toți ceilalți, urmase învățăturile tatălui lor şi intrase în Klan în anii adolescenței. Fusese o hotărâre aproape firească, cu care nu-şi bătuse prea mult capul, o hotărâre la care se aşteptase întreaga familie. Mai târziu se înrolase în armată, luptase

În Coreea, călătorise prin lume şi pierduse orice urmă de interes pentru robele albe şi crucile în flăcări. În 1961, plecase din Mississippi în Carolina de Nord, unde găsise de lucru la o companie de mobilă. Acum locuia lângă Durham.

De nouă ani şi jumătate îi trimitea lui Sam în fiecare lună țigări şi o mică sumă de bani. Îi scrisese şi câteva scrisori, dar nici el, nici Sam nu doreau de fapt să poarte corespondență. Puțini oameni din Durham ştiau că avea un frate în lista morții.

După percheziția de la intrare, fu condus în biroul din față. Sam fu adus după câteva minute, apoi rămaseră singuri. Donnie îl ținu strâns în brațe o bună bucată de vreme şi, când se despărțiră, amândoi aveau ochii umezi. Aveau aceeaşi înălțime şi greutate, dar Sam arăta cu douăzeci de ani mai bătrân. Donnie se aşează pe un scaun, iar Sam pe marginea biroului.

Îşi aprinseră amândoi câte o țigară şi rămaseră cu privirile pierdute undeva în spațiu.

— Ai vreo veste bună? întrebă Donnie într-un târziu, deşi cunoştea răspunsul.

— Nu, deloc. Tribunalele resping tot. Până la urmă au s-o facă, Donnie, au să mă omoare. Au să mă ducă-n cameră şi au să mă gazeze ca pe un animal.

— Îmi pare rău, Sam, zise Donnie, cu capul în piept.

— Şi mie, dar, of, fir-ar al dracului, mă bucur că se termină, în sfârşit.

— Nu spune aşa ceva.

— Dar e adevărat. M-am săturat să tot trăiesc în cuşcă. Sunt bătrân şi mi-a sosit ceasul.

— Dar nu meriți să te omoare, Sam.

— Asta-i partea cea mai grea. Nu c-am să mor dracului, în fond toți murim într-o zi. Pur şi simplu nu pot să suport gândul că nenorociții ăştia or să se aleagă cu ce-i mai bun în mine, că au să câştige. Şi recompensa lor o să fie faptul că vor putea să mă lege de-un scaun şi să se uite la mine cum mă sufoc. E-o nebunie.

— Avocatul tău ce poate face în condițiile astea?

— Încearcă toate variantele, dar totul pare fără speranță. Vreau să îl cunoşti.

— I-am văzut poza în ziar. Nu prea seamănă cu cei din familia noastră.

— Are noroc. Seamănă mai mult cu maică-sa.

— E un copil isteț?

— Da, zise Sam, reuşind chiar să zâmbească. E chiar grozav. Să ştii că suferă cu adevărat pe chestia asta.

— Vine azi aici?

— Probabil. Nu ştiu nimic de el, deocamdată. Stă la Lee, în Memphis, povesti Sam cu mândrie în glas.

Datorită lui, fiica şi nepotul se apropiaseră sufleteşte unul de celălalt, iar acum locuiau efectiv împreună.

— Azi-dimineață am vorbit cu Albert şi mi-a spus că e prea bolnav ca să vină pân-aici, zise Donnie.

— Foarte bine. Nici nu vreau să vină. Şi nu vreau să-i văd nici pe copiii şi nici pe nepoții lui.

— Ar vrea să vină să te vadă, dar nu poate.

— Spune-i să se păstreze pentru înmormântare.

— Hei, Sam, lasă-l încolo.

— Uite ce e, nimeni n-o să plângă după mine, aşa că n-am nevoie de nici un fel de falsă compătimire. Donnie, am nevoie de ceva din partea ta. Dar să ştii că o să te coste un pic.

— Sigur, orice, nici o problemă.

— Vezi nenorocirea asta, zise Sam, trăgând de salopeta lui roşie. I se spune „roşia" şi o port zilnic de aproape zece ani încoace. Şi în chestia asta vrea statul Mississippi să mă vadă murind. Numai că, vezi tu, eu am dreptul să mă îmbrac cum vreau eu în ziua aia. Aşa că pentru mine ar însemna foarte mult dacă aş putea să mor îmbrăcat în nişte haine omeneşti.

Donnie fu brusc lovit de un val de emoție. Încercă să vorbească, dar nu reuşi. Ochii i se umeziră, iar buzele

Începură să-i tremure. Dădu din cap, reuşind totuşi să îngaime:

— Fireşte, Sam.

— Ştii pantalonii ăia de lucru cărora li se spune Dickies? Am purtat aşa ceva ani de zile. Sunt un fel de kaki.

Donnie continua să dea din cap.

— Mi-ar plăcea o pereche din ăia, o cămaşă albă, ceva cu nasturi, nu gen pulover. Măsură mică, treizeci şi doi în talie; o pereche de şosete albe şi nişte pantofi ieftini. Doar n-o să-i port decât o singură dată, nu? Vezi unde poți să cumperi toate astea cu mai puțin de treizeci de dolari. Te deranjează?

— Nu, Sam, zise Donnie ştergându-şi ochii şi încercând să zâmbească.

— O să fiu la mare fix, nu?

— Unde or să te înmormânteze?

— La Clanton, lângă Anna. Deşi sunt sigur că o să-i deranjez odihna de veci. Adam se ocupă de formalități.

— Eu cu ce te mai pot ajuta?

— Cu nimic. Doar dacă poți să-mi faci rost de hainele alea.

— Chiar azi.

— Ştii că eşti singura persoană din lume care s-a interesat de mine în toți anii ăştia? Mi-a mai scris şi mătuşa Barb până să moară, dar scrisorile ei erau întotdeauna reci şi uscate, de-aia m-am gândit că-mi scria doar ca să se poată lăuda după aia la vecini.

— Cine dracu' a mai fost şi mătuşa Barb?

— Mama lui Hubert Cain. Nici măcar nu sunt sigur că am fost rude. Abia dacă o ştiam înainte să ajung aici, şi pe urmă s-a apucat să-mi scrie scrisorile alea îngrozitoare. Era făcută praf că unul dintre ai ei fusese închis la Parchman.

— Odihnească-se în pace.

Sam chicoti, amintindu-şi de o întâmplare din copilărie, pe care se apucă să o spună cu voce tare şi, după câteva minute, cei doi frați râdeau cu gura până la urechi.

Donnie îşi aminti şi el de o altă întâmplare şi o ținură în felul ăsta o oră întreagă.

Sâmbătă după-amiază, când în sfârşit sosi şi Adam, Donnie plecase de mult. Aşteptându-l pe Sam în biroul din față, îşi întinse hârtiile pe masă. Bătrânul sosi după câteva minute, fără cătuşe la mâini, şi uşa se închise imediat în urma lor. Adusese cu el alte plicuri pe care Adam le observă imediat.

— Alte comisioane? întrebă el plin de bănuieli.

— Da, dar pot să aştepte până când se va termina totul.

— Pentru cine sunt?

— Unul e pentru familia Pinder, cei la care am pus bomba în Vicksburg. Alta e pentru sinagoga pe care am aruncat-o în aer la Jackson. Una e pentru firma evreiască de afaceri imobiliare din Jackson. S-ar putea să mai fie şi altele. Nu mă grăbesc pentru că ştiu cât eşti de ocupat acum. Dar, după ce eu n-am să mai fiu, mi-ar face plăcere să ştiu că ai avut grijă de ele.

— Ce spun scrisorile astea?

— Tu ce crezi?

— Nu ştiu. Poate că-ți pare rău.

— Isteț băiat. Cer scuze pentru ce-am făcut, mă căiesc pentru păcatele mele şi îi rog să mă ierte.

— De ce faci chestia asta?

— Pentru că-mi petrec toată ziua într-o cuşcă, zise Sam, sprijinindu-se de un fişet. Pentru că am o maşină de scris şi multă hârtie. Mă plictisesc cumplit şi poate că vreau să scriu. Pentru că am o conştiință, nu e cine ştie ce de capul ei, dar ea există totuşi, şi cu cât mă apropii de moarte, cu atât mă simt mai vinovat de ceea ce-am făcut.

— Iartă-mă. Am să le duc destinatarilor, zise Adam, subliniind ceva pe lista pe care o avea în față. Ne-au mai rămas două apeluri. Circumscripția a Cincea nu s-a pronunțat în legătură cu asistența juridică ineficientă. De două zile nu se mişcă nimic. Tribunalul districtual are de lucru cu petiția de incompetență mintală.

— Adam, totul e fără speranță.

— Poate, dar nu renunț la luptă. O să depun încă o duzină de petiții dacă e nevoie.

— Eu nu mai semnez nimic. Şi nu poți să le depui dacă nu le semnez eu.

— Ba da. Există posibilități.

— Atunci eşti concediat.

— Nu poți să mă concediezi, Sam. Sunt nepotul tău.

— Avem o înțelegere scrisă în care se spune că pot să te concediez oricând doresc. Noi am scris-o.

— Da, numai că e un document plin de lacune, redactat de un avocat amator din închisoare, şi în mod fatal incomplet.

Sam începu să-şi măsoare din nou şirurile de dale, pufnind şi mârâind. Da, făcuse o sumedenie de figuri în fața lui Adam, avocatul lui de-acum, de mâine şi din toate zilele care-i mai rămăseseră de trăit. Ştia că nu-l poate concedia.

— Audierea pentru clemență este programată pentru luni, zise Adam, cu ochii în carnetul de însemnări, aşteptând explozia. Dar Sam primi bine vestea.

— Care e scopul ei? întrebă el.

— Să ceară clemență.

— Să-i ceară cui?

— Guvernatorului.

— Şi tu crezi că guvernatorul o să se gândească să-mi acorde mie aşa ceva?

— Pierzi ceva dacă încerci?

— Răspunde la întrebare, căcăciosule. Formația ta, experiența şi strălucirea ta juridică te fac să te aştepți în mod serios la aşa ceva din partea guvernatorului?

— Poate.

— Poate pe mă-sa. Eşti un tâmpit.

— Mulțumesc, Sam.

— Cu plăcere, zise bătrânul oprindu-se în fața nepotului său şi împungându-l cu un deget strâmb. Te-am avertizat de la început că eu, în calitatea mea de client care merită o oarecare considerație, n-o să am nimic de-a face cu David McAllister. N-am să fac niciodată apel la clemența neisprăvitului ăluia. N-am să-i cer să mă grațieze. N-o să iau niciodată legătura cu el. Asta e ceea ce doresc eu şi ți le-am expus cu cea mai mare claritate încă din prima zi, tinere. Pe partea ailaltă, tu, ca avocat, ai dat la spate tot ce ți-am spus şi ți-ai văzut de meseria ta, adică ai făcut tot ce ți-a trăsnit prin minte. Dar uiți că nu eşti decât un avocat şi nimic mai mult. Eu sunt însă clientul şi, indiferent de ce anume v-au învățat în facultatea aia, eu hotărăsc.

Sam luă un nou plic de pe scaun şi i-l dădu lui Adam.

— Ai aici o scrisoare pentru guvernator în care îi cer să anuleze audierea de luni. Dacă refuzi, atunci am s-o copiez în mai multe exemplare şi am s-o dau ziariştilor. Am să vă pun într-o situație proastă şi pe tine, şi pe Garner Goodman şi pe guvernator. Mă-nțelegi?

— Perfect.

Sam îşi luă înapoi plicul şi-şi aprinse o nouă țigară.

— Carmen va fi aici luni dimineață, zise Adam, desenând încă un cerc pe caietul de însemnări. Nu ştiu ce să-ți spun însă despre Lee.

— E tot la clinica aia? întrebă Sam, aşezându-se pe un scaun fără să-l privească pe tânăr.

— Da. Şi nu sunt sigur că va putea să iasă. Vrei să vină să te vadă?"

— Mă mai gândesc.

— Bine, dar gândeşte-te repede.

— Doamne, ce poveste caraghioasă. Frate-meu, Donnie, a trecut pe-aici ceva mai devreme. E cel mai mic dintre frații mei. Vrea să te cunoască.

— A făcut şi el parte din Klan?

— Ce întrebare mai e şi asta?

— Una la care se răspunde cu da sau nu.

— Da. A făcut parte din Klan.

— Atunci nu vreau să-l cunosc.

— Nu e un băiat rău.

— Te cred pe cuvânt.

— E fratele meu, Adam. Şi eu vreau să-l cunoşti pe fratele meu.

— N-am nici cea mai mică dorință să mai cunosc şi alți membri ai familiei Cayhall, mai ales din cei care au purtat robe şi glugi țuguiate.

— Nu zău. Parcă acum trei săptămâni voiai să afli cât mai multe despre familia asta. Nu te mai săturai ascultând.

— Mă predau. Am auzit destule.

— A, păi, mai e încă mult de povestit.

— Destul, destul. Scuteşte-mă. Vei fi fericit să afli, continuă Adam, în timp ce Sam mormăia şi zâmbea plin de sine, că glugații de afară sunt acum susținuți şi de nişte nazişti, arieni, capete rase şi alte asemenea grupuri propovăduitoare ale urii. S-au întins de-a lungul autostrăzii şi agită pancarte în direcția maşinilor care trec pe-acolo. Toate pancartele cer, bineînțeles, libertate pentru Sam Cayhall, eroul lor. E un adevărat circ.

— Am văzut la televizor.

— Mai au o tabără şi în jurul Capitoliului din Jackson.

— Şi crezi că e vina mea?

— Nu. Dar e execuția ta. Tu eşti acum un simbol pe cale să devină un martir.

— Şi, după părerea ta, ce-ar trebui să fac eu?

— Nimic. Vezi-ți de treabă şi mori, iar ei vor fi absolut fericiți pe chestia asta.

— Ştii ceva, nu ți se pare că azi eşti un măgar?

— Iartă-mă, Sam. Bănuiesc că e efectul presiunii din ultima vreme.

— Atunci aruncă prosopul. Eu am şi făcut-o. Şi-ți recomand şi ție să faci acelaşi lucru.

— Las-o baltă, Sam. Încă n-am început cu adevărat lupta.

— Mda, ai depus trei petiții pe care ți le-au respins şapte instanțe. Deci zero la şapte. Nici nu vreau să mă gândesc la ce-o să întâmple când vei fi cu adevărat luat la pumni, zise Sam cu un zâmbet răutăcios pe buze şi de data asta umorul îşi croi drum şi în tabăra cealaltă. Adam izbucni în râs şi amândoi răsuflară ceva mai uşurați.

— Ştii, m-am gândit la un proces nemaipomenit după ce n-o să mai fii tu, zise el, prefăcându-se nerăbdător.

— După ce n-o să mai fiu?

— Sigur. Îi dăm în judecată pentru moarte nedreaptă. Pe toți — McAllister, Nugent, Roxburgh, statul Mississippi, pe toți.

— Aşa ceva nu s-a mai făcut niciodată, zise Sam, mângâindu-şi barba ca şi cum s-ar fi gândit adânc.

— Da, ştiu. E ideea mea. S-ar putea să nu câştigăm nici o para chioară, dar gândeşte-te la distracția care o să urmeze, să-i vezi pe toți ăia alergați de colo-colo timp de cinci ani de zile.

— Ei bine, îți dau voie s-o faci. Dă-i în judecată! Zâmbetele începură însă să se şteargă încetişor, iar hazul dispăru fără urmă. Adam se întoarse la lista lui.

— Ar mai fi ceva de discutat. Lucas Mann m-a rugat să te întreb ce martori vrei. Ai dreptul la doi, în cazul în care ajungem până acolo.

— Donnie nu vrea să vină. Iar ție nu-ți dau eu voie să stai acolo. În afară de voi doi, nu văd la cine altcineva m-aş mai putea gândi, care să vrea să vadă aşa ceva.

— Perfect. Mai departe, am aici vreo treizeci de cereri de interviuri. Practic toate ziarele şi revistele mari.

— Nu.

— Perfect. Ți-aduci aminte de scriitorul ăla de care ți-am vorbit când ne-am văzut ultima oară? Wendall Sherman? Cel care vrea să înregistreze povestea vieții tale pe casetă...

— Da. Pentru cincizeci de mii de verzişori.

— Acum oferă o sută de mii, bani asigurați de editorul cărții. Vrea să facă înregistrarea, să fie martor la execuție, să facă cercetări amănunțite şi pe urmă să scrie o carte grozavă.

— Nu.

— Bine.

— Nu vreau să-mi petrec ultimele trei zile vorbind despre viața mea, nu vreau ca un străin să-şi vâre nasul peste tot în Ford County, şi mai ales n-am deloc nevoie de o sută de mii de dolari în acest moment al vieții mele.

— Mie unul îmi convine de minune. Ai pomenit odată ceva despre ce anume ai vrea să-mbraci...

— De asta se ocupă Donnie.

— Bine. Mergem mai departe. Dacă nu se pronunță o suspendare, ai dreptul să ai cu tine două persoane în timpul ultimelor ore. Ca de obicei, administrația îți cere să treci pe formularul ăsta numele celor pe care îi alegi.

— E vorba întotdeauna de preot şi de avocat, corect?

— Corect.

— Atunci, cred că vă trec pe tine şi pe Ralph Griffin.

— Ăsta cine mai e? întrebă Adam.

— Noul preot de-aici. Şi se opune pedepsei cu moartea, dacă-ți vine să crezi aşa ceva? Predecesorul lui era de părere că trebuie să fim gazați cu toții, în numele Domnului, evident.

— Semnează aici, spuse Adam, întinzându-i formularul, şi bătrânul făcu ce i se ceru. Mai ai dreptul şi la o ultimă vizită conjugală.

— Haida-de, fiule, exclamă Sam şi izbucni în râs. Sunt un om bătrân, ce dracu'.

— E trecută pe listă. Lucas Mann mi-a şoptit acum două zile să-ți amintesc de ea.

— Bine, acum ai menționat-o.

— Mai am un formular şi pentru efectele tale. Cine le primeşte?

— Adică proprietatea mea?

— Poți să-i zici şi aşa dacă vrei.

— Ce conversație morbidă, băiete. Pentru ce dracu' vorbim despre chestiile astea acum?

— Eu sunt avocat şi sunt plătit ca să transpir pentru toate amănuntele. Asta-i hârțogăria oficială.

— Tu le vrei, lucrurile mele?

Adam se gândi preț de o clipă. Nu voia să-l rănească pe Sam, dar pe de altă parte nu-şi putea închipui ce avea să facă el cu câteva zdrențe, cărți uzate, un televizor portabil şi o pereche de papuci de cauciuc.

— Fireşte, răspunse el.

— Atunci sunt ale tale, fiule, ia-le şi dă-le foc.

— Semnează aici, spuse Adam, punându-i formularul în față.

După ce semnă, Sam îşi reluă plimbarea.

— Să ştii că tare mult aş vrea să-l cunoşti pe Donnie.

— Nici o problemă. Orice doreşti, acceptă Adam, şi-şi îndesă carnetul şi formularele în servietă. Toate amănuntele erau acum rezolvate. Servieta părea mult mai grea decât la sosire.

— Mă întorc mâine dimineață.

— Să-mi aduci veşti bune.

Colonelul Nugent şi vreo duzină de gardieni înarmați se plimbau țanțoşi de-a lungul şoselei. Şeful aruncă o privire aspră celor douăzeci şi şase de glugați şi se încruntă în direcția celor zece nazişti în cămăşi brune. Apoi se opri să

privească cele câteva capete rase ce se adunaseră chiar lângă grupul de naziști. Colonelul se fuduli un pic pe marginea stratului de iarbă şi se opri să schimbe câteva vorbe cu două călugărițe catolice aşezate sub o umbrelă de soare, cât mai departe de protestatari. Căldura se apropia de patruzeci de grade, şi bietele femei se coceau la umbră. Îşi lăsaseră pancartele pe genunchi şi beau cu nesaț apă de la gheață.

Călugărițele îl întrebară cine este şi ce doreşte. Nugent le explică liniştit că ține locul directorului închisorii şi că voia doar să se asigure că demonstrația se desfăşura în ordine.

Femeile îl rugară să plece.

43

Poate pentru că era duminică, sau poate din cauza ploii, Adam îşi bău cafeaua de dimineață cu o neaşteptată linişte interioară. Afară era încă întuneric, iar susurul blând al ploii călduțe de vară avea un efect aproape hipnotic. Rămăsese fermecat în uşa deschisă, ascultând zgomotul picăturilor de ploaie ce cădeau pe terasă. Riverside Drive era încă pustie la acea oră atât de matinală. Nici un zgomot nu venea dinspre vapoarele ancorate pe râu. În jur era numai linişte şi pace.

Şi avea atâtea de făcut şi în această a treia zi înainte de execuție. Va merge mai întâi la birou ca să se ocupe de o nouă petiție al cărei subiect era atât de ridicol încât Adam se simțea jenat s-o prezinte la tribunal. Pe urmă va merge iar la Parchman ca să-l vadă pe Sam.

Fiind duminică, tribunalele mai mult ca sigur că nu vor face nici o mişcare. Nu era imposibil, deoarece, în apropierea unei execuții, grefierii şi restul personalului din secțiile de condamnări la moarte lucrau non-stop. Dar cum vinerea şi sâmbăta trecuseră fără să se ajungă la vreo hotărâre, era puțin probabil ca acest lucru să se întâmple astăzi. Ziua de

mâine va fi însă mult diferită, după umila lui părere neantrenată şi neverificată.

Mâine va fi o zi frenetică. Iar ziua de marți, teoretic ultima zi în care Sam se va mai număra printre cei vii, avea să fie un coşmar de tensiune nervoasă.

În schimb această dimineață de duminică era remarcabil de liniştită. Reuşise să doarmă aproape şapte ore, un record al ultimelor săptămâni. Avea mintea limpede, pulsul normal, respirația liniştită.

Frunzări puțin ziarul de dimineață şi văzu cel puțin două articole despre execuție, dintre care unul era însoțit de câteva fotografii ale circului din fața intrării în penitenciar. Ploaia se opri când răsări soarele şi Adam se aşeză în balansoarul ud ca să se distreze cu revistele lui Lee. După vreo două ore de pace şi linişte, Adam era gata plictisit şi pregătit să intre-n acțiune.

Trebuia să termine neapărat ceea ce începuse în dormitorul lui Lee. De zece zile încerca să uite şi nu putea, de zece zile în sufletul lui se ducea o luptă amarnică din cauza cărții din dulapul mătuşii. E adevărat că era beată când îi vorbise despre fotografia linşajului, dar nu era delirul unui alcoolic. Adam ştia că acea carte exista cu adevărat. Iar fotografia cu pricina era tot atât de adevărată, cu tânărul negru atârnând în ştreang şi cu o gloată mândră de fapta ei, adunată la picioarele nenorocitului aceluia, rânjind în obiectivul aparatului de fotografiat, sigură că nu va fi niciodată acuzată de nimic. În mintea lui, Adam îşi desenase poza aceea, cu chipurile zâmbărețe, copacul, frânghia, ba chiar şi cu explicația scrisă dedesubt. Existau însă câteva amănunte pe care nu şi le putea imagina. Chipul celui spânzurat era oare vizibil? Era încălțat sau desculț? Oare Sam semăna cu el, cel de mai târziu? Câți albi apăreau în fotografie? Ce vârste aveau? Erau şi femei printre ei? Aveau arme? Erau mânjiți de sânge? Lee spusese că negrul fusese mai întâi biciuit. Apărea şi biciul în fotografie? De zece zile îşi tot închipuia poza aceea, aşa că acum venise vremea să o

vadă cu ochii lui. Nu mai putea să aştepte. Lee se putea întoarce în orice clipă, putea să ascundă cartea. El avea de gând să-şi petreacă aici următoarele două sau trei nopți, dar un simplu telefon putea schimba totul. Putea fi obligat să dea o fugă până la Jackson sau să doarmă în maşină la Parchman. Activități atât de obişnuite precum prânzul, cina şi somnul devin brusc de neprevăzut atunci când clientul tău nu mai are decât o săptămână de trăit.

Prin urmare, momentul era perfect şi Adam hotărî că era pregătit să înfrunte gloata de asasini. După ce aruncă o privire spre parcare ca să se asigure că Lee nu se hotărâse să se întoarcă, intră în casă, apoi în dormitorul ei şi încuie uşa. Sertarul de sus era plin cu lenjerie şi i se făcu ruşine de indiscreția lui.

Cartea era în sertarul al treilea, deasupra unui teanc de tricouri uzate. Era groasă şi legată în pânză verde *Negrii din Sud şi Marea Criză,* publicată în 1947 la Toffler Press, Pittsburgh. Adam se aşează pe marginea patului cu cartea în mână. Paginile erau îngălbenite de vreme şi neatinse, ca şi când nimeni nu le-ar fi citit vreodată. În fond, cine ar fi vrut să citească aşa ceva aici, în Sudul tradițional? Chiar dacă această carte se afla în posesia familiei Cayhall de mai multe zeci de ani, Adam era convins că nimeni nu o citise. Privea atent coperta verde şi se întreba curios ce concurs de împrejurări adusese această carte în familia lui Sam Cayhall.

Cartea cuprindea trei secțiuni de fotografii. Prima reunea imagini ale bordeielor şi şoproanelor dărăpănate în care negrii erau obligați să locuiască pe plantații. Portrete de familie cu zeci de copii pe verandele din fața caselor; instantanee la culesul bumbacului.

A doua secțiune se întindea pe douăzeci de pagini; acolo găseai şi două fotografii făcute în timpul unor linşaje, prima dintre ele arătând o scenă oribilă, cu doi glugați în uniforma lor celebră şi cu puştile în mâini. În spatele lor atârna de o frânghie un negru bătut de moarte; avea ochii întredeschişi şi o față crâmpoțită şi plină de sânge. Linşaj organizat de KKK,

regiunea centrală din Mississippi, 1939, era explicația care însoțea poza, de parcă aceste ritualuri puteau fi definite pur şi simplu indicând locul şi momentul.

Oroarea din fotografie îi tăie răsuflarea; pe pagina următoare, cea de-a doua scenă de linşaj care, față de prima, era de-a dreptul banală. Trupul fără viață atârnat de frânghie se vedea doar de la mijloc în jos. Cămaşa părea să fie ruptă, probabil de bici, dacă acesta fusese într-adevăr folosit. Negrul era extraordinar de subțire şi avea pantalonii prea largi legați strâns în talie. Era desculț. Nu se vedea nici o urmă de sânge.

Copacul de care era atârnat avea ramuri groase şi un trunchi masiv.

Un grup sărbătoresc se strânsese chiar sub tălpile desculțe. Bărbați, femei şi copii se hlizeau în aparatul de fotografiat, unii dintre ei adoptând atitudini exagerate de furie şi de bărbăție — frunți încruntate, ochi ce scăpărau scântei, buze strânse, ca şi cum ar fi fost dotați cu puteri nelimitate ca să-şi apere femeile de agresiunea negrilor; alții zâmbeau şi păreau chiar să chicotească, în special femeile, dintre care două erau chiar drăguțe; un băiețel îndrepta amenințător un pistol spre aparat, un tânăr ridica o sticlă de băutură, răsucită în aşa fel încât să se vadă eticheta. Cei mai mulți păreau tare bucuroşi că participaseră la acest eveniment. Adam numără şaptesprezece persoane care priveau fără excepție în obiectiv, fără urmă de ruşine sau de îngrijorare în priviri, fără să le treacă prin minte nici o clipă că fapta lor fusese o greşeală îngrozitoare. Era clar că nimeni nu avea să-i pedepsească. Tocmai uciseseră o altă ființă omenească şi era dureros să constați că nu îi tulbura în nici un fel teama de consecințe.

Era o petrecere. Era noapte, afară era cald şi plăcut, aveau cu ei băutură şi femei frumoase, mai mult ca sigur că-şi aduseseră cu ei şi coşuri cu mâncare şi că se pregăteau să întindă păturile pentru picnic.

Linşaj în zona rurală din Mississippi, 1939, scria sub poză.

Sam era chiar în primul rând, sprijinit într-un genunchi, încadrat de alți doi tineri, toți trei pozând cu tot sufletul. Avea cincisprezece sau şaisprezece ani, şi chipul slăbuț încerca disperat să pară fioros — buze răsfrânte, sprâncene încruntate, bărbia ridicată. Fanfaronada cocoşească a unui băiat care încerca să-i imite pe derbedeii mai în vârstă din jur.

Era uşor de observat pentru că cineva trăsese o linie cu cerneală decolorată peste fotografie până la marginea unde numele lui Sam Cayhall fusese tipărit cu majuscule. Linia traversa trupurile şi chipurile şi se oprea lângă urechea stângă a lui Sam. Eddie. Trebuie să fi fost Eddie. Lee îi spusese că Eddie găsise cartea în pod şi Adam îl văzu pe taică-său ascunzându-se în întuneric, plângând şi desenând săgeata aceea acuzatoare lângă urechea lui Sam.

Lee mai spusese şi că tatăl lui Sam fusese şeful acestei adunături mizerabile, dar Adam nu reuşi să-l identifice. Poate că nici Eddie nu fusese în stare să-l recunoască, deoarece nu mai făcuse şi alte însemnări. În poză se vedeau cel puțin şapte bărbați care ar fi putut fi tatăl lui Sam. Câți dintre oamenii ăştia făceau parte din familia Cayhall? Tot ea mai zisese că fuseseră implicați şi frații lui şi poate că unul dintre tineri aducea un pic cu Sam, dar era imposibil să fii sigur.

Se uită cu atenție la ochii limpezi şi frumoşi ai bunicului şi simți o arsură în inimă. Nu era decât un copil născut şi crescut într-o casă în care ura față de negri era un mod de viață. Cât anume i se putea reproşa în mod direct? Dacă te uitai la cei care-l înconjurau, tatăl, familia, prietenii, vecinii, probabil oameni cinstiți cu toții, săraci, muncitori, care fuseseră surprinşi de fotograf la sfârşitul unei ceremonii crude, dar absolut obişnuite în societatea lor, dacă te uitai atent la ei, îți dădeai seama că Sam n-avea nici o altă şansă. Asta era singura lume pe care o cunoscuse.

Cum oare ar putea Adam să împace vreodată trecutul cu prezentul? Cum putea el oare să-i judece pe oamenii ăştia şi fapta lor îngrozitoare când un simplu capriciu al sorții l-ar fi

aruncat drept în mijlocul lor dacă s-ar fi născut cu patruzeci de ani în urmă?

În timp ce le privea chipurile, se simți cuprins de o ciudată stare de confort. Deşi Sam era în mod evident un participant plin de entuziasm, el nu era în fond decât unul dintre cei mulți, numai parțial vinovat. Era clar că oamenii mai în vârstă, cei cu chipurile sumbre, îi instigaseră, iar ceilalți veniseră aduşi de val. Dacă priveai fotografia, era imposibil să crezi că Sam şi amicii lui mai tineri ar fi fost inițiatorii acelei brutalități. Sam nu făcuse nimic s-o împiedice. Dar poate că nici nu făcuse nimic ca s-o încurajeze.

Poza aceea dădea naştere la o grămadă de întrebări. Cine fusese fotograful şi cum de se aflase acolo? Cine era tânărul negru? Unde era familia lui, mama? Cum de-l prinseseră? Fusese cumva la închisoare şi autoritățile îl dăduseră pe mâna gloatei? Ce făcuseră cu cadavrul? Victima violului fusese vreuna dintre tinerele care zâmbeau spre aparatul de fotografiat? Oare tatăl ei se număra şi el printre cei din poză? Dar frații ei?

Dacă Sam participa la un linşaj la o vârstă atât de fragedă, la ce te puteai aştepta din partea lui ca adult? Cât de des se adunau oamenii ăştia ca să facă asemenea petreceri în zona rurală a statului Mississippi?

Cum Dumnezeu ar fi putut Sam Cayhall să devină altceva decât el însuşi? Nu avusese niciodată o altă şansă.

Sam aştepta răbdător în biroul din față, sorbindu-şi cafeaua. Era tare şi parfumată, fără nici o legătură cu spălătura de vase care li se aducea deținuților în fiecare dimineață. Packer i-o servise într-o ceaşcă de hârtie. Sam se aşezase pe birou, cu picioarele pe scaun.

Uşa se deschise brusc şi colonelul Nugent intră în încăpere în pas de front, urmat de Packer. Sam îşi îndreptă spinarea şi schiță un salut militar.

— Bună dimineața, Sam, zise Nugent sobru. Ce mai faci?

— Splendid. Şi dumneavoastră?

— Merge.

— Da, ştiu că aveți multe pe cap. E mare problemă să organizezi execuția mea şi să te asiguri că totul o să meargă uns. Grea meserie. Jos pălăria în fața dumneavoastră, domnule colonel.

— Trebuie să stăm de vorbă despre câteva lucruri, spuse Nugent, ignorând sarcasmele lui Sam. Acum avocații tăi spun că eşti nebun şi voiam să văd cu ochii mei cum îți merge.

— Mă simt ca un milion de dolari.

— În orice caz, arăți bine.

— Phii, mulțumesc. Şi dumneavoastră arătați tare fercheş. Frumoase cizme.

Cizmele negre de front străluceau, ca de obicei. Packer le privi, cu un rânjet răutăcios pe buze.

— Da, zise Nugent, aşezându-se pe un scaun şi concentrându-şi atenția asupra unei bucăți de hârtie. Psihiatrul zice aici că nu vrei să colaborezi cu el.

— Cine zice asta? N.?

— Doctor Stegall.

— Cine? Gagica aia plină de osânză şi cu un nume de botez neterminat? Da' n-am vorbit decât o singură dată cu ea.

— Şi n-ai vrut să colaborezi?

— Sper că aşa a fost. Stau aici de aproape zece ani şi ea îşi aduce curul ăla mare încoace când între mine şi mormânt nu mai sunt decât câțiva centimetri, şi asta ca să vadă cum îmi merge. Tot ce avea în cap era să-mi dea ceva care să mă tâmpească atunci când o să veniți voi, circarilor, să mă duceți unde vreți. Vă face munca mai uşoară, nu-i aşa?

— A încercat să te ajute.

— Atunci Dumnezeu s-o ajute. Spuneți-i că-mi pare rău şi că n-o să mai fac. Treceți asta şi-n dosarul meu.

— Trebuie să vorbim despre ultima ta masă.

— De ce e Packer aici?

— Pentru că asta e procedura, răspunse Nugent, privindu-i pe rând pe amândoi.

— E aici ca să vă apere, nu? Vă e frică de mine. Vă e frică să rămâneți singur cu mine? Am aproape şaptezeci de ani, slab ca dracu', pe jumătate mort din cauza țigărilor şi ție ți-e frică de mine, Nugent, pentru că sunt un criminal condamnat la moarte.

— Nici pomeneală.

— Dacă vreau, te dau cu curul de toți pereții, Nugent.

— Sunt îngrozit. Uite ce e, Sam, e cazul să trecem la afaceri. Ce ai vrea să ți se servească la ultima masă?

— Azi e duminică. Ultima mea masă o să fie marți noaptea. De ce-ți bați capul de-acum cu chestia asta?

— Trebuie să punem totul la punct. Poți să ceri orice, în limite rezonabile.

— Cine-i bucătarul?

— Mâncarea o să fie pregătită în bucătăria de aici.

— A, grozav! Adică de aceiaşi bucătari talentați care mă hrănesc cu lături de nouă ani jumate. Ce să zic, halal alegere!

— Ce-ai vrea să mănânci, Sam? Încerc să fiu rezonabil.

— Ce zici de nişte pâine prăjită şi morcovi fierți? Nu vreau să îi încarc cu cine ştie ce noutate.

— Foarte bine, Sam. Când te-ai hotărât, spune-i lui Packer şi el o să anunțe la bucătărie.

— N-o să fie nici o ultimă masă, Nugent. Mâine, avocatul meu o să atace cu artileria grea. Şi voi, amărâților, nici n-o să ştiți ce v-a lovit.

— Sper să ai dreptate.

— Minți, ticălosule. Abia aştepți să mă duci de-aici şi să mă legi de scaunul ăla. Mori de plăcere să mă întrebi care sunt ultimele mele cuvinte şi pe urmă să-i faci semn uneia dintre puşlamalele tale să încuie uşa. Şi când totul are să fie gata, ai să ieşi în fața ziariştilor şi ai să le spui cu o față tristă: „În dimineața asta de 8 august, la ora zero şi cincisprezece minute, Sam Cayhall a fost executat în camera de gazare de aici, de la Parchman, în baza unui ordin al Curții

Circumscripției judiciare din Lakehead County, Mississippi". O să fie marele tău moment de succes, Nugent. Aşa că nu-mi vinde mie gogoşi din astea.

— Avem nevoie de lista cu martorii tăi, continuă colonelul, fără să-şi ridice privirea de pe bucata de hârtie.

— Vorbeşte cu avocatul meu.

— Şi mai avem nevoie să ştim ce facem cu lucrurile tale.

— Vorbeşte cu avocatul meu.

— Bine. Presa ne-a trimis foarte multe cereri pentru interviuri.

— Vorbeşte cu avocatul meu.

Nugent țâşni în picioare şi ieşi ca o furtună din încăpere. Packer ținu uşa deschisă câteva secunde, apoi spuse cu voce liniştită:

— Şezi blând, Sam, că mai vrea cineva să te vadă.

— Atunci, mai adu-mi nişte cafea, dacă vrei, Packer, zise Sam, zâmbind şi făcându-i cu ochiul sergentului.

Când se întoarse peste câteva minute, Packer îi aduse nu numai cafea ci şi ziarul de duminică din Jackson. Sam citea o sumedenie de articole despre propria-i execuție, când Ralph Griffin, capelanul, bătu uşor în uşă şi intră.

Sam lăsă ziarul pe masă şi-l măsură pe reverend cu privirea. Griffin purta o pereche de tenişi albi, nişte jeans uzați şi o cămaşă neagră cu guler alb, preoțesc.

— 'Neața, părinte, salută Sam, bând din cafea.

— Ce mai faci, Sam? întrebă Griffin în timp ce-şi trăgea un scaun mai aproape de birou şi de bătrân.

— În clipa asta, sufletul mi-e plin de ură, zise Sam plin de gravitate.

— Îmi pare rău. Spre cine se îndreaptă ura ta?

— Spre colonelul Nugent. Dar o să-mi treacă.

— Te-ai rugat, Sam?

— Nu prea.

— De ce?

— Păi, ce atâta grabă? Mai e şi mâine şi marți. Şi cred că dumneavoastră şi cu mine o să ne tot rugăm marți noapte.

— Dacă aşa vrei. Tu hotărăşti. Eu am să fiu aici.

— Aş vrea să stați cu mine până în ultima clipă, părinte, dacă nu vă supără. Dumneavoastră şi avocatul meu. Amândoi aveți voie să stați cu mine în ultimele ore.

— Sunt onorat că-mi ceri aşa ceva.

— Mulțumesc.

— Pentru ce anume vrei să te rogi, Sam?

— Păi, mai întâi, începu Sam după ce bău îndelung din cafea, aş vrea să ştiu că atunci când am să părăsesc lumea asta, toate relele pe care le-am făcut mi-au fost iertate.

— Păcatele tale?

— Exact.

— Dumnezeu vrea ca noi să ne mărturisim păcatele în fața lui şi să-l rugăm să ne ierte.

— Toate păcatele? Câte unul pe rând?

— Da, pe cele pe care ni le amintim.

— Atunci e mai bine să începem chiar acum, că o să ne ia ceva timp.

— Cum doreşti. Pentru ce altceva ai mai vrea să te rogi?

— Pentru familia mea, aia care e. Chestia asta o să fie dureroasă pentru nepotul meu şi pentru fratele meu, şi poate chiar şi pentru fiica mea. N-or să verse ei prea multe lacrimi pentru mine, dar aş vrea să primească puțină mângâiere. Şi aş mai vrea să spun o rugăciune şi pentru prietenii mei de-aici. Au primit o lovitură grea.

— Altcineva?

— Da. Aş vrea să mă mai rog şi pentru Krameri, mai ales pentru Ruth.

— Familia victimelor?

— Exact. Şi pentru Lincolni.

— Cine sunt Lincolnii?

— E o poveste lungă. Alte victime, în orice caz.

— Asta e bine, Sam. Trebuie să-ți iei povara asta de pe umeri, să îți cureți sufletul.

— Aş avea nevoie de ani întregi ca să fac aşa ceva, părinte.

— Alte victime?

Sam puse ceaşca pe masă şi-şi frecă uşor mâinile una de alta, căutând cu privirea ochii plini de căldură şi de încredere ai lui Ralph Griffin.

— Şi ce dacă mai sunt şi alte victime?

— Morți?

Sam dădu foarte încet din cap.

— Oameni pe care i-ai omorât tu?

Sam continuă să dea din cap, răspunzând afirmativ. Griffin trase adânc aer în piept şi se gândi profund câteva clipe.

— Ei bine, Sam, ca să fiu absolut cinstit, eu unul n-aş vrea să mor fără să fi mărturisit asemenea păcate şi fără să-i fi cerut lui Dumnezeu să mă ierte.

Sam dădu din nou din cap.

— Câți sunt?

Sam coborî uşor de pe birou, se încălță cu papucii de cauciuc, îşi aprinse o țigară şi îşi reluă veşnica plimbare. Reverendul îşi schimbă poziția pe scaun în aşa fel încât să-l poată vedea şi auzi mai bine.

— Păi, unul a fost Joe Lincoln, dar am scris deja o scrisoare familiei, în care le-am spus că-mi pare rău.

— L-ai omorât?

— Da. Era un african care locuia la ferma noastră. S-a întâmplat prin 1950. Tot timpul m-am simțit împovărat de chestia asta.

Sam se opri şi se sprijini de un fişet; ținea privirea în pământ în timp ce vorbea.

— Şi mai sunt cei doi albi care l-au omorât pe tatăl meu la o înmormântare, cu foarte mulți ani în urmă. Tipii au făcut ceva închisoare şi, când au ieşit, frații mei şi cu mine i-am aşteptat şi i-am omorât pe-amândoi. Da', ca să fiu sincer, nu prea mi-a părut rău pentru ei. Erau nişte javre care îl omorâseră pe tata.

— A omorî pe cineva e o greşeală, indiferent de motive şi persoane, Sam. Acum, de exemplu, tu te lupți împotriva

propriei tale morți.

— Ştiu.

— Tu şi cu frații tăi ați foşti prinşi?

— Şeriful ne-a bănuit, dar n-a putut să dovedească nimic pentru că am fost foarte prudenți. Şi-apoi, tipii erau doar nişte jeguri şi nimănui nu i-a păsat de ei.

— Asta nu face ca fapta voastră să fie mai puțin o greşeală.

— Ştiu. Întotdeauna m-am gândit că au primit ce-au meritat, dar pe urmă am ajuns şi eu aici. Viața are altă importanță când eşti pe lista morții. Abia atunci îți dai seama de valoarea ei. Acum îmi pare rău că i-am omorât pe oamenii ăia. Îmi pare cu adevărat rău.

— Altcineva?

Sam îşi mai numără o dată paşii de-a lungul încăperii, apoi se întoarse lângă fişet. Reverendul aştepta răbdător. Timpul nu mai avea nici o importanță.

— Cu ani în urmă, au avut loc vreo două linşaje, spuse Sam, incapabil să-l privească pe Griffin în ochi.

— Două?

— Poate trei. Nu, da, trei au fost, dar la primul dintre ele eu eram doar un copil şi n-am făcut decât să stau la pândă în tufişuri. Era un linşaj organizat de Klan şi tata era implicat în poveste, iar eu şi cu fratele meu Albert ne-am ascuns în pădure şi am văzut totul. Asta nu contează, nu?

— Nu.

— Al doilea, povesti Sam mai departe, cu ochii închişi şi capul plecat, a fost unul obişnuit. Cred că aveam vreo cinşpe ani şi am participat din plin. O fată a fost violată de un african, cel puțin aşa a zis ea. Reputația ei lăsa mult de dorit şi, doi ani mai târziu, a avut un copil mulatru. Aşa că cine ştie? În orice caz, ea l-a arătat cu degetul, noi am pus mâna pe el şi l-am linşat. Am fost la fel de vinovat ca toți ceilalți.

— Dumnezeu te va ierta, Sam.

— Sunteți sigur?

— Absolut.

— Câte crime poate să ierte?

— Pe toate, cu condiția să fii sincer când îi ceri iertare. Atunci El va curăța totul. Aşa scrie şi în Sfânta Scriptură.

— E prea frumos ca să poată fi adevărat.

— Şi celălalt linşaj?

— Despre ăla nu pot să vorbesc, Părinte, zise Sam, legănându-şi capul înainte şi înapoi, şi respirând cu greutate.

— Nici nu trebuie să-mi spui mie ceva. E de-ajuns să-i spui Lui.

— Nu cred că am să pot să pot spune cuiva ceva despre asta.

— Sigur că poți. Închide ochii într-o noapte când eşti la tine în celulă şi mărturiseşte-i lui Dumnezeu toate faptele tale. El are să te ierte chiar în clipa în care le-ai spus.

— Ştiți, nu prea mi se pare corect. Adică omori un om şi pe urmă în numai câteva minute Dumnezeu te şi iartă. Aşa, pur şi simplu. E prea simplu.

— Trebuie să-ți pară rău cu adevărat.

— Asta pot să jur.

— Dumnezeu uită, Sam, dar omul nu. Noi răspundem în fața lui Dumnezeu, dar şi în fața legilor făcute de oameni. Dumnezeu te va ierta, dar vei suferi consecințele faptelor tale în conformitate cu legile omeneşti.

— Îl bag în mă-sa de guvern. Oricum sunt gata să plec de-aici.

— Ei bine, hai să ne asigurăm că eşti într-adevăr pregătit.

Sam se aşează pe colțul biroului, chiar lângă Griffin.

— Să stai pe-aproape, părinte. Bine? O să am nevoie de ceva ajutor. Sunt câteva lucruri tare rele îngropate aici, în sufletul meu. S-ar putea să am nevoie de ceva timp ca să le scot la lumină.

— N-o să-ți fie greu, Sam, dacă eşti cu adevărat pregătit.

— Să stai pe-aproape.

44

Când Adam intră în biroul din față, încăperea era plină de fum albăstrui. Cocoțat pe birou, Sam pufăia amarnic din țigară şi citea un articol despre el însuşi în ziarul de duminică. Trei ceşti de hârtie în care fusese cafea şi hârtiuțele în care fuseseră înfăşurate nişte bomboane zăceau pe birou.

— Te-ai aranjat ca acasă, nu-i aşa? zise Adam, observând gunoiul.

— Da, am stat toată ziua aici.

— Mulți oaspeți?

— Eu nu i-aş numi oaspeți. Am început cu Nugent, ceea ce a stricat aproape totul. Preotul a trecut şi el să vadă dacă mă rog. Cred că era cam deprimat când a plecat de-aici. Pe urmă a venit şi doctorul să vadă dacă sunt destul de sănătos pentru execuție. După aia, a fost şi frate-meu, Donnie. Să ştii că țin tare mult să-l cunoşti. Acum spune-mi că mi-ai adus veşti bune.

— Nu, zise Adam, clătinând din cap şi aşezându-se pe un scaun. Nimic nu s-a schimbat de ieri şi până acum. Tribunalele sunt în weekend.

— Tipii ăştia nu îşi dau oare seama că acum contează şi sâmbetele şi duminicile? Că pentru mine, ceasul nu se opreşte în timpul weekendului?

— Poate că şi asta-i o veste bună. Poate că analizează splendidele mele apeluri.

— Poate, dar mi-e teamă că onorabilii magistrați sunt mai degrabă la cabanele lor de pe malul lacului şi beau bere şi mănâncă fripturi. Tu nu eşti de aceeaşi părere?

— Da, poate că ai dreptate. Ce scrie în ziar?

— Tot chestiile alea vechi despre mine şi despre crima mea brutală, fotografiile ălora care demonstrează afară, comentariile lui McAllister. Nimic nou. În orice caz, n-am mai văzut niciodată atâta nebunie.

— Păi, eşti omul zilei, Sam. Wendall Sherman şi editorul lui au urcat acum la o sută cincizeci de mii, dar au fixat termen ora şase din după-amiaza asta. Tipul e în Memphis cu benzi cu tot, şi-l mănâncă pielea să ajungă mai repede încoace. Zice că ar avea nevoie de cel puțin două zile pline ca să înregistreze tot.

— Bravo. Şi eu ce-ar trebui să fac cu tot bănetul ăsta?

— Să-l laşi iubiților tăi nepoți.

— Vorbeşti serios? O să cheltuiți banii ăştia? O fac, să ştii c-o fac, dacă voi cheltuiți banii.

— Nu, glumeam doar. Eu nu vreau banii, iar Carmen n-are nevoie de ei. Nu i-aş putea cheltui cu conştiința împăcată.

— Foarte bine. Pentru că ultimul lucru pe care l-aş face de azi şi până marți ar fi să stau de vorbă cu un străin şi să-i povestesc trecutul meu. Nu mă interesează câți bani are. Dar nu vreau să apară o carte despre viața mea.

— I-am şi spus să uite de toată povestea asta.

— Aşa-mi placi.

Sam reîncepu să se plimbe încoace şi încolo prin încăpere. Adam îi luă locul pe marginea biroului şi se apucă să citească paginile de sport din *Memphis Press.*

— O să-mi pară bine să văd că totul se termină, zise Sam, plimbându-se şi vorbindu-le propriilor sale mâini. Nu pot să suport aşteptarea asta. Jur că aş vrea să se întâmple totul în noaptea asta.

Deveni brusc nervos şi iritabil, iar vocea îi crescu în intensitate.

— O să câştigăm, Sam, spuse Adam, lăsând ziarul de-o parte. Ai încredere în mine.

— Să câştigăm ce? întrebă sacadat bătrânul. Să câştigăm o amânare? Mare scofală! Ce câştigăm aşa? Şase luni? Un an? Ştii ce înseamnă asta? Că într-o zi o s-o luăm de la capăt cu toate astea. O s-o iau de la capăt cu tot ritualul ăsta nenorocit. Să număr zilele, să nu mai dorm, să-mi bat capul cu strategii de ultimă oră, să-l ascult pe Nugent sau pe altul ca el, să stau de vorbă cu psihiatrul, să-i şoptesc la ureche

capelanului, să primesc palme peste fund şi să fiu adus în gaura asta numai pentru că sunt atât de special.

Se opri în faţa lui Adam şi îl privi cu ochi umezi şi amari. Pe chip i se citea furia.

— Mi-e silă de toate astea! Ascultă-mă, Adam! Astea-s mai rău decât moartea.

— Noi nu putem să dăm înapoi, Sam.

— Noi? Cine dracu' suntem „noi" ăştia? Gâtul meu e pe butuc, nu al tău. Dacă primesc o suspendare, atunci tu ai să te întorci în biroul tău făţos din Chicago şi-ai să-ţi vezi de viaţa ta. Ai să ajungi un erou pentru că ţi-ai salvat clientul, o să-ţi apară poza în *Lawyer's Quarterly* sau în ce revistă mai citiţi voi pe-acolo. Tânărul avocat care a dat câteva picioare în câteva funduri prin Mississippi. Şi-a salvat bunicul, un glugat nenorocit, fiindcă veni vorba. Iar clientul este dus înapoi în cuşcă unde se apucă să numere iar zilele.

Îşi aruncă ţigara pe podea şi-l prinse pe Adam de umeri.

— Uită-te la mine, fiule. Nu mai pot să trec încă o dată prin ce-am trecut. Vreau să opreşti totul acum. Las-o baltă. Dă telefon la tribunale şi spune-le că retragem toate petiţiile şi apelurile. Sunt un om bătrân. Dă-mi voie să mor demn, te rog.

Mâinile îi tremurau, respiraţia îi era gâfâită. Adam îi cercetă ochii de un albastru strălucitor, înconjuraţi de straturi de riduri întunecate, şi observă o lacrimă rătăcită alunecând încet pe obraz şi dispărând în barba deasă şi căruntă.

Pentru prima oară de când îl cunoştea, Adam simţi mirosul acela pe care-l emana bunicul său, un amestec de nicotină şi de transpiraţie uscată, departe de a fi plăcut. Nu era totuşi respingător, ca atunci când ar fi venit din partea unei persoane care să aibă la îndemână săpun, apă caldă, aer condiţionat şi deodorant la discreţie. După ce-l trase din nou în piept, mirosul acela nu-l mai deranjă deloc pe tânăr.

— Nu vreau să mori, Sam.

— De ce? întrebă el, strângându-l şi mai tare de umeri.

— Pentru că abia te-am găsit. Pentru că eşti bunicul meu.

— Îmi pare rău că m-ai găsit în halul ăsta, zise el ştergându-şi ochii şi dându-se un pas înapoi.

— Nu e nevoie să-ți ceri scuze.

— Trebuie. Îmi pare rău că n-am fost un bunic mai bun. Uită-te la mine cum arăt. Un bătrân nenorocit, într-un costum roşu şi caraghios. Un ucigaş pe cale să fie gazat ca un animal. Şi uită-te şi la tine. Un tânăr minunat, cu o educație frumoasă şi un viitor strălucit. Unde Dumnezeu am greşit? Ce mi s-a întâmplat? Mi-am petrecut viața urându-i pe ceilalți, şi uite cu ce m-am ales? Tu, tu nu urăşti pe nimeni. Şi uite spre ce te îndrepți. În vinele noastre curge acelaşi sânge. De ce oare am ajuns eu aici?

Sam se aşează pe scaun, se sprijini cu coatele pe genunchi şi-şi acoperi ochii cu mâna. In încăpere se lăsă tăcerea, întreruptă doar de strigătul ocazional al unui gardian.

— Ştii, Adam, aş fi vrut să nu mor într-un fel atât de îngrozitor, zise Sam, cu glas răguşit şi pumnii strânşi la tâmple, privind pierdut în podea. Dar nu moartea mă îngrijorează pe mine acum. Ştiu de multă vreme că aici am să mor şi lucrul care mă speria cel mai tare era că am să mor fără să-i pese nimănui de mine. Ăsta e un gând îngrozitor. Să mori şi să nu îi pese nimănui de tine. Să nu plângă şi să nu sufere nimeni, să nu poarte nimeni doliu cum se cuvine la înmormântare. M-am şi visat într-un coşciug ieftin care zăcea în casa de pompe funebre din Clanton, singur, nevegheat de nimeni. Nici măcar de Donnie. În visul meu, preotul începuse să râdă în timpul slujbei pentru că nu eram decât noi doi în capelă, stranele erau pustii. Acum însă lucrurile s-au schimbat. Ştiu că există oameni cărora le pasă de mine. Ştiu că tu ai să fii trist când am să mor pentru că ții la mine, şi ştiu că ai să fii de față la înmormântare, ca să te asiguri că e făcută aşa cum trebuie. Acum sunt cu adevărat gata de plecare, Adam. Sunt pregătit.

— Perfect, Sam, îți respect sentimentele şi-ți promit că am să fiu aici până în ultima clipă, că am să sufăr şi am să port

doliu şi după ce totul se va termina. Şi voi avea grijă să ai parte de o înmormântare decentă. Nimeni n-o să-şi bată joc de tine cât timp sunt eu pe-aici. Dar acum te rog să priveşti lucrurile şi cu ochii mei. Trebuie să încerc să dau lovitura cea mare, pentru că sunt tânăr şi am toată viața în față. Nu mă face să plec de-aici ştiind că aş fi putut să fac mai mult. Nu e corect față de mine.

Sam îşi încrucişă brațele la piept şi ridică spre Adam un chip liniştit, dar o pereche de ochi încă umezi.

— Atunci hai să facem aşa, zise el cu glasul încă scăzut şi îndurerat. Eu sunt gata de plecare. Mâine şi marți am să-mi fac ultimele pregătiri. Bănuiesc că povestea se va întâmpla marți la miezul nopții. Tu, însă, ia totul ca pe un joc. Dacă poți să câştigi, foarte bine pentru tine. Dacă pierzi, eu sunt gata să înfrunt fanfara.

— Deci eşti de acord să cooperezi?

— Nu. Nici un fel de audiere şi de clemență. Nici o petiție, nici un apel. Ai cu ce să-ți umpli zilele astea. Două apeluri sunt încă pe rol. Aşa că eu nu mai semnez nimic nou.

Sam se ridică în picioare, nesigur pe genunchii bătrâni. Se apropie de uşă şi se sprijini de ea.

— Ce mai e cu Lee? întrebă el încet, căutându-şi țigările.

— E tot la clinică, minți Adam, deşi era tentat să-i spună adevărul; era un lucru copilăresc să-l minți pe Sam în ultimele lui clipe de viață, dar tânărul nutrea speranța că va fi găsită până marți. Vrei s-o vezi?

— Cred că da. Poate să iasă de-acolo?

— Am să încerc, deşi s-ar putea să fie cam greu. E mai bolnavă decât am crezut la început.

— E alcoolică?

— Da.

— Atât? Nu se droghează?

— Nu, doar alcool. Mi-a spus că durează de ani de zile şi că nu e prima oară că ajunge într-o asemenea clinică.

— Drăguța de ea. Copiii mei n-au avut noroc.

— Ba ea e o persoană foarte bine. Nu i-a mers căsnicia, iar băiatul ei a plecat de-acasă când era foarte tânăr şi nu s-a mai întors.

— Walt, nu?

— Exact, răspunse Adam.

Doamne ce oameni nenorociți de soartă. Sam nici măcar nu era sigur ce nume avea nepotul lui.

— Câți ani are?

— Nu prea ştiu. Cred că e cam de vârsta mea.

— El ştie de mine?

— Nu ştiu. E plecat de multă vreme de-acasă şi trăieşte la Amsterdam.

Sam bău puțină cafea rece dintr-una din ceştile de pe masă.

— Şi Carmen? întrebă el.

— Peste trei ore o iau de la aeroport. Mâine dimineață ai s-o vezi.

— Vestea asta mă sperie de nu mai pot.

— Calmează-te, Sam. Carmen e o persoană adultă, e deşteaptă, ambițioasă, frumuşică şi i-am spus totul despre tine.

— De ce-ai făcut-o?

— Pentru că ea voia să ştie.

— Bietul copil. I-ai spus şi cum arăt?

— Nu-ți face probleme din cauza asta, Sam. Nu-i pasă cum arăți.

— I-ai spus că nu sunt un monstru?

— I-am spus că eşti o dulceață, o adevărată scumpete de om, un tip delicat cu cercel în ureche, coadă de cal, încheieturi betege şi nişte papuci de cauciuc nemaipomenit de drăguți.

— Să mă pupi în cur!

— Şi că pari să fii favoritul băieților de-aici.

— Minți, nu i-ai spus aşa ceva! strigă Sam, mai în glumă, mai în serios, iar îngrijorarea lui era foarte amuzantă.

Adam râse poate puțin cam tare şi cam îndelung, dar hazul fu bine venit. Amândoi chicotiră şi încercară să se arate cât mai amuzați de propria lor istețime. Curând însă îşi regăsiră locurile de pe birou şi rămaseră acolo cu picioarele aşezate pe scaune diferite, cu ochii țintă în podea; norii groşi de tutun se vălătuceau deasupra capetelor lor, în aerul nemişcat.

Aveau atât de multe de discutat, şi totuşi rămăseseră atât de puține lucruri de spus. Teoriile şi manevrele legale fuseseră răsucite pe toate părțile. Subiectul „familie" fu abordat cu grijă. Amândoi ştiau că vor petrece împreună următoarele două zile şi jumătate, aşa că problemele serioase puteau să mai aştepte. Subiectele neplăcute puteau să mai fie amânate câteva clipe. Adam se uită de două ori la ceas, spunând că era timpul să plece, dar Sam insistă să mai rămână. Pentru că după plecarea lui avea să fie dus înapoi în celulă, în cuşca aia fierbinte ca un cuptor.

— Te rog, nu pleca, îl imploră el.

Târziu după miezul nopții, mult după ce Adam îi povestise lui Carmen despre Lee şi problemele ei, despre Phelps şi Walt, despre McAllister şi Wyn Lettner, despre teoria complicelui, după ce terminaseră de mâncat pizza comandată şi de discutat despre mama şi tata şi bunicul şi despre toată gaşca aia patetică, Adam spuse că nu va uita niciodată cum stătuse împreună cu Sam pe marginea biroului, lăsând timpul să treacă în linişte, în timp ce un ceas invizibil marca fiecare minut, iar Sam îl bătea uşor cu palma pe genunchi.

— Era ca şi cum mă atingea cu un fel de afecțiune, îi spuse el lui Carmen, aşa cum îşi atinge un bunic nepotul iubit.

Carmen auzise destul pentru o singură noapte. Stătuse pe terasă timp de patru ore, suportând cu greu umezeala din aer şi ascultând cu aviditate dezolanta istorie orală a familiei tatălui ei.

Adam fusese, totuşi, foarte atent. Povestea lui prezentase vârfurile, nu şi văile pline de durere — nu spusese nimic despre Joe Lincoln, linşaje şi alte crime. Îl prezentase pe Sam drept un om violent care comisese nişte crime îngrozitoare şi care acum era împovărat de remuşcări. O clipă fusese tentat să-i arate fetei caseta cu procesele, dar renunțase la idee. Poate mai târziu. Aflase destule în noaptea asta. Uneori nici măcar nu-i venea să creadă că tot ceea ce auzise în ultimele patru săptămâni era adevărat. Şi ar fi fost o cruzime din partea lui s-o lovească atât de tare din prima clipă. Îşi iubea foarte mult sora. Şi aveau în fața lor mulți ani în care să vorbească şi despre celelalte capitole ale povestirii.

45

Luni, 6 august, ora şase dimineața. Nu mai rămăseseră decât patruzeci şi două de ore. Adam intră în birou şi încuie uşa.

Aşteptă până la şapte, apoi telefonă la biroul lui Slattery din Jackson. Bineînțeles că nu răspunse nimeni, dar sperase să dea peste un mesaj înregistrat care să-i dea un alt număr la care să poată găsi pe cineva capabil să-i spună ceva, orice. Slattery mai cântărea încă petiția privind incompetența mintală; în fond, o ignora de parcă ar fi fost o acțiune oarecare.

De la informații află un număr de acasă al lui F. Flynn Slattery, dar se hotărî să nu-l deranjeze. Putea să mai aştepte până la nouă.

Adam abia dacă dormise trei ore. Pulsul îi bătea nebuneşte, adrenalina i se revărsa în vene. Clientul lui nu mai avea decât patruzeci şi două de ore de trăit şi Slattery ar trebui să ia dracului o hotărâre. Nu era corect să pritocească

nenorocita aia de petiție, când putea să o trimită altor instanțe.

Soneria telefonului îl smulse brusc din gânduri. Grefierul pentru condamnări la moarte de la Circumscripția a cincea îl informă că instanța respinsese apelul împotriva asistenței juridice ineficiente. Curtea era de părerea că această acțiune ar fi trebuit introdusă cu ani în urmă şi nu era de acord cu argumentele prezentate.

— Bine, dar atunci de ce a avut nevoie de o săptămână ca să ia hotărârea asta? întrebă Adam. Aşa ceva se putea spune imediat, acum zece zile.

— Am să vă trimit chiar acum o copie, spuse grefierul.

— Mulțumesc. Îmi pare rău.

— Păstrăm legătura, domnule Hall. Vă aşteptăm. Adam puse receptorul în furcă şi se duse să-şi ia nişte cafea. La şapte şi jumătate apăru şi Darlene, obosită, palidă şi mult mai devreme ca de obicei. Aducea faxul de la Circumscripția a cincea şi un coşuleț cu struguri. Adam o rugă să trimită prin fax petiția abia respinsă la Curtea Supremă a Statelor Unite. Era pregătită de trei zile şi domnul Olander din Washington îi spusese lui Darlene că subiectul era deja analizat de Curte.

Darlene îi aduse apoi două aspirine. O durere de cap cumplită îl irita în timp ce-şi aranja documentele legate de cazul Cayhall într-o servietă mare şi o cutie de carton. Secretarei îi dădu o listă de instrucțiuni.

Părăsi apoi biroul şi clădirea sucursalei din Memphis a firmei „Kravitz & Bane" pentru a nu se mai întoarce niciodată.

Colonelul Nugent aşteptă nerăbdător să se deschidă uşa de la etaj, apoi o luă la fugă pe culoar, urmat de opt membri ai nemaipomenitei sale echipe de execuție. Năvăliră în liniştea Nivelului A cu finețea unei grupe de la Gestapo — opt bărbați masivi, patru în uniforme, patru în haine civile, conduşi de un cocoşel infatuat. Se opriră în fața celulei numărul şase unde Sam stătea întins în pat, gândindu-se la ale lui. Ceilalți deținuți deveniră brusc foarte atenți la ceea ce se întâmpla lângă ei.

— Sam, a sosit momentul să mergi în celula de observație, zise Nugent, ca şi cum lucrul ăsta îl preocupa cu adevărat.

Oamenii lui stăteau aliniați sub ferestrele de pe culoar.

Sam se apropie încet de gratii şi îl privi atent pe Nugent.

— De ce?

— Pentru că aşa spun eu.

— Dar de ce mă muți cu opt celule mai departe. La ce serveşte chestia asta?

— Aşa e procedura, Sam. Aşa scrie la carte.

— Deci nu ai un motiv serios, nu?

— Nici n-am nevoie. Întoarce-te.

Sam se duse la chiuvetă şi se spălă îndelung pe dinți. Apoi merse la toaletă şi urină, ținându-şi mâinile în şold. Apoi se spălă pe mâini, iar Nugent şi oamenii lui îl priveau şi fierbeau. Apoi îşi aprinse o țigară, şi-o vârî între dinți şi veni să-şi ofere mâinile pentru a i se pune cătuşele. Nugent făcu semn să se deschidă uşa şi Sam ieşi pe culoar. Făcu un semn cu capul în direcția lui J.B. Gullitt care privea îngrozit şi gata-gata să izbucnească în plâns. Lui Hank Henshaw îi făcu cu ochiul.

Nugent îl luă de braț şi îl conduse spre capătul culoarului, prin fața lui Gullitt şi a lui Loyd Eaton, şi Stock Turner şi Harry Ross Scott şi Budy Lee Harris şi, în sfârşit, prin fața celulei în care Puştiul Predicator zăcea în pat cu fața în pernă şi plângea. Culoarul era întrerupt de un perete de gratii asemenea celor de la celule, în mijlocul căruia se deschidea o uşă masivă de metal. Dincolo de ea, un alt grup de cozi de topor de-ale lui Nugent urmăreau în linişte ceea ce se întâmpla, savurând fiecare clipă. În spatele lor, un coridor îngust ducea către camera de izolare, şi mai departe către camera de gazare.

Sam fusese mutat cu cincisprezece metri mai aproape de moarte. Sprijinit de perete, pufăind din țigară, bătrânul urmărea totul într-o tăcere plină de stoicism. Era numai şi numai rutină, fără nimic personal.

Nugent se întoarse la celula şase şi lătră nişte ordine noi. Patru gardieni intrară în fosta celulă a lui Sam şi începură să strângă lucrurile — cărțile, ventilatorul, televizorul, hainele, obiectele de toaletă, pe care le țineau în mâini de parcă ar fi fost contaminate cu cine ştie ce microbi. Salteaua şi aşternuturile fură strânse şi cărate de un gardian mătăhălos care călcă din greşeală pe un colț de cearşaf, sfâşiindu-l.

Ceilalți deținuți urmăreau acest vârtej cu o curiozitate tristă. Celulele lor minuscule erau asemenea unor straturi de piele şi era dureros să vezi că unul dintre straturile acelea era sfâşiat fără milă. Aşa ceva li se putea întâmpla şi lor. Realitatea unei execuții năvălea peste ei; o auzeau în pocnetul cizmelor grele pe cimentul podelei şi în vocile aspre ale echipei morții. Cu o săptămână în urmă, zgomotul unei uşi trântite undeva, pe palier, ar fi trecut neobservat. Acum, el era un şoc teribil care le distrugea nervii.

Gardienii mărşăluiră înainte şi înapoi cărând lucrurile lui Sam, până când celula şase fu complet goală. Nu dură mult. Îi aranjară totul în nouă sa cameră fără să le pese nici cât negru sub unghie de ceea ce făceau.

Nici unul dintre cei opt nu lucra acolo. Nugent citise undeva, în instrucțiunile lui Naifeh, că membrii echipei trebuie să-i fie absolut necunoscuți condamnatului. Trebuie aduşi din alte sectoare. Treizeci şi nouă de ofițeri şi gardieni se oferiseră voluntari pentru eveniment şi Nugent îi alesese pe cei mai buni.

— Ați mutat tot? îi întrebă el.

— Da, domnule.

— Foarte bine. Acum sunt ale tale, Sam.

— O, mulțumesc, domnule, mârâi Sam.

După ce uşa se închise, Nugent se apropie de gratii şi spuse pe un ton plin de gravitate.

— Uite ce e, Sam. Sunt aici, dacă ai nevoie de ceva. Bine? Te-am adus aici, la capătul culoarului, ca să teputem supraveghea mai bine. Da? Vrei să fac ceva pentru tine?

Sam ignorase tot discursul.

— Foarte bine, zise colonelul, dându-se înapoi. Să mergem, le ordonă el oamenilor săi.

Uşa se deschise la nici trei metri de Sam şi echipa morții dispăru de-acolo. Sam aştepta. Nugent se mai uită o dată înapoi, şi ieşi în urma celorlalți.

— Hei, Nugent! strigă bătrânul deodată. Ce-ar fi să-mi scoți cătuşele astea!?

Nugent îngheță în loc, echipa se opri din drum.

— Dobitocule! strigă Sam din nou şi Nugent alergă înapoi, căutându-şi înfrigurat cheile şi împrăştiind în jur tot felul de ordine.

Culoarul se umplu de hohote de râs, lătrături, nechezături şi miorlăituri furtunoase.

— Nu poți să-mi laşi cătuşele la mâini!

Ajuns la uşa lui Sam, Nugent înjură, strânse din dinți şi găsi în sfârşit blestematele de chei.

— Întoarce-te, îi ceru el.

— Nenorocitule, ticălos ignorant ce eşti! strigă Sam printre gratii drept în fața roşie de furie a colonelului.

Hohote de râs zguduiau pereții.

— Şi mai şi răspunzi de execuția mea! zise Sam furios şi destul de tare ca să poată fi auzit de ceilalți. Ai fi în stare să te gazezi şi pe tine!

— Nu fi aşa de sigur! răspunse Nugent scurt. Şi-acum întoarce-te.

Hank Henshaw sau poate Harry Ross Scott strigă „Barney Fife!" şi strigătul fu imediat preluat de tot etajul.

— Barney Fife! Barney Fife! Barney Fife!

— Gura! răcni Nugent.

— Barney Fife! Barney Fife!

— Gura!

Sam se întoarse cu spatele şi Nugent reuşi în sfârşit să-i scoată cătuşele şi să dispară de acolo.

— Barney Fife! Barney Fife! scandară la unison până când uşa se închise cu un pocnet şi culoarul rămase din nou pustiu.

Atunci glasurile tăcură brusc şi hohotele de râs se stinseră. Încet, încet, brațele lor dispărură în celule.

Sam rămase cu ochii la cei doi gardieni care-l supravegheau de dincolo de uşă. Apoi, timp de câteva minute îşi puse lucrurile în ordine — vârî ventilatorul şi televizorul în priză, aranjă cărțile pe raft, verifică apa de la toaletă şi de la chiuvetă. Apoi se aşează pe pat şi se uită la cearşaful rupt.

Sam se afla acum în cea de-a patra celulă care îi fusese pusă la dispoziție în lista morții şi, fără îndoială, cea pe care avea s-o ocupe pentru cea mai scurtă perioadă de timp. Îşi amintea cu plăcere mai ales de cea de-a doua dintre ele, de pe Nivelul B, aflată lângă a prietenului său Buster Moac. Într-o zi, Buster fusese adus aici, în celula de observație, sub supraveghere permanentă ca nu cumva să se sinucidă. Sam plânsese când îl pierduse pe Buster.

Teoretic, condamnatul care ajungea pân-aici, ajungea precis şi în gara următoare. Precum şi în ultima.

Primul musafir al zilei găzduit în splendidul hol din fața biroului guvernatorului fu Garner Goodman, care chiar semnă în cartea de onoare, schimbă câteva cuvinte amabile cu secretara cea drăguță, şi voia doar să-l anunțe pe guvernator că e disponibil. Fata voia să-i spună ceva când fu întreruptă de zbârnâitul telefonului.

— Oamenii ăştia, oftă ea după ce puse receptorul în furcă.

— Nu înțeleg, zise Goodman cu nevinovăție în glas.

— De câteva zile suntem asaltați de telefoane în legătură cu execuția clientului dumneavoastră.

— Da, e un caz care provoacă multă emoție. Se pare că mulți oameni de prin partea locului sunt pentru pedeapsa cu moartea.

— Nu şi de data asta, zise fata în timp ce nota mesajul pe o bucată de hârtie roz. Cele mai multe telefoane le primim din partea celor care se opun execuției.

— Nu mai spune. Asta da, surpriză.

— Am s-o informez pe doamna Stark că sunteți aici.

— Mulțumesc, zise Goodman aşezându-se la locul său şi începând să răsfoiască din nou ziarele de dimineață. Sâmbătă, cotidianul din Tupelo făcuse marea greşeală de a încerca să afle părerea opiniei publice despre execuția lui Sam Cayhall şi înscrisese pe prima pagină un număr de telefon — apeluri gratuite — şi o listă de instrucțiuni. Evident,

Goodman şi echipa lui de analişti ai pieței supuseseră redacția ziarului respectiv unui adevărat asediu telefonic. Aşa se face că luni, rezultatele de peste weekend ale acestui sondaj de opinie fură de-a dreptul stupefiante. Trei sute două apeluri dintr-un total de trei sute douăzeci erau împotrivă. Goodman nu-şi putu stăpâni un zâmbet pişicher.

În biroul de alături, guvernatorul stătea la masa cea lungă care ocupa centrul încăperii şi studia aceleaşi ziare. Pe chip i se citea tulburarea, ochii aveau o privire tristă şi îngrijorată.

Mona Stark traversă podeaua de marmură, cu o ceaşcă de cafea în mână.

— Garner Goodman aşteaptă în hol.

— Lasă-l să aştepte.

— Linia directă a aproape blocată.

McAllister îşi privi calm ceasul de la încheietura mâini. Nouă fără unsprezece minute. Guvernatorul îşi frecă uşor bărbia cu degetele. De sâmbătă după-amiază de la ora trei şi până duminică seara la ora opt, biroul lui de testare a opiniei publice telefonase la peste două sute de locuitori ai statului Mississippi şi aflase că şaptezeci şi opt la sută dintre ei erau de acord cu pedeapsa capitală, ceea ce nu era deloc surprinzător. Cu toate acestea, cincizeci şi unu la sută dintre cei chestionați credeau că Sam Cayhall nu trebuia executat, iar motivele lor erau dintre cele mai diverse. Mulți erau de părere că Sam era prea bătrân pentru a fi executat. Crima de care se făcuse vinovat fusese comisă cu douăzeci şi trei de ani în urmă, adică într-o epocă total diferită de cea în care trăiau acum Oricum o să moară la Parchman şi încă destul de curând, aşa că mai bine lăsați-l să moară în pace. Era persecutat pe motive politice. În plus, era alb, iar McAllister şi oamenii lui ştiau că ăsta era un factor important, cu toate că nu era mărturisit.

Aceasta era vestea cea bună. Vestea cea rea era anunțată de imprimanta aflată lângă ziare. Deşi funcționase cu o singură operatoare, linia directă primise două sute treizeci şi unu de apeluri sâmbătă şi o sută optzeci duminică. Adică un

total de patru sute unsprezece apeluri telefonice. Peste nouăzeci şi cinci la sută dintre ele erau împotriva execuției. Începând cu dimineața zilei de vineri, se înregistraseră în mod oficial opt sute nouăzeci şi şapte de telefoane pentru bătrânul Sam, dintre care peste nouăzeci la sută erau împotriva execuției. Şi acum linia directă era iar în stare de asediu.

La asta se adăuga faptul că birourile din teritoriu raportau o avalanşă de apeluri telefonice care se opuneau aproape în totalitate uciderii lui Sam. Membrii personalului reveneau din weekend povestind despre nenumăratele telefoane pe care le primiseră în acest timp. Roxburgh sunase şi el ca să spună că telefoanele lui nu mai făceau față potopului de apeluri.

Guvernatorul era deja obosit.

— Azi la zece aveam programat ceva, îi spuse Monei fără s-o privească.

— Da, o întâlnire cu un grup de cercetaşi.

— Prezintă-le scuzele mele şi anuleaz-o, s-au reprogrameaz-o. N-am nici un chef de fotografii. E mai bine să stau aici. Şi pentru prânz?

— Senatorul Pressgrove. Ar fi trebuit să discutați despre procesul împotriva universităților.

— Nu pot să-l sufăr pe Pressgrove. Anulează prânzul şi comandă nişte pui. Şi-acum, că m-am gândit mai bine, adu-l pe Goodman.

Îşi dădură mâna şi se aşezară. Duminică după-amiază, târziu, avocatul îi dăduse lui Larramore o cerere scrisă de anulare a audierii pentru clemență, ca urmare a dorinței aproape imperative a clientului lor.

— Tot nu vreți audierea? întrebă guvernatorul, zâmbind obosit.

— Clientul nostru zice că nu, fără nici o explicație. Am încercat totul ca să-l convingem.

Mona îi oferi lui Goodman o ceaşcă de cafea fără zahăr.

— E tare încăpățînat. Am impresia că aşa a fost întotdeauna. Cum stați cu apelurile? întrebă McAllister sincer

interesat.

— Totul se desfăşoară conform procedurilor.

— Dumneata ai mai trecut prin aşa ceva, domnule Goodman. Eu nu. Ce pronostic dai în momentul ăsta?

Goodman amestecă uşor cu linguriţa în ceaşca de cafea, încercând să găsească răspunsul cel mai bun. Nu făcea nimănui nici un rău dacă îi spunea cinstit guvernatorului ce credea el în clipa asta.

— Fiind unul dintre avocaţii lui, înclin să fiu optimist. Aş zice că avem cam şaptezeci la sută şanse ca execuţia să aibă loc.

Guvernatorul reflectă o vreme la cele spuse de avocat. Aproape că auzea deja telefoanele sunând până la roşu. Până şi propriu lui oameni erau pe cale să-şi piardă cumpătul.

— Domnule Goodman, ştii ce-aş vrea eu? întrebă el, plin de sinceritate.

Da, ai vrea ca telefoanele alea afurisite să nu mai sune, îşi zise Goodman în sinea lui.

— Ce?

— Aş vrea să stau de vorbă cu Adam Hall. Unde e?

— Probabil la Parchman. Am vorbit cu el la telefon acum o oră.

— Crezi că poate veni aici chiar azi?

— Cred că da, şi de fapt avea de gând să vină încoace în după-amiaza asta.

— Bun. Am să-l aştept.

Goodman îşi înăbuşi un zâmbet. Poate că, până la urmă, tot se produsese o spărtură în dig.

Şi totuşi, oricât ar fi putut părea de ciudat, prima speranţă de câştig de cauză apăru pe un front neaşteptat.

Şase blocuri mai departe, în clădirea tribunalului federal, Breck Jefferson intră în biroul şefului său, Onorabilul F. Flynn Slattery, care vorbea, tulburat, la telefon. Breck aducea

cu el o petiție pentru habeas corpus, plus un carnet plin de însemnări.

— Da? lătră Slattery, trântind telefonul în furcă.

— Trebuie să stăm de vorbă despre Cayhall, zise Breck sobru. Ştii că am primit o petiție în legătură cu incompetența lui mintală.

— O respingem şi ne vedem mai departe de treabă. Sunt prea ocupat ca să mai îmi bat capul şi cu ea. Lasă-l să o trimită la Circumscripția a cincea. Nu vreau să mai dau pe-aici de nenorocirea aia.

— Da, numai că trebuie să te uiți totuşi la ceva, zise Breck tulburat, alegându-şi cu grijă cuvintele.

— Ei, na. Ce vrei să spui?

— S-ar putea ca motivul să fie valabil.

Lui Slattery îi căzură fața şi umerii.

— Haida-de. Glumeşti. Despre ce e vorba? Peste treizeci de minute intrăm în proces, avem un juriu care ne aşteaptă.

Breck Jefferson fusese al doilea în grupa de studenți de la Facultatea de drept de la Emory şi judecătorul îi acorda implicit încrederea sa.

— Susțin că Sam nu posedă competența mintală care să-i permită să suporte execuția, şi asta conform codului destul de cuprinzător al statului Mississippi.

— Păi toată lumea ştie că e nebun.

— Au un expert care e gata să depună mărturie. Şi nu putem să nu-l luăm în seamă.

— Nu pot să cred ce-aud.

— Ai face mai bine să te uiți puțin la asta.

Înălțimea sa îşi masă uşor fruntea cu vârful degetelor.

— Ia loc şi dă-mi să văd despre ce e vorba.

— Nu mai avem decât câteva mile, anunță Adam. Cum te simți?

Carmen vorbise foarte puțin după ce ieşiseră din Memphis. În prima ei călătorie în Mississippi, îşi petrecuse

timpul admirând vastitatea deltei, şi imensitatea câmpurilor de bumbac şi de fasole, privind uimită la recolte, clătinând din cap la vederea pâlcurilor de cocioabe amărâte.

— Sunt emoționată, recunoscu ea de mai multe ori. Vorbiseră pe scurt despre Berkeley şi Chicago şi despre cum s-ar putea să arate viitorul imediat. Nu spuseseră însă nimic despre părinți, Sam şi familia acestuia.

— Şi el e emoționat.

— Ce ciudat, Adam. Uită-te la noi: alergăm pe autostrada asta plină de sălbăticie, grăbiți să ne întâlnim cu un bunic care aşteaptă să fie executat.

— Faci ceea ce trebuie să faci, o linişti fratele ei, bătând-o prieteneşte pe genunchi.

Fata era îmbrăcată cu nişte pantaloni mult mai mari decât măsura ei, bocanci de munte şi o cămaşă de doc roşie care începuse să se decoloreze. Portretul tipic al studentului la psihologie.

— Am ajuns, zise Adam brusc; pe ambele laturi ale şoselei, maşinile erau parcate bară la bară, dar circulația era îngreunată de oamenii care se apropiau pe jos de gardul închisorii.

— Ce-i asta? întrebă ea.

— Un circ.

Trecură pe lângă trei membri ai Klanului şi Carmen clătină, uluită, din cap. Tipii mergeau ceva mai repede decât cei care se grăbesc de obicei să ajungă la demonstrații. În mijlocul şoselei, chiar în fața intrării în penitenciar, doi polițişti dirijau circulația. Îi făcură semn lui Adam să o ia spre dreapta. Un gardian de la Parchman îi arătă o zonă aflată de-a lungul unui şanț nu prea adânc de pe marginea drumului.

Mână în mână, porniră spre poarta principală, oprindu-se o clipă ca să vadă mai bine zecile de oameni ai Klanului în robe albe ce se învârteau în cerc în fața închisorii Cineva pronunța un discurs pătimaş de la un megafon ce dădea rateuri o dată la fiecare câteva secunde. Un grup de cămăşi brune cu pancarte în mâini stătea umăr lângă umăr, cu fața

spre şosea. De cealaltă parte a şoselei erau parcate nici mai mult, nici mai puțin decât cinci dubițe ale unor stații de televiziune. Camerele de luat vederi erau răspândite peste tot. Ba un canal de televiziune îşi trimisese chiar elicopterul, care acum se învârtea în cerc pe deasupra locului.

La poartă, Adam i-o prezentă pe Carmen lui Louise, noua sa prietenă, gardiana care controla documentele personale. Femeia era nervoasă şi frântă de oboseală. O dată sau de două ori, izbucniseră şi nişte ciondăneli între glugați, reprezentanții presei şi gardieni. Pentru moment, lucrurile erau cam neclare, dar nu dădeau semne să se îmbunătățească, după părerea ei.

Un gardian în uniformă îi conduse până la o dubiță care porni imediat în trombă.

— Incredibil, exclamă Carmen.

— Şi pe zi ce trece e mai rău. Stai să vezi ce-o să fie mâine.

Când intrară pe drumul principal ce trecea pe sub copacii bătrâni şi prin fața caselor albe şi curate, dubita încetini viteza.

— Da' nici n-arată a închisoare, observă ea privind în jur.

— E o fermă de şaptesprezece mii de acri. In casele astea locuieşte personalul închisorii.

— Au şi copii, zise ea, privind bicicletele şi scuterele din curți. Pare atât de paşnic. Unde sunt prizonierii?

— Ai răbdare.

Dubita o luă la stânga. Asfaltul lăsă locul drumului de pământ bătătorit. Drept în fața lor se înălța lista morții.

— Vezi turnurile de colo? îi arătă Adam. Gardurile şi sârma ghimpată?

Carmen dădu din cap.

— Asta e Unitatea de Securitate Maximă, căminul lui Sam în ultimii nouă ani şi jumătate.

— Unde este camera de gazare?

— Acolo.

Doi gardieni se apropiară de dubiță, îi priviră cu atenție pe cei dinăuntru şi pe urmă le făcură semn să treacă mai departe. Maşina se opri în fața intrării unde aştepta sergentul Packer. Adam i-o prezentă pe Carmen care abia dacă mai putea scoate o vorbă. Apoi intrară şi sergentul îi percheziționă cu blândețe, sub privirile altor trei gardieni.

— Sam e deja acolo, le zise Packer, făcând un semn cu capul în direcția biroului din față. Intrați.

Adam o prinse pe fată de mână, ea dădu din cap în semn că e pregătită şi atunci el deschise uşa.

Ca de obicei, Sam stătea pe marginea biroului, legănându-şi picioarele. De data asta însă nu fuma. Aerul din încăpere era curat şi proaspăt. Bătrânul îşi privi nepoții pe rând. Packer închise uşa, lăsându-i singuri.

Carmen dădu drumul mâinii fratelui său şi se apropie de birou, privindu-l pe Sam drept în ochi.

— Eu sunt Carmen, zise ea cu glas blând.

Sam coborî de pe birou.

— Şi eu sunt Sam, Carmen. Năbădăiosul tău bunic.

Apoi o prinse de umeri şi se îmbrățişară. Lui Adam îi trebuiră câteva secunde până să-şi dea seama că Sam îşi răsese barba, că avea părul ceva mai scurt şi mai pieptănat şi că îşi încheiase costumul cel roşu până la gât.

Sam o strânse pe fată de umeri şi îi privi atent chipul.

— Eşti la fel de drăguță ca mama ta, zise el cu glas răguşit. Ochii lui erau umezi, iar Carmen se lupta cu lacrimile, muşcându-şi buza şi încercând să zâmbească. Îți mulțumesc că ai venit, continuă el, forțându-se să zâmbească. Şi îmi pare rău că a trebuit să mă vezi în halul ăsta.

— Arăți grozav, zise ea.

— N-are rost să minți, Carmen, interveni Adam, spărgând gheața. Şi hai să punem robinetul la lacrimi mai înainte să ne inunde.

— Stai jos, îi zise Sam fetei, oferindu-i un scaun, apoi se aşează lângă ea şi o prinse de mână.

— Sam, afacerile au prioritate, interveni Adam, sprijinindu-se de birou. Azi-dimineață devreme, Circumscripția a cincea ne-a respins acțiunea. Aşa că o să luăm alt tren.

— Fratele tău e un avocat grozav, îi spuse Sam lui Carmen. În fiecare zi îmi aduce aceeaşi veste.

— Păi, sigur că nici nu prea am încotro, spuse Adam.

— Ce mai face mama ta? o întrebă Sam pe fată.

— E bine.

— Spune-i că am întrebat de ea. Mi-aduc aminte că era o persoană deosebită.

— Am să-i spun.

— Ai vreo veste de la Lee? îl întrebă bătrânul pe Adam.

— Nu. Vrei s-o vezi şi pe ea?

— Cred că da. Dar dacă nu poate să vină, înțeleg.

— Am să văd ce pot să fac, zise Adam, pe un ton plin de încredere.

Ultimele sale mesaje telefonice nu primiseră nici un răspuns din partea lui Phelps. Sincer vorbind, deocamdată nu avusese timp să o caute pe Lee.

Sam se aplecă şi mai mult spre Carmen.

— Adam mi-a spus că studiezi psihologia.

— Aşa e. Sunt studentă la Cal Berkeley şi am să…

O bătaie bruscă în uşă le întrerupse conversația. Adam deschise puțin şi dădu cu ochii de fața îngrijorată a lui Lucas Mann.

— Iertați-mă un minut, le spuse el celorlalți doi şi ieşi în hol. Ce s-a întâmplat?

— Te caută Garner Goodman, şopti Mann. Vrea să mergi imediat la Jackson.

— De ce? Ce se întâmplă?

— Se pare că una din petițiile voastre a spart un pic gheața.

— Care din ele? întrebă Adam, simțind că-i stă inima loc.

— Judecătorul Slattery vrea să stați de vorbă despre incompetența mintală. A programat o audiere pentru ora

cinci, în după-masa asta. Să nu-mi spui nimic pentru că s-ar putea să fiu martorul procurorului.

Adam îşi închise ochii şi îşi lovi uşor capul de perete. Mii de gânduri îi alergau sălbatic prin minte.

— Astăzi după-masă, la cinci. Slattery?

— E greu de crezut. Dar trebuie să te mişti cât mai repede cu putință.

— Am nevoie de un telefon.

— Ai unul aici, zise Mann, arătându-i uşa din spate. Uite ce e, Adam. Ştiu că nu e treaba mea, dar eu nu i-aş spune lui Sam de chestia asta. Audierea asta nu o să-ți dea obligatoriu un răspuns pozitiv şi n-are rost să-i dai speranțe degeaba. Eu aş aştepta până după aceea.

— Ai dreptate. Mulțumesc, Lucas.

— N-ai de ce. Ne vedem în Jackson.

Adam se întoarse în încăperea unde conversația ajunsese la viața din Bay Area.

— Nimic important, zise Adam, încruntându-se şi mergând spre telefon. Formă numărul fără să ia în seamă conversația celorlalți.

— Garner, sunt eu, Adam. Sunt aici cu Sam. Ce s-a întâmplat?

— Mişcă-ți fundul până aici, bătrâne, zise Goodman calm. Lucrurile au început să se mişte.

— Te ascult.

Sam descria prima şi ultima lui călătorie la San Francisco, făcută cu zeci de ani în urmă.

— Numărul unu, guvernatorul vrea să stea de vorbă cu tine între patru ochi. Am impresia că suferă. Noi îl tot pocnim în fund cu telefoanele noastre şi omul începe să aibă fierbinți. Dar mult mai important e faptul că Slattery, tocmai el, s-a împiedicat de petiția cu problemele mintale. Am vorbit cu el acum o jumătate de oră şi omul părea complet derutat. Iar eu nu i-am uşurat deloc situația. Vrea o audiere în după-amiaza asta la ora cinci. Am luat legătura cu doctorul

Swinn şi aşteaptă să-l chem. Soseşte la Jackson la trei şi jumătate, gata să depună mărturie.

— Vin şi eu imediat, zise Adam, cu spatele la Sam şi Carmen.

— Ne vedem la guvernator.

— Era vorba de depunerea apelurilor, îi explică Adam lui Sam, care deocamdată era perfect indiferent. Trebuie să plec la Jackson.

— Dar de ce atâta grabă? întrebă Sam de parcă ar mai fi avut ani întregi de viață înainte.

— Grabă? Ai spus grabă? Păi e ora zece, Sam, şi e luni dimineață. Mai avem exact treizeci şi opt de ore ca să dăm de un miracol.

— N-o să se întâmple nici un miracol, Adam, zise Sam întorcându-se spre Carmen a cărei mână se odihnea încă în mâna lui. Să nu te laşi dusă de speranțe deşarte, draga mea.

— Poate că...

— Nu. De data asta mi-a venit rândul. Şi sunt mai mult decât pregătit. Nu vreau să fiți trişti când se va termina.

— Trebuie să mergem, Sam, spuse Adam, punându-i o mână pe umăr. Mă întorc diseară sau mâine dimineață.

Carmen îl sărută pe bătrân pe obraz.

— Inima mea e lângă tine, Sam, şopti ea.

Bătrânul o strânse în brațe câteva secunde, apoi se îndepărtă şi se sprijini de birou.

— Ai grijă, fetițo. Să înveți bine. Şi să nu mă judeci prea tare. Am ajuns aici din vina mea şi mă aşteaptă o viață mai bună în altă parte.

Carmen se ridică şi îl mai îmbrățişă o dată. Când ieşi din încăpere, fata avea lacrimi în ochi.

La amiază, judecătorul Slattery era definitiv pătruns de gravitatea momentului şi, cu toate că încerca din răsputeri să ascundă acest lucru, se bucura imens de această clipă de linişte dinaintea furtunii. Mai întâi le dăduse liber avocaților şi juriului din procesul civil pe care trebuia să-l judece. Apoi vorbise de două ori la telefon cu grefierul de la Circumscripția a cincea, în New Orleans, şi apoi cu însuşi judecătorul McNeely. Marea clipă venise puțin după ora unsprezece, când judecătorul Edward F. Allbright de la Curtea Supremă sunase din Washington ca să afle ultimele date ale problemei. Allbright urmărea cazul pas cu pas şi oră de oră. Cei doi discutară despre teoria şi practica legislativă. Nici unul dintre ei nu era împotriva pedepsei cu moartea şi amândoi aveau probleme deosebite legate de legislația din Mississippi. Îl îngrijora faptul că, după povestea asta, orice deținut condamnat la moarte putea fi tentat să pretindă că e nebun şi să găsească şi doctorul care să o confirme.

Ziariştii mirosiră imediat că va avea loc o audiere şi nu se mulțumiră doar să dea drumul unui potop de apeluri telefonice, dar se instalară de-a dreptul în anticamera guvernatorului. Un polițist fu chemat să curețe terenul de nepoftiți.

Secretara aducea în fiecare minut alte şi alte mesaje. Breck Jefferson făcea săpături prin textele de lege şi ocupase toată masa de conferințe cu hârțoagele lui. Slattery vorbea cu guvernatorul, cu procurorul general, cu Garner Goodman şi cu zeci de alte persoane. Îşi scosese pantofii şi îi lăsase sub birou, iar el se învârtea în cerc, cu telefonul lipit de ureche, savurând cu nespusă plăcere nebunia dezlănțuită.

Dacă atmosfera din biroul lui Slattery era febrilă, cea din biroul procurorului general era de-a dreptul haotică; Roxburgh turbase când aflase că unul din gloanțele trase la întâmplare de Cayhall nimerise ținta. Adică să te lupți zece ani de zile cu urşii ăştia, urcând şi coborând pe scara

apelurilor şi petiţiilor, trecând dintr-un tribunal în altul, punând la muncă grea nenumărate minţi luminate din branşă, trântind pe masă o cantitate de hârţoage suficientă ca să distrugă o pădure de argumente, şi tocmai când l-ai adus în bătaia puştii, tipul trânteşte o tonă de apeluri de ultimă oră şi unul dintre ele se nimereşte să atragă atenţia unui judecător oarecare, aflat într-o dispoziţie blajină.

Roxburgh porni ca o furtună spre biroul lui Morris Henry, Doctorul Death în persoană, şi împreună strânseră în grabă o echipă formată din cei mai buni specialişti în penal pe care îi aveau la îndemână. Se întâlniră cu toţii într-o bibliotecă mare, plină cu cele mai recente apariţii de specialitate. Recitiră petiţia lui Cayhall, precum şi textul legii şi puseră la punct strategia de urmat. Aveau nevoie de martori. Cine îl văzuse pe Cayhall în ultimele luni? Cine putea să depună mărturie despre lucrurile pe care le spusese sau le făcuse bătrânul? Medicii lor nu mai aveau practic timp să-l examineze. Condamnatul avea un doctor, iar ei nu. Şi asta constituia o problemă importantă. În cazul în care voia să-l pună în mâinile unui doctor reputat, statul — adică acuzarea — se vedea nevoit să ceară o păsuire. Ceea ce însemna o suspendare a execuţiei. Lucru care nu intra în discuţie.

Gardienii îl vedeau în fiecare zi. Şi altcineva? Roxburgh îl sună pe Lucas Mann care îi sugeră să-l caute pe colonelul Nugent. Nugent spuse că da, îl văzuse pe Sam cu numai câteva ore în urmă şi că, bineînţeles, ar fi fost de-a dreptul fericit să depună mărturie. Scârba aia de om nu era de loc nebun. Era pur şi simplu stricat la suflet. Pe urmă, şi sergentul Packer îl vedea zilnic. Şi psihiatrul închisorii, doctor N. Stegall, îl cunoscuse pe Sam, aşa că putea să depună mărturie. Nugent era extrem de nerăbdător să-şi ofere ajutorul. Tot el propuse şi numele capelanului penitenciarului. Şi are să se mai gândească şi la alţii.

Morris Henry organiză o trupă de şoc formată din patru avocaţi a căror unică sarcină era să sape adânc ca să afle cât mai multe mizerii despre doctor Anson Swinn. De exemplu,

alte cazuri în care fusese implicat. Să stea de vorbă cu alți avocați din țară. Să dea de urma stenogramelor proceselor unde depusese ca martor. Tipul nu era decât o marionetă închiriată pe bani, un martor de profesie. Aşa că trebuia făcut orice ca să fie discreditat.

După ce planurile de atac şi alte amănunte importante fură puse în ordine, Roxburgh coborî să stea de vorbă cu reprezentanții presei.

Adam îşi parcă maşina lângă clădirea Capitoliului. Goodman, fără haină, cu mânecile cămăşii suflecate până la cot, dar cu papionul la fel de impecabil ca de obicei, îl aştepta la umbra unui copac. Adam i-o prezentă pe Carmen.

— Guvernatorul vrea să te vadă la ora două. Tocmai vin de la el. E a treia oară că dau prin biroul lui de azi-dimineață. Hai să mergem la noi, zise el, făcând un semn în direcția centrului oraşului. E foarte aproape de aici.

— L-ai cunoscut pe Sam, o întrebă Goodman pe Carmen.

— Da, azi-dimineață.

— Mă bucur.

— Ce-o fi în mintea guvernatorului? întrebă Adam.

Mergeau prea încet pentru gustul lui. Calmează-te, îşi spuse în sinea lui. Calmează-te.

— Cine ştie? Vrea să vă întâlniți între patru ochi. Poate că analiza pieței l-a ajuns, în sfârşit. Poate că plănuieşte să facă o figură specială pentru presă. Poate că e sincer. Nu-mi dau seama. In orice caz, arată obosit.

— Apelurile telefonice ajung la țintă?

— Minunat.

— Nu a intrat încă nimeni la bănuieli?

— Încă nu. Cinstit vorbind, îi lovim atât de tare şi de iute că mă îndoiesc că mai au timp să localizeze telefoanele.

Carmen îi aruncă fratelui ei o privire albă pe care acesta nu o observă.

— Care-s noutățile în privința lui Slattery? întrebă Adam în timp ce traversau o stradă, cu ochii la demonstrația în plină desfăşurare pe treptele Capitoliului.

— Nici una, de azi-dimineață de la ora zece. Grefierul lui te-a sunat la Memphis şi secretara ta i-a dat numărul meu de-aici. În felul ăsta au dat de mine şi am aflat de audiere şi de faptul că Slattery vrea să se întâlnească cu avocații la ora trei la el în birou, ca să facă un plan de bătaie.

— Ce înseamnă chestia asta? întrebă Adam, sperând cu disperare ca mentorul său să-i anunțe iminența unei mari victorii.

— Pe cuvântul meu că nu ştiu, răspunse Goodman care simțise nervozitatea tânărului. Deocamdată, asta e o veste bună, dar nimeni nu are de unde să ştie cât o să dureze. Audierile nu sunt ceva neobişnuit în această etapă.

Mai traversară o stradă şi, în sfârşit, intrară în clădire. La etaj, biroul temporar bâzâia ca un stup de albine, cei patru studenți vorbind fără încetare în telefoanele lor celulare. Doi dintre ei îşi țineau picioarele pe masă. Unul stătea la fereastră, iar al patrulea se plimba de-a lungul peretelui opus, cu telefonul lipit literalmente de ureche. Adam rămase o clipă lângă uşă, încercând să se obişnuiască cu peisajul. Carmen se simțea definitiv pierdută.

Goodman le dădu explicațiile de rigoare aproape în şoaptă.

— Media e de şaizeci de telefoane pe oră. Formăm mai mult de-atât, dar liniile sunt evident ocupate, şi asta numai şi numai din cauza noastră. În timpul weekendului a fost ceva mai calm. Linia directă n-a folosit decât o singură operatoare.

Totul fusese spus pe tonul plin de mândrie al unui director de uzină care îşi prezintă ultimele achiziții.

— Unde telefonează? întrebă Carmen.

Unul dintre studenți veni spre ei şi se prezentă. Apoi le spuse că, din punctul lui de vedere, situația era excelentă.

— Vreți să mâncați ceva? întrebă Goodman. Avem câteva sandvişuri chiar aici. Adam refuză oferta.

— Unde telefonează? întrebă din nou Carmen.

— Linia directă a guvernatorului, răspunse scurt Adam, fără nici o altă explicație.

Apoi îl ascultară pe studentul aflat cel mai aproape de ei cum îşi schimbă vocea şi citeşte unul din numele de pe listă. Acum era Benny Chase, din Hickory Fiat, Mississippi, şi votase şi el pentru guvernator şi, după părerea lui, Sam Cayhall nu trebuia executat. Era cazul ca guvernatorul să iasă în față şi să se ocupe de situația asta.

Carmen îl privi nedumerită pe frate-său, dar el o ignoră cu desăvârşire.

— Cei patru sunt studenți la drept la Mississippi College, explică Goodman mai departe. De vineri încoace, am folosit vreo duzină de studenți de vârste diferite, albi şi negri, femei şi bărbați. Profesorul Glass ne-a ajutat foarte mult să-i găsim. Şi a dat şi el câteva telefoane. Şi mai sunt cu noi şi Hez Kerry şi băieții lui de la „Defense Group". Avem, în total, vreo douăzeci de oameni care dau telefoane.

Se aşezară la un capăt al mesei aflate în centrul încăperii şi Goodman aduse nişte cutii cu răcoritoare pe care le găsise într-un răcitor portabil. Apoi îşi continuă explicațiile.

— John Bryan Glass face chiar în clipa asta nişte cercetări şi până la patru o să avem o prezentare de caz. Hez Kerry munceşte şi el, adică verifică dacă au existat recent cazuri similare cu al nostru în alte state.

— Kerry este tipul negru? întrebă Adam.

— Da, este directorul lui „Southern Capital Defense Group". O inteligență ascuțită.

— Deci un avocat negru care-şi pune fundul pe jar ca să-l salveze pe Sam.

— Pentru Hez, asta n-are nici o importanță. Este un caz ca oricare altul.

— Aş vrea să-l cunosc şi eu.

— Ai să-l cunoşti, fii liniştit. Toți oamenii ăştia au să fie prezenți la audiere.

— Şi muncesc pe bani? întrebă Carmen.

— Oarecum. Kerry primeşte un salariu. Printre altele, el trebuie să se ocupe de fiecare condamnare la moarte pronunțată în acest stat, dar, cum Sam are avocații lui personali, Kerry nu mai are treabă. Într-un fel, îşi donează timpul, dar el vrea să facă chestia asta, nu l-a obligat nimeni. Profesorul Glass primeşte salariu de la facultatea de drept, dar ceea ce face aici n-are nici în clin, nici în mânecă cu locul lui de muncă. Studenților le plătim cinci dolari pe oră.

— Cine-i plăteşte? întrebă ea.

— „Kravitz & Bane", buna şi bătrâna noastră firmă.

— Carmen trebuie să plece de-aici chiar în după-amiaza asta, interveni Adam, in timp ce răsfoia paginile unei cărți de telefon.

— Mă ocup eu de-asta, zise Goodman. Unde vrea să plece?

— La San Francisco.

— Am să văd ce se poate face. Dar deocamdată vă propun să mergeți să mâncați ceva la cafeneaua din colț. Guvernatorul ne aşteaptă la ora două.

— Trebuie să ajung la bibliotecă, spuse Adam, privindu-şi ceasul. Era aproape ora unu.

— Du-te şi mănâncă ceva, Adam. Şi încearcă să te relaxezi. Avem timp mai târziu să ne aşezăm cu toții şi să ne ocupăm de strategie. În clipa asta ai nevoie de calm şi de hrană.

— Mie mi-e foame, zise Carmen, dornică să rămână puțin singură cu fratele său.

Ieşiră din încăpere, închizând uşa în urma lor.

— Te rog să-mi explici, insistă ea, prinzându-l de braț înainte de a începe să coboare scara.

— Ce să-ți explic?

— Ce se întâmplă în cămăruța aia?

— E destul de evident, nu?

— Da, dar e legal?

— Nu e ilegal.

— Atunci e etic?

Adam răsuflă adânc şi privi fix peretele din faţa lor.

— Ce au de gând să-i facă lui Sam?

— Să-l execute.

— Să-l execute, să-l gazeze, să-l extermine, să-l omoare, cum vrei să-i zici. Dar în orice caz e o crimă, Carmen. O crimă legală. E o greşeală pe care încerc să o împiedic. E o treabă murdară şi dacă pentru asta trebuie să încalc etica profesională, ei bine, nu-mi pasă, am s-o fac.

— E ceva ce nu-mi miroase a bine.

— Chestie valabilă şi pentru camera de gazare.

Fata clătină din cap şi se abţinu să mai spună ceva. Cu douăzeci şi patru de ore în urmă, luase prânzul împreună cu prietenul ei într-o cafenea din San Francisco. Acum însă nu-şi dădea prea bine seama unde se afla.

— Să nu mă condamni pentru asta, Carmen. Orele astea sunt pline de disperare.

— Bine, zise ea şi începu să coboare treptele.

Singuri în biroul spaţios, guvernatorul şi tânărul avocat stăteau picior peste picior, pe scaune confortabile îmbrăcate în piele. Goodman o condusese pe Carmen la aeroport. Mona Stark nu se zărea nicăieri.

— Ce ciudat, eşti nepotul lui, dar l-ai cunoscut abia acum mai puţin de-o lună, zise McAllister, calm şi aproape obosit. Eu însă îl cunosc de mulţi ani. De fapt, el reprezintă o parte din viaţa mea. Şi m-am gândit mereu că aştept cu nerăbdare ziua aceasta. Am vrut să moară, am vrut să fie pedepsit pentru că i-a omorât pe băieţeii ăia.

Îşi răsfiră părul de pe frunte şi îşi masă uşor globii oculari. Vorbele lui păreau sincere, de parcă ar fi fost adresate unui vechi prieten cu care încerca să reia firul unor bârfe întrerupte demult.

— Acum însă nu mai sunt aşa de sigur. Trebuie să-ţi mărturisesc, Adam, că presiunea asta m-a ajuns.

Tânărul nu-şi putea da seama dacă cel din faţa lui era sincer sau un excelent actor.

— Ce anume va dovedi statul, dacă Sam moare? întrebă Adam. Lumea asta va fi mai bună când soarele va răsări miercuri dimineaţă şi-l va găsi pe Sam mort?

— Nu. Dar vorbeşti aşa pentru că nu crezi în pedeapsa cu moartea. În schimb eu cred în ea.

— De ce?

— Pentru că trebuie să existe o pedeapsă finală pentru o crimă. Dacă ai să te pui în poziţia lui Ruth Kramer, ai să vezi că judeci altfel. Problema ta, Adam, şi a altora ca tine, este că uitaţi cu totul de victime.

— Să ştiţi că putem discuta ore în şir subiectul ăsta.

— Ai dreptate. Hai să-l lăsăm. Sam ţi-a spus ceva nou despre atentat?

— Nu pot să vorbesc despre lucrurile pe care mi le-a spus Sam. Dar răspunsul este negativ.

— Poate c-o fi acţionat de unul singur, nu ştiu.

— Ar mai avea vreo importanţă chestia asta acum, cu o zi înainte de execuţie?

— Ca să fiu sincer, n-am idee. Dar dacă aş şti că Sam n-a fost decât un complice, că altcineva este asasinul, atunci mi-ar fi imposibil să permit să fie executat. Ştii că aş putea împiedica execuţia. Aş putea s-o fac şi mi-aş aprinde paie în cap. Pe plan politic, distrugerile s-ar putea dovedi ireparabile, dar nu m-ar deranja. Politica începe să mă obosească. Şi nu mă simt deloc bine în postura celui care hotărăşte viaţa sau moartea unui alt om. Dar aş putea să-l graţiez pe Sam, dacă aş cunoaşte adevărul.

— Credeţi că a avut un ajutor. Mi-aţi mai spus asta. Agentul FBI care a condus ancheta e de aceeaşi părere. Atunci de ce nu acţionaţi în conformitate cu convingerile dumneavoastră şi să-i acordaţi graţierea?

— Pentru că nu suntem siguri.

— Adică, dacă Sam vă spune un singur nume acum, în ultimele sale clipe de viaţă, bingo, luaţi stiloul şi îi salvaţi

viața?

— Nu, dar aş putea acorda o amânare, în aşa fel încât să facem investigații.

— N-o să se întâmple asta, domnule guvernator. Am încercat. L-am întrebat de atâtea ori, şi el a negat mereu, încât am renunțat să mai atacăm subiectul ăsta.

— Pe cine protejează în felul ăsta?

— Să mă ia dracu' dacă ştiu.

— Poate că ne înşelăm. Ți-a dat vreodată amănunte despre atentat?

— Repet, nu pot să spun nimic despre conversația dintre mine şi clientul meu, dar îşi asumă toată responsabilitatea.

— Atunci, eu de ce să iau în considerația posibilitatea de a-l grația? Din moment ce criminalul însuşi îşi asumă crima şi susține că a acționat singur, cum Dumnezeu aş putea eu să-l ajut?

— Trebuie să-l ajutați pentru că este un om bătrân care oricum va muri curând. Pentru că e un lucru drept şi pentru că, în adâncul inimii dumneavoastră, vreți să-l faceți. Dar e nevoie de curaj pentru asta.

— Mă urăşte, nu-i aşa?

— Da. Dar ar putea să-şi revină. Grațiați-l şi are să fie cel mai sincer susținător al dumneavoastră.

— E chiar nebun? întrebă McAllister, zâmbind şi luându-şi o gumă de mestecat.

— Expertul nostru zice că da. Şi o să ne străduim să-l convingem şi pe judecătorul Slattery.

— Ştiu, dar chiar aşa e? Ai stat ore întregi împreună cu el. E conştient de ce i se întâmplă?

Întrebarea aceea îl făcu pe Adam să renunțe la sinceritate. McAllister nu era un prieten şi nu era deloc demn de încredere.

— E foarte trist, recunoscu tânărul. La drept vorbind, pe mine unul m-ar mira să aflu că un om mai poate fi sănătos la minte chiar după numai câteva luni petrecute în lista morții. Sam era deja bătrân când a ajuns acolo, şi s-a pierdut

treptat. Ăsta-i unul din motivele pentru care a refuzat toate interviurile. Este demn de milă.

Adam nu-şi dădea seama dacă guvernatorul îl crezuse, dar în orice caz îl ascultase cu toată atenția.

— Ce program ai mâine? întrebă McAllister.

— Nici unul, deocamdată. Depinde de ceea ce se va întâmplă la audierea de la judecătorul Slattery. Eu m-am gândit să petrec aproape toată ziua împreună cu Sam, dar s-ar putea foarte bine să alerg de colo-colo ca să mai depun apeluri de ultimă oră.

— Îți dau numărul meu de telefon de-acasă. Hai să păstrăm legătura mâine.

Sam luă câteva îmbucături din mâncarea de fasole şi din turta de mălai, apoi puse tava pe marginea patului. Acelaşi gardian cu mutră de imbecil îl urmărea de pe coridor. Viața era şi-aşa grea în cămăruțele astea minuscule înțesate cu tot felul de fleacuri, dar a trăi ca un animal în cuşcă, supravegheat permanent, era absolut imposibil de îndurat.

Era ora şase, ora telejurnalului, şi era nerăbdător să afle ce mai zicea lumea despre el. Televiziunea din Jackson îşi începu programul de ştiri cu vestea despre o audiere finală în fața judecătorului federal F. Flynn Slattery. Un tânăr nervos, filmat în fața clădirii Tribunalului federal din Jackson, ținea în mână un microfon şi explica faptul că audierea fusese puțin amânată deoarece avocații se ciondăneau în biroul lui Slattery. Apărarea pretindea acum că domnul Cayhall nu avea capacitatea mintală care să-i permită să înțeleagă de ce avea să fie executat. Era senil şi nebun, pretindea apărarea, care apelase la un cunoscut psihiatru în acest ultim efort al ei de a opri execuția Audierea urma să înceapă imediat şi nimeni nu ştia de cât timp va avea nevoie judecătorul Slattery ca să ajungă la o hotărâre. Prezentatoarea programului de ştiri spuse, la rândul ei, că în acest timp, la Penitenciarul de stat de la Parchman toate sistemele intrau în funcțiune în

vederea execuției. Apoi, pe ecran apăru brusc un alt tânăr reporter, filmat undeva în fața intrării principale a închisorii, care descria măsurile de securitate din ce în ce mai drastice. Când întinse brațul spre dreapta, camera de luat vederi panoramă zona din apropierea şoselei, acolo unde un adevărat carnaval era în plină desfăşurare. Poliția era prezentă în forță, dirijând circulația şi țintindu-şi ochiul vigilent asupra unui grup de mai multe zeci de membri al Ku Klux Klanului. Pe lângă aceştia, mai puteau fi văzuți şi reprezentanți ai mişcării pentru supremația rasei albe, precum şi obişnuiții luptători pentru abolirea pedepsei cu moartea, spunea reporterul.

Camera reveni apoi în punctul de pornire unde se afla acum şi colonelul George Nugent, director interimar la Parchman şi persoana însărcinată cu desfăşurarea execuției. Nugent răspunse încruntat la câteva întrebări, spuse că situația era sub control şi confirmă că execuția va avea loc conform textului legii, dacă instanțele judecătoreşti permiteau ținerea ei.

Sam stinse televizorul. Cu două ore în urmă, Adam dăduse telefon şi îi dăduse explicații în legătură cu audierea, aşa că era deja pregătit să audă că era senil şi scrântit şi Dumnezeu mai ştie cum. Oricum, povestea asta nu-i plăcea deloc. A aştepta să fie executat era un lucru greu de suportat, dar a asista la ponegrirea cu nonşalanță a sănătății sale constituia un atentat plin de cruzime la intimitatea sa.

Etajul era liniştit şi dărâmat de căldură. Televizoarele şi radiourile erau stinse. Alături, Puştiul Predicator cânta încetişor „The Old Rugged Cross" şi, auzindu-l, se simți ceva mai bine.

Noile sale veşminte stăteau cuminți pe podea, chiar lângă perete — o cămaşă albă de bumbac, pantalonii numiți Dickies, ciorapi albi şi o pereche de pantofi maro. Donnie petrecuse o oră întreagă împreună cu el în după-amiaza asta.

Stinse lumina şi se întinse în pat, încercând să se relaxeze puțin. Mai avea de trăit treizeci de ore.

Instanța principală din clădirea federală viermuia de oameni în momentul în care Slattery le permise în sfârşit avocaților să plece din sală; fusese ultima dintr-o serie de reuniuni încinse care se întinseseră pe tot parcursul după-amiezei. Ceasul arăta ora şapte.

Intrară cu toții în sala de şedințe şi-şi ocupară locurile la mesele indicate. Adam şi Garner Goodman erau împreună la aceeaşi masă. În spatele lor, pe scaune, stăteau Hez Kerry, John Bryan Glass şi trei din studenții la drept. Roxburgh, Morris Henry şi o jumătate de duzină de asistenți se înghesuiau la masa acuzării. Pe al doilea rând de scaune din spatele lor se aşezaseră guvernatorul, Mona Stark şi Larramore. Restul publicului era constituit în cea mai mare parte din ziarişti. Camerele de luat vederi şi aparatele de fotografiat nu erau permise. În rest, curioşi, studenți la drept, alți avocați. Pe ultimul rând de scaune, îmbrăcat într-un costum sport şi cu cravată la gât, stătea Rollie Wedge.

Când Slattery intră în sală, toată lumea se ridică în picioare.

— Luați loc, zise el la microfon. Se stenografiază, adăugă el, apoi făcu o prezentare succintă a petiției, a textului de lege aplicabil în cazul respectiv şi a parametrilor audierii. Nu sunt deloc dispus să ascult argumente interminabile şi întrebări fără rost, aşa că vă ascult, le spuse el avocaților.

— Reclamantul e gata? întrebă el în direcția lui Adam.

— Da, domnule, zise tânărul, ridicându-se în picioare. Reclamantul îl cheamă ca martor pe doctorul Anson Swinn.

Swinn veni în boxa martorilor şi jură să spună adevărul şi numai adevărul. Adam se apropie de martor, ținându-şi strâns însemnările în mână şi spunându-şi în sinea lui că nu trebuie să-şi piardă cumpătul. Însemnările respective, splendid bătute la maşină şi extrem de meticuloase, erau rezultatul superbelor cercetări şi pregătiri aparținând lui Hez

Kerry şi John Bryan Glass. Cei doi, plus membrii echipei lui Kerry, erau total devotați lui Sam Cayhall şi acestei audieri. De altfel, erau pregătiți să muncească fără întrerupere în cursul nopții, precum şi toată ziua de mâine.

Adam începu cu câteva întrebări preliminare despre formația profesională a martorului. Răspunsurile doctorului Swinn erau punctate de accentul deosebit din Midwest, lucru foarte bun pentru ocazia respectivă, căci experții, pentru a fi respectați cum se cuvine, trebuie să vorbească altfel decât cei în mijlocul cărora se află momentan şi să vină de la mari distanțe. Cu părul său negru, cu barba neagră, ochelarii negri şi costumul său negru, doctorul avea într-adevăr aerul unui maestru neliniştitor de bun în branşa sa. Întrebările fură scurte şi la obiect, dar numai datorită faptului că Slattery verificase diplomele şi certificatele profesionale ale lui Swinn hotărând că persoana putea să depună mărturie în calitate de expert. Reprezentanții statului aveau dreptul să-l atace când le venea rândul, dar părerea lui va fi oricum înregistrată.

Condus uşor de Adam, Swinn povesti cele două ore petrecute împreună cu Sam Cayhall marțea trecută. Descrierea stării fizice a deținutului fu realizată cu atâta artă, încât Sam părea să fie de-a dreptul un cadavru ambulant. Foarte probabil că era nebun, deşi termenul acesta era unul legal şi nu medical. Răspundea cu mare greutate la întrebări cât se poate de simple, de genul: Ce ai mâncat la micul dejun? Cine stă în celula de alături? Când ți-a murit soția? Ce avocat ai avut în timpul primului proces? Şi aşa mai departe.

În acelaşi timp, Swinn avea grijă să-şi acopere urmele, repetând de mai multe ori că nu petrecuse decât două ore împreună cu condamnatul, adică un interval de timp mult prea scurt pentru a pune un diagnostic indubitabil în cazul domnului Cayhall. Pentru aşa ceva, era nevoie de o consultație mult mai amănunțită, deci mai îndelungată.

După părerea lui, Sam Cayhall nu aprecia la justa valoare iminența morții sale, nu înțelegea de ce va fi executat, şi categoric nu-şi dădea seama că este pedepsit pentru ocrimă.

Din când în când, Adam scrâşnea din dinți ca să-şi împiedice trupul să tresară, dar trebuia să recunoască evidența — Swinn era deosebit de convingător. Domnul Cayhall era perfect calm şi în largul său, fără nici cea mai vagă idee despre soarta care-l aştepta, risipindu-şi zilele într-o celulă minusculă. Tristă situație. Unul dintre cele mai grave cazuri pe care le întâlnise până acum.

În alt context, Adam s-ar fi îngrozit să aducă la bară un martor care să vândă gogoşi într-un mod atât de evident. Numai că în acest moment era extrem de mândru de acest omuleț ciudat. Miza era viața unui om.

Slattery nu avea de gând să pună punct mărturiei doctorului Swinn. Cazul de față va fi reanalizat imediat de Circumscripția a cincea şi poate chiar de Curtea Supremă a SUA şi prin urmare nu avea nici chef ca o instanță superioară să vină şi s-o ia de la capăt în urma lui. Goodman se aşteptase la chestia asta, aşa că Swinn fusese antrenat în consecință. Deci, dată fiind indulgența curții, Swinn se lansă în posibilele cauze ale problemelor lui Sam Cayhall. Descrise oroarea de a trăi douăzeci şi trei de ore pe zi într-o celulă; de a şti că la numai o zvârlitură de băț de tine, se află camera de gazare; să ți se refuze compania semenilor tăi, o hrană normală, viața sexuală, mişcarea fizică, aerul proaspăt. Lucrase cu numeroşi condamnați la moarte din toată țara şi le cunoştea foarte bine problemele. Bineînțeles că Sam era diferit de toți de până acum din cauza vârstei. În listele morții, media de vârstă este de treizeci şi unu de ani, iar moartea vine cam după patru ani de aşteptare. Când sosise la Parchman, Sam avea însă şaizeci de ani, ceea ce făcea ca, din punct de vedere fizic şi psihic, să fie inapt pentru aşa ceva. Degradarea lui era prin urmare inevitabilă.

Swinn răspunse timp de patruzeci şi cinci de minute la întrebările lui Adam. Apoi veni rândul lui Steve Roxburgh.

Doctorul ştia foarte bine ce avea să urmeze, dar problema nu-l deranja în nici un fel. Procurorul general începu prin a-l întreba cine îi plătea onorariul şi la cât se ridica acesta.

Răspunsul fu că firma „Kravitz & Bane" îi plătea două sute de dolari pe oră. Mare brânză. Aici nu se afla în fața nici unui juriu. Slattery ştia că toți experții primeau bani, altfel n-ar fi putut depune mărturie. Roxburgh încercă să se agațe de calificarea profesională a martorului, dar drumul acela se înfundă. Omul era un psihiatru cu experiență, foarte bine educat şi antrenat. Şi ce dacă hotărâse, cu ani în urmă, că putea să facă bani frumoşi depunând mărturie în calitate de expert la diverse procese? Asta nu îi micşora calificarea profesională. Iar Roxburgh nu era omul care să se lanseze într-o discuție în contradictoriu despre medicină cu un doctor.

Întrebările deveniră şi mai ciudate, Roxburgh interesându-se de alte procese la care Swinn luase parte. În Ohio, un puşti arsese într-un accident de maşină şi Swinn îşi expusese părerea cum că puştiul fusese complet schilodit din punct de vedere mintal. Adică ceva absolut benign.

— Unde vreți să ajungeți cu întrebările acestea? îl întrerupse Slattery.

— Înălțimea voastră, încercăm să-l discreditățm pe acest martor, răspunse procurorul general, privindu-şi însemnările.

— Asta văd şi eu. Şi mai văd şi că nu aveți şanse să reuşiți, domnule Roxburgh. Instanța cunoaşte faptul că martorul a depus în multe procese din toată țara. Prin urmare, ce doriți?

—Încercăm să arătăm că este în stare să vină în față cu nişte opinii de-a dreptul sălbatice, dacă din asta ies bani frumoşi.

— Avocații fac acelaşi lucru în fiecare zi, domnule Roxburgh.

Câteva râsete răzlețe se făcură auzite în rândul publicului.

— Vă rog să treceți mai departe, îl îndemnă Slattery pe procuror.

Roxburgh ar fi trebuit să se aşeze la locul lui, dar în loc de asta se apucă să pună întrebări despre examinarea de care

beneficiase pacientul. Nici aşa nu ajunse nicăieri. Swinn răspundea cu o fluenţă extraordinară care venea să mărească buna impresie lăsată de prima parte a depoziţiei sale. Roxburgh nu marcă nici un punct şi, după ce-şi primi pedeapsa, se aşeză alături de ceilalţi membrii ai echipei. Swinn primi în sfârşit permisiunea de a se retrage.

Următorul şi de fapt ultimul martor al reclamantului constitui o surpriză pentru toată lumea, deşi Slattery îl aprobase deja. Adam îl chemă în boxă pe domnul E. Garner Goodman.

La întrebarea lui Adam, Goodman relată pe scurt istoria reprezentării lui Sam Cayhall de către firma „Kravitz & Bane", pe care judecătorul o cunoştea în mare măsură. Avocatul zâmbi când îşi aminti toate eforturile lui Sam de a-i concedia.

— În momentul de faţă, „Kravitz & Bane" îl mai reprezintă pe domnul Cayhall? întrebă Adam.

— Categoric.

— Şi vă aflaţi la Jackson ca să lucraţi la acest caz?

— Exact.

— După părerea dumneavoastră, domnule Goodman, credeţi că Sam Cayhall le-a spus avocaţilor săi totul despre atentatul împotriva lui Kramer?

— Cred că nu.

Rollie Wedge se îndreptă în scaun şi ascultă cu toată atenţia.

— Vreţi să explicaţi această afirmaţie?

— Bineînţeles. Întotdeauna au existat probe circumstanţiale foarte puternice că Sam Cayhall a fost însoţit atunci de încă o persoană. Atunci, precum şi la toate atentatele care l-au precedat pe acela. Domnul Cayhall a refuzat să discute acest aspect cu mine şi nici acum nu face acest lucru cu avocaţii săi. Evident, în această etapă, este crucial să le spună avocaţilor tot ce ştie, dar el nu face aşa ceva. Există fapte pe care ar trebui să le cunoaştem, dar el nu vrea să le divulge.

Wedge era în acelaşi timp nervos şi uşurat. Sam rezista foarte bine, dar nici avocaţii nu se dădeau bătuţi şi încercau toate variantele.

Adam mai puse câteva întrebări, apoi se aşeză la locul lui. Roxburgh nu puse decât una singură:

— Când aţi vorbit ultima dată cu domnul Cayhall? Goodman ezită o clipă; adevărul era că nu putea să-şi amintească precis.

— Nu sunt sigur. Acum vreo doi-trei ani.

— Acum doi-trei ani? Şi ziceţi că sunteţi avocatul lui?

— Sunt unul dintre avocaţi. Domnul Hall este avocatul principal şi el a petrecut în ultima lună nenumărate ore împreună cu clientul nostru.

Roxburgh se aşeză, iar Goodman reveni la locul său.

— Nu mai avem alţi martori, Înălţimea voastră, zise Adam.

— Chemaţi-vă primul martor, domnule Roxburgh, ceru Slattery.

— Statul îl cheamă pe colonelul George Nugent, anunţă Roxburgh.

Nugent fu adus de pe culoar în boxa martorilor. Ca de obicei, cămaşa şi pantalonii kaki n-aveau nici o cută. Cizmele îi străluceau. Colonelul îşi preciză cu voce tare numele şi funcţia pentru a fi incluse în stenogramă.

— Acum o oră eram la Parchman, adăugă el, uitându-se la ceas. Abia am ajuns aici cu un elicopter.

— Când l-aţi văzut ultima oară pe Sam Cayhall? întrebă procurorul.

— La nouă, azi-dimineaţă, când a fost transferat în celula de observaţie. Atunci am vorbit cu el.

— Şi cum se prezenta, era vioi sau zăcea într-un colţ şi vorbea fără şir, ca un idiot?

Adam tocmai se pregătea să sară şi să obiecteze, când Goodman îl prinse de braţ.

— Era extrem de vioi, declară Nugent zelos. Foarte ascuţit, chiar. M-a întrebat de ce este mutat din celula lui de

până atunci. Înțelegea foarte bine ce se întâmpla. Nu i-a plăcut, dar în zilele astea lui Sam nu-i place mai nimic.

— L-ați văzut şi ieri?

— Da.

— Şi era capabil să vorbească, sau zăcea nemişcat, ca o legumă?

— A, era de-a dreptul vorbăreț.

— Despre ce-ați vorbit?

— Eu aveam o listă cu câteva probleme pe care trebuia să le discut cu el. El era însă extrem de ostil şi m-a amenințat fizic. E o persoană foarte aspră şi are o limbă deosebit de ascuțită; pe urmă s-a mai liniştit puțin şi am discutat despre ultima lui masă, despre martorii pe care-i vrea la execuție, despre ce să facem cu lucrurile lui. Am vorbit despre execuție.

— E conştient că e pe cale de a fi executat?

— Ce fel de întrebare mai e şi asta? întrebă la rândul său colonelul izbucnind în râs.

— Răspundeți la întrebare, interveni Slattery, încruntat.

— Bineînțeles că ştie. Ştie al dracului de bine ce se întâmpla. Nu e deloc nebun. Mi-a spus chiar că execuția n-o să aibă loc pentru că avocații lui vor ataca cu artileria grea, aşa s-a exprimat el. Toată chestia asta face parte dintr-un plan, punctă Nugent, fluturându-şi mâinile spre sală.

Roxburgh îl întrebă şi de alte discuții cu Sam şi colonelul nu trecu nici un amănunt cu vederea. Părea chiar că-şi aminteşte fiecare cuvânt pronunțat de Sam în ultimele două săptămâni, în special sarcasmul muşcător şi remarcile caustice.

Adam ştia că totul era absolut adevărat. Se sfătui scurt cu Garner Goodman şi hotărârâ să nu pună alte întrebări. Nu prea ar fi avut nimic de câştigat.

Nugent ieşi din sală în pas de defilare. Omul avea o misiune de dus la bun sfârşit. Era nevoie de el la Parchman.

Cel de-al doilea martor din partea statului fu doctor N. Stegall, psihiatru în cadrul Departamentului de condamnări.

— Vă rog să vă spuneți numele ca să poată fi înregistrat, spuse Slattery.

— Doctor N. Stegall.

— Ann? întrebă Înălțimea sa.

— Nu. N. Este o inițială.

Judecătorul se aplecă uşor în față şi o cercetă cu privirea.

— Doamnă doctor, nu v-am rugat să-mi spuneți inițialele, ci numele întreg. Vă rog încă o dată să-l spuneți, şi repede, ca să poată fi consemnat.

Femeia se uită în altă parte, îşi drese glasul şi zise fără urmă de entuziasm:

— Neldeen.

Nici nu-i de mirare, se gândi Adam. Oare de ce nu-l schimbă?

Roxburgh sesiză dificultatea momentului şi interveni cu o serie de întrebări scurte despre formația ei profesională. Oricum, Slattery fusese deja de acord cu prezența ei în boxa martorilor.

— Aşadar, doctor Stegall, începu Roxburgh, având grijă să nu facă nici o referire la Neldeen, când l-ați văzut ultima oară pe Sam Cayhall?

— Joi, pe 26 iulie, răspunse ea după ce aruncă o privire pe o foaie de hârtie.

— Care a fost scopul acestei vizite?

— Meseria mea îmi cere să-i vizitez din când în când pe deținuții din secția celor condamnați la moarte, mai ales pe cei ale căror execuții se apropie. Eu le ofer sfaturi şi medicamente, dacă ei doresc acest lucru.

— Vă rog să descrieți starea psihică a domnului Cayhall.

— Era foarte vioi, foarte inteligent, cu o limbă foarte ascuțită, aproape grosolan. De fapt, cu mine s-a purtat de-a dreptul grosolan şi mi-a cerut să nu mă mai întorc.

— Ați vorbit despre execuție?

— Da. Ştia că mai avea de trăit doar treisprezece zile şi m-a acuzat că vreau să-i dau medicamente ca să nu producă cine ştie ce necazuri când îi va veni ceasul. Şi-a mai exprimat

îngrijorarea în legătură cu starea sănătății mintale a unui alt deținut, Randy Dupree despre care el crede că se degradează. Era chiar mai îngrijorat pentru domnul Dupree decât pentru sine însuşi şi m-a mustrat că nu îl examinez pe colegul său.

— După părerea dumneavoastră, suferă de vreo formă de scădere a capacității mentale?

— Nici pomeneală. Are o minte cât se poate de ascuțită.

— Nu mai am nici o întrebare.

Adam se apropie cu paşi hotărâți de martoră.

— Doctor Stegall, spuneți-ne cum îi mai merge lui Randy Dupree? întrebă el cu voce tare.

— Ăă, n-am avut ocazia să-l văd.

— Sam v-a spus să-l examinați acum unsprezece zile şi dumneavoastră nu v-ați deranjat să-l vedeți.

— Am fost ocupată.

— De când ocupați postul acesta?

— De patru ani.

— Şi în aceşti patru ani, de câte ori l-ați văzut pe Sam Cayhall?

— O singură dată.

— Nu prea vă interesează ce se întâmplă cu deținuții din lista morții, nu-i aşa, doctor Stegall?

— Bineînțeles că mă interesează.

— Câți deținuți se află, în clipa de față, în listă?

— Ăă, nu sunt prea sigură. Cred că vreo patruzeci.

— Cu câți dintre ei ați stat de vorbă până acum? Dați-ne câteva nume.

Neldeen îngheță brusc, de teamă, furie sau ignoranță. Chipul crispat se întoarse într-o parte; femeia încerca din răsputeri să-şi amintească măcar un singur nume. Adam o lăsă să se chinuiască câteva secunde, apoi puse capăt situației penibile:

— Mulțumesc, doctor Stegall, zise el şi se întoarse la locul lui.

— Chemați-vă următorul martor, ceru Slattery.

— Statul îl cheamă pe sergentul Clyde Packer. Packer fu adus de pe culoar. Era îmbrăcat în uniformă, dar nu avea armă.

Adam se aştepta la efectul depoziției lui Packer, un om cinstit care povesti numai ceea ce văzuse cu ochii lui. Îl cunoştea pe Sam de nouă ani şi jumătate şi bătrânul nu se schimbase deloc față de ziua în care sosise la Parchman. Toată ziua scria scrisori şi documente la maşina de scris, citea foarte mult, mai ales cărți de legislație. Bătea la maşină petiții şi apeluri pentru amicii lui din celelalte celule, şi mai scria şi scrisori pentru soțiile şi iubitele câtorva deținuți care nu ştiau să scrie. Fuma țigară de la țigară pentru că voia să moară mai înainte ca statul să pună mâna pe el. Îşi împrumuta prietenii cu bani. După umila părere a sergentului, Sam avea mintea la fel de bună acum ca şi cu nouă ani şi jumătate în urmă.

Slattery se aplecă puțin în față, interesat de descrierea jocului de dame dintre Sam, Henshaw şi Gullitt...

— Câştigă? îl întrerupse judecătorul pe Packer.

— Aproape întotdeauna.

Probabil că momentul crucial al audierii fu cel în care Packer povesti că Sam dorise să mai vadă un răsărit de soare înainte de a muri. Se întâmplase cu o săptămână în urmă, într-o dimineață în care Packer îşi făcea rondul obişnuit. Sam formulase cererea într-un mod cât se poate de decent. Ştia că mai avea puțin de trăit, zicea că era pregătit pentru marea călătorie şi că ar fi vrut să mai poată vedea un ultim răsărit de soare. Aşa că Packer se ocupase de toate şi sâmbăta trecută Sam petrecuse o oră întreagă savurându-şi cafeaua şi aşteptând apariția soarelui. După care îi mulțumise foarte frumos sergentului.

Adam nu puse nici o întrebare martorului, care putu să părăsească sala de tribunal.

Roxburgh anunță atunci că următorul său martor era Ralph Griffin, capelanul închisorii. Din boxa martorilor,

Griffin privi stânjenit în jur. După ce spuse cum îl cheamă şi cu ce se ocupă, îşi întoarse privirea prudentă spre Roxburgh.

— Îl cunoaşteți pe Sam Cayhall? întrebă procurorul general.

— Da, îl cunosc.

— Ați stat de vorbă cu el de curând?

— Da.

— Când l-ați văzut ultima oară?

— Ieri. Duminică.

— Şi cum ați descrie starea lui psihică?

— Nu pot s-o descriu în nici un fel.

— Nu vă înțeleg.

— Am spus că nu pot descrie starea lui psihică.

— De ce?

— Pentru că, în momentul acesta, eu sunt confesorul lui şi de aceea tot ce spune sau face în prezența mea este strict confidențial. Nu pot să depun mărturie împotriva lui.

Procurorul general rămase blocat preț de câteva secunde, încercând din greu să aleagă pasul cel mai bun. Era clar că nici el, nici vreunul dintre învățații săi subalterni nu cântăriseră o asemenea situație. Poate că îşi ziseseră că, din moment ce capelanul era angajatul statului, colaborarea sa cu tabăra procurorului era de la sine înțeleasă. Griffin se aştepta la un atac din partea Roxburgh, dar Slattery tranşă imediat chestiunea:

— Are dreptate, domnule Roxburgh. Martorul nu trebuia să se afle aici. Următorul?

— Nu mai avem alți martori, zise procurorul general, nerăbdător să se întoarcă la locul lui.

Înălțimea sa îşi făcu o sumedenie de însemnări, apoi şi ridică privirea spre sala plină ochi de oameni.

— Am să examinez îndeaproape această chestiune şi am să mă pronunț mâine dimineață, devreme. Am să-i anunț pe avocați imediat ce am să iau o hotărâre. Nu e nevoie să vă pierdeți vremea pe-aici. Şedința se suspendă.

Toată lumea se ridică şi se grăbi să iasă din sală. Adam opri pe reverendul Griffin şi îi mulţumi pentru ceea ce spusese, apoi se întoarse la masa unde îl aşteptau Goodman, Hez Kerry, profesorul Glass şi studenţii acestuia. Rămaseră pe loc, vorbind în şoaptă, până când sala se goli complet. Apoi unul dintre ei zise ceva de cină. Era ora nouă.

Reporterii aşteptau în faţa sălii. Adam aruncă în stânga şi-n dreapta câteva „fără comentarii" şi-şi văzu de drum. Rollie Wedge trecu uşor pe lângă tânăr şi pe lângă Goodman, făcându-se nevăzut înainte ca cei doi să părăsească clădirea tribunalului.

Două echipe de cameramani erau deja pregătite. Pe treptele de la intrare, Roxburgh se adresa unui grup de reporteri, iar pe trotuar, guvernatorul nu se lăsa nici el mai prejos în faţa altui grup. În timp ce trecea pe lângă el, Adam îl auzi pe McAllister spunând că graţierea nu era exclusă şi că noaptea care va urma va fi una foarte lungă. Iar ziua de mâine va fi încă şi mai grea. Va asista la execuţie? întrebă cineva. Adam nu mai putu auzi răspunsul.

Se întâlniră la „Hal şi Mal", un restaurant foarte frecventat. Hez găsi o masă într-un colţ şi comandă un rând de beri. Undeva, în spate, o orchestră de blues crea atmosferă. Restaurantul şi barul erau atât de aglomerate încât nu aveai unde să arunci un ac.

Adam se aşeză în colţ, lângă Hez, şi, pentru prima oară după multe ore, se simţi ceva mai relaxat. Berea alunecă iute pe gâtlej, calmându-l. Comandară şi ceva de mâncare, apoi se apucară să discute despre audiere. Hez îi spuse că se prezentase minunat, iar studenţii erau plini de complimente. Toţi erau optimişti. Adam le mulţumi pentru ajutorul lor. Goodman şi Glass se aşezaseră la celălalt capăt al mesei şi se pierduseră într-o conversaţie extrem de interesantă despre un alt caz de condamnare la moarte.

Timpul trecea încet.

— Probabil că nu e cel mai bun moment să discutăm aşa ceva, zise Hez cu jumătate de gură. Nu voia să-l audă şi altcineva în afară de Adam. Orchestra cânta şi mai tare. Bănuiesc că ai să te întorci la Chicago după ce are să se isprăvească povestea asta, continuă el, privindu-l pe Goodman ca să se asigure că acesta îşi continua conversația cu Glass.

— Da, cred că da, răspunse Adam, fără convingere.

În mintea lui nu era loc decât pentru ziua de mâine.

— Ei bine, vreau să-ți spun că unul dintre oamenii mei se apucă să practice avocatura pe cont propriu, aşa că suntem în căutare de avocat. Dar te avertizez dinainte că e cumplit de mult de lucru şi numai pe condamnări la moarte.

— Ai dreptate, zise Adam încetişor. Nu e deloc momentul să discutăm aşa ceva.

— E o muncă dură, dar care îți dă multe satisfacții. Şi-ți mai rupe şi inima. Şi mai e şi socialmente necesară, preciză Hez, apoi luă o îmbucătură de cârnat pe care o făcu să alunece pe gât cu o înghițitură de bere. Salariul este mizerabil, mai ales prin comparație cu ce câştigi la firmă. Buget mic, program interminabil, clienți cu duiumul.

— Cât?

— La început, treizeci de mii.

— Eu câştig acum şaizeci şi două de mii. Fără să mai pomenesc de perspective.

— Am trecut şi eu prin asta. Aveam şaptezeci de mii la o firmă din Washington D.C., dar am renunțat şi am venit aici. Mai aveam puțin şi deveneam partener la firmă, dar nu mi-a fost greu să aleg. Banii nu înseamnă totul în viață.

— Îți place ce faci acum?

— Să ştii că te prinde. Ai nevoie de convingeri şi de principii morale puternice ca să lupți împotriva sistemului. Te rog să te gândeşti la propunerea mea.

Goodman îşi întoarse privirea spre ei.

— Te întorci la Parchman în seara asta? întrebă el.

Adam, care îşi termina cea de-a doua bere, ar fi vrut s-o bea şi pe a treia, dar îşi zise că ce-i mult nu-i bun.

— Nu. Las pe mâine dimineață, până când aflu un rezultat.

În timpul cinei, îi ascultară pe Goodman, Glass şi Kerry povestind despre alte cazuri de condamnări la moarte. Berea curgea în valuri, şi încet, încet trecură cu toții de la optimism la încredere declarată.

Întins în pat, la adăpostul întunericului, Sam aştepta miezul nopții. De la televizor aflase că audierea se terminase şi că viața lui se afla acum în mâinile unui judecător federal.

Un minut după miezul nopții, închise ochii şi spuse o rugăciune. Îl rugă pe Dumnezeu să o ajute pe Lee să treacă de necazuri, să o apere pe Carmen şi să-i dea lui Adam puterea să supraviețuiască inevitabilului.

Mai avea douăzeci şi patru de ore de trăit. Îşi încrucişă brațele la piept şi adormi.

47

La şapte treizeci fix, Nugent închise uşa şi şedința începu. In mijlocul sălii, ca să-şi supravegheze mai bine trupele, colonelul spuse cu glas sumbru:

— Vin de la USM. Deținutul era treaz şi vioi, fără nici o legătură cu momâia lipsită de viață de care vorbesc ziarele din dimineața asta.

În acest punct, făcu o scurtă pauză şi zâmbi, aşteptându-se ca toată lumea să-i admire umorul, dar rezultatul fu nul.

— De fapt, şi-a şi luat micul dejun şi acum muşcă în stânga şi-n dreapta, cerând insistent să fie dus afară pentru ora de plimbare. Prin urmare, tot mai există ceva normal pe-

aici. Curtea federală din Jackson n-a dat încă nici un semnal, aşa că problema noastră merge deocamdată mai departe conform programării. Corect, domnule Mann?

Aşezat la masa aflată de cealaltă parte a sălii, Lucas Mann citea ziarul şi încerca să-l ignore pe colonel.

— Corect.

— Acum, există două direcţii de interes. Prima este presa. Şi l-am desemnat pe sergentul Moreland aici de faţă să se ocupe de nemernicii ăia. O să-i mutăm în centrul pentru vizitatori din spatele porţii principale şi-o să încercăm să-i ţinem acolo. Îi înconjurăm cu gardieni şi ferească-i Dumnezeu să se apuce să se vânture de colo-colo.

După-masă, la ora patru, o să trag la sorţi numele reporterilor care vor putea să asiste la execuţie. Ieri aveam peste o sută de cereri, dar or să primească numai cinci locuri. A doua problemă este ce se întâmplă dincolo de porţile noastre. Guvernatorul a fost de acord să trimită trei duzini de poliţişti pentru azi şi mâine şi or să sosească în curând. Trebuie să ne ţinem departe de ţicniţii ăia, mai ales de capetele alea rase, nenorociţii sunt nebuni cu adevărat, dar în acelaşi timp trebuie să menţinem şi ordinea. Ieri s-au produs două încăierări, iar lucrurile puteau să iasă rău de tot dacă nu interveneam noi. Dacă execuţia va avea loc, atunci s-ar putea să trecem prin nişte momente destul de grele. Aveţi vreo întrebare?

Nimeni nu-şi exprimă dorinţa de a întreba ceva.

— Foarte bine. Vreau ca fiecare dintre dumneavoastră să acţioneze cu profesionalism şi cu simţul răspunderii. Liber, puteţi pleca, încheie colonelul, salutând milităreşte şi prinzându-i pe toţi într-o privire plină de mândrie.

În aşteptarea lui J.B. Gullitt, Sam încălecă banca şi aranjă tabla pentru partida de dame. Din când în când, lua câte o înghiţitură din cafeaua sleită rămasă pe fundul ceştii.

Gullitt apăru în uşă şi aşteptă câteva secunde, până când îi fură scoase cătuşele de la mâini. Apoi îşi masă încheieturile, îşi duse mâna la ochi, ferindu-i de lumina soarelui, şi-şi privi

prietenul. Se apropie de bancă şi-şi ocupă poziția în fața tablei de joc.

Sam nu-şi ridică nici o clipă privirea.

— Ai vreo veste bună, Sam? întrebă Gullitt cu nervozitate în glas. Spune-mi că n-are să se întâmple.

— Hai, mută, zise Sam, cu ochii la piese.

— Nu poate să se întâmple, Sam.

— E rândul tău să deschizi. Mută.

Gullitt îşi plecă încet privirea spre tabla de joc.

Teoria cea mai vehiculată în cursul dimineții era aceea că şansele de a fi pronunțată o suspendare creşteau pe măsură ce timpul trecea şi Slattery nu zicea nimic. E adevărat că ea era susținută de înțelepciunea convențională a celor care se rugau pentru aşa ceva. Nici o veste la ora nouă şi nici la nouă treizeci. Adam aştepta în biroul lui Hez Kerry, transformat în cartier general în ultimele douăzeci şi patru de ore. Goodman se afla în cealaltă parte a oraşului, supraveghind hărțuiala neîndurătoare a liniei telefonice directe a guvernatorului, o sarcină care se părea că îi place la nebunie. John Bryan Glass se autoparcase în fața biroului lui Slattery.

În cazul în care Slattery refuza amânarea, urmau să facă imediat apel la Circumscripția a cincea. Textul apelului fusese gata înainte de ora nouă, pentru orice eventualitate. Kerry mai pregătise şi o petiție pentru Curtea Supremă a SUA pentru cazul în care Circumscripția a cincea respingea apelul. Hârtiile aşteptau. Totul era în aşteptare.

Ca să-şi facă de lucru şi să nu se mai gândească la problema lor, Adam telefonă tuturor celor care-i trecură prin minte: lui Carmen, la Berkeley; fata se simțea bine, dormea. Sună acasă la Lee, unde bineînțeles că nu răspunse nimeni. Apoi îl căută pe Phelps la birou, dar îi răspunse o secretară. Pe urmă îi dădu telefon lui Darlene ca să-i spună că nu ştie când se întoarce. Numărul personal al lui McAllister era ocupat. Poate că-l blocase Goodman.

Îl sună pe Sam şi-i povesti cum se desfăşurase audierea din seara precedentă, punând un accent special pe prestația Reverendului Griffin. Packer fusese şi el martor şi spusese numai adevărul. Nugent se comportase în nota lui obişnuită, adică fusese un măgar. Încheie spunându-i lui Sam că se va întoarce pe la prânz. Bătrânul îl rugă să se grăbească.

La unsprezece, numele lui Slattery era deja înjurat şi blestemat cu fervoare. Lui Adam i se scârbise. Îl sună pe Goodman şi-i spuse că se întoarce la Parchman. Îşi luă la revedere de la Hez Kerry şi îi mulțumi încă o dată pentru ajutor.

Apoi plecă în viteză din Jackson. Dacă nu depăşea viteza legală ajungea la Parchman în două ore. Un post de radio care emitea buletine de ştiri la fiecare jumătate de oră îi oferi o discuție interminabilă în studio despre jocurile de noroc din cazionurile existente în Mississippi, dar nici o noutate despre cazul Cayhall la buletinul de ştiri de la unsprezece treizeci.

Maşina alerga cu mai bine de o sută de kilometri la oră peste marcajele rutiere, poduri şi zone de limitare a vitezei din orăşele şi cătune. Tânărul nu-şi dădea seama prea bine ce anume îl făcea să alerge în halul ăsta spre Parchman, mai ales că, odată ajuns acolo, nu avea ce să facă; manevrele avocățeşti rămăseseră în Jackson. Aici, va sta lângă Sam şi vor număra împreună trecerea orelor. Sau poate că vor sărbători un dar minunat primit din partea Tribunalului federal.

La un moment dat opri lângă orăşelul numit Flora, la o băcănie de pe şosea, ca să cumpere benzină şi să bea un suc. Vestea o auzi în maşină. Postul de radio întrerupsese vorbăria plictisitoare despre jocurile de noroc şi acum transmitea cu sufletul la gură că judecătorul F. Flynn Slattery, de la Curtea Districtuală, tocmai respinsese ultima petiție în cazul Cayhall, cea care pretindea incompetența mintală. Problema va fi transferată în cel mult o oră Circumscripției a cincea judiciare. Sam Cayhall mai făcuse un pas uriaş către camera

de gazare, comentă pe un ton plin de dramatism prezentatorul.

În loc să accelereze, Adam încetini până la o viteză rezonabilă. Opri radioul şi îşi bău sucul de fructe. Deschise uşor fereastra, lăsând aerul cald să intre în maşină. Mile întregi, îl înjură pe Slattery în gura mare, răcnind la parbriz şi gratulându-l cu tot felul de epitete cumplite. Trecuse puțin de amiază şi, cinstit vorbind, Slattery ar fi putut să se pronunțe de acum cinci ore. Ei, pe dracu' dacă ar fi avut curaj, s-ar fi pronunțat de astă-noapte. Adam îl înjură şi pe Breck Jefferson, ca să nu-l nedreptățească.

Sam îi spusese de la început că reprezentanții statului țineau morțiş la execuția asta. Rămăsese în urma Louisianei, Texasului şi Floridei, până şi Alabama, Georgia şi Virginia procedau la mai multe execuții decât Mississippi. Aşa că trebuia făcut ceva. Apelurile nu se mai terminau. Criminalii erau cocoliți, criminalitatea devenea de nestăpânit. Prin urmare, cineva trebuia executat pentru ca restul țării să vadă că acest stat lua foarte în serios legea şi ordinea.

Abia acum Adam îl credea pe bunicu-său.

Renunță să mai înjure o bucată de vreme. Îşi termină sucul şi aruncă cutia goală pe fereastra maşinii, încălcând astfel clar legea locală împotriva celor care aruncau gunoaie pe domeniul public. În clipa asta, i-ar fi fost greu să-şi exprime părerea sinceră despre statul Mississippi şi legile sale.

Parcă îl vedea pe Sam cum stătea în celulă, uitându-se la televizor şi auzind vestea.

Pe Adam îl duru inima de jale pentru bătrân. Ca avocat, ratase. Clientul său era pe cale să moară în mâinile guvernului, şi el nu putea să facă absolut nimic.

Ştirea trecu precum curentul electric prin armata de reporteri şi cameramani care împânzeau acum centrul pentru vizitatori aflat în imediata apropiere a intrării principale. Se

strânseseră cu toții în jurul televizoarelor portabile, urmărind posturile din Jackson şi Memphis. Micul sector rezervat presei era încercuit cu frânghii şi baricade, iar trupele lui Nugent stăteau permanent cu ochii pe ei.

Pe măsură ce vestea se răspândea, tămbălăul de pe marginea şoselei creştea. Peste o sută de membri ai Klanului începură să scandeze cu toată forța în direcția clădirii administrației. Capetele rase, naziştii şi arienii răcneau obscenități pentru urechile celor care stăteau să-i asculte. Călugărițele şi alți protestatari liniştiți stăteau sub umbrele, încercând să nu-i ia în seamă pe zurbagiii lor vecini.

Sam află vestea pe când îşi luă ultima masă înainte de cea dinaintea execuției. Rămase cu ochii țintă la televizor, urmărind imaginile succesive de la Parchman şi Jackson. Un tânăr avocat negru despre care nu auzise vorbindu-se niciodată îi explica unui reporter care va fi pasul următor al echipei de apărători ai lui Sam Cayhall.

Prietenul său, Buster Moac, se plânsese că în ultimele zile se trezise cu atâția avocați implicați în cazul lui, încât nu mai ştiuse care era de partea lui şi care împotrivă. Dar Sam era sigur că Adam controla situația.

Îşi termină mâncarea şi puse castronul pe tava aşezată pe podea, lângă piciorul patului. Se apropie de gratii şi rânji batjocoritor în direcția gardianului cu chip lipsit de orice expresie care-l supraveghea de dincolo de uşa culoarului. Pe etaj domnea liniştea. Televizoarele din celule erau date încet, deținuții urmărind programul cu un interes morbid. Nu se auzea nici un glas, lucru foarte rar întâlnit în locul acesta.

Sam îşi scoase pentru ultima oară salopeta cea roşie, o făcu ghemotoc şi o aruncă într-un colț. Papucii de cauciuc fură azvârliți dintr-o mişcare sub pat, să nu-i mai vadă. Apoi îşi aranjă frumos pe pat noua ținută, descheie încet cămaşa cu mâneci scurte şi o îmbrăcă. Îi venea de minune. Îşi trase pe el pantalonii kaki: deoarece erau un pic prea lungi, se aşeză pe pat şi răsuci două manşete cât se poate de corecte.

Ciorapii de bumbac erau groşi şi plăcuți. Pantofii erau puțin cam mari, dar nu-l deranjau.

Hainele acestea adevărate îi aduseseră deodată în minte amintiri dureroase din lumea liberă. Patruzeci de ani de zile purtase numai pantaloni de felul ăsta. Şi-i cumpăra de la magazinul aflat în piața din Clanton şi avea întotdeauna patru sau cinci perechi de rezervă în ultimul sertar al dulapului său de haine. Soția sa îi spăla şi-i călca fără să folosească apret şi, după vreo duzină de spălături, țesătura semăna cu materialul de pijama. Îi purta şi la muncă şi în oraş. Îi purta când pleca la pescuit cu Eddie, dar şi atunci când stătea pe verandă şi o dădea în leagăn pe micuța Lee. Îi purta la cafenea şi la întrunirile Klanului. Da, îi purtase chiar şi în călătoria aceea fatală la Greenville, ca să arunce în aer biroul evreului ăluia radical.

Se aşează pe pat şi ciupi uşor dunga perfect călcată de sub genunchi. Nu mai purtase pantaloni din ăştia de nouă ani şi jumătate. În orice caz, i se părea normal să-i poarte acum, în camera de gazare.

La sfârşit vor fi băgați într-un sac şi aruncați în foc.

Adam se opri mai întâi în biroul lui Lucas Mann. La intrarea principală, Louise îi dăduse un bilet care îi spunea că e aşteptat pentru ceva important. Mann închise uşa şi îl invită să se aşeze, dar Adam refuză. Era nerăbdător să-l vadă pe Sam.

— Circumscripția a cincea a primit apelul acum o jumătate de oră, zise Mann. M-am gândit că poate vrei să dai telefon la Jackson.

— Mulțumesc, dar am să folosesc telefonul din clădirea închisorii.

— Perfect. Din jumătate în jumătate de oră iau legătura cu biroul procurorului general, aşa că, în momentul în care aflu ceva, te caut.

— Mulțumesc, zise Adam, foindu-se în loc.

— Sam vrea să primească ultima masă?

— Îl întreb peste un minut.

— Bun. Sună-mă sau spune-i direct lui Packer. Ce ştii de martori?

— Sam n-o să aibă nici un martor.

— Dar tu?

— Nu, nu-mi dă voie. Ne-am înțeles cu mult timp în urmă.

— Perfect. Deocamdată nu cred că mai sunt şi alte probleme. Am aici un fax şi un telefon, aşa că, dacă vrei, poți să foloseşti biroul meu; e şi mai multă linişte.

— Mulțumesc, zise Adam, părăsind încăperea.

Îşi parcă pentru ultima oară maşina pe bucata de pământ de lângă gardul listei morții. Se apropie cu paşi înceți de turnul de pază şi îşi puse cheile în găleata agățată de frânghie.

Cu patru săptămâni în urmă, Adam privise pentru prima dată cum găleata cea roşie se ridicase, ducându-i cheile cu ea. Atunci se gândise cât de primitiv şi în acelaşi timp eficace era acel sistem. Acum patru săptămâni. Parc-ar fi fost patru ani.

Aşteptă să se deschidă porțile duble, apoi se întâlni cu Tiny pe treptele de la intrare.

În biroul din față, Sam se aşezase pe marginea mesei şi-şi privea plin de admirație pantofii.

— Mă uitam un pic la hainele astea, zise el, mândru. Adam veni mai aproape şi-l inspectă din cap până în picioare. Sam era pur şi simplu strălucitor, mai ales că se şi bărbierise.

— Eşti la mare fix.

— Mişto foc, este?

— Arăți bine, Sam, foarte bine. Donnie ți le-a adus?

— Da. Le-a cumpărat de la un magazin d-ăla, de solduri. Eu mă apucasem să-mi comand nişte haine la New York, da" la urma urmelor, ce mama dracului, dacă el le-a adus pe astea?! Nu e decât o execuție. Ți-am zis că n-am să le dau voie să mă omoare într-o mizerie de-aia roşie, de-a lor. Abia am

scos-o de pe mine şi n-am s-o mai pun niciodată la loc. Şi trebuie să-ți spun, Adam, că m-am simțit foarte bine după ce-am aruncat-o.

— Ai auzit noutatea?

— Sigur. Doar au dat-o la toate jurnalele. Îmi pare rău pentru audiere.

— Acum e la Circumscripția a cincea şi mă bucur să ştiu că e acolo. Pentru că avem şanse mai mari.

Sam zâmbi şi îşi întoarse privirea, ca şi cum nepoțelul îi spunea bunicului o minciună nevinovată.

— La prânz am văzut la televizor un avocat negru care zicea că lucrează pentru mine. Ia spune-mi ce dracu' se întâmplă?

— Probabil că a fost Hez Kerry, spuse Adam, punându-şi servieta pe birou şi aşezându-se.

— Adică îl plătesc şi pe ăsta?

— Da, Sam, îl plăteşte şi pe el cu acelaşi onorariu pe care mi-l dau mie.

— Eram şi eu curios. Şi doctorul ăla căcăcios, cum îl cheamă, Swinn? Probabil că şi-a făcut numărul.

— Adevărul e că mai aveam un pic şi plângeam. Când a terminat de vorbit, toată lumea te şi vedea bântuind prin celulă, scrâşnind din dinți şi făcând pipi direct pe podea.

— Ei, află că mai am un pic şi scap definitiv de mizerie, spuse Sam şi vorbele lui aveau un aer aproape sfidător, fără urmă de teamă. Uite, vreau să te rog ceva, adăugă el, dând la iveală încă un plic.

— Ăsta pentru cine mai e?

— Vreau să te duci şi să-i dai asta şefului oamenilor din Klan care stau afară, la intrare. Vezi să faci în aşa fel încât să te filmeze ziariştii pentru că vreau să ştie toată lumea ce-am scris aici.

— Şi ce scrie aici? întrebă Adam, bănuitor.

— Merge drept la țintă. Le cer să plece acasă. Să mă lase să mor în pace. N-am auzit niciodată de nici unul din grupurile astea care fac prea mult caz de moartea mea.

— Ştii bine că nu-i poți face să plece.

— Ştiu şi nici nu mă aştept s-o facă. Dar la televizor apare cum că indivizii sunt prietenii mei. Or, eu nu cunosc pe nici unul dintre ei.

— Nu sunt foarte convins că e o idee bună, se gândi Adam cu voce tare.

— Şi de ce nu, mă rog?

— Pentru că, exact în momentul ăsta, noi susținem în fața Circumscripției a cincea că nu eşti decât o legumă care nu poate în nici un caz să-şi adune gândurile pentru asemenea lucruri.

— Voi, avocații, mârâi Sam, înfuriindu-se brusc. Nu renunțați niciodată, nu-i aşa? Adam, s-a sfârşit, jocul s-a terminat.

— Nu, nu încă.

— Ba, în ce mă priveşte, s-a isprăvit. Şi acum ia dracului scrisoarea asta afurisită şi fă cum ți-am spus.

— Chiar acum? întrebă Adam, privindu-şi ceasul. Era unu şi jumătate.

— Da! Chiar acum. Te aştept aici.

Adam opri maşina lângă ghereta paznicului de la intrarea principală şi îi explică lui Louise ce avea de gând să facă. Era nervos. Femeia privi chiorâş plicul, apoi le strigă unor gardieni in uniformă să se apropie. Cei doi îl escortară pe Adam până la locul unde se desfăşura demonstrația. Cei câțiva reporteri care îi filmau pe protestatari îl recunoscură pe Adam şi se strânseră imediat în jurul lui, dar tânărul îşi văzu de drum fără să-i ia în seamă. Deşi speriat, era hotărât să facă ce i se ceruse, iar cele două gărzi de corp proaspăt achiziționate îl linişteau cât de cât.

Merse direct spre copertina alb-albastră care delimita cartierul general al Klanului; un grup de robe albe îl aştepta deja. Reprezentanții presei îl înconjurară imediat pe Adam, pe gardieni şi pe oamenii Klanului.

— Cine e şeful? întrebă Adam.

— Cine vrea să ştie? întrebă la rândul său un tânăr masiv, cu o barbă neagră şi obrajii arşi de soare. Picături de sudoare i se scurgeau din sprâncene.

— Am aici o declarație din partea lui Sam Cayhall, zise Adam cu voce tare şi cercul din jurul lui se strânse şi mai mult.

Aparatele de luat vederi începură să clipească. Reporterii puseră în funcțiune microfoanele şi casetofoanele.

— Linişte! strigă cineva.

— Înapoi! se răstiră gardienii.

Un grup de glugați în robe albe, dar fără cagule, se adună în fața lui Adam. Nu recunoscu printre ei pe nici unul dintre cei cu care avusese de-a face vinerea trecută. Indivizii nu păreau deloc prietenoşi.

Hărmălaia încetă şi mulțimea se strânse mai aproape ca să-l audă pe avocatul lui Sam.

Adam scoase biletul din plic, ținându-l cu amândouă mâinile.

— Mă numesc Adam Hall şi sunt avocatul lui Sam Cayhall. Am aici o declarație din partea lui Sam, repetă el. Poartă data de azi şi este adresată tuturor membrilor Ku Klux Klanului, precum şi celorlalte grupuri de demonstranți care protestează astăzi, aici, în favoarea lui. Citez: „Vă rog să plecați. Prezența voastră aici nu-mi aduce nici o mângâiere. Vă folosiți de execuția mea ca să vă susțineți propriile voastre interese. Nu cunosc pe nici unul dintre voi şi nu vreau să vă cunosc. Vă rog să plecați imediat. Prefer să mor fără să văd circul pe care-l faceți."

Adam aruncă o privire spre chipurile încruntate şi roşii de căldură, pe care transpirația lăsa dâre.

— Ultimul paragraf sună după cum urmează, şi citez din nou: „Nu mai sunt membru al Klanului. Resping această organizație şi tot ceea ce reprezintă. Astăzi aş fi fost un om liber dacă n-aş fi auzit niciodată de el". Semnează Sam Cayhall.

Adam împături foaia de hârtie şi o aruncă spre grupul de glugați uluiți şi fără grai.

Bărbosul cu obrajii arşi de soare făcu un salt, încercând să prindă scrisoarea. „Ia dă-mi mie chestia aia!" răcni el. Gardianul din dreapta lui Adam făcu iute un pas înainte, blocându-l. Preț de câteva secunde pline de groază, cele două gărzi de corp şi câțiva membri ai Klanului se încăierară scurt. Alți gardieni care urmăriseră scena din apropiere săriră în ajutor şi ordinea fu imediată repusă în drepturi. Mulțimea dădu înapoi.

— Plecați! strigă Adam, trimițându-le un zâmbet afectat. Ați auzit ce-a spus. Îi e ruşine cu voi!

— Du-te dracului! strigă la rândul lui şeful grupului.

Cei doi gardieni îl luară pe tânăr aproape pe sus, mai înainte să îi ațâțe din nou pe oamenii în robe albe. Ajunseră alergând la poarta închisorii, dărâmând în drumul lor ziarişti şi operatorii care nu se dăduseră la o parte; trecură de intrare, de un alt şir de gardieni şi de o nouă viermuială de ziarişti şi ajunseră în sfârşit la maşina lui Adam.

— Să nu vă mai întoarceți aici, îl rugă unul dintre gardieni.

Toată lumea ştia că din biroul lui McAllister se scurgeau informațiile asemenea apei dintr-o toaletă veche. Marți după-amiază, ultima bârfă din Jackson susținea că guvernatorul nu exclude deloc posibilitatea de a-l grația pe Sam Cayhall. Din clădirea Capitoliului bârfa se răspândi cu viteza fulgerului printre reporterii care aşteptau afară, transformându-se apoi în ditamai zvonul. La numai o oră de la scurgerea de informație, zvonul se ridicase la rangul de aproape-realitate.

Mona Stark se întâlni cu presa şi promise o declarație din partea guvernatorului. Instanțele judecătoreşti nu terminaseră de examinat cazul, explică ea. Da, o presiune imensă se exercita asupra guvernatorului.

48

Circumscripției judiciare cinci îi trebuiră mai puțin de trei ore ca să facă vânt ultimului din apelurile finale în direcția Curții Supreme a SUA. La ora trei avu loc o scurtă consfătuire telefonică. Hez Kerry şi Garner Goodman dădură fuga la biroul lui Roxburgh. Procurorul general dispunea de un sistem telefonic suficient de sofisticat ca să-i permită legături simultane cu Adam şi Lucas Mann la Parchman, judecătorul Robichaux la Lake Charles, judecătorul Judy la New Orleans şi judecătorul McNeely la Amarillo, în Texas. Cei trei judecători le permiseră lui Adam şi Roxburgh să-şi prezinte argumentele, apoi consfătuirea luă sfârşit. La ora patru, cele două părți primiră vestea respingerii acțiunii şi faxurile intrară curând în funcțiune. Kerry şi Goodman trimiseră imediat apelul la Curtea Supremă a SUA

Sam tocmai primea ultima vizită a doctorului când Adam află noutatea şi puse încet receptorul telefonului în furcă. Sam îl privea încruntat pe tânărul şi speriatul doctor care îi lua tensiunea. Packer şi Tiny se țineau pe aproape, la cererea expresă a medicului. Biroul din față era supraaglomerat.

— Circumscripția a cincea tocmai a respins apelul, anunță Adam pe un ton solemn.

— Nu prea trăim în Țara Făgăduinței, zise Sam, fără să-şi ia ochii de la doctor.

— Eu sunt optimist, sublinie Adam, dar fără prea mare tragere de inimă.

— Gata, zise doctorul punându-şi instrumentele în geantă şi îndreptându-se spre uşă.

— Prin urmare, sunt suficient de sănătos ca să mor? întrebă Sam.

Doctorul ieşi din încăpere fără să-i răspundă, urmat de Packer şi Tiny. Sam se ridică în picioare, îşi îndreptă spinarea şi începu să măsoare liniştit podeaua. Pantofii alunecau puțin la tocuri, împiedicându-l să meargă cu pasul său obişnuit.

— Eşti nervos? întrebă el, cu un surâs răutăcios pe buze.

— Fireşte. Şi bănuiesc că tu nu eşti.

— Moartea nu poate fi mai rea ca aşteptarea. Ei, pe dracu', sunt gata şi aş vrea să termin o dată cu toată chestia asta.

Adam fu cât pe-aci să spună câteva cuvinte răsuflate despre şansele lor cât se poate de rezonabile în fața Curții Supreme, dar n-avea chef să fie luat la trei păzeşte. Sam se plimba pufăind din țigară, şi era clar că nu se afla într-o dispoziție prea vorbăreață. Ca de obicei, Adam îşi găsi de lucru la telefon. Vorbi, dar foarte scurt, cu Goodman şi cu Kerry. În fond, nu prea mai rămăsese mare lucru de spus şi, în orice caz, nimic optimist.

Colonelul Nugent îşi făcu apariția pe veranda centrului pentru vizitatori şi ceru să se facă linişte. În fața lui, pe iarbă, mica armată de reporteri şi ziarişti aştepta cu nerăbdare tragerea la sorți. Pe masa de lângă colonel fusese aşezat un vas de metal. Fiecare reprezentant al presei avea câte un nasture portocaliu pe care era imprimat un număr. Nasturii fuseseră distribuiți de administrația închisorii în semn de acreditare. Gloata era neaşteptat de liniştită.

— Regulamentul închisorii oferă opt locuri pentru presă, explică Nugent şi cuvintele lui ajungeau până la urechile celor de la intrarea principală; acum el era în centrul atenției generale. Un loc revine de drept reprezentantului lui Associated Press, unul celui al lui UPI şi încă unul pentru rețeaua de ştiri din Mississippi. Mai rămân cinci locuri şi eu însumi voi extrage cinci numere din vasul acesta pentru cei cinci norocoşi de azi. Aveți vreo întrebare?

Şi deodată zeci de ziarişti constatară că nu aveau nimic de întrebat. Unii dintre ei îşi verificară numerele din piept. Grupul de pe peluză fu străbătut de fiori de emoție. Cu un gest teatral, Nugent vârî mâna în vas şi scoase un bilețel de hârtie.

— Numărul patru-opt-patru-trei, anunță el cu talentul unui crainic de bingo.

— Aici, strigă un tânăr emoționat, smucind de insigna norocoasă.

— Numele? strigă Nugent.

— Edwin King de la *Arkansas Gazette.*

Unul din directorii adjuncți aflat lângă colonel notă numele pe o bucată de hârtie. Edwin King câştigase admirația colegilor.

Nugent strigă iute şi celelalte patru numere, aruncând asupra celor ocoliți de noroc un văl de disperare.

— La unsprezece fix, două dubițe or să fie acolo, zise el, arătând spre drumul principal. Cei opt martori trebuie să fie prezenți ca să fie duşi la Unitatea de Maximă Securitate, unde vor asista la execuție. Nu sunt permise camerele de luat vederi şi magnetofoanele de orice tip. Cândva, pe la douăsprezece treizeci, vor fi reîmbarcați în dubițe şi aduşi înapoi, aici. O conferință de presă va avea loc apoi în holul principal al noii clădiri a administrației, care se va deschide pentru dumneavoastră la ora nouă. Întrebări?

— Câte persoane vor asista în total la execuție? întrebă cineva.

— Probabil treisprezece sau paisprezece în camera martorilor. Iar în Camera propriu-zisă, vom fi eu însumi, un preot, un doctor, călăul, avocatul închisorii şi doi gardieni.

— Familia victimelor va fi prezentă?

— Da. Domnul Elliot Kramer, bunicul, e trecut pe lista martorilor.

— Dar guvernatorul?

— Regulamentul îi oferă două locuri în camera martorilor. Unul dintre aceste locuri i-a fost rezervat domnului Kramer.

Dar nu am fost informat dacă guvernatorul va fi sau nu de față.

— Dar familia domnului Cayhall?

— Nu. Nici o rudă nu va asista la execuție.

Nugent parcă deschisese o cutie cu viermi. Întrebările țâşneau din toate părțile, iar el avea atâtea alte lucruri de făcut.

— Am terminat cu întrebările. Mulțumesc, zise el şi părăsi veranda.

Ultima vizită a lui Donnie Cayhall începu cu câteva minute înainte de ora şase. Fu condus direct în biroul din față unde îşi găsi fratele elegant îmbrăcat râzând de mama focului cu Adam. Sam făcu prezentările.

Până acum, tânărul îl evitase cu grijă pe fratele bunicului său. Donnie era corect şi curat, îmbrăcat şi aranjat cu grijă. Şi mai semăna şi cu Sam, acum că bătrânul se bărbierise, se tunsese şi aruncase de pe el salopeta cea roşie. Aveau aceeaşi înălțime, dar Sam părea mult mai subțire, deşi Donnie nu era deloc gras.

Omul nu era defel țăranul de care se temuse Adam. Dimpotrivă, păru sincer fericit să-l cunoască pe tânăr şi mândru că acesta era avocat. Era un om plăcut, care zâmbea cu uşurință, avea o dantură frumoasă şi ochi plini de tristețe.

— Cum mai merge? întrebă el după câteva minute, referindu-se la apeluri.

— Suntem la Curtea Supremă.

— Deci mai putem spera? Sam pufni scurt.

— Puțin, răspunse Adam, cu resemnare în glas şi-n suflet.

În cameră se lăsă tăcerea, în timp ce Adam şi Donnie se străduiau să găsească nişte subiecte mai puțin sensibile. Lui Sam însă nici că-i păsa. Stătea calm pe scaun, picior peste picior, şi pufăia din țigară. Mintea lui avea de lucru cu probleme la care ceilalți nici nu visau măcar.

— Azi am trecut pe la Albert, zise Donnie.

— Ce-i mai face prostata? întrebă Sam fără să-şi ridice privirea din podea.

— Habar n-am. El credea că ai şi murit.

— Aşa-i frate-meu ăsta.

— Am văzut-o şi pe mătuşa Finnie.

— Credeam că a murit, zise Sam, zâmbind.

— Nu mai are mult. A făcut nouăzeci şi unu de ani. E făcută praf de povestea asta a ta. Zice că ai fost mereu nepotul ei preferat.

— Ba nu putea să mă sufere şi nici eu pe ea. Ce dracu', doar când am venit aici n-o mai văzusem de cinci ani.

— Ei, oricum e făcută zob de chestia asta.

— Las' că-i trece, zise Sam, apoi izbucni în râs. Ți-aduci aminte cum am urmărit-o atunci când s-a dus în magazia din spatele casei bunicii şi pe urmă ne-am apucat să aruncăm cu pietre în pereți şi acoperiş, de-a ieşit de-acolo țipând şi plângând?

— Cum să nu, zise Donnie, zguduindu-se de râs. Acoperişul era de tablă şi fiecare piatră făcea un zgomot de bombă.

— Eram tu, eu şi Albert. Tu n-aveai nici patru ani pe vremea aia.

— Da' tot îmi aduc aminte.

Povestea câştigă în amănunte şi râsul deveni contagios. Adam se surprinse râzând şi el la vederea celor doi bătrâni veseli ca nişte copii. De la istoria cu mătuşa Finnie ajunseră la una despre bărbatul ei, unchiul Garland, care fusese un invalid rău la suflet, şi hohotele de râs merseră înainte.

Ultima masă aleasă de Sam era o încercare deliberată de a-i umili pe bucătarii mototoli şi porțiile lor îngrozitoare care-l chinuiseră nouă ani şi jumătate. Ceru ceva uşor, adus într-o cutie de carton şi care se găsea cu uşurință. Se minunase de nenumărate ori de predecesorii săi care comandaseră mese

împărăteşti — fripturi, homar, plăcintă cu brânză. Buster Moac ceruse şi mâncase două duzini de stridii, o salată grecească, pe urmă un antricot şi alte câteva feluri. Nu înțelesese niciodată cum de aveau o asemenea poftă de mâncare cu numai câteva ore înainte de moarte.

Nu îi era deloc foame în clipa în care Nugent bătu la uşă: era şapte treizeci. În spatele colonelului veneau Packer şi un lucrător de la administrație care ducea o tavă. În mijlocul tăvii stătea un castron mare în care se odihneau trei înghețate Eskimo Pie, iar alături, într-un mic termos, se găsea cafeaua lui preferată, French Market. Omul lăsă tava pe birou.

— Nu prea e cine ştie ce de cina asta, Sam, zise Nugent.

— Pot s-o savurez în pace, sau ai de gând să-mi baţi capul cu conversația ta idioată?

Nugent înțepeni şi-şi întoarse privirea spre Adam.

— Ne întoarcem peste o oră. Atunci, oaspeții vor fi obligați să plece, iar noi ne vom întoarce în celula de observație. Bine?

— Pleacă, zise Sam.

— Ce dracu', Sam, n-ai comandat ceva care să ne placă şi nouă? întrebă Donnie imediat ce rămaseră iar singuri. Ce hal de ultimă masă mai e şi asta?

— A mea. Când o să vină rândul tău, comandă ce vrei, zise Sam, apoi muşcă cu poftă din înghețata de vanilie învelită în ciocolată. Îşi turnă în ceaşcă un strop de cafea: era neagră, tare şi cu o aromă minunată.

Donnie şi Adam stăteau pe scaunele de lângă perete şi-l priveau din spate pe Sam cum îşi lua ultima masă.

Începuseră să sosească încă de pe la cinci. Veneau din toate zonele statului, singuri, în maşini mari de culori diferite pe ale căror uşi şi aripi erau desenate tot felul de embleme şi însemne ciudate. Unii aveau chiar şi girofaruri pe capotă. Alții aveau şi carabine fixate deasupra banchetei din față. Toate maşinile aveau antene radio care se legănau în vânt.

Erau şerifi aleşi să-şi apere concetăţenii din ţinut. Mulţi dintre ei făcuseră destui ani de muncă şi cei mai mulţi luaseră deja parte la ritualul nescris al cinei dinaintea execuţiei.

Festinul era pregătit de o bucătăreasă pe nume Miss Mazola şi meniul era mereu acelaşi. Pui imenşi prăjiţi în untură, mazăre şi biscuiţi cu unt şi lapte de mărimea unor cârnăciori. Bucătăria se afla în spatele micii cofetării de lângă clădirea principală a administraţiei. Mâncarea era întotdeauna servită la ora şapte, indiferent de numărul şerifilor prezenţi.

În seara asta, se strânsese cel mai mare număr de persoane de la moartea lui Teddy Doyle Meeks, în 1982. Miss Mazola se aşteptase la aşa ceva pentru că citea şi ea ziarele şi toată lumea era la curent cu povestea lui Sam Cayhall. Femeia se aştepta la vreo cincizeci de şerifi.

Fură primiţi pe la intrarea principală, ca nişte demnitari, şi îşi parcară maşinile la întâmplare în jurul cofetăriei. Cei mai mulţi dintre ei erau nişte bărbaţi masivi cu stomacuri cinstite şi o poftă de mâncare de speriat. Drumul lung pur şi simplu îi înfometase.

În timpul cinei, glumele fură destul de blânde. Mâncară ca nişte porci, apoi ieşiră la aer şi se aşezară pe capotele maşinilor, urmărind lăsarea întunericului. Îşi scoteau resturile de carne de pui din măsele şi lăudau cât puteau mâncarea lui Miss Mazola. Stăteau toţi cu urechile ciulite la radiourile de la bord, de parcă ştirea despre moartea lui Cayhall urma să fie transmisă din clipă în clipă. Îşi aduceau aminte de alte execuţii şi despre crime oribile petrecute la ei acasă, precum şi despre deţinuţii din listă pe care îi cunoşteau personal. Afurisita aia de cameră de gazare nu era folosită cât trebuia.

Priviră uluiţi la sutele de demonstranţi din apropierea şoselei, chiar în faţa lor. Se mai scobiră un pic în dinţi, apoi intrară în cofetărie, pentru că venea la rând prăjitura de ciocolată.

Era o noapte minunată pentru aplicarea legii.

49

Întunericul aduse o linişte ciudată peste şoseaua din faţa penitenciarului. Oamenii Klanului, dintre care nici măcar unul nu se supusese cererii venite din partea lui Sam de a pleca de acolo, se aşezaseră pe scaunele pliante şi pe iarba călcată în picioare şi aşteptau. Capetele rase şi fraţii lor întru credinţă, copţi de soarele de august, se strânseseră în grupuri mici şi se răcoreau cu apă de la gheaţă. Un contingent de la Amnesty International se alăturase călugăriţelor şi celorlalţi activişti. Aprinseseră lumânări, spuneau rugăciuni şi cântau încetişor; încercau să nu se amestece cu celelalte grupuri. Ia o altă zi, o altă execuţie, un alt deţinut şi vei da de exact aceiaşi oameni odioşi care se vor afla în primele rânduri, urlând să curgă sângele.

Calmul fu însă stricat de sosirea unei furgonete plină cu adolescenţi care se apropie de intrarea principală. Deodată, cei din maşină se porniră să strige tare şi la unison: „Gazaţi-i curul! Gazaţi-i curul! Gazaţi-i curul!". Apoi furgoneta se îndepărtă în scârţâitul cauciucurilor. Câţiva dintre oamenii Klanului săriră în picioare, gata de bătaie, dar puştii dispăruseră şi n-aveau de gând să se întoarcă.

Patrula de poliţie păstră situaţia sub control. Ceilalţi poliţişti stăteau adunaţi în grupuri, supraveghind circulaţia maşinilor, pe oamenii Klanului şi capetele rase. Un elicopter se învârtea deasupra tuturor.

În sfârşit, Goodman hotărî că analiza pieţei poate lua sfârşit. Timp de cinci zile lungi, dăduseră peste două mii de telefoane. Îi plăti pe studenţi, le confiscă telefoanele celulare

şi le mulțumi din suflet pentru ajutorul dat. Nici unul dintre ei nu părea dornic să arunce prosopul în ring, aşa că îl însoțiră până la Capitoliu unde se afla un alt oştean de veghe pe creneluri. Guvernatorul nu-şi părăsise biroul de la etajul al doilea.

Unul dintre studenți se oferi să ducă un telefon lui John Bryan Glass aflat peste drum, în clădirea Curții Supreme a statului Mississippi. Goodman îi sună pe rând pe Glass, Kerry şi Joshua Caldwell, un vechi prieten care fusese de acord să aştepte lângă biroul grefierului pentru condamnări la moarte de la Washington. Goodman îi aşezase pe toți la locurile lor. Toate telefoanele funcționau. Îl sună pe Adam. Sam îşi termina ultima masă, şi nu voia să vorbească cu Goodman. Dar ținea să-i mulțumească pentru tot ce făcuse.

Când termină de mâncat înghețata şi de băut cafeaua, Sam se ridică şi-şi dezmorți picioarele. Donnie nu mai scosese nici o vorbă de multă vreme. Suferea cumplit şi se pregătea de plecare. Nugent avea să se întoarcă în curând şi el voia să-şi ia rămas bun mai înainte de sosirea colonelului.

Sam îşi pătase cămaşa cu un strop de înghețată şi fratele mai mic încercă să curețe locul cu un şervet.

— N-are importanță, zise Sam, privindu-l.

— Da, ai dreptate, fu de acord Donnie care continuă totuşi să şteargă pata. Ar fi mai bine să plec acum, Sam. Ăilalți or să vină din clipă-n clipă.

Cei doi bărbați se îmbrățişară îndelung, bătându-se uşor cu mâinile pe spinare.

— Îmi pare rău, Sam, zise Donnie cu glas tremurat. Îmi pare tare rău.

Se îndepărtară unul de celălalt, ținându-se totuşi de umeri; amândoi aveau ochii umezi, dar nu plângeau. N-ar fi plâns în ruptul capului unul în fața celuilalt.

— Ai grijă de tine, spuse Sam.

— Şi tu. Spune o rugăciune, Sam, bine?

— Aşa am să fac. Mulțumesc pentru tot. Tu eşti singurul căruia i-a păsat de mine.

Donnie îşi muşcă buzele şi privi în altă parte. Apoi dădu mâna cu Adam, dar nu fu în stare să spună nici un cuvânt. În sfârşit, părăsi încăperea.

— N-ai nici o veste de la Curtea Supremă? întrebă Sam aşa, deodată, ca şi cum i-ar fi venit ideea că mai există o şansă.

— Nu, răspunse Adam cu tristeţe.

— Să ştii că vreau cu adevărat ca toate astea să se termine, Adam, zise el, alegându-şi cu grijă cuvintele. Totul e atât de crud.

Tânărul nu ştiu ce să spună.

— În China, se strecoară în spatele tău şi-ţi trag un glonte în cap. Nici un ultim castron de orez. Nici un la revedere. Nici o aşteptare. Nu e o idee prea rea.

Adam îşi privi ceasul pentru a nu ştiu câta oară în mai puţin de o oră. Începând de la prânz trăise momente ciudate, când orele păreau să se risipească în zbor pentru ca apoi să aibă impresia că timpul se oprise în loc. Cineva bătu la uşă.

— Intră, zise Sam cu glas abia auzit.

Reverendul Ralph Griffin intră în încăpere, închizând uşa în urma lui. Se mai întâlnise cu Sam de două ori în cursul zilei şi era clar că nu-i era deloc uşor. Era prima execuţie la care lua parte şi hotărâse că va fi şi ultima. Vărul său din Senatul statului îi va găsi un alt post. Îl salută pe Adam printr-o clătinare a capului, apoi se aşeză lângă Sam. Era aproape ora nouă.

— Colonelul Nugent e afară. Zice că te aşteaptă.

— Păi, atunci hai să nu mergem. Hai să stăm aici.

— Eu sunt de acord.

— Părinte, vreau să vă spun că în ultimele zile am găsit în inima mea sentimente la care nici nu visam. Dar, pe viaţa mea, pe javra aia care aşteaptă afară o urăsc. Şi nu pot altfel.

— Ura e un păcat îngrozitor, Sam.

— Ştiu, dar nu pot face altfel.

— Ca să fiu sincer, nici mie nu-mi place în mod deosebit persoana aceea.

Sam zâmbi şi îl luă pe preot pe după umeri. Vocile de afară se auziră din ce în ce mai tare şi Nugent năvăli în încăpere.

— Sam, a venit vremea să mergem înapoi în celula de observație.

Adam se ridică, simțindu-şi genunchii moi de frică, stomacul făcut ghem şi inima bătând nebuneşte. Sam însă era absolut senin.

— Hai să mergem, zise el, sărind de pe birou.

În holul îngust aşteptau câțiva dintre gardienii cei mai robuşti de la Parchman. Sam îl prinse pe Adam de mână şi păşiră încet împreună, cu reverendul în urma lor.

Adam strângea cu putere mâna bunicului său şi nu vedea nimic în jur. Traversară încăperea din centrul listei morții, apoi două rânduri de uşi şi, în sfârşit, gratiile de la capătul Nivelului A. Uşa de la etaj se închise în urma lor şi îl urmară pe Nugent de-a lungul culoarului.

Sam privea chipurile oamenilor pe care îi cunoştea atât de bine. Îi făcu cu ochiul lui Hank Henshaw, clătină curajos din cap în direcția lui J.B. Gullitt care avea ochii plini de lacrimi, îi trimise un zâmbet lui Stock Turner. Toți se sprijineau de gratii, capetele le atârnau în piept, spaima li se citea pe față. Sam încercă să pară cât mai curajos cu putință.

Nugent se opri în dreptul ultimei celule şi aşteptă ca uşa să fie deschisă prin telecomandă de la celălalt capăt al culoarului. Sam, Adam şi Ralph intrară în celulă, iar colonelul făcu semn să se închidă uşa.

Înăuntru era întuneric, lumina şi televizorul erau stinse. Sam se aşeză pe pat, între Adam şi reverend. Se sprijini cu coatele pe genunchi şi-şi lăsă capul mult în piept.

Nugent îi privi câteva secunde, dar nu găsi nimic potrivit de spus. Avea să se întoarcă pe la unsprezece ca să-l ducă pe Sam în camera de izolare. Ştiau cu toții că se va întoarce. Şi era prea crud din partea lui să îi amintească lui Sam acest lucru. Aşa că se mulțumi să plece, însoțit de gardienii care-l aşteptaseră în întuneric. Nugent porni spre camera de izolare

unde fusese instalat un pat pliant pentru ultima oră de viață a condamnatului. Traversă mica încăpere şi păşi în camera de gazare unde pregătirile erau pe terminate.

Călăul era ocupat. Numele lui era Bill Monday, era un tip scund şi robust, avea nouă degete la mâini şi, dacă execuția avea loc, atunci câştiga cinci sute de dolari. Fusese numit de guvernator. În momentul acela, se afla în cămăruța cunoscută sub numele de camera chimică aflată la mai puțin de un metru jumătate de camera de gazare, şi studia lista pe care o avea în față. Pe masa de alături, fuseseră aşezate o cutie de o livră plină cu pastile de cianură de sodiu, o butelie de aproape cinci litri plină cu acid sulfuric, o cutie de o livră cu acid caustic, un recipient de oțel cu aproape douăzeci şi cinci de kilograme de amoniac şi un bidon cu cinci galoane de apă distilată. Pe o masă mai mică se aflau trei măşti de gaze, trei perechi de mănuşi de cauciuc, o pâlnie, săpun pentru mâini, prosoape şi o cârpă de praf. Între cele două mese se vedea un vas pentru amestecarea acizilor, montat la capătul unei țevi cu grosimea de doi țoli care intra în podea, pe lângă perete, ca să apară în camera de alături, chiar lângă sistemul de pârghii.

De fapt, Monday trebuia să verifice trei liste. Una cu instrucțiuni pentru amestecarea substanțelor; acidul sulfuric şi apa distilată vor fi amestecate astfel încât să se obțină o concentrație de aproximativ 41%; soluția de sodă caustică se prepara dizolvând o livră de acid caustic în două galoane şi jumătate de apă; în sfârşit, mai erau câteva amestecuri pentru curățarea camerei după execuție. Altă listă cuprindea substanțele chimice şi celelalte materiale necesare. Iar a treia listă prezenta procedura de urmat în cazul unei execuții reale.

Nugent îi spuse lui Monday că lucrurile decurgeau conform planului. Unul din asistenții lui Monday dădea cu vaselină pe marginile de la ferestrele camerei. Un membru al echipei făcea verificarea cataramelor şi curelelor de la scaunul de lemn. Doctorul îşi pierdea vremea jucându-se cu monitorul

de EKG. Prin uşa deschisă se vedea ambulanța care aştepta deja la locul ei.

Nugent aruncă încă o privire pe cele trei liste, deşi le ştia pe dinafară. De fapt, chiar scrisese o altă listă, un fel de diagramă a execuției care avea să fie folosită de el însuşi, de Monday şi de asistentul acestuia. Ea cuprindea etapele cronologice ale execuției: amestecare apă şi acid, prizonierul intră în cameră, uşa camerei încuiată, amestecare cianură de sodiu cu acidul, gaz loveşte prizonier drept în față, prizonier aparent inconştient, prizonier cu siguranță inconştient, mişcări ale corpului prizonierului, ultima mişcare vizibilă, oprit bătăi inimă, oprit respirație, deschis valva de evacuare, deschis valva de aerisire, deschis uşa camerei, prizonier scos din cameră, prizonier declarat mort în dreptul fiecărui rând rămăsese spațiu liber pentru înregistrarea orei exacte şi a timpului scurs de la etapa precedentă. În totul, lista cuprindea douăzeci şi nouă de etape care trebuiau parcurse rând pe rând de la începutul până la sfârşitul execuției.

Bineînțeles că lista avea şi o anexă, cu cincisprezece acțiuni necesare, dintre care ultima era urcarea prizonierului în ambulanță.

Nugent ştia pe dinafară tot ce scria în listă şi anexă; ştia cum să amestece substanțele chimice, cum să deschidă supapele şi cât timp să le lase deschise, ştia cum să le închidă. Ce mai, ştia absolut tot.

Colonelul ieşi ca să vorbească cu şoferul ambulanței şi ca să ia puțin aer, apoi trecu prin camera de izolare înapoi în Nivelul X. Aştepta şi el ca toți ceilalți ca afurisita aia de Curte Supremă să se pronunțe într-un fel sau altul.

Îi trimise pe cei mai înalți doi gardieni pe care îi găsi să închidă ferestrele de pe culoar care dădeau in afară. Ferestrele, ca şi clădirea, existau de treizeci şi şase de ani, aşa că nu se închideau cu una cu două şi în nici un caz fără zgomot. Gardienii le împinseră cu toată puterea până când pocnetul lor se răspândi pe tot etajul. Treizeci şi cinci de ferestre; fiecare deținut cunoştea numărul, şi, pe măsură ce

ele pocneau una după alta, culoarul devenea şi mai sumbru, şi mai tăcut.

În sfârşit, gardienii îşi terminară treaba şi plecară. Lista era perfect încuiată — fiecare deținut în celula lui, toate uşile asigurate, toate ferestrele încuiate.

Sam începu să tremure când auzi zgomotul ferestrelor. Capul îi căzu şi mai mult în piept. Adam îi cuprinse cu brațul umerii fragili.

— Întotdeauna mi-au plăcut ferestrele astea, zise Sam cu glas răguşit.

O trupă de gardieni se zgâiau înăuntru ca nişte copii la animalele din grădina zoologică şi Sam nu voia să fie auzit. De fapt, era greu să-ți închipui că exista acolo ceva care să-i placă.

— Când ploua tare, apa trecea prin ferestre şi băltea pe podea. Întotdeauna mi-a plăcut ploaia. Şi luna. Câteodată, când nu erau nori, puteam să zăresc un colț de lună prin ferestrele alea. Mereu m-am întrebat de ce nu au mai multe ferestre pe-aici. Vreau să spun că, ce mama dracului, iertați-mă părinte, de ce să nu ai voie să vezi ce-i afară?

Niciodată n-am înțeles chestia asta. dar cred că n-am înțeles eu multe lucruri. Ce să mai zic, spuse el, apoi vocea i se pierdu Undeva în întuneric, Puştiul Predicator cânta cu glas plăcut de tenor „Să merg alături de Tine, Doamne"; un cântec tare frumos.

„Să merg alături de Tine, Doamne,
Îndeplineşte-mi, Iisuse, ruga,
Să merg mereu alături de Tine..."

— Linişte! strigă un gardian.

— Lasă-l în pace! strigă şi Sam, speriindu-i pe Adam şi pe Ralph. Cântă, Randy, adăugă el doar pentru urechile celui de alături. Puştiul Predicator aşteptă o clipă să-şi revină, apoi îşi reluă cântecul.

O uşă fu trântită pe undeva, pe-aproape, făcându-l pe Sam să tresară. Adam îl strânse de umeri şi bătrânul se linişti, privind pierdut un punct nevăzut din podeaua celulei.

— Înțeleg că Lee n-o să vină, zise el, cu durere în glas. Adam stătu o clipă pe gânduri, apoi se hotărî să spună adevărul.

— Nu ştiu unde este Lee. N-am mai văzut-o de zece zile.

— Păi, parcă era într-o clinică de dezalcoolizare.

— Aşa cred şi eu, dar nu ştiu în care clinică. Iartă-mă. Am făcut tot ce-am putut ca să dau de ea.

— M-am gândit mult la ea zilele astea. Te rog să-i spui asta.

— Am să-i spun.

Dacă o să mai dea ochii cu ea, o să facă efortul să nu o strângă de gât.

— Şi m-am gândit mult şi la Eddie.

— Sam, nu mai avem prea mult timp. Aşa că hai să vorbim despre lucruri frumoase, vrei?

— Vreau să mă ierți pentru ce i-am făcut lui Eddie.

— Te-am şi iertat, Sam. Chestia asta s-a rezolvat. Carmen şi cu mine te-am iertat.

— Poate că mai sunt şi alții la care ar trebui să ne gândim, Sam, interveni Ralph la urechea bătrânului.

— Poate mai târziu.

Uşa de la capătul culoarului se deschise şi se auziră paşi venind spre ei. Lucas Mann, însoțit de un gardian, se opri în dreptul celulei şi privi cele trei umbre strânse una într-alta pe marginea patului.

— Adam, eşti căutat la telefon în biroul din față, zise el nervos.

Cele trei umbre încremeniră. Apoi Adam sări în picioare şi ieşi fără să scoată o vorbă. Stomacul îi tremura îngrozitor în timp ce alerga pe culoar.

— Arde-i, Adam, îi strigă J.B. Gullitt.

— Cine e? îl întrebă pe Lucas Mann care alerga în pas cu el.

— Garner Goodman.

Receptorul stătea pe masă. Adam îl înşfăcă dintr-o mişcare şi se aşează pe birou.

— Garner, sunt eu, Adam.

— Adam, sunt la Capitoliu, chiar lângă biroul guvernatorului. Curtea Supremă ne-a respins apelul. Nu mai e nimic de făcut.

Adam închise ochii.

— Atunci, bănuiesc că asta-i tot, zise el, privindu-l pe Lucas Mann. Acesta se încruntă şi îşi plecă ochii.

— Stai cuminte. Guvernatorul are să facă o declarație, aşa că te sun peste cinci minute.

Adam puse receptorul în furcă şi îl privi fix.

— Curtea Supremă a respins acțiunea, spuse el, cu privirea lipită de telefon. Guvernatorul o să facă o declarație, aşa că Goodman mă sună peste cinci minute.

— Îmi pare rău, Adam, zise Mann aşezându-se pe-un scaun. Tare rău. Cum se prezintă Sam?

— Am impresia că el se prezintă mai bine decât mine.

— Ciudat, nu-i aşa? E cea de-a cincea execuție la care iau parte şi continuă să mă uluiască calmul cu care se duc. Când se întunecă, renunță la luptă. Mănâncă pentru ultima dată, îşi iau rămas bun de la familii şi devin straniu de placizi. Cred că, în locul lor, eu aş da din picioare, aş urla şi aş plânge. Cred că ar fi nevoie de douăzeci de oameni ca să mă scoată afară din celula de observație.

Adam reuşi să zâmbească uşor, apoi observă o cutie de pantofi deschisă pe birou. Înăuntru, pe o folie de aluminiu, se vedeau câteva fursecuri sfărâmate. Cutia aceea nu fusese acolo în urmă cu o oră.

— Ce-i asta? întrebă el, fără prea multă curiozitate.

— Prăjituri pentru execuție.

— Poftim?

— Da, o doamnă drăguță care locuieşte aproape le pregăteşte de fiecare dată când are loc o execuție.

— De ce?

— Nu ştiu. De fapt, habar n-am pentru ce face chestia asta.

— Şi cine le mănâncă? întrebă Adam privind firimiturile de parcă ar fi fost otrăvite.

— Gardienii şi lucrători administrației.

Adam clătină nedumerit din cap. Adevărul e că avea prea multe pe cap ca să încerce o analiză a rostului fursecurilor pentru execuție.

Pentru această ocazie, David McAllister îmbrăcă un costum bleumarin, o cămaşă albă şi o cravată grena. Se pieptănă, se spălă pe dinți şi intră în birou printr-o uşă laterală. Mona Stark citea nişte numere cu voce mormăită.

— Telefoanele au încetat, anunță ea, oarecum uşurată.

— Nu vreau să aud nimic despre asta, zise McAllister, verificându-şi cravata şi dinții într-o oglindă. Hai să mergem.

În hol îl întâmpinară cele două gărzi de corp care îl escortară în sala plină de lumini, reporteri şi operatori. Guvernatorul se apropie de un pupitru improvizat pe care fuseseră înfipte mai multe microfoane.

— Curtea Supremă a SUA a respins ultimele apeluri ale lui Sam Cayhall, zise el pe un ton dramatic, de parcă reporterii nu aflaseră încă vestea. Astfel, reluă el după o pauză de efect, după trei procese, după nouă ani de apeluri la toate instanțele permise de Constituția țării noastre, după ce cazul a fost examinat de nu mai puțin de patruzeci şi şapte de judecători, Sam Cayhall va avea parte de dreptate. Crima lui a fost comisă acum douăzeci şi trei de ani. Poate că justiția acționează încet, dar totuşi acționează. Mulți oameni mi-au telefonat, rugându-mă să-l grațiez pe domnul Cayhall. Dar nu pot face aşa ceva. Nu pot să trec peste înțelepciunea juriului care l-a condamnat şi nu-mi pot impune judecata în detrimentul hotărârilor distinselor noastre instanțe de judecată. Şi nici nu doresc să mă ridic împotriva dorințelor exprimate de prietenii mei, familia Kramer.

O nouă pauză în discurs. Vorbea liber, dar toată lumea îşi dădu seama imediat că guvernatorul muncise mult la acest anunț.

— Sper din tot sufletul că execuția lui Sam Cayhall ne va ajuta să punem punct unui capitol dureros din istoria atât de chinuită a statului nostru. Îi chem pe toți cetățenii statului Mississippi să se unească în această tristă noapte şi să lucreze împreună pentru egalitate. Dumnezeu să se îndure de sufletul lui.

Întrebările țâşniră ca din puşcă, dar guvernatorul se retrase flancat de cele două gărzi de corp. Coborâră în goană scara de la intrarea dinspre nord, unde îi aştepta o maşină. Elicopterul îi aştepta şi el la o distanță de aproximativ o milă de locul în care se aflau.

Goodman ieşi din clădire şi se opri lângă unul din tunurile îndreptate, din motive necunoscute, spre clădirile înalte din preajmă. La poalele treptelor de la intrare, un grup numeros de protestatari aprinsese lumânări. Îi telefonă lui Adam ca să-i dea vestea, apoi trecu printre oameni şi lumânări şi părăsi zona Capitoliului. În timp ce traversa strada, grupul demonstranților se porni să cânte. Rătăci o vreme fără țintă prin oraş, apoi se îndreptă spre biroul lui Hez Kerry.

50

La întoarcere, drumul fu mai lung. Adam reveni singur în celula de observație. Lucas Mann dispăruse undeva, în labirintul listei morții.

În timp ce aştepta să i se deschidă uşa grea din mijlocul clădirii, Adam fu imediat conştient de două lucruri. Primul, că numărul celor care se vânturau de colo-colo crescuse simțitor — mai mulți gardieni, mai mulți străini cu insigne de plastic

în piept şi pistoale la şold, mai mulți bărbați cu fețe încruntate, îmbrăcați în cămăşi cu mâneci scurte şi cu cravate de poliester la gât. Un eveniment singular era pe cale să se întâmple şi nu trebuia în nici un caz trecut cu vederea. După părerea lui Adam, majoritatea angajaților închisorii țineau să nu rateze executarea sentinței.

Al doilea lucru de care îşi dădu seama fu faptul că avea cămaşa leoarcă de transpirație şi că gulerul i se lipise de gât. Îşi desfăcu nodul de la cravată exact în clipa în care uşa se deschise cu un zgomot metalic, însoțit de zumzăitul unui motor electric. Undeva, în labirintul de ziduri şi de ferestre şi de gratii, un gardian urmărea totul cu atenție şi apăsa pe butonul care trebuia. Păşi mai departe, lărgindu-şi nodul de la cravată şi descheindu-şi primul nasture al cămăşii, şi ajunse apoi în fața următorului obstacol: un perete de gratii dincolo de care începea Nivelul A. Îşi trecu mâna peste frunte, dar nu dădu peste nici un strop de sudoare. Trase adânc în piept aerul înăbuşitor şi jilav.

Acum, că ferestrele fuseseră închise, atmosfera de pe etaj era de-a dreptul sufocantă; încă un zgomot metalic, încă un sforăit de motor electric, şi păşi pe culoarul despre care Sam îi spusese că are puțin peste doi metri lățime. Trei seturi de becuri fluorescente cumplit de murdare răspândeau mai degrabă umbră decât lumină de-a lungul culoarului. Trecu prin fața celulelor întunecate, ocupate de asasini crunți care în clipa aceea se rugau, meditau sau chiar plângeau.

— Veşti bune, Adam? îl imploră din întuneric glasul lui J.B. Gullitt.

Adam nu-i răspunse. Îşi ridică privirea spre ferestrele care păstrau urmele straturilor succesive de vopsea şi mintea lui fu lovită brusc de o întrebare: oare câți avocați înaintea lui făcuseră acelaşi ultim drum între biroul din față şi celula de observație, aducând unui muribund vestea că se rupsese până şi cel din urmă fir de speranță? Cum locul avea o istorie bogată în execuții, trase concluzia că mulți alții fuseseră puşi la încercare în acest chip. Chiar şi Garner Goodman fusese

nevoit să-i aducă vestea lui Maynard Tole; gândul acesta îi aduse lui Adam îmbărbătarea de care avea atâta nevoie.

Nu luă în seamă privirile curioase ale micii gloate care se zgâia la el de la celălalt capăt al culoarului. Se opri în dreptul ultimei celule şi uşa se deschise, cuminte.

Îi găsi pe Sam şi pe reverend aşa cum îi lăsase, aşezați pe pat şi vorbindu-şi în şoaptă, la ureche. Amândoi îşi întoarseră privirile spre el; Adam se aşează lângă bătrân şi îşi petrecu brațul în jurul umerilor care păreau şi mai fragili.

— Curtea Supremă a respins toate apelurile, zise el foarte încet, şi glasul mai-mai că i se frânse.

Reverendul scăpă un geamăt îndurerat, dar Sam dădu din cap, vrând parcă să spună că fusese sigur de acest sfârşit.

— Iar guvernatorul a respins grațierea.

Bătrânul încercă să-şi îndrepte umerii, plin de curaj, dar puterile îl părăsiră.

— Iisuse, îndură-te de noi, zise Ralph Griffin.

— Atunci înseamnă că totul s-a terminat, zise Sam.

— Da; nu mai e nimic de făcut, şopti Adam.

Escadronul morții adunat la capătul culoarului era în mod vizibil tulburat. Până la urmă, tot are să se întâmple. O uşă fu trântită undeva în spate, în direcția camerei de gazare, şi genunchii lui Sam se loviră brusc unul de altul.

O vreme, bătrânul nu mai zise nimic — ceasul continua să ticăie împleticit.

— Părinte, cred că acum ar trebui să ne rugăm, zise Sam.

— Şi eu cred că ar trebui. Am aşteptat destul.

— Cum vreți să facem?

— Păi, ar trebui să-mi spui pentru ce anume vrei să te rogi?

— Aş vrea să fiu sigur că Dumnezeu nu e mânios pe mine când am să mor, spuse bătrânul după o clipă de gândire.

— O idee foarte bună. Şi de ce crezi că Dumnezeu ar fi mânios pe tine?

— Păi, nu se vede?

— Cred că cea mai bună cale e să-ți mărturiseşti păcatele şi să-L rogi pe Dumnezeu să te ierte, zise Griffin, frecându-şi mâinile.

— Toate păcatele?

— Nu e nevoie să faci o listă, e de-ajuns să-L rogi pe Dumnezeu să-ți ierte totul.

— Un fel de căință de acoperire.

— Mda, cam aşa ceva. Dar să ştii că are efect dacă o faci cu toată seriozitatea.

— Păi, sunt al dracului de serios.

— Crezi în iad, Sam?

— Da, cred.

— Crezi în rai?

— Da.

— Crezi că toți creştinii merg în rai?

Sam se gândi îndelung, apoi dădu uşor din cap şi întrebă la rândul său:

— Dar dumneavoastră?

— Da, Sam, eu cred.

— Atunci vă cred pe cuvânt.

— Bun. Să ai încredere în ceea ce-ți spun. Bine?

— Vreau să vă spun că, aşa, totul pare mult prea uşor. E de-ajuns să spun o rugăciune cât de mică şi mi se iartă totul.

— Ce anume te deranjează?

— Păi, eu am făcut nişte chestii tare urâte, părinte.

— Asta am făcut cu toții. Dar Dumnezeul nostru este Unul al iubirii nesfârşite.

— Dumneavoastră n-ați făcut ce-am făcut eu.

— Ai să te simți mai bine dacă ai să vorbeşti despre asta?

— Da, n-am să mă simt bine niciodată dacă nu vorbesc.

— Te ascult, Sam.

— Vreți să vă las singuri? întrebă Adam, dar mâna lui Sam i se încleştă pe genunchi.

— Nu.

— Nu prea mai aveam timp, Sam, zise Ralph, privind printre gratii.

Sam trase adânc aer în piept şi începu să vorbească foarte încet, în aşa fel încât să nu fie auzit decât de Adam şi Ralph.

— L-am ucis pe Joe Lincoln. Am mai spus că-mi pare rău.

Ralph începuse deja să se roage.

— Şi i-am ajutat pe fraţii mei să-i omoare pe ăia doi de l-au ucis pe tata. Sincer vorbind, nu m-am simţit niciodată vinovat pentru asta. Niciodată până acum. Zilele astea, mi s-a părut că viaţa unui om este mult mai preţioasă decât credeam. Am greşit. Când am avut vreo cinşpe-şaişpe ani, am luat parte la un linşaj. Eram şi eu unul din grămadă şi probabil că, şi să fi vrut, tot n-aş fi putut să-i împiedic s-o facă. Dar adevărul e că nici măcar n-am încercat şi din cauza asta mă simt vinovat.

Sam se opri şi tânărul îşi ţinu răsuflarea, sperând ca spovedania să se fi terminat. Ralph aşteptă un timp, apoi întrebă:

— Asta-i tot, Sam?

— Nu, mai e ceva.

Adam închise ochii şi îşi adună toată forţa de care mai era în stare. Se simţea ameţit şi-i venea să vomite.

— A mai fost un linşaj. Pe băiatul ăla îl chema Cletus. Nu-mi mai amintesc numele de familie. A fost un linşaj organizat de Klan. Eu aveam optsprezece ani. E tot ce pot să spun.

Coşmarul ăsta n-o să se termine niciodată, îşi zise Adam.

Timp de câteva minute, Sam nu mai scoase nici un cuvânt. Ralph se ruga din tot sufletul, iar Adam aştepta pur şi simplu urmarea.

— Şi nu eu i-am omorât pe băieţii Kramer, zise Sam cu glas tremurător. Eu n-aveam nimic de-a face cu povestea aia şi am greşit când m-am amestecat în aiureala aia. De mulţi ani, îmi stă pe suflet. Am greşit că am făcut parte din Klan, că am urât pe toată lumea şi că am pus bombe. Dar pe băieţii ăia nu i-am omorât eu. Nu avusesem intenţia să facem rău cuiva. Bomba ar fi trebuit să explodeze în timpul nopţii, în aşa fel încât să nu rănească pe nimeni. Asta am crezut eu cu adevărat. Dar a fost amorsată de altcineva. Eu n-am fost

decât şoferul. Celălalt a aranjat bomba să explodeze mult mai târziu. N-am ştiut niciodată cu adevărat dacă a vrut să omoare pe careva, dar eu cred că da.

Adam îl asculta, îi recepționa cuvintele, dar era prea uluit ca să reacționeze în vreun fel.

— Aş fi putut însă să-l opresc. Iar asta mă face vinovat. Băieții ăia ar fi fost acum în viață dacă eu acționam altfel, după ce a fost pusă bomba. Mâinile mele sunt murdare de sângele lor, iar eu sufăr de ani de zile.

Ralph îşi aşează blând mâna pe capul bătrânului.

— Roagă-te împreună cu mine, Sam.

Sam îşi acoperi ochii cu mâinile, sprijinindu-se cu coatele pe genunchi.

— Crezi că Iisus Christos a fost Fiul lui Dumnezeu; că a venit pe pământ, născându-se dintr-o fecioară, că a trăit o viață fără păcat, că a fost persecutat şi că a murit pe cruce pentru ca noi să ne bucurăm de mântuirea veşnică? Crezi în asta, Sam?

— Da, şopti bătrânul.

— Şi că s-a ridicat din mormânt ca să urce la ceruri?

— Da.

— Şi că, prin el, toate păcatele tale sunt iertate? Toate lucrurile acelea cumplite care îți împovărau inima sunt acum iertate. Crezi asta, Sam?

— Da, da.

Ralph îşi luă mâna de pe capul bătrânului şi îşi şterse ochii de lacrimi. Sam nu se mişcase, dar umerii lui tremurau. Adam îl strânse şi mai tare cu brațul.

Randy Dupree fredona mai departe din „Să merg alături de Tine, Doamne". Sunetele erau clare şi corecte şi se auzeau frumos.

— Părinte, zise Sam îndreptându-şi spinarea. Cei doi copii Kramer or să fie şi ei în rai?

— Da.

— Bine, dar ei erau evrei.

— Sam, toți copiii merg în rai.

— Am să-i văd acolo, sus?

— Nu ştiu. Sunt multe lucruri pe care nu le cunoaştem atunci când vorbim despre rai. Dar Biblia ne promite că atunci când vom ajunge acolo nu vom găsi nici un fel de suferință.

— Bun. Atunci sper că am să-i văd.

Vocea inconfundabilă a colonelului Nugent sparse tăcerea. Uşa de la culoar scrâşni şi mârâi, apoi se deschise în fața şefului care veni în pas de defilare până în dreptul celulei de observație. Şase gardieni veneau în urma lui.

— Sam, e timpul să mergi în camera de izolare, zise el. E ora unsprezece.

Cei trei bărbați se ridicară, umăr lângă umăr. Uşa celulei se deschise şi Sam păşi pe culoar. Îi zâmbi lui Nugent, apoi se răsuci pe călcâie şi îl îmbrățişă pe reverend.

— Mulțumesc.

— Te iubesc, frate! strigă Randy Dupree din celula aflată la nici trei metri distanță.

— Pot să îmi iau rămas bun de la prietenii mei? îl întrebă Sam pe colonel.

Asta era o abatere de la regulament. Manualul spunea clar că prizonierul era dus direct din celula de observație în camera de izolare, fără nici o ultimă plimbare pe culoar. Lui Nugent îi pierise graiul, dar îşi reveni destul de repede şi de bine.

— Fireşte, dar fă-o cât mai repede.

Sam prinse mâna pe care Randy i-o întinsese printre gratii. Apoi se opri în dreptul celulei următoare şi dădu mâna cu Harry Ross Scott.

Ralph Griffin părăsi culoarul, căută un colț liniştit şi întunecat şi plânse ca un copil. Nu avea să-l mai vadă niciodată pe Sam. Adam şi Nugent stăteau unul lângă altul în uşa celulei şi îl priveau pe Sam care se oprea câteva secunde în dreptul fiecărei celule, schimbând câteva cuvinte în şoaptă cu fiecare deținut în parte. Cel mai mult vorbi cu J.B. Gullitt ale cărui suspine se auzeau de departe.

În sfârşit, bătrânul se întoarse spre cei care îl aşteptau, numărându-şi paşii şi zâmbindu-le celor pe care îi lăsa în urmă.

— Să mergem, îi spuse el lui Nugent, luându-l pe Adam de mână.

Afară, la capătul culoarului, numărul gardienilor era atât de mare încât trebuia să faci un efort deosebit ca să reuşeşti să treci printre ei. Nugent trecu primul, urmat de Sam şi de Adam. Masa de trupuri adăugase câteva grade temperaturii deja ridicate din interior, iar aerul devenise practic irespirabil. Desfăşurarea de forțe era necesară, bineînțeles, pentru domolirea prizonierului recalcitrant sau poate, cine ştie, pentru a-l speria şi a-l face în felul ăsta să se supună. Oricum, totul părea atât de stupid în cazul unui bătrânel neputincios precum Sam Cayhall.

Drumul dintre cele două încăperi nu dură decât câteva secunde, dar la fiecare pas Adam se chircea de durere din ce în ce mai mult. Prin tunelul uman de gardieni înarmați, prin uşile grele de oțel, până în încăperea aceea minusculă. Uşa de pe peretele opus era închisă. Dincolo de ea era camera de gazare.

Un pat pliant cam şubred fusese adus înăuntru. Adam şi Sam se aşezară pe marginea lui, iar Nugent închise uşa şi veni apoi să îngenuncheze în fața lor. Erau complet singuri. Adam înconjură din nou cu brațul umerii bunicului său.

Chipul colonelului exprima o suferință teribilă.

— Sam, vom trece împreună prin această încercare, zise el, punându-şi mâna pe genunchiul bătrânului. Acum...

— Idiotule, sări Adam, uluit de afirmația colonelului.

— Lasă-l, e tot ce poate, interveni Sam. E pur şi simplu prost. Nici măcar nu-şi dă seama de ceea ce spune.

Nugent înțelese dojana plină de asprime şi încercă să găsească nişte cuvinte mai adecvate.

— Eu încerc pur şi simplu să depăşesc situația, se adresă el lui Adam.

— De ce nu pleci, să ne laşi în pace? întrebă Adam.

— Ştii ceva, Nugent? intră Sam în discuție. Am citit tone de cărți de drept, şi am citit sute şi sute de pagini din regulamentele închisorilor. Şi nicăieri nu am găsit scris că trebuie să-mi petrec ultima mea oră de viață împreună cu tine. În nici o lege, în nici un regulament, nicăieri.

— Ieşi dracului afară de-aici! atacă Adam, gata să lovească dacă ar fi fost nevoie.

— Doctorul va intra pe uşa aia la unsprezece patruzeci, zise Nugent sărind în picioare. O să-ți lipească stetoscopul de piept şi pe urmă are să plece. La unsprezece cincizeci şi cinci, tot pe uşa aia am să vin iar eu şi am să te duc în cameră. Întrebări?

— Nici una. Şi-acum pleacă, insistă tânărul, arătându-i uşa, şi colonelul ieşi imediat.

Rămaseră brusc singuri. Şi nu mai aveau decât o oră.

Două dubițe identice se opriră în fața centrului pentru vizitatori ca să-i încarce pe cei opt ziarişti norocoşi, plus un şerif singuratic. Legea îi dădea voie, fără să-l oblige, şerifului din ținutul unde se comisese crima să asiste la execuție.

Cel care deținuse în 1967 funcția de şerif al districtului Washington murise cu cincisprezece ani în urmă, dar şeriful actual nu era tâmpit să rateze un asemenea eveniment. Aşa că îl informase pe Lucas Mann chiar în dimineața acelei zile că avea de gând să invoce puterea legii. Mai zisese şi că simțea că le datorează acest lucru oamenilor din Greenville şi Washington County.

În schimb, domnul Elliot Kramer nu era prezent la Parchman. Cu toate că plănuise de ani de zile să facă această călătorie, medicul intervenise în ultimul moment, spunându-i că avea inima prea slabă şi că riscul era imens. Ruth Kramer nu avusese niciodată intenția să asiste la execuție, aşa că acum se afla acasă, la Memphis, împreună cu prietenii cei mai apropiați, aşteptând sfârşitul.

Nici un membru al familiei victimelor nu avea să asiste la uciderea lui Sam Cayhall.

Cele două dubite fură fotografiate, filmate şi răsfilmate în timp ce dispăreau pe drumul principal. Cinci minute mai târziu, se opreau în fața porților de la USM. Pasagerilor b" se spuse să coboare şi să predea toate aparatele de fotografiat, camerele de luat vederi şi magnetofoanele pe care le aveau asupra lor. Se urcară apoi din nou în maşinile care pătrunseră pe teritoriul USM şi îi debarcară, de astă dată definitiv, lângă ambulanța care-şi aştepta cuminte pacientul.

Nugent însuşi îi aştepta. Imediat ce coborâră din dubite, reporterii începură să privească sălbatic în jur, încercând să înregistreze totul în memorie. Se aflau chiar lângă clădirea pătrată, din cărămidă roşie, legată într-un mod cât se poate de ciudat de structura joasă şi plată a USM. Clădirea cea roşie avea două uşi. Una era închisă, în timp ce cealaltă fusese deschisă în aşteptarea lor.

Colonelul n-avea chef de reporteri băgăcioşi, şi de aceea îi conduse iute prin uşa deschisă în încăperea micuță unde un şir de scaune pliante fuseseră aşezate cu fața spre nişte draperii negre.

— Vă rog să luați loc, zise el pe un ton brutal. Numără opt reporteri şi un şerif — trei locuri rămăseseră goale. Acum este unsprezece şi zece. În prezent, prizonierul este în camera de izolare. Dincolo de draperiile din fața dumneavoastră, se află camera. Prizonierul va fi dus acolo cu cinci minute înainte de miezul nopții şi va fi legat de scaun, apoi uşa va fi încuiată. Draperiile vor fi trase în lături fix la miezul nopții, după ce prizonierul va fi deja în cameră. Dumneavoastră îi veți vedea numai ceafa. Nu eu am hotărât asta. Va fi nevoie de aproximativ zece minute ca să fie declarat mort şi în momentul acela draperiile vor fi trase la loc, iar dumneavoastră vă veți întoarce la dubițele care v-au adus aici. Mai aveți de aşteptat şi îmi pare rău că nu avem aer condiționat în camera asta. După ce draperiile vor fi date la o parte, lucrurile se vor desfăşura foarte repede. Întrebări?

— Ați vorbit cu prizonierul?

— Da.

— Cum face față la toate astea?

— Nu vreau să intru în subiectul ăsta. La ora unu va avea loc o conferință de presă şi am să răspund atunci la toate întrebările. Acum sunt foarte ocupat.

Şi Nugent ieşi din camera martorilor, trântind uşa în urma lui. Apoi dădu repede colțul şi intră în cameră.

— Nu ne-a mai rămas nici măcar o oră. Despre ce ai vrea să vorbim? întrebă Sam.

— O, despre o grămadă de lucruri. Cele mai multe, neplăcute.

— E cam greu să avem o conversație plăcută în clipa asta.

— La ce te gândeşti, Sam? Ce-ți trece prin minte?

— De toate.

— De ce anume ți-e teamă?

— De mirosul gazului. De faptul că nu ştiu dacă o să mă doară. Nu vreau să sufăr, Adam. Vreau să se termine repede. Nu mi-e frică de moarte, Adam, dar în clipa asta mi-e frică să mor. Aş vrea să se termine odată. Aşteptarea asta este îngrozitor de crudă.

— Te simți pregătit?

— Inima mea s-a liniştit. Am făcut câteva lucruri urâte la viața mea, fiule, dar am impresia că Dumnezeu are să mă lase să răsuflu. Deşi cu siguranță nu merit aşa ceva.

— De ce nu mi-ai spus nimic de tipul care a fost cu tine?

— E o poveste lungă. Şi noi nu mai avem timp.

— Asta ți-ar fi putut salva viața.

— Nu, pentru că nimeni nu m-ar fi crezut. Ia gândeşte-te. După douăzeci şi trei de ani, îmi schimbam brusc povestea şi dădeam toată vina pe un tip misterios. Ar fi fost absolut caraghios.

— De ce m-ai mințit?

— Am motivele mele.

— Ca să mă protejezi pe mine?

— Ăsta-i unul dintre ele.

— Individul se plimbă pe-afară, pe undeva, nu?

— Da, e pe-aproape. De fapt, cred că e chiar la intrare, la un loc cu toți țicniții ăia. Stă şi se uită. Dar n-ai să-l vezi niciodată.

— El i-a omorât pe Dogan şi pe nevastă-sa?

— Da.

— Şi pe băiatul lui Dogan?

— Da.

— Şi pe Clovis Brazelton?

— Probabil. E un ucigaş plin de talent, Adam. El ne-a amenințat, pe Dogan şi pe mine, în timpul primului proces.

— Are un nume individul ăsta?

— Nu prea. Şi oricum nu ți l-aş spune. Nu poți să sufli nici un cuvânt despre ceea ce-ți spun eu acum.

— Bine, dar mori pentru crima altuia.

— Nu. Eu aş fi putut să-i salvez pe copiii ăia. Şi-apoi, Dumnezeu ştie că şi eu am omorât o sumedenie de oameni. Merit tot ce mi se întâmplă, Adam.

— Nimeni nu merită aşa ceva.

— E mult mai plăcut decât să trăieşti. Dacă acum ar veni să mă ducă înapoi în celulă şi să-mi spună că am să stau acolo până la moarte, ştii ce-aş face?

— Ce?

— M-aş omorî.

După această oră petrecută într-o celulă, Adam nu avea nici un argument împotrivă. Nu putea nici măcar să înceapă să înțeleagă oroarea de a trăi douăzeci şi trei de ore pe zi într-o cuşcă minusculă.

— Mi-am uitat țigările, zise Sam, pipăindu-şi buzunarele. Deşi, bănuiesc că e un moment cât se poate de bun ca să mă las de fumat.

— Ce faci, încerci să glumeşti?

— Da.

— Nu ține.

— Lee ți-a arătat cartea aia în care sunt pozele de la linşajele la care am luat parte?

— Nu mi-a arătat-o ea. Mi-a spus numai unde a pus-o, şi am găsit-o singur.

— Ai văzut poza?

— Da.

— O adevărată petrecere, nu?

— Destul de trist.

— Ai văzut şi cealaltă poză?

— Da, aia cu cei doi glugați.

— Cu robe şi glugi şi măşti.

— Da, am văzut-o.

— Ăia suntem Albert şi cu mine. Mă ascundeam în spatele unei măşti.

Simțurile lui Adam nu mai puteau fi şocate. Fotografia îngrozitoare îi reveni brusc în minte, dar încercă să scape de ea.

— De ce îmi spui toate astea?

— Pentru că mă face să mă simt bine. Nu am mai recunoscut niciodată lucrurile astea în fața altcuiva şi să ştii că adevărul te face să te simți oarecum uşurat. Deja mă simt mai bine.

— Nu vreau să mai aud nimic.

— Eddie n-a ştiut niciodată. A găsit cartea în pod şi şi-a dat seama că eu sunt cel din poza cu petrecerea. Dar n-a aflat nimic despre cea cu cei doi glugați.

— Hai să nu mai vorbim despre Eddie, vrei?

— Bună idee! Dar despre Lee?

— Sunt furios pe Lee. Ne-a lăsat baltă.

— Mi-ar fi plăcut s-o văd şi pe ea. Şi mă doare că n-am avut cum. Dar sunt tare bucuros că am văzut-o pe Carmen.

În sfârşit, un subiect plăcut.

— E o persoană foarte plăcută şi cumsecade, zise Adam.

— Un copil nemaipomenit. Sunt tare mândru de voi amândoi, Adam. Ați moştenit tot ce a fost bun de la mama voastră. Sunt aşa de norocos să am doi nepoți atât de grozavi.

Adam nu încercă să răspundă. Un zgomot puternic de dincolo de uşă îi făcu să tresară.

— Probabil că Nugent se joacă dincolo cu cine ştie ce, zise Sam şi umerii îi fură scuturați de un nou fior. Ştii ce mă doare cel mai tare?

— Ce?

— M-am gândit mult la chestia asta în ultimele zile pentru că mă apasă. Mă uit la tine şi la Carmen şi văd doi tineri deştepți şi strălucitori, cu minți şi inimi deschise. Voi nu urâți pe nimeni. Sunteți toleranți şi destupați la minte, bine educați, ambițioşi, fără să duceți cu voi ceva din lucrurile cu care m-am născut eu. Mă uit la tine care eşti nepotul meu, carne din carnea mea, şi mă întreb de ce nu am fost şi eu altfel? Adică aşa cum sunteți tu şi Carmen? Zău că e greu de crezut că suntem cu adevărat rude?

— Hai, Sam, nu face asta.

— Nu pot să mă abțin.

— Te rog, Sam.

— Bine, bine. Ceva plăcut.

Vocea i se pierdu şi capul îi căzu în piept.

Adam ar fi vrut să vorbească despre complicele misterios. Voia să afle totul — amănuntele adevărate ale atentatului, dispariția, cum şi de ce fusese prins Sam. Mai voia să afle şi ce s-ar fi putut întâmpla cu individul acela, mai ales că era pe undeva, pe-afară, aşteptând la pândă. Dar răspunsurile la aceste întrebări nu aveau să vină niciodată. Sam avea să ia multe secrete cu el în mormânt.

Sosirea elicopterului guvernatorului stârni o oarecare agitație la intrarea principală a închisorii. Aterizarea se produse de cealaltă parte a şoselei, acolo unde aştepta o altă dubită. McAllister fugi spre maşină încadrat de cele două gărzi de corp şi urmat de Mona Stark. „Uite-l pe guvernator!", strigă cineva, iar rugăciunile şi imnurile religioase se opriră câteva secunde. Operatorii se grăbiră să filmeze dubita care

se grăbi la rândul ei să ajungă la intrarea principală şi să dispară dincolo de poartă.

Câteva minute mai târziu, se opri lângă ambulanța din spatele USM. Gărzile de corp şi domnişoara Stark rămaseră în maşină. Nugent îl întâmpină pe guvernator şi îl conduse în camera martorilor. McAllister îi salută printr-un gest al capului pe ceilalți martori care erau deja leoarcă de transpirație. Încăperea era un adevărat cuptor; țânțari negri bâzâiau pe lângă pereți. Nugent vru să ştie dacă guvernatorul doreşte să-i aducă ceva.

— Floricele, trânti McAllister, dar nimeni nu zâmbi.

Nugent se încruntă şi părăsi încăperea.

— Pentru ce ați venit aici? întrebă imediat un reporter.

— Fără comentarii, zise guvernatorul, plin de sine. Cei zece bărbați priveau în tăcere când la draperiile negre din fața lor, când la ceasurile de la mână. Conversația plină de nervozitate şi emoție luase sfârşit. Evitau să-şi întâlnească privirile, ca şi cum le-ar fi fost ruşine că aveau să ia parte la un eveniment atât de macabru.

Nugent se opri în dreptul camerei de gazare şi verifică lista. Ceasul arăta ora unsprezece patruzeci, aşa că îi spuse doctorului să intre în camera de izolare. El ieşi să dea semnal gărzilor să coboare din cele patru turnuri ale USM. Posibilitatea ca vreunul dintre gardienii din turnuri să fie afectat de o eventuală scurgere de gaz după execuție era extrem de redusă, dar lui Nugent îi plăceau amănuntele la nebunie.

Bătaia în uşă fu extrem de slabă, dar în clipa aceea păru o izbitură de ciocan. Sparse tăcerea în bucăți şi îi sperie cumplit pe cei doi bărbați. Uşa se deschise. Tânărul doctor păşi înăuntru, încercă să zâmbească, se lăsă într-un genunchi şi îi spuse lui Sam să-şi descheie cămaşa. Un stetoscop rotund fu lipit de pielea palidă, lăsând să-i atârne un fir peste burtă.

Doctorului îi tremura mâna. Nu scoase nici un cuvânt.

51

La unsprezece treizeci, Hez Kerry, Garner Goodman, John Bryan Glass şi doi dintre studenți puseră punct conversației lor fără rost şi se prinseră de mâini în jurul mesei din biroul lui Kerry. Fiecare dintre ei se rugă în gând pentru sufletul lui Sam Cayhall, apoi Hez spuse o rugăciune cu voce tare. Pe urmă se aşezară pe scaune, adânciți în gânduri şi în tăcere, rugându-se şi pentru Adam.

Sfârşitul veni iute. Ceasul, care în ultimele douăzeci şi patru de ore ticăise împiedicat, o luă brusc la goană.

Timp de câteva minute după plecarea doctorului, conversația se învârti plină de nervozitate în jurul unor subiecte fără importanță, iar Sam măsură de două ori încăperea cu pasul, după care se sprijini de peretele din fața patului. Vorbiră despre Chicago şi despre „Kravitz & Bane", Sam neputându-şi imagina cum de reuşeau trei sute de avocați să stea împreună în aceeaşi clădire. O dată sau de două ori izbucniră într-un râs nervos, dar amândoi aşteptau cu groază următoarea bătaie în uşă.

Şi aceasta veni exact la unsprezece cincizeci şi cinci. Trei ciocănituri ascuțite urmate de o pauză. Nugent aşteptă câteva secunde înainte de a năvăli înăuntru.

Adam sări imediat în picioare. Sam respiră adânc şi strânse din dinți.

— Ascultă foarte bine ce-ți spun, spuse el cu glas ferm, împungându-l pe Adam cu degetul. Poți să mergi înăuntru cu mine, dar nu poți să rămâi.

— Ştiu, Sam. Şi nici nu vreau să rămân.

— Bun.

Degetul strâmb coborî, fălcile se descleştară, iar trăsăturile feţei căzură. Sam îl cuprinse pe tânăr de umeri, iar acesta îl trase mai aproape; bunic şi nepot se îmbrăţişară cu blândeţe.

— Spune-i lui Lee că o iubesc, zise Sam şi glasul i se frânse. Se desprinse uşor din îmbrăţişare şi îl privi pe Adam drept în ochi. Spune-i că m-am gândit la ea până la sfârşit. Şi că nu sunt supărat pentru că n-a venit să mă vadă. Nici eu n-aş fi vrut să vin aici, dar n-am avut încotro.

Adam dădu iute din cap, luptându-se cu lacrimile. Tot ce vrei tu, Sam. Tot ce vrei tu.

— Salut-o din partea mea pe maică-ta. Mie mi-a plăcut întotdeauna de ea. Transmite-i toată dragostea mea lui Carmen, e o fată nemaipomenită. Adam, îmi pare rău de tot ce s-a întâmplat. E o moştenire tare grea pentru voi.

— O să ne descurcăm foarte bine, Sam.

— Sunt convins de asta. Să ştii că mor mândru de voi, fiule.

— Are să-mi fie dor de tine, zise Adam cu lacrimile curgându-i pe obraji.

Uşa se deschise şi colonelul păşi înăuntru.

— Sam, e timpul să mergem, anunţă el trist.

Sam îl înfruntă cu un surâs curajos pe buze.

— Atunci, hai s-o facem şi pe-asta! spuse el.

Nugent ieşi primul, urmat de Sam şi de Adam. Camera era plină ochi cu oameni care îl priveau fix pe Sam, pentru ca apoi să-şi întoarcă iute privirile în altă parte. Le este ruşine, îşi zise Adam. Ruşine că iau parte la porcăria asta. Nimeni nu-l privea pe Adam.

Bill Monday, călăul, se afla lângă peretele dinspre camera chimică, împreună cu asistentul său. Doi gardieni stăteau îngrămădiţi lângă ei. Lucas Mann şi unul din directorii adjuncţi erau lângă uşă. Imediat în dreapta, doctorul îşi făcea de lucru cu aparatul pentru EKG, încercând să pară calm.

În mijlocul încăperii, înconjurat de mulţimea participanţilor, acoperit cu un strat proaspăt de vopsea

argintie, strălucea compartimentul de gazare de formă octogonală; prin uşa deschisă se vedea fatalul scaun de lemn şi ferestrele acoperite din spatele lui.

Uşa care dădea în curte era şi ea deschisă, dar încăperea părea o saună, toți cei prezenți fiind leoarcă de transpirație. Cei doi gardieni îl duseră pe Sam în compartimentul ortogonal. Bătrânul îşi numără paşii — numai cinci de la uşă până înăuntrul compartimentului — apoi se trezi brusc aşezat pe scaun, căutându-l din priviri pe Adam. Mâinile tipilor se mişcau cu repeziciune.

Adam se oprise în picioare chiar lângă uşă. Se sprijini de perete ca să nu-l lase puterile, căci îşi simțea genunchii ca de vată. Privi pe rând la oamenii din cameră, la camera în sine, la podea, la aparatul pentru EKG. Totul era atât de igienic! Pereții proaspăt zugrăviți. Podele de ciment impecabil de curate. Doctorul şi maşinăriile sale. Cămăruța sterilă şi strălucitor de curată. Mirosul aseptic care venea din camera chimică. Totul era fără pată şi extraordinar de igienic. Aici ar fi trebuit să fie mai degrabă o clinică unde oamenii să-şi găsească sănătatea.

Şi dacă am să vomit pe podea, chiar la picioarele bunului doctor, ce-ar însemna asta pentru cămăruța ta dezinfectată, Nugent? Ce zice manualul pentru un astfel de caz, Nugent, mai ales dacă se întâmplă chiar aici, în fața camerei? Adam îşi înfipse mâna în stomac.

Brațele lui Sam fură legate cu câte două curele, şi acelaşi lucru se întâmplă şi cu picioarele — curelele îi fură petrecute peste pantalonii cei noi; veni apoi rândul hidoasei curele pentru cap care trebuia să-l împiedice să se lovească şi să-şi facă rău după trimiterea gazului. Gata, acum era legat bine în aşteptarea vaporilor otrăvitori. Totul era pus în ordine, curat, fără pată, fără nici o posibilitate ca sângele să se împrăştie în jur. Nimic care să murdărească acest omor ireproşabil şi moral.

Gardienii se întoarseră prin uşa îngustă, foarte mândri de munca lor.

Adam îl privi cum stătea acolo şi ochii lor se întâlniră preț de o secundă.

Nugent îi spuse ceva doctorului care păşi înăuntru şi meşteri ceva la firul care pleca de la stetoscop. Gesturile sale erau iuți şi precise.

Lucas Mann făcu un pas înainte, ținând în mână o foaie de hârtie. Din uşa camerei îi zise lui Sam:

— Sam, acesta este mandatul de execuție. Legea îmi cere să ți-l citesc.

— Grăbeşte-te, mârâi bătrânul fără să mişte buzele.

— În urma verdictului de vinovăție şi a condamnării la moarte pronunțate de tribunalul din Washington County la 14 februarie 1981, eşti condamnat să mori prin gazare cu gaz letal în camera de gazare de la Penitenciarul statului Mississippi de la Parchman. Dumnezeu să se îndure de sufletul tău.

Lucas făcu un pas înapoi şi ridică primul din cele două telefoane de pe perete. Sună la birou pentru cazul în care ar fi apărut o amânare miraculoasă, dar nu se întâmplă aşa ceva. Cel de-al doilea telefon era în legătură directă cu biroul procurorului general din Jackson. Trecuseră treizeci de secunde după miezul nopții şi era miercuri, 8 august.

— Nici o amânare, îi spuse el lui Nugent.

Cuvintele lui umplură atmosfera umedă din încăpere şi loviră în toate direcțiile. Adam îşi privi pentru ultima oară bunicul. Avea mâinile încleştate şi îşi ținea ochii închişi, ca şi cum nu ar fi putut să-l privească din nou pe Adam. Buzele i se mişcau, de parcă mai voia să spună încă o rugăciune scurtă.

— Există vreun motiv pentru care această execuție să nu aibă loc? întrebă Nugent, aşa cum cerea regulamentul.

— Nici unul, răspunse Lucas cu sinceră părere de rău.

Din uşa camerei de gazare, Nugent întrebă:

— Mai ai ceva de spus, Sam?

— Nu pentru tine. Adam trebuie să plece.

— Foarte bine.

Nugent închise uşor uşa pe care izolația de cauciuc o împiedică să facă zgomot. Sam era acum încuiat şi legat fără putință de scăpare. Strânse pleoapele şi se rugă de ei în gând: grăbiți-vă.

Adam trecu pe lângă Nugent şi ieşi pe uşa deschisă de Lucas Mann. Întoarse capul pentru o ultimă privire, exact în clipa în care călăul întindea mâna spre pârghie. Alături, asistentul îşi lungea gâtul, doar-doar o zări şi el ceva. Cei doi gardieni se străduiau să-şi găsească o poziție cât mai bună, ca să-l vadă murind pe ticălosul ăla bătrân. Nugent, directorul adjunct şi doctorul se aşezaseră de-a lungul peretelui opus şi îşi iteau capetele ca nu cumva să piardă ceva.

Zăpuşeala de afară păru o adevărată briză marină. Adam se apropie de ambulanță şi se sprijini o clipă de ea.

— Te simți bine? întrebă Lucas.

— Nu.

— Ia-o mai uşor.

— Nu te duci să asişti?

— Nu. Am văzut deja patru şi mi-e de ajuns. Mai ales că asta e mult mai grea decât celelalte.

Adam nu-şi lua ochii de la uşa albă din mijlocul peretelui de cărămidă. Trei dubițe erau parcate în apropiere.

— Aş vrea să plec, zise el, îngrozit să nu cumva să i se facă rău.

— Hai să mergem, spuse Lucas, prinzându-l de cot şi conducându-l la prima maşină. Îi spuse ceva gardianului care sări imediat la volan.

Adam ştia că exact în momentul acela, în camera de gazare bunicul lui se lupta să respire cât mai adânc, iar plămânii îi erau arşi de otravă. Acolo, în clădirea aceea din cărămidă roşie, chiar în clipa asta, Sam încerca să inspire cât mai mult gaz, în speranța că va pluti pur şi simplu spre o lume mai bună.

Începu să plângă. Îşi acoperi ochii cu mâinile şi plânse pentru Sam, pentru tot ceea ce suferea bătrânul în momentul

ăsta, pentru felul oribil în care fusese obligat să moară. Trezea atâta milă cum stătea pe scaunul ăla, îmbrăcat în hainele lui cele noi, legat ca un animal. Plângea pentru Sam şi pentru cei nouă ani şi jumătate petrecuți lângă gratiile celulei, în speranța că va putea să vadă măcar un colț de lună, întrebându-se dacă cineva de-acolo, de afară, se gândeşte la el. Plângea pentru toată familia asta nenorocită, pentru el însuşi, pentru teama pe care o încerca, pentru că pierduse o ființă iubită, pentru că nu reuşise să oprească nebunia.

Lucas îl bătu uşurel cu mâna pe spate.

— Îmi pare rău, repetă el de câteva ori.

— Asta-i maşina ta? îl întrebă după ce se opriră dincolo de poartă.

În parcare nu mai era nici un loc liber. Adam coborî fără să răspundă. În fond, putea să-i mulțumească şi mai târziu.

O luă pe poteca pavată cu pietriş, printre culturile de bumbac, până când ieşi în drumul principal. Nu se mai opri decât la intrarea principală, pentru ca gardianul să-i controleze portbagajul. În stânga, viermuiau reporterii, aşteptând cu nerăbdare veşti din lista morții. Minicamerele de luat vederi erau pregătite.

Nu găsiră nimic şi pe nimeni în portbagaj, aşa că gardienii îi făcură semn să treacă mai departe. Se opri puțin în dreptul autostrăzii ca să privească veghea cu lumânări din dreapta lui. Sute şi sute de lumânări. Şi un imn religios se auzea undeva în preajmă.

Trecu în viteză pe lângă polițiştii care se plimbau de colo-colo, bucurându-se de pauza intervenită în cursul acțiunii. Trecu pe lângă maşinile lăsate de-a lungul şoselei pe o distanță de două mile, şi curând Parchman rămase în urmă.

O luă spre nord, deşi nu avea nici cea mai vagă intenție să meargă la Memphis. Panourile de circulație anunțau oraşe precum Tutwiler, Lambert, Marks, Sledge şi Crenshaw. Lăsă în jos geamurile de la ferestre şi aerul călduț se învârteji în

jurul scaunelor. Parbrizul era semănat cu cadavre de insecte, marele necaz al deltei, după cum i se spusese.

Merse înainte, fără o destinație precisă, căci această călătorie nu făcea parte din nici un plan. Nu se gândise nici un pic unde să se ducă după moartea lui Sam pentru că, în realitate, nu crezuse niciodată că se va ajunge până acolo. Poate ar fi mers la Jackson ca să sărbătorească împreună cu Garner Goodman şi Hez Kerry pentru că de fapt cei doi îi jucaseră o festă şi reuşiseră să scoată un iepure din pălăria cu scamatorii. Poate ar fi rămas la Parchman, încercând cu disperare să obțină prin telefon amănunte despre o suspendare de ultimă clipă care să devină permanentă ceva mai târziu. Poate multe alte variante.

Nu îndrăznea să meargă acasă la Lee de teamă ca nu cumva să dea ochii cu ea. Întâlnirea lor ar fi foarte dură, de aceea prefera s-o amâne. Să treacă noaptea. Să încerce să doarmă. Să-şi închipuie ce se va întâmpla mâine, o dată cu răsăritul soarelui. Nu găsi nici o cameră de închiriat în cătunele şi orăşelele prin care trecu. Încetinise mult viteza. O autostradă era înlocuită de alta. Se rătăcise, dar nici că-i păsa. Cum să te rătăceşti când habar n-ai unde mergi? Apoi, la periferia oraşului Hernando, nu departe de Memphis, atenția îi fu atrasă de un magazin cu de toate, deschis non-stop. În parcare nu se vedea nici o maşină. Înăuntru, o femeie brunetă între două vârste stătea la tejghea fumând, mestecând gumă şi vorbind la telefon. Adam îşi luă din răcitor o cutie cu şase sticle de bere.

— Îmi pare rău, dragă, dar nu poți să cumperi bere după douăşpe.

— Cum? întrebă Adam, ducând mâna la buzunar.

Femeii nu-i plăcu mârâitul lui, aşa că lăsă binişor pe tejghea lângă maşina de marcat receptorul telefonului.

— Nu putem să vindem bere după miezul nopții. Asta-i legea.

— Legea?

— Da. Legea.

— A statului Mississippi?

— Exact.

— Vrei să-ți spun ce cred eu în clipa asta despre legile din Mississippi?

— Nu, dragă. Şi-ți spun cinstit că nici nu-mi pasă.

Adam aruncă un bilet de zece dolari pe tejghea şi-şi luă berea în maşină. Femeia îl urmări plecând, apoi îşi vârî banii în buzunar şi se întoarse la conversația ei telefonică. Ce rost avea să-i deranjeze pe polițişti pentru şase sticle de bere?

De data asta o luă spre sud, pe o şosea cu numai două benzi de circulație, respectând limita de viteză şi desfăcând prima sticlă de bere. Din nou la drum în căutarea unei camere curate, cu mic dejun continental, piscină, televiziune prin cablu şi tot tacâmul.

Cincisprezece minute pentru moarte, cincisprezece minute pentru aerisirea camerei, zece minute pentru spălatul locului cu amoniac. Cadavrul fără viață, mai mort decât infernul, trebuia stropit şi el. Nugent dădea indicații peste tot — aduceți măştile de gaze, aduceți mănuşile, duceți-i pe afurisiții ăia de reporteri înapoi în dubițe şi dați-i afară de-aici.

Adam îl şi vedea pe Sam — capul căzut într-o parte, dar încă bine legat cu toate curelele alea de piele. Oare ce culoare căpătase. Categoric nu mai avea albeața aceea palidă din ultimii nouă ani şi jumătate. Din cauza gazului buzele îi erau purpurii şi pielea roz. Camera de gazare e curățată şi nu mai prezintă nici un pericol. Intrați şi dezlegați-l, comandă Nugent. Folosiți cuțite. Tăiați-i hainele. A făcut pe el? Aşa se întâmplă întotdeauna. Fiți atenți. Uite un sac de plastic. Puneți hainele în el. Stropiți cadavrul.

Adam avea în fața ochilor hainele cele noi — pantalonii kaki, pantofii prea mari, ciorapii de un alb imaculat. Ce mândru fusese Sam că purta din nou haine adevărate. Şi-acum, hainele acelea nu mai erau decât nişte zdrențe într-un sac verde de plastic, care în curând va fi pus pe foc.

Unde sunt oare pantalonii albaştri şi tricoul alb, hainele din închisoare? Ia-le, intră în cameră, îmbracă cadavrul. Nu e nevoie de pantofi. Şi nici de ciorapi. Ce dracu', doar o să fie dus la pompe funebre. N-are decât să se ocupe familia de hainele pentru înmormântare. Şi-acum targa. Scoateți-l de-aici. În ambulanță.

Adam ajunsese undeva, aproape de un lac; traversase un pod şi brusc aerul devenise umed şi rece. Se rătăcise din nou.

52

Prima licărire a răsăritului fu un nimb de lumină trandafirie deasupra unei coline din apropiere de Clanton. Lumina se strecură printre copaci şi curând trecu din trandafiriu în galben, apoi în portocaliu. Pe cerul întunecat nu se zărea nici un nor; numai şi numai culori strălucitoare.

Pe iarbă se odihneau două sticle de bere nedesfăcute. Altele trei, goale însă, erau îngrămădite lângă un mormânt din apropiere. Prima sticlă pe care o golise era încă în maşină.

Se crăpa de ziuă. Umbrele monumentelor funerare se întindeau spre el. Soarele se ițea printre copaci.

Stătea acolo de câteva ceasuri, n-ar fi putut spune de câte, fiindcă pierduse noțiunea timpului. Jackson şi judecătorul Slattery şi audierea de luni se întâmplaseră cu ani de zile în urmă. Sam murise acum câteva minute. Chiar murise? Îşi duseseră oare la bun sfârşit fapta lor murdară? Timpul mai juca încă feste.

Nu reuşise să găsească un motel, dar nici nu se omorâse cu firea încercând. Se trezise în apropiere de Clanton, aşa că venise aici şi încercase să dea de mormântul Annei Gates Cayhall. Îl găsise şi acum îşi sprijinea spinarea chiar de monument. După ce băuse berea călduță, aruncase sticlele goale spre mormintele din jur.

Dacă poliția ar da de el aici şi l-ar duce la închisoare, nu i-ar păsa nici cât negru sub unghie. Ştia ce înseamnă să stai într-o celulă. „Da, abia am ieşit de la Parchman", le-ar fi spus el celor cu care ar fi fost închis. „Tocmai am ieşit din lista morții". Şi atunci ei l-ar fi lăsat în pace.

Dar polițiştii aveau altă treabă. În cimitir se afla în siguranță. Lângă locul unde era înmormântată bunică-sa, cineva plantase patru steguleţe roşii. Adam le observă după ce soarele urcă la orizont. Un alt mormânt trebuia săpat.

Portiera unei maşini pocni undeva, în spate, dar el nu auzi nimic. O siluetă necunoscută venea în direcția lui; silueta aceea se mişca încet, cercetând locul, căutând în mod evident ceva.

Trosnetul unei ramuri uscate îl sperie. Lee stătea în picioare, în fața lui, cu o mână pe monumentul maică-sii. Adam o privi o clipă, apoi îşi întoarse privirea.

— Ce cauți aici? întrebă el, prea amorțit ca să se mai mire.

Lee se lăsă uşor în genunchi, apoi se aşează alături de el, cu spatele lipit de numele mamei ei. Îşi trecu brațul pe sub al lui.

— Unde dracu' ai dispărut, Lee?

— La clinică.

— Puteai să dai un telefon, ce dracu'.

— Adam, te rog, nu te supăra. Am nevoie de un prieten, zise ea, lipindu-se de umărul nepotului.

— Nu sunt sigur că sunt prietenul tău, Lee. Ceea ce-ai făcut tu a fost îngrozitor.

— A vrut să mă vadă, nu?

— Da. Dar bineînțeles că tu erai pierdută în mica ta lume, mult prea absorbită de propria-ți persoană, ca de obicei. Nici măcar un gând pentru ceilalți.

— Te rog, Adam. Am fost la tratament. Ştii cât sunt de slabă. Am nevoie de ajutor.

— Atunci caută-l.

Lee observă cele două sticle de bere, dar Adam le puse imediat la adăpost.

— Nu beau, zise ea, cu voce jalnică, plină de tristețe. Fața ei frumoasă era obosită şi marcată de riduri. Am încercat să-l văd, adăugă ea.

— Când?

— Noaptea trecută. Am fost la Parchman. Dar nu m-au lăsat să intru. Mi-au spus că-i prea târziu.

Adam îşi lăsă capul în piept şi se domoli. Nu realiza nimic dacă o ținea în pumni. Era alcoolică şi se lupta cu nişte demoni pe care el spera să nu-i întâlnească niciodată. Şi, în plus, era mătuşa lui, iubita lui Lee.

— A întrebat de tine până în ultima clipă. M-a rugat să-ți spun că te-a iubit, şi că nu era supărat pentru că n-ai venit să-l vezi.

Lee începu să plângă în tăcere; din când în când îşi ştergea lacrimile de pe obraji cu dosul palmei.

— A fost curajos şi demn, spuse Adam. A avut mult curaj. Zicea că inima lui e lângă Dumnezeu şi că nu ura pe nimeni. Era plin de remuşcări pentru tot ce făcuse. A fost un campion, Lee, un luptător bătrân, gata de plecare.

— Ştii unde am fost? întrebă ea, printre suspine, ca şi cum nu auzise nimic din ce-i spusese el.

— Nu. Unde?

— Am fost la casa veche. Am plecat acolo de la Parchman, astă-noapte.

— De ce?

— Pentru că am vrut să-i dau foc. Şi să ştii că a ars extraordinar de frumos. Şi casa şi buruienile din jurul ei. Un foc uriaş. Şi totul e acum cenuşă.

— Nu se poate, Lee.

— E adevărul adevărat. Aproape că m-au şi prins. Cred că am trecut pe lângă o maşină când mă întorceam încoace. Dar nici că-mi pasă. Săptămâna trecută am cumpărat şi casa şi locul, am plătit treisprezece mii de dolari. Aşa că, dacă e

lucrul tău, poți să-i dai foc, nu? Spune-mi, că doar eşti avocat.

— Vorbeşti serios?

— Du-te şi vezi cu ochii tăi. M-am oprit lângă biserică şi am aşteptat pompierii, dar n-au venit. Casa cea mai apropiată e la două mile distanță şi nimeni n-a văzut focul. Ia maşina şi du-te să vezi. N-a mai rămas în picioare decât coşul; şi un munte de cenuşă.

— Cum...

— Cu benzină. Uite, miroase-mi mâinile, zise ea, vârându-i sub nas mâinile care răspândeau mirosul acru şi inconfundabil al benzinei.

— Bine, dar de ce-ai făcut-o?

— Ar fi trebuit s-o fac cu mulți ani în urmă.

— Nu asta te-am întrebat. De ce ai făcut-o?

— Pentru că acolo s-au întâmplat lucruri rele. Pentru că era plină de demoni şi de spirite rele. Acum au plecat şi ei.

— Adică au murit o dată cu Sam?

— Nu, n-au murit. Au plecat să-i bântuie pe alții.

N-avea nici un rost să continue discuția, hotărî Adam. Era mai bine să plece, poate chiar să se întoarcă la Memphis unde ea şi-ar fi putut continua tratamentul. Iar el avea să-i stea alături, ca să se asigure că primeşte ajutorul de care avea nevoie.

O dubă murdară intră în cimitir prin partea veche şi înaintă încet pe aleea pavată cu ciment care şerpuia printre monumentele vechi. Apoi se opri lângă un şopron aflat într-un colț mai retras. Trei negri coborâră din maşină şi făcură câteva mişcări să-şi îndrepte spinările.

— Ăla-i Herman, zise ea.

— Cine?

— Herman şi nu mai ştiu cum. E gropar aici de mai bine de patruzeci de ani.

Nu auzeau ce-şi spuneau cei trei bărbați care-şi vedeau în tihnă de treabă.

Lee încetă să mai plângă şi să mai suspine. Soarele se ridicase deasupra copacilor şi razele lui îi loveau drept în față. Se făcuse cald.

— Îmi pare bine că ai venit aici, zise ea. Ştiu că pentru el asta a însemnat foarte mult.

— Am pierdut, Lee. N-am fost în stare să-mi salvez clientul.

— Ai făcut tot ce-ai putut. Nimeni nu l-ar fi putut salva.

— Poate.

— N-are rost să te învinuieşti. Când ai venit la Memphis, mi-ai spus că e o chestie dură. Tu te-ai bătut foarte bine şi ai ajuns foarte aproape de ce-ai vrut. Acum a venit vremea să te întorci la Chicago şi să-ți vezi de viața ta.

— Nu mă întorc la Chicago.

— Poftim?

— Îmi iau altă slujbă.

— Da' nu eşti avocat decât de un an.

— Am să fiu mai departe avocat, dar am să mă ocup de altceva.

— Adică de ce anume?

— De condamnări la moarte.

— Sună groaznic ce-mi spui.

— Da, ştiu. Mai ales în acest moment al vieții mele. Dar am să trec de el. Nu sunt făcut să lucrez pentru marile firme.

— Şi unde ai să lucrezi?

— La Jackson. Şi am să petrec mai multă vreme şi la Parchman.

Lee îşi trecu mâinile pe față şi prin păr.

— Bănuiesc că ştii ce faci, zise ea, neputând să-şi ascundă îndoielile.

— Eu, în locul tău, n-aş paria pe asta.

Herman se învârtea pe lângă o roabă mecanică, veche şi şubredă ce se odihnea la umbra unui copac de lângă şopron. Unul din ceilalți doi negri puse două lopeți într-o găleată şi toți trei îşi văzură mai departe de conversația şi de râsetele lor.

— Am o idee, zise ea brusc. Ştiu o cafenea micuță în nordul oraşului. I se spune „La Ralph". Sam m-a dus odată...

— „La Ralph"?

— Da.

— Pe preot îl chema Ralph. A stat cu noi până la sfârşit.

— Sam a avut un preot?

— Da, şi încă unul bun.

— Mă rog, deci Sam obişnuia să ne ducă acolo pe Eddie şi pe mine când erau zilele noastre de naştere. Cafeneaua asta există acolo de o sută de ani. Mâncam nişte biscuiți imenşi şi beam cacao cu lapte. Hai să vedem dacă e deschisă!

— Acum?

— Da, zise ea, încântată de idee, şi se ridică în picioare. Hai. Mi-e foame.

Adam se prinse cu mâna de monumentul bunicii şi se ridică de la pământ. Nu mai dormise de luni noaptea şi acum îşi simțea picioarele grele şi țepene. Berea îl amețise.

Undeva, se auzi un zgomot de motor care se răspândi în tot cimitirul. Adam îngheță în loc. Lee se întoarse să vadă despre ce era vorba. Herman pusese în funcțiune roaba mecanică şi fumul albastru țâşni prin țeava de eşapament. Ceilalți doi se cocoțaseră pe platformă, cu picioarele atârnate în aer. Roaba porni încet pe alee, pentru ca la un moment dat să se oprească şi să-şi schimbe direcția.

Venea înspre ei.

—----------